

ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียน

เกี่ยวกับการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียน

เกี่ยวกับการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้เคยรวบรวมคำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปัจจุบันคำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียน ได้มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ยกเลิก และกำหนดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี จึงดำเนินการรวบรวมคำสั่ง ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรขึ้นอีกครั้งโดยจัดทำเป็น 3 เล่ม คือ ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร, ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการ สอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และ หนังสือเวียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งได้จัดแบ่งหมวดหมู่ใหม่ เพื่อสะดวก ต่อการค้นหา อ้างอิง และเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

ทั้งนี้ การจัดหมวดหมู่ในหนังสือเล่มนี้ คือ ประมวลกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ระเบียบ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ได้เรียงลำดับดังนี้ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์, ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์, ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์, คำสั่ง ประกาศ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับเงินลงทุน, หนังสือเวียนเกี่ยวกับสินทรัพย์, หนังสือเวียนเกี่ยวกับหนี้สิน, หนังสือเวียนเกี่ยวกับทุนของสหกรณ์, หนังสือเวียนเกี่ยวกับรายได้, หนังสือเวียนเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย, หนังสือเวียนเกี่ยวกับอื่น ๆ, หนังสือเวียนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์, หนังสือเวียนเกี่ยวกับสมาชิก, หนังสือเวียนเกี่ยวกับคณะกรรมการดำเนินการ, หนังสือเวียนเกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ และ หนังสือเวียนเกี่ยวกับการเลิกและชำระบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงจะมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ในวงการสหกรณ์ ตลอดจนผู้สนใจศึกษาค้นคว้าอื่นบ้างไม่มากก็น้อย อนึ่ง หากมีข้อคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะประการใดขอได้โปรดแจ้งไปยังกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี เลขที่ 12 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 เพื่อจะได้รวบรวมไว้ประกอบพิจารณาปรับปรุงโอกาสต่อไป

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
มีนาคม 2556

สารบัญ

หน้า

พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง		
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ให้ไว้ ณ วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2542	3
พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547	พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ให้ไว้ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547	31
กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสหกรณ์ ที่จะรับจดทะเบียน พ.ศ. 2548	ให้ไว้ ณ วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2548	40
กฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	ให้ไว้ ณ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2543	41
คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์		
แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 201/2556 สั่ง ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2556	45
มอบอำนาจหน้าที่ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 202/2556 สั่ง ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2556	46
มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 131/2555 สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555	50
แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2555 สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555	54
ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 517/2554 สั่ง ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2554	55
แก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่ง กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 617/2553 สั่ง ณ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2553	56

สารบัญ

หน้า

แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 137/2553 สั่ง ณ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553	63
การจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์กำหนดคุณสมบัติสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 789/2552 สั่ง ณ วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2552	64
มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 556/2550 สั่ง ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550	66
มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงินและเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการ	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 486/2548 สั่ง ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548	67
มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 226/2548 สั่ง ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2548	68
ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1115/2547 สั่ง ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547	72
เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1036/2547 ประกาศ ณ วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2547	73
ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์		
ขอเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ให้ไว้ ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2556	77
การออกตัวสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์ พ.ศ. 2554	คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ให้ไว้ ณ วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554	79
คำแนะนำการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยไว้ขายของสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2553	82

สารบัญ

หน้า

ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการยกเลิกตราประทับตามข้อแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2552	84
ว่าด้วย คุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2552	85
การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2550	ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2550	87
หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2548	88
คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547	91
ข้อแนะนำวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543	92
ข้อแนะนำการปฏิบัติ กรณีสมาชิกยินยอมให้ส่วนราชการหักเงินส่งสหกรณ์ออมทรัพย์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543	95
กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2543	96
กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542	97
ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์		
ว่าด้วย ผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2552	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552	101
ว่าด้วย การดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ. 2552	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2552	104
ว่าด้วย การจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2548	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2548	108

สารบัญ

หน้า

ว่าด้วย การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เกษตรกรและ สหกรณ์จังหวัดในฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร ประจำจังหวัด พ.ศ. 2548	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548	110
ว่าด้วย การจัดตั้งสหกรณ์ตามโครงการบ้านมั่นคง พ.ศ. 2548	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2548	112
ว่าด้วย การรับจดทะเบียนสหกรณ์และรับ จดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์แก้ไข พ.ศ. 2547	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547	114
ว่าด้วย การรับจดทะเบียนข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์ เกี่ยวกับการกำหนดการออกเสียงของผู้แทน สหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ พ.ศ. 2547	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2547	116
ว่าด้วย การวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ พ.ศ. 2546	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546	117
ว่าด้วย ข้อหาหรือการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ ระเบียบ ของสหกรณ์ พ.ศ. 2546	ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546	119
ว่าด้วย การรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์ เกี่ยวกับการกำหนดสิทธิสมาชิกสมทบ พ.ศ. 2545	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2545	122
ว่าด้วย การจัดทำข้อบังคับสหกรณ์เพื่อใช้ในการ จดทะเบียน พ.ศ. 2545	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545	123
ว่าด้วย บัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545	125
ว่าด้วย การดำเนินการของสหกรณ์ กรณีความใน ข้อบังคับสหกรณ์ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ หรือขัด หรือแย้งกันเอง พ.ศ. 2544	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2544	126
ว่าด้วย บัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2544	128

สารบัญ

หน้า

ว่าด้วย การช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2543	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2543	132
คำสั่ง ประกาศ คำแนะนำ และหนังสือเวียนเกี่ยวกับการลงทุน		
ชักชวนการนำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ พัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/14635 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2553	139
การลงทุนในสลากออมสินพิเศษ 5 ปี	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/059 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2553	140
ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของ สหกรณ์ พ.ศ. 2552	ประกาศคณะกรรมการพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติ ประกาศ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552	148
สหกรณ์นำเงินไปลงทุนซื้อหุ้นของธนาคาร ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/5389 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2548	152
การซื้อหุ้นธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/4883 ลงวันที่ 25 เมษายน 2548	154
แจ้งมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง เห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	หนังสือคณะกรรมการพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1104/3002 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2547	155
แจ้งมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง การลงทุนของสหกรณ์ตามโครงการ ธนาคารสหกรณ์ในธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	หนังสือคณะกรรมการพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1104/3001 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2547	157

สารบัญ

หน้า

การลงทุนในหลักทรัพย์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้ความเห็นชอบ	หนังสือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1104/13622 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2546	162
การลงทุนในหลักทรัพย์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) เห็นชอบสาระสำคัญ	บันทึก	164
การลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์	หนังสือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1104/12795 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2546	166
หารือกรณีสหกรณ์นำเงินไปลงทุนในตราสารหนี้ที่บริหารโดยกองทุนส่วนบุคคล	หนังสือสำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร ที่ กษ 0216/5057 ลงวันที่ 26 เมษายน 2545	167
ตอบข้อหารือการลงทุนของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/8959 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2543	169
ขอความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษให้สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ถือหุ้นในบริษัทร่วมทุน	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0215/6251 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2535	173
มติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติเห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปลงทุน	มติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ	174
หนังสือเวียนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสินทรัพย์ หนี้สิน ทุนของสหกรณ์ รายได้ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หนังสือเวียนเกี่ยวกับสินทรัพย์		
แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย (เพิ่มเติม)	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/25 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2554	185

สารบัญ

หน้า

แนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจ จัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/073 ลงวันที่ 22 กันยายน 2553	187
ซักซ้อมการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/8459 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2549	189
กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	หนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0502/2815 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2548	191
กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ	หนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0502/2814 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2548	192
คำแนะนำเกี่ยวกับการให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/10467 ลงวันที่ 30 กันยายน 2547	193
แนวทางการให้บริการเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน แก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/7114 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2546	194
ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการให้สมาชิก “กู้เงินฉุกเฉินพิเศษ”	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0409/10974 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2542	196
การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/7061 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2542	198
ตอบข้อหารือของสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูพิษณุโลก จำกัด	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/261 ลงวันที่ 8 กันยายน 2541	200
ขอหารือวิธีปฏิบัติตามโครงการรับจำนำ/ขายฝาก กระเทียมของสหกรณ์ ปีการผลิต 2535/36	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1107/2185 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2537	203

สารบัญ

หน้า

การจัดสรรที่ดินของสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว 10455 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2536	213
การดำเนินการบังคับคดีลูกหนี้ตามคำพิพากษา	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1101/ว.1121 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2534	214
คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กส 1107/ว.17 ลงวันที่ 24 เมษายน 2523	215
ตอบข้อหารือกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์เช่าที่ ราชพัสดุ	หนังสือกรมธนารักษ์ ที่ กค 0406/2795 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2531	235
หนังสือเวียนเกี่ยวกับหนี้สิน		
การขอความเห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้วงเงินกู้ยืม หรือค้ำประกัน	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว.00566 ลงวันที่ 11 มกราคม 2542	239
ตอบข้อหารือเงินอุดหนุนจ่ายขาดให้กับสหกรณ์	หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0526.5/468 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2541	240
สหกรณ์ขอหารือในการโอนเงินฝากเข้าเป็น เงินสำรองของสหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1101/07742 ลงวันที่ 28 มกราคม 2541	245
การกู้เงินต่างประเทศของสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว.7 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2534	247
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงินนอกสำนักงาน สหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กส 1107/ว.06001 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2525	248

สารบัญ

หน้า

หนังสือเวียนเกี่ยวกับทุนของสหกรณ์		
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/11410 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2549	253
হারือกรณีสหกรณ์รับจำนำหุ้นของตนเอง ได้หรือไม่	หนังสือสำนักอัยการสูงสุด ที่ อส 0017/18849 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2546	256
แจ้งมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่องคำบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/08659 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2544	258
ตอบข้อหารือการถือปฏิบัติตามข้อบังคับ กรณีจ่ายเงินเฉลี่ยคืน	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/07913 ลงวันที่ 20 เมษายน 2543	260
ซักซ้อมความเข้าใจแนวทางการจัดหาเงินทุน และใช้เงินทุนของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/5982 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2542	263
ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการขอลดอัตราการส่งเงิน ค่าหุ้นรายเดือนของสมาชิก	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนมาก ที่ กษ 0216/13830 ลงวันที่ 3 เมษายน 2541	264
การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/4332 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2539	266
การให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติแก่สหกรณ์ ออมทรัพย์ต่าง ๆ	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/8984 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2536	268
হারือสมาชิกสหกรณ์ขอกู้เงินสามัญโดยใช้หุ้น ค้ำประกัน	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1109/26314 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2535	271

สารบัญ

หน้า

การทูลเกล้าฯ ถวายหุ่นสหรณแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหรณ ที่ กษ 0406/8489 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2533	278
การใช้จ่ายเงินทุนสะสมตามข้อบังคับ	หนังสือกรมส่งเสริมสหรณ ที่ กษ 1109/ว.1 ลงวันที่ 25 มกราคม 2533	281
หนังสือเวียนเกี่ยวกับรายได้		
แนวปฏิบัติของสหรณที่ได้รับดอกเบี้ยจากการนำเงินกองทุนไปฝากธนาคาร	หนังสือกรมการค้าภายใน ที่ พณ 0401/6406 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2540	285
หนังสือเวียนเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย		
ขอหารือแนวทางปฏิบัติในการจ่ายเงินค่าตอบแทนของสหรณ	หนังสือกรมส่งเสริมสหรณ ที่ กษ 1108/13452 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2550	291
ยกเลิกหนังสือเวียนและคำแนะนำของนายทะเบียนสหรณ	หนังสือกรมส่งเสริมสหรณ ที่ กษ 1108/31 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2548	301
ห้ามสหรณจ่ายเงินตรงแก่กรรมการและพนักงานของสหรณเพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของสมาชิก	หนังสือกรมส่งเสริมสหรณ ที่ กส 1107/ว.67 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2523	302
ห้ามสหรณจ่ายเงินตรงแก่กรรมการดำเนินการและพนักงานของสหรณเพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของสมาชิก	หนังสือกรมส่งเสริมสหรณ ที่ กษ 1107/ว.64 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2523	303
หนังสือเวียนเกี่ยวกับอื่น ๆ		
ขอความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหรณ	หนังสือกรมส่งเสริมสหรณ ที่ 1115/5704 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2555	307
ขอให้วินิจฉัยข้อหารือมาตรา 4 8 9 61 - 63 ตามพระราชบัญญัติการฉกฉกกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2545	หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวง ที่ พม 0202/18514 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2554	308

สารบัญ

หน้า

การดำเนินการของสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1115/9642 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2554	310
วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพ และสงเคราะห์ครอบครัวการใช้จ่าย และการเก็บ รักษาเงินของสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์ (ฉบับที่ 2)	ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศ ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2553	311
แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/15 ลงวันที่ 29 เมษายน 2554	312
หาหรือการนับระยะเวลาตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/10694 ลงวันที่ 14 กันยายน 2550	313
กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญา ทางปกครอง	หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.7/ว.21 ลงวันที่ 23 เมษายน 2550	314
การประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในหนึ่งร้อย ห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/18 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2549	319
คำแนะนำแนวทางการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/2790 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548	321
ขั้นตอนการนำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ พัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1104/14919 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2546	324
การลงนามรับรองในเอกสาร	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/1141 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546	326

สารบัญ

หน้า

คำวินิจฉัยการลงมติของที่ประชุมใหญ่ ของสหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/4588 ลงวันที่ 12 เมษายน 2545	327
ห้ามสหกรณ์ดำเนินธุรกิจประกันชีวิต	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/830 ลงวันที่ 23 มกราคม 2545	329
ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายมาตรา 15 มาตรา 46 มาตรา 50 มาตรา 107 และมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/970 ลงวันที่ 29 กันยายน 2543	332
หารือปัญหาข้อกฎหมายมาตรา 50 มาตรา 54 มาตรา 57 มาตรา 59 มาตรา 101 และมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/848 ลงวันที่ 13 กันยายน 2543	348
แจ้งหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัย โดยมิได้รับอนุญาต ของกรมการประกันภัย	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/4365 ลงวันที่ 25 เมษายน 2543	360
ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการตอบข้อหารือ และแนะนำแนวทางปฏิบัติของสหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1101/ว07449 ลงวันที่ 12 เมษายน 2543	361
ขอความอนุเคราะห์ช่วยแจ้งหลักเกณฑ์ การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยมิได้ รับอนุญาต	หนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0503/924 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2543	362
กำหนดหลักเกณฑ์การรับเรื่องอุทธรณ์	ข้อกำหนดของคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาเรื่องข้ออุทธรณ์ ที่ 1/2543 สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543	364
การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ มีลักษณะอันเป็น การฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/1026 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543	367

สารบัญ

หน้า

ปัญหาการขาดสภาพคล่องอันอาจเกิดขึ้นได้ ในสหกรณ์ออมทรัพย์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว.18 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2532	369
การดำเนินคดีและการจัดจ้างนายความ ของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กส 1101/ว.31 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2525	370
การดำเนินคดีอาญากับผู้ทุจริตในสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กส 1107/ว50 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2524	379
หนังสือเวียนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์		
แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดเครื่องแบบ และเครื่องหมายของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/2774 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2555	383
แจ้งเวียนขั้นตอนการเข้าเป็น สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งจดทะเบียนแล้ว	หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/ว.54 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2553	386
ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530	กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2553)	393
หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกัน การทำงานหรือหลักประกันความเสียหาย ในการทำงานจากลูกจ้าง พ.ศ. 2551	ประกาศกระทรวงแรงงาน ประกาศ ณ วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2551	395
แนวทางปฏิบัติกรณีหักเงินค่าจ้างเป็นเงินสะสม ของพนักงาน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/10165 ลงวันที่ 15 กันยายน 2543	398
หารือเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสมตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/3082 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2543	404
หารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินบำเหน็จแก่พนักงาน และลูกจ้างของสหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนมาก ที่ กษ 1101/09268 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2541	405

สารบัญ

หน้า

หนังสือเวียนเกี่ยวกับสมาชิก		
ขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีสมาชิกขาดสมาชิกภาพแต่ยังไม่ถอนค่าหุ้นคืน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/25 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2555	409
ขอหารือคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร. 0901/1332 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2551	410
แนวทางปฏิบัติในการรับสมัครสมาชิกสมทบของสหกรณ์ พ.ศ. 2549	คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2549	418
นายจ้างหักเงินค่าจ้างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วไม่นำส่งให้สหกรณ์	หนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง 0505/00477 ลงวันที่ 22 มกราคม 2547	419
การให้สมาชิกถือหุ้นโดยการหักจากเงินกู้ของสมาชิก	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/15349 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2546	420
ความหมายของสมาชิกสมทบ	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/11422 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2543	422
ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการหักเงินบำเหน็จของสมาชิกเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/05179 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2543	423
การหักหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว.36070 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2540	426
หนังสือเวียนเกี่ยวกับคณะกรรมการดำเนินการ		
หารือแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1101/01106 ลงวันที่ 19 มกราคม 2543	433

สารบัญ

หน้า

การค้ำประกันของคณะกรรมการของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/11442 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2542	435
คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/8617 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2542	436
หนังสือเวียนเกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์		
แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/12418 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2554	439
การกำหนดระเบียบของสหกรณ์ขึ้นถือใช้		463
การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกในตำบลติดต่อกับ เขตอำเภอที่สหกรณ์การเกษตรตั้งอยู่	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/054 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2553	470
เห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้ระเบียบว่าด้วย การรับฝากเงินจากสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/048 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2553	471
ตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขยาย ท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/022 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2553	477
ขอหารือการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์ การเกษตรย่านตาขาว จำกัด	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/005 ลงวันที่ 19 มกราคม 2553	479
ขอหารือการขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับของสหกรณ์นิคมแม่สอด จำกัด	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/009 ลงวันที่ 23 มีนาคม 2552	480
การกำหนดข้อบังคับในการขยายท้องที่ ดำเนินงานหรือคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ เครดิตยูเนียน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/9847 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2551	482

สารบัญ

หน้า

มอบอำนาจในการรับทราบระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์แทนนายทะเบียนสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/15 ลงวันที่ 26 เมษายน 2550	484
การกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/346 ลงวันที่ 15 มกราคม 2550	485
ยกเลิกหนังสือเวียนและคำแนะนำของ นายทะเบียนสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/47 ลงวันที่ 26 กันยายน 2548	487
แนวทางปฏิบัติในการขอจดทะเบียนข้อบังคับ สหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/8909 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2545	488
การแก้ไขระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการกระทำต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/09215 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2544	489
การแนะนำให้สหกรณ์ถือใช้ข้อบังคับ	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/05039 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2544	491
จำนวนข้อบังคับในการจดทะเบียน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/3830 ลงวันที่ 12 มีนาคม 2544	492
การรับรองสำเนาข้อบังคับของสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/01207 ลงวันที่ 30 มกราคม 2544	493
จำนวนข้อบังคับในการจดทะเบียน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/00592 ลงวันที่ 18 มกราคม 2544	494
เห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินฝาก	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/ว1 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2541	495

สารบัญ

หน้า

เห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้ระเบียบว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/ว2 ลงวันที่ 3 กันยายน 2542	508
การตีความข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูนครสวรรค์ จำกัด	หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0216/24879 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2541	512
หนังสือเวียนเกี่ยวกับการเลิกและชำระบัญชี		
หลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/34 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2551	515
หลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี	คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ ให้ไว้ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551	516
มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการ แทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการสั่งเลิก กลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/3606 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2548	518
การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียน สหกรณ์สั่งเลิก	ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548	519
ให้ผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ดำเนินการชำระบัญชี ตามคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์	คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 146/2546 สั่ง ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2546	522
อัตราเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว ในกรณี เลิกสหกรณ์	ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2543	543
การสั่งเลิกสหกรณ์	หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/10490 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2542	544
สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ ล้มละลายเมื่อได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/650 ลงวันที่ 20 กันยายน 2539	545

**พระราชบัญญัติ
พระราชกฤษฎีกา กฏกระทรวง**

พระราชบัญญัติ
สหกรณ์
พ.ศ. 2542

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2542
เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542”

มาตรา 2* พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 140 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515

(3) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 247 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

(4) พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“สหกรณ์” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของสหกรณ์ หรือสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 30 ก หน้า 1 วันที่ 23 เมษายน 2542

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1 บททั่วไป

มาตรา 6 ถ้าสหกรณ์เกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนสำหรับการได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดหน่วงซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ การจดทะเบียนเช่นนั้นให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากสหกรณ์และสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ใช้คำว่า “สหกรณ์” เป็นชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ

มาตรา 8 ทุนกลางของบรรดาสหกรณ์ไม่จำกัดตามมาตรา 61 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์* จัดการฝากไว้ที่ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือฝากไว้ที่สถาบันการเงินอื่นใดโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ หรือลงทุนตามระเบียบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์* กำหนด

ดอกผลที่เกิดขึ้นจากทุนกลางให้กรมส่งเสริมสหกรณ์* มีอำนาจจ่ายขาดให้แก่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเพื่อใช้จ่ายในกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 110

หมวด 2 การกำกับและส่งเสริมสหกรณ์ ส่วนที่ 1

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

**** มาตรา 9** ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ประกอบด้วย รัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

* มาตรา 8 และมาตรา 9 ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “กรมส่งเสริมสหกรณ์” และคำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์” โดยมาตรา 122 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก หน้า 82 วันที่ 8 ตุลาคม 2545)

** มาตรา 9 วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 1 วันที่ 21 เมษายน 2553)

หมายเหตุ:- มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดว่า “มาตรา 16 ให้คณะกรรมการ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้จัดการใหญ่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประธานกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นกรรมการดำเนินการ ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ประเภทละหนึ่งคน ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับประเทศหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ด้านการบริหารสหกรณ์

มาตรา 10 คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

(2) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจและกิจการของสหกรณ์ รวมทั้งการร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีส่วนในการพัฒนาการสหกรณ์

(4) กำหนดแนวทางในการประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชน เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์

(5) พิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อขัดข้องที่ทำให้นโยบายและแผนการพัฒนาการสหกรณ์ไม่อาจบรรลุเป้าหมาย

(6) พิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวกับสหกรณ์ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(7) มีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 11 ให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา 12 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 11 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

พัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กฟส. และคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร กฟส. และ คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการจัดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 13 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใดถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่ประธานออกเสียงชี้ขาด ต้องให้มันติกเหตุผลทั้งสองฝ่ายไว้ด้วย

มาตรา 14 คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมายได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา 13 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ 2 นายทะเบียนสหกรณ์

*** มาตรา 15** ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์

ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่นต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัตินี้หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

การแต่งตั้งตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 16 ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบ ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ให้เป็นไปตาม บทแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น
- (2) กำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ตลอดจนอนุมัติและแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้ชำระบัญชี

* มาตรา 15 ให้แก้ไขคำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์” และคำว่า “กระทรวง เกษตรและสหกรณ์” เป็น “กรมส่งเสริมสหกรณ์” โดยมาตรา 122 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้อง กับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก หน้า 82 วันที่ 8 ตุลาคม 2545) ครั้งสุดท้าย แก้ไขโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 2 วันที่ 21 เมษายน 2553)

(4) ออกคำสั่งให้มีการตรวจสอบ หรือไต่สวนเกี่ยวกับการจัดตั้งการดำเนินงาน หรือฐานะการเงินของสหกรณ์

(5) สั่งให้ระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือบางส่วนของสหกรณ์ หรือให้เลิกสหกรณ์ ถ้าเห็นว่าสหกรณ์กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือสมาชิก

(6) ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนสหกรณ์

(7) จัดทำรายงานประจำปีแยกตามประเภทสหกรณ์เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(8) ออกระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์

(9) กระทำการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

บรรดาอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติหรือการดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนสหกรณ์อาจมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายให้ปฏิบัติการแทนได้

การมอบอำนาจตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ 3 การกำกับดูแลสหกรณ์

มาตรา 17 นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ หรือเชิญสมาชิกของสหกรณ์มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมของสหกรณ์ได้

มาตรา 18 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของสหกรณ์ในระหว่างเวลาทำงานของสหกรณ์ได้ และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือหรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติการตามสมควร

ให้ผู้ปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง
บัตรประจำตัวตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 19 ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เมื่อตรวจสอบแล้วให้เสนอรายงานการตรวจสอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 20 ถ้าที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งขยับยั้งหรือเพิกถอนมตินั้นได้

มาตรา 21 ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ และให้พนักงานอัยการรับว่าต่างให้สหกรณ์ โดยให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือการว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี

มาตรา 22 ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการในการ ปฏิบัติหน้าที่ของตน จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงาน การตรวจสอบ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (2) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก
- (3) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (4) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้อง กับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

มาตรา 23 สหกรณ์ใดจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นยังไม่เกินสามปี หรือมีผลการดำเนินงานขาดทุน ติดต่อกันเกินสองปี เมื่อสหกรณ์ร้องขอ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ หรือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แห่งชาติเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไข นายทะเบียนสหกรณ์จะสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเข้าช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

การช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

มาตรา 24 ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง ทั้งคณะ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งคณะกรรมการชั่วคราว มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้อยู่ในตำแหน่งไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้ง ก่อนที่จะพ้นจากตำแหน่งให้คณะกรรมการชั่วคราวจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการ ขึ้นใหม่ทั้งคณะตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 25 ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้กรรมการบางคนพ้นจากตำแหน่ง ให้คณะกรรมการ ส่วนที่เหลือเรียกประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้เป็นกรรมการแทนภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจาก ตำแหน่ง ถ้ามิได้เลือกตั้งหรือเลือกตั้งผู้เป็นกรรมการไม่ได้ตามกำหนดเวลาให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งสมาชิก เป็นกรรมการแทน ในการนี้ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งกรรมการเท่ากับ วาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 26 คำสั่งใด ๆ ตามมาตรา 20 มาตรา 22 มาตรา 24 และมาตรา 25 ให้ผู้มีส่วนได้เสีย อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ 4 กองทุนพัฒนาสหกรณ์

มาตรา 27 ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสหกรณ์ขึ้นในกรมส่งเสริมสหกรณ์* เรียกโดยย่อว่า “กพส.” เพื่อเป็นทุนส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามมาตรา 28

มาตรา 28 กพส. ประกอบด้วย

- (1) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน
- (2) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้
- (3) เงินและทรัพย์สินที่ตกเป็นของ กพส.
- (4) เงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้รับมาตาม (2) และ (3)
- (5) ดอกผล รายได้ หรือประโยชน์อื่นใดของ กพส.

เงินและทรัพย์สินของ กพส. ตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้าบัญชี กพส. โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 29 การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สินของ กพส. ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

* **มาตรา 30** ให้มีคณะกรรมการบริหาร กพส. ประกอบด้วย อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานงบประมาณเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของสหกรณ์ประเภทละหนึ่งคน และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรกรหนึ่งคนเป็นกรรมการให้รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

การเลือกผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

ให้คณะกรรมการบริหาร กพส. มีอำนาจหน้าที่บริหาร กพส. ตลอดจนตรวจสอบติดตามและประเมินผลงานของสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมกิจการจาก กพส. ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์

* มาตรา 27 ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “กรมส่งเสริมสหกรณ์” โดยมาตรา 122 แห่งพระราชกฤษฎีกา แก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก หน้า 82 วันที่ 8 ตุลาคม 2545)

* มาตรา 30 ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “กรมส่งเสริมสหกรณ์” และคำว่า “ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” เป็น “อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์” โดยมาตรา 122 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก หน้า 82 วันที่ 8 ตุลาคม 2545) ครั้งสุดท้าย แก้ไขโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 2 วันที่ 21 เมษายน 2553)

**** มาตรา 31** ให้นำความในมาตรา 11 และมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการบริหาร กพส. ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทนกลุ่มเกษตรกรโดยอนุโลม

มาตรา 32 ให้นำความในมาตรา 13 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหาร กพส. โดยอนุโลม

หมวด 3

สหกรณ์

ส่วนที่ 1

การจัดตั้งและการจดทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 33 สหกรณ์จะตั้งขึ้นได้โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้อง

- (1) มีกิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียน
- (2) มีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
- (3) มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน และสมาชิกแต่ละคนจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด

- (4) มีสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับภายใต้บทบัญญัติมาตรา 43 (7)

ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 34 ผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่จะขอจัดตั้งขึ้น ต้องประชุมกันเพื่อคัดเลือกผู้ที่มาประชุมให้เป็นคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์จำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน เพื่อดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ โดยให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาเลือกประเภทของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งนั้น
- (2) กำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (3) ทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพร้อมด้วยจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจะถือเมื่อจัดตั้งสหกรณ์แล้ว
- (4) ดำเนินการร่างข้อบังคับภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 43 และเสนอให้ที่ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพิจารณากำหนดเป็นข้อบังคับของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น

มาตรา 35 การขอจดทะเบียนสหกรณ์ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์พร้อมเอกสาร ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนารายงานการประชุมตามมาตรา 34 จำนวนสองชุด
- (2) แผนดำเนินการตามมาตรา 34 (2) จำนวนสองชุด

**** มาตรา 31** แก้ไขโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 3 วันที่ 21 เมษายน 2553)

(3) บัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพร้อมลายมือชื่อ และจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจะถือเมื่อจัดตั้งสหกรณ์แล้วจำนวนสองชุด

(4) ข้อบังคับตามมาตรา 34 (4) จำนวนสี่ชุด

มาตรา 36 นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลใด ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนสหกรณ์ได้

ในการพิจารณารายการที่เกี่ยวกับคำขอ หรือรายการในข้อบังคับของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น ถ้านายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่ารายการดังกล่าวไม่ถูกต้อง หรือยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา 34 นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องได้

มาตรา 37 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า สหกรณ์ตามที่ขอจดทะเบียน มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 33 คำขอจดทะเบียนมีเอกสารครบถ้วนถูกต้องตามมาตรา 35 และการจัดตั้งสหกรณ์ตามที่ขอจดทะเบียนจะไม่เสียหายแก่ระบบสหกรณ์ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนและออกใบสำคัญรับจดทะเบียนให้แก่สหกรณ์นั้น

ให้สหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนแล้วมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา 38 ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน ให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์โดยไม่ชักช้า

คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

มาตรา 39 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์แล้ว ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นั้นจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา 40

ให้ผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้จะเป็นสมาชิกตามมาตรา 34 (3) เป็นสมาชิกสหกรณ์ตั้งแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

ในกรณีที่มิใช่ผู้ขอเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ภายหลังวันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ให้ถือว่าเป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

มาตรา 40 ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์นัดสมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนสหกรณ์ เพื่อตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และมอบหมายการทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

มาตรา 41 ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้คุณสมบัติ วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสมทบในการนับชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ

มาตรา 42 ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกจะนำค่าหุ้นที่ตกลงกับสหกรณ์ไม่ได้และสมาชิกมีความรับผิดชอบเพียงไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

* ในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุดลง ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสมาชิกใช้สิทธิเรียกร้องหรืออายัดค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น และเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง สหกรณ์มีสิทธินำเงินตามมูลค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่มาหักกลบลบหนี้ที่สมาชิกผูกพันต้องชำระหนี้แก่สหกรณ์ได้ และให้สหกรณ์มีฐานะเป็นเจ้าหนี้บุริมสิทธิพิเศษเหนือเงินค่าหุ้นนั้น

**** มาตรา 42/1** เมื่อสมาชิกได้ทำความยินยอมเป็นหนังสือไว้กับสหกรณ์ ให้ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานของรัฐ หรือนายจ้างในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานอื่นใดที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่อยู่หักเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือเงินอื่นใด ที่ถึงกำหนดจ่ายแก่สมาชิกนั้น เพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์ ให้แก่สหกรณ์ตามจำนวนที่สหกรณ์แจ้งไป จนกว่าหนี้หรือภาระผูกพันนั้นจะระงับสิ้นไปให้หน่วยงานนั้นหักเงินดังกล่าวและส่งเงินที่หักไว้ให้นั้นให้แก่สหกรณ์โดยพลัน

การแสดงเจตนายินยอมตามวรรคหนึ่ง มีอาจะถอนคืนได้ เว้นแต่สหกรณ์ให้ความยินยอมการหักเงินตามวรรคหนึ่ง ต้องหักให้สหกรณ์เป็นลำดับแรก ถัดจากหนี้ภาษีอากรและการหักเงินเข้ากองทุนที่สมาชิกต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

**** มาตรา 42/2** สมาชิกอาจทำหนังสือตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับโอนประโยชน์ในเงินค่าหุ้น เงินฝาก หรือเงินอื่นใดจากสหกรณ์เมื่อตนถึงแก่ความตาย โดยมอบไว้แก่สหกรณ์เป็นหลักฐาน

ส่วนที่ 2

ข้อบังคับและการแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 43 ข้อบังคับของสหกรณ์อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อสหกรณ์ ซึ่งต้องมีคำว่า “จำกัด” อยู่ท้ายชื่อ
- (2) ประเภทของสหกรณ์
- (3) วัตถุประสงค์
- (4) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่และที่ตั้งสำนักงานสาขา
- (5) ทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้น มูลค่าของหุ้น การชำระค่าหุ้นด้วยเงินหรือทรัพย์สินอื่น การขายและการโอนหุ้น ตลอดจนการจ่ายคืนค่าหุ้น
- (6) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบัญชี และการเงินของสหกรณ์
- (7) คุณสมบัติของสมาชิก วิธีรับสมาชิก การขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของสมาชิก
- (8) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่

* มาตรา 42 วรรคสอง แก้ไขโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 3 วันที่ 21 เมษายน 2553)

** มาตรา 42/1 และมาตรา 42/2 เพิ่มเติมโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 3 วันที่ 21 เมษายน 2553)

(9) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

(10) การแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้จัดการ

มาตรา 44 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ จะกระทำได้ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำข้อบังคับที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับโดยการเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ ให้สหกรณ์คืนใบสำคัญรับจดทะเบียน และให้นายทะเบียนสหกรณ์ออกใบสำคัญรับจดทะเบียนการเปลี่ยนชื่อให้แก่สหกรณ์ด้วย

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและการเปลี่ยนชื่อของสหกรณ์นั้น ย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิหรือความรับผิดชอบใด ๆ ของสหกรณ์

ให้นำความในมาตรา 36 มาตรา 37 และมาตรา 38 มาใช้บังคับแก่การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับโดยอนุโลม

มาตรา 45 ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับ ให้สหกรณ์ขอคำวินิจฉัยจากนายทะเบียนสหกรณ์ และให้สหกรณ์ถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

ส่วนที่ 3

การดำเนินงานของสหกรณ์

มาตรา 46 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้ได้

- (1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- (2) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- (3) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- (4) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด

* (5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมงานปณิกสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

(6) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจำนองหรือจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

(7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน สิทธิ ครอบครอง กู้ ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือจำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน

(8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

* มาตรา 46 (5) แก้ไขโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 4 วันที่ 21 เมษายน 2553)

(9) ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ สหกรณ์

มาตรา 47 การกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ จะต้องจำกัดอยู่ภายในวงเงินที่ นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ

มาตรา 48 ให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 49 การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือ บุคคลอื่นใด ถ้าการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นกำหนดไว้เพื่อการใดให้ใช้เพื่อการนั้น แต่ถ้ามิได้ กำหนดไว้ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทุนสำรองของสหกรณ์

มาตรา 50 ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ หนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระ เริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวน หนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระ ติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการ สหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการ คนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

มาตรา 52 ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ

** (1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

(3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดท้ายให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามมาตรา 22 (4)

(4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา 53 ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคล ภายนอกเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

มาตรา 54 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายใน หนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

* มาตรา 52 (1) แก้ไขโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 4 วันที่ 21 เมษายน 2553)

มาตรา 55 เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้านายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือผู้แทนสมาชิกในกรณีที่มีผู้แทนสมาชิกตามมาตรา 56 ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้

ในกรณีที่สมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์เป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา 56 สหกรณ์ใดมีสมาชิกเกินกว่าห้าร้อยคน จะกำหนดในข้อบังคับให้มีการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกก็ได้ จำนวนผู้แทนสมาชิกจะมีน้อยกว่าหนึ่งร้อยคนไม่ได้

วิธีการเลือกตั้งผู้แทนสมาชิก จำนวนผู้แทนสมาชิก และการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 57 การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

มาตรา 58 ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ถ้าสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งในสิบวันนับแต่วันทีนัดประชุมใหญ่ครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าสามสิบคน ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม

มาตรา 59 สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- (1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (2) การควบสหกรณ์
- (3) การแยกสหกรณ์
- (4) การเลิกสหกรณ์
- (5) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

* **มาตรา 60** ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่า ร้อยละสิบของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทยที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

(1) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับ สหกรณ์แต่ละประเภท

(2) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี

(3) จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(4) จ่ายเป็นทุนสะสมไว้ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 61 ทุนสำรองตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง จะถอนจากบัญชีทุนสำรองได้เพื่อชดเชย การขาดทุนหรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแบ่งแยกจากสหกรณ์เดิม ตามมาตรา 100

มาตรา 62 เงินของสหกรณ์นั้น สหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(1) ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

(2) ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แก่สหกรณ์

(3) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

(4) ชื่อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

(5) ชื่อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น

(6) ชื่อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่ กิจการของสหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

(7) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

มาตรา 63 ให้สหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหรือแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรที่สมาชิก ผลิตขึ้นพิจารณาซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกก่อนผู้อื่น

มาตรา 64 ให้สหกรณ์จัดทำทะเบียน ดังต่อไปนี้

(1) ทะเบียนสมาชิกซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ

(ก) ชื่อ ประเภท และที่ตั้งสำนักงานของสหกรณ์

(ข) ชื่อ สัญชาติ และที่อยู่ของสมาชิก

(ค) วันที่เข้าเป็นสมาชิก

* มาตรา 60 วรรคหนึ่ง แก้ไขโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 4 วันที่ 21 เมษายน 2553)

หมายเหตุ :- มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดว่า “มาตรา 17 ให้อัตรา ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดตามมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่า จะมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้”

- (2) ทะเบียนหุ้นซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ
- (ก) ชื่อ ประเภท และที่ตั้งสำนักงานของสหกรณ์
 - (ข) ชื่อของสมาชิกซึ่งถือหุ้น มูลค่าหุ้น จำนวนหุ้น และเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
 - (ค) วันที่ถือหุ้น

ให้สหกรณ์เก็บรักษาทะเบียนตาม (1) และ (2) ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์และให้ส่งสำเนาทะเบียนนั้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียน

ให้สหกรณ์รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

มาตรา 65 ให้สหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

เมื่อมีเหตุต้องบันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของสหกรณ์ให้บันทึกรายการในวันที่เกิดเหตุขึ้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องบันทึกการขึ้น

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน

มาตรา 66 ให้สหกรณ์จัดทำงบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

งบดุลนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

มาตรา 67 ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบดุลไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุม

มาตรา 68 ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบดุลพร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้

ส่วนที่ 4 การสอบบัญชี

มาตรา 69 ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ การตรวจสอบบัญชีนั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ส่วนที่ 5 การเลิกสหกรณ์

มาตรา 70 สหกรณ์ย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (2) สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าสิบคน
- (3) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (4) ล้มละลาย
- (5) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา 71

ให้สหกรณ์ที่เลิกตาม (1) (2) (3) หรือ (4) แจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิก

ให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ ที่ทำการสหกรณ์ อำเภอหรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่

มาตรา 71 นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ได้เมื่อปรากฏว่า

- (1) สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียนหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่หยุดดำเนินการ
- (2) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน
- (3) สหกรณ์ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา 72 สหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิกตามมาตรา 71 มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง และให้นายทะเบียนสหกรณ์ส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติโดยไม่ชักช้า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา 73 เมื่อสหกรณ์ใดเลิกไปด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดตามมาตรา 70 ให้จัดการชำระบัญชีตามบทบัญญัติในหมวด 4 ว่าด้วยการชำระบัญชี

หมวด 4 การชำระบัญชี

มาตรา 74 การชำระบัญชีสหกรณ์ที่ล้มละลายนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

มาตรา 75 การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่น นอกจากล้มละลายให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีโดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ไม่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาดังกล่าว หรือนายทะเบียนสหกรณ์ไม่ให้ความเห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี ให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ได้

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควรหรือเมื่อสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดหรือของต่อนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีคนใหม่แทนผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือซึ่งได้ตั้งไว้ก็ได้

ให้นายทะเบียนสหกรณ์จัดทะเบียนผู้ชำระบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคสองหรือวรรคสาม และให้ปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชีไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์นั้น สำนักงานสหกรณ์อำเภอหรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ภายในสิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียนผู้ชำระบัญชี

ผู้ชำระบัญชีอาจได้รับค่าตอบแทนตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

มาตรา 76 สหกรณ์นั้นแม้จะได้เลิกไปแล้วก็ให้พึงถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่ทำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

มาตรา 77 ให้ผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ชำระสะสางกิจการของสหกรณ์ จัดการชำระหนี้และจำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์นั้นให้เสร็จไป

มาตรา 78 เมื่อสหกรณ์เลิก ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีหน้าที่จัดการรักษาทรัพย์สินทั้งหมดของสหกรณ์ไว้จนกว่าผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้ส่งมอบ

ผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ส่งมอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งพร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นเมื่อใดก็ได้

มาตรา 79 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีให้ผู้ชำระบัญชีประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองวันติดต่อกัน หรือประกาศโฆษณาทางอื่นว่าสหกรณ์ได้เลิก และแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ทุกคน ซึ่งมีชื่อปรากฏในสมุดบัญชี เอกสารของสหกรณ์ หรือปรากฏจากทางอื่น เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์นั้นเลิก และให้เจ้าหน้าที่ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา 80 ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบบุคคลของสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบบุคนั้น

เมื่อผู้สอบบัญชีรับรองงบบุคนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบบุคนั้นต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติแล้วเสนองบบุคนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์

ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบบุคนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ

มาตรา 81 ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อระงับรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ในระหว่างที่ยังชำระบัญชีไม่เสร็จ

(2) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี

(3) เรียกประชุมใหญ่

(4) ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญา และประนีประนอมยอมความในเรื่องใด ๆ ในนามของสหกรณ์

- (5) จำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์
- (6) เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบมูลค่าของหุ้นทั้งหมด
- (7) ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้สหกรณ์ล้มละลายในกรณีที่เงินค่าหุ้นหรือเงินลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน
- (8) ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

มาตรา 82 ข้อจำกัดอำนาจของผู้ชำระบัญชีอย่างใด ๆ ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอก ผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา 83 ค่าธรรมเนียม ค่าภาระติดพัน และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควรในการชำระบัญชียุั้น ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหนี้รายอื่น

มาตรา 84 ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงินสำหรับจำนวนหนี้ นั้นไว้ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีมีหนังสือแจ้งการที่ได้วางเงิน ไปยังเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า

ถ้าเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีย่างเงินไว้ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เจ้าหนี้นี้ย่อมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้น และให้นายทะเบียนสหกรณ์จัดส่งเป็นรายได้ของสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทยให้เสร็จภายในเวลาอันสมควร

มาตรา 85 ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ทุกระยะหกเดือนว่าได้ จัดการไปอย่างไรบ้างและแสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น รายงานดังกล่าวนี้ ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

รายงานตามวรรคหนึ่งให้สมาชิก ทายาทของสมาชิกผู้ตาย และเจ้าหนี้ทั้งหลายของสหกรณ์ ตรวจสอบได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ถ้าปรากฏข้อบกพร่องในการชำระบัญชี นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้ผู้ชำระบัญชีแก้ไข ข้อบกพร่อง และรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา 86 เมื่อได้ชำระหนี้ของสหกรณ์แล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจ่าย ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
- (2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วแต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท
- (3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีก ให้ผู้ชำระบัญชีโอนให้แก่สหกรณ์อื่น หรือสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทยตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่ ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

มาตรา 87 เมื่อได้ชำระบัญชีกิจการของสหกรณ์เสร็จแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีทำรายงานการชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าได้ดำเนินการชำระบัญชีและจัดการทรัพย์สินของ สหกรณ์ไปอย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีและจำนวนทรัพย์สินที่จ่ายตามมาตรา 86 เสนอต่อ ผู้สอบบัญชี

เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอต่อนายทะเบียน สหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ เห็นชอบด้วยแล้วให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี และให้นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ ออกจากทะเบียน

มาตรา 88 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบในการชำระบัญชีตามมาตรา 87 แล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีมอบบรรดาสมาชิกและเอกสารทั้งหลายของสหกรณ์ที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

ให้นายทะเบียนสหกรณ์รักษาสมุดบัญชีและเอกสารเหล่านี้ไว้อีกสองปีนับแต่วันที่ถอนชื่อสหกรณ์นั้นออกจากทะเบียน

สมุดบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 89 ในคดีฟ้องเรียกหนี้สินที่สหกรณ์ สมาชิก หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานะเช่นนั้นห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน

หมวด 5

การควบสหกรณ์เข้ากัน

มาตรา 90 สหกรณ์ตั้งแต่สองสหกรณ์อาจควบเข้ากันเป็นสหกรณ์เดียวได้ โดยมติแห่งที่ประชุมใหญ่ของแต่ละสหกรณ์ และต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ในการขอความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ให้ส่งสำเนารายงานการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ที่ลงมติให้ควบเข้ากันได้ด้วย

มาตรา 91 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตามมาตรา 90 แล้วให้สหกรณ์แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ทั้งปวงของสหกรณ์เพื่อให้ทราบรายการที่ประสงค์จะควบสหกรณ์เข้ากัน และขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีข้อคัดค้านในการควบสหกรณ์เข้ากันนั้น ส่งคำคัดค้านไปยังสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง

ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่คัดค้านภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น ให้ถือว่าเป็นไม่มีคำคัดค้าน

ถ้ามีเจ้าหน้าที่คัดค้าน สหกรณ์จะควบเข้ากันได้ จนวนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้น

มาตรา 92 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของแต่ละสหกรณ์ที่ควบเข้ากัน ตั้งผู้แทนขึ้น สหกรณ์ละไม่เกินสามคน เพื่อดำเนินการจดทะเบียนตามมาตรา 93

มาตรา 93 สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นใหม่โดยควบเข้ากันนั้น ต้องจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ใหม่ โดยยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ในคำขอจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ ต้องมีผู้แทนของสหกรณ์ที่ควบเข้ากันลงลายมือชื่ออย่างน้อย สหกรณ์ละสองคนทุกสหกรณ์

คำขอจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ ต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ยื่นพร้อมทั้งคำขอด้วย

(1) หนังสือของทุกสหกรณ์ที่ควบเข้ากันนั้นรับรองว่าได้แจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตั้งปวงตามมาตรา 91 วรรคหนึ่ง และไม่มีเจ้าหน้าที่คัดค้านภายในกำหนด หรือในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่คัดค้านสหกรณ์ได้ชำระหนี้ หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว

(2) ข้อบังคับของสหกรณ์ใหม่ที่ขอจดทะเบียนสืบ

(3) สำเนารายงานการประชุมผู้แทนของสหกรณ์ที่ควบเข้ากันหนึ่งฉบับ

เอกสารตาม (2) และ (3) นั้น ผู้แทนของสหกรณ์ต้องลงลายมือชื่อรับรองสองคน

มาตรา 94 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์ที่ควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ใหม่แล้ว ให้นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์เดิมที่ได้ควบเข้ากันนั้นออกจากทะเบียน

ให้ผู้แทนของสหกรณ์ที่ควบเข้ากันมีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์จนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา 40

มาตรา 95 สหกรณ์ใหม่นี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสหกรณ์เดิม ที่ได้ควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น

หมวด 6

การแยกสหกรณ์

มาตรา 96 การแยกสหกรณ์จะกระทำมิได้ แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองท้องที่หรือ แบ่งหน่วยงาน หรือสถานประกอบการ จะแยกสหกรณ์ก็ได้หากมีความจำเป็นหรือมีเหตุให้ไม่สะดวกแก่ การดำเนินงาน

การแยกสหกรณ์ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้โดยสมาชิกของสหกรณ์นั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ต่อ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ตามวรรคสอง เพื่อพิจารณาเรื่องการแยกสหกรณ์ ถ้าที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเห็นชอบให้แยกสหกรณ์ ให้พิจารณาแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสหกรณ์ตามวิธีการที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องต่าง ๆ ของที่ประชุมใหญ่ตามวรรคสาม ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกที่มาประชุม

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกประชุมใหญ่ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควร

มาตรา 97 ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติไม่เห็นชอบให้แยกสหกรณ์ ถ้าสมาชิกซึ่งลงลายมือชื่อ ทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ตามมาตรา 96 วรรคสอง พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมใหญ่นั้น ให้สมาชิกลงกล่าวทุกคนลงลายมือชื่อทำหนังสือถึงนายทะเบียนสหกรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดว่าสมควรแยกสหกรณ์ หรือไม่ และเมื่อนายทะเบียนสหกรณ์วินิจฉัยชี้ขาดเป็นอย่างไรแล้วให้แจ้งคำวินิจฉัยให้สหกรณ์ทราบ

คำวินิจฉัยของนายทะเบียนสหกรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา 98 เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเห็นชอบตามมาตรา 96 หรือนายทะเบียนสหกรณ์วินิจฉัยชี้ขาดให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา 97 แล้ว ให้สหกรณ์แจ้งมติที่ประชุมใหญ่ หรือคำวินิจฉัยของนายทะเบียนสหกรณ์เป็นหนังสือไปยังเจ้าหนี้ทั้งปวงของสหกรณ์ เพื่อให้ทราบรายการที่ประสงค์จะแยกสหกรณ์ และให้เจ้าหนี้ผู้มีข้อคัดค้านในการแยกสหกรณ์นั้นส่งคำคัดค้านไปยังสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา 99 สหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่โดยการแยกจากสหกรณ์เดิมนั้นให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการจดทะเบียนสหกรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำขอจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ ต้องยื่นพร้อมเอกสาร ดังต่อไปนี้

(1) สำเนาหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ และสำเนารายงานการประชุมใหญ่ที่ได้มีมติเห็นชอบให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา 96 วรคส. หรือสำเนาหนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งวินิจฉัยชี้ขาดให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา 97 แล้วแต่กรณี

(2) สำเนาหนังสือของสหกรณ์ทุกฉบับที่แจ้งไปยังเจ้าหนี้ทั้งปวงของสหกรณ์ตามมาตรา 98

(3) หนังสือของสหกรณ์ที่รับรองว่าไม่มีเจ้าหนี้คัดค้านภายในกำหนดหรือสำเนาคำคัดค้านของเจ้าหนี้พร้อมทั้งหลักฐานที่แสดงว่าสหกรณ์ได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกันเพื่อหนีรายนั้นแล้ว

มาตรา 100 บรรดาทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของสหกรณ์เดิมที่ที่ประชุมใหญ่ได้มีมติให้แบ่งแยกตามมาตรา 96 หรือนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดให้แบ่งแยกตามมาตรา 97 แล้วแต่กรณี ย่อมโอนไปให้แก่สหกรณ์ใหม่ตั้งแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียน

หมวด 7

ชุมนุมสหกรณ์

มาตรา 101 สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น อาจรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ได้

ชุมนุมสหกรณ์ใดจะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศจะต้องตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาสหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่วประเทศที่เป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือประกอบธุรกิจการผลิต การค้า อุตสาหกรรมหรือบริการอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

มาตรา 102 การจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์จะกระทำได้ต่อเมื่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ได้มีมติให้เข้าร่วมในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์นั้นได้

มาตรา 103 ในการดำเนินการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ให้คณะกรรมการดำเนินการของแต่ละสหกรณ์ตั้งผู้แทนขึ้นสหกรณ์ละหนึ่งคน ประกอบเป็นคณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์เพื่อดำเนินการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ การจัดตั้งและการจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ว่าด้วยสหกรณ์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 104 การขอจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์นั้น ให้คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์อย่างน้อยห้าคนลงลายมือชื่อยื่นคำขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 105 ให้ชุมนุมสหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคลและเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ตามมาตรา 46 และตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 และหมวด 6 มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม

มาตรา 106 การประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์ให้ประกอบด้วยผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการของแต่ละสหกรณ์เลือกตั้งขึ้นสหกรณ์ละหนึ่งคน ตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ ในการประชุมต้องมีผู้แทนสหกรณ์มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสหกรณ์ทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน แล้วแต่กรณี จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้แทนสหกรณ์คนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง หรือจะให้เพิ่มเสียงเพิ่มขึ้นตามระบบสัดส่วนตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์นั้นก็ได้

มาตรา 107 ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์เลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์เป็นกรรมการ ตามจำนวนหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์

หมวด 8

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

มาตรา 108 ให้มี “สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย” ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นสหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจการสหกรณ์ทุกประเภทที่วราชอาณาจักร ให้มีความเจริญก้าวหน้าอันมิใช่เป็นการหลอกลำไ้ หรือรายได้มาแบ่งปันกัน

มาตรา 109 ให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคล

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และจะตั้งสำนักงานสาขาขึ้น ณ ที่อื่นใดก็ได้

มาตรา 110 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย มีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 108 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) ส่งเสริมและเผยแพร่กิจการสหกรณ์ ตลอดจนทำการวิจัยและรวบรวมสถิติเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์

(2) แนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่สหกรณ์ และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์กับส่วนราชการหรือบุคคลอื่น

(3) ให้การศึกษาฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์

(4) ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างสหกรณ์ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หรือสันนิบาตสหกรณ์ของต่างประเทศ หรือองค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ทำนองเดียวกัน

(5) ชี้แจง จัดหา จำหน่าย ถูกรวมสิทธิ์ ครอบครอง หรือทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินใด ๆ

(6) ส่งเสริมธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม หรือบริการของสหกรณ์

(7) สนับสนุนและช่วยเหลือสหกรณ์เพื่อแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(8) เป็นตัวแทนของสหกรณ์ เพื่อรักษาผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้จาก การสนับสนุนของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือภาคเอกชนอื่น

(9) ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมสหกรณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่บรรดาสหกรณ์อย่างแท้จริง

(10) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แห่งชาติมอบหมาย

มาตรา 111 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(1) ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(3) ดอกผลที่เกิดจากทุนกลางของสหกรณ์ไม่จำกัดตามมาตรา 8

(4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(5) เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีสหกรณ์ตามมาตรา 84 และมาตรา 86 วรรคสอง

(6) เงินที่ได้จากการจำหน่ายหนังสือวิชาการ เอกสาร หรือสิ่งอื่น

(7) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับเป็นค่าตอบแทนในการให้บริการ

(8) ผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพย์สินของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

* **มาตรา 112** ให้มีคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศประเภทละหนึ่งคน ในกรณีที่สหกรณ์ประเภทใด ไม่มีชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ให้มีผู้แทนจากสหกรณ์ประเภทนั้นจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นซึ่งที่ประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์ ซึ่งเป็นกรรมการดำเนินการ มีจำนวนเท่ากับกรรมการโดยตำแหน่งเป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเลือกตั้งกรรมการเป็นประธาน กรรมการคนหนึ่ง และรองประธานกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน

ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยแต่งตั้งผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย และให้ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ ดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งผู้แทนสหกรณ์ที่ไม่มีชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศให้เป็นไปตาม ระเบียบของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

การกำหนดสัดส่วนผู้แทนสหกรณ์ที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการอื่นให้เป็นไปตามระเบียบ ในมาตรา 113 (3)

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 52 มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย และผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยอนุโลม

มาตรา 113 ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย มีหน้าที่บริหารกิจการ ตลอดจนมีอำนาจจ่อระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามวัตถุประสงค์ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

* มาตรา 112 แก้ไขโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 4 วันที่ 21 เมษายน 2553)

การออกระเบียบเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยก่อนจึงใช้บังคับได้

- (1) ระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายและการเก็บรักษาเงิน
- (2) ระเบียบว่าด้วยการประชุมใหญ่ของสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทย และหลักเกณฑ์การจัดส่งผู้แทนของสภานิติบัญญัติเข้าร่วมประชุมใหญ่
- (3) ระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้ง การประชุม และการดำเนินการของคณะกรรมการดำเนินการสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทย

มาตรา 114 ให้กรรมการดำเนินการสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบวาระดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

* **มาตรา 115** นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 114 กรรมการสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (6) พ้นจากการเป็นสมาชิกของสภานิติบัญญัติ

ภายใต้บังคับตามวรรคหนึ่ง กรรมการดำเนินการสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้แทนสภานิติบัญญัติซึ่งมาประชุม

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่าคณะกรรมการดำเนินการสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสองในสาม

ในกรณีที่กรรมการดำเนินการสภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ที่ประชุมใหญ่สภานิติบัญญัติแห่งประเทศไทยเลือกผู้แทนสภานิติบัญญัติเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

* มาตรา 115 แก้ไขโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติสภานิติบัญญัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 5 วันที่ 21 เมษายน 2553)

มาตรา 116 ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยจะเรียกประชุมใหญ่สามัญเมื่อใดก็ได้ หรือเมื่อสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้เรียกประชุมใหญ่สามัญในหนังสือร้องขอนั้นต้องระบุว่าประสงค์ให้เรียกประชุมเพื่อการใด

ในกรณีที่สมาชิกเป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่สามัญ ให้คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเรียกประชุมใหญ่สามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือร้องขอ

* ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เรียกประชุมใหญ่สามัญตามวรรคสาม สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดอาจทำหนังสือร้องขอภายในหกสิบวัน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาตามวรรคสาม เพื่อให้รัฐมนตรีเรียกประชุมใหญ่สามัญได้ในกรณีเช่นนี้ให้รัฐมนตรีเรียกประชุมใหญ่สามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอ

มาตรา 117 ให้ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยมีหน้าที่บริหารกิจการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามระเบียบและนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

ในส่วนกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นตัวแทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อการนี้ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยจะมอบอำนาจให้บุคคลใดกระทำการเฉพาะอย่างแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยกำหนดก็ได้

** **มาตรา 117/1** ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้ประธานกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยสหกรณ์ ร้องขอให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติวินิจฉัยได้

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

มาตรา 118 ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ส่วนที่ 4 ว่าด้วยการสอบบัญชีมาใช้บังคับแก่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยโดยอนุโลม

* มาตรา 116 วรรคสี่ เพิ่มเติมโดยมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 6 วันที่ 21 เมษายน 2553)

** มาตรา 117/1 เพิ่มเติมโดยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 26 ก หน้า 6 วันที่ 21 เมษายน 2553)

หมวด 9 กลุ่มเกษตรกร

มาตรา 119 ในกรณีที่คณะบุคคลผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งร่วมกันดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแต่ยังไม่อาจรวมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ จะจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก็ได้

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกร การกำกับกลุ่มเกษตรกร การเลิกกลุ่มเกษตรกร และการควบกลุ่มเกษตรกรเข้ากัน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแก่ประเภทของกลุ่มเกษตรกรด้วย

มาตรา 120 กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 119 ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา 121 ให้นายทะเบียนสหกรณ์เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และมีรองนายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้ช่วย มีอำนาจหน้าที่ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำหรับกรุงเทพมหานครให้นายทะเบียนสหกรณ์เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

มาตรา 122 ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกร โดยมีมติของที่ประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม แสดงความจำนงขอเปลี่ยนฐานะเป็นสหกรณ์เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาเห็นว่าข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรมีรายการถูกต้องตามมาตรา 43 ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนและดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 123 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ให้คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรมีฐานะเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จนกว่าจะมีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งที่ประชุมใหญ่ได้เลือกตั้งขึ้นใหม่ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

สหกรณ์ตามวรรคหนึ่งย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของกลุ่มเกษตรกรเดิม

มาตรา 124 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของกลุ่มเกษตรกร ในเวลาทำงานของกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ และให้คำชี้แจงแก่ผู้เข้าไปตรวจสอบตามสมควร

ให้ผู้เข้าไปตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 125 ในคดีฟ้องเรียกหนี้ที่กลุ่มเกษตรกร สมาชิก หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานะเช่นนั้น ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน

มาตรา 126 ถ้ากลุ่มเกษตรกรเกี่ยวข้องกับกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนสำหรับการได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดหน่วง ซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ในการจดทะเบียนเช่นว่านั้นให้กลุ่มเกษตรกรได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 127 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำว่า “กลุ่มเกษตรกร” เป็นชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ เว้นแต่กลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชกฤษฎีกาออกตามมาตรา 119

มาตรา 128 ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการ สมาชิกและเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรมาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของกลุ่มเกษตรกร หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ หรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกร

หมวด 10 บทกำหนดโทษ

มาตรา 129 ผู้ใดใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกตั้งแต่วันละห้าร้อยถึงหนึ่งพันบาทจนกว่าจะได้เลิกใช้

มาตรา 130 ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายซึ่งสั่งการตามมาตรา 17 หรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกรตามคำสั่งของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา 128 แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 131 ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามมาตรา 18 หรือขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา 124 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 132 ผู้ใดฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นของสหกรณ์ให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 78 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 133 ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา 22 (1) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา 134 ให้ถือว่าบรรดาสหกรณ์จำกัด ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกรตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้โอนเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมการสหกรณ์มาเป็นของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ตามมาตรา 27

มาตรา 135 ชุมนุมสหกรณ์ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่มีจำนวนสหกรณ์เป็นสมาชิกต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา 101 ให้เป็นชุมนุมสหกรณ์ต่อไปได้

มาตรา 136 ข้อบังคับของสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรก

มาตรา 137 สหกรณ์ไม่จำกัดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนตามหมวด 3 ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการจัดตั้งและการจดทะเบียนสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ถ้าไม่มีการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกสหกรณ์ไม่จำกัดนั้น และตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระบัญชี โดยให้นำบทบัญญัติในหมวด 4 ว่าด้วยการชำระบัญชีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 138 ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบหรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ทำให้มีบทบัญญัติหลายประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการสหกรณ์ให้ทันต่อสภาพการแข่งขันกับระบบธุรกิจในปัจจุบัน ประกอบกับพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รวมบทบัญญัติเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งสมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่เดิมทั้งฉบับ โดยจัดระบบสหกรณ์ให้สหกรณ์มีชนิดเดียวคือสหกรณ์ที่สมาชิกมีความรับผิดชอบจำกัดเท่าจำนวนหุ้นที่ถือ เพื่อให้สหกรณ์พัฒนาไปด้วยความมั่นคง ในด้านการกำกับและส่งเสริมกิจการสหกรณ์ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติขึ้น เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ จัดให้มีกองทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่บรรดาสหกรณ์ ปรับปรุงองค์ประกอบและวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ได้ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้มีการพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสหกรณ์อย่างเป็นระบบ ตลอดจนปรับปรุงกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร
พ.ศ. 2547

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547
เป็นปีที่ 59 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 119 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515

มาตรา 4 ในพระราชกฤษฎีกานี้

“เกษตรกรกรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์และเกษตรกรรมประเภทอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“กลุ่มเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกานี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกร

หมวด 1 การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

มาตรา 5 บุคคลผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักจำนวนไม่น้อยกว่าสามสิบคน และมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาจร่วมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกานี้ได้

สมาชิกต้องเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว และมีกิจการหรือภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ที่กลุ่มเกษตรกรนั้นดำเนินการอยู่

มาตรา 6 ทุนของกลุ่มเกษตรกรให้แบ่งเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน สมาชิกแต่ละคนต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด และสมาชิกมีความรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกจะนำค่าหุ้นหักกลบลบหนี้กับกลุ่มเกษตรกรไม่ได้

มาตรา 7 การจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่าเจ็ดคนเป็นผู้ก่อการยื่นคำขอต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่จะจัดตั้งตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด พร้อมร่างข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรจำนวนสี่ฉบับ บัญชีรายชื่อของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกและสำเนารายงานการประชุมของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกเพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหนึ่งฉบับ

เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดได้รับคำขอพร้อมร่างข้อบังคับแล้วเห็นว่าการจัดตั้งเป็นไปตามมาตรา 5 และคำขอจดทะเบียนมีเอกสารครบถ้วนถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดรับจดทะเบียนและออกใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

กรณีนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเห็นว่ารายการที่เกี่ยวกับคำขอหรือรายการในข้อบังคับที่แนบมากับคำขอไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดสั่งให้ผู้ก่อการแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องหรือส่งเอกสารให้ครบถ้วนได้

กรณีนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดไม่รับจดทะเบียน ให้แสดงเหตุผลโดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ก่อการทราบโดยไม่ชักช้า

ผู้ก่อการมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการไม่รับจดทะเบียน ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ก่อการทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันรับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 8 ข้อบังคับอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อ
- (2) วัตถุประสงค์
- (3) ที่ตั้งสำนักงาน
- (4) ทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้น มูลค่าของหุ้น การชำระค่าหุ้น การโอนหุ้น การจ่ายคืนค่าหุ้น การเพิ่มทุนและการลดทุน
- (5) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการ การบัญชี และการเงิน

(6) คุณสมบัติของสมาชิก วิธีรับสมาชิก การขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(7) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่

(8) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ การประชุมและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(9) การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

(10) การแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการ

มาตรา 9 ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ ให้กลุ่มเกษตรกรนำข้อบังคับแก้ไขเพิ่มเติมมาจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่มีมติและให้นำมาตรา 7 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 2 การดำเนินการ

มาตรา 10 กลุ่มเกษตรกรมีอำนาจปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการผลิต การค้า การบริการ และดำเนินการธุรกิจอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

(2) จัดให้มีสวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว

(3) ให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิก โดยเรียกหรือไม่เรียกค่าตอบแทน

(4) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

(5) ร่วมทุนในการประกอบกิจการกับกลุ่มเกษตรกรอื่น

(6) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรอื่นตามระเบียบที่ได้ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

(7) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจำนองหรือรับจำนำซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

(8) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือจำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน

(9) กระทำกิจการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มเกษตรกร โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

การดำเนินกิจการตาม (5) (7) และ (8) จะต้องจำกัดอยู่ในวงเงินที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเห็นชอบ

มาตรา 11 การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด ถ้าการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นกำหนดไว้เพื่อการใด ให้ใช้เพื่อการนั้น ถ้ามิได้กำหนดไว้ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทุนสำรองของกลุ่มเกษตรกร

มาตรา 12 ให้กลุ่มเกษตรกรมีคณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนและไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

คณะกรรมการต้องดำเนินการตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของกลุ่มเกษตรกร และมติที่ประชุมใหญ่ รวมทั้งระเบียบและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

ให้คณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนของกลุ่มเกษตรกรในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 13 ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการของกลุ่มเกษตรกร

(1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต

(2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่

(3) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา 27 (4)

(4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรมีมติให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

(5) เป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรา 14 ให้คณะกรรมการจัดให้มีทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้นตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เก็บรักษาไว้ที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร เพื่อตรวจสอบได้

มาตรา 15 ให้กลุ่มเกษตรกรมีผู้ตรวจสอบกิจการคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับเพื่อทำการตรวจสอบกิจการของกลุ่มเกษตรกรและทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

มาตรา 16 ให้ผู้ก่อการตามมาตรา 7 ร่วมกันจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการ การประชุมใหญ่สามัญครั้งต่อไป ให้คณะกรรมการเรียกประชุมภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของกลุ่มเกษตรกรปีละครั้ง

มาตรา 17 เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการจะเรียกประชุมใหญ่สามัญเมื่อใดก็ได้

ในกรณีดังต่อไปนี้ให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่สามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่

(1) ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดให้เรียกประชุมใหญ่สามัญ

(2) ปรากฏหรือทราบว่าคุณสมบัติของเกษตรกรขาดทุนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว

(3) ได้รับคำร้องขอของสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ซึ่งได้เข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการให้เรียกประชุมใหญ่สามัญ

ถ้าคณะกรรมการไม่เรียกประชุมใหญ่สามัญตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่สามัญได้ภายในระยะเวลาตามที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเห็นสมควร

มาตรา 18 การประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่ สมาชิกอาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นมาประชุมแทนตนได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจเกินสามรายไม่ได้

มาตรา 19 ในการประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกร ถ้าสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบสี่วันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าสามสิบคนให้ถือเป็น องค์ประชุม เว้นแต่เป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมตามมาตรา 17 วรรคสอง (3)

มาตรา 20 สมาชิกคนหนึ่งแม้จะถือหุ้นจำนวนเท่าใดก็ตาม ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

- (1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (2) การควบกลุ่มเกษตรกร
- (3) การเลิกกลุ่มเกษตรกร
- (4) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

มาตรา 21 ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของกลุ่มเกษตรกร ให้กันไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการกันไว้เป็นทุนสำรอง ที่ประชุมใหญ่อาจมีมติให้จ่ายตามข้อบังคับในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (2) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกรในระหว่างปี
- (3) เป็นเงินโบนัสแก่กรรมการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรตามที่กำหนดในข้อบังคับ แต่ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ
- (4) เป็นทุนสะสมไว้ตามที่กำหนดในข้อบังคับ เมื่อมีเงินเหลือจากการจ่ายตาม (1) (2) และ (3)

มาตรา 22 ทุนสำรองตามมาตรา 21 จะถอนจากบัญชีทุนสำรองได้เพื่อชดเชยการขาดทุนเท่านั้น

มาตรา 23 เงินของกลุ่มเกษตรกรอาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(1) ฝากในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือธนาคารออมสินหรือธนาคารอื่นที่ช่วยเหลือทางการเงินแก่กลุ่มเกษตรกร

(2) ฝากที่ธนาคารอื่น ในกรณีที่ไม่มีธนาคารตาม (1) หรือสหกรณ์ในท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

(3) ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาล

มาตรา 24 ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทำงบดุลทุกรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของกลุ่มเกษตรกรอย่างน้อยหนึ่งครั้ง

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของกลุ่มเกษตรกร กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

บุคคลนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกร ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้ส่งสำเนาบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่อนุมัติแล้วไปยังนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

มาตรา 25 ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบบัญชีของกลุ่มเกษตรกร การตรวจสอบบัญชีนั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

หมวด 3 การกำกับกลุ่มเกษตรกร

มาตรา 26 ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีอำนาจยับยั้งหรือเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรที่ลงมติฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของกลุ่มเกษตรกร ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 27 ในกรณีที่ปรากฏว่าคณะกรรมการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรหรือสมาชิก หรือทำให้กลุ่มเกษตรกรมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจการ การเงิน การบัญชี หรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คณะกรรมการแก้ไขข้อบกพร่อง ตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดกำหนด
- (2) ให้คณะกรรมการระงับกิจกรรมส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่อง หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรหรือสมาชิก
- (3) ให้คณะกรรมการหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดกำหนด
- (4) ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีนั้น พ้นจากตำแหน่งกรรมการ

มาตรา 28 ในกรณีที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดสั่งให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตั้งคณะกรรมการชั่วคราวมีอำนาจหน้าที่และสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการ และให้อยู่ในตำแหน่งไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้ง ก่อนที่จะพ้นจากตำแหน่ง ให้คณะกรรมการชั่วคราวจัดให้มีการประชุมใหญ่ เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งคณะ ตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา 29 ในกรณีที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดสั่งให้กรรมการบางคนพ้นจากตำแหน่ง ให้กรรมการส่วนที่เหลือเรียกประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งผู้เป็นกรรมการแทน ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ถ้ามิได้เลือกตั้งหรือเลือกตั้งผู้เป็นกรรมการไม่ได้ตามกำหนดเวลา ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตั้งสมาชิกเป็นกรรมการแทน ในกรณีนี้ผู้ซึ่งได้รับเลือกตั้ง

หรือแต่งตั้งผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งกรรมการเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 30 ให้คำสั่งของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตามมาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 เป็นที่สุด

มาตรา 31 ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร ทำให้กลุ่มเกษตรกรเสียหาย ถ้ากลุ่มเกษตรกรไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนกลุ่มเกษตรกรได้ และในกรณีที่เห็นสมควรให้พนักงานอัยการรับว่าต่างให้กลุ่มเกษตรกรได้ โดยให้กลุ่มเกษตรกรออกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดี หรือการว่าต่างแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

หมวด 4

การเลิกกลุ่มเกษตรกร

มาตรา 32 กลุ่มเกษตรกรย่อมเลิกเมื่อมีกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) ตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (2) กลุ่มเกษตรกรมีสมาชิกน้อยกว่าสามสิบคนติดต่อกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน
- (3) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (4) ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย
- (5) นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา 33

ให้กลุ่มเกษตรกรที่เลิกตาม (1) (2) (3) และ (4) แจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิก แต่ในกรณีต้องเลิกตาม (5) ให้นายทะเบียนสหกรณ์แจ้งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า

ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรไว้ที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร ที่ว่าการอำเภอ และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแห่งท้องที่ที่กลุ่มเกษตรกรนั้นตั้งอยู่

มาตรา 33 นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้เลิกกลุ่มเกษตรกรได้เมื่อปรากฏว่า

- (1) ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร
- (2) กลุ่มเกษตรกรไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
- (3) กลุ่มเกษตรกรไม่ส่งสำเนาบุคลากรต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตามมาตรา 24 วรรคสี่ เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน
- (4) การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่กลุ่มเกษตรกรนั้นหรือกลุ่มเกษตรกรไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีต่อไปได้

มาตรา 34 การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่เลิกตามมาตรา 32 (5) ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

กลุ่มเกษตรกรนั้น แม้จะเลิกแล้วก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี
มาตรา 35 เมื่อได้ชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินอยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจัดการ
ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
- (2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว
- (3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่มเกษตรกร
ในระหว่างปี

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ ให้ผู้ชำระบัญชีส่งมอบแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
เก็บรักษาไว้ เพื่อโอนให้แก่กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกันตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือตามความเห็นชอบ
ของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือน
นับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

หมวด 5

การควบกลุ่มเกษตรกร

มาตรา 36 กลุ่มเกษตรกรตั้งแต่สองกลุ่มอาจควบเข้ากันเป็นกลุ่มเกษตรกรเดี่ยวได้โดยมติ
ที่ประชุมใหญ่ของแต่ละกลุ่ม และต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ในการขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ให้ส่งสำเนารายงาน
การประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรที่ลงมติให้ควบเข้ากันไปด้วย

มาตรา 37 เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดให้ความเห็นชอบตามมาตรา 36
แล้วให้กลุ่มเกษตรกรแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ทั้งปวงของกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ทราบรายการที่ประสงค์
จะควบกลุ่มเกษตรกรเข้ากัน และขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีข้อคัดค้านในการควบกลุ่มเกษตรกรเข้ากันนั้น ส่งคำคัดค้าน
ไปยังกลุ่มเกษตรกรภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่คัดค้านภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น ให้ถือว่าไม่มีคำคัดค้าน

ถ้ามีเจ้าหน้าที่คัดค้าน กลุ่มเกษตรกรจะควบเข้ากันมิได้ จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือได้ให้ประกัน
เพื่อหนี้รายนั้น

มาตรา 38 ให้คณะกรรมการของแต่ละกลุ่มเกษตรกรที่ควบเข้ากันตั้งผู้แทนขึ้นกลุ่มละไม่เกิน
สามคนเพื่อดำเนินการจดทะเบียนตามมาตรา 39

มาตรา 39 กลุ่มเกษตรกรที่ตั้งขึ้นใหม่โดยควบเข้ากันนั้น ต้องจดทะเบียนเป็นกลุ่มเกษตรกรใหม่
โดยยื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
ค่าขอจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรใหม่ ต้องมีผู้แทนของกลุ่มเกษตรกรที่ควบเข้ากันลงลายมือชื่อ
อย่างน้อยกลุ่มเกษตรกรละสองคนทุกกลุ่มเกษตรกร

ค่าขอจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรใหม่ ต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ยื่นพร้อมคำขอด้วย

- (1) หนังสือของทุกกลุ่มเกษตรกรที่ควบเข้ากันนั้นรับรองว่าได้แจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ทั้งปวงตาม
มาตรา 37 และไม่มีเจ้าหน้าที่คัดค้านภายในกำหนด หรือในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่คัดค้าน กลุ่มเกษตรกรได้ชำระหนี้
หรือได้ให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว

(2) ข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรใหม่ที่ขอจดทะเบียนสี่ฉบับ

(3) สำเนารายงานการประชุมผู้แทนของกลุ่มเกษตรกรที่ควบเข้ากันหนึ่งฉบับ

เอกสารตาม (2) และ (3) นั้น ผู้แทนของกลุ่มเกษตรกรต้องลงลายมือชื่อรับรองสองคน

มาตรา 40 เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดรับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรที่ควบเข้ากันเป็นกลุ่มเกษตรกรใหม่แล้ว ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรเดิมที่ได้ ควบเข้ากันนั้นออกจากทะเบียน

ให้ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรที่ควบเข้ากันมีสิทธิ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการจนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา 41 กลุ่มเกษตรกรใหม่นี้ย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และความรับผิดชอบของกลุ่มเกษตรกรเดิมที่ได้ควบเข้ากันทั้งสิ้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา 42 ให้กลุ่มเกษตรกรซึ่งตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 เป็นกลุ่มเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา 43 ให้คณะกรรมการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จนกว่าจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา 44 ให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ยังคงใช้บังคับกับการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่เลิกตามมาตรา 32 (5) ต่อไป จนกว่าจะมีระเบียบที่ออกตามมาตรา 34 วรรคสอง ใช้บังคับ

ให้บรรดาประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้ จนกว่าจะมีประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชกฤษฎีกานี้ ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเนื่องจากมาตรา 119 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

กฎกระทรวง
กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน
พ.ศ. 2548

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนมีดังต่อไปนี้

- (1) สหกรณ์การเกษตร
- (2) สหกรณ์ประมง
- (3) สหกรณ์นิคม
- (4) สหกรณ์ร้านค้า
- (5) สหกรณ์บริการ
- (6) สหกรณ์ออมทรัพย์
- (7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ให้ไว้ ณ วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **เนวิน ชิดชอบ**
(นายเนวิน ชิดชอบ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยกฎกระทรวงจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
(พ.ศ. 2543)

ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 60 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การจ่ายเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วของสหกรณ์แต่ละประเภทให้จ่ายได้ไม่เกินอัตรา ร้อยละสิบต่อปี

ข้อ 2 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่สิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **ประภัตร โพธสุธน**

(นายประภัตร โพธสุธน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่ง

นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 201/2556
เรื่อง แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์เพิ่มเติมจากข้าราชการสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นไปโดยรวดเร็วและเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ จึงแต่งตั้งให้ข้าราชการสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์

1. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2. รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
3. ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
4. ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10
5. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2556

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 202/2556

เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์เพิ่มเติมจากข้าราชการสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 201/2556 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2556 และสมควรมอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามคำสั่งดังกล่าว มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง มาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์จึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

(1) คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 598/2552 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2552

(2) คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 499/2553 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งมอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

ข้อ 2 ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 201/2556 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2556 มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติในการปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1.1) กำหนดระบบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี ตลอดจนสมุดและแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต้องยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบการทำบัญชีและแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (2) มาตรา 65 มาตรา 66 มาตรา 69 วรรคสอง มาตรา 105 มาตรา 118 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 24 มาตรา 25

(1.2) จัดทำรายงานประจำปีแยกตามประเภทสหกรณ์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (7)

(1.3) ออกระเบียบ คำแนะนำ คำสั่ง หรือประกาศ เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (8) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

(1.4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(2) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ และปฏิบัติการแทนนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบตามที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มอบหมาย ในกรณีดังต่อไปนี้

(2.1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (4) ในกรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(2.2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรในกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 27 (4) ในกรณีกลุ่มเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(3) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ในกรณีดังต่อไปนี้

(3.1) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (3) มาตรา 69 วรรคหนึ่ง และมาตรา 105

(3.2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) (2) (3) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(3.3) รับทราบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 มาตรา 105

(3.4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(4) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-9 มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ในกรณีดังต่อไปนี้

(4.1) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (3) มาตรา 69 วรรคหนึ่ง มาตรา 105 มาตรา 121 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(4.2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2) (3) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชีตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(4.3) รับทราบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 มาตรา 105 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(4.4) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบและรับรองงบดุลของผู้ชำระบัญชีตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 มาตรา 87 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(4.5) รับทราบงบดุลของผู้ชำระบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับรองและที่ประชุมใหญ่ออุมติแล้ว รวมทั้งอนุมัติงบดุลของผู้ชำระบัญชี ในกรณีที่ประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุมตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(4.6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(5) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10 มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ และปฏิบัติการแทนนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ในกรณีดังต่อไปนี้

(5.1) พิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (3) มาตรา 69 วรรคหนึ่ง มาตรา 105 มาตรา 118 มาตรา 121 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(5.2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (2) (3) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชีตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(5.3) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรในกรุงเทพมหานครปฏิบัติการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 27 (2) (3) กรณีกลุ่มเกษตรกรมีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(5.4) รับทราบรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 69 มาตรา 105 มาตรา 118 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 25

(5.5) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบและรับรองงบดุลของผู้ชำระบัญชีตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 มาตรา 87 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(5.6) รับทราบงบดุลของผู้ชำระบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับรอง และที่ประชุมใหญ่ออุมติแล้ว รวมทั้งอนุมัติงบดุลของผู้ชำระบัญชี ในกรณีที่ประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุมตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 80 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 34

(5.7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(6) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ในกรณีดังต่อไปนี้

(6.1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) กรณีสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ

(6.2) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(7) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ และปฏิบัติการแทนนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานครในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ในกรณีดังต่อไปนี้

(7.1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 (1) และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 27 (1) ในกรณีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีข้อบกพร่องทางการเงิน การบัญชี ตามรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบ

(7.2) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ 3 ให้ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ 2 มีอำนาจดำเนินการอื่นใดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ได้รับมอบอำนาจตามคำสั่งนี้ด้วย

ข้อ 4 บรรดาระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ในเรื่องมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่คำสั่งฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงถือใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งฉบับนี้จนกว่าจะมีระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และหนังสือเวียน ที่ออกตามคำสั่งฉบับนี้ใช้บังคับ

ข้อ 5 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2556

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 131/2555

เรื่อง มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2555 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 และสมควรมอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามคำสั่งดังกล่าว มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์จึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 131/2554 เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554

ข้อ 2 ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2555 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติในการปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ได้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1.1) ออกระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ตามมาตรา 16 (8)

(1.2) วินิจฉัยการตีความในข้อบังคับตามมาตรา 45

(1.3) ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามอำนาจหน้าที่ที่นายทะเบียนสหกรณ์พึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เว้นแต่เรื่องที่เป็นนโยบายหรือเรื่องที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์อื่น ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนแล้ว

(2) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(2.1) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 34 (2) รวมทั้งกำหนดแบบการขอจดทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา 35

(2.2) แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 16 (3) รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 19

(2.3) ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบตามมาตรา 41

(2.4) กำหนดแบบรายงานการชำระบัญชีตามมาตรา 85 วรรคแรก

(2.5) กำหนดอัตราเงินปันผลตามหุ้นซึ่งชำระแล้วสำหรับสหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา 86 (2)

(2.6) กำหนดแบบคำขอจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ใหม่โดยควบเข้ากันตามมาตรา 93

(2.7) กำหนดวิธีการแบ่งแยกทรัพย์สิน ทุน ทุนสำรอง หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของสหกรณ์ตามมาตรา 96 วรรคสาม

(2.8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(3) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเขตตรวจราชการ ในกรณีดังต่อไปนี้

(3.1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 22 (4)

(3.2) แต่งตั้งคณะกรรมการชั่วคราวตามมาตรา 24

(3.3) แต่งตั้งสมาชิกสหกรณ์เป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา 25

(3.4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(4) รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 - 2 หรือสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์เฉพาะสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 - 2 หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในกรณีดังต่อไปนี้

(4.1) ส่งเสริมแนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และกฎหมายอื่น ตามมาตรา 16 (1)

(4.2) แต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 16 (3)

(4.3) ออกคำสั่งให้มีการตรวจสอบ หรือไต่สวนเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน หรือฐานะการเงินของสหกรณ์ตามมาตรา 16 (4)

(4.4) สั่งให้ระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือบางส่วนของสหกรณ์ ถ้าเห็นว่าสหกรณ์กระทำหรือตวั่นกระทำการอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์หรือสมาชิกตามมาตรา 16 (5)

(4.5) พิจารณารายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการสหกรณ์ตามมาตรา 19

(4.6) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 (1) (2) และ (3)

(4.7) รับผิดชอบและออกไปสำคัญรับผิดชอบให้แก่สหกรณ์ตามมาตรา 37 และแจ้งคำสั่งไม่รับผิดชอบตามมาตรา 38

(4.8) สั่งให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้อง ในกรณีเห็นว่าการที่เกี่ยวข้องกับคำขอหรือรายการในข้อบังคับสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นไม่ถูกต้อง หรือยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา 34 ตามมาตรา 36 วรรคสอง

- (4.9) แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 16 (3) มาตรา 75 วรรคสองและวรรคสาม
- (4.10) สั่งเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 16 (5) และมาตรา 71
- (4.11) ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา 16 (6)
- (4.12) สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย เข้าช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา 23
- (4.13) รับผิดชอบแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับตามมาตรา 44
- (4.14) ให้ความเห็นชอบระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการรับฝากเงินและให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินตามมาตรา 46 (5), (8)
- (4.15) ให้ความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ตามมาตรา 47
- (4.16) แจ้งและเรียกประชุมใหญ่วิสามัญตามมาตรา 55 วรรคแรกและวรรคท้าย
- (4.17) ให้ความเห็นชอบข้อหุ้ของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ตามมาตรา 62 (6)
- (4.18) รับและเก็บรักษาสำเนาทะเบียนสมาชิก สำเนาทะเบียนหุ้นของสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนตามมาตรา 64
- (4.19) รับและเก็บรักษาสำเนารายงานประจำปีและงบดุลของสหกรณ์ตามมาตรา 67
- (4.20) รับทราบการเลิกสหกรณ์และปิดประกาศการเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 70
- (4.21) ให้ความเห็นชอบการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกตามมาตรา 75 วรรคหนึ่ง
- (4.22) จัดทะเบียนผู้ชำระบัญชีและปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคสี่
- (4.23) กำหนดค่าตอบแทนของผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคท้าย
- (4.24) รับวางเงินจากผู้ชำระบัญชีและจัดส่งเงินที่เจ้าหน้าที่ไม่รับให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามมาตรา 84
- (4.25) รับทราบรายงานของผู้ชำระบัญชีและสั่งให้ผู้ชำระบัญชีแก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 85
- (4.26) ให้ความเห็นชอบการโอนทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ตามมาตรา 86 วรรคสอง
- (4.27) ให้ความเห็นชอบรายงานการชำระบัญชีของผู้ชำระบัญชีและถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนตามมาตรา 87 วรรคสอง
- (4.28) รับมอบสมุดบัญชีและเอกสารที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วจากผู้ชำระบัญชีและรักษาสมุดบัญชีและเอกสารตามมาตรา 88
- (4.29) ให้ความเห็นชอบการควบสหกรณ์ตามมาตรา 90
- (4.30) รับผิดชอบสหกรณ์ที่ควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ใหม่ และถอนชื่อสหกรณ์เดิมที่ได้ควบเข้ากันออกจากทะเบียนตามมาตรา 94
- (4.31) เรียกประชุมใหญ่ หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่เรียกอันเนื่องมาจากการร้องขอของสมาชิกให้แยกสหกรณ์ตามมาตรา 96 วรรคท้าย

(4.32) วินิจฉัยเรื่องขอแยกสหกรณ์ กรณีที่ประชุมใหญ่มีมติไม่เห็นชอบให้แยกสหกรณ์ แต่สมาชิกลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอแยกสหกรณ์ตามมาตรา 97

(4.33) รับผิดชอบเป็นชุมนุมสหกรณ์ตามมาตรา 103

(4.34) รับผิดชอบเปลี่ยนแปลงฐานะจากกลุ่มเกษตรกรเป็นสหกรณ์ตามมาตรา 122

(4.35) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ข้อ 3 ในกรณีที่รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามข้อ 2 (1) ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากรองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์คนอื่นปฏิบัติหน้าที่นั้นแทน

ข้อ 4 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 130/2555
เรื่อง แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์

เพื่อให้การแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ สอดคล้องกับหน่วยงานและตำแหน่งข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำหนดขึ้นใหม่ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2554 สมควรยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์เดิม และมีคำสั่งแต่งตั้งขึ้นใหม่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ จึงออกคำสั่งไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 130/2554 เรื่อง แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2554

ข้อ 2 แต่งตั้งให้ข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์

- (1) รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (2) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์
- (3) ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 - 2
- (5) สหกรณ์จังหวัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 517/2554

เรื่อง ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์เป็นไปโดยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 617/2553

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์

ด้วยเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 379/2546 สังกัด วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2546 เรื่องกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์เพื่อให้เหมาะสมเป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 827/2546 สังกัด วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ข้อ 4.2 (2) จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมโดยยกเลิกแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 379/2546 สังกัด วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2546 เดิม และให้ถือใช้ตามแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **สาโรจน์ เจียมศรีพงษ์**

(นายสาโรจน์ เจียมศรีพงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 617/2553 ลงวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2553
เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมแบบฟอร์มแนบท้ายคำสั่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการสหกรณ์

แบบที่ 1 แบบรายงานการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงิน

- สำหรับผู้ตรวจการสหกรณ์ รายงานผลการตรวจสอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ต้องการดำเนินการ
- รายการที่ตรวจสอบ ให้ระบุรายละเอียด ขอบเขต ด้าน และรายการที่ตรวจสอบ
- ผลการตรวจสอบ ให้ระบุว่า มีข้อบกพร่องหรือไม่ อย่างไร
- วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ระบุวิธีการให้สหกรณ์แก้ไขกรณีมีข้อบกพร่อง
- ระยะเวลาที่ให้แก้ไข (วัน) ให้ระบุระยะเวลาที่สมควรในการให้สหกรณ์แก้ไขกรณีมีข้อบกพร่อง

แบบที่ 2 แบบหนังสือสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

- สำหรับนายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง แนบด้วยแบบที่ 3

แบบที่ 3 แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่อง

- สำหรับประกอบหนังสืออำนวยการนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง แนบประกอบแบบที่ 2

แบบที่ 4 แบบหนังสือสหกรณ์แจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง

- สำหรับสหกรณ์ รายงานผลการแก้ไขข้อบกพร่องต่อนายทะเบียนสหกรณ์
- สำหรับสหกรณ์ ชี้แจงเหตุผลกรณีที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใด หรือทั้งหมด แนบด้วยแบบที่ 5

แบบที่ 5 แบบรายละเอียดข้อบกพร่องและการแก้ไข

- สำหรับสหกรณ์ จัดทำรายละเอียดการแก้ไขข้อบกพร่องแนบประกอบแบบที่ 4

แบบรายงานการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงิน

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....
 ผู้ตรวจการสหกรณ์ ได้ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์.....จำกัด
 ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 เวลา.....น. ณ.....ปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

รายการที่ตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ	ความเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ (วิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง)	ระยะเวลาที่ ควรให้แก้ไข (วัน)

จึงเรียนนายทะเบียนสหกรณ์ มาเพื่อโปรด

- ทราบ
- พิจารณา
- แนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติ ตามมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
- ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

.....ผู้ตรวจการสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

.....

(.....)

สหกรณ์จังหวัด...../ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

แบบหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง

ที่.....

(สถานที่ออกหนังสือ).....

(วัน เดือน ปี).....

เรื่อง ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง**เรียน** ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างอิง 1. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 50/2545 สั่ง ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545
 2. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 827/2546 สั่ง ณ วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่อ้างอิง 1 - 2 ได้แต่งตั้งให้สหกรณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ และได้มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

เนื่องจากได้รับรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการสหกรณ์ ซึ่งปรากฏว่า สหกรณ์มีข้อบกพร่องที่สหกรณ์ต้องดำเนินการแก้ไข รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่อ้างอิง จึงให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแบบรายการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์.....จำกัด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ให้แล้วเสร็จนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้ แล้วแจ้งผลการแก้ไขหรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด ให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด...../สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่.....

อนึ่ง การไม่แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวข้างต้น อาจถูกพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 22 (2) - (4) หรือมาตรา 133 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบหรือไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนี้มีสิทธิอุทธรณ์ได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

สหกรณ์จังหวัด...../ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่.....

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร.....

แบบหนังสือสหกรณ์แจ้งผลการแก้ไขข้อบกพร่อง
(ตราสหกรณ์)

ที่.....

สำนักงานสหกรณ์.....จำกัด

ถนน.....หมู่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

(วัน เดือน ปี).....

เรื่อง การแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่าน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1/พื้นที่ 2/สหกรณ์จังหวัด

อ้างถึง หนังสือ.....ที่...../..... ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....
.....จำกัด แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดตามแบบ
รายการแก้ไขข้อบกพร่อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ปฏิบัติตามการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ปรากฏ
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (หรือชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจแก้ไขข้อบกพร่องข้อหนึ่งข้อใดหรือทั้งหมด)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ 137/2553

เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

โดยที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552 เป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตำแหน่งข้าราชการและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภายในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการของข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในการตรวจสอบและการบริหารงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงยกเลิกคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 558/2545 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2545 และแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

- (1) อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- (2) รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- (3) นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ
- (4) ผู้อำนวยการสำนัก
- (5) ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
- (6) หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
- (7) นักวิชาการตรวจสอบบัญชี ระดับปฏิบัติการขึ้นไป
- (8) เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชี ระดับปฏิบัติงานขึ้นไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **ธีระ วงศ์สมุทร**
(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 789/2552

เรื่อง การจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์กำหนดคุณสมบัติสมาชิกสมทบ
ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 บัญญัติให้สหกรณ์สามารถรับสมาชิกสมทบได้ โดยกำหนดคุณสมบัติ วิธีรับสมัคร การขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ดังนี้ นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้พิจารณารับจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์ทุกประเภทที่กำหนดคุณสมบัติสมาชิกสมทบเป็นบุคคลธรรมดา ทั้งที่บรรลุนิติภาวะและไม่บรรลุนิติภาวะ คณะบุคคลหรือนิติบุคคลตลอดมา แต่มาบัดนี้คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าคุณสมบัติสมาชิกสมทบที่กำหนดโดยข้อบังคับของสหกรณ์ตามมาตรา 41 ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติ มาตรา 33 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ด้วย คือเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะเท่านั้น (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/1332 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2551) แม้จะได้ขอทบทวนขอให้พิจารณาความเห็นอีกครั้งหนึ่งแล้ว แต่คณะกรรมการกฤษฎีกายังยืนยันเป็นไปตามความเห็นเดิม (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0901/0833 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2552) มีผลให้การจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์ในส่วนคุณสมบัติสมาชิกสมทบกำหนดเป็นบุคคลธรรมดาและไม่บรรลุนิติภาวะ คณะบุคคลหรือนิติบุคคล ไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ฉะนั้น เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบมาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 นายทะเบียนสหกรณ์จึงออกคำสั่งไว้ ดังนี้

1. เพิกถอนการรับจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ที่กำหนดคุณสมบัติสมาชิกสมทบเป็นบุคคลธรรมดาไม่บรรลุนิติภาวะ หรือคณะบุคคล หรือนิติบุคคล ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
2. บุคคลธรรมดา หรือคณะบุคคล หรือนิติบุคคลต้องพ้นจากการเป็นสมาชิกสมทบ นับแต่วันเพิกถอนคำสั่งรับจดทะเบียนข้อบังคับตามข้อ 1 แต่ผู้เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะให้คงยังเป็นสมาชิกสมทบตามข้อบังคับของสหกรณ์ต่อไป

3. ก่อนพ้นจากสมาชิกสมทบผู้ใดมีนิติสัมพันธ์อย่างไรอยู่กับสหกรณ์ เมื่อพ้นจากสมาชิกสมทบ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่บอกเลิกนิติสัมพันธ์นั้น สหกรณ์อาจให้นิติสัมพันธ์นั้นยังคงดำเนินอยู่ต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดไปตามเงื่อนไข หรือเงื่อนไขเวลาที่ตกลงกัน แต่จะทำการใดก่อนผลผูกพันขึ้นใหม่ไม่ได้ เช่น สัญญาฝากเงินถอนได้ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ แต่จะฝากเพิ่มใหม่ไม่ได้ หรือสัญญากู้ยืมเงินชำระหนี้ตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาจนกว่าจะเสร็จสิ้นอายุสัญญา แต่จะก่อหนี้ผูกพันใหม่ไม่ได้

4. สหกรณ์ต้องดำเนินการเพื่อขอลดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับในส่วนที่ถูกเพิกถอนตามข้อ 1 โดยเร็ว

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 556/2550

เรื่อง มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

โดยที่กฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 มาตรา 48 และมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) และมาตรา 16 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 และสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. รับรายงานและตรวจสอบเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์
2. ดำเนินการและสั่งการตามอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่กำหนดในข้อ 6 ของกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ พ.ศ. 2550
3. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามข้อ 1 และ 2 เฉพาะสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดแล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สั่ง ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 486/2548

เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์
ให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงิน
และเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการ

เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติในการให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงิน ประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรอื่น และเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการ ตามมาตรา 10 (5) (7) และ (8) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 นายทะเบียนสหกรณ์ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (9) มาตรา 16 วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบมาตรา 10 (6) และมาตรา 10 วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากสหกรณ์จังหวัดและหรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากสหกรณ์จังหวัดและหรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจให้ความเห็นชอบระเบียบกลุ่มเกษตรกรว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกรอื่น

2. มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการตามมาตรา 10 (5) (7) และ (8) ของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบตามมาตรา 10 วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

เมื่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้ว ให้รายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้อำนาจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 226/2548

เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์
ที่เกี่ยวกับการส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร

เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติในการส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ถูกส่งเลิก
จึงสมควรมอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 และมาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2542 ประกอบมาตรา 33 และมาตรา 34 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547
นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้แต่งตั้งมาจากสหกรณ์จังหวัด และ
หรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่แทนนายทะเบียน
สหกรณ์ดังต่อไปนี้

1. ส่งเลิกกลุ่มเกษตรกรเมื่อปรากฏว่ามีกรณีตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
กลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ และหรือจังหวัดที่รองนายทะเบียนสหกรณ์
นั้นต้องรับผิดชอบ
2. แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ได้ส่งเลิกตามข้อ 1
3. อนุมัติ อนุญาต เห็นชอบ สั่งการ หรือดำเนินการอย่างอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจ
ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร

เมื่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ใช้อำนาจดังกล่าว ให้รายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์
พร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ภายใน 15 วัน นับแต่
วันที่ได้ใช้อำนาจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

ที่...../.....

เรื่อง สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เนื่องด้วยกลุ่มเกษตรกร.....
 (ระบุเหตุผลที่กลุ่มเกษตรกรนั้นไม่สามารถดำเนินการได้).....
 จึงเข้าข่ายต้องเลิกกลุ่มฯ ได้ตามความในมาตรา 33 (...) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร
 พ.ศ. 2547

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 33 (...)
 นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้มีคำสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 เลขทะเบียน...../.....ขอจดทะเบียนเมื่อวันที่.....

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....(ระบุเดือน).....พ.ศ.

(ลงนาม)

(.....)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กรณีเล็กมากกว่า 1 กลุ่ม

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่...../.....
เรื่อง สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรในท้องที่จังหวัด.....จำนวน.....กลุ่ม

เนื่องด้วยกลุ่มเกษตรกรในท้องที่จังหวัด.....จำนวน.....กลุ่ม (ระบุเหตุผลที่กลุ่มเกษตรกรนั้นไม่สามารถดำเนินการได้).....
จึงเข้าข่ายต้องเลิกกลุ่มฯ ได้ตามความในมาตรา 33 (.....) แห่งพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกากว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 33 (...) นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้มีคำสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน.....กลุ่ม ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเกษตรกร.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เลขทะเบียนที่...../.....จดทะเบียนเมื่อวันที่.....

2. กลุ่มเกษตรกร.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เลขทะเบียนที่...../.....จดทะเบียนเมื่อวันที่.....

- ฯลฯ -

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....(ระบุเดือน).....พ.ศ.

(ลงนาม)

(.....)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ตัวอย่างแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่...../.....สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เมื่อวันที่.....นั้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.....ประกอบกับมาตรา 75 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยอนุโลม จึงแต่งตั้งให้.....เป็นผู้ชำระบัญชี และได้จดทะเบียนเป็นผู้ชำระบัญชีไว้ ตามความใน มาตรา 75 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้ว ฉะนั้น หากผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องหรือประสงค์ จะติดต่อกับกลุ่มเกษตรกรนี้ ขอให้ติดต่อกับ.....ซึ่งเป็นผู้ชำระบัญชี จึงประกาศมาเพื่อทราบทั่วกัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....(ระบุเดือน).....พ.ศ.

(ลงนาม)

(.....)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 1115/2547

เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกัน
ของสหกรณ์

ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2547 ปรากฏว่าระเบียบดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดค่านियามของวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวข้างต้น และให้ถือใช้ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนियามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**
(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 1036/2547
เรื่อง เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ด้วยศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2547 ให้เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ถือปฏิบัติในเรื่องการให้เงินกู้แก่สมาชิก พ.ศ. 2542 และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ถือปฏิบัติในเรื่องการให้เงินกู้แก่สมาชิก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 จึงเพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้น

สั่ง ณ วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

**ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์
และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์**

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ขอบเขตการออกคำสั่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

โดยที่นายทะเบียนสหกรณ์ ได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ เห็นสมควรให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้ใช้อำนาจออกคำสั่งในกรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีตามรายงานการสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ แต่เนื่องจากข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชีบางลักษณะอาจเป็นข้อบกพร่องทางกิจการหรือฐานะการเงินของสหกรณ์ในเวลาเดียวกัน จึงกำหนดขอบเขตอำนาจในการออกคำสั่งให้ปฏิบัติการตามมาตรา 22 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชี ตามมาตรา 22 ดังนี้

1.1 ข้อบกพร่องทางการเงินการบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา 65 และมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 คือ

- (1) จัดทำบัญชีไม่เป็นไปตามแบบรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- (2) จัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง
- (3) บันทึกลับบัญชีไม่เรียบร้อย ไม่เป็นปัจจุบัน
 - ไม่บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดในวันที่เกิดเหตุขึ้น
 - ไม่บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายใน 3 วัน นับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องบันทึก

รายการ (กรณีไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด)

- (4) เอกสารประกอบการลงบัญชีไม่สมบูรณ์และไม่ครบถ้วน
 - เอกสารชำรุด
 - เอกสารเสียหาย
 - เอกสารไม่ถูกต้อง เช่น มีความผิดปกติในเรื่องฉบับจริงหรือไม่ หรือไม่ลงลายมือชื่อ
 - เอกสารสูญหาย

(5) บัญชีไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ/คำสั่ง/ระเบียบ ที่นายทะเบียนสหกรณ์ กำหนดรวมทั้งตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(6) สหกรณ์ไม่จัดทำบัญชี หรือจัดทำบัญชีไม่เป็นไปตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ ตามมาตรา 66

(7) งบดุลมีรายการไม่ถูกต้องครบถ้วนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

1.2 ข้อบกพร่องทางการเงิน อันเป็นมูลเหตุที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินของสหกรณ์

2. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่แต่งตั้งจากราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ มีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 ตามรายงาน การสอบบัญชีหรือรายงานการตรวจสอบ ในกรณีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ตามข้อ 1

3. ให้ยกเลิกคำแนะนำและแนวทางปฏิบัติอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับคำแนะนำนี้

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2556

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1109/28

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม 10200

13 มิถุนายน 2554

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับตัวสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การออกตัวสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์ พ.ศ. 2554

ตามที่สหกรณ์ได้มีการออกตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อเป็นเครื่องมือทางการเงินในการระดมเงินทุน หรือกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์อย่างแพร่หลาย ซึ่งสหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ตาม มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และสหกรณ์มีความชัดเจนและยึดถือปฏิบัติเป็นไปในทางเดียวกัน จึงได้กำหนดคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การออกตัวสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์ พ.ศ. 2554 และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

โทร. 0 2282 1226

โทรสาร 0 2282 1226

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd-cbdo@cpd.go.th

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การออกตั๋วสัญญาใช้เงินสำหรับสหกรณ์ พ.ศ. 2554

ด้วยสหกรณ์ได้มีการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อเป็นเครื่องมือทางการเงินในการระดมเงินทุนหรือกู้เงิน เพื่อเป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์อย่างแพร่หลาย ซึ่งสหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46 แต่ยังไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติเกี่ยวกับตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้ขอแนะนำแก่สหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

1. ความหมายตั๋วสัญญาใช้เงิน

ตั๋วสัญญาใช้เงิน คือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ผู้ออกตั๋ว” ให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลหนึ่ง หรือใช้ให้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า “ผู้รับเงิน”

2. วัตถุประสงค์การออกตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์

ตั๋วสัญญาใช้เงินออกให้เพื่อวัตถุประสงค์แห่งการชำระหนี้แทนเงินสดไว้ก่อน สะดวกต่อการทำธุรกิจระหว่างสหกรณ์ด้วยกัน ทั้งนี้ ให้มีผลผูกพันความเป็นหนี้ซึ่งอาจเกิดจากธุรกิจการค้า การกู้ยืมเงินและการรับฝากเงิน

3. ขอบเขตการออกตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์

(1) ออกให้สหกรณ์ด้วยกัน เพื่อชำระหนี้การค้าขายระหว่างสหกรณ์ หรือการกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ หรือรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น

(2) ออกให้สมาชิกสหกรณ์ เพื่อชำระหนี้การค้า กรณีเมื่อสหกรณ์ซื้อสินค้าหรือผลิตผล แต่ไม่สามารถจ่ายเงินสดได้ทันที

(3) ออกให้ธนาคาร เพื่อการกู้ยืมเงิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของธนาคาร

(4) ตั๋วสัญญาใช้เงินต้องกำหนดตัวผู้รับเงินให้แน่นอนและต้องเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินชนิด “ห้ามโอนเปลี่ยนมือ” เขียนไว้ที่หน้าตั๋ว

(5) จำนวนเงินที่กำหนดในตั๋วสัญญาใช้เงิน ถือเป็นหนี้ของสหกรณ์ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน จะต้องอยู่ในวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

(6) การกำหนดอัตราดอกเบี้ยในตัวสัญญาใช้เงินต้องให้สอดคล้องกับหนี้ที่ออกตัวสัญญาใช้เงินนั้นตามความเหมาะสม เช่น เพื่อการกู้ยืมเงิน กำหนดอัตราดอกเบี้ยการกู้ยืมเงิน หรือเพื่อการรับฝากเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยการรับฝากเงิน

(7) การดำเนินการออกตัวสัญญาใช้เงินของสหกรณ์ต้องอยู่ในกรอบและหลักเกณฑ์อย่างเป็นระบบ จึงให้สหกรณ์กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกตัวสัญญาใช้เงินเพื่อเป็นเครื่องมือควบคุมตรวจสอบ

(8) การออกตัวสัญญาใช้เงินของสหกรณ์เพื่อการชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขาย ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน หรือชำระหนี้ตามสัญญารับฝากเงิน แต่ไม่บังคับกับตามสัญญาซื้อขาย กู้ยืมเงินหรือรับฝากเงิน เว้นแต่จะบังคับตามตัวสัญญาใช้เงินนั้นไม่ได้

4. รายที่ต้องมีในตัวสัญญาใช้เงิน คือ

- (1) คำบอกชื่อว่าเป็นตัวสัญญาใช้เงิน
- (2) คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
- (3) วันถึงกำหนดใช้เงิน
- (4) สถานที่ใช้เงิน
- (5) ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงิน
- (6) วันและสถานที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน
- (7) ลายมือชื่อผู้ออกตัว

รายการที่ 1 ที่ 2 ที่ 5 และที่ 7 หากมิได้ระบุลงในหนังสือตราสารย่อมไม่สมบูรณ์เป็นตัวสัญญาใช้เงิน ฝืนทำขึ้นไม่สามารถบังคับได้ตามสัญญาตัวสัญญาใช้เงิน ส่วนรายการที่ 3 ที่ 4 และที่ 6 ถ้ามิได้ระบุลงไว้ กฎหมายยกเว้นให้ยังเป็นตัวสัญญาใช้เงินที่สมบูรณ์ โดยปฏิบัติดังนี้ (มาตรา 984 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

ก. ไม่ระบุวันถึงกำหนดใช้เงิน ตามรายการที่ 3 ให้ถือว่าผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน พึงใช้เงินเมื่อได้เห็น คือวันที่ลูกหนี้ยื่นขอรับเงิน

ข. ไม่ระบุสถานที่ใช้เงิน ตามรายการที่ 4 ให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน สถานที่ใช้เงินหมายถึงสถานที่ที่เจ้าหนี้ไปรับเงินจากลูกหนี้

ค. ไม่ระบุสถานที่ออกตัวสัญญาใช้เงินตามรายการที่ 6 ให้ถือว่าตัวสัญญาใช้เงินนั้นออก ณ ภูมิลำเนาของผู้ออกตัว และไม่ระบุวันที่ออกตัวสัญญาใช้เงิน ผู้รับเงินโดยชอบด้วยกฎหมาย และทำการโดยสุจริตจะจดวันตามที่ถูกต้องแท้จริงลงในตัวนั้นก็ได้

ถ้าไม่มีรายการตามตัวสัญญาใช้เงิน อาจทำให้ตัวสัญญาใช้เงินไม่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ทำให้การบังคับชำระหนี้ไม่เป็นผล

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำแนะนำการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยไว้ขายของสหกรณ์

เพื่อให้สหกรณ์ที่ดำเนินการผลิตและจัดหาปุ๋ยเพื่อขายแก่สมาชิกของสหกรณ์ภาคเกษตรดำเนินไปภายใต้การบังคับกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย และให้สหกรณ์จำหน่ายปุ๋ยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานปลอดภัย อันจะทำให้บรรดาสมาชิกสหกรณ์ได้รับประโยชน์เต็มประสิทธิภาพและคุ้มค่างบเงินที่จ่ายซื้อปุ๋ยจากสหกรณ์ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้ข้อแนะนำแก่สหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

1. การจัดหาและขายปุ๋ยให้สมาชิก

โดยที่พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อการค้า ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยปลอม ปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ ปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์ ปุ๋ยที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียนไว้ ปุ๋ยที่ถูกสั่งเพิกถอนทะเบียน และปุ๋ยที่มีสารเป็นพิษเกินกว่ากำหนด หากฝ่าฝืนถือเป็นความผิดถูกลงโทษทั้งปรับและจำคุก ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้กระทำการโดยฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว สหกรณ์ที่จัดหาและขายปุ๋ยให้สมาชิกควรต้องปฏิบัติดังนี้

1.1 สหกรณ์ต้องซื้อปุ๋ยจากผู้ขายเฉพาะปุ๋ยที่มีหนังสือรับรองตัวอย่างปุ๋ยจากกรมวิชาการเกษตรหรือกรมพัฒนาที่ดิน หรือบริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด หรือห้องปฏิบัติการที่กรมวิชาการเกษตรให้การรับรอง เท่านั้น

1.2 ปุ๋ยทุกชนิดทุกสูตรที่สหกรณ์มีไว้เพื่อขาย ต้องมีคุณภาพมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด และต้องขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องจากกรมวิชาการเกษตร

1.3 สหกรณ์ต้องไม่ซื้อปุ๋ยจากเอกชนหรือพ่อค้าที่ไม่มีใบอนุญาตขายและ/หรือใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเพื่อจำหน่ายจากกรมวิชาการเกษตรอย่างเด็ดขาด

2. การตรวจสอบปุ๋ยของสหกรณ์

สหกรณ์ต้องถูกตรวจสอบและควบคุมเกี่ยวกับการขายปุ๋ยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย ดังนี้

2.1 กรมส่งเสริมสหกรณ์จะสุ่มตัวอย่างปุ๋ยทุกชนิด ทุกสูตร ที่สหกรณ์มีไว้เพื่อขายเป็นระยะอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามวิธีการที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด เพื่อส่งให้กรมวิชาการเกษตรหรือบริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด หรือห้องปฏิบัติการที่กรมวิชาการเกษตรให้การรับรอง ทำการตรวจวิเคราะห์

2.2 การดำเนินการตามข้อ 2.1 สหกรณ์เป็นผู้จ่ายเฉพาะค่าวิเคราะห์ในอัตราของทางราชการเท่านั้น สำหรับค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวอย่าง กรมส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นผู้รับผิดชอบ

2.3 กรณีผลการวิเคราะห์เป็นปุ๋ยที่ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด กรมส่งเสริมสหกรณ์จะส่งผลการวิเคราะห์นั้นให้กับกรมวิชาการเกษตรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำความผิดต่อไป โดยเฉพาะผู้ขายปุ๋ยให้สหกรณ์

2.4 สหกรณ์ต้องอำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลเอกสารและอื่น ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ของ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมวิชาการเกษตรในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น

3. การผลิตและผสมปุ๋ย

สหกรณ์ใดที่ดำเนินการกิจการผลิตหรือผสมปุ๋ยเพื่อขายให้สมาชิก สหกรณ์ต้องดำเนินการดังนี้

3.1 สหกรณ์ต้องใช้วิธีการและกระบวนการผลิตหรือผสมปุ๋ยชนิดและสูตรต่าง ๆ ตามหลักวิชาการ ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรกำหนด

3.2 กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะเก็บตัวอย่างปุ๋ยที่สหกรณ์ผลิตหรือผสมและส่งไปบริษัท ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด หรือห้องปฏิบัติการที่กรมวิชาการเกษตรให้การรับรอง ตรวจวิเคราะห์โดยสหกรณ์เป็นผู้จ่ายเฉพาะค่าวิเคราะห์

3.3 สหกรณ์จะขายปุ๋ยที่ผลิตหรือผสมให้สมาชิกได้ เมื่อกรมส่งเสริมสหกรณ์แจ้งผลการวิเคราะห์ ตัวอย่างปุ๋ยตามข้อ 3.2 ว่าผ่านมาตรฐานตามชนิดและสูตรปุ๋ยที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

4. การบริหารจัดการเกี่ยวกับการผลิต การจัดหา และขายปุ๋ย

สหกรณ์ควรมีระเบียบของสหกรณ์ ที่กำหนดวิธีบริหารจัดการเกี่ยวกับปุ๋ยทั้งการผลิต การผสม การจัดหา และการขาย ในระเบียบอย่างน้อยต้องมีรายการกำหนด ดังนี้

4.1 วิธีการผลิต หรือการผสม หรือการจัดหา และการขายปุ๋ย ที่ชอบด้วยกฎหมาย

4.2 การตรวจสอบและควบคุมปุ๋ยที่สหกรณ์มีไว้หรือได้มา

4.3 ผู้รับผิดชอบกรณีสหกรณ์หรือสมาชิกได้รับความเสียหายอันเกิดจากปุ๋ยที่สหกรณ์ผลิต ผสม หรือจัดหา และขายให้สมาชิก หรือกรณีที่สหกรณ์ปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย หรือข้อกำหนดของทางราชการ

5. ความรับผิดชอบของสหกรณ์

หากพบว่าสหกรณ์ใดผลิต ผสม จัดหา และขายปุ๋ยให้กับสมาชิก อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้อง จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย และคณะกรรมการดำเนินการอาจถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายสหกรณ์ด้วย

ประกาศนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการยกเลิกตราประทับตามข้อแนะนำ ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ขอความร่วมมือให้ธนาคารสมาชิก แจ้งให้ลูกค้าปรับเปลี่ยนเงื่อนไขการส่งจ่ายเงินตามเช็ค โดยให้มีเฉพาะลายมือชื่อผู้ส่งจ่าย ส่วนตราประทับไม่ควรใช้เป็นส่วนหนึ่งในเงื่อนไขการส่งจ่าย เนื่องจากธนาคารได้ใช้ระบบการหักบัญชีเช็คด้วยภาพเช็ค การใช้ตราประทับจะไปรบกวนข้อมูลสำคัญเมื่อปรากฏเป็นภาพเช็ค นั้น

ฉะนั้น เพื่อให้สหกรณ์ทุกแห่งที่ทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคาร มีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงให้ข้อแนะนำไว้ ดังนี้

1. กรณีข้อบังคับสหกรณ์ ไม่ได้กำหนดให้มีการประทับตราของสหกรณ์ไว้บนเช็ค ก็ให้สหกรณ์ปฏิบัติตามข้อบังคับที่กำหนดไว้

2. กรณีข้อบังคับสหกรณ์กำหนดเรื่องตราของสหกรณ์ไว้ เพื่อให้ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์พร้อมทั้งประทับตราของสหกรณ์บนเช็คและตราสารการเงินต่าง ๆ ของสหกรณ์อาจดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

2.1 ให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ โดยตัดคำว่า “เช็ค” ออก

2.2 หากสหกรณ์ประสงค์จะคงไว้ซึ่งตราประทับบนเช็ค ให้สหกรณ์ทำความเข้าใจกับธนาคารเจ้าของเช็คว่า สหกรณ์จะออกเช็คและประทับตราบนเช็ค ส่วนที่จะไม่รบกวนหรือทับลายมือชื่อหรือข้อความสำคัญบนเช็ค ก็สามารถทำได้

ประกาศ ณ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยคุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

เพื่อความเป็นเอกภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการสหกรณ์ และเพื่อธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของการสหกรณ์ไทย นายทะเบียนสหกรณ์เห็นควรกำหนดนิยามของคุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ไว้ดังนี้

1. **คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values)** สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

2. **อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)** คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

3. **หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles)** คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม

หลักสหกรณ์สากล 7 ประการ ได้แก่

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

สหกรณ์เป็นองค์การโดยสมัครใจ ที่เปิดรับบุคคลทุกคนซึ่งสามารถใช้บริการของสหกรณ์ได้ โดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา และบุคคลนั้นต้องเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของสหกรณ์ ไม่ว่าชายหรือหญิงที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนสมาชิก ต้องมีความรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก สมาชิกของสหกรณ์ชั้นปฐมมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกัน (หนึ่งคนหนึ่งเสียง) ส่วนสหกรณ์ในระดับอื่นก็จัดให้เป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยของสมาชิก (Member Economic Participation)

มวลสมาชิกพึงร่วมทุนกับสหกรณ์ของตนอย่างเท่าเทียมกัน และควบคุมการใช้เงินทุนตามวิถีประชาธิปไตย โดยปกติอย่างน้อยส่วนหนึ่งของทุน ต้องมีทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ และสมาชิกพึงได้รับผลตอบแทนจากเงินทุน (ถ้ามี) อย่างจำกัด ภายใต้เงื่อนไขของความเป็นสมาชิก เหล่าสมาชิกจะจัดสรรเงินส่วนเกิน เพื่อจุดมุ่งหมายบางอย่างหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ คือ เพื่อพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยอาจจัดเป็นกองทุนสำรองซึ่งอย่างน้อยส่วนหนึ่งจะไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อจัดสรรผลประโยชน์ให้สมาชิกตามส่วนธุรกรรมที่ตนทำการสหกรณ์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเอง และความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระที่ช่วยตนเองภายใต้การควบคุมของสมาชิก หากสหกรณ์นั้น ๆ ทำข้อตกลงร่วมกับองค์การอื่น ๆ รวมถึงรัฐบาล หรือแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอกต้องมั่นใจได้ว่าการกระทำของสหกรณ์เช่นนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมแบบประชาธิปไตย โดยมวลสมาชิก รวมถึงยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์ไว้ได้

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

สหกรณ์พึงให้การศึกษ และการฝึกอบรมแก่บรรดาสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถช่วยพัฒนาสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์พึงให้ข่าวสารความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน และผู้นำทางความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และประโยชน์ของการสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

สหกรณ์พึงให้บริการแก่มวลสมาชิกอย่างเต็มที่ และสร้างความเข้มแข็งแก่ขบวนการสหกรณ์ โดยร่วมมือกันเป็นขบวนการตามโครงสร้างระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

สหกรณ์พึงดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนของตน ตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

4. วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

ประกาศ ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **เลอพงษ์ มุสิกะมาน**

(นายเลอพงษ์ มุสิกะมาน)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราดอกเบี้ยสูงสุดของดอกเบี้ย
ที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม
(ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2550

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 (4) และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. 2523 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ออกข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 กำหนดให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงิน
- ข้อ 2 อัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนอาจคิดจากผู้กู้ยืมไม่เกินร้อยละ 19 ต่อปี
- ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2550

(ลงชื่อ) **ฉลองภพ สุตังศรีกาญจน์**

(นายฉลองภพ สุตังศรีกาญจน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืม หรือการค้ำประกันของสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 (8) ความว่า ออกระเบียบหรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ประกอบมาตรา 47 ความว่า การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์จะต้องจำกัดอยู่ภายในวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพื่อให้การพิจารณาหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์มีความชัดเจนและครอบคลุมถึงสหกรณ์ที่จดทะเบียนใหม่ นายทะเบียนสหกรณ์ จึงขอยกเลิกประกาศ นายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักการและเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 4 มีนาคม 2548 และให้ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณา ให้ความ เห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ ดังนี้

1. ในประกาศฉบับนี้ คำว่า “สหกรณ์” หมายถึง สหกรณ์ที่ยื่นคำขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และคำว่า “สมาชิก” หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์ (ไม่รวมสมาชิกสมทบ) ที่ยื่นขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์

2. จำแนกประเภทสหกรณ์ในการพิจารณาเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์

2) ประเภทสหกรณ์ร้านค้า

3) ประเภทสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ และสหกรณ์

ประเภทอื่นที่กฎหมายกำหนดขึ้นใหม่

3. หลักเกณฑ์การพิจารณาวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์

3.1 หลักเกณฑ์การพิจารณาทั่วไป

3.1.1 พิจารณาจากทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์ตามบททดลอง ณ วันสิ้นเดือนสุดท้ายก่อนวันประชุมใหญ่

3.1.2 กำหนดค่าสัมประสิทธิ์ในการคำนวณวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ แยกตามประเภทของสหกรณ์ ดังนี้

1) ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์

ทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์	ถือใช้วงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ เป็นจำนวน.....เท่าของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์
ไม่เกิน 200 ล้านบาท	1.5
เกิน 200 ล้านบาท ถึง 300 ล้านบาท	1.4
เกิน 300 ล้านบาท ถึง 400 ล้านบาท	1.3
เกิน 400 ล้านบาท ถึง 500 ล้านบาท	1.2
เกิน 500 ล้านบาท ถึง 600 ล้านบาท	1.1
เกิน 600 ล้านบาท	1.0

2) ประเภทสหกรณ์ร้านค้า ถือใช้วงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ไม่เกิน 10 เท่าของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์

3) ประเภทสหกรณ์การเกษตร ประเภทสหกรณ์ประมง ประเภทสหกรณ์นิคม ประเภทสหกรณ์บริการ และสหกรณ์ประเภทอื่นที่กฎหมายกำหนดขึ้นใหม่ ถือใช้วงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ไม่เกิน 5 เท่า ของทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนสำรองของสหกรณ์

3.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาสหกรณ์ที่ขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์มากกว่าที่กำหนดตามหลักเกณฑ์การพิจารณาทั่วไป 3.1 พิจารณาจากความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก ดังนี้

3.2.1 จำนวนสมาชิกที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการรวมแล้ว ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์

3.2.2 มูลค่าเงินรวมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์แต่ละคนที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ที่เสนอขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์

4. วิธีปฏิบัติ ให้สหกรณ์นำเสนอวาระการกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา และต้องมีมติให้ความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ และให้ยื่นเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายใน 30 วันนับแต่วันประชุมใหญ่เสร็จสิ้นลง

5. เอกสาร และหลักฐานประกอบการยื่นคำขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ มีดังนี้

5.1 หนังสือขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ที่เสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์

5.2 สำเนารายงานการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ที่มีมติให้ความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์

5.3 งบดุล หรือรายงานประจำปีของปีล่าสุด ยกเว้นสหกรณ์ที่จดทะเบียนใหม่ให้ใช้งบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนสุดท้ายก่อนวันประชุมใหญ่แทน

5.4 กรณีสหกรณ์ขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์มากกว่าที่กำหนดตามหลักเกณฑ์การพิจารณาทั่วไปข้อ 3.1 ต้องจัดทำเอกสารเพิ่มเติม โดยให้ดำเนินการดังนี้

5.4.1 ให้จัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกสหกรณ์ที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์ โดยระบุเลขประจำตัวประชาชนที่อยู่ จำนวนเงินหรือมูลค่าสินค้าที่ต้องการตามข้อ 5.4.2 และสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการทุกคน ต้องลงลายมือชื่อเป็นหลักฐาน

5.4.2 มูลค่าเงินรวมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์แต่ละคนที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ที่เสนอขอความเห็นชอบ ต่อนายทะเบียนสหกรณ์

5.5 สหกรณ์ต้องลงนามกำกับเอกสาร หลักฐานทุกแผ่น ทั้งนี้ให้ถือว่าสหกรณ์ได้รับรองเอกสาร และหลักฐานดังกล่าวที่ยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นความจริงและถูกต้องทุกประการ

6. เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์แล้ว คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของที่ประชุมใหญ่ ที่มีมติโดยเคร่งครัด

อนึ่ง สหกรณ์จะได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินหรือไม่ เพียงใด ให้เป็นดุลยพินิจของสถาบันการเงิน หรือแหล่งเงินทุนที่จะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้เอง ซึ่งไม่มีข้อผูกพันใด ๆ กับนายทะเบียนสหกรณ์

7. ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์ใดถือใช้วงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์เป็นวงเงินเท่าใดแล้ว หากในปีต่อ ๆ มาไม่มีการเปลี่ยนแปลงวงเงิน การกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์อีก ก็ไม่ต้องขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์

8. หนังสือ คำสั่ง หรือคำแนะนำเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ ตามคำสั่งหรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีอยู่ก่อนหน้าประกาศนี้ ถ้าขัดหรือแย้งกับประกาศฉบับนี้ ก็ให้ถือปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้แทน

ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่ง ที่ 1115/2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2547 เนื่องจากระเบียบดังกล่าวเป็นการกำหนดคำนิยามของวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติ

ฉะนั้น เพื่อป้องกันมิให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์บริหารการกู้ยืมเงินและการค้ำประกันเกินกว่าวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ และเพื่อความเข้าใจเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดคำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ดังนี้

“วงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ” ตามมาตรา 47 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายถึง “วงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ” คือ

1. วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้ภาระผูกพันได้ในภายหน้าซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแล้ว
2. วงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว ประกอบด้วย
 - 2.1 วงเงินกู้ยืมรวมของทุกสัญญาที่มีพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายหน้า เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชีสัญญาเงินกู้ที่ระบุงการจ่ายเงินกู้หลายงวด เป็นต้น
 - 2.2 จำนวนเงินกู้คงเหลือของทุกสัญญาที่ระบุงเงื่อนไขให้สหกรณ์รับเงินกู้เพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว
 - 2.3 จำนวนเงินที่ระบุงในตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่นซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้ชำระเงินตามที่ระบุงในตัวสัญญาใช้เงิน
3. วงเงินและจำนวนเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันคงเหลือ หมายถึง วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ตามข้อ 1 หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้วตามข้อ 2

ประกาศ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ข้อมแนะนำวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิก กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ

โดยที่ข้อบังคับของสหกรณ์จำนวนมากกำหนดไว้แต่เพียงว่าที่ประชุมใหญ่มีอำนาจถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และสมาชิกมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีมติให้พ้นจากการเป็นสมาชิก แต่ไม่ได้กำหนดวิธีดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ จึงเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงให้ข้อมแนะนำวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการยื่นอุทธรณ์ของสมาชิกต่อที่ประชุมใหญ่ กรณีคณะกรรมการมีมติให้สมาชิกออกจากสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่ยังมิได้กำหนดวิธีดำเนินการเรื่องดังกล่าว ในข้อบังคับหรือระเบียบสหกรณ์ ดังนี้

ก. การพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (คณะกรรมการทั้งคณะหรือกรรมการเป็นรายบุคคล)

1. ที่ประชุมใหญ่อาจพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้ เมื่อ
 - (1) กระทำโดยทุจริตต่อหน้าที่
 - (2) จงใจกระทำการใดโดยผิดกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์ กระทำ หรือละเว้นกระทำโดยประมาทเลินเล่ออันเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
 - (3) กระทำการใดอันเป็นการประกอบธุรกิจซึ่งมีลักษณะแข่งขันกับกิจการของสหกรณ์
 - (4) กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสหกรณ์หรือกิจการของสหกรณ์
2. การยื่นข้อกล่าวหา

ผู้ใดกล่าวหาว่าคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กระทำการตาม ข้อ 1 และสมควรให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ยื่นหนังสือขอถอดถอนพร้อมสำเนาเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือพยานหลักฐานยื่นต่อผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

3. การดำเนินการก่อนการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

3.1 ผู้ตรวจสอบกิจการแจ้งข้อกล่าวหาที่รับไว้ให้กรรมการที่ถูกกล่าวหาทราบภายใน 5 วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อกล่าวหา พร้อมทั้งสำเนาให้สหกรณ์ทราบด้วย

3.2 กรรมการที่ถูกกล่าวหาต้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมแสดงพยานหลักฐาน ส่งให้แกผู้ตรวจสอบกิจการภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหาจากผู้ตรวจสอบกิจการ

ผู้ตรวจสอบกิจการได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกกล่าวหาแล้วต้องแจ้งคำชี้แจงนั้นให้ผู้กล่าวหาทราบภายใน 5 วัน นับแต่วันรับคำชี้แจง

3.3 ถ้าผู้กล่าวหาไม่พอใจคำชี้แจงของคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ถูกกล่าวหา หรือไม่ได้รับคำชี้แจงภายใน 30 วัน นับแต่วันยื่นข้อกล่าวหา ผู้กล่าวหาอาจให้สมาชิกร่วมลงชื่อกันตามข้อบังคับสหกรณ์หรือกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ แต่ถ้าได้กำหนดประชุมใหญ่สามัญประจำปีไว้ก่อนแล้ว ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอจะไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้ แต่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่สามัญนั้นด้วย หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระการถอดถอนตามคำร้องขอให้ผู้ตรวจสอบกิจการสามารถนำเรื่องการถอดถอนคณะกรรมการ หรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไปพิจารณาในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีโดยสามารถนำเสนอเรื่องการถอดถอนดังกล่าวเป็นวาระแรกของการประชุม

4. วิธีพิจารณาของที่ประชุมใหญ่

4.1 เมื่อถึงวาระการพิจารณาถอดถอนคณะกรรมการหรือกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเป็นประธานการพิจารณา โดยเสนอข้อกล่าวหาตามที่ผู้กล่าวหาได้ยื่นหนังสือและพยานหลักฐานไว้ให้ที่ประชุมใหญ่รับทราบ และเปิดโอกาสให้ผู้กล่าวหาแถลงสนับสนุนข้อกล่าวหาของตนต่อที่ประชุมใหญ่ได้ 1 ครั้ง หลังจากนั้นผู้ตรวจสอบกิจการต้องนำคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งต่อที่ประชุมใหญ่ และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาแถลงสนับสนุนแก้ข้อกล่าวหาของตนได้ 1 ครั้ง เช่นกัน

การแถลงข้อกล่าวหาห้ามไม่ให้ผู้กล่าวหาแถลงตั้งข้อกล่าวหาเป็นประเด็นใหม่อีก

4.2 เมื่อที่ประชุมใหญ่รับทราบข้อกล่าวหาและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว หากผู้เข้าประชุมใหญ่คนใดมีข้อสงสัยประเด็นใด ย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหาได้

4.3 ผู้ตรวจสอบกิจการเห็นว่าที่ประชุมใหญ่ได้รับทราบข้อเท็จจริงทั้งจากผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาพอสมควรแล้ว ก็ให้ปิดการอภิปรายและให้ที่ประชุมใหญ่ออกเสียงลงมติถอดถอนทั้งคณะหรือรายบุคคลแล้วต่อกรณี การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุมใหญ่เป็นเกณฑ์ตัดสิน

ข. การอุทธรณ์กรณีสมาชิกถูกให้พ้นจากสมาชิกภาพ

5. สมาชิกที่คณะกรรมการดำเนินการมีมติให้ออกจากสหกรณ์ อาจยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ได้ โดยยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้ตรวจสอบกิจการภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้ออกจากสหกรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีรายละเอียดอันแสดงว่าตนถูกให้พ้นจากสมาชิกภาพโดยไม่เป็นธรรมอย่างไร และข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นมีอย่างไร ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบกิจการอาจเรียกผู้อุทธรณ์มาให้คำชี้แจงเพิ่มเติม ก็ได้

6. เมื่อมีสมาชิกยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องกำหนดวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิกไว้ในระเบียบวาระการประชุมใหญ่ที่จะมีขึ้นในครั้งถัดไป

ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่กำหนดวาระให้ถือเอาวาระอื่น ๆ เป็นวาระการวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก

7. วิธีพิจารณาวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของสมาชิก ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอหนังสืออุทธรณ์ของสมาชิกให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา ผู้เข้าประชุมใหญ่อย่อมมีสิทธิอภิปรายซักถามข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการเมื่อที่ประชุมใหญ่หมดประเด็นซักถามแล้วให้ที่ประชุมใหญ่วางมติ การลงมติให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ)

บุญมี จันทรวงศ์

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ช้อแนะนำการปฏิบัติ กรณี สมาชิกยินยอม ให้ส่วนราชการหักเงินส่งสหกรณ์ออมทรัพย์

โดยที่ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเดือน เงินปี และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2533 ประกอบกับหนังสือตอบข้อหารือของกระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลาง กำหนดแนวทางปฏิบัติ สำหรับการหักเงินเดือน หรือเงินอื่นของข้าราชการไว้ เพื่อการชำระเงินแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ผู้เบิกจ่ายเงินของส่วนราชการต้นสังกัดสามารถกระทำได้โดยชอบ

ฉะนั้น เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ออมทรัพย์และสมาชิก รวมทั้งให้การปฏิบัติสอดคล้องกับระเบียบแบบแผนของทางราชการดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงให้ช้อแนะนำสหกรณ์ออมทรัพย์ไว้ดังนี้

1. กรณีการส่งชำระหนี้ เงินค่าหุ้นรายเดือน หรือเงินอื่นให้สหกรณ์ออมทรัพย์ในส่วนราชการ หากสมาชิกผู้ใดประสงค์จะให้หักเงินเดือน เงินค่าจ้าง เงินบำนาญ หรือเงินบำเหน็จ จากส่วนราชการที่ต้นสังกัดและส่งให้สหกรณ์ สมาชิกผู้นั้นต้องมีหนังสือยินยอมแจ้งไว้แก่ส่วนราชการที่ต้นสังกัดและสำเนาหนังสือยินยอมนั้น ส่งให้สหกรณ์ไว้เป็นหลักฐาน
2. หนังสือยินยอมอาจทำขึ้นตามตัวอย่างท้ายประกาศนี้ก็ได้
3. สำหรับหน่วยงานอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ ถ้ายอมหักเงินที่ต้องจ่ายแก่พนักงาน ลูกจ้างผู้เป็นสมาชิกและส่งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ในหน่วยงานของตน ก็ให้ดำเนินการตามนัยดังกล่าวข้างต้นได้โดยอนุโลม เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ห้ามขัดแย้งไม่ให้หัก
4. หนังสือยินยอมข้างต้นให้ใช้สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่มีภาระผูกพันตามสัญญากู้เงิน ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากวันประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากประจำ 12 เดือน โดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 4.00 ต่อปี และมีแนวโน้มจะลดลง แต่ยังมีหลายสหกรณ์ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากไว้สูงกว่านี้มาก อันเป็นผลให้สหกรณ์มีต้นทุนที่สูง และไม่เป็นผลดีต่อการบริหารการเงินของสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 3/2539 สั่ง ณ วันที่ 22 มกราคม 2539 เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อ 3.1 และข้อ 3.7 นายทะเบียนสหกรณ์จึงออกประกาศให้สหกรณ์ทุกประเภทกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากได้ไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี เมื่อสหกรณ์ใดได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยตามประกาศนี้ ถือว่าระเบียบนี้ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้ว

อนึ่ง หนังสือ คำสั่งหรือระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ได้ให้ความเห็นชอบไปแล้ว หากขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ให้ยกเลิกและให้ประกาศฉบับนี้แทน

จึงประกาศมาเพื่อทราบ

ประกาศ ณ วันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 41 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถรับสมาชิกสมทบได้ ทั้งนี้ให้สหกรณ์กำหนดคุณสมบัติ วิธีรับสมัคร การขาดจากสมาชิกภาพ สิทธิและหน้าที่ ตลอดจนเงื่อนไขอื่น ๆ ที่จำเป็นในการรับสมาชิกสมทบไว้ในข้อบังคับ เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

(ลงชื่อ) **อภิชัย การุณยวนิช**

(นายอภิชัย การุณยวนิช)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

**ระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์**

ที่ กษ 1115/12082

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม 10200

3 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2552

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างอิง**
1. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2545
ประกาศ ณ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2545
 2. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549
ประกาศ ณ วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2552
ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

ตามที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ ได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับรองนายทะเบียนสหกรณ์ผู้ได้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอเรียนว่า เนื่องจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีคำสั่งจัดข้าราชการพลเรือนสามัญ เข้าประเภทดำแหน่งสายงานและระดับตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2551 ประกอบกับได้ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ใหม่ ทำให้มีผลกระทบกับระดับตำแหน่งของข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าว ข้างต้น นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้แก้ไขปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ ขึ้นใหม่ทั้งฉบับเพื่อให้การแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ มีความสอดคล้องกับคำสั่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถดำเนินการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทั่วถึง รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย จึงให้สหกรณ์จังหวัด ที่รับผิดชอบพิจารณามอบหมายงานให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของผู้ตรวจการสหกรณ์ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงระดับความยุ่งยากของการตรวจสอบการดำเนินงานของแต่ละสหกรณ์กับระดับของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนสหกรณ์และกฎหมาย

โทร./โทรสาร 0 2628 5137

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2552

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ เพื่อให้การแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งสามารถดำเนินการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทั่วถึง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 ประกอบกับมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2552”
2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป
3. ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ พ.ศ. 2545 และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยผู้ตรวจการสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549
4. บรรดาระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ขัดหรือแย้ง หรือได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน
5. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 และสหกรณ์จังหวัดใช้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย พิจารณาแต่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์

การแต่งตั้งข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้ใช้อำนาจแต่งตั้ง ถ้าแต่งตั้งจากข้าราชการในสังกัดสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 หรือพื้นที่ 2 หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 หรือพื้นที่ 2 หรือสหกรณ์จังหวัดแล้วแต่กรณีเป็นผู้ใช้อำนาจแต่งตั้ง โดยจำนวนผู้ตรวจการสหกรณ์มิได้เท่าที่รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ใช้อำนาจแต่งตั้งเห็นว่าจำเป็นต่อภารกิจที่พึงต้องปฏิบัติ

6. ข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์หรือดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญงาน ทั้งนี้ รองนายทะเบียนสหกรณ์ผู้ใช้อำนาจแต่งตั้งต้องพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นผู้เหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้อำนาจหมายว่าด้วยสหกรณ์ ระเบียบ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ และข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์ได้ดี

7. รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ใช้อำนาจแต่งตั้งข้าราชการสังกัดสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดใด เป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ ต้องส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งนั้นให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ และแจ้งทุกสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนั้นทราบด้วย

8. ผู้ตรวจการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนสหกรณ์กำหนด หรือตามที่รองนายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจแต่งตั้งตนสั่งการ

9. ผู้ตรวจการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งต่อไปนี้

(1) ตาย

(2) ย้ายจากการเป็นข้าราชการในสังกัดส่วนกลาง สังกัดสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์หรือ สังกัดสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์

(3) นายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ใช้อำนาจแต่งตั้งตนสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

10. หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบกิจการ และฐานะการเงินของสหกรณ์ที่ผู้ตรวจการสหกรณ์ พึงต้องปฏิบัติ ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายกำหนด

11. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ. 2552

เพื่อให้การจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์และบรรดาสมาชิก ตามวัตถุประสงค์ของการรวมกันจัดตั้งสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ. 2552”

ข้อ 2 ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 และระเบียบคำสั่งใดขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้

หมวด 1 เรื่องทั่วไป

ข้อ 4 การขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ ให้ยื่นคำขอที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดแห่งท้องที่ ซึ่งสหกรณ์ที่จะจดทะเบียนตั้งอยู่ สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอที่สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 หรือพื้นที่ 2

ข้อ 5 คณะบุคคลที่จะขอจัดตั้งสหกรณ์ต้องประกอบด้วย บุคคลซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นจำนวนที่เหมาะสมกับการดำเนินการตามหลักสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักการสหกรณ์พอสมควร โดยคณะบุคคลที่จะขอจัดตั้งสหกรณ์ทั้งหมดควรผ่านการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

การฝึกอบรมต้องให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ ภาระหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กฎระเบียบในสหกรณ์ และการดำเนินธุรกิจแบบสหกรณ์

ข้อ 6 หลังจากวันที่ผ่านการฝึกอบรม ให้คณะบุคคลที่จะขอจัดตั้งสหกรณ์นัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกัน หากบุคคลใดเห็นว่าสมควรจัดตั้งสหกรณ์ต่อไป ให้บุคคลเหล่านั้นพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มาประชุมเป็นคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน มีหน้าที่ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ให้เสร็จสิ้น แต่ไม่ช้ากว่าสี่สิบห้าวันนับแต่เลือกคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์

คณะบุคคลผู้เห็นสมควรจัดตั้งสหกรณ์ และมติการเลือกคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ ต้องบันทึกไว้เป็นรายงานการประชุมผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่จะขอจัดตั้ง

หมวด 2

การดำเนินการของคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์

ข้อ 7 การเลือกประเภทสหกรณ์ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องเลือกให้สอดคล้องกับกิจการที่ผู้ประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์มีส่วนกระทำร่วมกัน ตามหลักและวิธีการสหกรณ์ ส่วนการกำหนดวัตถุประสงค์ให้เป็นไปตามความต้องการอย่างแท้จริงของผู้ซึ่งประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น อาจกำหนดได้ทั้งทางเศรษฐกิจและทางสังคม แต่ต้องแยกให้ชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจมีอย่างไร และวัตถุประสงค์ทางสังคมมีอย่างไร

ข้อ 8 แผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น ประกอบด้วย

- (1) แผนดำเนินการจัดหาเงินทุนมาดำเนินการ
- (2) แผนดำเนินการธุรกิจที่ทำกับสมาชิก
- (3) แผนดำเนินการขยายรับสมาชิกและการฝึกอบรมสมาชิก
- (4) แผนดำเนินการด้านอัตรากำลัง

แผนดำเนินการข้างต้น คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องจัดทำลักษณะที่นำไปปฏิบัติได้ และเป็นแผนที่มีระยะเวลาปฏิบัติไม่น้อยกว่าสามปี

ข้อ 9 คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกได้แต่เฉพาะผู้ที่เห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ ที่ได้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมในข้อ 6

ข้อ 10 การจัดทำร่างข้อบังคับของสหกรณ์ที่จะจัดตั้ง คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องจัดทำขึ้นเฉพาะสำหรับสหกรณ์นั้น ภายใต้งบเงินไขวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กำหนด

การกำหนดชื่อในข้อบังคับ ต้องไม่ซ้ำกับชื่อสหกรณ์อื่นซึ่งจดทะเบียนไว้ก่อนแล้ว เป็นอักษรไทยและไม่เกิน 70 ตัวอักษร เว้นแต่สหกรณ์มีชื่อเช่นนั้น ถูกนายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อออกจากทะเบียนแล้ว

ข้อ 11 ร่างข้อบังคับสหกรณ์ที่จะจัดตั้ง จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องเรียกประชุมบุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกประชุมพิจารณา

ก่อนมีมติกำหนดให้เป็นข้อบังคับ คณะผู้จัดตั้งต้องอธิบายทำความเข้าใจ ประเด็นสำคัญของข้อบังคับแก่ผู้ที่เข้าประชุม พร้อมทั้งตอบข้อซักถามของผู้ที่เข้าประชุมครบถ้วนสิ้นข้อสงสัย

ในการประชุมคราวเดียวกันนี้ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องแจ้งรายละเอียดของแผนการดำเนินการทั้งหมดให้ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกตามบัญชีรายชื่อได้ทราบด้วย

การประชุม คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐาน

หมวด 3

การพิจารณาของนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ 12 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ ได้รับเอกสารคำขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ ให้พิจารณาตรวจสอบ

(1) วัตถุประสงค์สำคัญของสหกรณ์ ที่สามารถส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกตามหลักการ วิธีการสหกรณ์ สอดคล้องกับประเภทสหกรณ์ที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เลือก

(2) ความถูกต้อง เหมาะสม ของแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้ง พร้อมทั้งประเมินความสำเร็จของแผนดำเนินการว่ามีความเป็นไปได้

(3) ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกตามบัญชีรายชื่อ ได้ผ่านการอบรมและเป็นผู้ให้ความเห็นชอบการจัดตั้งสหกรณ์

(4) ข้อบังคับสหกรณ์ ให้มีรายการครบตามที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กำหนด และมีเนื้อหาเหมาะสม ใช้เป็นกฎเกณฑ์การดำเนินการของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งได้

ข้อ 13 เมื่อได้พิจารณาตรวจสอบตามข้อ 12 แล้ว หากปรากฏว่ารายการดังกล่าวยังไม่ถูกต้อง ครบถ้วนหรือยังไม่ได้ดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กำหนด ให้นายทะเบียนสหกรณ์ ร้องนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายมีหนังสือสั่งการ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยตนเอง หรือทำเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสารมาประกอบการพิจารณา ภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ข้อ 14 ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อว่า สหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นมีเจตนาโดยตรงหรือโดยปริยาย หรือกระทำการดังต่อไปนี้ สันนิษฐานไว้ก่อนว่าอาจจะทำให้เสียหายแก่ระบบสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์อาจพิจารณาไม่รับจดทะเบียนได้

- (1) หลีกเลียงภาษีตามประมวลรัษฎากร
- (2) การฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน
- (3) แสวงหากำไรหรือผลประโยชน์เฉพาะบุคคลหรือกลุ่มของบุคคลนั้น
- (4) ใช้สหกรณ์เป็นเครื่องมือสำหรับให้บุคคลภายนอกหาประโยชน์
- (5) ไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามหลักสหกรณ์สากล

ข้อ 15 กรณีไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ มีหนังสือแจ้งไปยัง คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ภายในสามวันทำการ นับแต่วันไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์พร้อมเอกสารประกอบการขอจัดตั้งสหกรณ์ทั้งหมด

หนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ ต้องมีข้อเท็จจริง ข้อพิจารณา และการใช้ดุลยพินิจ ไม่รับจดทะเบียน อันจะทำให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เข้าใจเหตุผลการไม่รับจดทะเบียน

หมวด 4 การอุทธรณ์

ข้อ 16 เมื่อคณะผู้จัดตั้งได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ ถ้าประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียน ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติโดยยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์นั้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ข้อ 17 คำขออุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ให้ทำเป็นหนังสือพร้อมทั้งเอกสารแสดงเหตุผลและหลักฐานโต้แย้ง ข้อเท็จจริง ข้อพิจารณา และการใช้ดุลยพินิจการไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ของนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นไม่มีความบกพร่อง หรือไม่ทำให้เสียหายแก่ระบบสหกรณ์ คำขออุทธรณ์ให้ยื่นที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ที่ยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ พร้อมด้วยคำขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์พร้อมเอกสารที่ยื่นมากับคำขอจดทะเบียนทั้งหมด

ข้อ 18 รองนายทะเบียนสหกรณ์ผู้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ ได้รับหนังสือคำอุทธรณ์จากคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แล้ว ให้ส่งคำขออุทธรณ์พร้อมเอกสารดังต่อไปนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) โดยไม่ชักช้า

- (1) สำเนาหนังสือคำสั่งแจ้งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์
- (2) คำขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ พร้อมเอกสารที่ยื่นมากับคำขอทั้งหมด
- (3) สำเนาหนังสือคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารและคำสั่งแก้ไขรายการในร่างข้อบังคับ (ถ้ามี)
- (4) คำชี้แจงข้อเท็จจริงของบุคคล และเอกสารที่ส่งให้ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย กับรายการแก้ไขข้อบังคับ (ถ้ามี)
- (5) พยานหลักฐาน เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) ที่เห็นว่ามีความจำเป็นต่อการพิจารณา คำอุทธรณ์

ข้อ 19 ถ้าคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ให้เพิกถอนคำสั่งไม่รับจดทะเบียนของนายทะเบียนสหกรณ์ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ส่งเอกสารทั้งหมดพร้อมคำวินิจฉัยอุทธรณ์ และมติเพิกถอนคำสั่งแก่นายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อบันทึกจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ต่อไป

มติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้ยกอุทธรณ์ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์นั้น เพื่อแจ้งแก่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์โดยไม่ชักช้า

ประกาศ ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **เลอพงษ์ มุสิกะมาน**

(นายเลอพงษ์ มุสิกะมาน)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2548

โดยกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2548 กำหนดให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นหนึ่งในประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน ส่งผลให้ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชน พ.ศ. 2521 ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) ประกอบด้วย มาตรา 34 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2548”
2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศทำระเบียบนี้เป็นต้นไป
3. ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชน พ.ศ. 2521
4. บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือคำแนะนำอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียนอาจประกอบด้วยประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลัก หรือมีวงสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ที่จะตั้งขึ้น โดยให้กำหนดคุณสมบัติไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์
6. กลุ่มบุคคลที่จะขอจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้จะต้อง
 - (1) ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ตามหลักสูตรของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด และได้ให้คำรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรว่าผ่านการอบรม โดยยื่นพร้อมเอกสารขอจดทะเบียนสหกรณ์
 - (2) มีแผนการรับสมาชิกเพิ่มเป็นรายปี
 - (3) มีอาสาสมัคร หรือสถาบันที่จะให้การสนับสนุนในด้านสำนักงานและเจ้าหน้าที่ประจำสหกรณ์ โดยเฉพาะในระยะแรกที่สหกรณ์ยังไม่มีรายได้พอที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ได้
7. การดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยวิธีการดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2547

8. การจดทะเบียนสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์เครดิตยูเนียน.....จำกัด”

9. เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์แล้ว ให้เป็นหน้าที่ของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ในการแนะนำช่วยเหลือการวางรูปงาน การดำเนินงาน การบัญชีและการเงิน ตลอดจนการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**
(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วย การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด
ในฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
พ.ศ. 2548

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 121 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ในฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด พ.ศ. 2548”

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การกำหนดอำนาจหน้าที่ของเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ในฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด พ.ศ. 2544

ข้อ 4 ให้เกษตรกรและสหกรณ์ จังหวัดในฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรจากบรรดาหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดและอำเภอตามที่เห็นสมควร และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดมอบหมาย โดยมีสหกรณ์จังหวัดเป็นเลขานุการ

(2) ให้ความเห็นชอบในเรื่องที่กฎหมาย หรือข้อบังคับ หรือระเบียบของกลุ่มเกษตรกร กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ ทั้งนี้ ให้กลุ่มเกษตรกรดำเนินการขอความเห็นชอบ โดยผ่านสำนักงานสหกรณ์จังหวัด

(3) พิจารณาแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร ที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ได้ประกาศเลิกกลุ่มเกษตรกร จากเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่มีหน้าที่ส่งเสริม กำกับ และดูแลกลุ่มเกษตรกรนั้น ๆ

(4) พิจารณาและให้ความเห็นชอบคำขออุดหนุน ค่าสิ่งเล็กกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ระหว่างการชำระบัญชี และส่งสำเนาคำสั่งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

(5) กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเป็นสำนักงานนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมอบหมาย โดยมีสหกรณ์จังหวัดเป็นหัวหน้าสำนักงาน

(6) มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

ข้อ 5 การยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ให้ยื่นคำขอตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์ กำหนด พร้อมกับบัญชีรายชื่อของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก จำนวน 1 ชุด สำเนารายงานการประชุมของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกเพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร จำนวน 1 ชุด และร่างข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกร จำนวน 4 ฉบับ

ยื่นต่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนพฤติกรรม ความเป็นอยู่ของบุคคลผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทุกคนโดยเคร่งครัดว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและลักษณะไม่ต้องห้ามตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 และถูกต้องตามข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรอย่างไรหรือไม่ นอกจากนี้สมควรจะได้สอบสวนพิจารณาถึงฐานะ หลักแหล่ง ทรัพย์สิน ความประพฤติ ชื่อเสียงเป็นอย่างไร ถ้ามีเหตุสงสัยว่าเคยต้องโทษมาแล้วให้พิมพ์ลายมือตรวจสอบด้วย หรือกรณีอื่นใดที่เห็นสมควรสอบสวนเพื่อการพิจารณา ถ้าเห็นว่าถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคำขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรพร้อมด้วยรายงานการตรวจสอบและความเห็นไปยังนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดได้รับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร และได้สอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า การขอจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรได้ปฏิบัติถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดรับจดทะเบียนและให้ออกใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรให้ไว้เป็นหลักฐาน แล้วแจ้งให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

ถ้าการขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรนั้นมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวกับการเมืองหรือเป็นภัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีอำนาจสั่งไม่รับจดทะเบียนได้

ข้อ 6 ในกรณีที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดไม่รับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรรายใดและผู้ก่อการกลุ่มเกษตรกรได้ยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดผ่านสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดดำเนินการส่งคำอุทธรณ์พร้อมด้วยคำชี้แจงไปยัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อ 7 เมื่อรับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายเข้าไปตรวจสอบกิจการและฐานะทางการเงินของกลุ่มเกษตรกร ตลอดจนแนะนำให้กลุ่มเกษตรกรปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของกลุ่มเกษตรกร ระเบียบ คำสั่ง และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ถ้าปรากฏว่ากลุ่มเกษตรกรได้ฝ่าฝืนให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดดำเนินการไปตามที่เห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ 8 การปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ของเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ให้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ข้อ 9 บรรดาระเบียบ หนังสือหรือบันทึกสั่งการใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือ ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 10 เรื่องใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายให้เสนออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาหรือสั่งการเป็นกรณี ๆ ไป

ประกาศ ณ วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ตามโครงการบ้านมั่นคง พ.ศ. 2548

เพื่อเป็นการสนับสนุนให้สหกรณ์มีบทบาทในการสนองนโยบายรัฐบาลด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยในเขตชุมชนตามโครงการบ้านมั่นคง สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) ประกอบด้วยมาตรา 34 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ตามโครงการบ้านมั่นคง พ.ศ. 2548”

2. ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ออกประกาศ

3. ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งตามโครงการบ้านมั่นคง

“ชุมชน” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่อยู่อาศัย ตามแนวทางของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

“พอช.” หมายถึง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

4. ชุมชนที่จะขอจัดตั้งสหกรณ์ตามระเบียบนี้ต้อง

(1) มีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลักหรือมีวงสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์

(2) ชุมชนที่ขอจัดตั้งจะต้องผ่านการอบรมเบื้องต้นเกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์รวมทั้งข้อบังคับของสหกรณ์ที่ต้องถือใช้ และมีความประสงค์ที่จะใช้ระบบสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยของตนและชุมชน

(3) มีแผนการที่ชัดเจนถึงการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการเช่าที่ดินในพื้นที่ชุมชน

(4) มีแผนกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสมาชิกและชุมชน

(5) พอช. ได้ให้คำรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรว่า สมควรจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ได้

(6) บุคคลที่จะจัดทำบัญชีให้กับสหกรณ์ที่จะจัดตั้ง ต้องผ่านการอบรมหรือแนะนำด้านบัญชีจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

5. การดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีการดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์ พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 โดยเคร่งครัดด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **พິงพิศ ดุลยพัชร์**

(นางพິงพิศ ดุลยพัชร์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนสหกรณ์และรับจดทะเบียนข้อบังคับ ของสหกรณ์แท็กซี่ พ.ศ. 2547

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2546 ในการจัดระเบียบสหกรณ์แท็กซี่ เพื่อให้สหกรณ์แท็กซี่เป็นองค์กรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก ซึ่งเป็นผู้ขับรถแท็กซี่ให้เป็นอาชีพที่ยั่งยืน ก่อให้เกิดรายได้แก่สมาชิก เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและมั่นคง ขณะเดียวกันการดำเนินงานของสหกรณ์ต้องชอบด้วยหลักการ วิธีการ และอุดมการณ์สหกรณ์ ไม่ดำเนินการในลักษณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนสหกรณ์และรับจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์แท็กซี่ พ.ศ. 2547”
2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป
3. สหกรณ์แท็กซี่ ที่ได้รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์แล้ว หรือขอยื่นจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ จะต้องกำหนดข้อบังคับให้มีข้อความอย่างน้อย ดังนี้

3.1 คุณสมบัติสมาชิก ให้กำหนดไว้อย่างน้อย ดังนี้

- (1) เป็นผู้มิใช่ใบอนุญาตขับรถยนต์ประเภทสาธารณะและ
 - (ก) เป็นผู้เช่าขับรถแท็กซี่ของสหกรณ์ หรือ
 - (ข) เป็นเจ้าของรถแท็กซี่ได้ไม่เกิน 3 คัน หรือ
 - (ค) เป็นผู้เช่าซื้อรถแท็กซี่
- (2) ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์บริการอื่นซึ่งมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับสหกรณ์นี้

3.2 วัตถุประสงค์ สหกรณ์มีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

- (1) ประกอบการเดินรถยนต์รับจ้างบรรทุกผู้โดยสาร โดยใช้รถแท็กซี่ของสหกรณ์ตามใบอนุญาตที่ได้รับจดทะเบียนจากกรมขนส่งทางบก รวมทั้งการตั้งศูนย์วิทยุสื่อสารด้วย
- (2) จัดหารถแท็กซี่โดยการจัดซื้อ หรือรับรถแท็กซี่ของสมาชิกทุกคนที่จะร่วมวิ่งในนามสหกรณ์มาบริหารเพื่อให้สมาชิกเช่าขับ แต่สมาชิกคนหนึ่งจะมีรถร่วมวิ่งในนามสหกรณ์ได้ไม่เกิน 3 คัน
- (3) จัดหารถแท็กซี่ เพื่อให้สมาชิกผู้ขับรถแท็กซี่ได้เป็นเจ้าของรถแท็กซี่คนละไม่เกิน 3 คัน โดยวิธีการเช่าซื้อ หรือโดยวิธีการอื่นใด
- (4) ส่งเสริมการออมเงินของสมาชิก เพื่อความมั่นคงในชีวิต และเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพตามความจำเป็น

4. ข้อบังคับของสหกรณ์ใดที่ได้รับจดทะเบียนไปแล้วและขัดหรือแย้งกับข้อ 3 ให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในคราวประชุมใหญ่ของสหกรณ์ที่จะมีขึ้นในครั้งแรกถัดจากวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ แต่ถ้าสหกรณ์ใดกำหนดให้มีการประชุมใหญ่ไว้ก่อนแล้ว ซึ่งวันที่กำหนดนั้นมีระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน นับจากวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ หรือมีเหตุอันไม่อาจดำเนินการให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับได้ทัน ให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ครั้งถัดไปได้

ประกาศ ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สรพล เถระพัฒน์**

(นายสรพล เถระพัฒน์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับชุมนุมสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดการออกเสียง ของผู้แทนสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ พ.ศ. 2547

ตามมาตรา 106 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้ชุมนุมสหกรณ์ประชุมใหญ่ โดยผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ละหนึ่งคน และให้ผู้แทนสหกรณ์คนหนึ่งมีเสียง ในการลงคะแนนหนึ่งเสียง หรือจะให้เพิ่มเสียงเพิ่มขึ้นตามระบบสัดส่วนตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์ก็ได้ เพื่อให้การดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์เป็นประโยชน์ต่อชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์สมาชิก อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนด ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับ ชุมนุมสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดการออกเสียงของผู้แทนสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ พ.ศ. 2547”
2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป
3. ให้ชุมนุมสหกรณ์กำหนดการออกเสียงในการลงคะแนนของผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก ในที่ประชุมใหญ่ของชุมนุมสหกรณ์ ในข้อบังคับเพื่อขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์โดยเลือกใช้ วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ
 - 3.1 “ผู้แทนสหกรณ์คนหนึ่ง มีสิทธิออกเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง” หรือ
 - 3.2 “ผู้แทนสหกรณ์มีสิทธิออกเสียงในการลงคะแนนตามสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่สหกรณ์ สมาชิกถืออยู่ในชุมนุมสหกรณ์ โดยใช้อัตราส่วน.....หุ้น ต่อหนึ่งเสียง ถ้าเศษของอัตราส่วนดังกล่าว เกินกึ่งหนึ่งให้มีเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียง”

ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สรพล เถระพัฒน์**

(นายสรพล เถระพัฒน์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ พ.ศ. 2546

เพื่อให้การวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์เป็นไปตามหลักการแห่งกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์และประโยชน์ในการดำเนินการของสหกรณ์ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 และมาตรา 16 (8) ประกอบกับมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 122 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ พ.ศ. 2546”

2. ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
3. ในระเบียบนี้

“วินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์” หมายถึง การแปลความ หรือการพิจารณาชี้ขาดของนายทะเบียนสหกรณ์ในข้อบังคับสหกรณ์ หรือชุมนุมสหกรณ์ที่เกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างสหกรณ์ หรือชุมนุมสหกรณ์กับบุคคลอื่น

“นายทะเบียนสหกรณ์” หมายถึง รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย

“ผู้แทนสหกรณ์” หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือ กรรมการดำเนินการสหกรณ์คนหนึ่ง หรือหลายคน หรือผู้จัดการสหกรณ์ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มอบหมาย และหมายรวมถึงชุมนุมสหกรณ์ด้วย

“ข้อบังคับสหกรณ์” หมายถึง ข้อบังคับสหกรณ์ หรือชุมนุมสหกรณ์แล้วแต่กรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแล้ว และมีผลบังคับใช้ในเวลาที่ขอให้วินิจฉัย

4. การขอให้วินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์เรื่องใด สหกรณ์ต้องยื่นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และลงลายมือชื่อผู้แทนสหกรณ์

5. สหกรณ์ที่ประสงค์จะให้นายทะเบียนสหกรณ์มีคำวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ต้องมีมติเสียงข้างมากของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

6. หนังสือขอให้วินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ อย่างน้อยต้องมี

- (1) ชื่อสหกรณ์
- (2) ข้อเท็จจริงพอสมควร พร้อมเอกสารหลักฐาน
- (3) ระบุถึงข้อบังคับสหกรณ์ข้อที่เป็นปัญหา และประเด็นที่มีปัญหาตีความ

- (4) ความเห็นของสหกรณ์และความเห็นของคู่กรณีในประเด็นที่มีปัญหา
- (5) รายละเอียดอย่างอื่นที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการวินิจฉัย (ถ้ามี)
- (6) สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งที่มติให้ขอคำวินิจฉัย

7. หนังสือขอให้วินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ (ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์) รับเป็นเจ้าของเรื่อง และพิจารณาในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิตามกฎหมายหรือไม่ และเรื่องที่ร้องอยู่ในอำนาจหน้าที่หรือไม่ และจะรับไว้วินิจฉัยต่อไปหรือไม่ ถ้าไม่รับไว้ให้ส่งคืนสหกรณ์ภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่พิจารณาว่าไม่รับไว้ และให้แจ้งเหตุผลที่ไม่รับไว้วินิจฉัยด้วย กับทั้งให้แนะนำด้วยว่า ถ้าสหกรณ์ประสงค์จะขอให้วินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์นั้นอีก สหกรณ์ต้องดำเนินการอย่างไร

8. หนังสือขอให้วินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ที่รับไว้วินิจฉัย ให้มีองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยให้รองนายทะเบียนสหกรณ์เจ้าของเรื่อง ขอความร่วมมือข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์แต่งตั้งเป็นองค์คณะพิจารณาวินิจฉัยเป็นคราว ๆ หรือเป็นการถาวรก็ได้ องค์คณะหนึ่งมีไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน และต้องขอให้นิติกร กลุ่มนิติการ สำนักงานเลขาธิการกรม ร่วมในองค์คณะอย่างน้อยหนึ่งคนด้วย

9. การพิจารณาวินิจฉัยต้องมีองค์คณะครบจำนวนทุกครั้งและดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ละเอียดรอบคอบ และต้องพิจารณาวินิจฉัยอยู่บนพื้นฐานหลักการเหตุผลและวัตถุประสงค์อันแท้จริงของข้อบังคับนั้น หากองค์คณะร้องขอให้ส่งพยานหลักฐานเพิ่มเติม หรือให้บุคคลใดมาให้ความชี้แจงให้รองนายทะเบียน สหกรณ์เจ้าของเรื่องเป็นผู้ประสานงานติดต่อ

10. การพิจารณาวินิจฉัยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันทำการ และเสนอคำวินิจฉัยนั้น ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ (รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์) เพื่อพิจารณาแจ้งผู้ร้องเป็นหนังสือ โดยไม่ชักช้า

11. คำวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ที่แจ้งสหกรณ์ไปแล้ว ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์เจ้าของเรื่องสำเนาหนังสือนั้นส่งหัวหน้าส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ในส่วนกลาง กลุ่มนิติการ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมแนะนำสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

12. บรรดาคำวินิจฉัยข้อบังคับสหกรณ์ พยานหลักฐานประกอบคำวินิจฉัยให้รองนายทะเบียนสหกรณ์เจ้าของเรื่องเก็บรักษาไว้ ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

13. ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ (ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์) รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทร์วงศ์**
(นายบุญมี จันทร์วงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

**ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์
ว่าด้วย ข้อหาหรือการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ
ระเบียบของสหกรณ์ พ.ศ. 2546**

โดยที่เห็นสมควรให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณา คำขอหรือ คำขอวินิจฉัย และคำร้องขอ
ให้ใช้อำนาจตามกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานการส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5)
พ.ศ. 2545 จึงกำหนดระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ไว้ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า **“ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วย ข้อหาหรือการดำเนินการ
ตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับระเบียบ
ของสหกรณ์ พ.ศ. 2546”**

2. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป การปฏิบัติหรือการดำเนินการใดที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้
ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

3. ใช้ระเบียบนี้

“ข้อหาหรือ” หมายถึง เรื่องที่ขอคำปรึกษาหรือขอคำแนะนำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมาย
ว่าด้วยสหกรณ์หรือกฎหมายว่าด้วยจัดที่ดินเพื่อการครองชีพในส่วนที่ว่าด้วยนิคมสหกรณ์แล้วแต่กรณี
และรวมถึง ระเบียบ คำสั่ง ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ และ
ระเบียบสหกรณ์ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หรือกฎหมายว่าด้วยจัดที่ดิน
เพื่อการครองชีพ

“สหกรณ์จังหวัด” หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และ
พื้นที่ 2 ด้วย

“สหกรณ์” หมายถึง ชุมชุมสหกรณ์ด้วย

4. การพิจารณาข้อหาหรือจะกระทำได้เมื่อ

(1) บุคคลทั่วไปมีหนังสือขอหรือเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ หลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดตั้งสหกรณ์การบริหารจัดการของสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ กฎหมายว่าด้วย
จัดที่ดินเพื่อการครองชีพในส่วนที่ว่าด้วยนิคมสหกรณ์ หรือหลักเกณฑ์การจัดที่ดินในนิคมสหกรณ์

(2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับการดำเนินการสหกรณ์หรือส่งเสริมสหกรณ์ มีหนังสือขอหารือ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับสหกรณ์ หรือระเบียบสหกรณ์เฉพาะที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ

5. หนังสือขอหารืออย่างน้อยต้องมี

(1) ลายมือชื่อของผู้หารือพร้อมที่อยู่สามารถติดต่อได้

(2) มีข้อเท็จจริงพอสมควร

(3) ในกรณีการหารือตามข้อ 4 (2) ต้องระบุด้วยว่าผู้หารือมีเหตุที่เกี่ยวข้อง หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องที่หารือ

6. หนังสือขอหารือส่งถึงอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้กลุ่มนิติกร สำนักงานเลขาธิการกรม เป็นเจ้าของเรื่องดำเนินการ ถ้าส่งถึงสหกรณ์จังหวัดให้กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่องดำเนินการ

7. การพิจารณาข้อหารือให้แบ่งเป็นสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนการพิจารณารับเรื่องหรือไม่รับเรื่อง และขั้นตอนการดำเนินการพิจารณาข้อหารือ

ข้อหารือที่มีลักษณะต่อไปนี้อย่างไรก็ตามดำเนินการได้

(1) ผู้หารือไม่มีสิทธิตามที่กำหนดในระเบียบนี้

(2) ผู้หารือใช้สิทธิขอโดยมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(3) ข้อหารือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่การพิจารณาของกรมส่งเสริมสหกรณ์

(4) ข้อหารือในกฎหมายอื่น

8. ข้อหารือใดไม่รับไว้ดำเนินการให้ส่งคืนพร้อมแจ้งเหตุผลที่ไม่รับไว้ดำเนินการภายในสามวันทำการนับแต่วันที่พิจารณาไม่รับไว้ดำเนินการแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเจ็ดวันทำการนับแต่วันได้รับหนังสือข้อหารือและถ้าเป็นข้อหารือเกี่ยวกับกฎหมายอื่นให้แนะนำผู้หารือด้วยว่า หน่วยงานใดที่รับผิดชอบโดยตรงในข้อหารือนั้น

9. ข้อหารือที่ไว้ดำเนินการให้ปฏิบัติดังนี้

(1) พิจารณาโดยองค์คณะ

(2) การพิจารณา ให้พิจารณาจากข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่าง ๆ คำชี้แจง และรายงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง

(3) การพิจารณาให้ยึดหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อบังคับ หรือระเบียบสหกรณ์ในเรื่องนั้น

องค์คณะพิจารณาให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน ในกรณีที่ เป็นหนังสือขอหารือ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้กลุ่มนิติกร สำนักงานเลขาธิการกรม นำเสนออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กำหนดองค์คณะเป็นการถาวรหรือเป็นคราวๆ ก็ได้ ส่วนหนังสือขอหารือสหกรณ์จังหวัดให้สหกรณ์จังหวัดตั้งองค์คณะพิจารณาเช่นเดียวกัน

10. องค์ประชุมขององค์คณะพิจารณาต้องครบจำนวนที่กำหนดจึงจะประชุมพิจารณาได้ เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาให้สรุปผลการพิจารณาโดยบันทึกประเด็นพิจารณา ข้อเท็จจริง ความเห็น และมติไว้ในรายงานการพิจารณา

11. หากมีความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาข้อหาหรือกลุ่มนิติการอาจขอให้ข้าราชการหรือลูกจ้างจากหน่วยงานใดสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ มาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงต่อองค์คณะที่พิจารณาข้อหาหรือนั้นหรือให้ส่งพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือส่วนราชการที่ถูกร้องขอต้องให้ความร่วมมือ

ถ้าต้องให้ผู้ขอหรือ หรือข้าราชการในส่วนภูมิภาค หรือคู่กรณีชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเป็นหนังสือ ให้เลขานุการกรมทำเป็นหนังสือแจ้งเชิญ ถ้าไม่ได้รับคำตอบในเวลาที่กำหนดในหนังสือแจ้งให้องค์คณะพิจารณาไปตามพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏ

ให้สหกรณ์จังหวัดนำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาดำเนินการโดยอนุโลม

12. การพิจารณาค่าข้อหาหรือหากมีประเด็นต้องพิจารณาตามกฎหมายอื่นด้วย ห้ามไม่ให้พิจารณาตอบข้อหาหรือในประเด็นนั้น แต่ให้แนะนำผู้ขอหรือ นำประเด็นดังกล่าว ไปหารือกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณา

13. การพิจารณาข้อหาหรือต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า และต้องเสนอผลพิจารณาแจ้งให้ผู้ขอหรือทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ ถ้าการพิจารณา มีความซับซ้อน และต้องพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริง พยานหลักฐานจำนวนมากให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินสิบห้าวันทำการ และต้องมีหนังสือแจ้งเหตุผลพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้ผู้ขอหรือทราบภายในสามวันทำการ นับแต่วันครบกำหนดเวลาที่ต้องแจ้งผลการพิจารณาครั้งแรก

14. การแจ้งผลพิจารณาข้อหาหรือให้รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายกำกับดูแลสำนักงานเลขานุการกรม หรือสหกรณ์จังหวัดแล้วแต่กรณีเป็นผู้แจ้ง

15. หนังสือที่สหกรณ์จังหวัดได้แจ้งไปตามข้อ 14 ต้องส่งสำเนาให้สำนักงานเลขานุการกรมเพื่อมอบให้กลุ่มนิติการรับทราบด้วย

หนังสือแจ้งผลพิจารณาข้อหาหรือให้สำนักงานเลขานุการกรมสำเนาเวียนให้ทุกส่วนราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทราบด้วย และให้กลุ่มนิติการเก็บรวบรวมหนังสือนั้นไว้ทั้งหมด

16. ให้เลขานุการกรม และสหกรณ์จังหวัด รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์เกี่ยวกับ การกำหนดสิทธิสมาชิกสมทบ พ.ศ. 2545

ด้วยเห็นเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดสิทธิสมาชิกสมทบ พ.ศ. 2544 ประกาศ ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2544 เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของสหกรณ์ ในอันที่จะส่งเสริมผลประโยชน์แก่บรรดาสมาชิกมากยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่องมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ข้อ 2.2 (7) จึงได้กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดสิทธิสมาชิกสมทบ พ.ศ. 2545”

ข้อ 2. ให้ยกเลิก “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดสิทธิสมาชิกสมทบ พ.ศ. 2544 ประกาศ ณ วันที่ 15 มิถุนายน 2544”

ข้อ 3. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ 4. ให้สหกรณ์กำหนดสิทธิที่สมาชิกสมทบพึงจะได้รับจากสหกรณ์ไว้ในข้อบังคับอย่างละเอียด และชัดเจน ทั้งนี้ ตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หากสหกรณ์มิได้กำหนดสิทธิที่สมาชิกสมทบพึงได้รับไว้ในข้อบังคับ ก็ถือว่าสมาชิกสมทบไม่สามารถได้รับสิทธิใด ๆ จากสหกรณ์

ข้อ 5. สิทธิของสมาชิกสมทบที่จะกำหนดไว้ในข้อบังคับ มิให้ใช้คำว่า “มีสิทธิเช่นเดียวกับสมาชิก” หรือถ้อยคำที่มีความหมายทำนองเดียวกันนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่ซึ่งเป็นผู้พิจารณากำหนด ข้อบังคับ ได้พิจารณาสิทธิของสมาชิกสมทบได้โดยละเอียด

ข้อ 6. ข้อบังคับของสหกรณ์ใดที่ได้กำหนดสิทธิของสมาชิกสมทบ โดยใช้คำว่า “มีสิทธิเช่นเดียวกับสมาชิก” หรือถ้อยคำที่มีความหมายทำนองเดียวกันนี้ ให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขข้อบังคับให้สอดคล้องกับ ข้อ 4 และข้อ 5 ในคราวประชุมใหญ่ของสหกรณ์ที่มีขึ้นครั้งแรกถัดจากวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ แต่ถ้าสหกรณ์ได้กำหนดประชุมใหญ่ครั้งแรกไว้ก่อนแล้ว ซึ่งวันที่กำหนดนั้นมีระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน นับจากวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับและมีเหตุอันไม่อาจดำเนินการให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แก้ไขข้อบังคับได้ทัน ให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขข้อบังคับในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ครั้งถัดไปได้

ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) **ชาวลวุฒ ไชยนิวดี**
(นายชาวลวุฒ ไชยนิวดี)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดทำข้อบังคับสหกรณ์เพื่อใช้ในการจดทะเบียน พ.ศ. 2545

ข้อบังคับสหกรณ์เป็นเอกสารที่สหกรณ์ต้องจัดทำขึ้น และขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์
ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำข้อบังคับของสหกรณ์เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน เหมาะสมต่อการใช้อ้างอิงในการ
ทำธุรกิจของสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการจัดทำข้อบังคับสหกรณ์ เพื่อใช้ในการจดทะเบียน
ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดทำข้อบังคับสหกรณ์
เพื่อใช้ในการจดทะเบียน พ.ศ. 2545”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือคำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่ง
ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับสหกรณ์

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการดำเนินการ หรือรองประธาน
กรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการดำเนินการ หรือกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ
ดำเนินการ ในกรณีที่ประธานกรรมการดำเนินการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ 5. ข้อบังคับฉบับที่พิมพ์ขึ้นใหม่ทั้งฉบับให้ทำเป็นรูปเล่มที่แข็งแรง ตัวอักษรและวรรคตอน
ถูกต้อง ชัดเจน พิมพ์ด้วยกระดาษ ขนาด เอ 4 คือ 210 x 297 มม. โดยเรียงลำดับ ดังนี้

(1) ปกข้อบังคับ ต้องทำด้วยกระดาษหรือวัสดุที่คงทน โดยระบุชื่อและประเภท
ของ สหกรณ์ไว้ด้วย ตามแบบที่กำหนดไว้ท้าย 1

(2) แผ่นต่อจากปกหน้า มีตราครุฑ และข้อความสำหรับนายทะเบียนสหกรณ์ลงนาม
ตามแบบที่กำหนดไว้ท้าย 2

(3) เนื้อหาของข้อบังคับ ให้เริ่มจากคำนำ ตามแบบที่กำหนดไว้ท้าย 3

(4) ตอนสุดท้ายของข้อบังคับ ให้ประธานกรรมการและเลขานุการ ลงนามกำกับทั้ง
4 ฉบับ และต่อด้วยเหตุผลในการยกเลิกข้อบังคับฉบับเดิม และใช้ข้อบังคับฉบับใหม่แทน ตามแบบที่
กำหนดไว้ท้าย 4

(5) แผ่นสุดท้ายของข้อบังคับ ให้ประธานกรรมการและเลขานุการ ลงนามรับรอง
ทั้ง 4 ฉบับ ภายใต้อัฒติ “ขอรับรองว่าข้อบังคับทั้ง 4 ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน” ตามแบบที่
กำหนดไว้ท้าย 5

ข้อ 6. ข้อบังคับที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นบางข้อ ให้ทำเป็นข้อบังคับฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยมีลักษณะของข้อบังคับเช่นเดียวกับข้อ 5 แต่ในส่วนเนื้อหาของข้อบังคับ ให้ดำเนินการตามแบบที่กำหนดไว้ ท้าย 6

ข้อ 7. ให้ประธานกรรมการและเลขานุการ ลงนามกำกับในमुखवादด้านล่างของข้อบังคับในส่วนเนื้อหาของข้อบังคับทุกหน้าทั้ง 4 ฉบับ

ประกาศ ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) **ชวาลุทฒ ไชยนิวดี**

(นายชวาลุทฒ ไชยนิวดี)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ด้วยเห็นเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544 ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม 2544 เพื่อให้สหกรณ์สามารถถือปฏิบัติตามระเบียบได้เมื่อมีความพร้อม จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545”

ข้อ 2. ให้ยกเลิกความตามที่กำหนดในข้อ 2. แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544 และใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่สหกรณ์กำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์แล้ว”

ประกาศ ณ วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) **ชวาลุฑฒ ไชยนุวัตติ**
(นายชวาลุฑฒ ไชยนุวัตติ)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วย การดำเนินการของสหกรณ์ กรณีความในข้อบังคับสหกรณ์
ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
หรือขัด หรือแย้งกันเอง พ.ศ. 2544

ด้วยมีสหกรณ์หลายแห่งขอให้วินิจฉัยและกำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีข้อบังคับของสหกรณ์ ที่จดทะเบียนแล้ว แต่ปรากฏว่ามีความในข้อบังคับขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง นายทะเบียนสหกรณ์ หรือมีความในข้อบังคับขัดหรือแย้งกันเอง

ดังนั้น เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และเพื่อประโยชน์แก่สหกรณ์ทุกสหกรณ์ใช้ข้อบังคับสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินกิจการให้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) ประกอบกับมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การดำเนินการของสหกรณ์ กรณีความในข้อบังคับสหกรณ์ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ หรือขัดหรือแย้งกันเอง พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับในวันถัดจากวันที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกประกาศระเบียบ ฉบับนี้

ข้อ 3 ระเบียบนี้ให้ใช้กับข้อบังคับสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าข้อบังคับนั้นจะได้รับการจดทะเบียนในเวลาหนึ่งเวลาใด

ข้อ 4 ในข้อบังคับของสหกรณ์หากส่วนใดมีข้อความขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่ง นายทะเบียนสหกรณ์ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ มิให้นำความส่วนนั้น มาใช้ดำเนินการแต่ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่กำหนดไว้แล้ว ในส่วนนั้นมาใช้บังคับแทน

ข้อ 5 ถ้าข้อความในข้อบังคับสหกรณ์ขัดหรือแย้งกันเอง ให้พิจารณาใช้ข้อความซึ่งเห็นว่าเป็นเจตนารมณ์ของสหกรณ์ที่จะทำให้สหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์ แต่ควรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ เกิดประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์ โดยส่วนรวม และสหกรณ์ไม่เสื่อมเสียผลประโยชน์หรือเกิดข้อบกพร่อง

ข้อ 6 ข้อบังคับสหกรณ์ใดมีข้อความขัดหรือแย้งกับกฎหมาย หรือระเบียบ คำสั่ง นายทะเบียนสหกรณ์ หรือขัดหรือแย้งกันเอง สหกรณ์ต้องดำเนินการให้ที่ประชุมใหญ่ พิจารณาแก้ไข ในคราวประชุมใหญ่ที่จะมีขึ้นครั้งถัดไป

ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย บัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544

โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมอื่นกับสมาชิก หรือประโยชน์แก่สมาชิก กับทั้งสมาชิกมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้จัดประชุมใหญ่วิสามัญ เข้าร่วมประชุมใหญ่ของสหกรณ์ และมีหน้าที่เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ การใช้สิทธิและหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว สมควรที่สมาชิกสหกรณ์ต้องมีบัตรประจำตัวเฉพาะ เพื่อแสดงตนว่าเป็นสมาชิกสหกรณ์ อันจะเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์ที่จะดำเนินการกับสมาชิก หรือ เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกอย่างถูกต้อง เรียบร้อย เป็นธรรม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544 ”

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ผู้ใดเป็นสมาชิกสหกรณ์ใด ให้ประธานคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นั้น ออกบัตรประจำตัวสมาชิกให้กับสมาชิกผู้นั้น

ข้อ 4 บัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ให้ใช้ได้หกปีนับแต่วันออกบัตร เว้นแต่การเป็นสมาชิกสิ้นสุดลงก่อนถึงกำหนดหกปี ให้ใช้ได้เท่าที่ยังเป็นสมาชิก

ข้อ 5 บัตรประจำตัวสมาชิกต้องทำด้วยกระดาษหรือพลาสติกแข็งสีขาว มีขนาดและข้อความพร้อมติดรูปถ่ายตามแบบทำยระเบียบนี้

ข้อ 6 หลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2544

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

แบบบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์

(ด้านหน้า)

5.4 ซม.

รูปถ่ายขนาด
2.5 x 3 ซม.

เลขประจำตัวประชาชนของสมาชิก
.....
ชื่อ.....
ชื่อสกุล.....
เลขทะเบียนสมาชิก.....
(.....)

ลายมือชื่อสมาชิก
หมุ่โลหิต.....

ประธานกรรมการ
ผู้ออกบัตร

8.4 ซม.

(ด้านหลัง)

บัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์
เลขที่...../25.....
สหกรณ์.....
.....
ที่อยู่.....
.....
.....

วันที่ออกบัตร บัตรหมดอายุ
พื้นที่ว่างสำหรับใส่รหัสแต่ง (ถ้ามี)

(ร่าง)

ระเบียบสหกรณ์..... จำกัด
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ..... ประกอบกับระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2544 ประกาศ ณ วันที่ 8 มกราคม
พ.ศ. 2544 ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่ วันที่
กำหนดระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์ จำกัด ว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ พ.ศ.”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ปรากฏในท้ายระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“บัตร” หมายความว่า บัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์..... จำกัด

“สมาชิก” หมายความว่า ผู้ถือบัตรซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์

“ผู้ออกบัตร” หมายความว่า ประธานกรรมการสหกรณ์

“เจ้าหน้าที่บัตร” หมายความว่า เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับผิดชอบ
ดำเนินการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์

“คำขอ” หมายความว่า คำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวสมาชิกสหกรณ์
ตามแบบ บ.ส. 1 ท้ายระเบียบนี้

“ใบรับ” หมายความว่า ใบรับคำขอมีบัตร มีบัตรใหม่ หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวสมาชิก
สหกรณ์ ตามแบบ บ.ส. 2 ท้ายระเบียบนี้

ข้อ 4 ให้สมาชิกยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่บัตร ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่

(1) วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

(2) วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนสหกรณ์

(3) วันที่คณะกรรมการดำเนินการรับเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 5 เมื่อบัตรหมดอายุ สมาชิกต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่บัตรภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ

สมาชิกจะขอมีบัตรใหม่ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่บัตร
ภายในสามสิบวัน ก่อนวันที่บัตรเดิมจะหมดอายุ

ข้อ 6 สมาชิกต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรแล้วแต่กรณี โดยยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่บัตร
ภายในสามสิบวัน นับแต่

(1) วันที่บัตรหายหรือถูกทำลาย

(2) วันที่บัตรชำรุดในสาระสำคัญ

(3) วันที่แก้ไขชื่อตัว หรือชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล

ข้อ 7 ในบัตรจะต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อสหกรณ์ และเลขที่บัตร

(2) ชื่อตัว ชื่อสกุล รูปถ่าย เลขทะเบียนสมาชิก เลขประจำตัวประชาชนของสมาชิก

และหมู่โลหิตของสมาชิก

(3) ลายมือชื่อสมาชิกและผู้ออกบัตร วันออกบัตรและวันหมดอายุ

รูปถ่ายของสมาชิกตาม (2) จะต้องเป็นรูปถ่ายที่ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันยื่นคำขอ มีขนาด 2.5 x 3.0 เซนติเมตร ครึ่งตัวหน้าตรง ไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ผ้าคลุมใบหน้า หรือโพกศีรษะ เว้นแต่ผู้ที่มีความจำเป็นตามศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา ของสมาชิก แต่จะต้องเปิดให้เห็นใบหน้า หน้าผาก คิ้ว ตา จมูก ปาก และ คาง

ข้อ 8 การขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่ หรือการขอเปลี่ยนบัตร ให้สมาชิกยื่นคำขอพร้อมด้วย สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับบำเหน็จ บำนาญ บัตรประจำตัวพนักงานรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี สำเนาทะเบียนบ้าน รูปถ่ายจำนวน 3 รูป ต่อเจ้าหน้าที่บัตร ณ สำนักงานของสหกรณ์

เมื่อเจ้าหน้าที่บัตรได้รับคำขอและตรวจสอบเห็นว่าสมาชิกผู้ขอได้ดำเนินการตามความ ในวรรคหนึ่งอย่างถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ออกใบรับแก่สมาชิกผู้ขอไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้แทนบัตร ไปพลาถก่อนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ และเสนอคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ ให้ผู้ออกบัตรลงลายมือชื่อออกบัตร

ก่อนมอบบัตรแก่สมาชิกผู้ขอ ให้เจ้าหน้าที่บัตรเรียกบัตรเดิมและใบรับคืนจากสมาชิก ผู้ขอด้วย เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการขอมีบัตรครั้งแรกและการขอมีบัตรใหม่เนื่องจากบัตรเดิมหายหรือ ถูกทำลายทั้งหมด ให้เรียกเฉพาะใบรับคืน

ข้อ 9 เมื่อได้ออกบัตรให้แก่สมาชิกผู้ใดแล้ว ให้เจ้าหน้าที่บัตรจัดให้มีสำเนาบัตร พร้อมรูปถ่าย ที่ชัดเจนของผู้ยื่นไว้ด้วยหนึ่งฉบับเก็บไว้เป็นหลักฐาน และทำทะเบียนคุมบัตรให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เก็บรักษาไว้ในที่มั่นคงปลอดภัย พร้อมทั้งรายงานให้คณะกรรมการดำเนินการทราบเป็นประจำทุกเดือน

ข้อ 10 การออกบัตรให้สมาชิกครั้งแรก สหกรณ์จะยกเว้นการคิดค่าธรรมเนียม เว้นแต่การ ออกบัตรใหม่ให้เนื่องจากบัตรหมดอายุ บัตรหายหรือถูกทำลาย บัตรชำรุดในสาระสำคัญ การแก้ไขชื่อตัว หรือชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล สหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมตามอัตราที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ข้อ 11 ให้สมาชิกแสดงบัตรในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การเข้าร่วมประชุมใหญ่ ประชุมกลุ่มของสหกรณ์
- (2) การขอรับบริการจากสหกรณ์
- (3) การติดต่อกับสหกรณ์
- (4) การอื่นใดตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์..... จำกัด

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2543

อาศัยอำนาจตามมาตรา 16 (8) และมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการช่วยเหลือดำเนินกิจการสหกรณ์ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2543”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้ความเห็นชอบเป็นต้นไป

ข้อ 3 สหกรณ์อาจร้องขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อส่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ข้อ 4 คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะร้องขอความช่วยเหลือต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ต้องมีดังนี้

4.1 เป็นสหกรณ์ที่จดทะเบียนตั้งขึ้นยังไม่เกินสามปี หรือ

4.2 เป็นสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันเกินสองปี

ข้อ 5 วิธีการร้องขอความช่วยเหลือต่อนายทะเบียนสหกรณ์ของสหกรณ์ตามข้อ 4 ต้องดำเนินการดังนี้

5.1 ทำหนังสือร้องขอ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วยเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับความต้องการให้ช่วยเหลือ กิจการที่ต้องการรับความช่วยเหลือทั้งหมดหรือบางส่วน และระยะเวลาขอความช่วยเหลือโดยผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ตามลำดับ

5.2 เอกสารที่ต้องเสนอไปพร้อมกับหนังสือร้องขอ ได้แก่

5.2.1 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่มิมีมติร้องขอความช่วยเหลือ

5.2.2 งบแสดงฐานะการเงินและการดำเนินงานของปีการเงินหลังสุด หรืองบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนก่อนวันรายงานขอความช่วยเหลือ

5.2.3 นโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์หรือแผนการดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ และประมาณการรายได้รายจ่าย ถ้าสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางบัญชี หรือไม่สามาร

บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดให้เป็นปัจจุบันได้ด้วยเหตุผลใดก็ตาม และร้องขอความช่วยเหลือ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องส่งเอกสาร ตาม 5.2.2 และ 5.2.3

ข้อ 6 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ตามที่สหกรณ์ร้องขอตามข้อ 3 และได้แจ้งให้สหกรณ์ทราบแล้ว สหกรณ์ต้องปิดประกาศสำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานใหญ่ กับสำนักงานสาขาของสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์อำเภอ หรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ ทราบทั่วกัน

เพื่อให้การปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์เป็นไปด้วยความถูกต้อง ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีรายการเพื่อเป็นหลักฐานส่งมอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี แก่ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ข้อ 7 หากสหกรณ์ตามข้อ 4 มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีหรือกิจการ หรือฐานะการเงินอันอาจทำให้สหกรณ์หรือสมาชิกได้รับความเสียหาย แล้วไม่ร้องขอความช่วยเหลือ ถ้านายทะเบียนสหกรณ์หรือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เห็นว่าจำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง นายทะเบียนสหกรณ์อาจสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย เข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นทั้งหมด หรือบางส่วน ก็ได้ให้สหกรณ์ปิดประกาศสำเนาคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ไว้ในสถานที่ต่าง ๆ ตามข้อ 6 เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ทราบทั่วกัน

กำหนดระยะเวลาเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ เห็นสมควรเป็นคราว ๆ ไป คราวละไม่เกินหนึ่งปี

ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจการหรือการเงินของสหกรณ์ อำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือ หรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ตามสมควรด้วย

ข้อ 8 กรณีเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ทั้งหมด ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามข้อ 7 มีอำนาจหน้าที่เข้าไปอำนวยความสะดวกในการบริหารและด้านการจัดการ เพื่อให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งข้อต่อไปนี้ด้วย

8.1 ด้านการบริหาร

8.1.1 กำกับ ดูแล แนะนำ และสั่งการในเรื่องการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนา สหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงการบริหารและการจัดการธุรกิจ วิธีการควบคุม การบริหารธุรกิจ และประมาณการรายได้ รายจ่าย ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

8.1.2 พิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อขัดข้องที่ทำให้นโยบาย และแผนการพัฒนาสหกรณ์ไม่อาจบรรลุเป้าหมาย

8.1.3 ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนมอบหมาย หน้าที่การงาน หากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืน หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จนทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย ต้องให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้นั้นรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา แล้วแต่กรณีกับมีอำนาจ ในการพิจารณาบำเหน็จความชอบของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้วย

8.1.4 เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ประชุมใหญ่ ประชุมคณะทำงาน หรืออนุกรรมการ และประชุมกลุ่ม เพื่อแนะนำข้อควรปฏิบัติแก่ที่ประชุม เพื่อให้การดำเนินการของ สหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์

8.2 ด้านการจัดการ

8.2.1 กำกับ ดูแล แนะนำ และสั่งการในการดำเนินธุรกิจทุกด้านของสหกรณ์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ การรับฝากเงิน การผลิต การค้า หรือการซื้อการขาย การบริการ การอุตสาหกรรม และ ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

8.2.2 กำกับ ดูแล แนะนำ และสั่งการด้านการเงินของสหกรณ์ เพื่อให้การรับจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินสดประจำวัน เป็นไปตามระเบียบและมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ของสหกรณ์ แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่ระเบียบของสหกรณ์กำหนดไว้

8.2.3 ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการบันทึกรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ประชุมใหญ่ ประชุมคณะทำงาน หรืออนุกรรมการ และประชุมกลุ่ม รวมทั้ง งานธุรการของสหกรณ์ด้วย

8.2.4 ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการบันทึกรายการในสมุดบัญชี ขึ้นต้นและสมุดบัญชีชั้นปลาย พร้อมทั้งบัญชีย่อย และทะเบียนต่าง ๆ ให้เรียบร้อยตามบัญชีมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

8.2.5 ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำงบทดลองเป็นประจำ ทุกเดือน และงบแสดงฐานะการเงินและการดำเนินงานทุกไตรมาส พร้อมทั้งนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการของสหกรณ์เพื่อพิจารณาทุกคราวในเดือนถัดไป

8.2.6 ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงาน ประจำปีกับงบดุล ไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

8.2.7 จัดให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ข้อ 9 กรณีเข้าไปช่วยเหลือดำเนินการของสหกรณ์บางส่วน ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามข้อ 7 มีอำนาจหน้าที่เข้าไปอำนวยความสะดวกด้านการบริหาร และด้านการจัดการ เพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์นั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ตามที่ นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ข้อ 10 เพื่อให้การช่วยเหลือดำเนินการของสหกรณ์ ตามข้อ 8 และข้อ 9 เป็นไปด้วย ความถูกต้องเรียบร้อย รวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ จึงให้ คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติตามคำแนะนำ หรือคำสั่งการของ ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ซึ่งสั่งการโดยชอบอย่าง เคร่งครัด หากฝ่าฝืนหรือละเว้นการปฏิบัติจนทำให้สหกรณ์หรือสมาชิกได้รับความเสียหาย ผู้ฝ่าฝืนต้อง รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย และถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา แล้วแต่กรณีด้วย

ข้อ 11 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์แล้ว ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มอบกิจการที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้แก่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์นั้น และรายงานนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 15 วัน

หากการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จเกิดประโยชน์แก่สหกรณ์ สหกรณ์อาจพิจารณาให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามสมควรก็ได้

ข้อ 12 การช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ตามที่สหกรณ์ร้องขอตามข้อ 3 หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เข้าไปช่วยเหลือตามข้อ 7 เมื่อผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ได้ปฏิบัติหรือได้สั่งการให้ดำเนินการไปตามนโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ หรือแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ หรือได้ปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย คำสั่งและระเบียบของนายทะเบียนสหกรณ์ตลอดจนมติต่าง ๆ ของสหกรณ์แล้ว สหกรณ์ต้องรับรองและยอมรับการกระทำหรือการดำเนินกิจการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

(ระเบียบนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2543)

**คำสั่ง ประกาศ คำแนะนำ
และหนังสือเวียนเกี่ยวกับเงินลงทุน**

ที่ กษ 1109/14635

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

13 ธันวาคม 2553

เรื่อง ชักซ้อมการนำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย มติที่ประชุม คพช. กรณีเห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปลงทุน และไม่เห็นชอบให้ลงทุน

ด้วยที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ ครั้งที่ 1/2553 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2553 มีมติให้กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำคำแนะนำ เพื่อชักซ้อมขั้นตอนดำเนินการกรณีสหกรณ์ต้องการเสนอขอความเห็นชอบต่อ คพช. เพื่อนำเงินไปฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายสหกรณ์ มาตรา 62 (7) และให้รวบรวมมติของ คพช. ที่ได้เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุน หรือไม่เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุนในกรณีใดบ้าง และเผยแพร่ให้สหกรณ์ทราบ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รวบรวมมติที่ประชุม คพช. กรณีที่ได้เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุน หรือไม่เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุนในกรณีใดบ้าง และเผยแพร่ให้สหกรณ์ทราบ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รวบรวมมติที่ประชุม คพช. กรณีที่ได้เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุน หรือไม่เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุนในกรณีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สำหรับการขอความเห็นชอบต่อ คพช. เพื่อนำเงินของสหกรณ์ไปฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายสหกรณ์ มาตรา 62 (7) ที่นอกเหนือจากการฝากหรือลงทุนตามประกาศของ คพช. เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2552 ขอให้แนะนำสหกรณ์ปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้สหกรณ์นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับการนำเงินของสหกรณ์ไปฝากหรือลงทุนต่อที่ประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นคราว ๆ พร้อมข้อมูลรายละเอียดในการลงทุนประกอบการพิจารณา
2. เมื่อที่ประชุมใหญ่ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สหกรณ์ทำหนังสือเพื่อขอความเห็นชอบต่อ คพช. โดยมีรายละเอียดประกอบการพิจารณา คือ

- 1) สำเนารายงานการประชุมใหญ่คราวที่อนุมัติหรือเห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปฝากหรือลงทุนได้ตามข้อ 1
- 2) ส่งรายงานกิจการประจำปี และงบการเงินปีล่าสุดของสหกรณ์
- 3) รายละเอียดเกี่ยวกับการลงทุน เช่น การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของตราสารที่จะลงทุน ผลการดำเนินงานของบริษัทที่ต้องการไปลงทุน หนังสือชี้ชวนการลงทุน เป็นต้น
- 4) เหตุผลที่ต้องการนำเงินไปลงทุน และที่มาของเงินที่นำไปลงทุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการแจ้งให้สหกรณ์ทราบต่อไป จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วินัย กสิรักษ์**

(นายวินัย กสิรักษ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2282 1226

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_cbdo@cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 6595
<http://webhost.cpd.go.th/rlo> ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rlo@cpd.go.th

ที่ กษ 1115/059 วันที่ 22 กรกฎาคม 2553

เรื่อง การลงทุนในสลากออมสินพิเศษ 5 ปี

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1

ตามหนังสือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 ที่ กษ 1106/1890 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 ขอรื้อกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานเลขานุการกองทัพบก จำกัด จะนำเงินไปลงทุนในสลากออมสินพิเศษ 5 ปี จะเข้าช่วยการฝากหรือลงทุนตามความมาตรา 62 (3) หรือมาตรา 62 (7) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. กฎกระทรวง ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ พ.ศ. 2547 ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ข้อ 2 กำหนดว่า

“สลากออมสิน” หมายความว่า หนังสือตราสารที่ธนาคารออมสินออกให้แก่ผู้ฝากโดยมีข้อสัญญาว่าถ้าหนังสือตราสารนั้นมีเลขหมายถูกเลขสลากจ่ายคืน ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเป็นจำนวนเงินตามที่กำหนดไว้และเมื่อหนังสือตราสารนั้นครบกำหนดอายุธนาคารออมสินจะจ่ายเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย (ถ้ามี) ให้แก่ผู้ฝาก

“ผู้ฝาก” หมายความว่า บุคคลที่ฝากเงินกับธนาคารออมสินโดยวิธีการซื้อสลากออมสินพิเศษที่ธนาคารออมสินนำออกจำหน่ายหรือโดยได้รับการโอนกรรมสิทธิ์และได้ยึดถือครอบครองสลากออมสินพิเศษที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้มีชื่อในสลากนั้นหรือแก่ผู้ถือสลากนั้น

2. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีคำวินิจฉัยข้อกฎหมาย เรื่องเสรีจที่ 753/2551 เรื่องการรับจำหน่ายสลากออมสินพิเศษตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 มีความเห็นว่า สลากออมสินเป็นตราสารที่ใช้แสดงสิทธิในเงินผู้ฝากได้ฝากไว้กับธนาคารออมสิน และการฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ ผู้ฝากเงินกับธนาคารออมสินจะได้รับสลากออมสินพิเศษเป็นเอกสารแสดงสิทธิในเงินฝากของตนที่มีอยู่กับธนาคาร

3. กรณีสหกรณ์จะนำเงินไปลงทุนในสลากออมสินพิเศษ จึงเข้าลักษณะการฝากเงินกับธนาคารออมสินตามนิยามในข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงฯ ที่อ้างถึง ประกอบความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเข้าช่วยการนำเงินฝากในธนาคาร ตามความมาตรา 62 (2) ซึ่งสามารถกระทำได้เลย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ทราบต่อไป

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**
(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

กฎกระทรวง
ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ
พ.ศ. 2547

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 มาตรา 7 (2) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

(1) กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ

(2) กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ

(3) กฎกระทรวง ฉบับที่ 21 (พ.ศ. 2511) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ

(4) กฎกระทรวง ฉบับที่ 28 (พ.ศ. 2518) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ

(5) กฎกระทรวง ฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ

(6) กฎกระทรวง ฉบับที่ 38 (พ.ศ. 2527) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“สลากออมสินพิเศษ” หมายความว่า หนังสือตราสารที่ธนาคารออมสินออกให้แก่ผู้ฝาก โดยมีข้อสัญญาว่า ถ้าหนังสือตราสารนั้นมีเลขหมายถูกเลขสลากจ่ายคืน ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเป็นจำนวนเงินตามที่กำหนดไว้ และเมื่อหนังสือตราสารนั้นครบกำหนดอายุธนาคารออมสินจะจ่ายเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย (ถ้ามี) ให้แก่ผู้ฝาก

“ผู้ฝาก” หมายความว่า บุคคลที่ฝากเงินกับธนาคารออมสินโดยวิธีการซื้อสลากออมสินพิเศษที่ธนาคารออมสินนำออกจำหน่ายหรือโดยได้รับการโอนกรรมสิทธิ์ และได้ยึดถือครอบครองสลากออมสินพิเศษที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้มีชื่อในสลากนั้นหรือแก่ผู้ถือสลากนั้น

“เงินต้น” หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้ฝากได้ฝากไว้ตามราคาสลากออมสินพิเศษที่ธนาคารออมสินออกให้

ข้อ 3 ให้ธนาคารออมสินรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษได้ โดยในการรับฝากเงินดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนด

ในการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารออมสินเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับสลากออมสินพิเศษได้ตามอัตราที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธนาคารออมสิน

ข้อ 4 ชนิดของสลากออมสินพิเศษมีสองชนิด ดังนี้

- (1) สลากออมสินพิเศษที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้มีชื่อในสลากออมสินพิเศษ
- (2) สลากออมสินพิเศษที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้ถือสลากออมสินพิเศษ

ข้อ 5 การออกสลากออมสินพิเศษตามข้อ 4 นั้น ให้ออกจำหน่ายเป็นงวด สลากออมสินพิเศษในงวดใดจะมีลักษณะ ราคา จำนวน เลขหมาย กำหนดอายุ วันที่รับฝากและวันที่มีสิทธิถอนครบอายุและวันเริ่มมีสิทธิถอนสลากจ่ายคืน อัตราดอกเบี้ย (ถ้ามี) และเงื่อนไขอื่นใด ให้เป็นไปตามที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนด

ข้อ 6 บุคคลที่จะฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ ได้แก่

- (1) บุคคลที่มีอายุตั้งแต่เจ็ดปีขึ้นไป โดยฝากคนเดียวหรือเข้าชื่อร่วมกันไม่เกินสามคน
- (2) นิติบุคคล

ข้อ 7 ห้ามมิให้บุคคลใดฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษในนามของตนเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

ข้อ 8 ผู้ฝากมีสิทธิ

(1) ถอนเงินถูกเลขสลากจ่ายคืนเมื่อสลากออมสินพิเศษฉบับใดถูกเลขสลากจ่ายคืนและให้ถือว่าสลากออมสินพิเศษฉบับนั้นคงมีอายุต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดอายุของสลากออมสินพิเศษฉบับนั้น หรือถอนเงินคืนเมื่อสลากออมสินพิเศษยังไม่ครบกำหนดอายุและให้ถือว่าสลากออมสินพิเศษที่ถอนเงินคืนนั้นสิ้นอายุตั้งแต่วันที่ถอนเงินคืน

(2) ถอนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ย (ถ้ามี) คืนเมื่อสลากออมสินพิเศษครบกำหนดอายุ

(3) ถอนเงินคืนตามอัตราที่ธนาคารออมสินกำหนดเมื่อสลากออมสินพิเศษยังไม่ครบกำหนดอายุ และให้ถือว่าสลากออมสินพิเศษที่ถอนเงินคืนนั้นสิ้นอายุตั้งแต่วันที่ถอนเงินคืน

(4) ขอกู้เงินจากธนาคารออมสินโดยใช้สลากออมสินพิเศษเป็นหลักประกัน ไม่ว่าจะนำมาใช้เป็นหลักประกันทั้งหมดหรือบางส่วน

(5) โอนกรรมสิทธิ์ในสลากออมสินพิเศษให้แก่บุคคลอื่น โดยสลากออมสินพิเศษตามข้อ 4 (1) ให้ผู้ฝากลงลายมือชื่อของผู้ฝากในสลากออมสินพิเศษ และแจ้งการโอนให้ธนาคารออมสินทราบก่อนโอนกรรมสิทธิ์ สำหรับสลากออมสินพิเศษตามข้อ 4 (2) ให้ผู้ฝากโอนโดยการผ่านการส่งมอบสลากออมสินพิเศษ

(6) ขอให้ธนาคารออมสินออกไปแทนให้เมื่อสลากออมสินพิเศษฉบับใดชำรุดหรือสูญหาย โดยปฏิบัติตามระเบียบที่ธนาคารออมสินกำหนด

(7) สอบถามพนักงานหรือตัวแทน ณ สำนักงานแห่งใหญ่ สาขา หรือตัวแทน ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ขอฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ แต่ไม่ได้รับสลากออมสินพิเศษ หรือวันที่ถอนเงินคืนแต่ไม่ได้รับเงิน หรือวันที่ขอให้ออกไปแทนสลากออมสินพิเศษ แต่ไม่ได้รับไปแทนสลากออมสินพิเศษ

- ข้อ 9 การออกเลขสลากจ่ายคืน ให้เป็นไปตามที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนด
- ข้อ 10 สลากออมสินพิเศษฉบับใดออกให้โดยฝ่าฝืนต่อกฎกระทรวงนี้ และโดยเป็นความผิดของผู้ฝากเอง แม้สลากออมสินพิเศษนั้นจะถูกเลขสลากจ่ายคืน ก็จะไม่ได้รับเงินถูกสลากจ่ายคืนแต่ผู้อำนวยการธนาคารออมสินมีอำนาจสั่งจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฝากได้เป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่าเงินต้น
- ข้อ 11 เมื่อผู้ฝากตาย ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอรับมรดก โดยจะขอรับเป็นเงินสดหรือขอรับโอนกรรมสิทธิ์สลากออมสินพิเศษก็ได้
- ข้อ 12 ให้ธนาคารออมสินหักค่ารักษาบัญชีในกรณีดังต่อไปนี้ ตามอัตราที่ธนาคารออมสินประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการของธนาคารออมสิน
- (1) หักจากเงินถอนคืนอันได้แก่เงินต้นและดอกเบี้ยที่ผู้ฝากมีสิทธิจะได้รับเมื่อสลากออมสินพิเศษครบกำหนดอายุและผู้ฝากไม่มาขอรับเงินถอนคืนภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่สลากออมสินพิเศษนั้นครบกำหนดอายุ
 - (2) หักจากเงินถูกเลขสลากจ่ายคืน เมื่อสลากออมสินพิเศษถูกเลขสลากจ่ายคืนและผู้ฝากไม่มาขอรับเงินถูกเลขสลากจ่ายคืนภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่สลากออมสินพิเศษนั้นครบกำหนดอายุ
- ข้อ 13 ข้อกำหนดในกฎกระทรวงนี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงสิทธิใด ๆ ของผู้ฝากหรือทายาทของผู้ฝากที่มีอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ
- ข้อ 14 บรรดาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทออมสินพิเศษที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะได้มีการออกประกาศระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามกฎกระทรวงนี้
- ข้อ 15 ให้นำกฎกระทรวงว่าด้วยการรับฝากเงินออมสิน ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 เฉพาะส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้มาใช้บังคับแก่การรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2547

(ลงชื่อ) **สุชาติ เชาววิศิษฐ**

(ร้อยเอกสุชาติ เชาววิศิษฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2492) ออกตามความพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงการรับฝากเงินประเภทดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้เป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้แก่ธนาคารออมสินและก่อให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้ฝากเงินที่จะหันมาฝากเงินประเภทนี้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การรับจำนำสลากออมสินพิเศษตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ
พ.ศ. 2505

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท 0405/2455 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2551 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ได้มีความเห็นกรณีสถานการณ์ธนาคารกรุงเทพมหานครหรือ เรื่องการรับจำนำสลากออมสินพิเศษซึ่งเป็นตราสารว่า ไม่สามารถนำไปทำสัญญาจำนำกับโรงรับจำนำที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำได้ โดยให้เหตุผลว่าพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 ได้นิยามคำว่า “ทรัพย์สินจำนำ” หมายความว่า สิ่งของที่รับจำนำ ดังนั้น ทรัพย์สินที่จะนำมาทำสัญญากับโรงรับจำนำฯ จึงต้องเป็นเฉพาะสิ่งของตามที่ บทบัญญัติมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ บัญญัติไว้เท่านั้น เมื่อสลากออมสินพิเศษเป็นทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิทธิที่มีตราสารแสดงถึงสิทธิที่จะได้รับเงินตามตราสารดังกล่าว จึงไม่ใช่สิ่งของตามนัยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ

กรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา 137 และมาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้ให้ความหมายของทรัพย์สินไว้ว่า หมายถึง วัตถุมีรูปร่าง และทรัพย์สินหมายความรวมถึงทรัพย์สิน และวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ ทรัพย์สินจึงหมายความรวมถึงวัตถุมีรูปร่างและวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ และโดยที่พระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “สิ่งของ” ไว้ จึงต้องพิจารณาความหมายของสิ่งของตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ซึ่งหมายความว่า “วัตถุต่าง ๆ” ดังนั้น ทรัพย์สินจำนำจึงหมายความได้ว่า วัตถุต่าง ๆ ที่รับจำนำ เมื่อสลากออมสินพิเศษเป็นหนังสือตราสารที่แสดงถึงสิทธิที่จะได้รับเงินตามตราสารจึงถือเป็นทรัพย์สิน ตามมาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งเป็นวัตถุมีรูปร่างซึ่งมีราคาและถือเอาได้ จึงสามารถนำมาเป็นทรัพย์สินจำนำตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ ได้

เนื่องจากการตีความข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ ของกระทรวงมหาดไทยและ กรุงเทพมหานครไม่สอดคล้องกัน จึงเกิดปัญหาในการดำเนินงานของสถานการณ์ธนาคารกรุงเทพมหานคร ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงขอหารือปัญหาการตีความข้อกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา 4 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ ว่า สลากออมสินพิเศษจะถือเป็นทรัพย์สินที่สามารถจำนำได้ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร 0901/1144 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2551 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึง
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 5) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการปกครอง) และผู้แทนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณามาตรา 4¹ แห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 ซึ่งกำหนดนิยาม “โรงรับจำนำ” ไว้ว่า สถานที่รับจำนำซึ่งประกอบการรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติธุระ แต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท และหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติธุระ แต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท โดยมีข้อตกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้ไถ่คืนในภายหลัง และกำหนดนิยาม “ทรัพย์สินจำนำ” ไว้ว่า สิ่งของที่รับจำนำ ประกอบกับถ้อยคำที่ใช้ในมาตราอื่นแห่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ เช่น มาตรา 24² มีการใช้ถ้อยคำว่า “คืนทรัพย์สินจำนำ” “รับจำนำสิ่งของ” “รับจำนำทรัพย์สินหรือสิ่งของ” และ “รับจำนำทรัพย์สิน” จะเห็นได้ว่า สิ่งที่จะนำมาจำนำในโรงรับจำนำตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ ได้แก่ ทรัพย์สินหรือสิ่งของ ซึ่งพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ ไม่ได้ให้ความหมายไว้ จึงต้องพิจารณาถ้อยคำตามความหมายทั่วไป โดยคำว่า ทรัพย์สิน ตามมาตรา 137³ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายความว่า วัตถุมีรูปร่าง ส่วนคำว่า สิ่งของ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายความว่า วัตถุต่าง ๆ อันน่าจะสื่อความหมายถึงสิ่งไม่มีชีวิตที่นอกเหนือไปจากคนและสัตว์นั่นเอง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาลักษณะของการจำนำ ซึ่งมาตรา 747⁴ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า จำนำ คือ สัญญาซึ่งผู้จำนำส่งมอบสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับจำนำเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ จะเห็นได้ว่า การจำนำจะสมบูรณ์ได้ต้องมีการส่งมอบทรัพย์สินจำนำให้แก่ผู้รับจำนำ ด้วยเหตุนี้ ทรัพย์สินหรือสิ่งของตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ จึงหมายถึง วัตถุหรือสิ่งไม่มีชีวิตที่มีรูปร่างซึ่งสามารถส่งมอบแก่กันได้

¹ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“โรงรับจำนำ” หมายความว่า สถานที่รับจำนำซึ่งประกอบการรับจำนำสิ่งของเป็นประกันหนี้เงินกู้เป็นปกติธุระ แต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท และหมายความรวมถึงการรับหรือซื้อสิ่งของโดยจ่ายเงินให้สำหรับสิ่งของนั้นเป็นปกติธุระ แต่ละรายมีจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งแสนบาท โดยมีข้อตกลงหรือเข้าใจกันโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะได้ไถ่คืนในภายหลังด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

“ทรัพย์สินจำนำ” หมายความว่า สิ่งของที่รับจำนำ

ฯลฯ

ฯลฯ

² มาตรา 24 ผู้รับจำนำต้องคืนทรัพย์สินจำนำให้แก่เจ้าของโดยจะเรียกให้เจ้าของชำระหนี้ที่เกิดจากการรับจำนำทรัพย์สินนั้นมิได้ ในกรณีต่อไปนี้

- (1) ได้รับจำนำสิ่งของที่เห็นได้ว่าเป็นของที่ใช้ในราชการ
- (2) ได้รับจำนำทรัพย์สินหรือสิ่งของที่ได้รับแจ้งตามมาตรา 21
- (3) ได้รับจำนำทรัพย์สินไว้โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าทรัพย์สินจำนำนั้นได้มาโดยการกระทำความผิด
- (4) ได้รับจำนำทรัพย์สินไว้โดยมิได้จดทะเบียนการตามมาตรา 18 ทวิ

ความในวรรคหนึ่งไม่ตัดสิทธิของผู้รับจำนำที่จะเรียกชำระหนี้ที่เกิดจากการรับจำนำเอาจากผู้จำนำ

³ มาตรา 137 ทรัพย์สิน หมายความว่า วัตถุมีรูปร่าง

⁴ มาตรา 747 อันว่าจำนำนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้จำนำ ส่งมอบสังหาริมทรัพย์สิ่งหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับจำนำ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้

เมื่อพิจารณาลักษณะของสลากออมสินพิเศษที่ออกโดยธนาคารออมสินตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ พ.ศ. 2547 ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 จะเห็นได้ว่า สลากออมสินพิเศษ คือ หนังสือตราสารที่ธนาคารออมสินออกให้แก่ผู้ฝาก โดยมีข้อสัญญาว่า ถ้าหนังสือตราสารนั้นมีเลขหมายถูกเลขสลากจ่ายคืน ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเป็นจำนวนเงินตามที่กำหนดไว้ และเมื่อหนังสือตราสารนั้นครบกำหนดอายุ ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย (ถ้ามี) ให้แก่ผู้ฝาก ตามนิยามในข้อ 2⁵ แห่งกฎกระทรวงฯ และมีสองชนิด คือ ชนิดระบุให้ใช้เงินแก่ผู้มีชื่อในสลากออมสินพิเศษ และชนิดระบุให้ใช้เงินแก่ผู้ถือสลากออมสินพิเศษ ตามข้อ 4⁶ แห่งกฎกระทรวงฯ นอกจากนี้ ผู้ฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษนี้ ยังมีสิทธิต่าง ๆ ในสลากด้วย เช่น สิทธิในการถอนเงินคืนก่อนครบกำหนดอายุของสลากออมสินพิเศษ สิทธิโอนกรรมสิทธิ์ในสลากออมสินพิเศษแก่บุคคลอื่น หรือสิทธิขอกู้เงินจากธนาคารออมสินโดยใช้สลากออมสินพิเศษเป็นหลักประกันไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ตามข้อ 8⁷ แห่งกฎกระทรวงฯ จากลักษณะดังกล่าว สลากออมสินพิเศษจึงเป็นตราสารที่ใช้แสดงสิทธิในเงินที่ผู้ฝากได้ฝากไว้กับธนาคารออมสินและ

5 ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“สลากออมสินพิเศษ” หมายความว่า หนังสือตราสารที่ธนาคารออมสินออกให้แก่ผู้ฝาก โดยมีข้อสัญญาว่า ถ้าหนังสือตราสารนั้นมีเลขหมายถูกเลขสลากจ่ายคืน ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเป็นจำนวนเงินตามที่กำหนดไว้ และเมื่อหนังสือตราสารนั้นครบกำหนดอายุ ธนาคารออมสินจะจ่ายเงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย (ถ้ามี) ให้แก่ผู้ฝาก

ฯลฯ

ฯลฯ

6 ข้อ 4 ชนิดของสลากออมสินพิเศษมีสองชนิด ดังนี้

- (1) สลากออมสินพิเศษที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้มีชื่อในสลากออมสินพิเศษ
- (2) สลากออมสินพิเศษที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้ถือสลากออมสินพิเศษ

7 ข้อ 8 ผู้ฝากมีสิทธิ

- (1) ถอนเงินถูกเลขสลากจ่ายคืนเมื่อสลากออมสินพิเศษฉบับใดถูกเลขสลากจ่ายคืน และให้ถือว่าสลากออมสินพิเศษฉบับนั้นครบกำหนดอายุต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดอายุของสลากออมสินพิเศษฉบับนั้น หรือถอนเงินคืนเมื่อสลากออมสินพิเศษยังไม่ครบกำหนดอายุ และให้ถือว่าสลากออมสินพิเศษที่ถอนเงินคืนนั้นสิ้นอายุตั้งแต่วันที่ถอนเงินคืน
- (2) ถอนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ย (ถ้ามี) คืนเมื่อสลากออมสินพิเศษครบกำหนดอายุ
- (3) ถอนเงินคืนตามอัตราที่ธนาคารออมสินกำหนดเมื่อสลากออมสินพิเศษยังไม่ครบกำหนดอายุ และให้ถือว่าสลากออมสินพิเศษที่ถอนเงินคืนนั้นสิ้นอายุตั้งแต่วันที่ถอนเงินคืน
- (4) ขอกู้เงินจากธนาคารออมสินโดยใช้สลากออมสินพิเศษเป็นหลักประกัน ไม่ว่าจะนำมาใช้เป็นหลักประกันทั้งหมดหรือบางส่วน
- (5) โอนกรรมสิทธิ์ในสลากออมสินพิเศษให้แก่บุคคลอื่น โดยสลากออมสินพิเศษตามข้อ 4 (1) ให้ผู้ฝากลงลายมือชื่อของผู้ฝากในสลากออมสินพิเศษ และแจ้งการโอนให้ธนาคารออมสินทราบก่อนโอนกรรมสิทธิ์ สำหรับสลากออมสินพิเศษตามข้อ 4 (2) ให้ผู้ฝากโอนโดยการส่งมอบสลากออมสินพิเศษ
- (6) ขอให้ธนาคารออมสินออกใบแทนให้เมื่อสลากออมสินพิเศษฉบับใดชำรุดหรือสูญหายโดยปฏิบัติตามระเบียบที่ธนาคารออมสินกำหนด
- (7) สอบถามพนักงานหรือตัวแทน ณ สำนักงานแห่งใหญ่ สาขา หรือตัวแทน ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ขอฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ แต่ไม่ได้รับสลากออมสินพิเศษ หรือวันที่ขอถอนเงินคืนแต่ไม่ได้รับเงิน หรือวันที่ขอให้ออกใบแทนสลากออมสินพิเศษ แต่ไม่ได้รับใบแทนสลากออมสินพิเศษ

สามารถโอนและส่งมอบกันได้ด้วยวิธีที่กำหนด ซึ่งต่างจากการฝากเงินไว้กับธนาคารออมสินที่ผู้ฝากมีเพียงสิทธิในเงินฝากโดยไม่มีตราสารแสดงสิทธินั้น เมื่อสิทธิดังกล่าวไม่อาจส่งมอบแก่กันได้จึงไม่สามารถจำหน่ายได้ แต่ในกรณีของการฝากเงินประเภทสลากออมสินพิเศษ ผู้ฝากเงินกับธนาคารออมสินจะได้รับสลากออมสินพิเศษเป็นเอกสารแสดงสิทธิในเงินฝากของคนที่มียู่กับธนาคาร ซึ่งเอกสารดังกล่าวมีลักษณะเป็นวัตถุมีรูปร่างที่ใช้โอนและส่งมอบกันได้ ดังนั้น สลากออมสินพิเศษจึงเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งของตามความหมายของพระราชบัญญัติโรงรับจำนำฯ ที่โรงรับจำนำจะรับจำนำไว้ได้

(ลงชื่อ) **พรทิพย์ จาละ**
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม 2551

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2552

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2552 ได้มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงข้อกำหนดการนำเงินของสหกรณ์ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดความมั่นคงกับสหกรณ์มากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10 (7) และมาตรา 62 (7) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2552 คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ จึงออกประกาศกำหนดการนำเงินของสหกรณ์ฝากหรือลงทุนอย่างอื่น ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550

ข้อ 2 ในประกาศนี้

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นซึ่งประกอบกิจการภายในราชอาณาจักร

“ตราสารแสดงสิทธิในหนี้” หมายความว่า ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ที่มีหลักประกันหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ

ข้อ 3 เงินของสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

(1) บัตรเงินฝากที่ธนาคารเป็นผู้ออก

(2) ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลากหลังหรือรับอ่าวัลหรือตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สละหลังหรือรับอ่าวัล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิด

(3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารซึ่งมีใช้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก

(4) บัตรเงินฝาก หรือใบรับฝากเงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ซึ่งสถาบันคุ้มครองเงินฝากประกันชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ย

(5) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 และตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นั้นได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(6) หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(7) ฝากหรือลงทุนอื่นใด นอกจากที่กำหนดไว้ตาม (1) ถึง (6) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติก่อน

ข้อ 4 การนำเงินไปฝากหรือลงทุนตามข้อ 3 (7) รวมกันต้องไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อนจึงจะดำเนินการได้

ข้อ 5 การฝากหรือลงทุนของสหกรณ์ที่ได้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 อยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการฝากหรือลงทุนตามประกาศฉบับนี้ต่อไป

ข้อ 6 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

(ลงชื่อ) **ธีระ วงศ์สมุทร**

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

เพื่อให้การแนะนำส่งเสริมและการถือปฏิบัติของสหกรณ์ ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2552 ฉบับลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้จัดทำคำอธิบาย ขยายความและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดในประกาศ ดังกล่าว

ข้อความ	คำอธิบาย
<p>ข้อ 2 ในประกาศนี้ “ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์และธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งประกอบกิจการภายในราชอาณาจักร</p>	<p>ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ไทย ทั้งที่เป็นเอกชน เช่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ เช่น ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) รวมถึงธนาคารพาณิชย์สาขาของธนาคารต่างประเทศ เช่น ธนาคารซิตีแบงก์ เป็นต้น</p> <p>ธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หมายถึง ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น</p>
<p>“ตราสารแสดงสิทธิในหนี้” หมายความว่า ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ ที่มีหลักประกัน หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ</p>	<p>“ตราสารแสดงสิทธิในหนี้” ตามประกาศฉบับนี้ หมายถึง ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ เท่านั้น</p> <p>หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์</p> <p>หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หมายถึง ผู้ออกหุ้นกุนำสินทรัพย์ตามที่กำหนดมาค้ำประกันการออกหุ้นกุนั้น และผู้ถือจะมีบุริมสิทธิเต็มที่ในสินทรัพย์ที่วางเป็นประกันนั้นเหนือเจ้าหนี้สามัญรายอื่น ๆ</p> <p>หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ หมายถึง ผู้ถือหุ้นกุนี้จะมีสิทธิที่ด้อยเท่ากับเจ้าหนี้สามัญรายอื่น ๆ ในการเรียกร้องให้ชำระหนี้ แต่ด้อยกว่าหุ้นกู้มีหลักประกัน และมีสิทธิเรียกร้องสูงกว่าผู้ถือหุ้นกู้ด้อยสิทธิ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิและผู้ถือหุ้นสามัญตามลำดับ</p>

ข้อความ	คำอธิบาย
<p>ข้อ 3 เงินของสหกรณ์อาจฝากหรือลงทุนได้ดังต่อไปนี้</p> <p>(3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารซึ่งมิใช่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ออก</p>	<p>ให้ใช้บังคับกับธนาคารที่เป็นธนาคารพาณิชย์ของเอกชน ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรา 62 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542</p>
<p>(5) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนด นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 และตราสารแสดงสิทธิในหนี้ นั้นได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์</p>	<p>หากตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกเป็นหุ้นกู้ที่นิติบุคคลเฉพาะกิจเป็นผู้ออกภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชกำหนด นิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 หุ้นกูดังกล่าว ต้องอยู่ในบังคับตามประกาศ คพช. เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2552 ข้อ 3 (6) ด้วย</p>
<p>ข้อ 6 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป</p>	<p>มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 เป็นต้นไป</p>

ที่ กษ 1108/5389

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

9 พฤษภาคม 2548

เรื่อง สหกรณ์นำเงินไปลงทุนซื้อหุ้นของธนาคาร ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0328

ลงวันที่ 11 มีนาคม 2548

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันสหกรณ์หลายแห่งมีสภาพคล่องสูง และมีความต้องการนำเงินไปลงทุนตามที่กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์กำหนดให้สามารถนำเงินไปลงทุนได้ โดยถือปฏิบัติตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แต่เนื่องจากการนำเงินไปลงทุนซื้อหุ้นของธนาคารได้มีปัญหาในการตีความเกี่ยวกับมาตรา 62 (4) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยตีความแล้วว่า ธนาคารตามมาตรา 62 (4) จะต้องกำหนดในตราสารจัดตั้งของธนาคารว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และสหกรณ์ได้มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเงินไปลงทุนซื้อหุ้นของธนาคารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ตราสารจัดตั้งธนาคารมีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ สหกรณ์สามารถนำเงินไปลงทุนตามมาตรา 62 (4) ได้

2. หากตราสารจัดตั้งธนาคารไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ไว้โดยตรง ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กรณีเป็นธนาคารที่ก่อให้เกิดความสะดวหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการสหกรณ์ ให้ขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา 62 (6) โดยพิจารณาจาก

- ความสะดวก หมายถึง ทำให้กิจการของสหกรณ์เกิดความสะดวก อาทิ หักเงินค่าหุ้นหรือหักเงินเพื่อชำระหนี้จากเงินเดือนพนักงานส่งให้สหกรณ์

- ความเจริญ หมายถึง ทำให้กิจการของสหกรณ์เกิดความเจริญ อาทิ เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหรือเงินให้เปล่าแก่สหกรณ์เพื่อใช้เป็นทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์ หรือสร้างเครือข่ายการตลาดทำให้สหกรณ์สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาและปริมาณที่ต้องการ

2.2 กรณีเป็นการลงทุนซื้อหุ้นของธนาคารที่ไม่เข้าข่ายตามมาตรา 62 (4) และ (6) สหกรณ์ จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามมาตรา 62 (7)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พິงพิศ ดุลยพัชร์**

(นางพິงพิศ ดุลยพัชร์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cep@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ กษ 1109/4883

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

25 เมษายน 2548

เรื่อง การซื้อหุ้นธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับการขอให้ตีความพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มาตรา 62 (4) กรณีที่สหกรณ์ขอความเห็นชอบนายทะเบียนสหกรณ์ซื้อหุ้นธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด ว่าเป็นการซื้อหุ้นธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์หรือไม่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความว่าการซื้อหุ้นธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด ไม่อาจถือว่าเป็นการซื้อหุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ ตามมาตรา 62 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากฎหมายสหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขในการที่สหกรณ์จะนำเงินไปลงทุนในกรณีต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สามารถพัฒนาไปด้วยความมั่นคง วัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงเป็นหลักการสำคัญที่สหกรณ์จะต้องดำเนินการโดยเคร่งครัด ดังนั้นหากสหกรณ์ใดประสงค์จะนำเงินไปลงทุนโดยการซื้อหุ้นของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จำกัด ก็อาจดำเนินการได้โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา 62 (6) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์ถือปฏิบัติตามการตีความของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

โทร. 0 2282 1226

โทรสาร 0 2282 1226

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_cbdo@cpd.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1104/3002

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

22 มีนาคม 2547

เรื่อง แจ้งมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง เห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุน
ในหลักทรัพย์ของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝาก
หรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์

ตามที่บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการ
สหกรณ์แห่งชาติ ให้สหกรณ์ลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ตาม
ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์
ข้อ 5 (6) และ ข้อ 6 นั้น

หลักทรัพย์ของบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ที่ขอความเห็นชอบต่อ คพช. ให้สหกรณ์
ลงทุน มีสาระสำคัญดังนี้

1. ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นสามัญ (DR-หุ้นสามัญ) และใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นกู้แปลงสภาพ (DR หุ้นกู้แปลงสภาพ) ของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นหลักทรัพย์ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
2. การออก DR หุ้นสามัญและ DR หุ้นกู้แปลงสภาพของ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ครั้งนี้ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 ซึ่งเห็นชอบในหลักการให้
 - 2.1 ออกและเสนอขายหุ้นเพิ่มทุน จำนวนไม่เกิน 3,000 ล้านบาท
 - 2.2 ออกและเสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพ จำนวน 4,000 ล้านบาท อายุ 10 ปี
3. กระบวนการคลังรับประกันการลงทุนต้นเงิน (Capital Protected) โดยให้สิทธิแก่ ผู้ลงทุนในการขายใบแสดงสิทธิ (Depository Receipt, DR) ณ ราคาเสนอขายครั้งแรกต่อกระทรวงการคลัง

คณะอนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ ได้พิจารณาสาระสำคัญแล้วเห็นว่าในอนาคตรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการจัดจำหน่ายน้ำมันของภูมิภาค ซึ่งรัฐบาลจะต้องคำจุนโรงงานของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เพราะเป็นโรงงานเดียวของประเทศไทยและหลักทรัพย์นี้เป็นหุ้นเพิ่มทุน เพราะฉะนั้นรัฐบาลคงไม่ยอมให้หุ้นเพิ่มทุนนี้หายไปแน่นอน จึงเห็นว่าหุ้นเพิ่มทุนนี้มีความมั่นคง ชอบที่จะให้สหกรณ์ลงทุนได้ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) และข้อ 6

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้ประชุมเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2547 ได้ลงมติเห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ดังต่อไปนี้

1. ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นสามัญของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
2. ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นกู้แปลงสภาพของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนด การฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) และ ข้อ 6

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**
(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

กองแผนงาน

โทร. 0 2282 8059

โทรสาร 0 2628 5518

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1104/3001

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

22 มีนาคม 2547

เรื่อง แจ้งมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง การลงทุนของสหกรณ์ตามโครงการ
ธนาคารสหกรณ์ในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง สารระสำคัญของการลงทุนผ่านหน้าต่างการให้บริการของ ธ.ก.ส.

ตามที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้จัดตั้งโครงการธนาคารสหกรณ์
ใน ธ.ก.ส. โดยเปิดบริการให้สหกรณ์ลงทุนผ่านหน้าต่าง (Window) การให้บริการของ ธ.ก.ส. นั้น
คณะอนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ ได้พิจารณาในสาระสำคัญ
แล้ว เห็นว่า

1. รัฐบาลมีนโยบายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นสถาบันกลาง
ในการบริหารเงินให้แก่สหกรณ์ โดยในระยะแรกให้มีการดำเนินการในรูปแบบการบริหารการเงินของ
สหกรณ์ผ่าน Window ใน ธ.ก.ส. ดังนั้น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง จึงได้จัดประชุมเรื่อง แนวทาง
การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในการบริหารเงินของสหกรณ์ รวม 3 ครั้ง โดยในการประชุมครั้งที่ 3/2546
เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2546 ที่ประชุมมีมติให้ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย นำเรื่องการลงทุนของ
สหกรณ์ ผ่าน Window ใน ธ.ก.ส. เสนอคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติพิจารณาให้ ความเห็นชอบ
2. การลงทุนตามโครงการธนาคารสหกรณ์ใน ธ.ก.ส. เป็นการบริหารเงินของสหกรณ์ โดยให้
สหกรณ์ลงทุนผ่านหน้าต่าง (Window) การให้บริการใน ธ.ก.ส. ได้ ซึ่งเป็นกรณีที่สหกรณ์สามารถลงทุนได้
อยู่แล้ว ตามมาตรา 62 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
3. คณะกรรมการการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ จึงเห็นว่า ควรเสนอให้
คพช. ทราบ

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้ประชุมเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2547 ได้ลงมติ
รับทราบ เรื่องโครงการธนาคารสหกรณ์ใน ธ.ก.ส. และเห็นว่าสหกรณ์อาจลงทุนในโครงการ ดังกล่าวได้
ตามมาตรา 62 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ทราบ ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

กองแผนงาน

โทร. 0 2282 8059

โทรสาร 0 2628 5518

บันทึก

เรื่อง สารสำคัญของการลงทุนผ่านหน้าต่าง (Window) การให้บริการของ ธ.ก.ส.

1. การบริหาร Window

มีคณะกรรมการบริหารเพื่อดูแลติดตาม และตรวจสอบการเงินของ Window คณะกรรมการบริหารมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหาร Window มีจำนวนไม่เกิน 9 คน ประกอบด้วย ผู้แทนสหกรณ์ที่ถือหน่วยลงทุนประเภทที่ 1 จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ (โดยผู้แทนกระทรวงการคลัง 1 คนและผู้ทรงคุณวุฒิอื่น 2 คน) รวมจำนวน 3 คน ฝ่ายจัดการธนาคารสหกรณ์ (โดยผู้แทน ธ.ก.ส.) จำนวน 1 คน

(2) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการฯ มีดังนี้

- กำหนดแผนการลงทุน
- ติดตาม ดูแล การจัดการเงินของ Window
- ตรวจสอบความถูกต้องทางด้านบัญชี
- จัดสรรผลตอบแทน
- มอบหมายให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลดำเนินการแทนในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการฯ

2. การบริหารจัดการเงินใน Window

สหกรณ์ทุกประเภทที่เข้าร่วมโครงการจะซื้อหน่วยลงทุนของ Window ซึ่งมีมูลค่าหน่วยลงทุนละ 100 บาท ตามความสมัครใจ (ในระยะแรกคาดว่าจะมีเงินสหกรณ์ประมาณ 1,000 ล้านบาท) ซึ่งมีประเภทหน่วยลงทุน เงื่อนไขการลงทุน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ดังนี้

(1) ประเภทของหน่วยลงทุน

- หน่วยลงทุนประเภทที่ 1 จำนวน 500 ล้านบาท มีลักษณะคล้ายการซื้อหุ้นทุน เมื่อสหกรณ์ลงทุนแล้วจะไม่สามารถขายคืนให้ Window ได้ แต่สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ ผู้ถือหน่วยลงทุนจะได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผล

- หน่วยลงทุนประเภทที่ 2 จำนวน 500 ล้านบาท มีลักษณะคล้ายการนำเงินไปฝากลงทุนแบบมีเงื่อนไขกำหนดระยะเวลาในการถือไว้ 1 ปี จึงจะสามารถขายคืน Window ได้ โดยได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย ตามอัตราที่คณะกรรมการบริหาร Window กำหนด

(2) เงื่อนไขการลงทุน

- สหกรณ์แต่ละแห่งจะซื้อหน่วยลงทุนได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของหน่วยลงทุนทั้งหมด แต่ต้องซื้ออย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 1,000 หน่วย มูลค่า 100,000 บาท

- Window จะจ่ายผลตอบแทนแก่ผู้ถือหน่วยลงทุนปีละ 1 ครั้ง หลังสิ้นสุดปีบัญชี

- การโอนเปลี่ยนมือหรือการขายคืนหน่วยลงทุนจะดำเนินการได้ เมื่อถือหน่วยลงทุนครบ 3 เดือนแล้ว

- Window จะรับซื้อหน่วยลงทุนคืนตามมูลค่าของหน่วยลงทุน หลังจากหักผลขาดทุนแล้ว (ถ้ามี)

(3) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ใน Window เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหาร Window กำหนด โดยคิดอัตราดอกเบี้ยจากสหกรณ์ชั้น 1 ในอัตราต่ำสุด และเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ต่อชั้น ซึ่งได้จัดชั้นสหกรณ์ไว้ ทั้งหมด 4 ชั้น ตามความเสี่ยง โดยสหกรณ์ชั้น 1 มีความเสี่ยงต่ำสุด เรียงลำดับไปจนถึงสหกรณ์ชั้น 4 ซึ่งจะมีความเสี่ยงสูงสุด

3. การดำเนินงาน

ธ.ก.ส. เป็นผู้บริหารจัดการเงินของ Window โดยจะนำเงินที่ได้จากการขายหน่วยลงทุน ทั้งประเภท 1 และ 2 ไปลงทุนหรือให้สินเชื่อแก่สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ ตามแผนการลงทุนที่คณะกรรมการบริหารกำหนด อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการดำเนินงาน ในระยะแรก จะให้สินเชื่อเฉพาะ สหกรณ์ชั้น 1 เท่านั้น และ ธ.ก.ส. จะติดตาม แนะนำ และตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ ที่ขอกู้เงินจาก Window อย่างใกล้ชิด

4. การจัดสรรผลตอบแทนใน Window ประกอบด้วย

(1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของ Window ประมาณปีละ 300,000 บาท

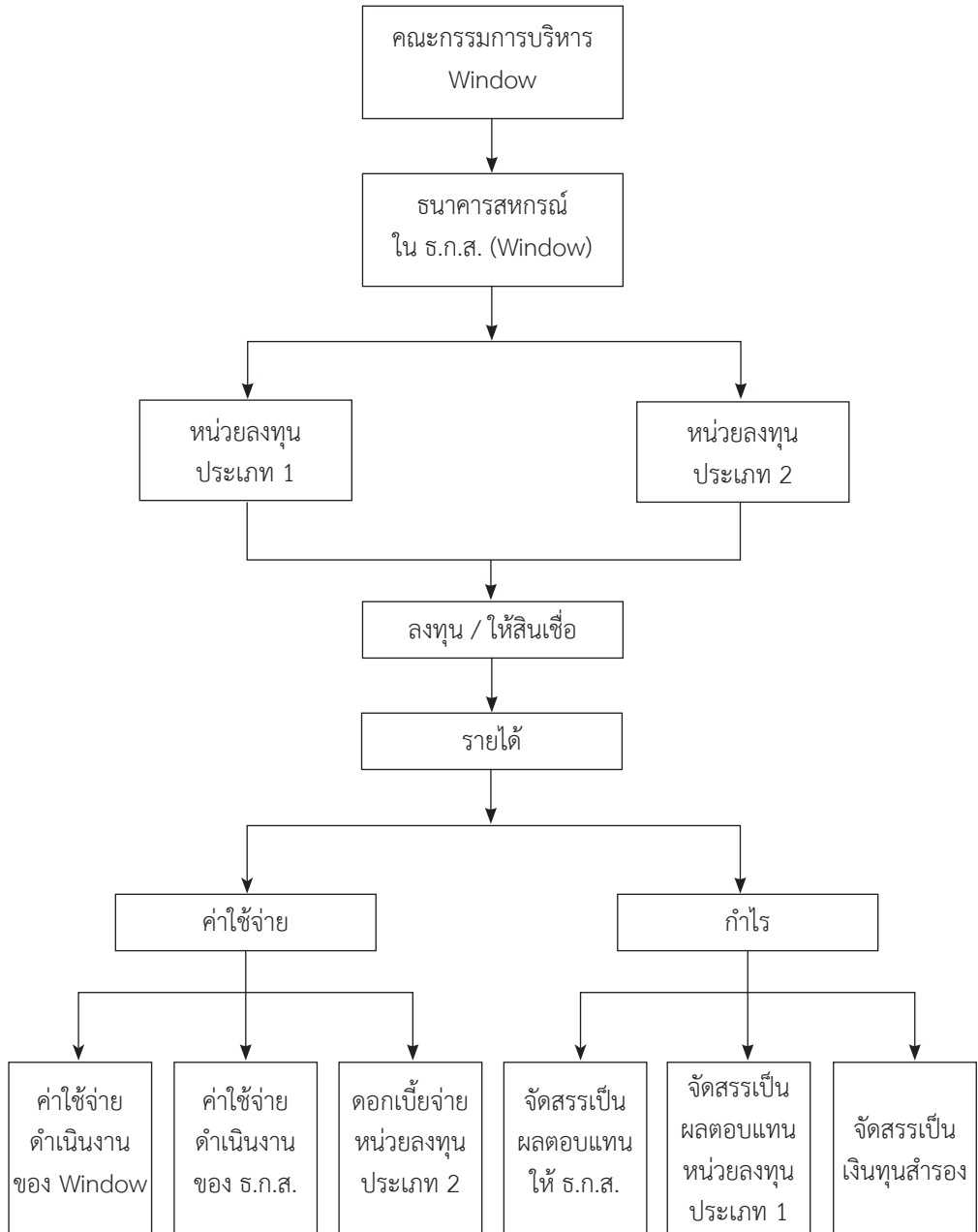
(2) ค่าใช้จ่ายดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในการบริหารจัดการเงินของ Window ในอัตราร้อยละ 0.75 ของเงินให้สินเชื่อคงเหลือเป็นรายวัน

(3) ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหน่วยลงทุนประเภท 2 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์บวกเพิ่มอีกร้อยละ 1 หรือเท่ากับร้อยละ 2 ต่อปีในภาวะปัจจุบัน

(4) เป็นรายได้ผลตอบแทนแก่ ธ.ก.ส. ผู้ถือหน่วยลงทุนประเภท 1 และเงินทุนสำรองตามสัดส่วน NPLs ดังนี้

ลำดับที่	เงื่อนไขจำนวน NPLs %	สัดส่วนการจัดสรร ธ.ก.ส. : ผู้ถือหน่วยลงทุนประเภท 1 : เงินสำรอง
1	0.0 - 1.0	20 : 75 : 5
2	1.1 - 2.0	15 : 70 : 15
3	2.1 - 3.0	10 : 65 : 25
4	3.1 ขึ้นไป	5 : 60 : 35

ผังการดำเนินงานการบริหาร Window

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1104/13622

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

21 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง การลงทุนในหลักทรัพย์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้ความเห็นชอบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์
2. บันทึกการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ คพช. เห็นชอบ

ตามที่สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด ได้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการลงทุนในหลักทรัพย์ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) นั้น

คณะอนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าหลักทรัพย์ของบริษัทไฟฟ้าต่าง ๆ ที่สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด ขอลงทุนนั้นมีความมั่นคงและได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Ratings) ในระดับไม่ต่ำกว่า A จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) จึงเห็นควรให้สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฯ ลงทุนได้ แต่ให้ลงทุนได้เฉพาะหุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ ไม่ด้อยสิทธิ์ โดยลงทุนได้ไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ต่าง ๆ คณะอนุกรรมการฯ จึงเห็นชอบให้สหกรณ์ที่มีความประสงค์จะลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับบริษัทไฟฟ้าต่าง ๆ ลงทุนในหลักทรัพย์ดังกล่าวได้โดยต้องลงทุนในหุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ์ ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Ratings) ไม่ต่ำกว่าระดับ A จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) โดยลงทุนได้ไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) และข้อ 6 ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติพิจารณา

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้ประชุมเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2546 ได้ลงมติเห็นชอบในหลักการให้สหกรณ์ลงทุนในหุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ซึ่งได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Ratings) ตั้งแต่ระดับ A ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) โดยลงทุนได้ไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

กองแผนงาน

โทร. 0 2282 8059

โทรสาร 0 2628 5518

บันทึก

เรื่อง การลงทุนในหลักทรัพย์ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) เห็นชอบสาระสำคัญ

1. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีความเห็นเรื่องการลงทุนของสหกรณ์ ในตราสารแสดงสิทธิในหนี้ของนิติบุคคลที่มีความมั่นคงของรัฐหรือที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ถือหุ้น ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ของนิติบุคคลผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ออกหน่วยลงทุน หรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น ดังนี้

- ◆ ปัจจุบันนี้สหกรณ์สามารถนำเงินของสหกรณ์ไปฝากหรือลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยได้อยู่แล้ว เช่น ฝากให้ชุมชนสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ซื้อหุ้นของชุมชนสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่นซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

- ◆ หลักทรัพย์ที่สหกรณ์ขอหรือหาว่าจะนำเงินไปลงทุนดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนประเภทอื่น ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูงด้วย

- ◆ วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ มุ่งเน้นการส่งเสริมการออมให้กู้ยืมเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อมีความจำเป็น โดยสหกรณ์ไม่ได้มุ่งหวังการแสวงหากำไรเหมือนธุรกิจประเภทอื่น ดังนั้น การนำเงินของสหกรณ์ไปลงในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงเพื่อแสวงหาผลตอบแทนที่สูงเป็นการนำเงินไปใช้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์

- ◆ การดำเนินงานของสหกรณ์นั้นไม่มีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษในการกำกับดูแลด้านการเงินการลงทุนโดยเฉพาะเหมือนกองทุนประเภทอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และจากการที่สหกรณ์ในประเทศไทยมีจำนวนมากและมีเครือข่ายโยงใยถึงสังคมชุมชนในระดับภูมิภาค ทำให้การควบคุมดูแลให้ทั่วถึงอาจทำได้ค่อนข้างยาก และหากเกิดปัญหาวิกฤตดังเช่นสถาบันการเงินแล้วอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบขึ้นในวงกว้าง

- ◆ การบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ดำเนินการโดยผู้จัดการและคณะกรรมการสหกรณ์นั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดความชำนาญเกี่ยวกับการบริหารการลงทุนและการเงินที่มีความเสี่ยง ซึ่งแตกต่างจากการลงทุนของกองทุนรวมฯ ต่าง ๆ ที่มีการบริหารกองทุนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน การลงทุนมีอาชีพโดยเฉพาะ ดังนั้นหากสหกรณ์ขาดความรู้ความชำนาญในด้านนี้อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินโดยรวมของสหกรณ์ได้

2. ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ 32/2544 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายหุ้นกู้ที่ออกใหม่ ประกาศ ณ วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2544 ข้อ 14 (6) กำหนดให้หุ้นกู้ต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือโดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

3. บริษัทที่เป็นสถาบันการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จำกัด

- ◆ บริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด
- ◆ บริษัท ฟิทช์ เรทติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด

สัญลักษณ์ตัวอักษรแสดงผลการจัดอันดับเครดิต ตามระดับความสามารถของผู้ออกตราสารหนี้ในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นของตราสารหนี้ระยะยาว จำนวน 8 อันดับ โดยเริ่มจาก AAA ซึ่งเป็นอันดับเครดิตสูงสุด จนถึง D ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด แต่ละสัญลักษณ์มีความหมาย ดังนี้

- AAA อันดับเครดิตสูงสุด มีความเสี่ยงต่ำที่สุด มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินในเกณฑ์สูงสุด ความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจจะส่งผลกระทบต่อหนี้ น้อยมาก
- AA มีความเสี่ยงต่ำมาก มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้น ในเกณฑ์สูงมาก แต่อาจได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจมากกว่าอันดับเครดิตที่อยู่ในระดับสูงกว่า
- A มีความเสี่ยงในระดับต่ำ มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์สูง แต่อาจได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจมากกว่าอันดับเครดิตที่อยู่ในระดับสูงกว่า
- BBB มีความเสี่ยงและมีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์ปานกลาง ความผันผวนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจ อาจมีผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงเมื่อเทียบกับอันดับเครดิตที่อยู่ในระดับสูงกว่า
- BB มีความเสี่ยงในระดับสูง มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์ต่ำกว่าระดับปานกลาง และจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและเศรษฐกิจค่อนข้างชัดเจน มีปัจจัยที่คุ้มครองเจ้าหนี้ต่ำกว่าอันดับเครดิตที่อยู่ในระดับสูงกว่า
- B มีความเสี่ยงในระดับสูงมาก มีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นในเกณฑ์ต่ำ และอาจจะหมดความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางธุรกิจและเศรษฐกิจ
- C มีความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้สูงที่สุด เพราะความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นต้องอาศัยเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยทางธุรกิจ เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงของเงื่อนไขต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่ออย่างมาก
- D เป็นระดับที่อยู่ในสถานะผิดนัดชำระหนี้ โดยผู้ออกตราสารหนี้ไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นได้ตามกำหนด

ระดับเครดิตจาก AA ถึง C อาจมีเครื่องหมายบวก (–) หรือ (-) ต่อท้าย เพื่อจำแนกความแตกต่างของคุณภาพของอันดับเครดิตภายในระดับเดียวกัน

4. หุ้นสามัญเป็นตราสารทุน มีความเสี่ยงสูงไม่เหมาะกับการลงทุนของสหกรณ์
5. ตราสารการเงินอื่นของบริษัท สหกรณ์สามารถลงทุนได้ตามประกาศของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือการลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2543 ข้อ 5 (2) คือ

- ◆ ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้รับรอง สลากหลัง หรือรับอ่าวัวล
- ◆ ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้สลักหลัง หรืออ่าวัวล โดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบ

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1104/12795

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

7 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง การลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ได้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อนำเงินไปลงทุนรวมวายุภักษ์ ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ไปพิจารณาศึกษาในรายละเอียดก่อนเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ได้ประชุมเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2546 แล้วเห็นว่า กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง มีความเสี่ยงในการลงทุนค่อนข้างต่ำ และกระทรวงการคลังมีสัญญารับประกันซื้อหุ้นคืนจากกองทุนเมื่อครบอายุโครงการในราคาขายให้กองทุนบวกด้วยดอกเบี้ย จึงเท่ากับเป็นการคุ้มครองเงินต้นของผู้ถือหุ้นรายลงทุน และหลักทรัพย์ที่กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง จะซื้อหุ้นนั้นเป็นหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพในการทำกำไรในเชิงพาณิชย์หรือเป็นหลักทรัพย์ ของรัฐวิสาหกิจที่สามารถสร้างรายได้ที่ดี และให้ผลตอบแทนที่แน่นอนในระยะยาวเป็นสำคัญ รวมทั้ง เพื่อประโยชน์แก่ทุกสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ จึงเห็นควรให้ สหกรณ์ลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง ได้ ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6)

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ลงมติเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2546 เห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง ได้ ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ทราบโดยด่วนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. 0 2282 8059

โทรสาร 0 2628 5518

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร 2818301

ที่ กษ 0216/5057

วันที่ 26 เมษายน 2545

เรื่อง หารือกรณีสหกรณ์นำเงินไปลงทุนในตราสารหนี้ที่บริหารโดยกองทุนส่วนบุคคล

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้หารือเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่บริหารโดยกองทุนรวมของสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ซึ่งกระทำโดยคณะกรรมการดำเนินการในฐานะลูกค้ำตามสัญญา กับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมกลสิกรไทย จำกัด (บริษัทจัดการ) และมอบอำนาจให้บริษัทจัดการนำเงินและสินทรัพย์ที่ประกอบเป็นกองทุนส่วนบุคคลของลูกค้ำไปลงทุนตามดุลยพินิจ ว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด จะมอบอำนาจให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมกลสิกรไทย จำกัด บริหารและจัดการทรัพย์สินของสหกรณ์แทนนั้น สามารถกระทำได้ เนื่องจากการลงทุนดังกล่าวมีลักษณะเป็นการจัดจ้างให้ผู้อื่นดำเนินการแทน ประกอบกับตามท้ายของสัญญาได้มีข้อตกลงกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ให้บริษัทจัดการต้องลงทุนในตราสารภายใต้มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และข้อ 5 ของประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดไว้เท่านั้น

2. เงินที่สหกรณ์นำไปลงทุนมีจำนวนมาก (สี่ร้อยล้านบาท) และเป็นการลงทุนในลักษณะที่มีความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ และบริษัทจัดการก็ไม่ได้รับประกันในอัตราผลตอบแทน หรือผลประโยชน์ที่สหกรณ์จะได้รับจากการลงทุนในกองทุน รวมทั้งสหกรณ์ยังต้องรับภาระความเสี่ยงทั้งหมดที่อาจจะต้องเกิดขึ้นด้วย ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะนำเงินของสหกรณ์ที่ประกอบเป็นกองทุนส่วนบุคคลแล้วมอบอำนาจให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมกลสิกรไทย จำกัด นำไปลงทุนตามดุลยพินิจที่บริษัทจัดการฯ เห็นสมควร โดยไม่ผ่านที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ไม่ได้ คณะกรรมการดำเนินการต้องนำเรื่องดังกล่าวนี้เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาในรายละเอียดและให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ

3. การลงทุนดังกล่าวมีลักษณะเป็นการจัดจ้างผู้อื่นดำเนินการแทน จึงต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการต้องจัดทำแผนการลงทุน เพื่อของบประมาณจากที่ประชุมใหญ่

4. ตามเอกสารแนบท้ายสัญญา กำหนดให้บริษัทจัดการต้องลงทุนในตราสารภายใต้มาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และข้อ 5 ของประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ กำหนดไว้เท่านั้น ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องติดตามและตรวจสอบการลงทุนของบริษัทจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้และไม่ขัดต่อกฎหมายสหกรณ์ และตรวจสอบการลงทุนของบริษัทจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้และไม่ขัดต่อกฎหมายสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการนำเรื่องการลงทุนดังกล่าวเสนอต่อ
ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) **สุทธิพร จีระพันธุ์**
(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1110/8959

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

21 สิงหาคม 2543

เรื่อง ตอบข้อหารือการลงทุนของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธพท. สนส. (11) 840/2543 ลงวันที่ 17 เมษายน 2543
 2. สำเนาหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ กค 0305/2022 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2543

ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือการลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ 10 มีนาคม 2543 ข้อ 5 (1) ถึง (5) ได้กำหนดประเภทของหลักทรัพย์ที่สหกรณ์จะนำไปฝากหรือลงทุนได้ และข้อ 5 (6) ได้กำหนดว่า ฝากหรือลงทุนอื่นใด นอกจากที่กำหนดไว้ตาม (1) ถึง (5) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติก่อน และปรากฏว่ามีสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งได้ขออนุญาตนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ 3 ประเภท ได้แก่ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลที่มีความมั่นคง ที่รัฐหรือสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ถือหุ้น ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ของนิติบุคคลที่มีฐานะการเป็นผู้ออก และหน่วยลงทุนหรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่ซื้อหุ้น ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ ขอรื้อหรือเรื่องการลงทุนดังกล่าวไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นั้น

บัดนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้ตอบข้อหารือแล้ว กรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ สามารถใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ต่าง ๆ ทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วรรณี รัตนวราหะ**

(นางวรรณี รัตนวราหะ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825853

โทรสาร (02) 2807319

15 เมษายน 2543

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่ ธปท. สนส. (11) 840/2543 เรื่อง ตอบข้อหารือการลงทุนของสหกรณ์

ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีหนังสือถึงธปท. ที่ กษ 1110/3398 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2543 ขอหารือการลงทุนของสหกรณ์เกี่ยวกับประเภทหลักทรัพย์ที่สหกรณ์ขอความเห็นชอบมายังคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขอเรียนว่า ในฐานะผู้กำกับดูแลสถาบันการเงิน ธปท. มิได้มีข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับประเภทหลักทรัพย์ที่สถาบันการเงินจะลงทุนได้ โดยให้อยู่ภายใต้การตัดสินใจและนโยบายของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ซึ่งจะพิจารณาผลตอบแทนและความเสี่ยงของตราสารตามฐานะและผลการดำเนินงานของผู้ออกตราสารนั้น ๆ อย่างไรก็ดี ธปท. ได้มีข้อกำหนดในการกำกับดูแลเกี่ยวกับจำนวนเงินที่สถาบันการเงินจะลงทุนได้ ซึ่งกำหนดไว้เป็นอัตราส่วนกับเงินกองทุนของสถาบันการเงิน นอกจากนี้ได้รวมความเสี่ยงของตราสารที่ลงทุนไว้ในการคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และภาระผูกพัน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงฐานะและความมั่นคงของสถาบันการเงินนั้น ๆ ด้วยการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารแยกตามประเภทผู้ออก เช่น ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยมีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกโดยองค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 ตราสารที่ภาคเอกชนเป็นผู้ออกมีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 รายละเอียดปรากฏในเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ อนึ่ง หากกรมส่งเสริมสหกรณ์ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ข้อกำหนดในการออกตราสารภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ก็สามารถสอบถามได้ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ธาริษา วัฒนเกส**

(นางธาริษา วัฒนเกส)

ผู้ช่วยผู้จัดการ สายนโยบายสถาบันการเงิน

ผู้ว่าการ แทน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. หนังสือที่ ธปท. สนส. (11) ว.616/2543 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2543
 2. หนังสือที่ ธปท. สนส. (11) ว. 618/2543 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2543

ฝ่ายนโยบายสถาบันการเงิน

โทร. 583-5836,283-5876

10 กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขอรื้อการลงทุนของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ด่วนมากที่ กช 1110/3399 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอรื้อและขอข้อเสนอแนะจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลังในการนำเงินของสหกรณ์ไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่เป็นตราสารทางการเงิน เนื่องจากการเกิดวิกฤตทางการเงินของประเทศ ได้ส่งผลให้มีประมาณเงินไหลเข้ามาในระบบของสหกรณ์เป็นจำนวนมากจนเกิดสภาพคล่องส่วนเกินขึ้น หลักทรัพย์ 3 ประเภทข้างต้นได้แก่ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นิติบุคคลที่มีความมั่นคงของรัฐ หรือ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ถือหุ้้น ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ของนิติบุคคลที่มีฐานะการเป็นผู้ออก หน่วยลงทุนหรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้้น นั้น

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

1. ปัจจุบันนี้สหกรณ์สามารถนำเงินของสหกรณ์ไปฝาก หรือลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยได้อยู่แล้ว เช่น ฝากในชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น ฝากในธนาคาร หรือฝากในสถาบันการเงินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ ซื้อหุ้้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่นซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
2. หลักทรัพย์ที่สหกรณ์ขอรื้อว่าจะนำเงินไปลงทุนดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนประเภทอื่น ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูงด้วย
3. วัตถุประสงค์ของสหกรณ์มุ่งเน้นการส่งเสริมการออมและการให้กู้ยืมเงินเพื่อช่วยเหลือแก่สมาชิกเมื่อมีความจำเป็นโดยสหกรณ์ไม่ได้มุ่งหวังการแสวงหากำไรเหมือนธุรกิจประเภทอื่น ดังนั้นการนำเงินของสหกรณ์ไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงเพื่อแสวงหาผลตอบแทนที่สูงเป็นการนำไปใช้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์
4. การดำเนินงานของสหกรณ์นั้นไม่มีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษในการกำกับดูแลด้านการเงินการลงทุนโดยเฉพาะเหมือนกองทุนประเภทอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และจากการที่สหกรณ์ในประเทศไทยมีจำนวนมากและมีเครือข่ายโยงใยถึงสังคมชุมชนในระดับภูมิภาค ทำให้การควบคุมดูแลให้ทั่วถึงอาจทำได้ค่อนข้างยากและหากเกิดปัญหาวิกฤตดังเช่นสถาบันการเงินแล้วอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อขั้นในวงกว้าง

5. การบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ดำเนินการโดยผู้จัดการและคณะกรรมการสหกรณ์นั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ยังขาดความชำนาญเกี่ยวกับการบริหารการลงทุนและการเงินที่มีความเสี่ยง ซึ่งแตกต่างจากการลงทุนของกองทุนรวมฯ ต่าง ๆ ที่มีการบริหารกองทุนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและการลงทุนมืออาชีพโดยเฉพาะ ดังนั้นหากสหกรณ์ขาดความรู้ความชำนาญในด้านนี้อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินโดยรวมของสหกรณ์ได้

6. จากเหตุผลตามข้อ 1-5 สำนักงานเศรษฐกิจการคลังพิจารณาแล้วมีความเห็นโดยรวมว่าการลงทุนในหลักทรัพย์ตามที่สหกรณ์ขอมานั้นยังมีลักษณะที่ไม่เหมาะสม และอาจทำให้การปฏิบัติงานของสหกรณ์ขาดความคล่องตัวและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินงานของสหกรณ์ได้

จึงเรียนเสนอความเห็นมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ศุภรัตน์ ควัฒน์กุล**

(นายศุภรัตน์ ควัฒน์กุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กองนโยบายการออมและการลงทุน

โทร 2739020 ต่อ 3653

โทรสาร 2739987

ที่ กษ 0215/6251

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

27 กุมภาพันธ์ 2535

เรื่อง ขอความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษให้สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ถิ่นหุ้น
ในบริษัทร่วมทุน

เรียน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

อ้างถึง หนังสือ ธ.ก.ส. ด่วนมาก ที่ 1830/4883 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2535

ตามหนังสือที่อ้างถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ขอให้นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นหลักการให้ สกต. เข้าไปซื้อหุ้นในบริษัทร่วมทุนที่ ธ.ก.ส. และ สกต. จัดตั้งขึ้นเป็นกรณีพิเศษ และเมื่อข้อบังคับใหม่เสร็จสมบูรณ์แล้วจะได้แนะนำให้ สกต. ขอแก้ไขวัตถุประสงค์เพิ่มเติมต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นชอบในหลักการให้ สกต. ไปซื้อหุ้นในบริษัทร่วมทุนได้เนื่องจากบริษัทฯ ดังกล่าวจะอำนวยความสะดวกแก่ สกต. ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญเลื่อน บุญเรือง**
(นายบุญเลื่อน บุญเรือง)
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ได้เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปลงทุน

1. พิจารณาการนำเงินของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ไปลงทุน ในกองทุนรวมวายุภักษ์

มติ มอบให้อนุกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ไปศึกษาในรายละเอียดของกองทุนวายุภักษ์ให้ชัดเจน รวมทั้งความเหมาะสมในการลงทุนของสหกรณ์ในกองทุนวายุภักษ์เสนอ คพช. ครั้งต่อไป

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2546)

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์

มติ เห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์หนึ่งได้ ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ลงวันที่ 10 มีนาคม 2543 ข้อ 5 (6)

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2546)

3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
- (2) บริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
- (3) บริษัทย่อยขยายบริษัท ตามข้อ 1 และ 2 อาทิ
 - บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด
 - บริษัทผลิตไฟฟ้าพลังงาน จำกัด
 - บริษัทผลิตไฟฟ้าระยอง จำกัด
 - บริษัทผลิตไฟฟ้าขอนแก่น จำกัด

มติ

(1) เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด ลงทุนในหุ้นกู้ของบริษัทผลิตไฟฟ้าต่าง ๆ ได้โดยต้องลงทุนในหุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิซึ่งได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Ratings) ตั้งแต่ระดับ A ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) โดยลงทุนได้ไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

(2) เห็นชอบในหลักการให้สหกรณ์ลงทุนในหุ้นกู้ที่มีหลักประกันหรือหุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ ซึ่งได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Ratings) ตั้งแต่ระดับ A ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) โดยลงทุนได้ไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ (การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2546)

4. ขอความเห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

มติ เห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นสามัญของ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
- (2) ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหุ้นกู้แปลงสภาพของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ข้อ 5 (6) และข้อ 6

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2547 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2547)

5. สหกรณ์ออมทรัพย์สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง จำกัด ขอความเห็นชอบลงทุนในหุ้นกู้บริษัท ข.การช่าง จำกัด (มหาชน)

มติ ให้ไปปรับปรุง (แก้ไข เพิ่มเติม) ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ โดยให้มีข้อความกำหนดระดับของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของหน่วยลงทุนตั้งแต่ระดับ A- ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการส่งเสริมฯ รับผิดชอบดำเนินการร่างประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติม) เพื่อขอความเห็นชอบต่อ คพช. ต่อไป และเมื่อประกาศฯ มีผลบังคับใช้แล้วก็ถือว่าสหกรณ์ออมทรัพย์สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้านครหลวง จำกัด สามารถลงทุนในบริษัท ข.การช่าง จำกัด (มหาชน) ได้ตามประกาศฯ ฉบับที่แก้ไขและปรับปรุงใหม่นี้

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549)

6. บริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.) ขอให้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ คพช. เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ กล่าวคือ สหกรณ์สามารถลงทุนในหุ้นกู้ที่ออกภายใต้การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เพื่อโครงการภาครัฐได้ แต่การลงทุนดังกล่าวควรมีข้อจำกัดต้องผ่านมติที่ประชุมใหญ่ และการลงทุนในหลักทรัพย์ตามประกาศ คพช. ข้อ 5 (6) รวมกันต้องไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวทำให้สหกรณ์ไม่มีความคล่องตัว

มติ เห็นชอบว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติม) โดยให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมฯ รับไปดำเนินการร่างประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติม) เพื่อขอความเห็นชอบจาก คพช. ต่อไป

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549)

7. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้โดยยสิทธิกับธนาคารกรุงไทย

มติ ที่ประชุมเห็นชอบตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ ที่เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด นำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้โดยยสิทธิที่ออกโดย บมจ. ธนาคารกรุงไทย ได้ตามมาตรา 62 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และให้สหกรณ์คำนึงถึงความเสี่ยงในการลงทุนด้วย

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2552)

8. สหกรณ์ออมทรัพย์สภากาชาดแห่งชาติ จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ไม่โดยยสิทธิ บริษัท ควอลิตี้เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)

มติ คพช. มีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นชอบตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์เห็นว่า เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์สภากาชาดแห่งชาติ จำกัด นำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ไม่โดยยสิทธิกับบริษัทควอลิตี้เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) ได้ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ข้อ 5 (6) และให้สหกรณ์คำนึงถึงความเสี่ยงในการลงทุนด้วย

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2552)

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุน

1. สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานโอสถสภา จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนนอกเหนือจากประกาศ คพช.

มติ ให้ถอนเรื่องนี้กลับไปให้คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์พิจารณาใหม่ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2547)

2. สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานโอสถสภา จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนนอกเหนือจากประกาศ คพช.

มติ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์

(1) ไม่ให้สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานโอสถสภา จำกัด นำเงินไปลงทุนซื้อตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทโอสถสภา จำกัด

(2) สหกรณ์ใด ๆ จะขอลงทุนตามประกาศ คพช. เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามข้อกำหนดของสหกรณ์ ตามข้อ 5 (6) ต้องผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่สหกรณ์และบริษัทที่จะออกหลักทรัพย์ให้สหกรณ์ลงทุนนั้น จะต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือตั้งแต่ระดับ A ขึ้นไป จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) แล้วเท่านั้น

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548)

3. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนธนาชาติ จำกัด หรือเกี่ยวกับข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์กรณีที่สหกรณ์ลงทุนใน “กองทุนรวม” เช่น กองทุนเปิดธนาชาติตราสารรัฐค้ำประกันเงินต้น ซึ่งมีนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ หรือตราสารหนี้ของภาครัฐทั้งจำนวน (100 % ของเงินลงทุนกองทุน) ดังนั้น การที่สหกรณ์ได้ลงทุนในกองทุนเปิดธนาชาติตราสารรัฐค้ำประกันเงินต้น จะถือว่าสหกรณ์ได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ แล้วใช่หรือไม่

มติ เห็นชอบตามมติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมฯ เสนอมาว่า การที่สหกรณ์นำเงินไปลงทุนใน “กองทุนรวม” ที่มีนโยบายลงทุนในประเภทหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เช่น กองทุนเปิดธนาชาติตราสารรัฐค้ำประกันเงินต้นไม่เข้าข่ายที่จะถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามถูกต้องตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549)

4. **ขอความเห็นชอบให้สหกรณ์ลงทุนในกองทุนรวมสหกรณ์ออมทรัพย์** ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด มีแผนงานโครงการจัดตั้งกองทุนรวมสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นโดยจัดจ้างบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) เป็นผู้จัดการกองทุนจึงขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้สหกรณ์ลงทุนในกองทุนรวมสหกรณ์ออมทรัพย์

มติ เห็นชอบตามมติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมฯ เสนอมาว่า กองทุนรวมสหกรณ์ออมทรัพย์ยังไม่ได้มีการจัดตั้งขึ้น ทำให้ไม่อาจนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาจึงยังไม่สามารถให้ความเห็นในเรื่องนี้ได้

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549)

5. **การนำเงินไปลงทุนซื้อหุ้นสามัญ บริษัท ฮานาไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)**

มติ

(1) คพช. ไม่รับเรื่องนี้ไว้พิจารณา และให้ส่งเรื่องการนำเงินไปลงทุนซื้อหุ้นสามัญ บริษัท ฮานาไมโครอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานกลุ่มบริษัท ฮานา จำกัด ให้นายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้พิจารณาดำเนินการต่อไป

(2) ให้มีการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ฉบับลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2550

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

6. **สหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**
ขอความเห็นชอบการซื้อหน่วยลงทุน ในบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ไทยเอเชีย จำกัด โดยสหกรณ์ได้ซื้อหุ้นกองทุนรวมกำไรเพิ่มพูน เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2537 ครบกำหนดเมื่อปี 2541 ราคาซื้อขายหุ้นต่ำกว่าราคามูลค่าหุ้นเป็นจำนวนมาก และสหกรณ์พิจารณาแล้วว่า เพื่อเป็นการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามความในมาตรา 62 (7) จึงได้ทำหนังสือขอความเห็นชอบคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2550

มติ คพช. ไม่มีอำนาจให้ความเห็นชอบการซื้อหน่วยลงทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากไม่สามารถให้ความเห็นชอบในการลงทุนย้อนหลังได้

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

7. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์ตราสารหนี้ (SCBSFF)

มติ ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำกัด นำเงินไปลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์ตราสารหนี้ (SCBSFF) เนื่องจาก กองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์ฯ ได้ไปลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย ซึ่งสหกรณ์ไม่สามารถลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าได้และธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ระบุว่าการลงทุนที่เป็นการซื้อตราสารล่วงหน้ามีความเสี่ยง 100%

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551)

8. สหกรณ์ออมทรัพย์นันทมิตร จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) ซึ่งสหกรณ์ได้ลงทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 จำนวน 4,430,000 บาท ขณะนั้นสหกรณ์มีทุนสำรอง จำนวน 907,925.27 บาท ต่อมาที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2549 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2550 มีมติอนุมัติให้สหกรณ์นำเงินไปลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทบางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) โดยเป็นการขออนุมัติจากที่ประชุมใหญ่อันหลัง และสหกรณ์ได้ทำหนังสือขอความเห็นชอบคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินดังกล่าว เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2551

มติ ไม่เห็นชอบที่สหกรณ์ออมทรัพย์นันทมิตร จำกัด นำเงินไปลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัท บางกอกสหประกันภัย จำกัด (มหาชน) เนื่องจาก

(1) ขัดกับประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ข้อ 6 การนำเงินไปฝากหรือลงทุนในหลักทรัพย์ตามข้อ 5 (7) รวมกันต้องไม่เกินทุนสำรองของสหกรณ์และต้องผ่านการอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ก่อนจึงจะดำเนินการได้

(2) การที่สหกรณ์ออมทรัพย์นันทมิตร จำกัด ได้กระทำขัดต่อกฎหมายที่กำหนดแล้วต่อมาภายหลังจะมาขอความเห็นชอบเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย หากให้ความเห็นชอบก็ถือเสมือนส่งเสริมให้สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 3/2551 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2551)

9. สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด ขอความเห็นชอบ

9.1 การนำเงินไปลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์ สะสมทรัพย์ตราสารหนี้ (SCBSFF)

มติ ที่ประชุมเห็นชอบตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ ที่ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด นำเงินไปลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์ตราสารหนี้ (SCBSFF) ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2551 ที่ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์นำเงินไปลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์ตราสารหนี้ (SCBSFF) เนื่องจากกองทุนดังกล่าวได้ไปลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าด้วย ซึ่งสหกรณ์ไม่สามารถลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าได้ และธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ระบุว่าการลงทุนที่เป็นการซื้อตราสารล่วงหน้ามีความเสี่ยง 100%

และเห็นชอบในหลักการหากสหกรณ์อื่นขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์สะสมทรัพย์ตราสารหนี้ (SCBSFF) ให้ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แจ้งมติที่ประชุม คพช. ในเรื่องดังกล่าวให้สหกรณ์ถือปฏิบัติต่อไป

9.2 การนำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

มติ ที่ประชุมเห็นชอบตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ ที่ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด นำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2550 ข้อ 5. กำหนดว่า หลักทรัพย์ที่สหกรณ์จะนำไปฝากหรือลงทุนได้ ได้แก่ (3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารเป็นผู้ออก และข้อ 4. ให้คำนิยามเกี่ยวกับคำว่า ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ว่า หมายความว่าถึง พันธบัตรตัวแลกเงินตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิรวมทั้งตราสารอื่น ๆ ที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน จากข้อกำหนดตามประกาศดังกล่าว

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2552)

10. สหกรณ์ออมทรัพย์สภากาชาดแห่งชาติ จำกัด ขอความเห็นชอบนำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

มติ คพช. มีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นชอบตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ความว่า ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์สภากาชาดแห่งชาติ จำกัด นำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2550 ข้อ 5. กำหนดว่า หลักทรัพย์ที่สหกรณ์จะนำไปฝากหรือลงทุนได้ ได้แก่ (3) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารเป็นผู้ออก และข้อ 4. ให้คำนิยามเกี่ยวกับคำว่า ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ว่า หมายความว่าถึง พันธบัตรตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หุ้นกู้ หุ้นกู้ที่มีหลักประกัน หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิรวมทั้งตราสารอื่น ๆ ที่มีลักษณะอย่างเดียวกันจากข้อกำหนดตามประกาศดังกล่าว สหกรณ์จึงไม่อาจลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิได้ ไม่ว่าจะเป็นหุ้นกู้ด้อยสิทธิของธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นใด

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2552)

11. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด ขอความเห็นชอบซื้อหุ้นกู้ด้อยสิทธิของธนาคารทีเอสบี จำกัด (มหาชน)

มติ คพช. มีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นชอบตามมติคณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจของสหกรณ์ความว่า ไม่เห็นชอบให้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด นำเงินไปลงทุนในหุ้นกู้ประเภทด้อยสิทธิของธนาคารทีเอสบี จำกัด (มหาชน) และสถาบันการเงิน หรือบริษัทมหาชนต่าง ๆ ได้ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่อง ข้อกำหนดการฝากหรือลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2550 ข้อ 4 และ ข้อ 5 (3)

(การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2552)

การดำเนินงาน

- สันทรัพย์
- หนี้สิน
- ทุนของสหกรณ์
- รายได้
- ค่าใช้จ่าย
- อื่นๆ
- เจ้าหน้าที่สหกรณ์

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับสินทรัพย์**

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 6595

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rlo@cpd.go.th <http://webhost.cpd.go.th/rlo>

ที่ กษ 1115/25 วันที่ 9 มิถุนายน 2554

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย (เพิ่มเติม)

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/073 ลงวันที่ 22 กันยายน 2553 นายทะเบียนสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิกและ/หรือบุคคลภายนอก และวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ หากสหกรณ์เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่สมาชิก รวมทั้งให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตรวจสอบการดำเนินการธุรกิจของสหกรณ์ในความรับผิดชอบ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาข้อเท็จจริงและลักษณะการดำเนินการธุรกิจดังกล่าวแล้วเห็นว่า เพื่อมิให้สหกรณ์ดำเนินการธุรกิจในลักษณะที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และกฎหมายอื่น รวมทั้งมิให้เกิดความเสียหายต่อระบบสหกรณ์โดยรวม จึงกำหนดให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. สหกรณ์เป็นนิติบุคคลที่มีสภาพและวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะตามกฎหมายสหกรณ์ ที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ และจะต้องดำเนินการธุรกิจในลักษณะที่จะไม่แสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน ประกอบกับลักษณะการดำเนินงานและโครงสร้างภาษีสหกรณ์ก่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงการค้าและทำให้เกิดการแข่งขันไม่เป็นธรรม จึงไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแข่งขันกับเอกชน อีกทั้งประชาชนยังสามารถจัดตั้งนิติบุคคลรูปแบบอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจแสวงหาผลกำไรโดยตรง หรือขอรับการจัดสรรสลากฯ ในฐานะบุคคลธรรมดาที่ย่อมสามารถกระทำได้นั้น จึงมิให้รับจดทะเบียนสหกรณ์จัดตั้งใหม่ที่จะดำเนินการธุรกิจดังกล่าวอีกต่อไป

2. การจัดสรรสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล (สสร.) จะจัดสรรให้แก่สหกรณ์ในฐานะผู้ค้ารายย่อยในจำนวนเพียง 19 - 45 เล่มต่อสหกรณ์ต่องวด ซึ่งไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่สมาชิกตามที่กล่าวอ้าง ทำให้สหกรณ์จะต้องซื้อหรือทำสัญญาซื้อเพิ่มเติมจากตัวแทนจำหน่าย โดยมีทั้งตัวแทนที่ได้รับจัดสรรจาก สสร. โดยตรงและตัวแทนที่ไม่ได้รับจัดสรรโดยตรง ประกอบกับเกิดปัญหาข้อร้องเรียนว่ากรรมการดำเนินการเข้าไปมีส่วนได้เสียและผลประโยชน์จากธุรกิจดังกล่าว การทำสัญญาซื้อขายทางบัญชีโดยไม่มีภาระส่งมอบสลากฯ กันจริง รวมทั้งสหกรณ์กระทำการในลักษณะที่จะทำให้เกิดการขายสลากฯ เกินราคาที่กำหนด ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ระบบสหกรณ์โดยรวม จึงกำหนดให้มีการตรวจสอบและดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีที่สหกรณ์ได้จัดทำโครงการฯ ให้สมาชิกกู้เงินเพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว และให้สหกรณ์เป็นเพียงตัวแทนของบรรดาสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามแนวทางปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้เดิม เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อระบบสหกรณ์โดยรวม ให้แจ้งผู้ตรวจการสหกรณ์ตรวจสอบราคาในการซื้อขายหรือทำสัญญาซื้อขายว่าจะเป็นการทำให้สมาชิกต้องจำหน่ายสลากฯ เกินราคาที่กำหนดในสลากกินแบ่งหรือไม่ เนื่องจากเป็นความผิดตามความมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

พ.ศ. 2517 รวมทั้งให้ตรวจสอบกรณีการซื้อขายผ่านทางบัญชีโดยไม่มีการส่งมอบสลากฯ กันจริง ทั้งนี้ หากตรวจพบให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งขัง หรือให้ยุติการดำเนินการ หรือแก้ไขข้อบกพร่อง (แล้วแต่กรณี) หากสหกรณ์ใดยังฝ่าฝืนขอให้แจ้งผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา 22 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ต่อไป

(2) กรณีสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นมาโดยสมาชิกที่เป็นผู้ค้าสลากรายย่อยและได้รับการจัดสรรสลากฯ จาก สสร. ไว้แล้ว หากมีการจัดหาสลากฯ เพิ่มเติมจากตัวแทนจำหน่าย ให้แจ้งผู้ตรวจการสหกรณ์ เข้าตรวจสอบโดยถือปฏิบัติตามนัย (1) และหากเห็นว่าสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นนั้นไม่อาจดำเนินกิจการให้เกิดผลดี หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ ระบบสหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม ก็ให้พิจารณาสั่งเลิกสหกรณ์ดังกล่าวเสีย

(3) สหกรณ์อื่นใดที่มีได้จัดตั้งขึ้นโดยสมาชิกที่เป็นผู้มีอาชีพหลักในการค้าสลากรายย่อย และไม่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว รวมทั้งมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด หากได้รับการจัดสรรจาก สสร. ไว้แล้ว ให้ดำเนินธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้เฉพาะส่วนที่ได้รับการจัดสรรไว้และให้ยุติการดำเนินธุรกิจดังกล่าวทันทีที่ครบกำหนดการจัดสรร

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการอย่างเคร่งครัด

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญนรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญนรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1115/073

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

22 กันยายน 2553

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์บางแห่งได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิกและ/หรือบุคคลภายนอก โดยให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกและสหกรณ์ และสหกรณ์จะนำรายได้ดังกล่าวมาจัดเป็นสวัสดิการให้แก่สมาชิกซึ่งทำให้เป็นแบบอย่างแก่สหกรณ์อื่น จึงก่อให้เกิดปัญหาว่าสหกรณ์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าวได้หรือไม่

นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ กรณีสหกรณ์ จะดำเนินธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตามผลการประชุมหารือร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมสรรพากร ดังนี้

1. ธุรกิจจัดหาสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจำหน่าย ไม่ใช่กิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ ตามความมาตรา 33 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ ประกอบกับลักษณะการดำเนินธุรกิจดังกล่าวเข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน จึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อธุรกิจเอกชนอื่นเนื่องมาจากสหกรณ์ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้น หากให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจนี้ในลักษณะที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเช่นเดียวกับธุรกิจเอกชน จะส่งผลกระทบต่อกรยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ของระบบสหกรณ์โดยรวมได้

2. หากสหกรณ์เห็นว่าสมาชิกจะได้รับประโยชน์จากธุรกิจดังกล่าว สหกรณ์จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะต้องไม่เป็นผู้ดำเนินธุรกิจนี้ในลักษณะจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเสียเอง เช่น การจัดทำโครงการเพื่อให้สมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลกู้เงินเพื่อนำไปลงทุน และสหกรณ์จะต้องเป็นเพียงผู้แทนของบรรดาสมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจดังกล่าว และคิดค่าตอบแทนได้เฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเป็นผู้แทนของบรรดาสมาชิกในธุรกิจดังกล่าวเท่านั้น เพื่อมิให้เข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกัน

3. ขอให้แจ้งสหกรณ์ จังหวัดตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ หากพบว่าสหกรณ์ในความรับผิดชอบดำเนินธุรกิจนี้ในลักษณะดังกล่าว ให้ใช้อำนาจตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามที่ได้รับมอบอำนาจออกคำสั่งให้สหกรณ์ปฏิบัติเป็นไปตามนัยข้อ 2 รวมทั้งให้เพิกถอนการรับจดทะเบียนข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของสหกรณ์และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสหกรณ์ประกอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **จิตรกร สามประดิษฐ์**

(นายจิตรกร สามประดิษฐ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

<http://webhost.cpd.go.th/rlo>

ที่ กษ 1108/8459

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

9 สิงหาคม 2549

เรื่อง ชักซ้อมการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงิน และอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2526

ด้วยปัจจุบันมีสหกรณ์หลายสหกรณ์ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงเกิดปัญหาเมื่อมีการฟ้องร้องดำเนินคดีการบังคับชำระหนี้ตามสัญญาเงินกู้ สหกรณ์จึงไม่สามารถบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ในส่วนของดอกเบี้ยได้ตามสัญญา ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของสหกรณ์ทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงใคร่ขอให้สหกรณ์จังหวัดและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แนะนำและกำกับสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบถือปฏิบัติในเรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา 654 ที่กำหนด “ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละสิบห้าต่อปี ถ้าในสัญญากำหนดดอกเบี้ยเกินกว่านั้นก็ให้ลดลงมาเป็นร้อยละสิบห้าต่อปี” ยกเว้นสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังตามสิ่งที่ส่งมาด้วย อาจคิดดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมไม่เกินร้อยละ 19 ต่อปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cep@cpd.go.th, www.cpd.go.th

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินและอัตราสูงสุดของดอกเบี้ย
ที่สถาบันการเงินอาจคิดได้จากผู้กู้ยืม
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2526

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 (4) และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. 2523 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ออกประกาศเป็นข้อกำหนดดังต่อไปนี้

ข้อ 1 กำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิตเป็นสถาบันการเงิน

ข้อ 2 อัตราสูงสุดของดอกเบี้ยที่สหกรณ์ออมทรัพย์ ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิตอาจคิดจากผู้กู้ยืมไม่เกินร้อยละ 19 ต่อปี

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526

(ลงชื่อ) สมหมาย ฮุนตระกูล

(นายสมหมาย ฮุนตระกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(คัดจากหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 100 ตอนที่ 189 วันที่ 2 ธันวาคม 2526 หน้า 1

ที่ พณ 0502/2815

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนนนทบุรี 1
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

4 สิงหาคม 2548

เรื่อง กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด

ด้วยสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด (สอ.กสท.) ได้มีหนังสือแจ้งกรมการประกันภัยว่าสหกรณ์ฯ ได้ออกระเบียบว่าด้วย กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ ซึ่งใช้บุคคลค้าประกันต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนและสหกรณ์จะหักเงินกู้สมาชิกสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 0.50 ของเงินกู้สามัญตามสัญญา ในการนี้กองทุนจะคืนเงินสมทบให้ทั้งหมดเมื่อสมาชิกชำระหนี้หมดตามสัญญา โดยไม่มีดอกเบี้ย ในกรณีที่สมาชิกกองทุนถึงแก่กรรมหรือสมาชิกกองทุนไม่ชำระหนี้ให้ครบตามสัญญา กองทุนจะจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ค้าประกันในอัตราร้อยละ 50 ของยอดเงินกู้สุทธิ หลังจากนำเงินค่าหุ้นเงินฝากหรือเงินอื่นใดที่สมาชิกผู้กู้จะพึงได้รับจากสหกรณ์มาหักชำระหนี้แล้ว

กรมการประกันภัย ได้พิจารณาระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด ว่าด้วยกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ พ.ศ. 2543 ฉบับลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 แล้วขอเรียนว่าการกระทำที่มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะประกอบด้วยคู่สัญญาสองฝ่ายซึ่งฝ่ายหนึ่งตกลงว่าจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้เมื่อเหตุการณ์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการชดใช้เงินดังกล่าวอาศัยการมีชีวิตอยู่ของผู้เอาประกันชีวิต ณ วันที่ครบอายุสัญญาหรือผู้เอาประกันชีวิตได้เสียชีวิตลงภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นเงื่อนไขสำคัญ และในขณะเดียวกันคู่สัญญาฝ่ายนี้เรียกว่า ผู้เอาประกันชีวิต ก็ตกลงที่จะส่งเงินจำนวนหนึ่งให้เป็นค่าตอบแทนการให้สัญญาว่าจะชดใช้เงินดังกล่าวไม่ว่าเงินนั้นจะเรียกว่าเบี้ยประกันภัยหรือไม่ก็ตาม ย่อมต้องด้วยลักษณะของการประกันชีวิตซึ่งตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สรศักดิ์ ทัศนสุวรรณ**

(นายสรศักดิ์ ทัศนสุวรรณ)

นิติกร 9 ชช. ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ

โทร. 0 2547 4583-7

โทรสาร 0 2547 4588

ที่ พณ 0502/2814

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนนันทบุรี 1
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นันทบุรี 11000

4 สิงหาคม 2548

เรื่อง กองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ

เรียน นายอภิสิทธิ์ ศรีแก้ววาร

ตามที่ท่านได้มีหนังสือแจ้งกรมการประกันภัยว่า ขณะนี้สหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด (สอ.กสท.) ยังมีได้แก่ไชระเบียบสหกรณ์ฯ ว่าด้วยกองทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกันเงินกู้สามัญ และขอให้กรมการประกันภัยตรวจสอบ ดังความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กรมการประกันภัย ขอเรียนว่า กรมการประกันภัยได้พิจารณาระเบียบและข้อเท็จจริง ตามที่ท่านได้แสดงแล้ว และได้มีหนังสือแจ้งสหกรณ์ฯ ว่าข้อกำหนดบางส่วนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกองทุนและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินมีลักษณะเข้าข่ายเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิต ซึ่งตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัย โดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามพระราชบัญญัตินี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สรศักดิ์ ทัศนสุวรรณ**

(นายสรศักดิ์ ทัศนสุวรรณ)

นิติกร 9 ชช. ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ

โทร. 0-2547-4583-7

โทรสาร 0-2547-4588

ที่ กษ 1108/10467

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

30 กันยายน 2547

เรื่อง คำแนะนำเกี่ยวกับการให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่าสหกรณ์ในปัจจุบันมีสภาพคล่องทางการเงินสูง ทำให้สหกรณ์หลายสหกรณ์ขยายขอบเขตการให้เงินกู้และเพิ่มเพดานเงินกู้สูงขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพคล่องดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นเหตุให้คณะกรรมการดำเนินการบางสหกรณ์ขาดความระมัดระวังในการให้กู้ ประกอบกับการให้เงินกู้ระยะยาวอาจทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่องในอนาคตได้ จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อระบบสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า สหกรณ์ควรระมัดระวังในการบริหารการเงินโดยเฉพาะการปล่อยเงินกู้ โดยตรวจสอบที่มาของทุนดำเนินงานให้เหมาะสมกับระยะเวลาในการให้เงินกู้ ซึ่งเงินกู้ประเภทใดประเภทหนึ่งสหกรณ์สามารถให้กู้หลายสัญญาได้ แต่ทั้งนี้ยอดรวมของเงินกู้ทุกสัญญาต้องจำกัดอยู่ในวงเงินกู้ของประเภทนั้น ๆ

อนึ่ง ในการพิจารณากำหนดวงชำระหนี้เงินกู้แต่ละประเภท ให้คณะกรรมการดำเนินการพึงใช้ความระมัดระวังในการพิจารณา โดยคำนึงถึงฐานะการเงิน ทุน เงินกู้และเงินฝากของสหกรณ์เป็นเกณฑ์ หากสหกรณ์ให้กู้โดยมีระยะเวลาชำระหนี้ยาวนาน หรือให้กู้เงินโดยมีหลักประกันไม่เพียงพอนี้ จนเป็นเหตุให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก นายทะเบียนสหกรณ์อาจใช้อำนาจสั่งการตามความในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : coop_est@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ กษ 1109/7114

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

26 มิถุนายน 2546

เรื่อง แนวทางการให้บริการเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินแก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ส่งเสริมการออมทรัพย์ของบุคคลที่เป็นสมาชิกและให้บริการเงินกู้เพื่อการอันจำเป็นและมีประโยชน์ โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สำหรับเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินเป็นบริการเงินกู้ประเภทหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการสมาชิกที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อการอันจำเป็นเร่งด่วน วงเงินกู้จะไม่สูงและระยะเวลาการชำระคืนไม่นาน อาทิ วงเงินกู้ครั้งหนึ่งของเงินเดือนของสมาชิกผู้กู้ แต่ไม่เกิน.....บาท ระยะเวลาชำระคืนภายใน 2 งวด ๆ ละ 1 เดือน

อย่างไรก็ดี ขณะนี้มีสหกรณ์บางแห่งให้บริการเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินกระแสรายวันโดยสหกรณ์ได้ทำสัญญากับธนาคารเพื่อเชื่อมระบบคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเพื่อให้สมาชิกผู้กู้เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินผ่านระบบ ATM ของธนาคาร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หากสหกรณ์ออมทรัพย์ใดจะให้บริการเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินผ่านระบบ ATM ของธนาคาร จะต้องระมัดระวังและพิจารณาโดยรอบคอบเพราะการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว จะเกิดผลกระทบที่สำคัญ 3 ประเภท คือ

1) สมาชิกเป็นหนี้อย่างต่อเนื่อง

เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินกระแสรายวัน จะทำให้สมาชิกเป็นหนี้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสมาชิกสามารถกดเงินจากตู้ ATM ไปใช้ได้ตลอด และเมื่อถูกหักเงินเดือน ณ วันสิ้นเดือน วันถัดไปสมาชิกก็สามารถกดเงินกู้ฉุกเฉินได้อีก อย่างน้อยก็เท่ากับเงินเดือนที่ถูกหักชำระหนี้

2) การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อให้สมาชิกมีแหล่งออมเงินเพื่อสร้างฐานะความเป็นอยู่ที่ดี และแหล่งกักออมเพื่อการอันจำเป็นและมีประโยชน์ โดยการยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขยัน ประหยัด อุดม และมีวินัยทางการเงินเป็นสำคัญแต่เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินกระแสรายวันจะกระตุ้นให้สมาชิกเป็นหนี้ และเป็นหนี้อย่างต่อเนื่องต่อไปจึงไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

3) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มสูงขึ้น

เนื่องจากขณะนี้สหกรณ์จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อาทิ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อื่น ๆ ค่าเชื่อมต่อระบบคอมพิวเตอร์ระหว่างสหกรณ์กับธนาคาร สำหรับสมาชิกก็มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน อาทิ ค่าธรรมเนียมกดเงิน ค่าธรรมเนียมทำบัตร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อไปด้วย
จ้กขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

กนก กติการ

(นายกนก กติการ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

โทร. 0 2282 1226

โทรสาร 0 2282 1226

ที่ กษ 0409/10974

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

14 ธันวาคม 2542

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการให้สมาชิก “กู้เงินฉุกเฉินพิเศษ”

เรียน นายศิลป์ชัย รักษาพล ผู้สอบบัญชี

- อ้างอิง**
1. หนังสือ ที่ ตส. 160/2542 ลงวันที่ 3 กันยายน 2542
 2. หนังสือ ที่ ตส. 198/2542 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2542

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. หนังสือสำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร ที่ กษ 0216/30111 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542
 2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/7061 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 และ 2 ท่านได้หารือเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินพิเศษ พ.ศ. 2542 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุกระบี่ จำกัด ซึ่งสหกรณ์ได้กำหนดขึ้นและให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2542 มีกำหนดระยะเวลา 3 ปี โดยระเบียบดังกล่าวยังมิได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ในทางปฏิบัติสามารถกระทำได้หรือไม่ หากไม่สามารถกระทำได้ ควรให้สหกรณ์ปฏิบัติอย่างไร นั้น

เนื่องจากข้อหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการถือใช้ระเบียบของสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้หารือไปยังนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้วินิจฉัยในเรื่องดังกล่าว ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้ตอบข้อหารือดังกล่าวแล้วตามหนังสือสำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร ที่ กษ 0216/30111 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครุกระบี่ จำกัด ทราบและปฏิบัติให้เป็นไปตามหนังสือดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานควบคุมการสอบบัญชีสหกรณ์โดยผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

โทร. 2825886, 6285240-59 ต่อ 1301-4

โทรสาร 6285013

3 กันยายน 2542

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการให้สมาชิก “กู้เงินฉุกเฉินพิเศษ”

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

จากการปฏิบัติงานตรวจสอบในฐานะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของสำนักงานพบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งได้มีการนำระเบียบว่าด้วย “เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินพิเศษ” กำหนดวงเงินกู้สูงสุดที่สมาชิกจะกู้ได้คือ 50,000.- บาท โดยใช้บุคคลค้ำประกัน 1 คน ระยะเวลาการผ่อนชำระสูงสุด 36 งวด ระเบียบดังกล่าวถือใช้เป็นกรณีพิเศษ มีผลบังคับใช้นาน 3 ปี นับตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นไป

ซึ่งระเบียบดังกล่าวข้างต้น ยังมิได้รับทราบหรือความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ฯ หรือส่วนงานใดจากทางราชการ จะมีก็เพียงผู้แทนจากกรมส่งเสริมฯ ที่เข้าร่วมประชุมและรับรู้ถึงการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวอาจถือว่าเป็นการหลีกเลี่ยงประเภทเงินกู้พิเศษที่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน รวมทั้งถ้าหากจะถือว่าเป็นเงินกู้ฉุกเฉินก็น่าจะเป็นจำนวนเงินที่กำหนดให้กู้ได้ไม่สูงมากนัก ระยะเวลาการผ่อนชำระก็ไม่ควรจะนานถึง 36 งวด รวมทั้งหลักเกณฑ์ของเงินกู้พิเศษ ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเท่านั้น

ผู้สอบบัญชีจึงใคร่ที่จะหารือว่าการปฏิบัติดังกล่าว อาจเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายสหกรณ์ฯ หรือกฎหมายอื่นใดหรือไม่

จึงเรียนหารือมาเพื่อนำผลที่ได้ไปแจ้งให้สหกรณ์ฯ ที่ตรวจสอบอยู่ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **ศิลป์ชัย รักษาพล**

(นายศิลป์ชัย รักษาพล)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 2954

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ โทร (02) 2825853

ที่ กษ 1110/7061

วันที่ 9 กรกฎาคม 2542

เรื่อง การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับทราบว่ามีสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งเมื่อสมาชิกได้รับเงินกู้สามัญไปเต็มจำนวนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบแล้ว คณะกรรมการดำเนินการยังได้มีมติให้เงินกู้แก่สมาชิกในลักษณะอื่น ๆ ได้อีก เช่น ให้กู้เงินปันผลล่วงหน้า หรือให้เงินกู้เพื่อการศึกษา หรืออื่น ๆ เป็นต้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์นั้น จะมีเพียง 3 ประเภทเท่านั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญ และเงินกู้พิเศษ การที่สหกรณ์ได้กำหนดประเภทเงินกู้นอกเหนือจากประเภทเงินกู้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนั้น เท่ากับเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติไม่เป็นไปตามข้อบังคับ และเป็นไปเพียงเพื่อให้สมาชิกได้รับเงินกู้เพิ่มขึ้นเท่านั้น โดยมิได้พิจารณาถึงผลเสียอย่างอื่นที่จะตามมา ได้แก่ ทำให้สมาชิกขาดวินัยทางการเงินและมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้ของสมาชิกมิได้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวหากสมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ต่อสหกรณ์ได้ จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ แจ้งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่อยู่ในการกำกับและส่งเสริมได้ทราบ และให้ยกเลิกการกำหนดประเภทเงินกู้นอกเหนือข้อบังคับดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

(ลงชื่อ) **วิจิตร สุขเพชร**

(นายวิจิตร สุขเพชร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร สำนักงานปลัดกระทรวง โทร. 2818301

ที่ กษ 0216/30111

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับการให้สมาชิก “กู้เงินฉุกเฉินพิเศษ”

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามบันทึกที่ กษ 0409/9897 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 ได้หารือเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกระบี่ จำกัด ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินพิเศษ พ.ศ. 2542 ขึ้นและให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2542 ว่าสหกรณ์สามารถกำหนดระเบียบดังกล่าวได้หรือไม่และหากไม่ถูกต้องแต่สหกรณ์ได้ถือใช้และได้จ่ายเงินกู้ไปแล้ว ควรให้สหกรณ์ปฏิบัติเช่นไร นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกระบี่ จำกัด กำหนดให้การให้เงินกู้แก่สมาชิก มี 3 ประเภท ได้แก่ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญและเงินกู้พิเศษ การที่สหกรณ์ได้ไปกำหนดเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินพิเศษขึ้นนอกเหนือจากประเภทของเงินกู้ที่ข้อบังคับกำหนดไว้ จึงเท่ากับแสดงเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามข้อบังคับ ซึ่งไม่สามารถกระทำได้ ดังนั้นเมื่อเกิดความเสียหายคณะกรรมการดำเนินการจะต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว จึงขอให้สหกรณ์ยกเลิกการกำหนดเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินพิเศษดังกล่าว สำหรับในส่วนที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินการ ทั้งนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางให้สหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวตามบันทึกของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/7061 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2542 ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **อภิชัย การุณยวนิช**

(นายอภิชัย การุณยวนิช)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 0216/261

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.10200

8 กันยายน 2541

เรื่อง ตอบข้อหารือของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิษณุโลก จำกัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพิษณุโลก ที่ พล 0013/05606 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิษณุโลก จำกัด ขอรื้อเกี่ยวกับการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ ว่าสามารถจ่ายได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาข้อหารือของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิษณุโลก จำกัด แล้วเห็นว่า

1. สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ เนื่องจากรัฐบาลประกาศวันหยุดในวันสิ้นปีหลายวัน และได้กลับไปกลับมา ทำให้สมาชิกสับสน และสมาชิกที่ผิดนัดเนื่องจากเจ้าหน้าที่การเงินอำเภอ เจ้าหน้าที่โรงเรียน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผิดพลาดเรื่องเงินเดือนเข้าผิดตัว แจ้งค้างผิดคนกรณีนี้การผิดนัดไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวของสมาชิกเอง เพื่อความเป็นธรรมจึงเห็นควรให้จ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกดังกล่าวนี้ได้ตามจำนวนที่สมาชิกนั้นพึงจะได้รับตามสิทธิของตน

2. สมาชิกที่ค้างชำระในวันจ่ายเงินเดือน และได้นำมาจ่ายเองภายในวันที่ 23 ของเดือนถัดไป (ก่อนวันประชุมคณะกรรมการประจำเดือน) กรณีนี้เห็นว่า เมื่อสมาชิกไม่สามารถส่งเงินงวดชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ได้ทันตามกำหนดเวลา ก็ถือว่าสมาชิกผู้นั้นผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ในคราวนั้น ซึ่งข้อบังคับของสหกรณ์ข้อ 22 (2) กำหนดว่า "...แต่สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใด ไม่ให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น" จึงไม่สมควรจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกในกลุ่มนี้ เพราะสมาชิกปฏิบัติผิดข้อบังคับของสหกรณ์ และถ้าให้สมาชิกเหล่านี้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนก็อาจจะทำให้สมาชิกอื่นใช้เป็นข้ออ้างในการขอรับเงินเฉลี่ยคืนทั้งที่ปฏิบัติผิดข้อบังคับในปีต่อไปอีกได้

3. ขั้นตอนการจ่ายเงินและการบันทึกบัญชีนั้น ให้สหกรณ์ประสานงานกับหน่วยงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งรับผิดชอบเรื่องการบัญชีของสหกรณ์โดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อแจ้งสหกรณ์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสงค์ วรรณเขจร**

(นายประสงค์ วรรณเขจร)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. (02) 2818301

2 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอบริกาเรื่องจ่ายเงินเฉลี่ยคืน**เรียน** นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่านสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก**สิ่งที่ส่งมาด้วย** 1. สำเนารายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี จำนวน 1 ชุด
2. บัญชีรายชื่อ จำนวน 3 แผ่น

ด้วยทางสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิษณุโลก จำกัด มีปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานหลายอย่างที่เกี่ยวเนื่องจากระเบียบฯ และข้อบังคับ คือ

1. ในปี 2540 ทางหน่วยงานสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จ่ายเงินเดือนครูผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด สมาชิกที่เงินเดือนเดือนน้อยจะไม่มีจ่ายสหกรณ์ฯ

เจ้าหน้าที่การเงินอำเภอและจังหวัดคืนใบเสร็จทุกเดือน ทำให้สมาชิกค้างส่งชำระหนี้เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งเกิดผลเสียหายแก่การเงินของสหกรณ์ฯ เป็นอย่างยิ่ง

2. เมื่อสมาชิกค้างชำระเงินงวดชำระหนี้ ตามข้อบังคับ ข้อ 22 (2) ไม่มีสิทธิรับเงินเฉลี่ยคืน ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการลงมติให้ปฏิบัติตามข้อบังคับไม่จ่ายเฉลี่ยคืนให้สมาชิกที่ผิดนัดทั้งหมด

3. มติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2540 เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2541 ได้ลงมติไม่อนุมัติให้สหกรณ์ฯ จ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ตามข้อบังคับข้อ 22 (2) และให้ตั้งงบประมาณปี 2541 จ่ายเฉลี่ยคืนให้สมาชิกที่ผิดนัดส่งชำระหนี้ในรายที่ไม่เจตนาที่จะผิดข้อบังคับ โดยตั้งกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงแต่ละราย แล้วทำหนังสือปรึกษานายทะเบียนสหกรณ์ว่าจะจ่ายได้หรือไม่

4. คณะกรรมการพิจารณาและสอบสวนแล้ว ตั้งหลักเกณฑ์ว่าให้จ่ายเฉลี่ยคืนให้ ดังนี้ วันหยุดในวันสิ้นปีหลายวัน และได้กลับไปกลับมา ทำให้สมาชิกสับสน

1. สมาชิกที่ผิดนัดเพียงครั้งเดียว เหตุผล เดือนธันวาคม 2540 รัฐบาลประกาศวันหยุดในวันสิ้นปีหลายวัน และได้กลับไปกลับมา ทำให้สมาชิกสับสน

2. สมาชิกที่ค้างในวันจ่ายเงินเดือนและนำเงินมาจ่ายเอง ภายในวันที่ 23 ของเดือนถัดไป (ก่อนวันประชุมคณะกรรมการประจำเดือน)

3. สมาชิกที่ผิดนัดเพราะ เจ้าหน้าที่การเงินอำเภอ เจ้าหน้าที่โรงเรียน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ผิดพลาดเรื่องเงินเดือนเข้าผิดตัว แจ่งค้างผิดคน

4. จะพิจารณาให้เฉพาะสมาชิกผิดนัดในปี 2540 เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ในปีต่อไปต้องปฏิบัติตามข้อบังคับโดยเคร่งครัด

5. จำนวนสมาชิกที่กรรมการพิจารณา ให้มีสิทธิได้รับเงินเฉลี่ยคืนทั้งสิ้น 78 ราย จำนวนเงิน 307,789.00 บาท ตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาว่า สมควรที่จะจ่ายเงินเฉลี่ยคืนได้หรือไม่

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พิทยา วงษ์ยอด**

(นายพิทยา วงษ์ยอด)

ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิษณุโลก จำกัด

โทร. 055-258745

โทรสาร 055-242619

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองสหกรณ์การเกษตร โทร. 2813095 ต่อ 815,816

ที่ กษ 1107/2185

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง ขอรื้อหรือวิธีปฏิบัติตามโครงการรับจำนำ/รับขายฝากกระเทียมของสหกรณ์ ปีการผลิต 2535/36

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามบันทึกกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0406/411 ลงวันที่ 13 มกราคม 2537 ขอรื้อหรือวิธีปฏิบัติทางบัญชีของสหกรณ์ตามโครงการรับจำนำ/รับขายฝากกระเทียมของสหกรณ์ ปีการผลิต 2535/36 นั้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ขอเรียนชี้แจงดังนี้

1. การบันทึกรายการการบัญชีเกี่ยวกับโครงการฯ การปิดบัญชีและการจัดทำงบการเงิน ให้แยกต่างหากจากระบบบัญชีตามปกติของสหกรณ์ โดยจัดทำงบการเงินเฉพาะโครงการนี้ ตามรอบระยะเวลาของโครงการฯ ตามแบบ กท. 9, 10 ซึ่งกรมฯ ได้แนะนำสหกรณ์ไปแล้วตามรายละเอียดในเอกสารที่แนบ

2. ในวันสิ้นสุดโครงการฯ หากสหกรณ์มีกระเทียมคงเหลือและจำนวนตลาดเคลื่อนไหวไม่ถูกต้อง ตรงกับหลักฐานทางบัญชีหรือขาดน้ำหนัก เนื่องจากกระเทียมเน่าเสีย ฝ่อและยุบตัวตามสภาพ กรมฯ ได้แนะนำให้สหกรณ์ใช้ราคาเฉลี่ยโดยคิดจากมูลค่ากระเทียมที่ขายได้หารด้วยปริมาณกระเทียมที่สหกรณ์จะต้องรับผิดชอบขายทั้งหมด ถ้าราคาเฉลี่ย กก. ละ 6 - 8.99 บาท สหกรณ์ที่ไม่ต้องขอส่วนที่ยุบตัว แต่จะขอในส่วนของเงินชดเชย ซึ่ง คชก. ได้อนุมัติให้แล้ว กก. ละไม่เกิน 3 บาท ซึ่งสหกรณ์ไม่ต้องรับผิดชอบน้ำหนักที่ยุบและขาดหาย แต่ถ้าหากราคาเฉลี่ยต่ำกว่า กก. ละ 6 บาท ให้ขอยุบตัวได้โดยให้สหกรณ์ตั้งกรรมการตรวจสอบและรับรองการยุบตัวและเน่าเสีย ตามที่เป็นจริงเพื่อเป็นหลักฐาน ซึ่งกรมฯ จะขออนุมัติ คชก. ต่อไป

3. เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของการไถ่ถอน ผู้ขายฝากมิได้ไถ่ถอนกระเทียมคืนสหกรณ์จะต้องนำกระเทียมไปจำหน่าย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายอยู่ในความรับผิดชอบของโครงการฯ ซึ่งได้อนุมัติเงินค่าใช้จ่ายให้สหกรณ์นำไปใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการประชุมสมาชิก การประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสาร ค่าเบี้ยประชุมกรรมการดำเนินการ ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะของกรรมการ และพนักงานในการออกไปปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อตรวจสอบ รับมอบส่งมอบกระเทียมค่าใช้จ่ายในการจัดการขายกระเทียมและ ค่าใช้จ่ายในการบริการอื่น ๆ โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาจาก

- (1) ร้อยละ 2 ของเงินที่ได้รับจัดสรร
- (2) ร้อยละ 3 จากค่าบริการรับขายฝาก

และหากมีสมาชิกบางรายนำกระเทียมไปจำหน่ายเอง โดยมิได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์ และมีได้นำเงินมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ เป็นหน้าที่ของสหกรณ์ที่จะต้องรับผิดชอบติดตามทวงหนี้คืนมาให้ได้ตามสัญญาที่ได้ทำไว้ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก

4. กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจะชดเชยภาระการขาดทุนให้แก่สหกรณ์ กรณีที่สหกรณ์จำหน่ายกระเทียมได้ราคาต่ำกว่า กก. ละ 9 บาท แต่ไม่ต่ำกว่า กก. ละ 6 บาท (หรือจะได้รับชดเชยไม่เกินกิโลละ 3 บาท) โดยให้สหกรณ์ใช้ราคาจำหน่ายกระเทียมโดยเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการคำนวณเงินชดเชย เนื่องจากการจำหน่ายกระเทียมของสหกรณ์มีหลายราคา หากราคากระเทียมที่จำหน่ายได้เฉลี่ยต่ำกว่า กก. ละ 6 บาท กรมส่งเสริมสหกรณ์จะต้องขออนุมัติ คชก. เพิ่มเติม หรือขอในส่วนที่ยุบตัวเป็นกรณีพิเศษ

อนึ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการประสานงานกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดที่เกี่ยวข้องไว้ชั้นหนึ่งแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **อวยผล กนกวิจิตร**
(นายอวยผล กนกวิจิตร)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

การยุบตัวตามสภาพของกระเทียมหัว

ภายหลังเก็บเกี่ยวได้ 100 วัน จากน้ำหนักกระเทียม 100 กิโลกรัม จะเหลือกระเทียมแห้ง 36.79 กิโลกรัม ตัดแต่งเพื่อขายจะสูญเสียน้ำหนัก ร้อยละ 15
ดังนั้น กระเทียม สด 100 กิโลกรัม จะเหลือน้ำหนักแห้งพร้อมที่จะขาย 32.78 กิโลกรัม

อัตราการยุบตัวของกระเทียมแห้ง 100 กิโลกรัม

เดือนที่เก็บรักษา	อัตราการยุบตัว (เปอร์เซ็นต์)	น้ำหนักกระเทียมคงเหลือ (กิโลกรัม)	หมายเหตุ
ตุลาคม	3.48	96.52	หลังเดือนธันวาคม
พฤศจิกายน	7.09	92.91	ไม่มีการคำนวณ
ธันวาคม	10.83	89.17	อัตราการยุบตัว เนื่องจากกระเทียมฤดูใหม่ออก

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กท. 9

สรุปผลการรับขายฝาก การไถ่ถอน การจำหน่าย และการยุติตัวของกระเทียม

ตามโครงการรับจำหน่าย/รับขายฝากกระเทียมของสหกรณ์ ปีการผลิต 2535/36

ของสหกรณ์.....จำกัด อำเภอ.....จังหวัด.....

ผลการรับขายฝากกระเทียม (1)	ผลการไถ่ถอน (2)		ผลการจำหน่าย (3)		กระเทียมฝ่อ/ยุติตามสภาพ (4)		คงเหลือ (5)		ราคาเฉลี่ยที่ขาย (6) ปริมาณกระเทียม ฝ่อ/ยุติ (บาท)
	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	ราคา เฉลี่ย (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	
จำนวน เกษตรกร									

ได้ตรวจสอบผลการสรุปรายการต่าง ๆ เป็นอันถูกต้องแล้ว

ลงชื่อ.....สหกรณ์อำเภอ.....

(.....)

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง แบบฟอร์ม กท. 9

ช่องที่ 1-2 ผลการรับขายฝากกระเทียม และผลการไถ่ถอน
 - รายงานตามแบบฟอร์ม กท. 8/1, 8/2 ที่ได้รายงานให้กรมฯ ทราบแล้วหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง **ขอให้ชี้แจงด้วย**

ช่องที่ 3 ผลการจำหน่าย
 - ราคาให้สหกรณ์คิดราคาการจำหน่ายเป็น**ราคาเฉลี่ย**

เช่น ณ	วันที่ 1 ต.ค. 36	สหกรณ์ขายได้	100 กก.	มูลค่า	950 บาท
	วันที่ 5 ต.ค. 36	สหกรณ์ขายได้	500 กก.	มูลค่า	5,000 บาท
	วันที่ 8 ต.ค. 36	สหกรณ์ขายได้	<u>700</u> กก.	มูลค่า	<u>6,300</u> บาท
	รวมทั้งสิ้น	สหกรณ์ขายได้	1,300 กก.	มูลค่า	12,250 บาท

ฉะนั้นราคาเฉลี่ย คือ $\frac{12,250}{1,300} = 9.42$

ช่องที่ 4 กระเทียมฝ่อ/ยุบตัว
 - รายงานตามสภาพความเป็นจริง แต่ทั้งนี้ให้ใช้อัตราที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ **หากสหกรณ์ใดเกินอัตราที่กำหนดขอให้ชี้แจงด้วย**
 * พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและรับรองปริมาณกระเทียมที่เน่า/ฝ่อ/ยุบตัว

ช่องที่ 5 กระเทียมคงเหลือ - คิดตามราคาที่สหกรณ์รับขายฝากไว้

ช่องที่ 6 ราคาเฉลี่ยที่รวมปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัวแล้ว
 - หมายถึง กรณีที่มีกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว สหกรณ์จะต้องนำมูลค่าที่ขายได้ทั้งหมดหารด้วยปริมาณที่สหกรณ์ขาย บวกกับ ปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว ดังนี้

$$\text{ราคาเฉลี่ยที่รวมปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว} = \frac{\text{มูลค่าที่ขายได้ทั้งหมด}}{\text{ปริมาณที่ขาย} + \text{ปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว}}$$

เช่น	มีกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว	ปริมาณ	500 กก.	มูลค่า	- บาท
	สหกรณ์ขายทั้งสิ้น	ปริมาณ	1,300 กก.	มูลค่า	12,250 บาท
	รวม		1,800 กก.	มูลค่า	12,250 บาท

ฉะนั้น ราคาเฉลี่ยที่รวมปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว = $\frac{12,250}{1,800} = 6.80$ บาท

จะเห็นว่า เมื่อนำปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัวมารวมกับปริมาณที่สหกรณ์จำหน่ายได้ ราคาจะลดลง ดังนั้น สหกรณ์สามารถนำไปขอชดเชยจาก กชก. ได้โดยนำไปคำนวณในแบบฟอร์ม กท. 10 (ช่อง 7)

คำชี้แจง แบบฟอร์ม กท. 10

- ช่องที่ 1 วงเงินที่ได้รับจัดสรร
- ตามวงเงินที่สหกรณ์ได้รับ
- ช่องที่ 2 ร้อยละ 2 ของวงเงินจัดสรร
- สหกรณ์คิดค่าใช้จ่าย ร้อยละ 2 จากเงินที่ได้รับการจัดสรร
- ช่องที่ 3 ค่าบริการ ร้อยละ 3 จากที่สมาชิกมาไถ่ถอน
- สหกรณ์คิดค่าบริการจากสมาชิก โดยคิดจาก แบบฟอร์ม กท. 5 ตามจำนวนเงิน และระยะเวลาที่สมาชิกแต่ละรายมาขายฝากไว้ ถึงวันที่มาไถ่ถอน
- ช่องที่ 4 ค่าบริการ ร้อยละ 3 จากที่สมาชิกไม่มาไถ่ถอน
- สหกรณ์คิดค่าบริการ ร้อยละ 3 จาก กชก. ได้ตามจำนวนเงินที่สมาชิกแต่ละราย เบิกไปจากสหกรณ์ และระยะเวลา คิดจากวันที่สมาชิกแต่ละรายมาขายฝากไว้ ถึงวันที่ 30 กันยายน 2536 เท่านั้น
- ช่องที่ 5 รวมค่าใช้จ่ายที่สหกรณ์เบิก
- รวมค่าใช้จ่ายจาก ช่องที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งจะเป็นค่าใช้จ่ายที่สหกรณ์สามารถนำไป เบิกในการดำเนินการได้ ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายทุกรายการต้องมีหลักฐานและเก็บไว้ เพื่อการตรวจสอบต่อไป (ค่าใช้จ่ายที่สหกรณ์เบิกจาก กชก. ได้ เฉพาะช่องที่ 2 และ 4 เท่านั้น)
- ช่องที่ 6 กระเทียมฝ่อ/ยุบตัวตามสภาพ
- สหกรณ์จะขอชดเชยการยุบตัวของกระเทียมได้ ในกรณีที่ **ราคาเฉลี่ย** ต่ำกว่า 6 บาท/กก.
- *ช่องที่ 7*** การชดเชยกรณีขายกระเทียมต่ำกว่า 9 บาท/กก.
- หากมีกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว สหกรณ์จะต้องนำมูลค่าที่ขายได้ทั้งหมด หารด้วยปริมาณ ที่สหกรณ์ขายได้ บวกกับ ปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว (ตามที่คำนวณได้ใน กท.9 ช่องที่ 6) *ถ้าราคาเฉลี่ยที่ได้ อยู่ระหว่าง 6 - 8.99 บาท/กก. จึงจะขอชดเชยได้*

เช่น	หากราคาที่สหกรณ์รับขายฝากไว้	=	9.00 บาท
	ราคาเฉลี่ยที่รวมปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว	=	6.80 บาท
	สหกรณ์จะขอชดเชย ได้ กก. ละ	=	2.20 บาท

จำนวนเงินที่ขอชดเชย = (ปริมาณที่ขาย + ปริมาณกระเทียมฝ่อ/ยุบตัว) x 2.20 บาท

ฉะนั้น จะเห็นว่า สหกรณ์จะไม่ต้องขอเงินชดเชยในกรณีที่มีกระเทียมฝ่อ/ยุบตัวอีก (ในช่องที่ 6)

- ช่องที่ 8** จำนวนเงินที่ต้องส่งคืน
- คำนวนจาก ช่องที่ 1 หักด้วย ช่องที่ 2, 4 และ 6, 7 (ถ้ามี)
- ช่องที่ 9** กระเทียมคงเหลือ
- คิดราคาตามที่สหกรณ์รับขายฝากไว้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 2814185

ที่ กษ 0406/411

วันที่ 15 มกราคม 2537

เรื่อง ขอร้องวิธีปฏิบัติตามโครงการรับจำนำ/ขายฝากกระเทียมของสหกรณ์ ปีการผลิต 2535/2536

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามที่คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ได้อนุมัติเงินจาก “กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร” เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการตามโครงการรับจำนำ/ขายฝากกระเทียมของสหกรณ์ปีการผลิต 2535/2536 ซึ่งเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาราคกระเทียมตกต่ำและบรรเทาความเดือดร้อนทางการเงินของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการให้สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการฯ กู้ยืมเงินไปดำเนินการรับจำนำ/ขายฝากกระเทียมจากสมาชิกและเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมที่ได้แสดงความจำนงไว้กับสหกรณ์นั้น เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเพื่อให้การปฏิบัติทางบัญชีของสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นไปในแนวเดียวกัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงขอร้องวิธีปฏิบัติตามโครงการฯ รับจำนำ/ขายฝากกระเทียมของสหกรณ์ดังนี้

1. การบันทึกรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ การปิดบัญชีและจัดทำงบการเงินประสงค์จะให้เป็นอย่างเดียวกับรายการตามธุรกิจปกติของสหกรณ์ภายใต้หัวข้อธุรกิจ “การรับจำนำ/ขายฝากกระเทียมตามโครงการฯ” หรือให้แยกต่างหากจากระบบบัญชีตามปกติของสหกรณ์โดยจัดทำงบการเงินเฉพาะโครงการนี้ตามรอบระยะเวลาของปีการผลิต

2. ในวันสิ้นสุดโครงการฯ หากสหกรณ์มีกระเทียมคงเหลือเพราะผู้ขายฝากมิได้มาไถ่ถอน โดยกระเทียมคงเหลือดังกล่าวมีจำนวนคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตรงกับหลักฐานทางบัญชีหรือขาดน้ำหนัก เนื่องจากกระเทียมเน่าเสีย ฝ่อ หรือเกิดจากการยุบตัวตามสภาพ ทางโครงการฯ หรือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีการกำหนดความรับผิดชอบ หรือให้ความช่วยเหลือแก่สหกรณ์อย่างไรบ้าง หรือมีการกำหนดอัตราการลดหย่อนสำหรับกระเทียมที่เกิดการยุบตัวตามสภาพในอัตราร้อยละเท่าใด และถ้ากระเทียมของสหกรณ์ยุบตัวตามสภาพเกินกว่าอัตราการลดหย่อนที่กำหนด ทางโครงการฯ ได้พิจารณาแนวทางปฏิบัติไว้หรือไม่อย่างไร

3. เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของการไถ่ถอนและผู้ขายฝากมิได้มาไถ่ถอนกระเทียมคืน สหกรณ์จึงนำกระเทียมดังกล่าวออกจำหน่าย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายกระเทียมที่พ้นกำหนดระยะเวลาของการไถ่ถอนจะอยู่ในความรับผิดชอบของโครงการฯ หรือของสหกรณ์ และหากพบว่ามีผู้ขายฝากกระเทียมบางรายได้นำกระเทียมที่ทำสัญญาขายฝากไว้กับสหกรณ์ไปจำหน่ายเองโดยมิได้รับความเห็นชอบ จากสหกรณ์และมิได้นำเงินที่จำหน่ายกระเทียมได้มาจ่ายชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ทางโครงการฯ หรือกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดมาตรการในการแก้ไขไว้อย่างไร

4. กองทุนรวมฯ จะชดเชยภาระขาดทุนให้แก่สหกรณ์ในกรณีที่สหกรณ์นำกระเทียมที่พ้นกำหนดระยะเวลาของการไถ่ถอนออกจำหน่ายได้ในราคาขั้นต่ำที่เคยขายได้คือกิโลกรัมละ 6 บาท แต่ถ้าหากสหกรณ์ขายกระเทียมได้ในราคาต่ำกว่ากิโลกรัมละ 6 บาท ทางกองทุนรวมฯ จะยังคงชดเชยภาระขาดทุนให้แก่สหกรณ์หรือไม่ หรือให้มีการกำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือไว้อย่างไรบ้าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย เพื่อกრมา จะได้เร่งพิจารณากำหนดแนวปฏิบัติทางบัญชีให้แก่สหกรณ์ต่าง ๆ ในโครงการฯ ได้ถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**
(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ 1109/ว 10455

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

29 มิถุนายน 2536

เรื่อง การจัดสรรที่ดินของสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งได้จัดซื้อที่ดินมาจัดสรรให้กับสมาชิก และมักจะมีสมาชิกร้องเรียนในเรื่องต่าง ๆ อาทิเช่น คณะกรรมการดำเนินการได้ซื้อที่ดินในราคาแพงกว่าปกติ การทำสัญญาจะซื้อจะขายระหว่างสหกรณ์กับผู้ขาย ทำให้สหกรณ์เสียเปรียบรวมทั้งไม่สามารถขายที่ดินได้ตามที่คาดหวังไว้ เหตุดังกล่าวทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย และทำให้เกิดภาพพจน์ในทางลบของสหกรณ์ต่อสาธารณชนทั่วไป

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่สหกรณ์จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์กำหนดไว้ในข้อบังคับอย่างชัดเจน และให้ใช้ความระมัดระวังในการดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ

1. คณะกรรมการดำเนินการต้องจัดทำโครงการเสนอต่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติก่อนที่จะเริ่มดำเนินการได้
2. เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้อนุมัติแล้ว การจัดทำสัญญาจะซื้อจะขายและการส่งจ่ายเงินค่าที่ดินต้องพิจารณาให้รอบคอบมิให้สหกรณ์เสียเปรียบ และในกรณีที่ผู้จะขายรับทำการแบ่งแปลงที่ดินจัดทำสาธารณูปโภคต่าง ๆ ห้ามมิให้จ่ายเงินก่อนที่ผู้จะขายที่ดินได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในเรื่องนี้ ดังเช่นที่สหกรณ์บางแห่งประสบอยู่ สหกรณ์ควรจะใช้วิธีการให้เงินกู้พิเศษแก่สมาชิก โดยให้สมาชิกสามารถที่จะเลือกซื้อบ้านและหรือที่ดินได้ด้วยตัวเอง หรือในกรณีที่มิสมาชิกเป็นจำนวนมากพอที่ต้องการมีบ้านและหรือที่ดิน สหกรณ์ควรเป็นเพียงผู้ประสานงานกับผู้ขายก็จะเหมาะสมกว่า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**
(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์
กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ
โทร. (02) 2825850
โทรสาร (02) 2825852

ที่ กษ 1101/ว 1121

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

29 สิงหาคม 2534

เรื่อง การดำเนินการบังคับคดีลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่า ปัจจุบันสหกรณ์ที่เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้มีปัญหาในการที่ไม่สามารถดำเนินการบังคับคดีให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลได้ เนื่องจากลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินเหลืออยู่ หรือมีแต่ได้หาทางจำหน่ายจ่ายโอนไปให้บุตรหลานหรือบุคคลภายนอกหมดแล้ว จึงทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์เมื่อศาลพิพากษาคดีถึงที่สุดแล้วและสหกรณ์ได้ดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์ของลูกหนี้ หากปรากฏว่าลูกหนี้ไม่มีหลักทรัพย์ที่จะนำมาชำระหนี้ได้ และอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะฟ้องร้องเป็นคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ได้ ให้สหกรณ์เจ้าหนี้รีบดำเนินการฟ้องเป็นคดีล้มละลายต่อไปทุกกรณี อนึ่ง คดีใดที่สหกรณ์ได้ฟ้องร้องและคดีถึงที่สุดแล้ว ถ้าอยู่ในข่ายที่จะฟ้องเป็นคดีล้มละลายได้ก็ให้รีบดำเนินการฟ้องลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นคดีล้มละลายเสียภายในอายุความบังคับคดี อย่าให้ขาดอายุความได้ หากสหกรณ์ใดละเลยจนเกิดความเสียหายคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะต้องร่วมกันรับผิดชอบ และเมื่อสหกรณ์ได้ดำเนินการแล้วให้รายงานนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญเลื่อน บุญเรือง**
(นายบุญเลื่อน บุญเรือง)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์
สำนักงานเลขาธิการกรม
โทร (02) 2816875

ที่ กส 1107/ว. 17

กรมส่งเสริมสหกรณ์

24 เมษายน 2523

เรื่อง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาเห็นว่า ขณะนี้ ได้มีสหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์นิคมที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด จำนวน 37 สหกรณ์ ได้ทำการรวบรวมอ้อยจากสมาชิกส่งขายโรงงานน้ำตาลเป็นผลดีแก่สมาชิกในการขายผลิตผลของตนโดยไม่ต้องผ่านคนกลางทำให้ได้รับความยุติธรรมยิ่งขึ้น แต่โดยที่ยังไม่มีคำแนะนำให้สหกรณ์ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานการรวบรวมอ้อยไว้ จะเป็นเหตุทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์และสมาชิกได้ นายทะเบียนสหกรณ์จึงเห็นสมควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์ขึ้น เพื่อให้สหกรณ์ที่ทำการรวบรวมอ้อยได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดและหัวหน้าหน่วยสหกรณ์นิคมแนะนำให้สหกรณ์ในการส่งเสริมที่ทำการรวบรวมอ้อยส่งขายโรงงานน้ำตาลอยู่ถือใช้คำแนะนำเรื่องการรวบรวมอ้อยที่ได้กำหนดขึ้นนี้ ตั้งแต่ปีการผลิตอ้อยประจำปี 2523/24 เป็นต้นไป

อนึ่ง สำหรับเงินตรองค่าอ้อย (เงินเกี่ยว) ที่สหกรณ์ได้รับไปจากโรงงานน้ำตาล และได้จ่ายให้สมาชิกกลับไปก่อนคำแนะนำนี้ ให้สหกรณ์จังหวัด หัวหน้าหน่วยสหกรณ์นิคม และสหกรณ์อำเภอดูแลการใช้จ่ายเงินดังกล่าวอย่างใกล้ชิด อย่าให้เกิดความเสียหายขึ้นได้เป็นอันขาด และให้รายงานผลการรับจ่ายเงินตรองค่าอ้อย (เงินเกี่ยว) ตามคำแนะนำที่ได้กำหนดไว้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **ประวัตติ จาติกวณิช**

(นายประวัตติ จาติกวณิช)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ รักษาราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กองสหกรณ์การเกษตร

โทร. 2818160

คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การรวบรวมอ้อยของสหกรณ์ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2523

เพื่อให้การดำเนินธุรกิจการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์เป็นไปโดยเหมาะสมและเป็นแนวเดียวกัน นายทะเบียนสหกรณ์จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์การรับจ่ายเงินตรง ค่าอ้อย (เงินเกี่ยว) และเงินค่าขายอ้อยที่สหกรณ์รับมาจากโรงงานน้ำตาล และการลงบัญชีไว้เพื่อสหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์นิคมต่อไป

หมวด 1 บททั่วไป

ข้อ 1. ในคำแนะนำนี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร หรือสหกรณ์นิคม

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์การเกษตรหรือสหกรณ์นิคมที่ทำการรวบรวมอ้อยจากสมาชิกส่งขายโรงงานน้ำตาล

“ชุมนุมสหกรณ์อ้อย” หมายความว่า ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อย จำกัด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร หรือสหกรณ์นิคมที่ดำเนินธุรกิจการรวบรวมอ้อยจากสมาชิกส่งขายโรงงานน้ำตาล

“โรงงาน” หมายความว่า โรงงานน้ำตาล

“เงินตรง” หมายความว่า เงินตรงจ่ายค่าอ้อย (เงินเกี่ยว) ที่โรงงานจ่ายล่วงหน้าให้แก่สหกรณ์

หมวด 2 การรวบรวมอ้อย

ข้อ 2. ในการรวบรวมอ้อยให้สหกรณ์ใช้วิธีเป็นตัวแทนจำหน่าย

ข้อ 3. ให้สหกรณ์ทำการสำรวจการปลูกอ้อยของสมาชิกในต้นฤดูการผลิตของทุกปี เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและความต้องการของสมาชิกตามแบบหมายเลข 1

ข้อ 4. ให้สหกรณ์กำหนดแผนการดำเนินธุรกิจ เกี่ยวกับการรวบรวมอ้อยในแต่ละปีโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจตามข้อ 3

ข้อ 5. ให้สหกรณ์กำหนดอัตราค่าบริการรวบรวมอ้อย (ค่าหัวตัน) ที่จะเรียกเก็บมาจากสมาชิกในแต่ละปีได้ตามที่เห็นสมควร รวมทั้งให้กำหนดค่าตอบแทนแก่หัวหน้ากลุ่มรวบรวมอ้อยเป็นรายตันอ้อยไว้ด้วย (ภายในจังหวัดเดียวกันควรกำหนดอัตราค่าบริการและค่าตอบแทนไว้ในอัตราเดียวกัน)

ข้อ 6. สมาชิกรายใดประสงค์จะมอบอ้อยให้สหกรณ์ขายแทน ให้สหกรณ์จัดให้สมาชิกเหล่านั้นทำสัญญามอบอ้อยให้สหกรณ์ไว้เป็นหลักฐานตามแบบหมายเลข 2 และให้บันทึกรายละเอียดการปลูกอ้อยแบบท้ายสัญญามอบอ้อยสดแบบหมายเลข 3

ข้อ 7. การที่สหกรณ์จะซื้อขายอ้อยและรับเงินตรองจากโรงงานใด จำนวนเท่าใดให้ได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์อำเภอ หรือหัวหน้าหน่วย แล้วให้ส่งเรื่องการขอทำโควต้าอ้อยและการรับเงินตรองตามแบบหมายเลข 4 ให้ชุมนุมสหกรณ์อ้อยพิจารณาจัดสรรโควต้าอ้อยและค้ำประกันเงินตรองให้และให้ส่งสำเนาการขอทำโควต้าอ้อยและการรับเงินตรองให้สหกรณ์จังหวัด และกองสหกรณ์การเกษตรหรือกองสหกรณ์นิคมทราบด้วย

ข้อ 8. ให้ชุมนุมสหกรณ์อ้อย พิจารณาจัดสรรโควต้าอ้อยที่สหกรณ์เสนอมาโดยเร็ว ในการจัดสรรพึงพิจารณาให้สหกรณ์ส่งอ้อยกับโรงงานที่อยู่ใกล้เคียงที่สุด

ข้อ 9. เมื่อชุมนุมสหกรณ์อ้อยจัดสรรโควต้าอ้อยให้แก่สหกรณ์แล้ว ให้คณะกรรมการมอบหมายให้กรรมการรวม 2 คน เป็นผู้แทนสหกรณ์ไปทำสัญญาซื้อขายอ้อยกับโรงงาน โดยให้สหกรณ์อำเภอหรือสหกรณ์จังหวัดหรือหัวหน้าหน่วย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดูแลการทำสัญญาของสหกรณ์ให้ถูกต้องและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อ 10. เพื่อให้การรวบรวมอ้อยของสหกรณ์เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ให้สหกรณ์ปฏิบัติดังนี้

10.1 ให้คณะกรรมการแต่งตั้ง อนุกรรมการรวบรวมอ้อยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วยกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนร่วมกับผู้จัดการหรือผู้ทำหน้าที่ผู้จัดการรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจการรวบรวมอ้อยในสหกรณ์

ให้คณะกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการรวบรวมอ้อยมีอำนาจและหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาทั้งปวงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการรวบรวมอ้อยของสหกรณ์ รวมทั้งสำรวจจำนวนอ้อย การวางแผนดำเนินงานรวบรวมอ้อย การติดต่อประสานงานกับโรงงานชุมนุมสหกรณ์อ้อยและร่วมมือ ประสานงานกับหัวหน้ากลุ่มรวบรวมอ้อย

ให้คณะอนุกรรมการรวบรวมอ้อยอยู่ในตำแหน่งคราวละหนึ่งปี แต่คณะกรรมการอาจถอดถอนคณะอนุกรรมการรวบรวมอ้อยทั้งคณะหรือหลายคน หรือถอนอำนาจซึ่งได้มอบไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนเมื่อใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร

10.2 ให้คณะกรรมการจัดแบ่งกลุ่มการรวบรวมอ้อยออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความเหมาะสม หากสมาชิกกลุ่มใดทำการปลูกอ้อยเป็นส่วนใหญ่อาจใช้กลุ่มสมาชิกที่มีอยู่เดิมนั้นก็ได้ ในกรณีกลุ่มใดมีสมาชิกปลูกอ้อยน้อย ก็อาจให้สมาชิกรวมกับกลุ่มปลูกอ้อยอื่นซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน

ให้สมาชิกในกลุ่มเลือกตั้งหัวหน้ากลุ่มคนหนึ่ง (ควรเลือกจากผู้มีความรู้ความชำนาญในการทำธุรกิจเกี่ยวกับอ้อย) จะมีผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มกี่คนก็ได้ตามความจำเป็นให้คณะกรรมการมอบอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการรวบรวมอ้อย เช่น การวางแผนตัดอ้อย การส่งตัดอ้อย การจัดหาหนะขนส่งอ้อย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการรวบรวมอ้อย ให้แก่หัวหน้ากลุ่มรวบรวมอ้อยดำเนินการภายในกลุ่มของตน

10.3 ก่อนที่โรงงานจะเปิดทึบอ้อยประจำปีให้คณะกรรมการประชุมหัวหน้ากลุ่มรวบรวมอ้อยของสหกรณ์ทั้งหมด พิจารณาวางแผนและซักซ้อมวิธีปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับ

10.4 ให้หัวหน้ากลุ่มรวบรวมอ้อยรายงานผลการรวบรวมอ้อยภายในกลุ่มรับผิดชอบของตนให้คณะกรรมการทราบ หากปรากฏว่ากลุ่มรวบรวมอ้อยกลุ่มใดส่งอ้อยในงวดที่ผ่านมาได้ต่ำกว่าเป้าหมายให้คณะกรรมการ และหัวหน้ากลุ่มรวบรวมอ้อยนั้นรับพิจารณาสาเหตุแล้วแก้ไขทันที

10.5 ให้อุณหภูมิการรายงานผลการดำเนินงานการรวบรวมอ้อยให้คณะกรรมการทราบในการประชุมประจำเดือน

ในกรณีสหกรณ์เป็นผู้จัดพาหะขนส่งอ้อยเข้าโรงงาน ให้สหกรณ์ทำสัญญาว่าจ้างรถบรรทุกอ้อยตามแบบหมายเลข 5

หมวด 3 การรับจ่ายเงินตรง

ข้อ 11. เงินตรงที่สหกรณ์รับมาจากโรงงานให้สหกรณ์นำไปใช้เพื่อส่งเสริมการปลูก การรวบรวมอ้อยตามวัตถุประสงค์ของโรงงานและสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบเงินนั้นและให้คณะกรรมการมอบหมายให้กรรมการ รวม 2 คน เป็นผู้แทนสหกรณ์ในการรับเงินตรงจากโรงงานโดยแจ้งให้โรงงานทราบเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งต้องได้รับการรับรองจากสหกรณ์อำเภอหรือหัวหน้าหน่วยด้วย

ข้อ 12. กรณีโรงงานจ่ายเงินตรงให้เป็นเงินสด หากสหกรณ์ยังมิได้จ่ายเงินตรงในวันนั้นให้นำฝากธนาคารที่สหกรณ์ฝากเงินอยู่ทันที หากนำฝากไม่ทันวันนั้นให้ฝากวันรุ่งขึ้น หรือวันแรกเปิดทำการของธนาคาร

ข้อ 13. กรณีโรงงานจ่ายเงินตรงเป็นเช็คล่วงหน้าให้สหกรณ์เป็นผู้ลดเช็คแก่ชุมนุมสหกรณ์อ้อยหรือธนาคารพาณิชย์ แล้วให้นำเงินที่รับนั้นส่งฝากธนาคารเช่นเดียวกันกับที่ปฏิบัติตามข้อ 12 ค่าส่วนลดการขายเช็คสหกรณ์เป็นผู้จ่าย

ข้อ 14. ให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายเงินตรงแก่สมาชิกแต่ละรายได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของราคาประเมินอ้อยเฉพาะส่วนที่สมาชิกได้ทำสัญญามอบอ้อยให้สหกรณ์ขายแทนไว้แล้ว แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

14.1 กรณีเงินตรงไม่เกินสี่หมื่นบาท ให้สมาชิกใช้ผลิตผลอ้อยเป็นหลักประกัน และให้สมาชิกภายในกลุ่มรวบรวมอ้อยเดียวกัน ที่ได้ทำสัญญามอบอ้อยให้สหกรณ์ไว้แล้วจำนวน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกันด้วยตามแบบหมายเลข 6

14.2 กรณีเงินตรงเกินกว่าสี่หมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท ให้สมาชิกรับที่ดินที่ปลอดจำนอง จำนองเป็นหลักประกันต่อสหกรณ์ ที่ดินดังกล่าวจะต้องมีราคาตลาดตามที่สหกรณ์ประเมินไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินตรงที่สมาชิกจะรับ

การจ่ายเงินตรงให้สหกรณ์จัดให้สมาชิกทำสัญญารับเงินตรงตามบันทึกรายละเอียดการรับเงินตรงแบบหมายเลข 7

การประเมินราคาอ้อยให้คำนวณราคาตามที่รัฐบาลกำหนด หากยังไม่มีกรกำหนดราคาในวันจ่ายเงินตรง ให้คณะกรรมการคาดคะเนราคาต่อหน่วยล่วงหน้าตามราคาตลาดไว้

จำนวนเงินตรงสูงสุดตามข้อนี้ คณะกรรมการอาจกำหนดจำนวนขึ้นสูงให้ต่ำกว่าที่กำหนดนี้ก็ได้

ข้อ 15. ให้สมาชิกผู้รับเงินทรงจ่ายดอกเบี้ยเงินทรงจ่ายให้แก่สหกรณ์ในอัตราเดียวกับที่สหกรณ์ขายลดเช็คแก่ชุมนุมสหกรณ์อ้อย หรือธนาคารพาณิชย์

ให้คณะกรรมการกำหนดวิธีการหักเงินค่าอ้อย เพื่อชำระเงินทรงจ่ายตามงวดที่สมาชิกส่งอ้อยได้ เป็นรายงวดการส่งอ้อย

ข้อ 16. ให้คณะกรรมการกำหนดวงเงินสูงสุดซึ่งคณะอนุกรรมการมีอำนาจอนุมัติจ่ายแก่ผู้ที่สหกรณ์ตกลงว่าจ้างไว้เพื่อการรวบรวมอ้อยได้ การอนุมัติการจ่ายเงินแต่ละคราวของคณะอนุกรรมการดังกล่าว ให้ได้รับความเห็นชอบจากสหกรณ์อำเภอ หรือหัวหน้าหน่วยก่อน

ข้อ 17. ในกรณีที่สมาชิกผิดสัญญาซื้อขายอ้อย การผิดสัญญานั้นไม่ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายทางการเงิน สหกรณ์อาจว่ากล่าวตักเตือนหรือตัดสินตีความช่วยเหลือแก่สมาชิกที่ปฏิบัติผิดสัญญา

ในกรณีที่สมาชิกกระทำผิดสัญญาซื้อขายอ้อย เป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายทางการเงิน ให้สหกรณ์ตัดสินตีความช่วยเหลือแก่สมาชิกที่ปฏิบัติผิดสัญญาทันที และให้คณะกรรมการประชุมพิจารณาแก้ไขโดยเร็ว หากจำเป็นก็ให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

หมวด 4

การรับจ่ายเงินค่าขายอ้อย และการลงบัญชี

ข้อ 18. ราคาอ้อยที่สหกรณ์จ่ายให้สมาชิก ให้ถือราคาที่โรงงานจ่ายให้สหกรณ์หักด้วยค่าบริการที่สหกรณ์คิดเอาจากผู้มอบอ้อยเป็นราคาอ้อยที่จ่ายให้สมาชิก

ข้อ 19. เมื่อสหกรณ์ได้รับเงินค่าขายอ้อยจากโรงงานแล้ว ให้สหกรณ์จ่ายเงินค่าอ้อยให้แก่สมาชิกผู้มอบอ้อย ดังนี้

19.1 กรณีที่โรงงานจ่ายค่าอ้อยแก่สหกรณ์เป็นเงินสดเต็มจำนวน ให้สหกรณ์จ่ายเงินค่าอ้อยแก่สมาชิกที่ส่งมอบอ้อยงวดนั้นเต็มจำนวน หักด้วยค่าบริการที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่สหกรณ์ได้จ่ายแทนสมาชิก

19.2 กรณีโรงงานจ่ายเงินค่าขายอ้อยเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง และเป็นเช็คล่วงหน้าอีกส่วนหนึ่ง ให้สหกรณ์จ่ายเงินค่าอ้อยเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง ส่วนที่เป็นเช็คล่วงหน้าให้สหกรณ์ตั้งโรงงานเป็นลูกหนี้ค้างชำระค่าอ้อยไว้ก่อนจนกว่าจะเบิกเงินตามเช็คฉบับนั้นได้ แต่ถ้าหากสมาชิกผู้ขายประสงค์จะขอรับเงินสดค่าอ้อยส่วนที่เป็นเช็คล่วงหน้านั้นโดยยินยอมเสียดอกเบี้ยให้กับสหกรณ์ตามอัตราส่วนลดที่สหกรณ์จะต้องเสียให้กับชุมนุมสหกรณ์อ้อย หรือธนาคารพาณิชย์ก็ให้สหกรณ์จ่ายได้

ข้อ 20. ให้สหกรณ์จัดให้มีสมุดบัญชี เอกสารประกอบบัญชี เท่าที่จำเป็นเพื่อจัดลงบัญชีการลงบัญชีให้ปฏิบัติตามคำแนะนำการลงบัญชี แบบหมายเลข 8 และจัดให้มีทะเบียนควบคุมการดำเนินงานไว้ เช่น ทะเบียนควบคุมการรับจ่ายเช็ค ทะเบียนควบคุมอ้อยรายตัวสมาชิก ทะเบียนอ้อยของโรงงาน ทะเบียนควบคุมรถบรรทุกอ้อยและทะเบียนอื่น ๆ ตามที่จำเป็นไว้

ข้อ 21. ให้สหกรณ์รายงานผลการดำเนินงานให้กองสหกรณ์การเกษตร หรือกองสหกรณ์นิคมทราบดังนี้

21.1 ผลการจ่ายเงินทอตรง ให้รายงานตามแบบหมายเลข 9 ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้จ่ายเงินทอตรง

21.2 ผลการรวบรวมอ้อยทุกงวด 15 วัน ให้รายงานตามแบบหมายเลข 10 ภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นงวด

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 เมษายน 2523

(ลงชื่อ) **ประวัติ จาติกวณิช**
(นายประวัติ จาติกวณิช)
รองนายทะเบียนสหกรณ์ รักษาราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

หนังสือสัญญามอบอ้อยสด

(กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่มที่.....)

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

หนังสือสัญญานี้ทำขึ้นระหว่างสหกรณ์.....จำกัด
เลขที่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

โดย.....ตำแหน่ง.....

และ.....ตำแหน่ง.....เป็นผู้แทน

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้รับมอบ” ฝ่ายหนึ่ง กับ.....

อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

เป็นสมาชิกสหกรณ์สังกัดกลุ่มที่.....เลขทะเบียน.....ซึ่งต่อไปใน

สัญญานี้เรียกว่า “ผู้มอบ” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันทำสัญญาดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1. ผู้มอบได้ตกลงมอบอ้อยสด ซึ่งเป็นของผู้มอบที่ได้ทำการปลูกไว้ในที่ดินตามบัญชี
แนบท้ายสัญญานี้ เป็นจำนวนอ้อย.....ตัน (.....)ข้อที่ 2. คู่สัญญาตกลงกันว่า ราคาอ้อยที่ผู้รับมอบจะจ่ายให้แก่ผู้มอบให้ถือเอาราคาของโรงงาน
น้ำตาลในปีการผลิต.....หักด้วยเงินค่าบริการที่ผู้รับมอบกำหนดข้อที่ 3. คู่สัญญาตกลงให้ผู้มอบอ้อยส่งมอบ ณ โรงงานน้ำตาลที่ผู้รับมอบกำหนดในนามของ
ผู้รับมอบตามวันที่ผู้รับมอบกำหนด ซึ่งผู้รับมอบจะแจ้งให้ผู้มอบทราบ ส่วนจำนวนน้ำหนักอ้อย คุณภาพ
ของอ้อย ผู้มอบตกลงให้เป็นไปตามที่โรงงานน้ำตาลได้ตรวจรับและออกใบรับสินค้าให้ข้อที่ 4. เมื่อผู้รับมอบได้รับอ้อยจากผู้มอบ ณ โรงงานน้ำตาลเสร็จแล้วแต่ละครั้งผู้รับมอบจะนำ
ใบรับสินค้าของโรงงานน้ำตาลเป็นหลักฐานนำลงบัญชีของผู้รับมอบต่อไปและจะใช้หลักฐานนี้ออก
ใบรับสินค้าของผู้รับมอบให้แก่ผู้มอบไว้เป็นหลักฐานข้อที่ 5. ผู้มอบสัญญาว่า หากผู้มอบส่งมอบอ้อยให้แก่ผู้รับมอบไม่ครบตามสัญญาในข้อ 1.
หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้รับมอบได้รับความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้นก็ดี ผู้มอบยินดีให้ผู้รับมอบ
ปรับได้เป็นเงินสด.....บาท (.....)อนึ่ง หากคุณภาพหรือความหวานของอ้อยของผู้มอบถูกตัดราคา หรือโรงงานไม่รับซื้อ ผู้มอบยินยอม
ให้ผู้รับมอบตัดราคา หรือไม่รับมอบอ้อยจากผู้มอบได้ข้อที่ 6. ผู้มอบสัญญาว่า บรรดาค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกี่ยวกับการรวบรวมอ้อย รวมทั้งค่าบริการ
รวบรวมอ้อยที่ผู้รับมอบกำหนดไว้ต้นละ.....บาท (.....) นั้น ผู้มอบ
จะต้องเป็นผู้ออกเองทั้งสิ้น และยินยอมให้ผู้รับมอบหักจากเงินค่าอ้อยของผู้มอบ ซึ่งผู้รับมอบรับมาจาก
โรงงานน้ำตาล

ข้อที่ 7. ในระหว่างผู้มอบทำไร้อ้อย ผู้มอบอาจต้องการเงินทตรง เพื่อนำไปบำรุงไร้อ้อย ผู้รับมอบทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะพิจารณาตามสมควรที่มติ ระเบียบ และข้อบังคับของผู้รับมอบกำหนดไว้และเมื่อผู้รับมอบได้รับเงินค่าอ้อยจากโรงงานน้ำตาลแล้ว ผู้มอบยินยอมให้ผู้รับมอบหักเงินค่าอ้อยเพื่อชำระหนี้เงินยืมทตรงและค่าสิ่งของต่าง ๆ ที่ผู้มอบได้รับไปจากผู้รับมอบได้ก่อนทันที

ข้อที่ 8. กรณีตามข้อ 7. คู่สัญญาตกลงให้ถือว่า ผู้มอบมีสิทธิได้รับเงินยืมทตรงเป็นจำนวนเงินบาท (.....) และผู้มอบจะเบิกเงินจำนวนทั้งหมดนี้ในคราวเดียวหรือเบิกเป็นคราว ๆ ตามที่จำเป็นจะต้องใช้ก็ได้ ให้บันทึกรายละเอียดการรับเงินยืมทตรงตามบัญชีแนบท้ายสัญญามอบอ้อยไว้

ผู้มอบตกลงและยินยอมชำระดอกเบี้ยเงินยืมทตรงให้แก่ผู้รับมอบในอัตราร้อยละ.....ต่อปี นับตั้งแต่วันที่รับเงินจนกว่าจะชำระเสร็จภายในฤดูการหีบอ้อยในปีการผลิตนั้น ๆ

ข้อที่ 9. หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดสัญญานี้ ผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องร้องได้ตามกฎหมาย ทั้งสองฝ่ายได้อ่านสัญญานี้ และเข้าใจในข้อความที่ทำสัญญากันนี้โดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามความประสงค์และเข้าใจดีโดยตลอดแล้วทุกประการ จึงได้พร้อมกันลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ ผู้มอบ
(.....)

ลงชื่อ ผู้รับมอบ
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ ผู้รับมอบ
(.....)

ตำแหน่ง

แทนสหกรณ์ จำกัด

ลงชื่อ (พยาน)
(.....)

(ลงชื่อ) (พยาน)
(.....)

ลงชื่อ ผู้เขียน
(.....)

บันทึกรายละเอียดการปลูกอ้อยแบบทำยสัญญาณมอบอ้อยสด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ระหว่างสหกรณ์.....จำกัด กับ.....สมาชิก
แปลงที่.....เป็นโฉนด หรือ น.ส. 3 หรือเอกสารแสดงสิทธิอย่างอื่น เลขที่.....

ผู้ถือกรรมสิทธิ์.....เกี่ยวข้องกับผู้ทำสัญญาคือ.....

ที่ดินตั้งอยู่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา
คาดว่าจะได้อ้อยประมาณ.....ตัน (.....)

ที่ดินแปลงนี้ ทิศเหนือจรดที่ดินของ.....

ทิศใต้จรดที่ดินของ.....

ทิศตะวันออกจรดที่ดินของ.....

ทิศตะวันตกจรดที่ดินของ.....

แปลงที่.....เป็นโฉนด หรือ น.ส. 3 หรือเอกสารแสดงสิทธิอย่างอื่น เลขที่.....

ผู้ถือกรรมสิทธิ์.....เกี่ยวข้องกับผู้ทำสัญญาคือ.....

ที่ดินตั้งอยู่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา
คาดว่าจะได้อ้อยประมาณ.....ตัน (.....)

ที่ดินแปลงนี้ ทิศเหนือจรดที่ดินของ.....

ทิศใต้จรดที่ดินของ.....

ทิศตะวันออกจรดที่ดินของ.....

ทิศตะวันตกจรดที่ดินของ.....

แปลงที่.....เป็นโฉนด หรือ น.ส. 3 หรือเอกสารแสดงสิทธิอย่างอื่น เลขที่.....

ผู้ถือกรรมสิทธิ์.....เกี่ยวข้องกับผู้ทำสัญญาคือ.....

ที่ดินตั้งอยู่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา
คาดว่าจะได้อ้อยประมาณ.....ตัน (.....)

ที่ดินแปลงนี้ ทิศเหนือจรดที่ดินของ.....
ทิศใต้จรดที่ดินของ.....
ทิศตะวันออกจรดที่ดินของ.....
ทิศตะวันตกจรดที่ดินของ.....

ฯลฯ

ฯลฯ

ลงชื่อ ผู้มอบ
(.....)

ลงชื่อ ผู้รับมอบ
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ ผู้รับมอบ
(.....)

ตำแหน่ง

แทนสหกรณ์ จำกัด

ลงชื่อ (พยาน)
(.....)

(ลงชื่อ) (พยาน)
(.....)

ลงชื่อ ผู้เขียน
(.....)

กรณีผู้มอบ ทำการปลูกอ้อยมากกว่า 2 แปลง ก็ให้ทำสัญญาไว้ให้ครบทุกแปลง

สหกรณ์.....จำกัด
 รายละเอียดการทำสัญญาซื้อขายอ้อยและขอรับเงินทรงแจยค่าอ้อย
 ปีการผลิต.....

1. จำนวนสมาชิกทำสัญญามอบอ้อยให้สหกรณ์ ราย
2. พื้นที่การปลูกอ้อยทั้งหมด ไร่
 - 2.1 เนื้อที่ปลูก อ้อยปีแรก.....ไร่ จำนวนอ้อย ตัน
 - 2.2 เนื้อที่ปลูก อ้อยปี 2-3.....ไร่ จำนวนอ้อย ตัน
3. จำนวนอ้อยที่สมาชิกจะมอบให้ทั้งหมด ตัน
4. สหกรณ์ต้องการทำสัญญาซื้อขายและขอรับเงินทรงแจยค่าอ้อยกับโรงงานน้ำตาล ดังนี้

	โรงงานน้ำตาลที่ ต้องการทำสัญญา	ที่ตั้งโรงงาน		จำนวนโควต้า (ตัน)	เงินทรงแจย จ่ายค่าอ้อยที่ต้องการ (บาท)	หมายเหตุ
		อำเภอ	จังหวัด			
1.	(ตัวอย่าง) โรงงานน้ำตาล มิตรเกษตร ฯลฯ	ท่ามะกา	กาญจนบุรี	10,000	500,000	
รวมทั้งสิ้น				10,000	500,000	

คณะกรรมการดำเนินการได้ประชุมครั้งที่.....เมื่อวันที่.....เดือน.....
 พ.ศ. มีมติให้สหกรณ์ขอโควต้าอ้อยและรับเงินทรงแจยค่าอ้อย (เงินเกี่ยว) ตามที่ได้เสนอมานี้

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ

(ลงชื่อ).....เลขานุการ

ขอรับรองว่าสหกรณ์จะสามารถรวบรวมอ้อยได้ตามจำนวนนี้ และกรรมการได้ลงลายมือชื่อ
 ต่อหน้าข้าพเจ้า

(ลงชื่อ).....สหกรณ์อำเภอ

รับรองว่าเป็นความจริง

(ลงชื่อ).....สหกรณ์จังหวัด

สัญญาจ้างรถบรรทุก

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สัญญาาระหว่างสหกรณ์.....จำกัด สำนักงานอยู่ที่.....

.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โดย.....ตำแหน่ง.....

และ.....ตำแหน่ง.....เป็นผู้แทน.....

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ว่าจ้าง” ฝ่ายหนึ่งกับ

นาย.....อายุ.....ปี ตั้งบ้านเรือนเลขที่.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เจ้าของรถยี่ห้อ.....เลขทะเบียน.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า

“ผู้รับจ้าง” ฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาต่อกันดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างผู้รับจ้างบรรทุกอ้อยสดจากไร่สมาชิกของผู้ว่าจ้างจนถึง.....

.....

ข้อ 2. ผู้รับจ้างตกลงใช้รถยี่ห้อ.....เลขทะเบียน.....

ทำการบรรทุกอ้อยน้ำหนักประมาณ.....ตัน โดยเริ่มบรรทุกตั้งแต่วันที่.....

เดือน.....พ.ศ.จนถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้อ 3. ผู้รับจ้างตกลงนำรถยนต์ที่รับจ้างไปถึงสถานที่ที่ผู้ว่าจ้างกำหนดก่อนโรงงานน้ำตาล
เปิดหีบอ้อย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เป็นเวลา.....วันข้อ 4. คู่สัญญาจะได้ตกลงกำหนดอัตราค่าจ้าง โดยถือเอาข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในเวลาและ
สถานที่นั้น ๆ โดยทำเป็นบันทึกแนบกับสัญญานี้

บันทึกข้อตกลงดังกล่าวในวรรคก่อนให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

ข้อ 5. ผู้รับจ้างจะเบิกเงินเพื่อการเติมน้ำมันหรือเพื่อซื้ออะไหล่ซ่อมรถได้ไม่เกิน.....เปอร์เซ็นต์
ของงานที่ได้ทำไปแล้ว หรือตามความเห็นชอบของผู้ว่าจ้างข้อ 6. คู่สัญญาตกลงว่าระหว่างวันเวลาที่ผู้รับจ้างต้องการทำการบรรทุกอ้อยของผู้ว่าจ้าง
ตามสัญญาในข้อ 2. ผู้รับจ้างจะทำสัญญากับบุคคลอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างเป็น
ลายลักษณ์อักษรข้อ 7. เมื่อผู้รับจ้างทำงานได้ 50 เปอร์เซ็นต์ หรือครึ่งหนึ่งของงานที่ได้กำหนดไว้ ผู้รับจ้างจะ
เบิกเงินงวดแรกได้ทั้งหมด โดยที่จะหักเงินที่เบิกล่วงหน้ารวมแล้วไม่เกิน 50 เปอร์เซ็นต์ ของงานที่กำหนดไว้ข้อ 8. เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานที่เหลืออยู่อีก 50 เปอร์เซ็นต์ หรืออีกครึ่งหนึ่งแล้วเสร็จ ผู้รับจ้าง
จะเบิกค่าจ้างได้ตามกำหนดอัตราค่าจ้างที่กล่าวในข้อ 4.

ข้อ 9. เมื่อผู้รับจ้างทำงานตามที่กำหนดไว้ในสัญญาข้อ 2. เสร็จแล้วภายใน 30 วัน ผู้รับจ้างจะเบิกเงินได้ทั้งหมด โดยจะหักเงินล่วงหน้าทีเบิกไว้ตามข้อ 7 ออกก่อน

ข้อ 10. ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอย่างใด ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการขนส่ง ถ้าเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุขัดข้องอย่างใด ๆ ก็ตามเกี่ยวแก่รถและไม่สามารถขนส่งได้ตามปกติ ผู้รับจ้างจะต้องหารถบรรทุกแทนโดยทันทีเท่าที่สามารถจะทำได้แต่ไม่เกิน.....วัน นับแต่มีเหตุขัดข้องหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น

ความเสียหายที่เกิดขึ้นนี้ ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งให้ผู้ว่าจ้างทราบโดยพลัน

ข้อ 11. คู่สัญญาตกลงว่าถ้าผู้รับจ้างทำงานไม่แล้วเสร็จตามข้อ 2. โดยประการใด ๆ ก็ตามผู้รับจ้างยอมให้ปรับเป็นจำนวนเงินต้นละ.....บาท (.....) ของงานที่ค้างอยู่

ข้อ 12. คู่สัญญาตกลงว่าถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดผิดสัญญา ค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องร้องค่าทนายความ ฝ่ายผิดสัญญาต้องเป็นผู้ชดใช้ทั้งสิ้น

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับข้อความตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยานไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ เลขานุการ
(.....)

แทนสหกรณ์ จำกัด

ลงชื่อ ผู้รับจ้าง
(.....)

ลงชื่อ (พยาน)
(.....)

(ลงชื่อ) (พยาน)
(.....)

ลงชื่อ ผู้เขียน
(.....)

หนังสือคำประกัน

เขียนที่สหกรณ์.....จำกัด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า 1. นาย.....ผู้ค้าประกันที่ 1
 อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....สมาชิกสหกรณ์.....จำกัด
 กลุ่ม.....เลขทะเบียน.....

2. นาย.....ผู้ค้าประกันที่ 2
 อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....สมาชิกสหกรณ์.....จำกัด
 กลุ่ม.....เลขทะเบียน.....ได้ทำหนังสือสัญญาคำประกันไว้ให้แก่สหกรณ์.....
 จำกัด ดังมีข้อความต่อไปนี้ :-

ข้อ 1. ตามที่.....ได้ทำสัญญามอบอ้อยสด
 ให้แก่สหกรณ์.....จำกัด ลงวันที่.....เดือน.....
 พ.ศ. จำนวน.....ตัน (.....)
 และได้รับเงินทดรองจ่ายค่าอ้อย (เงินเกี่ยว) ไปเป็นเงินบาท (.....)
 นั้น ข้าพเจ้าสองคนรับเป็นผู้ค้าประกัน และยอมให้สัญญาว่า ถ้า นาย.....
 ไม่ปฏิบัติตามสัญญาเป็นเหตุให้สหกรณ์.....จำกัด หรืออ้านาย.....
 ถึงแก่กรรมหรือถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย ข้าพเจ้าทั้งสองซึ่งเป็นผู้ค้าประกันยอมรับผิดชอบชำระแทน
 ให้ทั้งสิ้น และแม้ว่าสหกรณ์.....จำกัด ผ่อนเวลาให้แก่ นาย.....ประการใดก็ตาม

ข้อ 2. ข้าพเจ้าผู้ค้าประกันทั้งสองคนทราบข้อความตามหนังสือคำประกันนี้ตลอดแล้ว
 จึงลงลายมือชื่อไว้ให้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ ผู้ค้าประกันที่ 1

(.....)

ลงชื่อ ผู้ค้าประกันที่ 2

(.....)

ลงชื่อ (พยาน)

(.....)

(ลงชื่อ) (พยาน)

(.....)

ลงชื่อ ผู้เขียน

(.....)

วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการรวบรวมอ้อยจากสมาชิกส่งโรงงานน้ำตาล

1. การรวบรวมอ้อยจากสมาชิก

1.1 เมื่อได้รับอ้อยจากสมาชิก ออกใบรับอ้อย (แบบเอกสารหมายเลข 5) หรือออกพร้อมกับใบรับอ้อยที่โรงงานออกให้สหกรณ์ก็ได้ เพื่อป้องกันน้ำหนักไม่ตรงกัน

1.2 ลงสมุดซื้อสินค้า แต่ควรเรียกใหม่ว่าสมุดรับอ้อย แล้ว ล.น. บัญชีรับอ้อยจากสมาชิกและ จ.น. บัญชีเงินค่าอ้อยสมาชิก พร้อมกับลงบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินค่าอ้อยสมาชิก

1.3 เมื่อสมาชิกขอเบิกเงินค่าอ้อย ทำใบเบิกเงิน (แบบเอกสารหมายเลข 4)

1.4 ลงสมุดจ่ายเงินค่าอ้อยสมาชิก แล้ว จ.น. บัญชีเงินสด และ ล.น. บัญชีเงินค่าอ้อยสมาชิก พร้อมกับลงบัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินค่าอ้อยสมาชิก

2. การส่งอ้อยให้แก่โรงงานน้ำตาล

2.1 เมื่อโรงงานน้ำตาลออกใบรับอ้อยจากสหกรณ์แล้วสหกรณ์จะออกใบกำกับสินค้า (แบบเอกสารหมายเลข 6) กำกับไว้ด้วย ในกรณีที่โรงงานน้ำตาลขอใบรับอ้อยที่ออกให้สหกรณ์คืนเมื่อสหกรณ์นำไปขอรับเงินจะได้มีเอกสารประกอบบัญชี

2.2 ลงสมุดขายสินค้า แต่ควรเรียกใหม่ว่าสมุดส่งอ้อย แล้ว ล.น. บัญชีโรงงานน้ำตาล พร้อมกับบัญชีย่อยลูกหนี้โรงงานน้ำตาล และ จ.น.บัญชี ส่งอ้อยสมาชิก

3. โรงงานน้ำตาลชำระค่าอ้อยโดยเช็ค และเช็คล่วงหน้า

3.1 กรณีเป็นเช็คเงินสด ให้ออกใบเสร็จรับเงิน (แบบเอกสารหมายเลข 1) ลงสมุดเงินสดรับเงินค่าอ้อยจากโรงงาน ส่งฝากธนาคารตามเช็คที่ได้รับด้านเงินสดจ่ายแล้ว ล.น. บัญชีเงินฝากธนาคาร และ จ.น. บัญชี โรงงานน้ำตาลพร้อมกับลงบัญชีย่อยลูกหนี้โรงงานน้ำตาล

3.2 กรณีเป็นเช็คล่วงหน้า ทำใบโอนบัญชี (แบบเอกสารหมายเลข 12) ล.น. บัญชีเช็คล่วงหน้า และ จ.น. บัญชี โรงงานน้ำตาล พร้อมกับลงบัญชีย่อยลูกหนี้โรงงานน้ำตาล

3.3 เมื่อเช็คล่วงหน้าครบกำหนดขึ้นเงิน ในวันนำเช็คไปขึ้นเงิน จะใช้วิธีผ่านสมุดเงินสดรับเงินตามเช็คล่วงหน้า และจ่ายฝากธนาคารที่นำเช็คไปขึ้นเงินก็ได้ หรือจะใช้วิธีหักใบโอนบัญชี (แบบเอกสารหมายเลข 12) ก็ได้ ล.น. บัญชีเงินฝากธนาคารที่นำเช็คไปขึ้นเงินและ จ.น. บัญชีล่วงหน้า

4. กรณีสมาชิกรับเงินตรงค่าอ้อยล่วงหน้า

4.1 ทำใบเบิกเงิน (แบบเอกสารหมายเลข 4) ลงสมุดจ่ายเงินค่าอ้อยสมาชิกแล้ว ล.น. บัญชีเงินสด และ ล.น. บัญชีเงินค่าอ้อยสมาชิกพร้อมกับลงบัญชีย่อยเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ (กำหนดชื่อหมู่บัญชีให้ตรงตามข้อ 1 - 4)

4.2 กรณีสหกรณ์ได้รับเงินค่าบำรุงอ้อยจากโรงงานน้ำตาลล่วงหน้า ขอให้ปฏิบัติทำนองเดียวกัน ตามข้อ 3.1, 3.2 และ 3.3 ข้างต้นนี้ด้วย

หมายเหตุ แบบเอกสารที่กล่าวถึงคือเอกสารตามคู่มือระบบบัญชีของสหกรณ์การเกษตร ส.ค. 8 กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2517.

ผลการจ่ายเงินทดรองค่าบำรุงร้อยละ (เงินเกี่ยว)

สหกรณ์.....จำกัด

อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่	โรงงานน้ำตาล	จังหวัด	วัน เดือน ปี ที่รับเงิน	จำนวนเงินที่รับ (บาท)	วัน เดือน ปี ที่จ่ายเงิน	สมาชิกผู้รับเงิน		ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการรวบรวมย่อย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเงินที่จ่าย ทั้งสิ้น (บาท)	หมายเหตุ
						ราย	บาท				
	รวมทั้งสิ้น										

ตรวจสอบแล้วถูกต้อง

ลงชื่อ.....

ผู้จัดการ

รับรองถูกต้อง

ลงชื่อ.....

สหกรณ์อำเภอ หรือหัวหน้าหน่วย

สหกรณ์.....จำกัด อำเภอ.....จังหวัด.....

ผลการรวบรวมอายุประจำปีการผลิต

งวดที่.....ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ที่	สมาชิกที่ ส่งอายุ (ราย)	จำนวนอายุที่ส่งได้แต่ต้น		จำนวนอายุที่ส่งได้งวดนี้		รวมอายุที่ส่งได้ทั้งสิ้น		ชื่อโรงงานที่ส่ง	จังหวัด	เลขที่โคควัว	หมายเหตุ
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่าสุทธิที่ รับจากโรงงาน (บาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่าสุทธิที่ รับจากโรงงาน (บาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่าสุทธิที่ รับจากโรงงาน (บาท)				
	รวมทั้งสิ้น										

คำชี้แจง มูลค่าอายุสุทธิที่รับจากโรงงาน หมายถึง
เงินค่าอายุที่สหกรณ์รับจากโรงงานหลังจากหัก
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว

ตรวจสอบแล้วถูกต้อง

ลงชื่อ.....

ผู้จัดการ

รับรองถูกต้อง

ลงชื่อ.....

สหกรณ์อำเภอ หรือหัวหน้าหน่วย

ที่ กค 0406/2795

กรมธนารักษ์

ถนนจักรพงษ์ กรุงเทพฯ 10200

12 ธันวาคม 2531

เรื่อง ตอบข้อหารือกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์เช่าที่ราชพัสดุ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ กช 1109/21333 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2530

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด ได้รับหนังสือจากจังหวัดให้เช่าที่ราชพัสดุซึ่งสหกรณ์ใช้ประโยชน์อยู่ในปัจจุบัน สหกรณ์จึงหารือมายังนายทะเบียนสหกรณ์ว่า ควรจะมีแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้อย่างไร กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า กิจการของสหกรณ์ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นสวัสดิการหนึ่งของบรรดาครูทั้งหลายหากสหกรณ์จะได้รับการผ่อนผันไม่ต้องเช่าที่ราชพัสดุดังกล่าวก็จะเป็นการช่วยเหลือให้บรรดาครูได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้นทางอ้อมด้วย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมธนารักษ์พิจารณาแล้ว การดำเนินกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูฉะเชิงเทรา จำกัด เข้าลักษณะเป็นการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. 2530 และไม่ใช่กรณีที่กระทำเป็นธุรกิจ จึงมีสิทธิใช้เนื้อที่อาคารสถานที่ของทางราชการหรือปลูกสิ่งก่อสร้างในที่ดินราชพัสดุได้โดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทนตามนัยข้อ 17 แห่งระเบียบดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ กรมธนารักษ์ได้แจ้งให้จังหวัดฉะเชิงเทราทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสิทธิ์ รัตนเสถียร**

(นายประสิทธิ์ รัตนเสถียร)

อธิบดีกรมธนารักษ์

กองจัดประโยชน์

โทร. 2816117

หนังสือเวียน เกี่ยวกับหนังสือ

ที่ กษ 0216/ ว.00566

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

11 มกราคม 2542

เรื่อง การขอความเห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกัน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 0215/ว 502 ลงวันที่ 11 เมษายน 2532

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้กำหนดวิธีปฏิบัติว่า เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์ใดถือใช้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันเป็นวงเงินเท่าใดแล้ว หากในปีต่อ ๆ มาสหกรณ์นั้นถือใช้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันเท่าเดิมก็ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์อีก แต่ถ้าสหกรณ์จะถือใช้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันผิดไปจากที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบไว้สหกรณ์จึงจะต้องขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ตามรายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความผันผวนอย่างมากและรวดเร็ว อาจมีผลทำให้สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินรูปหนึ่ง มีทุนดำเนินงานของสหกรณ์ลดลงได้ การกำหนดวิธีปฏิบัติตามที่อ้างถึงจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากจะทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงเกิดขึ้น เพราะเมื่อทุนดำเนินงานของสหกรณ์ลดลงแล้ววงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีก็ควรจะต้องลดลงตามไปด้วย จึงขอยกเลิกหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ กษ 0215/ว 502 ลงวันที่ 11 เมษายน 2532 เฉพาะสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์โดยให้สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ขอความเห็นชอบถือใช้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันเป็นปี ๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไปด้วย
จกชอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชัย การุณยวนิช**

(นายอภิชัย การุณยวนิช)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร (02) 2818301

ที่ กค 0526.5/468

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม 6 กท 10400

4 มีนาคม 2541

เรื่อง ตอบข้อหารือเงินอุดหนุนจ่ายขาดให้กับสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1102/15885 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2540

ตามที่หารือกรณี กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป ปีงบประมาณ 2540 เพื่อจ่ายขาดให้กับสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิตผลการเกษตรของสถาบันเกษตรกร : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองในสถาบันเกษตรกร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ สหกรณ์ละ 1 โรง จำนวน 23 โรง ราคาโรงละ 13,171,000 บาท ซึ่งหากเงินที่ได้รับการอุดหนุนไม่เพียงพอ สหกรณ์ต้องออกเงินสมทบด้วย โดยสหกรณ์จะนำเงินดังกล่าวฝากไว้กับธนาคารในนามของสหกรณ์และจะเบิกจ่ายให้กับผู้รับจ้างตามงานที่แล้วเสร็จเป็นงวด ๆ ดังนี้

1. กรณีเงินอุดหนุนที่สหกรณ์ได้รับไปแล้วจ่ายไม่หมด เงินส่วนที่เหลือจะต้องส่งคืนหรือไม่
2. กรณีดอกผลที่เกิดจากการที่สหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุน เพื่อไปดำเนินงานตามโครงการฯ

ต้องนำส่งคืนส่วนราชการหรือไม่

3. กรณีมีค่าปรับเนื่องจากผู้รับจ้างผิดสัญญา จะต้องนำส่งคืนส่วนราชการหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เงินงบประมาณปี 2540 หมวดเงินอุดหนุนประเภทอุดหนุนทั่วไป โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิตผลการเกษตรของสถาบันเกษตรกร : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองในสถาบันเกษตรกรที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับ ซึ่งปรากฏตามเอกสารรายงานการประกอบการอนุมัติเงินประจำงวด นั้น มีวัตถุประสงค์ให้สหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการเองเกี่ยวกับการก่อสร้างโรงงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ ดังนั้น เงินอุดหนุนที่สหกรณ์ได้รับและจ่ายไม่หมด ดอกผลที่เกิดจากเงินอุดหนุนที่สหกรณ์ได้รับ และค่าปรับที่สหกรณ์ผู้ว่าจ้างได้รับจากผู้รับจ้างเนื่องจากผิดสัญญาก่อสร้างตามที่หารือข้อ 1 - ข้อ 3 จึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์

อนึ่ง สำหรับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อจ่ายให้กับองค์กร เอกชน นิติบุคคล หรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 เป็นต้นไป กรมส่งเสริมสหกรณ์จะวางฎีกาเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ในแต่ละครั้งได้เมื่อหนี้ถึงกำหนดหรือใกล้ถึงกำหนดชำระ และตามจำนวนเงินที่องค์กร เอกชน นิติบุคคล หรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์นั้นจำเป็นต้องจ่าย โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ต่วนมาก ที่ กค 0526.5/ว 41996 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2540 ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขด้านการคลังตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **ประกอบ ตันติยาพงศ์**
(นายประกอบ ตันติยาพงศ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักงานการเงินการคลัง
ส่วนกฎหมายและระเบียบการคลัง
โทร. 2739573

ที่ กษ 1102/15885

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์
กทม.10200

9 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอรื้อเงินอุดหนุนจ่ายขาดให้กับสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิตผลการเกษตรของสถาบันเกษตรกร : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองในสถาบันเกษตรกร (ปี 2540)

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน เพื่อดำเนินการโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิตผลการเกษตรและสถาบันเกษตรกร : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองในสถาบันเกษตรกร จ่ายขาดให้กับสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงงานปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ สหกรณ์ละ 1 โรง ในปีงบประมาณ 2540 จำนวน 23 โรง ราคาโรงละ 13,171,000.- บาท ซึ่งหากเงินที่ได้รับการอุดหนุนให้ไม่เพียงพอ สหกรณ์ต้องออกเงินมาสมทบด้วยและในขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้างโรงงาน เมื่อสหกรณ์หาผู้รับจ้างได้แล้วจะทำเรื่องขอเบิกเงิน โดยสหกรณ์จะนำเงินที่ได้รับจากการอุดหนุนจ่ายขาดไปฝากไว้กับธนาคารในนามของสหกรณ์ และจะเบิกจ่ายเงินให้กับผู้รับจ้างตามงานที่แล้วเสร็จเป็นงวด ๆ ไป ระยะเวลาในสัญญา 180 วัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ขอหารือ ว่า

1. กรณีเงินอุดหนุนที่สหกรณ์ได้รับไปแล้วจ่ายไม่หมด เงินส่วนที่เหลือจะต้องส่งคืนหรือไม่
2. กรณีดอกเบี้ยที่เกิดจากการที่สหกรณ์ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อไปดำเนินการตามโครงการฯ ดอกผลดังกล่าวจะต้องนำส่งคืนส่วนราชการหรือไม่
3. กรณีมีค่าปรับเนื่องจากผู้รับจ้างผิดสัญญา ค่าปรับที่เกิดขึ้นจะต้องนำส่งส่วนราชการหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอกระทรวงการคลัง ตอบข้อหารือดังกล่าว ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วิจิตร สุขเพชร**

(นายวิจิตร สุขเพชร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองคลัง

โทร. 2813095 ต่อ 151

ที่ กค 0526.5/ว.41996

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 กท 10400

18 ธันวาคม 2540

เรื่อง การเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ด้วยปรากฏว่า มีส่วนราชการหาหรือปัญหาเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนเป็นจำนวนมาก

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุนเป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับฐานะการเงินการคลังของประเทศ จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุน ดังนี้

1. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป

1.1 กรณีเป็นการเบิกจ่ายให้กับองค์กร เอกชน นิติบุคคล หรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ เช่น เงินบำรุงและอุดหนุนองค์การระหว่างประเทศ เงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

1.1.1 ส่วนราชการผู้เบิกวางฎีกาเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ได้เมื่อหนึ่งถึงกำหนดหรือใกล้ถึงกำหนดชำระ และภายในวงเงินประจำงวดที่ได้รับ โดยไม่ต้องแนบเอกสารประกอบฎีกาแต่ให้หมายเหตุหลังฎีกาว่า เบิกจ่ายเป็นค่าอะไร จำนวนเท่าไร และเมื่อได้รับเงินแล้วให้นำไปจ่ายให้ผู้รับตามวัตถุประสงค์ของการขอรับเงินอุดหนุนนั้น

1.1.2 กรณีส่วนราชการผู้เบิกจ่ายเงิน ให้ใช้หลักฐานการจ่ายเงินตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นหลักฐานการจ่ายเพื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

1.1.3 การบัญชีให้ปฏิบัติตามระบบบัญชีของทางราชการโดยอนุโลม

1.1.4 วิธีปฏิบัติอื่นใดซึ่งมิได้กำหนดไว้ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

1.2 กรณีเป็นการเบิกจ่ายให้ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการ เช่น อุดหนุนโครงการวิจัย อุดหนุนการฝึกอบรมผู้นำชุมชนระดับจังหวัด เป็นต้น

1.2.1 ส่วนราชการผู้เบิกวางฎีกาเบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ได้เมื่อหนึ่งถึงกำหนดหรือใกล้ถึงกำหนดชำระ และไม่ต้องแนบเอกสารประกอบฎีกาแต่ให้หมายเหตุหลังฎีกาว่า เบิกจ่ายเป็นค่าอะไร จำนวนเท่าไร

1.2.2 รายการที่จะเบิกจ่ายได้ต้องมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีหรือรายการที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้จ่ายในเรื่องนั้น ๆ ไว้แล้ว

1.2.3 การจัดซื้อจัดจ้างให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

1.2.4 หลักฐานการจ่ายเงิน การบัญชี และวิธีปฏิบัติอื่น ๆ ให้ถือปฏิบัติตามข้อ 1.1.2 -

ข้อ 1.1.4

2. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการปกติเช่นเดียวกับกรณีตามข้อ 1.2

3. การเบิกจ่ายนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

4. สำหรับเงินอุดหนุนอื่นของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้กระทรวงศึกษาธิการถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นั้นต่อไปได้

5. การเบิกเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป กรณีเป็นการเบิกจ่ายให้ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการ และส่วนราชการได้เบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ไปก่อนวันที่หลักเกณฑ์นี้มีผลใช้บังคับ ให้ปฏิบัติดังนี้

5.1 กรณีดำเนินการเสร็จสิ้นโครงการแล้วและหรือไม่สามารถดำเนินการตามโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน และมีเงินเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารให้นำเงินคงเหลือพร้อมดอกผลที่เกิดจากเงินฝากธนาคารดังกล่าวส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

5.2 กรณีดำเนินการยังไม่เสร็จสิ้นโครงการ ให้รับดำเนินการให้เสร็จสิ้นอย่างช้าภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 และหากมีเงินเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารให้นำเงินคงเหลือพร้อมดอกผลที่เกิดจากเงินฝากธนาคารนั้นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **กมล จันทิมา**

(นายกมล จันทิมา)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักการเงินการคลัง

ส่วนกฎหมายและระเบียบการคลัง

โทร. 2739573

ที่ กษ 1101/07742

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

28 มกราคม 2541

เรื่อง สหกรณ์ขอหารือในการโอนเงินฝากเข้าเป็นเงินสำรองของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครปฐม ที่ นฐ 0013/28621 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า เงินฝากของสมาชิกสหกรณ์ที่ฝากไว้กับสหกรณ์เป็นเวลานาน ซึ่งสมาชิกสหกรณ์มิได้ไปติดต่อกับสหกรณ์ บางรายก็เสียชีวิต บางรายได้ลาออกย้ายที่อยู่แล้ว สหกรณ์จะสามารถนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาขออนุมัติโอนเข้าเป็นเงินสำรองของสหกรณ์ได้หรือไม่อย่างไร นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า สมาชิกสหกรณ์นำเงินฝากสหกรณ์ เป็นนิติกรรมสัญญา สหกรณ์ผู้รับฝากมีหน้าที่เก็บรักษาเงินไว้ แล้วจะคืนให้โดยไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินทองตราเดียวกันกับที่ฝาก แต่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 657 และมาตรา 672 ดังนั้น สหกรณ์จะนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาขออนุมัติโอนเข้าเป็นเงินสำรองของสหกรณ์ไม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสงค์ วรรณเขจร**

(นายประสงค์ วรรณเขจร)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2816875, 6285545

โทรสาร (02) 2826078

สหกรณ์เมืองนครปฐม จำกัด

59-62 ถนนทหารบก ตำบลบ่อพลับ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

โทร. (034) 241742

ที่ สก. 1/206

24 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ทारीในการโอนเงิน - ปันผล - เงินเฉลี่ยคืน - เงินฝากเข้าเงินสำรอง

เรียน สหกรณ์อำเภอเมืองนครปฐม

ตามที่อยู่สบบัญชีแนะนำสหกรณ์ว่า เงินปันผล - เงินเฉลี่ยคืน เงินฝากของสมาชิกที่มีอยู่กับสหกรณ์ แต่เป็นเวลานานสมาชิกมิได้ติดต่อขอรับ สมาชิกบางรายก็เสียชีวิต - บางรายก็ลาออก - ย้ายที่อยู่ไปแล้ว เห็นควรเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติโอนเข้าเป็นเงินสำรอง สหกรณ์ได้เสนอที่ประชุมใหญ่อนุมัติไปแล้ว นั้น

จึงขอเรียนทราบว่าแนวทางปฏิบัติจะดำเนินการขั้นตอนอย่างไร ในการนี้ หากทางสำนักงานสหกรณ์อำเภอฯ มีเอกสารคำสั่ง - คำแนะนำ ของนายทะเบียนสหกรณ์ - อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้อนุเคราะห์ส่งสำเนาเอกสารเพื่อการนี้มาให้สหกรณ์เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องและถือปฏิบัติต่อไป จักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

มนัส ขาวข้าวไร่

(นายมนัส ขาวข้าวไร่)

ประธานกรรมการ

ที่ กษ 1109/ว.7

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

7 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง การกู้เงินต่างประเทศของสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งจัดทำโครงการกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์และในการจัดทำโครงการดังกล่าว ทำให้สหกรณ์ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หากสหกรณ์จะกู้เงินจากต่างประเทศจะต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียที่จะมีต่อสหกรณ์และสมาชิก โดยสหกรณ์จะต้องไม่ขาดทุนและสมาชิกจะต้องไม่เสียประโยชน์ เช่น ต้องไม่เสียดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่สหกรณ์มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่สหกรณ์กู้เงินจากภายในประเทศ ดังนั้น หากสหกรณ์ออมทรัพย์ใดจะจัดทำโครงการกู้เงินจากต่างประเทศให้ส่งรายละเอียดของโครงการให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบ ก่อนที่จะมีการดำเนินการใด ๆ เพื่อจะได้ประสานงานกับหน่วยงานที่มีความชำนาญในเรื่องดังกล่าว เสนอแนะให้สหกรณ์ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เสีี่ยม มหมีนไวย**
(นายเสีี่ยม มหมีนไวย)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ
โทร. (02) 2825850

ที่ กส 1107/ว.06001

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

18 กุมภาพันธ์ 2525

เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยได้มีสหกรณ์การเกษตรบางสหกรณ์ ได้รายงานขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ ทั้งนี้ โดยขอเพิ่มข้อกำหนดให้สมาชิกส่งเงินฝาก ณ สถานที่ซึ่งคณะกรรมการกำหนดเป็นครั้งคราวได้ (ข้อ 10 วรรคแรก แห่งระเบียบฯ) ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาและเห็นชอบให้สหกรณ์เพิ่มเติมข้อกำหนดดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์เป็นไปอย่างรัดกุมและเหมาะสม จึงเห็นควร กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ด้วยดังต่อไปนี้-

1. การกำหนดสถานที่รับฝากเงิน

สถานที่ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดเป็นครั้งคราวเพื่อรับฝากเงินจากสมาชิก ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการให้บริการแก่สมาชิก และความปลอดภัยเป็นสำคัญ

มติในการกำหนดสถานที่รับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์ จะต้องเป็นมติรับรองด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์แห่งจำนวนคณะกรรมการดำเนินการทั้งหมด

ให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มประชุมชี้แจงให้สมาชิกรู้ว่า สหกรณ์จะรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์ในวันไหน ระหว่างเวลาใด ทั้งนี้ โดยให้สหกรณ์ปิดประกาศสถานที่ซึ่งคณะกรรมการกำหนดเป็นครั้งคราวเพื่อรับฝากเงินจากสมาชิกไว้ ณ สำนักงานสหกรณ์ และสำนักงานสหกรณ์อำเภอ แห่งละ 1 ฉบับ

2. เวลาในการรับฝากเงิน

การรับฝากเงินตามข้อ 1 ให้ปฏิบัติภายใต้ภายในเวลาทำการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินออมทรัพย์และเงินฝากประจำ แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้รับฝากเงินเมื่อวันถัดไปเป็นวันหยุดทำการของสหกรณ์

3. วงเงินรับฝาก

ให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กำหนดวงเงินขึ้นสูงในแต่ละวัน ที่จะรับฝากนอกสำนักงานสหกรณ์

4. ผู้มีอำนาจรับฝากเงิน

ให้คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงินรวม 3 คน เป็นพนักงานสหกรณ์ผู้ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติงานรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์

การมอบหมายดังกล่าวต้องจัดไว้ในรายงานการประชุมด้วย เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน สหกรณ์อาจขอกำล้างตำราลงในท้องที่รับฝากเงินให้มารักษาความปลอดภัยได้ และสำหรับสหกรณ์ที่มีธุรกิจขนาดใหญ่มีปริมาณเงินฝากมาก อาจกำหนดให้มีการประกันเส้นทางที่พนักงานสหกรณ์จะออกไปรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์ไว้กับบริษัทประกันภัยด้วยก็ได้

5. การจัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์ ให้สหกรณ์เตรียมเอกสารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปเพื่อปฏิบัติงาน ดังนี้

- 5.1 ใบส่งเงินฝาก
- 5.2 ตราประทับชื่อสหกรณ์
- 5.3 แบบบัญชีย่อยเจ้าหน้าที่เงินฝากซึ่งได้เปิดบัญชีไว้แล้ว
- 5.4 เครื่องคิดเลข
- 5.5 เครื่องพิมพ์ดีด
- 5.6 อุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น เครื่องประทับวันที่ ปากกาลูกกลิ้งสีน้ำเงิน ปากกาลูกกลิ้งสีแดง

ดินสอดำและไม้บรรทัด ฯลฯ

6. การปฏิบัติงานรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์

6.1 ให้พนักงานสหกรณ์ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการปฏิบัติงาน ณ สำนักงานสหกรณ์ เมื่อสิ้นสุดเวลาทำการที่กำหนด ให้พนักงานสหกรณ์ผู้ได้รับมอบอำนาจเงินฝากที่รับจากสมาชิกเข้าฝากยังสถานที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 33 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511

6.2 ให้พนักงานสหกรณ์ผู้ได้รับมอบอำนาจตรวจสอบเอกสารการรับเงินฝากการนำส่งเงินฝากยังธนาคารให้ถูกต้องและสอดคล้องกับเงินสดที่ได้รับ และเงินสดคงเหลือเสร็จแล้วให้ส่งมอบเอกสารทางการเงินต่าง ๆ และเงินสดคงเหลือให้ผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการ (หรือประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเหรัญญิก ในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการ) ณ สำนักงานสหกรณ์ในวันเดียวกันกับวันที่มีการรับฝากเงินนอกสำนักงานสหกรณ์

6.3 ให้ผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการ (หรือประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการหรือเหรัญญิกในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ) นับเงินสดคงเหลือและตรวจสอบเอกสารการเงินต่าง ๆ ที่ได้รับมอบให้ถูกต้องลงลายมือชื่อกำกับในเอกสารทั้งปวงด้วย (ในกรณีที่ผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการเป็นผู้ตรวจนับเงินสดและตรวจสอบเอกสารทางการเงินต่าง ๆ ต้องให้ประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเลขานุการลงลายมือชื่อกำกับไว้อีกชั้นหนึ่งด้วย)

7. การเรียกหลักประกัน

หากคณะกรรมการดำเนินการได้กำหนดวงเงินชั้นสูงที่จะรับฝากนอกสำนักงานสหกรณ์ไว้เกินกว่าวงเงินค้ำประกันที่คณะกรรมการดำเนินการได้เรียกไว้แล้วตามระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้าง ให้คณะกรรมการดำเนินการเรียกหลักประกันจากพนักงานสหกรณ์เพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินชั้นสูงที่รับฝาก

8. ความรับผิดชอบของพนักงานสหกรณ์ผู้รับมอบอำนาจ

เมื่อเกิดความเสียหายแก่เงินที่ได้รับฝากอันเนื่องมาจากการทุจริต พนักงานสหกรณ์ผู้รับมอบอำนาจจะต้องรับผิดชอบทางอาญา รวมทั้งต้องร่วมกันรับผิดชอบทางแพ่งโดยชดใช้ค่าเสียหายจนครบจำนวนให้แก่สหกรณ์

หากความเสียหายแก่เงินที่ได้รับฝากเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือได้กระทำไปด้วยความประมาทเลินเล่อ หรือกระทำไปโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจ พนักงานสหกรณ์ผู้รับมอบอำนาจจะต้องร่วมกันรับผิดชอบทางแพ่งโดยชดใช้ค่าเสียหายจนครบจำนวนให้แก่สหกรณ์

9. วิธีปฏิบัติทางบัญชี การปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการรับเงินฝากนอกสำนักงานสหกรณ์ ให้ถือปฏิบัติตามการปฏิบัติงานในสำนักงานสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อแนะนำสหกรณ์ให้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

อดุล นิยมวิภาต

(นายอดุล นิยมวิภาต)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 02-282-5845

ที่ กษ 1108/11410

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

17 ตุลาคม 2549

เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/6410 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2549 เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้ของสหกรณ์
 2. สำเนาหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ 0404/1785 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2549 เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้

ด้วยปัจจุบันมีข้อบังคับของสหกรณ์หลายสหกรณ์ได้กำหนดให้มีหุ้นชนิดถอนได้ และสหกรณ์กำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกซื้อหุ้นชนิดดังกล่าวเพิ่มได้เป็นครั้งคราวตามความประสงค์ ซึ่งถือว่าข้อบังคับที่กำหนดให้มีหุ้นชนิดที่ถอนได้ดังกล่าว ปฏิบัติไม่สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 (3) และมาตรา 42 อีกทั้งการถือปฏิบัติดังกล่าวไม่เหมาะสมขัดหลักการบริหารการเงินที่ดีโดยทำให้บุคคลภายนอก หรือผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินเข้าใจผิดด้านเสถียรภาพเงินทุนของสหกรณ์ และสหกรณ์อาจเกิดความเสียด้านสภาพคล่อง หากสมาชิกที่ถือหุ้นชนิดที่ถอนได้ ขอลถอนหุ้นคืนในคราวเดียวเป็นจำนวนมาก

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงใคร่ขอให้สหกรณ์จังหวัด และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่มีข้อบังคับกำหนดหุ้นชนิดที่ถอนได้ถือปฏิบัติตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และถือปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์ทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **แม่เกียรติ เทพหัสติน ณ อยุรยา**
(นายแม่เกียรติ เทพหัสติน ณ อยุรยา)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cep@cpd.go.th

www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ โทร. 0 2282 5042

E-mail : cpd_cep@cpd.go.th www.cpd.go.th

ที่ กษ 1108/6410

วันที่ 26 มิถุนายน 2549

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้ของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0404/768 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2549 ขอรื้อเกี่ยวกับหุ้นชนิดที่ถอนได้จากการตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอ่างทอง จำกัด มีหุ้นชนิดถอนได้ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 โดยเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวไม่เหมาะสมขัดกับหลักการบริหารการเงินที่ดี จึงขอรื้อว่าจะมีการดำเนินการอย่างไร ที่จะไม่ให้ข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ออกหุ้นชนิดถอนได้ หรือไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกซื้อหุ้นดังกล่าวเพิ่มอีก และกรณีสหกรณ์ที่มีหุ้นชนิดถอนได้มาแล้วจะมีวิธีใดที่จะแก้ไขหุ้นชนิดดังกล่าวทยอยหมดไป โดยกระทบต่อการบริหารการเงินของสหกรณ์และสมาชิกผู้ถือหุ้นให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะได้กำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีให้สอดคล้องกัน นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาแล้วขอเรียนชี้แจงว่า

1. กรณีข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอ่างทอง จำกัด กำหนดหุ้นชนิดที่ถอนได้ไว้ไม่สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเนื่องจากมาตรา 33 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีหุ้นซึ่งแบ่งเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน และสมาชิกแต่ละคนจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น ดังนั้น หุ้นจึงถือเป็นทุนของสหกรณ์และไม่อาจถอนได้ในระหว่างที่สมาชิกยังคงเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ ทุนของสหกรณ์จึงเป็นหลักประกันแห่งความมีเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ ซึ่งหากกำหนดให้มีหุ้นชนิดที่ถอนได้จะกระทบต่อเสถียรภาพและสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ อีกทั้งเมื่อพิจารณามาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จะเห็นได้ว่าแม้เจ้าหน้าที่ของสมาชิกก็ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องในค่าหุ้นของสมาชิกในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุดลง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติคุ้มครองหุ้นของสหกรณ์ไว้เป็นหลักประกันความมั่นคงของสหกรณ์ และไม่อาจกำหนดให้มีหุ้นชนิดที่ถอนได้ไว้ในข้อบังคับสหกรณ์ หากนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนข้อบังคับดังกล่าวแล้ว นายทะเบียนสหกรณ์ควรแนะนำให้สหกรณ์ระงับการออกหุ้นชนิดที่ถอนได้ทั้งหมดประกอบกับในปัจจุบันร่างข้อบังคับที่กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำเพื่อแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ และข้อบังคับสหกรณ์ฉบับปัจจุบันหรือที่จะพิจารณากำหนดขึ้นถือใช้ใหม่จะไม่ปรากฏหุ้นชนิดที่ถอนได้แล้ว

2. ในการนี้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ได้มีหนังสือแจ้งแนะนำสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอ่างทอง จำกัด ให้ดำเนินการดังนี้

2.1 ระงับการออกหุ้นชนิดถอนได้ตามข้อบังคับสหกรณ์ข้อ 5 และให้คงมีอยู่ตราบเท่าที่มีจนกว่าสมาชิกผู้ถือจะถอนออกหมด

2.2 สหกรณ์ควรพิจารณาแก้ไขข้อบังคับสหกรณ์ ข้อ 5 และข้ออื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหุ้นชนิดถอนได้ โดยตัดข้อความที่เกี่ยวข้องดังกล่าวออก และเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลว่า “ในกรณีที่หุ้นชนิดถอนได้ยังมีอยู่ให้คงไว้ตามจำนวนเดิม จนกว่าสมาชิกจะถอนหุ้นชนิดถอนได้ออกหมด”

2.3 สหกรณ์ควรพิจารณาแก้ไขระเบียบว่าด้วยการถือหุ้น พ.ศ. 2543 โดยตัดข้อความเกี่ยวกับหุ้นชนิดถอนได้ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหุ้นชนิดถอนได้ออกเช่นกัน

3. เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของการถือหุ้นชนิดที่ถอนได้ของสหกรณ์ฯ แล้วเข้าข่ายลักษณะของเงินฝากมากกว่าการถือหุ้นเพื่อการลงทุนเนื่องจากระเบียบว่าด้วยการถือหุ้นฯ ของสหกรณ์ พ.ศ. 2543 กำหนดระยะเวลาการถอนคืนและการจ่ายเงินปันผลตามหุ้นไว้เป็นการล่วงหน้า ถือเป็นหนึ่งเป็นการกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนไว้เป็นการล่วงหน้า อาจไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการลงทุนในลักษณะของการถือหุ้นที่จะได้รับเงินปันผลต่อเมื่อสหกรณ์มีกำไรเท่านั้น ดังนั้นสหกรณ์ฯ ที่มีหุ้นชนิดที่ถอนได้ ควรแก้ไขให้หุ้นชนิดดังกล่าวให้หมดไป โดยมีผลกระทบต่อการบริหารการเงินของสหกรณ์ และสมาชิกผู้ถือหุ้นให้น้อยที่สุด อาจจะทำได้โดยสมาชิกที่ถือหุ้นชนิดที่ถอนได้ถอนหุ้นดังกล่าวออกแล้วนำไปซื้อหุ้นปกติ หรือนำมาฝากในรูปของเงินฝากออมทรัพย์หรือเงินฝากประจำก็ได้ ตามความสมัครใจของสมาชิก ทั้งนี้หากอยู่ในรูปของเงินฝากออมทรัพย์สหกรณ์ต้องไม่กำหนดเงื่อนไขในการคิดอัตราดอกเบี้ย

ในการนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือที่ กษ 1108/6411 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2549 แจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์เพื่อแจ้งให้สมาชิกทราบเพิ่มเติมแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**
(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่ อส 0017/18849

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าหีบเผย กรุงเทพฯ 10200

24 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ทारीกรณีสหกรณ์รับจำนำหุ้นของตนเองได้หรือไม่

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ กช 1101/10717 ลงวันที่ 15 กันยายน 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการรับจำนำหุ้น พ.ศ. 2546 ให้สมาชิกสหกรณ์นำใบหุ้นมาจำนำได้ ซึ่งจังหวัดสุพรรณบุรีเห็นว่าเป็นการจำนำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติห้ามมิให้บริษัทจำกัดรับจำนำหุ้นของตนเองและให้บริษัททำใบหุ้นมอบให้แก่ผู้ถือหุ้น แต่ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มิได้บัญญัติกรณีดังกล่าวไว้ กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอหารือว่าสหกรณ์จะทำใบหุ้นมอบให้แก่สมาชิกของสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์นำใบหุ้นนั้นมาจำนำแก่สหกรณ์ของตนเองได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดให้สหกรณ์ทำใบหุ้นและไม่ได้กำหนดให้ใบหุ้นต้องมีข้อความเช่นใด หากสหกรณ์ทำใบหุ้นขึ้นมาก็มิใช่ใบหุ้นที่แสดงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น หรือเป็นทรัพย์สินของผู้ถือหุ้น และเมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดให้ทำใบหุ้นของสหกรณ์เป็นตราสารใบหุ้นสหกรณ์จึงไม่ใช่สิทธิซึ่งมีตราสาร ดังนั้น ใบหุ้นของสหกรณ์ก็เป็นเพียงหลักฐานการถือหุ้นในสหกรณ์เท่านั้น ทั้งนี้ ใบหุ้นดังกล่าวก็มิอาจโอนโดยให้ผู้รับโอนมีสิทธิในสหกรณ์โดยเป็นสมาชิกสหกรณ์ดังเช่นการโอนหุ้นของบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1129

หุ้นของสหกรณ์ที่สมาชิกถืออยู่เป็นทุนของสหกรณ์ โดยจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดห้ามสมาชิกนำค่าหุ้นมาหักกลบลบหนี้กับสหกรณ์ และกำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของสมาชิกใช้สิทธิเรียกร้องในค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น ดังนั้น หากสหกรณ์ยอมให้สมาชิก สหกรณ์ซึ่งเป็นลูกหนี้เอาหุ้นของสหกรณ์เองมาจำนำเป็นประกันหนี้ก็ไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องในค่าหุ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 42 วรรคสองได้และมีผลเสมือนเจ้าหน้าที่ยอมให้ลูกหนี้เอาทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่มาประกันหนี้ เพราะหุ้นของสหกรณ์เป็นทุนของสหกรณ์ สหกรณ์จึงไม่อาจรับจำนำหุ้นของตนเองได้เช่นเดียวกันกับบริษัทจำกัดต้องห้ามรับจำนำหุ้นของตนเองหรือเป็นเจ้าของถือหุ้นของตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1143 และบริษัทมหาชนต้องห้ามมิให้เป็นเจ้าของหุ้นหรือรับจำนำหุ้นของตนเองเช่นกัน ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 66 มาตรา 66/1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 มาตรา 5

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประพันธ์ นัยโกวิท**

(นายประพันธ์ นัยโกวิท)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ

โทร.0 2211 0311 ต่อ 621-622

โทรสาร 0 2211 0595

ที่ กษ 1101.11/08659

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

19 มิถุนายน 2544

เรื่อง แจ้งมติคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เรื่องคำบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511
ให้ไว้ ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2528

ด้วยที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 ได้พิจารณาเรื่องคำบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และมีมติให้สหกรณ์จัดสรรเป็นคำบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยในอัตราร้อยละห้าของกำไรสุทธิ แต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจัดสรรตามกฎกระทรวงฉบับที่อ้างถึง โดยอาศัยบทบัญญัติตามมาตรา 138 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ไปก่อนจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ในพื้นที่ความรับผิดชอบ ได้ทราบ เพื่อความชัดเจนในแนวปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วรรณิ รัตนวราหะ**

(นางวรรณิ รัตนวราหะ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. (02) 6285137

โทรสาร (02) 2825042

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2528)
ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2511

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 1 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 1 คำบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ให้จัดจากกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์จำกัด ในอัตราร้อยละห้าของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

ข้อ 2 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2528 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2528

(ลงชื่อ) **ณรงค์ วงศ์วรรณ**

(นายณรงค์ วงศ์วรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากภาวะการเงินและเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปจากเดิมเป็นอันมากและสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยมีปริมาณงานและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นอันมากด้วย สมควรแก้ไขอัตราค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

(คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 ตอนที่ 191 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2528)

ที่ กษ 0216/07913

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

20 เมษายน 2543

เรื่อง ตอบข้อหารือการถือปฏิบัติตามข้อบังคับกรณีการจ่ายเงินเฉลี่ยคืน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือจังหวัดขอนแก่น ที่ ขก 0013/7947 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินเฉลี่ยคืน ว่าสหกรณ์เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกได้ไม่ครบ เนื่องจากมหาวิทยาลัยหักเงินเดือนของสมาชิกเพื่อชำระหนี้อื่นของมหาวิทยาลัยก่อน และมหาวิทยาลัยงดให้สวัสดิการช่วยเหลือค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า แก่สมาชิกของสหกรณ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หนี้ที่สหกรณ์เรียกเก็บจากสมาชิกนั้น เป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ แต่สมาชิกไม่สามารถส่งชำระได้จากเหตุทั้ง 3 ประการ สมาชิกจึงตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ ดังนั้น สมาชิกจึงไม่มีสิทธิได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากสหกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับข้อ 22 (2) แต่การผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าวจะได้รับยกเว้นเมื่อมีเหตุสุดวิสัย (เหตุทั้ง 3 ประการ ไม่ถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัย) หรือมีพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ หรือกรณีลูกหนี้ขอขยายเวลาการชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระและเจ้าหนี้อนุญาต และสามารถชำระหนี้ได้ภายในระยะเวลาที่ขยายนั้นจึงจะมีสิทธิได้รับเงินเฉลี่ยคืนและสำหรับข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด ที่ถือใช้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งตามมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด เพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. (02) 2818301

สหกรณ์ออมทรัพย์ มข. จำกัด

สำนักงาน บริเวณคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
โทร. (043) 243331-44 ต่อ 2091, 2092 สายตรง (043) 343138 โทรสาร (043) 242791

ที่ สอ.มข. 89/2543

13 มีนาคม 2543

เรื่อง ขอรื้อการถือปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับการจ่ายเงินเฉลี่ยคืน

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์ (ผ่านสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด ข้อ 22 วรรคสอง (2) “เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนจำนวนรวมแห่งดอกเบี้ยเงินกู้” จำนวน 1 ชุด
 2. สำเนาพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2524 มาตรา 31 วรรคสอง (2) “จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์จำกัดระหว่างปีตามที่กำหนดในข้อบังคับ” จำนวน 1 ชุด
 3. สำเนาพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 วรรคสอง (2) “จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ระหว่างปี” จำนวน 1 ชุด

ด้วยสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด ได้รับการร้องขอจากสมาชิกที่ผิदनัดชำระหนี้ ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2542 เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2543 ให้มีสิทธิได้รับเงินเฉลี่ยคืนบ้าง ทั้งนี้ เนื่องจากสหกรณ์ฯ ได้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ฯ ข้อ 22 วรรคสอง (2) ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกเป็นไปด้วยความถูกต้อง สหกรณ์ฯ จึงใคร่ขอหารือปัญหาเกี่ยวกับการถือปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ฯ ดังนี้

ประเด็นแรก จากความเห็นของกรรมการบางท่านพิจารณาวินิจฉัยแล้วมีความเห็นว่าสหกรณ์ฯ ถือใช้ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 แต่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ถือใช้ใน ปี 2542 เท่ากับเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511

ประเด็นที่สอง การถือปฏิบัติตามข้อบังคับฉบับครบรอบ 100 ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับเดิมตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 (ข้อบังคับฉบับใหม่ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ยังไม่ผ่านความเห็นชอบจากนายทะเบียนฯ) กรรมการบางท่านมีความเห็นว่าขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จากที่สหกรณ์ฯ ได้ปฏิบัติตามตามข้อบังคับของสหกรณ์ฯ ข้อ 22 วรรคสอง (2) นั้น สหกรณ์ฯ งดจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกที่ผิदनัดชำระหนี้ไม่ว่าจะเป็นต้นเงินหรือดอกเบี้ย จึงใคร่ขอหารือเพิ่มเติมว่าสมาชิกสมควรให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนหรือไม่ใน 3 กรณีดังนี้

กรณีที่ 1 สหกรณ์เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกได้ไม่ครบ เนื่องจากสมาชิกทอดรอนจ่ายเงินทางราชการไปแล้วไม่ชำระคืนภายในกำหนด มหาวิทยาลัยจึงเรียกคืนโดยการหักเงินเดือนทั้งหมด

กรณีที่ 2 สหกรณ์เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกได้ไม่ครบ เนื่องจากภายหลังกู้เงินจากสหกรณ์ฯ แล้วสมาชิกได้ไปใช้สวัสดิการเงินกู้ทางมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยทำการหักเงินชำระหนี้ก่อนสหกรณ์ฯ

กรณีที่ 3 สหกรณ์เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกได้ไม่ครบ เนื่องจากมหาวิทยาลัยให้สวัสดิการช่วยเหลือค่าน้ำ และค่าไฟฟ้าแก่บุคลากรในมหาวิทยาลัยบางส่วน เมื่อมหาวิทยาลัยงดให้สวัสดิการในส่วนนี้ทำให้สมาชิกรับภาระเต็มจำนวนทันที

ทั้งนี้สหกรณ์ฯ ได้มีหนังสือบอกกล่าวแก่สมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ทุกคนให้นำเงินมาชำระให้แก่สหกรณ์ฯ โดยยึดเวลาการชำระให้เป็นภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อยุติ สหกรณ์ฯ จึงใคร่ขอหารือเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. การถือใช้ข้อบังคับของสหกรณ์ฯ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 นั้น ขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หรือไม่

2. จาก 3 กรณีดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์ฯ ควรจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ตอบข้อหารือดังกล่าว เพื่อสหกรณ์ฯ จะได้ถือปฏิบัติเป็นบรรทัดฐานในการถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป และโปรดแจ้งผลให้สหกรณ์ฯ ทราบโดยด่วนด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประหยัด เพ็ญนอก**

(นายประหยัด เพ็ญนอก)

ประธานคณะกรรมการดำเนินการ

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำกัด

ที่ กษ 1110/5982

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

7 มิถุนายน 2542

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางการจัดหาเงินทุน และใช้เงินทุนของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สืบเนื่องจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์จะต้องมีการจัดหาเงินทุนและใช้เงินทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะต้องตัดสินใจด้วยความรอบคอบ แต่ปรากฏว่าในหลายสหกรณ์ยังมีวิธีปฏิบัติที่ขาดความรัดกุมไม่ชัดเจนเพียงพอ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นจึงขอชักซ้อมความเข้าใจในการบริหารจัดการในเรื่องข้างต้น ดังนี้

1. ทุกครั้งที่จะมีการจัดหาเงินทุน และใช้เงินทุน เช่น การกู้ยืม การเปิดบัญชีเงินฝาก ในธนาคารแห่งใหม่ รวมทั้งจะมีการลงทุนต่าง ๆ คณะกรรมการจะต้องลงมติให้ชัดเจน และมตินั้นจะต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้
2. ผู้มีอำนาจในการลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์ในใบถอนเงินหรือเช็คหรืออื่น ๆ จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติของสหกรณ์ และจะต้องไม่มีการลงลายมือชื่อล่วงหน้า รวมทั้งจะต้องมีการกำหนดวงเงินให้ชัดเจนด้วย
3. กรณีที่จะต้องจ่าย หรือโอนเงินให้กับนิติบุคคลในกิจการของสหกรณ์ ให้ส่งจ่ายในนามนิติบุคคลนั้น ๆ เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825853

โทรสาร (02) 2825852

ด่วนมาก

ที่ กษ 0216/13830

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

3 เมษายน 2541

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการขอลดอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนของสมาชิก

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ที่ สหกรณ์ฯ/36 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า กรณีสมาชิกสหกรณ์ได้ส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนให้กับสหกรณ์เดือนละ 500 บาท ตามระเบียบว่าด้วยการถือหุ้นของสหกรณ์ ต่อมาสมาชิกผู้นั้นขอเพิ่มอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนเป็น 2,000 บาทต่อเดือน และต่อมาสมาชิกผู้นั้นมีความจำเป็นในครอบครัว จึงยื่นคำขอต่อคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขอลดอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนเป็น 500 บาทต่อเดือนตามเดิม ซึ่งไม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการถือหุ้นของสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ที่ปฏิบัติดังกล่าวสามารถกระทำหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า การที่สมาชิกขอเพิ่มอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนนั้น เกิดขึ้นจากความสมัครใจของสมาชิกเอง ไม่ใช่เกิดจากสภาพบังคับของกฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบของสหกรณ์ว่าสมาชิกต้องขอเพิ่มอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนดังกล่าว ดังนั้น เมื่อสมาชิกตกอยู่ในพฤติการณ์อันทำให้ไม่สามารถส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนตามความประสงค์ที่แจ้งไว้กับสหกรณ์โดยมิได้เกิดขึ้นด้วยเจตนาอันไม่สุจริตของตน สมาชิกจึงมีสิทธิโดยชอบที่จะขอลดอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนลงมาเพียงไม่ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการถือหุ้นของสหกรณ์ การอนุญาตเป็นอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการ และในภายหลังหากสมาชิกประสงค์จะขอเพิ่มอัตราการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนอีกก็สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปโดยความสมัครใจของสมาชิก

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสงค์ วรรณเขจร**

(นายประสงค์ วรรณเขจร)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. (02) 2818301

4 มีนาคม 2541

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการลดค่าหุ้นของสมาชิก

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

อ้างถึง 1. ข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด หมวดที่ 3 หน้าที่ 4. – ข้อ 8.
2. ระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด ว่าด้วยการถือหุ้น พ.ศ. 2538

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด ขอรื้อว่า กรณีสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด คนหนึ่ง ถือหุ้นตามระเบียบที่เข้าเป็นสมาชิกตามอัตราส่วนของจำนวนเงินได้รายเดือนของตน (ตามอ้างถึง 2) 500.00 บาทต่อเดือน เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง สมาชิกได้ยื่นขอเพิ่มการส่งค่าหุ้นต่อคณะกรรมการดำเนินการ เป็นเดือนละ 2,000.00 บาทต่อเดือน มีความสามารถออมทรัพย์ส่งวงแห่งรายได้ของตนไว้ในทางมั่นคงตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และได้รับประโยชน์ตามสมควร ต่อมาสมาชิกมีความจำเป็นในครอบครัว จึงยื่นคำขอต่อคณะกรรมการดำเนินการขอลดการถือหุ้นรายเดือนจากเดือนละ 2,000.00 บาทต่อเดือน เหลือเดือนละ 500.00 บาทต่อเดือน โดยการลดค่าหุ้นของสมาชิกครั้งนี้ และของสมาชิกทุกคนในสหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ (ตามอ้างถึง 2) และไม่ผิดข้อบังคับ (ตามอ้างถึง 1 ข้อ 5)

2. สหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด จึงใคร่เรียนถามว่า สมาชิกที่ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับเช่นกรณีดังกล่าวตามข้อ 1. จะกระทำได้หรือไม่?

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณา และโปรดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ 17 รามอินทรา จำกัด ทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชาติ กานตรัตน์**

(พลตรีอภิชาติ กานตรัตน์)

รองประธานกรรมการดำเนินการ

ทำการแทน ประธานกรรมการดำเนินการ

ที่ กษ 0216/4332

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

22 กุมภาพันธ์ 2539

เรื่อง การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ฯ ที่ สอ.ศธ. 796/2538 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2538

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด ได้ขอหารือในกรณีที่สหกรณ์เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกไม่ได้ เนื่องจากสมาชิกเกษียณอายุราชการ ไม่มีเงินเดือนจากต้นสังกัดให้หัก และอยู่ในภาวะน้ำท่วมบ้าน จะสมควรให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ถึงแม้ข้อบังคับของสหกรณ์ข้อ 26 (2) จะกำหนดไว้เช่นนั้น แต่ควรได้พิจารณาถึงเจตนาและการกระทำของสมาชิกเป็นเฉพาะรายไป จากกรณีดังกล่าวนี้ เห็นได้ว่า สมาชิกผู้นั้นมิได้มีเจตนาที่จะไม่ชำระหนี้แก่สหกรณ์ หากแต่สมาชิกผู้นั้นได้เกษียณอายุราชการ จึงทำให้ไม่มีรายได้จากเงินเดือนให้หัก ณ ที่จ่ายในเดือนที่เกษียณอายุราชการ ประกอบกับยังต้องประสบกับปัญหาภาวะน้ำท่วมอีก และประเด็นที่สำคัญคือ เมื่อสมาชิกผู้นั้นได้รับหนังสือจากสหกรณ์ก็ได้รับมาชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์แล้ว ดังนั้น จึงเห็นว่า กรณีดังกล่าวนี้มีเหตุผลเพียงพอที่จะอนุโลมให้สมาชิกผู้นั้นได้รับเงินเฉลี่ยคืนได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ณรงค์ ชูประกอบ**

(นายณรงค์ ชูประกอบ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. 2818301

ที่ สอ.ศธ 796/2538

สภกรณ์อ้อมทรัพย์ข้าราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ จำกัด
กทม. 10300

29 ธันวาคม 2538

เรื่อง การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก

เรียน นายทะเบียนสภกรณ์

ด้วยสมาชิกสภกรณ์อ้อมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด ได้ยื่นคำร้อง เนื่องจากสมาชิกได้เกษียณอายุราชการไม่มีเงินเดือนให้หัก ณ ที่จ่าย สภกรณ์ได้เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกต้นสังกัดจึงไม่สามารถเก็บได้ ทำให้สมาชิกไม่มีสิทธิได้รับเงินเฉลี่ยคืน ซึ่งตามข้อบังคับของสภกรณ์ข้อ 26 (2) ระบุว่า “สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใดมิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น” แต่สมาชิกได้ร้องเรียนว่า ตนไม่มีรายได้จากเงินเดือนในเดือนที่เกษียณอายุราชการโดยไม่มีเจตนาและเป็นเหตุสุดวิสัย ประกอบกับอยู่ในภาวะน้ำท่วมบ้านกำลังได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก จึงทำให้สภกรณ์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้ได้ในเดือนที่เกษียณอายุราชการ และเมื่อได้รับแจ้งจากสภกรณ์ตามหนังสือลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2538 สมาชิกได้ตามมาชำระหนี้กับสภกรณ์เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2538

สภกรณ์อ้อมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด ใคร่เรียนปรึกษาว่า กรณีที่สภกรณ์เรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้จากสมาชิกไม่ได้ เนื่องจากสมาชิกเกษียณอายุราชการไม่มีเงินเดือนต้นสังกัดให้หักนั้น จะสมควรให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนหรือไม่ อย่างไร หากผลการพิจารณาเป็นประการใด โปรดแจ้งให้สภกรณ์อ้อมทรัพย์ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด ได้ทราบเพื่อดำเนินการตามข้อแนะนำต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุวิทย์ วิสุทธิสิน**

(นายสุวิทย์ วิสุทธิสิน)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการสภกรณ์อ้อมทรัพย์

ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด

สภกรณ์อ้อมทรัพย์

โทร. 2825609, 6287500-5

ที่ กษ 0216/8984

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.10200

9 มิถุนายน 2536

เรื่อง การให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ

เรียน ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

อ้างถึง หนังสือชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ที่ 1101/2536
ลงวันที่ 2 มีนาคม 2536

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/4158 ลงวันที่ 20 เมษายน 2536

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า ข้อเสนอแนะหรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ดอกผลของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน เรื่องการให้มีเงินรางวัลให้แก่สมาชิกผู้ถือหุ้นมากและการจ่ายเงินล่วงหน้าปีการเงินเพื่อเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกกระทำกับสหกรณ์ มีความขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและสร้างความยุ่งยากในการดำเนินงาน จึงขอให้นายทะเบียนสหกรณ์ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า

1. เรื่องของการคิดดอกเบี้ยของเงินปันผลและเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ถึงวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาชิกจะเรียกร้องให้คิดดอกเบี้ยของเงินปันผลและเฉลี่ยคืนในช่วงดังกล่าวนี้ไม่ได้ เพราะสิทธิในการรับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนของสมาชิกจะเกิดขึ้นในวันที่ที่มีการประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนในปีนั้น ๆ

สำหรับเรื่องของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ในเรื่องดังกล่าวนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ สั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำกัด ได้ทราบด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแนบมาพร้อมนี้

2. เงินรางวัลให้แก่สมาชิกผู้ถือหุ้นมาก โดยเจตนารมณ์ของสหกรณ์ที่กำหนดให้มีรายจ่ายนี้ขึ้นก็หวังจะให้สมาชิกเกิดความสนใจที่จะนำเงินมาซื้อหุ้นในระหว่างปีมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคการดำเนินงานอย่างหนึ่งของสหกรณ์ในการระดมทุนเพื่อนำมาใช้เป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์ต่อไป แต่สำหรับการจ่ายเงินปันผลตามหุ้นนั้น เป็นการจ่ายผลตอบแทนหรือจ่ายดอกเบี้ยให้แก่สมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคน โดยจ่ายจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ดังนั้น หากพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของสหกรณ์แล้ว สหกรณ์สามารถกำหนดรายจ่ายประเภทนี้ได้โดยถือว่าเป็นการจ่ายที่ไม่เข้าข่ายเช่นเดียวกับการจ่ายเงินปันผล ตามหุ้นให้แก่สมาชิก และไม่ขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 แต่อย่างใด

3. การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ จะจ่ายจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรตามกฎหมายแล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดไว้ เงินเฉลี่ยคืนนี้จะจ่ายในอัตราเท่าไร หรือจะจัดสรรอย่างไรเป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่จะพิจารณาลงมติโดยต้องคำนึงถึงฐานะรายได้จากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในรอบปีนั้น ๆ ด้วยการพิจารณากำหนดอัตราส่วนเป็นเงินเฉลี่ยคืนสหกรณ์จะต้องทราบถึงผลกำไรสุทธิประจำปีที่แน่นอนก่อนสหกรณ์จึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณได้อย่างยุติธรรมและเหมาะสมสอดคล้องกับผลกำไรสุทธิประจำปีในปีนั้น ๆ ดังนั้น การจ่ายเงินล่วงหน้าปีการเงิน เพื่อเป็นเงินเฉลี่ยคืนแก่ผลประโยชน์ของสมาชิกโดยยังไม่ได้มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจึงกระทำไม่ได้ เพราะไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดไว้ ซึ่งในเรื่องนี้จะได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้กำกับดูแลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**
(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร
โทร. 2818301

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

701/29-31 ถนนวงศ์สว่าง แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800 มือถือ 01-9196561

The Federation of Savings and Credit Co-operatives of Thailand Ltd.

701/29-31 wongsawang Road, Bangsue, Bangkok 10800 Mobile No: 01-9196561

ที่ 1101/2536

2 มีนาคม 2536

เรื่อง การให้ข้อเสนอแนะและปฏิบัติแก่สหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ

เรียน ท่านนายทะเบียนสหกรณ์

โดยที่ปรากฏอยู่เนื่อง ๆ ว่า ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ดูแลและส่งเสริมสหกรณ์ ที่ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ น่าจะขัดกับ พ.ร.บ. สหกรณ์ และขัดกับข้อปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ ในฐานะสถาบันการเงินที่จะสร้างความเจริญให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์อีกด้วย เช่น

1. ข้อเสนอแนะ เรื่องดอกเบี้ยของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ของสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งใน พ.ร.บ. สหกรณ์ หรือ พ.ร.บ. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่เปิดโอกาสให้มีดอกเบี้ยจากเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนดังกล่าวได้ พร้อมทั้งไม่มีหลักการที่ถูกต้องด้วย ที่เจ้าของสหกรณ์ (สมาชิก) จะรับเงินดอกเบี้ยจากเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนทั้ง ๆ ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ได้คำนวณเงินปันผลจากเงินต้นตามระยะเวลา (แม้แต่ 1 เดือน ก่อนปิดบัญชีการเงิน) ให้อยู่แล้ว การที่จ่ายเงินปันผลทุก ๆ สิ้นเดือนมีนาคมของทุกปี ก็น่าจะครบระยะเวลา 12 เดือน อยู่แล้ว

2. ข้อเสนอแนะให้มีเงินรางวัลให้แก่สมาชิกผู้ถือหุ้นมาก ซึ่งถ้าสหกรณ์จ่ายเงินปันผลในอัตรา ร้อยละ 13 ต่อปี และส่วนที่สมาชิกได้รับจากผลตอบแทนของการมีหุ้นเรือนหุ้น เกินร้อยละ 13 (ส่วนเกิน) ตั้งจากงบประมาณรายจ่าย พร้อมทั้งทำในลักษณะประจำ) ซึ่งน่าจะขัดกับกฎหมาย

อนึ่งการให้เงินรางวัลแก่ผู้ถือหุ้นมากนั้น ไม่อยู่ในขอบข่ายของการยกเว้นภาษีเงินได้ของสมาชิก แต่อย่างใด จะต้องนำไปคำนวณเสียภาษีเงินได้ด้วย

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด มีความเห็นว่า ข้อเสนอแนะหรือข้อปฏิบัติที่ทางเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่ดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ดังกล่าว นอกจากขัดแย้งกับ พ.ร.บ. สหกรณ์เจตนารมณ์ของกฎหมายแล้วยังสร้างความยุ่งยาก ความอ่อนแอ ในการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและความมั่นคงอีกด้วย จึงใคร่ขอให้ท่านนายทะเบียนสหกรณ์ได้โปรดดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่มีอยู่และอาจจะทับถมเพิ่มพูนต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **เต็มใจ สุวรรณทัต**

(ผศ. เต็มใจ สุวรรณทัต)

ประธานกรรมการ

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ที่ กษ 1109/26314

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.10200

23 มิถุนายน 2535

เรื่อง หารือสมาชิกสหกรณ์ขอกู้เงินสามัญโดยใช้หุ้นค้ำประกัน

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานยาสูบ จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานยาสูบ จำกัด ที่ สอ.พย.463/2535
ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2535

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอรือว่าสมาชิกสหกรณ์ขอกู้เงินสามัญโดยใช้หุ้นค้ำประกันภายในวงเงินไม่เกินร้อยละ 90 ของค่าหุ้นที่สมาชิคนั้นมีอยู่ในสหกรณ์จะถือว่าเงินค่าหุ้นนั้นเป็นหลักประกันเงินกู้ได้หรือไม่ ถ้าเป็นหลักประกันไม่ได้จะมีวิธีการอื่นใดเกี่ยวกับการกู้เงินประเภทนี้โดยให้สมาชิกผู้กู้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด แต่สหกรณ์ไม่เสียหาย

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การใช้เงินค่าหุ้นของสมาชิกที่มีอยู่ในสหกรณ์ค้ำประกันเงินกู้สามัญของสมาชิกได้ เว้นแต่ในกรณีที่สมาชิกไปเป็นหนี้บุคคลภายนอกแล้วถูกศาลอายัดเงินค่าหุ้นของสมาชิกสหกรณ์จะมีความเสี่ยงแต่ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534 วินิจฉัยว่า การอายัดเงินค่าหุ้นของสมาชิกสหกรณ์จะอายัดได้ต่อเมื่อได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว

2. หลักประกันอื่นที่ให้สมาชิกผู้กู้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดแต่สหกรณ์ไม่เสียหาย ตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานยาสูบ จำกัด ว่าด้วยเงินกู้สามัญและเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน พ.ศ. 2527 ข้อ 16 (2) ข และ ค เป็นหลักประกันที่มั่นคงไม่ทำให้สหกรณ์เกิดความเสี่ยง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญเลื่อน บุญเรือง**
(นายบุญเลื่อน บุญเรือง)

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

26 พฤษภาคม 2535

เรื่อง ทหารือสมาชิกสหกรณ์ฯ ขอกู้เงินสามัญโดยใช้หุ้นค้ำประกัน

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่ 5/2535 จำนวน 1 ฉบับ
 2. สำเนาข้อบังคับของสหกรณ์ฯ จำนวน 1 ฉบับ
 3. สำเนาระเบียบว่าด้วยเงินกู้สามัญและเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน พ.ศ. 2527 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2532 จำนวน 2 ฉบับ
 4. แบบฟอร์มหนังสือกู้เงินสามัญ จำนวน 2 ชุด
 5. สำเนาขอแนะนำของ ม.ร.ว.ทัศนัย สุริยง ที่ปรึกษากฎหมาย ของคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับหลักค้ำประกันเงินกู้สามัญ จำนวน 1 ชุด

เนื่องจากสมาชิกของสหกรณ์ฯ ได้ขอกู้เงินสามัญจากสหกรณ์ฯ ภายในวงเงินไม่เกินร้อยละ 90 ของค่าหุ้นที่สมาชิกรับมีอยู่ในสหกรณ์ โดยขอใช้เงินค่าหุ้นเป็นหลักค้ำประกัน แต่ ม.ร.ว.ทัศนัย สุริยง ที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการดำเนินการ ให้แนะนำว่าการกู้เงินจากสหกรณ์จะนำค่าหุ้นมาค้ำประกันไม่ได้ เพราะเงินค่าหุ้นที่สมาชิกส่งให้สหกรณ์ถือเป็นทุนดำเนินการของสหกรณ์ สมาชิกจะขอลดโอนคืนหรือจำหน่ายจ่ายโอนไม่ได้ ควรให้กู้โดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันหรือใช้สมาชิกอื่นค้ำประกันตามจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ 30 (2) เงินกู้สามัญลักษณะที่ 2 กำหนดให้สมาชิกใช้ทุนเรือนหุ้นของตนเองเป็นหลักค้ำประกันเงินกู้สามัญของตนได้

สหกรณ์ฯ ใคร่ขอหารือว่า

1. สมาชิกขอกู้เงินภายในวงเงินไม่เกิน 90% ของค่าหุ้นที่สมาชิกรับมีอยู่ในสหกรณ์ฯ โดยขอนำหุ้นที่มีอยู่ในสหกรณ์เป็นหลักค้ำประกันเงินกู้ จะถือว่าเงินค่าหุ้นนั้นเป็นหลักประกันเงินกู้ได้หรือไม่
2. ถ้าเป็นหลักประกันตามข้อ 1. ไม่ได้ จะมีเหตุผลอย่างไร และจะมีวิธีการอื่นใดเกี่ยวกับการกู้เงินประเภทนี้ของสมาชิก โดยให้สมาชิกผู้กู้ได้รับประโยชน์สูงสุด แต่สหกรณ์ก็ไม่เสียหายพร้อมนี้ ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณาไปด้วยแล้ว

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ตอบให้สหกรณ์ฯ ทราบโดยด่วนต่อไปด้วยจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ปัญญา ขวัญอยู่**
(นายปัญญา ขวัญอยู่)
ประธานกรรมการ
สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานยาสูบ จำกัด

หน่วยธุรการสหกรณ์ฯ

โทร. 2630353 ต่อ 2174, 2182

ที่ กษ 1109/11880

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม.10200

11 ธันวาคม 2534

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเมื่อสหกรณ์ได้รับหมายอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534
2. ตัวอย่างหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

ตามที่สหกรณ์บางแห่ง เมื่อได้รับหมายอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิก ซึ่งกำหนดให้นำเงินค้ำหุ้นของสมาชิคนั้น ส่งมอบแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งนั้น

บัดนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534 คดีระหว่าง นายสงบ สุขนาแสง โจทก์ นางมารศรี ชัยปลื้ม จำเลยที่ 1 นางสมเฝ้า วิเศษศรีร้อย จำเลยที่ 2 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด ผู้ร้อง สรุปได้ว่าให้สหกรณ์ส่งมอบเงินค้ำหุ้นแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สมาชิกพ้นจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ปรากฏรายละเอียดตามสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

กรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่า ในกรณีที่สหกรณ์มีได้รับจำนำหุ้น คำพิพากษาดังกล่าวจะทำให้สหกรณ์สามารถชะลอการส่งเงินค้ำหุ้นไปได้ トラบเท่าที่สมาชิคนั้นยังไม่พ้นจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จึงแนะนำวิธีปฏิบัติในขั้นต้นว่า เมื่อสหกรณ์ได้รับหมายอายัดเงินค้ำหุ้นของสมาชิก ให้สหกรณ์จัดทำหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าจะส่งมอบเงินค้ำหุ้นของสมาชิคนั้น เมื่อสมาชิกได้พ้นจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์แล้ว ทั้งนี้ได้จัดทำตัวอย่างหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 และถ้าหากเจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือยืนยันให้สหกรณ์ส่งมอบเงินค้ำหุ้นตามหมายอายัดดังกล่าวอีก สหกรณ์ควรดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล ปฏิเสธหรือโต้แย้ง ตามแนวคำพิพากษานี้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายอายัดใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ทราบด้วย จักขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อวยผล กนกวิจิตร**

(นายอวยผล กนกวิจิตร)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร.(02) 2825850

(สำเนา)

(31 ทวิ)

สำหรับศาลใช้

คำพิพากษา

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ 5644/2534

ศาลฎีกา

วันที่ 24 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2534

ความ แฝง

นายสงบ สุขนาแซง

โจทก์

ระหว่าง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด ผู้ร้อง

นางมารศรี ชัยปลื้ม ที่ 1

นางสมเฒ่า วิเศษศรีอ้อ ที่ 2

จำเลย

เรื่อง รับสภาพหนี้ (ชั้นบังคับคดี)

ผู้ร้อง ฎีกาคัดค้าน คำพิพากษา

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ลงวันที่ 26 เดือน ตุลาคม พุทธศักราช 2533

(31 ทวิ)

สำหรับศาลใช้

คดีนี้สืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองชำระเงินตามหนังสือรับสภาพหนี้ศาลชั้นต้น พิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความให้จำเลยทั้งสองชำระเงินตามฟ้องแก่โจทก์

จำเลยทั้งสองไม่ชำระ โจทก์ขอบังคับคดี ศาลชั้นต้นได้ออกหมายอายัดสิทธิเรียกร้องของจำเลยที่ 1 และที่ 2 อันมีต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ครูชัยภูมิ จำกัด ผู้ร้องจำนวน 22,000 บาท และ 10,250 บาท ตามลำดับ

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า สิทธิเรียกร้องของจำเลยทั้งสองที่มีต่อผู้ร้องเป็นเงินค่าหุ้นที่จำเลยทั้งสอง ซึ่งเป็นสมาชิกของผู้ร้องส่งให้แก่ผู้ร้อง ตามระเบียบข้อบังคับของผู้ร้อง ถือว่าเงินค่าหุ้นเป็นทุนของผู้ร้อง ซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างหากจากจำเลย ผู้ถือหุ้นจะถอดคืนหรือโอนหุ้นขณะเป็นสมาชิกไม่ได้จำเลยทั้งสอง ยังไม่ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก การบังคับคดีโดยการอายัดเงินค่าหุ้นของจำเลยทั้งสองจึงไม่ถูกต้อง ขอให้เพิกถอนหมายอายัด

โจทก์คัดค้านว่า เงินค่าหุ้นซึ่งสมาชิกส่งให้แก่สหกรณ์ยังคงเป็นทรัพย์สินของสมาชิกและไม่มีกฎหมาย ระบุว่า เป็นทรัพย์สินที่อยู่นอกการบังคับคดี ระเบียบของสหกรณ์ผู้ร้องไม่ผูกพันบุคคลภายนอก ขอให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองมีสิทธิเรียกร้องที่จะถอนหุ้นคืนภายใต้เงื่อนไขที่ว่าเมื่อพ้นจากการเป็นสมาชิกของผู้ร้องแล้ว การออกหมายอายัดที่ให้ผู้ร้องส่งมอบค่าหุ้นให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งไม่ถูกต้อง มีคำสั่งให้ยกเลิกหมายอายัดดังกล่าว และให้ออกหมายอายัดใหม่โดยกำหนดให้ผู้ร้องต้องส่งมอบค่าหุ้นของจำเลยทั้งสองให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จำเลยทั้งสองพ้นจากการเป็นสมาชิกของผู้ร้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา

(31 ทวิ)

สำหรับศาลใช้

ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองเป็นสมาชิก และมีเงินค่าหุ้นอยู่ในสหกรณ์ผู้ร้อง จำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่โจทก์ศาลชั้นต้น ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีและออกหมายอายัดตามคำขอของโจทก์ให้ผู้ร้องส่งมอบเงินค่าหุ้น ของจำเลยทั้งสอง แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่ง เงินค่าหุ้นจำนวน 22,000 บาท และ 10,250 บาท ของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ที่จำเลยทั้งสองได้ชำระแก่ผู้ร้องไปแล้วถือเป็นเงินทุนของผู้ร้อง และตาม ข้อบังคับ ของผู้ร้อง จำเลยทั้งสองจะถอนเงินดังกล่าวคืนระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า การที่ศาลชั้นต้นออกหมายอายัดเงินค่าหุ้น ของจำเลย ทั้งสองที่มีอยู่ที่ผู้ร้องขอด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า สิทธิของจำเลยทั้งสองที่จะถอนคืนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว เป็นสิทธิที่มีเงื่อนไข กล่าวคือจะถอนคืนได้ต่อเมื่อจำเลยพ้นจากการเป็นสมาชิกของผู้ร้องแล้ว ซึ่งในกรณีเช่นนี้ เพื่อป้องกันสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไว้มิให้เสียหาย ศาลอาจออกคำสั่งอายัดให้ได้ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 311 วรรคสอง แต่จะกำหนดในคำสั่งอายัดให้เป็นการฝ่าฝืน ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขแห่งหนึ่งนั้นหาได้ไม่ เพราะอาจมีผลกระทบต่อสิทธิของลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งเป็น บุคคลภายนอกได้ ตามคำสั่งอายัดของศาลชั้นต้นที่กำหนดให้ผู้ร้องส่งมอบเงินค่าหุ้นของจำเลยทั้งสอง แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับคำสั่งนั้น เป็นการบังคับผู้ร้องให้ต้องชำระหนี้ตาม สิทธิเรียกร้องแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี โดยไม่รอให้เงื่อนไขสำเร็จก่อนเป็นการฝ่าฝืนเงื่อนไขแห่งหนึ่ง ทำให้ ผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมิใช่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องได้รับความเสียหาย จึงมีขอด้วยบทบัญญัติ มาตรา 311 วรรคสองดังกล่าว ดังนั้น เมื่อผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอกทราบคำสั่งอายัดแล้ว ยื่นคำร้องปฏิเสธ หรือโต้แย้งหนี้และข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่าหนี้ของผู้ร้องมีเงื่อนไขเช่นนี้ ศาลก็จำต้องออกคำสั่งอายัด เสียใหม่ โดยคำนึงถึงเงื่อนไขแห่งหนึ่งนั้นด้วย มิฉะนั้นจะทำให้การบังคับคดีตามคำของโจทก์มีผลกระทบต่อ สิทธิของผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลภายนอก อันเป็นการผิดเจตนารมณ์ของบทกฎหมายที่กล่าวแล้ว ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกเลิกหมายอายัดเดิมและออกคำสั่งอายัดใหม่โดยกำหนดให้ผู้ร้องส่งมอบเงิน ค่าหุ้นของจำเลยทั้งสองแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จำเลยพ้นจากการเป็นสมาชิก ของผู้ร้องจึงสอดคล้องกับเงื่อนไขแห่งหนึ่งที่ว่าผู้ร้องจะต้องชำระแก่จำเลยทั้งสอง และถูกต้องตามเจตนารมณ์ ของกฎหมายที่กล่าวข้างต้นแล้วขอที่จะบังคับคดีไปตามคำสั่งอายัดที่ออกใหม่นี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้ยกคำร้องของผู้ร้อง ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาผู้ร้องฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการบังคับคดีไปตามคำสั่งอายัดที่ออกใหม่ ค่าฤชาธรรมเนียม ทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

นายตัน เวทไว

นายบุญสูง วรรณกลาง

นายวิฑูรย์ อยู่วัฒนา

ที่...../

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

เรื่อง การอายัดเงินค่าหุ้น

เรียน เจ้าพนักงานบังคับคดี

อ้างถึง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด 1 ฉบับ
 2. สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 5644/2534 จำนวน.....แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง เจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งอายัดเงินค่าหุ้นของ.....
ซึ่งถือหุ้นอยู่ที่สหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด
 เป็นเงิน.....บาท (.....) ตามความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด ขอเรียนว่า การอายัดเงินค่าหุ้นในทำนองนี้
 ได้เกิดขึ้นแก่สหกรณ์แห่งอื่นมาแล้ว ซึ่งในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ต่อสู้คดีจนบัดนี้
 ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาที่ 5644/2534 วินิจฉัยว่า การอายัดเงินค่าหุ้นของสมาชิกสหกรณ์ในกรณี
 ที่สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงื่อนไขตามข้อบังคับว่า “สมาชิกจะขายหรือโอนหรือถอนหุ้นคืนในระหว่างที่เป็น
 สมาชิกอยู่ไม่ได้” สหกรณ์จึงไม่จำเป็นต้องส่งเงินค่าหุ้นของสมาชิกให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี รายละเอียด
 ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1, 2

ดังนั้น สหกรณ์จึงไม่อาจนำเงินค่าหุ้นของ.....ส่งมอบให้แก่
 เจ้าพนักงานบังคับคดีในขณะนี้ได้ แต่จะมอบเงินค่าหุ้นจำนวน.....บาท ต่อเมื่อ
ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

โทร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โทร. 2826534 - 8 ต่อ 133

ที่ กษ 0406/8489

วันที่ 9 กรกฎาคม 2533

เรื่อง การทูลเกล้าฯ ถวายหุ้นสหกรณ์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามบันทึกกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1107/5712 ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2533 ทาหรือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับการที่สหกรณ์จะทูลเกล้าฯ ถวายหุ้นสหกรณ์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามรายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นไปได้คือกรณีที่สหกรณ์จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งให้เป็นทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์ แล้วใช้ทุนนั้นจ่ายในรูปของหุ้นเพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายทุนที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยทุนดังกล่าวของสหกรณ์ด้วยว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทูลเกล้าฯ ถวายหุ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ พร้อมนี้ได้แนบสำเนาหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์โคนมหนองโพราชมูรี จำกัด ตอบข้อหารือในเรื่องนี้มาเพื่อทราบด้วยแล้ว.

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**
(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

9 กรกฎาคม 2533

เรื่อง การทูลเกล้าฯ ถวายหุ้นสหกรณ์แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด

ตามหนังสือสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด ที่ สคน. 01 - 75/2533 ลงวันที่ 24 เมษายน 2533 ทาหรือเรื่องความเป็นไปได้ของการปรับราคาทรัพย์สินที่ดิน และการใช้เงินทุนสำรองเพื่อการชำระหนี้ มาเป็นค่าหุ้นที่จะนำทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ตามรายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นสรุปได้ดังนี้

1. การปรับมูลค่าของที่ดินให้สูงขึ้นจากราคาตามบัญชีซึ่งเป็นราคาทุนเดิม เพื่อปรับปรุงยอดบัญชีสินทรัพย์ให้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงนั้น ตามหลักการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 9 (กรกฎาคม 2531) ว่าด้วยการบัญชีสำหรับที่ดินอาคารและอุปกรณ์ สามารถทำได้โดยใช้วิธีประเมินราคาโดยผู้ชำนาญการประเมินราคา หรืออ้างอิงราคาปัจจุบัน ส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการปรับราคานี้จะถือเป็นส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ โดยแสดงภายใต้หัวข้อ ส่วนของผู้ถือหุ้น แต่จะยังไม่ใช่กำไรที่เกิดขึ้นจริง และไม่สามารถนำไปจัดสรรได้จนกว่าจะมีการขายสินทรัพย์นั้น ดังนั้น การที่สหกรณ์จะปรับมูลค่าที่ดินให้สูงขึ้นเพื่อนำมาเป็นมูลค่าหุ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้น ไม่สามารถทำได้จนกว่าจะมีการขายที่ดินแปลงนั้น แล้วนำกำไรที่ได้มาซื้อหุ้นถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ต่อไป

2. การใช้เงินทุนสำรองเพื่อการชำระหนี้มาเป็นค่าหุ้นที่จะนำทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้น น่าจะเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการใช้ทุนดังกล่าวซึ่งระบุไว้ว่า เพื่อการชำระหนี้ เว้นแต่จะได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการใช้ทุนนี้แล้วว่า ให้ใช้เพื่อการอื่นได้ตามแต่มติที่ประชุม จะเห็นสมควร

3. วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและเป็นไปได้ คือ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งให้เป็นทุนสะสม เพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์ (ตามข้อบังคับใหม่) ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ทุนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทูลเกล้าฯ ถวายหุ้น หรือใช้ทุนปรับปรุงขยายงานซึ่งมียอดคงเหลือตามที่ปรากฏในงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2532 จำนวนเงิน 9,173,171.60 บาท มาจ่ายเป็นค่าหุ้นเพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ตามต้องการ แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของการใช้ทุนตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยทุนปรับปรุงขยายงานนั้นเช่นกัน

4. เมื่อสหกรณ์จดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับใหม่แล้ว ในการกำหนดระเบียบว่าด้วย คุณสมบัติ วิธีรับสมาชิก และการขาดจากสมาชิกภาพ สหกรณ์ควรเพิ่มเติมข้อความในหมวด 1 เรื่องคุณสมบัติของสมาชิก ให้สามารถรับบุคคลภายนอกซึ่งสนใจและสนับสนุนกิจการโคนมเข้าเป็นสมาชิกได้เพื่อจะได้ กราบบังคมทูลพระกรุณาเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เข้าเป็นสมาชิกก่อนให้ถูกต้องตามข้อบังคับ แล้วจึงถวายหุ้นได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อนันต์ ชำนาญกิจ**
(นายอนันต์ ชำนาญกิจ)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน
โทร. 2826534-8 ต่อ 133

ที่ กษ 1109/ว.1

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม 10200

25 มกราคม 2533

เรื่อง การใช้จ่ายเงินทุนสะสมตามข้อบังคับ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่สหกรณ์ออมทรัพย์ที่ถือใช้ข้อบังคับฉบับเก่า ได้เปลี่ยนใช้ข้อบังคับฉบับใหม่ของ นายทะเบียนสหกรณ์ เมื่อได้รับการจดทะเบียนถือใช้ข้อบังคับฉบับใหม่แล้ว สหกรณ์ต้องการใช้จ่าย เงินทุนสะสมที่จัดสรรไว้ตามข้อบังคับฉบับเก่า นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เงินทุนสะสมที่จัดสรรไว้ตามข้อบังคับฉบับเก่า เมื่อสหกรณ์ได้ใช้ข้อบังคับฉบับใหม่แล้ว คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจอนุมัติใช้เงินทุนนี้ตาม หลักเกณฑ์ในข้อบังคับฉบับเก่าได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน ทั้งนี้ ตามข้อบังคับฉบับใหม่ข้อ 29 (4) เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว การใช้จ่ายทุนสะสมดังกล่าวต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจาก ที่ประชุมใหญ่ก่อน ตามข้อ 10 (4)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ถือเป็นแนวปฏิบัติ ต่อไป จักขอบคุณยิ่ง.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมคิด เฉลิมวรรณ์**

(นายสมคิด เฉลิมวรรณ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825850

หนังสือเวียน เกี่ยวกับรายได้

ที่ พณ 0401/6406

กรมการค้าภายใน
ถนนมหาธาตุ กทม. 10200

13 สิงหาคม 2540

เรื่อง แนวปฏิบัติของสหกรณ์ที่ได้รับดอกเบี้ยจากการนำเงินกองทุนไปฝากธนาคาร

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กช 0406/9616 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ขอให้พิจารณาในข้อปฏิบัติของสหกรณ์ที่ได้เข้าร่วมโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเกี่ยวกับดอกเบี้ยที่เกิดจากการนำเงินกองทุนไปฝากธนาคาร ดังความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมการค้าภายใน ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ คชก. ขอเรียนว่า

1. ตามระเบียบกรมบัญชีกลางว่าด้วยการเงินและการพัสดุ กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. 2534 ได้กำหนดแนวทางการใช้จ่ายเงินแก่โครงการที่ได้รับอนุมัติเงินจากกองทุนรวมไปดำเนินการคือ

ข้อ 5 ให้ผู้ดำเนินโครงการขอเบิกเงินเมื่อถึงกำหนดหรือใกล้จะถึงกำหนดจ่ายเงิน

ข้อ 7 ให้ส่วนราชการที่ได้รับจัดสรรเงินกองทุนเปิดบัญชีเงินฝาก แยกเป็นรายโครงการ โดยห้ามนำเงินอื่น ๆ ที่มีใช้เงินกองทุนฝากในบัญชีนี้ หรือนำเงินของโครงการฝากเข้าบัญชีเงินโครงการอื่น โดยคณะกรรมการ คชก. ได้มีมติเป็นการเพิ่มเติมให้ผู้เข้าร่วมโครงการทุกรายเปิดบัญชีแยกเฉพาะทุกขั้นตอน เพื่อเป็นการควบคุมการใช้จ่ายเงินของผู้เข้าร่วมโครงการให้เป็นไปตามระเบียบกองทุนรวมและมติของคณะกรรมการ คชก.

ข้อ 8 รายจ่ายกำหนดไว้สำหรับโครงการใด ให้ใช้สำหรับโครงการนั้น จะโอนหรือนำไปใช้ในโครงการอื่นไม่ได้

ข้อ 14 เมื่อโครงการสิ้นสุดแล้ว ให้ปิดบัญชีเงินฝากธนาคารและส่งเงินคงเหลือพร้อมทั้งดอกเบี้ยทั้งหมดให้กองทุน

2. เงินกองทุนรวมประกอบด้วย เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ และดอกเบี้ยเงินกองทุน

3. การที่ส่วนราชการผู้รับผิดชอบโครงการได้ออนเงินโครงการให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการก่อนมีรายจ่ายเกิดขึ้น ก็เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในทางปฏิบัติ และให้การดำเนินการรวดเร็วเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยไม่ต้องรอเบิกจ่ายเป็นงวด ๆ ตามรายจ่ายที่เกิดขึ้น

4. เงินโครงการที่เข้าร่วมโครงการนำฝากธนาคารไว้ ไม่ว่าจะได้รับจัดสรรในลักษณะเงินหมุนเวียนหรือเงินจ่ายขาด เมื่อยังไม่มีการเบิกจ่ายไปดำเนินโครงการยังถือเป็นเงินของกองทุนรวม แต่ได้นำเก็บไว้ในบัญชีของผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ การเบิกจ่ายเงินโครงการจากบัญชีได้ต้องเพื่อการนำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการตามจำนวนที่มีรายจ่ายเกิดขึ้น ดังนั้น ดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ใดที่เกิดจากเงินฝากในบัญชีนั้น ถือเป็นดอกผลของเงินกองทุนรวม จะนำไปใช้จ่ายอื่นไม่ได้ หากคณะกรรมการ คชก. ไม่มีมติอนุมัติไว้

5. ดังนั้นสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ จะต้องปฏิบัติไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้น คือเมื่อมีดอกเบี้ยเกิดขึ้นจากเงินโครงการที่ฝากบัญชีไว้ ต้องนำดอกเบี้ยทั้งหมดส่งคืนกองทุนรวมพร้อมเงินโครงการคงเหลือทั้งหมดด้วย เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการหรือสิ้นสุดโครงการแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุชาย เขาว์วิศิษฐ**
(ร้อยโทสุชาย เขาว์วิศิษฐ)
อธิบดีกรมการค้าภายใน
กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร

ฝ่ายเลขานุการ คชก.

โทร. 222-2746

โทรสาร. 222-5862

ที่ กษ 0406/9616

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ทเวเศร์ กทม. 10200

24 มิถุนายน 2540

เรื่อง แนวปฏิบัติของสหกรณ์ที่ได้รับดอกเบี้ยจากการนำเงินกองทุนไปฝากธนาคาร

เรียน อธิบดีกรมการค้าภายใน (กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร)

อ้างถึง 1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. 2534
2. ระเบียบกรมบัญชีกลาง ว่าด้วยการเงินและการพัสดุ กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. 2534

ตามหนังสือที่อ้างถึง (1) ให้อธิบดีกรมการค้าภายในเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) และตามหนังสือที่อ้างถึง (2) เป็นระเบียบที่ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติเกี่ยวกับกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร นั้น

เนื่องจากโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิตผลการเกษตรของสถาบันเกษตรกร : การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและถั่วเหลืองในสถาบันเกษตรกร ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยจ่ายผ่านกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้จัดสรรเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ยให้แก่สหกรณ์กู้ เพื่อซื้อเมล็ดพันธุ์ไปจำหน่ายให้แก่สมาชิก เพื่อนำไปให้สมาชิกกู้ยืมต่อหนึ่ง และให้สหกรณ์นำไปรวบรวมเมล็ดพันธุ์จำหน่ายจากสมาชิก นอกจากนั้น กองทุนดังกล่าวยังสนับสนุนเงินจ่ายขาดให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่ออุดหนุนให้เปล่าแก่สหกรณ์ที่เป็นศูนย์ปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ในการจัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์ ก่อสร้างอาคารโรงคลุมเครื่องจักร โรงเก็บเมล็ดพันธุ์และรถยกของด้วย ซึ่งการปฏิบัติงานตามโครงการได้เริ่มในปี 2538 จนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่ามีสหกรณ์เข้าร่วมโครงการหลายแห่งและได้รับการช่วยเหลือดังกล่าว โดยสหกรณ์จะนำเงินกองทุนไปเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารแยกไว้เฉพาะเพื่อรอการเบิกจ่ายตามที่กำหนดในสัญญากู้ยืมเงินกองทุนฯ ซึ่งเงินฝากธนาคารนี้เมื่อครบกำหนดธนาคารจะคิดดอกเบี้ยให้ แต่เนื่องจากสหกรณ์ยังไม่ทราบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนดังเช่นหนังสือที่อ้างถึง (2) จึงทำให้การปฏิบัติเกี่ยวกับดอกเบี้ยที่ได้รับแตกต่างกัน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ช่วยเหลือกำกับและแนะนำด้านการเงิน การบัญชี และตรวจสอบการจัดทำบัญชีโครงการ จึงใคร่ขอความกรุณาท่าน พิจารณาเกี่ยวกับดอกเบี้ยที่เกิดจากการนำเงินกองทุนไปฝากธนาคาร ดังนี้

1. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่ได้รับจาก
 - 1.1 เงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน
 - 1.2 เงินจ่ายขาดเพื่ออุดหนุนให้เปล่าแก่สหกรณ์สหกรณ์จะต้องส่งคืนกองทุนหรือไม่
2. ถ้าสหกรณ์ไม่ต้องคืนดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารให้กองทุน สหกรณ์จะนำดอกเบี้ยไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการ หรือใช้ประโยชน์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานโครงการได้หรือไม่
3. หากสหกรณ์ได้นำดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่ควรส่งคืนกองทุนไปใช้จ่ายแล้ว ต่อมาได้ทราบอย่างชัดเจนว่าจะต้องส่งคืนกองทุน ทางกองทุนจะมีนโยบายผ่อนคลายเป็นแก่สหกรณ์หรือไม่อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและแจ้งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง เพื่อที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะได้แจ้งให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ทราบและให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองวิชาการและแผนงาน

โทร. 2814185

โทรสาร. 2822847

หนังสือเวียน เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

ที่ กษ 1108/13452

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

22 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการจ่ายเงินค่าตอบแทนของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

อ้างถึง หนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ รอ 0010/16865 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดร้อยเอ็ดขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการจ่ายเงินค่าตอบแทน กรณีผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขร้อยเอ็ด จำกัด ที่ได้รับเงินเดือนประจำ แล้วจะสามารถเบิกค่าเบี้ยประชุมที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากที่ประชุมใหญ่ได้หรือไม่ นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาแล้วขอเรียนว่า กรณีที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ได้อนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทนเป็นค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการดำเนินการและผู้ที่เข้าร่วมประชุม โดยเฉพาะการจ่ายเบี้ยประชุมให้ผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในการประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ หรือการประชุมภายในฝ่ายจัดการร่วมกันนั้นไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีหน้าที่ที่จะต้องเข้าร่วมประชุมหรือชี้แจงในการประชุมใหญ่ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและประชุมคณะกรรมการอื่น ๆ ตามข้อบังคับสหกรณ์ ข้อ 94 (13) กำหนดโดยถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ประจำตามความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์อยู่แล้ว สำหรับกรณีที่สหกรณ์จัดส่งเจ้าหน้าที่สหกรณ์ไปเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือการเข้าร่วมประชุมใหญ่ ในฐานะเป็นสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์สามารถพิจารณาจ่ายเงินเป็นค่าเบี้ยประชุมให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้ตามที่ระเบียบของสหกรณ์กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ปราโมช ถาวร**

(นายปราโมช ถาวร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cep0@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ รอ 0010/16865

ศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด
ถนนเทวาภิบาล รอ 45000

29 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติในการจ่ายเงินค่าตอบแทนของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. สำเนาหนังสือของสหกรณ์ฯ	จำนวน 1 ฉบับ
2. สำเนาข้อบังคับของสหกรณ์	จำนวน 1 ชุด
3. สำเนารายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี	จำนวน 1 ชุด

ด้วยจังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับรายงานจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดว่า ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แจ้งให้สหกรณ์จังหวัด ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ดำเนินการตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่สหกรณ์กรณีที่ได้อนุมัติเงินให้คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยที่ประชุมใหญ่ในรูปของเงินค่าตอบแทนต่าง ๆ โดยมีการจ่ายเงินเป็นรายเดือน หรือครั้งคราว อย่างไม่ถูกต้องเหมาะสมซึ่งสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด รองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ดำเนินการแล้ว นั้น

บัดนี้ จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับแจ้งจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดว่า สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขร้อยเอ็ด จำกัด ได้มีหนังสือขอรื้อแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนของสหกรณ์ดังมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย จังหวัดจึงขอหารือว่า ผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่ได้รับค่าตอบแทนในรูปเงินเดือนแล้ว จะสามารถเบิกค่าเบี้ยประชุมที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากที่ประชุมใหญ่ได้หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญสืบ จิตต์ไพบูลย์**
(นายบุญสืบ จิตต์ไพบูลย์)
สหกรณ์จังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 4351 1036

โทรสาร. 0 4351 4447

<http://webhost.cpd.go.th/roiet>

ที่ กษ 1101/8652

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

28 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอให้พิจารณาระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว 5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้พิจารณาบททวนระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคงหรือระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ใช้ชื่ออย่างอื่น แต่มีลักษณะการได้มาของเงินกองทุนจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือการตั้งงบประมาณรายจ่าย และนำเงินกองทุนนั้นมาเข้าฝากไว้กับสหกรณ์ โดยสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีข้อสังเกตว่า การคิดดอกเบี้ยให้เงินกองทุนในส่วนที่ได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือการตั้งงบประมาณรายจ่าย ไม่เป็นการสมควร เนื่องจากเงินกองทุนเฉพาะส่วนดังกล่าว เป็นทุนของสหกรณ์เองมิใช่ได้มาจากการรับฝากเงินจากสมาชิก

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ถ้าพิจารณาเงินกองทุนเป็นเงินทุนของสหกรณ์เอง เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสวัสดิการแก่สมาชิกเช่นเดียวกับเงินทุนสะสมต่าง ๆ ตามข้อบังคับที่ได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีแล้ว สหกรณ์ไม่สมควรคิดดอกเบี้ยเงินรับฝากออมทรัพย์ให้เงินกองทุนดังกล่าว และถ้ามีเจตนาตั้งเป็นกองทุนแยกเป็นอิสระต่างหากไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์แม้สหกรณ์จะรับฝากไว้ ก็อาจจะเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มาตรา 21 (5) ที่ให้สหกรณ์รับฝากเงินเฉพาะสมาชิก จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดได้พิจารณาระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยเงินกองทุนสวัสดิการเพื่อความมั่นคง หรือระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่ใช้ชื่ออย่างอื่น หากมีการคิดดอกเบี้ยให้เงินกองทุนที่ได้มาจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี หรือจากการตั้งงบประมาณรายจ่าย ให้แจ้งสหกรณ์พิจารณาแก้ไขระเบียบที่ถือใช้อยู่ตามข้อสังเกตของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ข้างต้น

ในกรณีที่สหกรณ์กำหนดระเบียบเพื่อเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมหรือเพื่อการอื่น สหกรณ์ควรจัดสวัสดิการเพื่อสมาชิกได้รับประโยชน์ทุกคน และไม่ควรถูกหักเงินสมทบจากการเรียกเก็บเงินจากสมาชิกเพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับจ่ายให้เนื่องจากการตายของสมาชิกนั้นอาจเข้าข่ายต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นด้วย เช่น กฎหมายประกันชีวิต หากสหกรณ์จะจัดสวัสดิการแก่สมาชิกสมควรให้สหกรณ์พิจารณาวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) สหกรณ์สะสมเงินทุนตามข้อบังคับเพื่อจัดสวัสดิการให้สมาชิกทุกคน ตามวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ โดยไม่มีการเรียกเก็บเงินจากสมาชิก

(2) สหกรณ์แนะนำสมาชิกรวมตัวกันจดทะเบียนเป็นสมาคม ตามพระราชบัญญัติการฉ้อโกง
สงเคราะห์ พ.ศ. 2517

(3) สหกรณ์อาจให้บริการแก่สมาชิกในการรวมกันประกันชีวิตเป็นกลุ่มกับบริษัทประกันภัย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วิจิตร สุขเพชร

(นายวิจิตร สุขเพชร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 282 5042

โทรสาร (02) 282 6078

ที่ อส 0017/18849

สำนักงานอัยการสูงสุด

ถนนหน้าหีบเผย กรุงเทพฯ 10200

24 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง หารือกรณีสหกรณ์รับจำนำหุ้นของตนเองได้หรือไม่

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ กษ 1101/10717 ลงวันที่ 15 กันยายน 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จำกัด ได้กำหนดระเบียบ ว่าด้วยการรับจำนำหุ้น พ.ศ. 2546 ให้สมาชิกสหกรณ์นำใบหุ้นมาจำนำได้ ซึ่งจังหวัดสุพรรณบุรีเห็นว่าเป็นการจำนำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติห้ามมิให้บริษัทจำกัดรับจำนำหุ้นของตนเองและให้บริษัททำใบหุ้นมอบให้แก่ผู้ถือหุ้น แต่ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มิได้บัญญัติกรณีดังกล่าวไว้ กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอหารือว่า สหกรณ์จะทำใบหุ้นมอบให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ และสมาชิกของสหกรณ์นำใบหุ้นนั้นมาจำนำแก่สหกรณ์ของตนเองได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดให้สหกรณ์ทำใบหุ้น และไม่ได้กำหนดให้ใบหุ้นต้องมีข้อความเช่นใด หากสหกรณ์ทำใบหุ้นขึ้นมา ก็มีใบหุ้นที่แสดงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น หรือเป็นทรัพย์สินของผู้ถือหุ้น และเมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดให้ทำใบหุ้นของสหกรณ์เป็นตราสารใบหุ้นสหกรณ์จึงไม่ใช่สิทธิซึ่งมีตราสาร ดังนั้นใบหุ้นของสหกรณ์ก็เป็นเพียงหลักฐานการถือหุ้นในสหกรณ์เท่านั้น ทั้งนี้ ใบหุ้นดังกล่าวก็มีอาจโอนโดยให้ผู้รับโอนมีสิทธิในสหกรณ์โดยเป็นสมาชิกสหกรณ์ดังเช่นการโอนหุ้นของบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1129

หุ้นของสหกรณ์ที่สมาชิกถืออยู่เป็นทุนของสหกรณ์ โดยจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดห้ามสมาชิกรับค่าหุ้นมาหักกลบลบหนี้กับสหกรณ์และกำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของสมาชิกใช้สิทธิเรียกร้องในค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น ดังนั้นหากสหกรณ์ยอมให้สมาชิกสหกรณ์ซึ่งเป็นลูกหนี้เอาหุ้นของสหกรณ์เองมาจำนำเป็นประกันหนี้ก็ไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องในค่าหุ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 42 วรรคสองได้และมีผลเสมือนเจ้าหน้าที่ยอมให้ลูกหนี้เอาทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่มาประกันหนี้ เพราะหุ้นของสหกรณ์เป็นทุนของสหกรณ์ สหกรณ์จึงไม่อาจรับจำนำหุ้นของตนเองได้เช่นเดียวกันกับบริษัทจำกัดต้องห้ามรับจำนำหุ้นของตนเองหรือเป็นเจ้าของถือหุ้นของตนเองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1143 และบริษัทมหาชนต้องห้ามมิให้เป็นเจ้าของหุ้นหรือรับจำนำหุ้นของตนเองเช่นกัน ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 66 มาตรา 66/1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 มาตรา 5

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประพันธ์ นัยโกวิท

(นายประพันธ์ นัยโกวิท)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ

โทร.0 2211 0311 ต่อ 621-622

โทรสาร 0 2211 0595

ที่ กษ 1108/5309

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

3 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอรื้อการออกหนังสือรับรองหุ้นของสมาชิกสมทบ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาหนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม 0010/1250 ลงวันที่ 18 เมษายน 2550
 2. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส 0017/18849 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2546

ด้วยได้รับแจ้งจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา ขอรื้อกรณีสมาชิกสมทบของสหกรณ์ออมทรัพย์กองบิน 1 จำกัด ขอให้สหกรณ์ออกหนังสือรับรองหุ้นว่าสหกรณ์จะสามารถออกหนังสือรับรองหุ้นของสมาชิกสมทบได้หรือไม่ และสมาชิกสมทบจะนำหนังสือรับรองฯ ไปทำนิติกรรมใด ๆ ได้หรือไม่ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. สำนักงานอัยการสูงสุดได้เคยมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวไว้แล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ไม่ได้กำหนดให้สหกรณ์ทำใบหุ้นและไม่ได้กำหนดให้ใบหุ้นต้องมีข้อความเช่นใด หากสหกรณ์ทำใบหุ้นขึ้นมาก็มิใช่ใบหุ้นที่แสดงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น หรือเป็นทรัพย์สินของผู้ถือหุ้น และใบหุ้นดังกล่าวไม่สามารถโอนโดยให้ผู้รับโอนสิทธิในสหกรณ์โดยเป็นสมาชิกสหกรณ์ดังเช่นการโอนหุ้นของบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1129

1.2 เมื่อไม่มีกฎหมายให้ทำใบหุ้นของสหกรณ์เป็นตราสาร ใบหุ้นของสหกรณ์จึงมิใช่สิทธิซึ่งมีตราสาร ดังนั้น ใบหุ้นของสหกรณ์ก็เป็นเพียงหลักฐานการถือหุ้นในสหกรณ์เท่านั้น

2. เมื่อพิจารณาตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว สหกรณ์สามารถออกหนังสือรับรองการถือหุ้นหรือใบหุ้นให้แก่สมาชิกสมทบได้เพื่อเป็นหลักฐานการถือหุ้นในสหกรณ์ แต่สมาชิกสมทบจะนำหนังสือรับรองดังกล่าวไปทำนิติกรรมใด ๆ มิได้ เนื่องจากหนังสือรับรองใบหุ้นดังกล่าวมิใช่ตราสารแสดงสิทธิตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบเพื่อแจ้งให้สหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญส่ง พานิชการ**

(นายบุญส่ง พานิชการ)

ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cep@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ สท 0013/3885

ศาลากลางจังหวัดสุโขทัย
ถนนนิกรเกษม สท 64000

8 มีนาคม 2543

เรื่อง หารือวิธีปฏิบัติในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่านอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ด้วยได้รับรายงานจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุโขทัยว่า มีความประสงค์จะขอหารือ นายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ที่มีการพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี และอนุมัติประมาณการรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ ดังนี้

1. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อคณะกรรมการได้มีการประชุมพิจารณาแนวทางการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อเสนอแนะที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ แต่ในการประชุมใหญ่ ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาแล้วมีมติไม่เห็นด้วยกับการเสนอของคณะกรรมการดำเนินการ ประธานในที่ประชุมใหญ่จึงได้สั่งพักการประชุมใหญ่ชั่วคราว และประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีใหม่ เสนอต่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เป็นวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่

2. การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนตามข้อบังคับของสหกรณ์ ได้กำหนดว่าไม่ให้จ่ายเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ สมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ แต่ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ได้พิจารณาอนุมัติประมาณการรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ เพื่อนำมาจ่ายเงินชดเชยหรือค่าตอบแทนให้กับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ ดังกล่าวข้างต้น เท่ากับหรือน้อยกว่าเงินเฉลี่ยคืนของสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ สามารถกระทำได้หรือไม่ เพียงใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา เพื่อที่จะถือเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **มนตรี ญ รังษี**

(นายมนตรี ญ รังษี)

สหกรณ์จังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

ฝ่ายส่งเสริมงานสหกรณ์

โทร. 055-611078, 611777

โทรสาร. 055-622009

ที่ กษ 0216/07914

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

20 เมษายน 2543

เรื่อง ตอบข้อหารือวิธีปฏิบัติในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุโขทัย ที่ สท 0013/3885 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย ขอหารือเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ที่มีการพิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี และอนุมัติประมาณการรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. ตามข้อบังคับของสหกรณ์ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการ ว่าเป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้น ประธานในที่ประชุมใหญ่จึงมีอำนาจสั่งพักการประชุมใหญ่ชั่วคราวได้

2. ข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดว่า สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใดมิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น การที่ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสหกรณ์ได้พิจารณาอนุมัติประมาณการรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์เพื่อจ่ายเงินชดเชยหรือค่าตอบแทนให้กับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งการผิดนัดดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัย หรือเหตุการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ หรือกรณีลูกหนี้ขอขยายเวลาการชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระและเจ้าหนี้อนุญาต และสามารถชำระหนี้ได้ภายในระยะเวลาที่ขอขยายนั้น จึงเป็นการลงมติที่ฝ่าฝืนข้อบังคับนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งยับยั้งหรือเพิกถอนมติดังกล่าวได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดสุโขทัยได้รับทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. (02) 2818301

ที่ กษ 1108/31

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

3 พฤษภาคม 2548

เรื่อง ยกเลิกหนังสือเวียนและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 0216/ว.16125 ลงวันที่ 28 กันยายน 2536

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดค่าใช้จ่ายแก่สมาชิกที่มาประชุมใหญ่ได้ไม่เกินอัตราค่าเบี้ยประชุม หรืออัตราค่าเบี้ยเลี้ยงที่สหกรณ์ได้จ่ายให้ คณะกรรมการดำเนินการที่มาร่วมประชุมประจำเดือนสุดแต่อัตราใดจะน้อยกว่า นั้น

เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์ต่าง ๆ ได้เจริญเติบโตตามลำดับและมีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยองค์กรของตนเองมากขึ้น ประกอบกับหนังสือที่อ้างถึงเป็นคำแนะนำที่ค่อนข้างควบคุมสหกรณ์จึงขอยกเลิกหนังสือเวียนฉบับดังกล่าว การกำหนดค่าใช้จ่ายแก่สมาชิกที่มาประชุมใหญ่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ให้อยู่ในดุลยพินิจของที่ประชุมใหญ่ที่จะพิจารณา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงฐานะของสหกรณ์ ความสามารถในการบริหารงานของสหกรณ์และสถานะเศรษฐกิจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ซึ่งมีผลต่อการประกอบกิจการของสหกรณ์ หากสหกรณ์กำหนดในอัตราที่สูงอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์ได้ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์อาจจะใช้อำนาจตามมาตรา 16 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ออมทรัพย์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทร์วงศ์**

(นายบุญมี จันทร์วงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cepoc@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ กส. 1107/ว.67

กรมส่งเสริมสหกรณ์

19 พฤศจิกายน 2523

เรื่อง ห้ามสหกรณ์จ่ายเงินตรองแก่กรรมการ และพนักงานของสหกรณ์เพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของสมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือ กส. 1107/ว.64 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2523

ตามหนังสือที่อ้างถึง ห้ามมิให้สหกรณ์การเกษตรทุกแห่งจ่ายเงินตรองแก่กรรมการและพนักงานของสหกรณ์ เพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของสมาชิกและรวมทั้งการจ่ายเงินตรองให้แก่สมาชิกที่ยังมิได้ส่งมอบผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ให้แก่สหกรณ์ด้วย นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับการห้ามมิให้สหกรณ์การเกษตรจ่ายเงินตรองดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป คือตามหนังสือเวียนที่อ้างถึงห้ามเฉพาะการจ่ายเงินตรองเพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดเท่านั้น แต่ไม่ห้ามการที่สหกรณ์การเกษตรจะจ่ายเงินตรองให้แก่กรรมการหรือสมาชิกเพื่อไปใช้จ่ายในการผลิตพืชผลทุกชนิด เช่น การจ่ายเงินตรองในการปลูกอ้อย (เงินเกี่ยว) เป็นต้น ฉะนั้นถ้ากรรมการหรือสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรมีความประสงค์จะยืมเงินตรองจากสหกรณ์ไปใช้จ่ายเพื่อการผลิต และปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนดได้แล้วก็สามารถจะยืมเงินตรองจากสหกรณ์เพื่อไปดำเนินการได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอทราบ เพื่อแนะนำชี้แจงให้สหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **ประวัติ จาติกวณิช**

(นายประวัติ จาติกวณิช)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์การเกษตร

โทร. 2825845

ที่ กส. 1107/ว. 64

กรมส่งเสริมสหกรณ์

7 ตุลาคม 2523

เรื่อง ห้ามสหกรณ์จ่ายเงินทอรองแก่กรรมการดำเนินการและพนักงานของสหกรณ์
เพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของสมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างอิง 1. หนังสือที่ น.ว. 10/2501 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2501
2. หนังสือที่ น.ว. 102/2503 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2503

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือที่ น.ว. 10/2501 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2501
2. สำเนาหนังสือที่ น.ว. 102/2503 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2503

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ห้ามสหกรณ์จ่ายเงินทอรองแก่กรรมการดำเนินการไปจัดซื้อข้าวโดยได้วางระเบียบการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการซื้อข้าว เพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติด้วยนั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากในปัจจุบันยังคงมีสหกรณ์เป็นจำนวนมากมิได้ถือปฏิบัติตามนัยแห่งหนังสือดังกล่าว และในบางสหกรณ์ยังได้จ่ายเงินทอรองแก่กรรมการดำเนินการและพนักงานของสหกรณ์ เพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ ของสมาชิก ซึ่งรวมทั้งการจ่ายเงินทอรองให้แก่สมาชิกที่ยังมิได้ส่งมอบผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ให้แก่สหกรณ์ด้วย การดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดการทุจริตขึ้นในหลาย ๆ สหกรณ์ กล่าวคือ กรรมการดำเนินการและพนักงานของสหกรณ์มิได้นำเงินทอรองไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์จากสมาชิกจริง แต่กลับนำไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว และสำหรับสมาชิกผู้ได้รับเงินทอรองไปก็มิได้มีผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์มาส่งมอบให้แก่สหกรณ์แต่อย่างใด การกระทำของบุคคลเหล่านี้มีผลทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ฉะนั้น เพื่อป้องกันการทุจริตตามนัยดังกล่าว และเพื่อมิให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายอีกต่อไปจึงห้ามสหกรณ์การเกษตรทุกแห่งจ่ายเงินทอรองแก่กรรมการดำเนินการและพนักงานของสหกรณ์เพื่อไปรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดของสมาชิก และรวมทั้งแก่สมาชิกที่ยังมิได้ส่งมอบผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ให้แก่สหกรณ์ด้วย โดยในการปฏิบัติให้ถืออนุโลมตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้นอย่างเคร่งครัด อนึ่ง หากคณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการของสหกรณ์มิได้ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามคำแนะนำดังกล่าว คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการของสหกรณ์นั้น ๆ จะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอทราบ เพื่อแนะนำสหกรณ์ให้ถือปฏิบัติ
ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **สุรินทร์ ชลประเสริฐ**
(พ.อ. สุรินทร์ ชลประเสริฐ)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์การเกษตร
โทร. 2825845

หนังสือเวียน เกี่ยวกับอื่นๆ

ที่ กษ 1115/5704

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

25 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์

เรียน รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหารสายงาน สายงานธุรกิจภาครัฐ บมจ.ธนาคารกรุงไทย

อ้างถึง 1. หนังสือ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ที่ ธชช. 353/2555 ลงวันที่ 3 เมษายน 2555

2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/12083 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2554

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 บมจ.ธนาคารกรุงไทย แจ้งขอความร่วมมือให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานร่วมกับสหกรณ์ เพื่อร่วมให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลผ่านระบบงานบริการเคาน์เตอร์กรุงไทย (Krungthai counter) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วขอเรียนว่า การขอความร่วมมือให้สนับสนุนโครงการบริการการเงินขั้นพื้นฐานของธนาคารกรุงไทยในลักษณะเพิ่มช่องทางให้บริการทางการเงินในรูปแบบของเคาน์เตอร์กรุงไทย โดยให้สหกรณ์เป็นตัวแทนของธนาคารในการรับฝากเงินหรือการถอนเงินในนามธนาคาร แม้จะเป็นการอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็ตาม แต่ลักษณะการบริการทางการเงินดังกล่าวเปรียบเสมือนให้สหกรณ์เป็นผู้รับฝากเงิน ถอนเงิน ฯลฯ ในนามธนาคาร จึงเท่ากับให้สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสาขาย่อยของธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นการผิดเจตนารมณ์ตามมาตรา 33 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ที่ประสงค์จะให้คณะบุคคลที่รวมกลุ่มกันจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่บรรดาสมาชิกประสบอยู่ ทั้งนี้ กิจกรรมทางการเงินในระบบสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นการรับฝากเงิน การให้กู้ยืม ฯลฯ จะกระทำกันเฉพาะในหมู่ผู้เป็นสมาชิกเท่านั้น อีกทั้งสหกรณ์มิใช่สถาบันการเงินตามกฎหมายสถาบันการเงิน จึงถือเป็นกิจกรรมเชิงธุรกิจสังคม นอกจากนี้สหกรณ์ก็ดำเนินกิจการทางการเงินในการรับฝากเงิน การถอนเงิน การรับชำระหนี้ ฯลฯ เช่นเดียวกับธนาคาร ดังนั้น การจะให้สหกรณ์เป็นตัวแทนกระทำการเกี่ยวกับการให้บริการทางการเงินแทนธนาคารกรุงไทย จึงเป็นการกระทำกิจการอย่างเดียวกันแต่ต่างองค์กร ซึ่งอาจทำให้สมาชิกและประชาชนเกิดความสับสนและไม่เข้าใจ ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ได้ จึงยืนยันความเห็นตามหนังสือที่อ้างถึง 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **โอภาส กลั่นบุศย์**

(นายโอภาส กลั่นบุศย์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กองนิติการ โทร. 0 2306 8690-3

ที่ พม 0202/14514

วันที่ 7 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอให้วินิจฉัยข้อหาหรือมาตรา 4 8 9 61 - 63 ตามพระราชบัญญัติการฉ้อโกงสินค้าประเภท พ.ศ. 2545

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ตามที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้มีหนังสือ ที่ พม 0404/4192 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2554 ขอให้กองนิติการพิจารณาและวินิจฉัยข้อหาหรือของนายนิทัศน์ โฉมสะอาด ในประเด็นตามมาตรา 4 8 9 61 - 63 แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกงสินค้าประเภท พ.ศ. 2545 กรณีสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ได้ให้สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด ดำเนินการแทนในรูปแบบศูนย์ประสานงานแทนสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทได้หรือไม่ ซึ่งสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า ศูนย์ประสานงานมีการดำเนินกิจการอย่างเดียวกับสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภท แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทให้ถูกต้อง จึงถือว่าเป็นการดำเนินกิจการสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทโดยมิได้จดทะเบียนย่อมมีความผิดและโทษตามพระราชบัญญัติการฉ้อโกงสินค้าประเภท พ.ศ. 2545

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การดำเนินงานของสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย เป็นนิติบุคคลตามนัยของมาตรา 4 มาตรา 8 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกงสินค้าประเภท พ.ศ. 2545 โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของสมาคม และเป็นผู้แทนของสมาคมในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้ ตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการฉ้อโกงสินค้าประเภท พ.ศ. 2545 และตามข้อ 42 วรรคท้ายของข้อบังคับสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย พ.ศ. 2554 กำหนดว่า “ให้คณะกรรมการเป็นผู้แทนของสมาคมในกิจการเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ในการนี้ คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนขึ้นทำการแทนก็ได้” ดังนั้น การที่สมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ประสานงานสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย ประจำศูนย์ประสานงานสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด ซึ่งหากคณะกรรมการศูนย์ประสานงานดังกล่าว ได้กระทำการหน้าที่ทำการแทนเสมือนดำเนินกิจการสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย โดยไม่ได้เป็นกรรมการสมาคมฉ้อโกงสินค้าประเภทสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยย่อมมีอำนาจกระทำได้ เนื่องจากการขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับของสมาคมฯ

2. ในการดำเนินกิจการฌาปนกิจสงเคราะห์ นั้น ผู้ดำเนินกิจการต้องจดทะเบียนเป็นสมาคม ฌาปนกิจสงเคราะห์ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2545 หากข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด มีการดำเนินงานฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยมีการรับสมัครสมาชิก เรียกเก็บเงินค่าสมัคร เงินค่าบำรุง เงินสงเคราะห์ เงินสงเคราะห์ล่วงหน้า และพิจารณาจ่ายเงินสงเคราะห์เอง รวมทั้งวินิจฉัยชี้ขาดในเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น แม้จะอ้างว่าเป็นการดำเนินกิจการทั้งปวงแทนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ สาธารณสุขไทย ก็ย่อมถือไม่ได้ เนื่องจากไม่ได้เป็นกรรมการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย และสหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลราชวิถี จำกัด มีการดำเนิน กิจการอย่างเดียวกับสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ให้ถูกต้อง จึงเป็นการดำเนินกิจการสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์โดยมิได้จดทะเบียน นอกจากนี้ หากการดำเนินงานเป็นไปตามเอกสารประชาสัมพันธ์สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์สาธารณสุขไทยหน้าแรก หัวข้อ การสงเคราะห์และคุ้มครองสมาชิกโดยกำหนดว่า ครอบครัวสมาชิกจะได้รับเงินสงเคราะห์ หรือหักจ่ายชำระหนี้สหกรณ์ต้นสังกัดเมื่อเสียชีวิตทุกกรณี เป็นเงิน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) ย่อมไม่อาจกระทำได้เช่นกัน เนื่องจากการกำหนดให้ จ่ายเงินสงเคราะห์ไว้เป็นจำนวนที่แน่นอนและให้นำไปหักชำระหนี้สหกรณ์ เป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ ของการดำเนินกิจการเพื่อสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพ ตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจ สงเคราะห์ พ.ศ. 2545 อีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) **ระรินทิพย์ ศิโรรัตน์**

(นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1115/9642

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

16 สิงหาคม 2554

เรื่อง การดำเนินการของสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับการร้องเรียนจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งว่า มีการจัดตั้งสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี โดยได้จดทะเบียนจัดตั้งสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์แยกตามประเภทกลุ่มอาชีพ ได้แก่ (1) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย (สส.ชสอ.) (2) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ราชการไทย (สสอ.รท.) (3) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ทหาร (สสอท.) (4) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ (สสอต.) (5) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขไทย (สสสท.) (6) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์รัฐวิสาหกิจไทย (สสอร.) (7) สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สถานประกอบการ (สสอป.) และจัดตั้งสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ในพื้นที่จังหวัดเลย ได้แก่ สมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูไทย (สสอค.) ซึ่งสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ดังกล่าว มีการดำเนินการที่มีลักษณะเข้าข่ายการประกันชีวิตไม่เป็นที่ไปตามกฎหมายว่าด้วยการฉาปนกิจสงเคราะห์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาแล้วขอเรียนว่า การดำเนินการของสมาคมฉาปนกิจสงเคราะห์ ทั้ง 8 แห่ง มีการดำเนินกิจการที่ไม่เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2545 แต่มีลักษณะการดำเนินการที่เข้าข่ายเป็นการประกันชีวิตตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผู้ประกอบการประเภทนี้จะต้องปฏิบัติให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ จะต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสมาชิกของสหกรณ์ จึงขอให้แจ้งสหกรณ์จังหวัดเดือนสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการหรือจะตัดสินใจเข้าร่วมโครงการใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่ง หรือหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2281 6875

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ (ฉบับที่ 2)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และมาตรา 14 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2545 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 33 และมาตรา 64 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ (ฉบับที่ 2)”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 6 แห่งประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง วิธีการจ่ายเงินค่าจัดการศพ หรือค่าจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัว การใช้จ่าย และการเก็บรักษาเงินของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2545 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 6 การเก็บรักษาเงิน ให้สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์นำเงินฝากไว้กับธนาคารของรัฐ ธนาคารพาณิชย์ หรือสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ในนามของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์”

ประกาศ ณ วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **อิสสระ สมชัย**

(นายอิสสระ สมชัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ที่ กษ 1115/15

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

29 เมษายน 2554

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 517/2554 เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544

ตามระเบียบฯ ที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดกรอบและแนวทางในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและจะเป็นผลดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยให้สมาชิกในที่ประชุมใหญ่เป็นผู้พิจารณาเลือกตั้งและกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะรับเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ จึงได้ยกเลิกระเบียบฯ ที่อ้างถึง ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
2. แนวทางปฏิบัติสำหรับสหกรณ์ที่จะกำหนดจำนวน คุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการจะต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่และกำหนดในข้อบังคับให้ชัดเจน ทั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินการจะออกระเบียบหรือประกาศเพื่อกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการเพิ่มเติมหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดในข้อบังคับไม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักเลขานุการกรม โทร. 0 2281 6875

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cpd_sco@cpd.go.th

ที่ กษ 1101/10694

วันที่ 14 กันยายน 2550

เรื่อง ทารือการันบระยะเวลตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน สหกรณ์จังหวัดสุโขทัย

ตามหนังสือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุโขทัย ที่ สท 0010/1721 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2550 ขอทารือการันบระยะเวลการเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปีตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ พิจารณาข้อทารือแล้ว มีความเห็นดังนี้

1. การันบระยะเวลการเริ่มต้นมาตรา 54 นั้นอย่างไร วันไหนเป็นวันเริ่มต้น เช่น สหกรณ์ ก. จำกัด วันสิ้นปีทางบัญชีทุกวันที่ 31 มีนาคม จะเริ่มนับวันที่ 31 มีนาคม หรือวันที่ 1 เมษายน เป็นวันแรก เห็นว่า ตามมาตรา 54 กำหนดให้เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น ตามข้อทารือกำหนดให้ทุกวันที่ 31 มีนาคม เป็นวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ดังนี้ ให้เริ่มนับจากวันที่ 1 เมษายน เป็นวันแรกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรคสอง กำหนดว่า “ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือนหรือปี มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้น รวมเข้าด้วยกัน เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาที่ถือได้ว่าเป็นเวลาเริ่มต้นทำการงานกัน ตามประเพณี”

2. หากสหกรณ์นัดประชุมใหญ่สามัญภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันแล้ว แต่ไม่สามารถประชุมได้นัดประชุมอีกครั้งภายในสิบสี่วันตามมาตรา 58 การประชุมครั้งหลังอยู่ในเงื่อนไขระยะเวลาตามมาตรา 54 คือ ต้องกระทำการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา 58 กำหนดว่า ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ถ้าสมาชิกประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก มิได้กำหนดให้เรียกประชุมครั้งหลังต้องกระทำการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ตามมาตรา 54 ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ลงชื่อ **จิตรกร สามประดิษฐ์**

(นายจิตรกร สามประดิษฐ์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กค 0406.7/ว.21

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

23 เมษายน 2550

เรื่อง กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร. 0506/ว 14 ลงวันที่ 25 มกราคม 2550

ด้วยปัจจุบันหน่วยงานของรัฐบางแห่งยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาทางปกครอง ซึ่งได้แก่ สัญญาสัมปทาน สัญญาที่จัดให้ทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยที่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 51 ได้กำหนดให้การฟ้องคดีตามสัญญาทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐมักจะนำข้อพิพาททางปกครองตามสัญญาทางปกครองมายื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแล้ว โดยสาเหตุแห่งการฟ้องคดีล่าช้าส่วนใหญ่หน่วยงานของรัฐมักจะอ้างเหตุจำเป็นกรณีหลัก ๆ ได้แก่

1. กรณีสัญญาทางปกครองที่กำหนดสิทธิให้หน่วยงานของรัฐบังคับชำระหนี้ได้นับแต่วันที่มีการผิดสัญญาโดยไม่ต้องทวงถามก่อน แต่หน่วยงานของรัฐกลับทำหนังสือทวงถามไปยังคู่สัญญา (ลูกหนี้) ตามมาตรา 204 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้ถือสิทธิเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่คู่สัญญา (ลูกหนี้) ไม่ปฏิบัติตามหนังสือทวงถาม ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ล่วงเลย 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

2. กรณีการใช้สิทธิฟ้องคดีปกครองตามสัญญาการศึกษา โดยหน่วยงานของรัฐอ้างสาเหตุการใช้สิทธิฟ้องคดีล่าช้าเนื่องจากต้องรอผลการพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนหนี้ หรือแนวทางในการชำระหนี้จากกรมบัญชีกลางก่อน เมื่อได้รับแจ้งผลจากกรมบัญชีกลางแล้วจึงได้นำข้อพิพาทนั้นมายื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ซึ่งเป็นระยะเวลาการใช้สิทธิเรียกร้องล่วงเลย 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแล้ว

3. กรณีการนำสิทธิเรียกร้องในคดีแพ่งมาใช้ปนกับคดีปกครอง โดยหน่วยงานของรัฐนำหลักฐานอันเป็นสิทธิเรียกร้องตามหนังสือ หรือโดยการให้หลักประกันที่เกิดจากลูกหนี้รับสภาพความรับผิดตามมาตรา 193/35 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นมูลหนี้ที่เลยระยะเวลาฟ้องคดีปกครองแล้วมาฟ้องต่อศาลปกครองอีก

4. กรณีหน่วยงานของรัฐอ้างเหตุฟ้องคดีเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐร้องขอให้ศาลปกครองกำหนดค่าเสียหาย หรือให้คู่กรณีชดใช้ค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากการใช้สิทธิเรียกร้องในลักษณะดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐผู้ฟ้องคดีโดยตรง

ซึ่งไม่เข้าลักษณะเป็นการจัดการเพื่อบริการสาธารณะ จึงไม่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ต่อส่วนรวมแต่ประการใด

5. กรณีหน่วยงานของรัฐอ้างสิทธิเหตุอายุความสะดุดหยุดลง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้แจ้งสิทธิตามสัญญาทางปกครองแล้ว ฝ่ายคู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งยินยอมชดใช้เงิน หรือขอผ่อนชำระเงินคืนแก่ทางราชการ หน่วยงานของรัฐได้ถือสิทธิในเหตุดังกล่าวเป็นการรับสภาพหนี้ของคู่สัญญาและเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตามมาตรา 193/14 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จึงนำข้อพิพาทตามสัญญาดังกล่าวมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

การใช้สิทธิเรียกร้องกรณีดังกล่าวข้างต้นล้วนเป็นการใช้สิทธิเมื่อล่วงเลยระยะเวลาการฟ้องคดีทั้งสิ้น ศาลปกครองจึงไม่รับคำฟ้องคดีในลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณาและเป็นเหตุให้ทางราชการต้องได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/ว 14 ลงวันที่ 25 มกราคม 2550 มอบหมายให้กระทรวงการคลังดำเนินการซักซ้อมความเข้าใจกับหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการและเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐที่เกิดจากการใช้สิทธิฟ้องคดีไม่ทันตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเกี่ยวกับใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาทางปกครอง โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

ก. เมื่อคู่สัญญาหรือคู่กรณีตามสัญญาทางปกครอง กระทำผิดหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญาไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐเกิดสิทธิเรียกร้องอย่างหนึ่งอย่างใด ให้หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นรีบดำเนินการใช้สิทธิเรียกร้องให้คู่สัญญาหรือคู่กรณีดำเนินการจัดการแก้ไขให้เป็นไปตามสัญญาหรือชดใช้ความเสียหายให้ถูกต้องและเสร็จสิ้นโดยเร็ว อย่างช้าไม่ควรเกิน 30 วัน นับแต่วันที่มีการกระทำผิดหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าว หากคู่สัญญาหรือคู่กรณีปฏิเสธ บิดพลิ้ว หรือไม่บริหารจัดการแก้ไขหรือชดใช้ความเสียหายตามสัญญาให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งให้จัดการแก้ไข หรือชดใช้ความเสียหาย ไม่ว่าจะด้วยเหตุหรือกรณีใด ให้หน่วยงานของรัฐนำข้อพิพาทตามสัญญาทางปกครองนั้นฟ้องต่อศาลปกครองอย่างช้าไม่ควรเกิน 30 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่คู่สัญญาหรือคู่กรณีจัดการแก้ไข หรือชดใช้ความเสียหาย อย่างไรก็ดี ทั้งนี้ รวมแล้วไม่ควรเกิน 90 วัน

ข. การนำข้อพิพาททางปกครองฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เนื่องจากกระบวนการพิจารณาคดีปกครองถือหลักวิธีพิจารณาอย่างเรียบง่ายและไม่ต้องมีทนาย โดยมีขั้นตอนดำเนินการกำหนดไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ศาลปกครองคอยให้คำแนะนำแก่ผู้ประสงค์จะฟ้องคดี จึงได้รับความสะดวกและไม่ยุ่งยากที่บุคคลทั่วไปจะไปใช้สิทธิฟ้องคดีปกครอง ประกอบกับวิธีพิจารณาคดีปกครองใช้ระบบไต่สวนโดยตุลาการศาลปกครองจะทำหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมด ก่อนมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลปกครองหรือผลของคดีปกครองจึงไม่จำต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและเทคนิคของผู้ว่าคดี (ทนายความ) แต่ประการใด ฉะนั้น เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีและป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ฟ้องคดีขาดอายุความอีกทางหนึ่ง หากหน่วยงานของรัฐมิได้มีเหตุจำเป็นพิเศษใดแล้วสมควรที่จะดำเนินคดีปกครองด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีและมีให้เป็นการเพิ่มภาระแก่สำนักงานอัยการสูงสุดโดยไม่จำเป็น

ค. สำหรับหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิเรียกร้องไม่ทันตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นเหตุให้คดีขาดอายุความ ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายนั้น กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าการใช้สิทธิเรียกร้องไม่ทันและเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น จึงให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อพิจารณาหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชดเชย ตามนัยข้อ 8 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ต่อไป

จึงเรียนเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐในสังกัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อุทิศ ธรรมวาทีน**

(นายอุทิศ ธรรมวาทีน)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดทางแพ่ง

กลุ่มวิเคราะห์และประเมินผลคดีปกครอง

โทร. 0 2298 6827

<http://www.cad.go.th>

หนังสือมอบอำนาจ

ที่ กษ 1101/692

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

23 มกราคม 2550

ตามหนังสือมอบอำนาจ ที่ กษ 1101/8640 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2548 และหนังสือมอบอำนาจ ที่ กษ 1101/6830 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2549 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 2 ที่เป็นพื้นที่แห่งการฟ้องคดี แล้วแต่กรณี ให้มีอำนาจปฏิบัติราชการแทนในการดำเนินคดีและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีด้วย รวมทั้งทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับคู่ความในคดีด้วย นั้น

เนื่องจากการมอบอำนาจดังกล่าวข้างต้นยังไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินคดีทั้งปวง ดังนั้น เพื่อให้การมอบอำนาจ ในการดำเนินคดีครอบคลุมการดำเนินคดีทั้งปวง และทำให้การปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีหรือกระบวนการพิจารณาคดีที่กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดี หรือถูกฟ้องคดีเป็นจำเลยต่อศาลในคดีทั้งปวงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สะดวกรวดเร็ว ลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 (7) และ มาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์จึงมีให้ยกเลิกหนังสือมอบอำนาจของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/8640 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2548 และหนังสือมอบอำนาจของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/6830 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2549 โดยอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ขอมอบอำนาจในการดำเนินคดีทั้งปวงแทน กรมส่งเสริมสหกรณ์ฉบับใหม่ ทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา คดีล้มละลาย และคดีปกครอง รวมทั้งให้มีอำนาจในการร้องทุกข์ ถอนคำร้องทุกข์ ในคดีที่กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง หรือถูกฟ้องเป็นจำเลย อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติราชการไม่ว่าจะได้ยื่นฟ้องหรือถูกฟ้องในนามกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในนาม อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งนี้ให้มีอำนาจลงนามในหนังสือแต่งตั้งพนักงานอัยการเป็นทนายความ ว่าต่างหรือแก้ต่างคดี รวมถึงการมอบอำนาจให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณา ใดไปในทางจำหน่ายสิทธิได้ด้วย เช่น การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ หรือการใช้สิทธิในการอุทธรณ์ หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจในการรับเงินค่าฤชาธรรมเนียม และรับเอกสารคืนจากศาล แต่งตั้งตัวแทนช่วงในการรับเงินค่าฤชาธรรมเนียม และรับเอกสารคืนจากศาล จนถึงการดำเนินการ ชันบังคับคดีจนเสร็จสิ้น ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(1.) ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในพื้นที่จังหวัดที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี

(2.) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 หรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 2 ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 2 ที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีตามแต่กรณี

ผู้ว่าราชการจังหวัด ตาม (1) อาจมอบอำนาจให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด โดยถือว่ากรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับทราบการมอบอำนาจดังกล่าว หรือหากประสงค์จะมอบอำนาจให้แก่สหกรณ์จังหวัดตามมาตรา 38 (9) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้กระทำได้ โดยถือว่ากรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว

อนึ่ง การตกลงประนีประนอมยอมความกับคู่ความนั้นให้มิอำนาจได้สำหรับกรณีที่มีทุนทรัพย์พิพาทไม่เกินสองล้านบาท

(ลงชื่อ) สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์ ผู้มอบอำนาจ
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

(ลงชื่อ) ศักชาย อินโชนานนท์ พยาน
(นายศักชาย อินโชนานนท์)

(ลงชื่อ) สุรพล พงศ์เมธีอภิชัย พยาน
(นายสุรพล พงศ์เมธีอภิชัย)

ที่ กษ 1108/18

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

30 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1101/ว.10212 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ตามมาตรา 27 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ตลอดจนกรณีที่สหกรณ์ไม่สามารถประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้สหกรณ์ปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 54 ประกอบมาตรา 66 และมาตรา 67 จึงยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง และให้สหกรณ์ถือปฏิบัติในการประชุมใหญ่ ดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินการต้องเรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพิจารณางบดุลและรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ รวมทั้งเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 54 ประกอบมาตรา 50 มาตรา 66 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

2. กรณีสหกรณ์ยังจัดทำงบดุลไม่แล้วเสร็จ หรือผู้สอบบัญชีไม่สามารถรับรองงบดุลได้ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 54 โดยจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำวาระเกี่ยวกับการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ การจัดทำงบดุลและรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่ซักถามพร้อมทั้งจัดทำแผนงาน ประเมินการใช้จ่าย และงบประมาณเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีพิจารณาอนุมัติหรือรับทราบแล้วแต่กรณี

เมื่อสหกรณ์จัดทำงบดุลแล้วเสร็จและผู้สอบบัญชีได้รับรองงบดุลแล้ว สหกรณ์ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติงบดุล และส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบดุลซึ่งที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้วไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่ตามมาตรา 66 และมาตรา 67 ด้วยหากสหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน นายทะเบียนสหกรณ์อาจใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 71 (2) ได้

3. หากปรากฏว่าสหกรณ์ไม่จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์สามารถมีหนังสือแจ้งให้สหกรณ์เรียกประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ พิจารณางบดุลและรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ พร้อมทั้งจัดทำแผนงานประมาณการรายจ่ายและงบประมาณ โดยสหกรณ์ต้องเรียกประชุมใหญ่โดยมีชั้กช้านับแต่วันที่สหกรณ์ทราบคำสั่งตามมาตรา 55 วรรคแรก และสหกรณ์ยังไม่เรียกประชุมใหญ่จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งให้สหกรณ์ปฏิบัติตามมาตรา 22 (1) ได้ และตามมาตรา 133 ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา 22 (1) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ปราโมช ถาวร

(นายปราโมช ถาวร)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cepoc@cpd.go.th

www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ โทร.0 2628 5137

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : coop_cepoc@cpd.go.th www.cpd.go.th

ที่ กษ 1108/2790

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง คำแนะนำแนวทางการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1, พื้นที่ 2 และสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปัจจุบัน จำนวนสหกรณ์มีปริมาณเพิ่มจำนวนมากขึ้นและมีการดำเนินธุรกิจที่หลากหลายเพื่อประโยชน์แก่กิจการสหกรณ์และความต้องการของสมาชิกภายใต้การแข่งขันทางธุรกิจที่ต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ทำให้สหกรณ์จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านธุรกิจ การบริหารจัดการ การเงินและการบัญชี เข้ามาช่วยเหลือสหกรณ์เนื่องจากจำนวนข้าราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีจำนวนลดลง ในขณะที่บทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมได้ขยายขอบข่ายไปยังกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ และอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น นายทะเบียนสหกรณ์จึงได้มีคำแนะนำให้สหกรณ์สามารถแต่งตั้งบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ในด้านธุรกิจ การบริหารจัดการ การเงินและการบัญชีตามความจำเป็นในกิจการของสหกรณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ ความละเอียดตามเอกสารแนบ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การปรับเปลี่ยนเพื่อให้สนองตอบวิสัยทัศน์ที่ต้องการเป็นผู้นำในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ให้สามารถพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งพาของมวลสมาชิกได้อย่างแท้จริง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์จะต้องมีข้อมูลข่าวสาร ที่รวดเร็วเพื่อให้บริการแก่สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนได้มากและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงเห็นควรที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจะต้องมีแนวทางไปแนะนำสหกรณ์ หรือให้ข้อมูลในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ให้เป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อบุคคลภายนอกที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงิน และการบัญชี จากหน่วยงานหอการค้า หรือธนาคารพาณิชย์ ด้านธุรกิจ และการบริหารจัดการจากภาคเอกชน บริษัทต่าง ๆ เป็นต้น
2. เมื่อดำเนินการตามข้อ 1 แล้ว ให้เชิญประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ชี้แจงขอความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือการบริหารจัดการให้แก่สหกรณ์ และส่งรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่อาสาสมัครจะร่วมมือให้แก่สหกรณ์ต่าง ๆ ในจังหวัดพิจารณาคัดเลือกต่อไป
3. แนะนำ ติดตามการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือเป็นเครือข่าย ระหว่าง ผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร และโครงสร้างของขบวนการสหกรณ์ให้เข้มแข็ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและใช้เป็นแนวทางในการแนะนำสหกรณ์ต่อไป

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทร์วงศ์**
(นายบุญมี จันทร์วงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1108/2791

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

28 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง คำแนะนำแนวทางการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทุกสหกรณ์

ด้วยในการดำเนินงานของสหกรณ์ปัจจุบัน มีสหกรณ์จำนวนมากที่ประสบปัญหาในการบริหารจัดการ ในการดำเนินงานอันเนื่องมาจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน มีผลทำให้สหกรณ์ ดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและขาดความรอบคอบเท่าที่ควร หลายสหกรณ์ประสบปัญหาที่มีข้อบกพร่อง ในด้านการเงินและการบัญชี รวมทั้งเกิดการขาดทุน โดยมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากขาดทักษะในการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับทราบปัญหาเหล่านี้และเห็นควรให้มีการแก้ไข และปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการโดยเห็นควรให้สหกรณ์พิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจาก บุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น ๆ เข้าไปเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการเงิน การบัญชี การบริหารจัดการ และการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (1) นายทะเบียนสหกรณ์ จึงแนะนำสหกรณ์ให้มีที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อให้คำปรึกษาในการดำเนินงานก่อให้เกิดประโยชน์แก่ กิจการของสหกรณ์ตามที่เห็นสมควร ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงิน
 - 1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบัญชี
 - 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ
 - 1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดำเนินธุรกิจ
2. คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิที่จะเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้
 - 2.1 ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ เพื่อสามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่สหกรณ์หรือคณะกรรมการ ดำเนินการได้อย่างอิสระ
 - 2.2 มีประสบการณ์และผลงานในด้านการเงิน หรือการบัญชี หรือการบริหารจัดการหรือ การดำเนินธุรกิจเป็นที่ประจักษ์เป็นอย่างดี
3. การตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์รับทราบ โดยคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ควรพิจารณาคัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิจากคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ในข้อ 2 เป็นหลัก

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

บุญมี จันทรวงศ์

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2628 5137

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : coop_cepoc@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ กษ 1104/14919

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

18 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขั้นตอนการนำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยในปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) โดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน และไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ทำให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ไม่สามารถติดตามเรื่องและไม่อาจบรรจุเข้าสู่วาระการประชุมได้ทันตามกำหนด

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) จึงจำเป็นต้องชี้แจงขั้นตอนการนำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ถือปฏิบัติและแนะนำหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ดังนี้

1. การยื่นเรื่องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นเรื่องอุทธรณ์โดยตรงต่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (กองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์)

2. การยื่นเรื่องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามมาตรา 38 และมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้ยื่นเรื่องอุทธรณ์ผ่านนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ (กรณีส่วนภูมิภาค ให้ยื่นผ่านสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์สำหรับกรุงเทพมหานครให้ยื่นผ่านผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 และ 2 ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์) และให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ยื่นเรื่องอุทธรณ์ต่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติต่อไป

3. การเสนอเรื่องเพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้เสนอเรื่องโดยตรงต่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (กองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์)

4. การเสนอเรื่องอื่น ๆ นอกจากข้อ 1 ถึงข้อ 3 เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ พิจารณารับทราบ หรือให้ความเห็นชอบ ให้เสนอเรื่องโดยตรงต่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (กองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์)

5. หากมีเหตุสงสัยว่าเรื่องดังกล่าวเป็นอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือเป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ที่จะพิจารณา รับทราบ หรือให้ความเห็นชอบ หรือมีเหตุขัดข้องในการเสนอเรื่องประการอื่นใด ให้หาหรือนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ (กรณีส่วนภูมิภาคให้หาหรือสหกรณ์จังหวัด ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ และสำหรับกรุงเทพมหานคร ให้หาหรือผู้อำนวยการ สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 และ 2 ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์) หรือจะหาหรือโดยตรงได้ที่กลุ่มแผนงาน กองแผนงาน โทร. 0 2628 5518, 0 2282 8059 โทรสาร 0 2628 5518 ทั้งนี้ ให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรีบเสนอเรื่องดังกล่าวทันทีที่มีข้อมูลครบถ้วนไม่ควรรอให้มีการกำหนดนัดวันประชุมก่อนแล้วค่อยเสนอ เพราะบางเรื่องจำเป็นต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ก่อนที่จะมีการเสนอเรื่อง เข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ไม่อาจบรรจุเรื่องดังกล่าวเข้าสู่วาระการประชุมได้ทันตามกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) **พິงพิศ ดุลยพัชร**

(นางพິงพิศ ดุลยพัชร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองแผนงาน

โทร. 0 2282 8059

โทรสาร 0 2628 5518

ที่ กษ 1101/1141

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

12 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง การลงนามรับรองในเอกสาร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง 1. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/5819 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2543
2. ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยอำนาจหน้าที่การส่งเสริมกำกับและดูแลสหกรณ์ของ
ข้าราชการและลูกจ้าง พ.ศ. 2544

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือและระเบียบที่อ้างถึง จำนวน 2 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 ห้ามมิให้ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกคน ลงนามรับรองเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใด ๆ กำหนดให้ปฏิบัติหรือที่กรมฯ ได้สั่งการ และตามหนังสือที่อ้างถึง 2 กำหนดอำนาจหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้างเกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลสหกรณ์ ตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย สิ่งใดควรปฏิบัติหรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ สิ่งไม่ควรปฏิบัติหรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ความโดยละเอียดปรากฏตามหนังสือดังกล่าวแล้ว นั้น

ปรากฏว่า ยังมีผู้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารซึ่งไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนหรือฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนด โดยละเอียดไม่เอาใจใส่หรือโดยไม่ทราบความตามนัยของหนังสือข้างต้น อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือแก่ตนเอง อาจเป็นผลให้ตนเองต้องรับผิดชอบวินัยและ/หรือทางแพ่ง หรืออาญา หรือทางแพ่งและอาญา ดังนั้น เพื่อให้เกิดการสังวรระวังในการปฏิบัติราชการตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา จึงขอชักซ้อมมาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และลูกจ้างของกรมส่งเสริมสหกรณ์เอาใจใส่และถือปฏิบัติตามที่ได้สั่งการไว้โดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัด กำชับกวดขันผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

บุญมี จันทรวงศ์

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร./โทรสาร 0 2281 6875

ที่ กษ 0216/4588

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

12 เมษายน 2545

เรื่อง คำวินิจฉัยการลงมติของที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดลพบุรี ที่ กษ 0013/3229 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดลพบุรี ขอรื้อแนวทางในการปฏิบัติในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูลพบุรี จำกัด ซึ่งที่ประชุมใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่ยกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เสนอ โดยที่ประชุมยอมให้มีการเสนอการจัดสรรกำไรสุทธิใหม่ในขณะนั้น โดยคณะกรรมการได้มีการประชุมหารือกันแต่อย่างใด และที่ประชุมใหญ่ได้ลงมติให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามที่ประธานเสนอใหม่ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การที่ที่ประชุมใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการเสนอการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งเสนอไว้ในวาระการประชุม และประธานกรรมการได้ยินยอมเสนอการจัดสรรกำไรสุทธิใหม่ในระหว่างการประชุมตามที่สมาชิกร้องขอ โดยมีได้มีประชุมกรรมการหรือหารือกับกรรมการอื่นก่อน ไม่สามารถกระทำได้ การจัดสรรกำไรสุทธิที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกแนวทางที่ถูกต้อง คือ ที่ประชุมใหญ่ต้องยกเลิกวาระการประชุมวาระที่ 5.2 เรื่องการพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรและจำแนกกำไรของสหกรณ์ ประจำปี 2544 แล้วต้องประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดสรรกำไรสุทธิใหม่ และเรียกประชุมใหญ่อีกครั้ง เพื่อจัดสรรกำไรสุทธิ

2. มติของที่ประชุมใหญ่ในการจัดสรรกำไรสุทธิดังกล่าว เป็นมติที่ขัดต่อข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ 25 วรรคสาม ซึ่งกำหนดว่า “กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ซึ่งคณะกรรมการเสนอแนะให้ที่ประชุมใหญ่จัดสรรตามข้อบังคับ ข้อ 24 หากที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้วเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรรหรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ดี ยอดเงินจำนวนดังกล่าวให้จัดสรรเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น” ถึงแม้ว่าการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ 24 จะเป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่ในการพิจารณาจัดสรรตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้ หากที่ประชุมใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการเสนอแนะของคณะกรรมการดำเนินการ โดยเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรร หรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ดี แล้วนำเงินยอดที่ตัดออกมาไปจัดสรรเป็นรายการอื่นตามข้อบังคับนั้นไม่ได้ โดยต้องนำยอดเงินจำนวนดังกล่าวจัดสรรเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น ตามความในข้อบังคับ ข้อ 25 วรรคสาม

3. สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 688/2543 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 ควรแนะนำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลพบุรี จำกัด ยกเลิกมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2545 ครั้งที่ 1/2545 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2545 วาระที่ 5.2 เรื่องการพิจารณาเสนอแนบการจัดสรร และจำแนกกำไรของสหกรณ์ประจำปี 2544 หากสหกรณ์ไม่อาจยกเลิกมติดังกล่าวได้ สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์สามารถสั่งเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้วแนะนำให้จัดสรรกำไรสุทธิให้ถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลพบุรี จำกัด ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุทธิพร จีระพันธุ์**
(นายสุทธิพร จีระพันธุ์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร
โทร. 0 2629 9034

ที่ กษ 1101.11/830

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10200

23 มกราคม 2545

เรื่อง ห้ามสหกรณ์ดำเนินธุรกิจประกันชีวิต

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างอิง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/1026 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543 และ
ที่ กษ 1110/4365 ลงวันที่ 25 เมษายน 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการประกันภัย ที่ พณ 0503/4330 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ส่งหนังสือของกรมการประกันภัย เพื่อให้สหกรณ์จังหวัดชี้แจงกับสหกรณ์ต่าง ๆ ในความดูแลส่งเสริมว่า สหกรณ์ไม่สามารถทำกิจกรรมในลักษณะการเป็นผู้รับประกันภัยโดยมิได้รับอนุญาต หากมีการดำเนินการเข้าลักษณะดังกล่าวอาจถูกดำเนินการตามกฎหมายได้ ดังความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ปรากฏว่า ยังมีสหกรณ์บางแห่งกำหนดระเบียบ วิธีการ หลักเกณฑ์ หรือโดยวิธีอื่นใดเพื่อดำเนินการในลักษณะเข้าหลักเกณฑ์เป็นการประกันชีวิต ซึ่งมีองค์ประกอบครบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 คือ

1. มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย
2. ผู้รับประกันภัย ตกลงจะชดเชยเงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญาอันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย
3. ผู้เอาประกันตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยและสหกรณ์เป็นผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 หากสหกรณ์ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรกำชับและย้ำเตือนให้สหกรณ์ระมัดระวังในการทำกิจกรรมเพื่อไม่ให้เป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

ที่ พณ 0503/4330

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนสนามบินน้ำ-นนทบุรี
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

20 ธันวาคม 2544

เรื่อง ตอบข้อหารือ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือ ที่ กษ 1101.11/15577 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขอหารือเกี่ยวกับระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สกลนคร จำกัด ว่ามีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือไม่ และหากดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวจะผิดกฎหมายหรือไม่อย่างไร นั้น

กรมการประกันภัย ขอเรียนว่า การกระทำที่จะเข้าลักษณะเป็นการประกันชีวิต จะต้องมีการประกอบครบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 กล่าวคือ

1. มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย
2. ผู้รับประกันภัย ตกลงจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญาอันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย
3. ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัย

หากการกระทำครบองค์ประกอบข้างต้น ก็ถือได้ว่าเป็นการรับประกันชีวิตแล้ว และหากผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้รับประกันชีวิต เป็นผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ทั้งไม่มีกฎหมายอื่นยกเว้นให้กระทำการเป็นผู้รับประกันชีวิตได้แล้ว ก็จะมีผลผิดตามกฎหมาย

กรณีตามข้อหารือ ถือว่ามีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิต เนื่องจากมีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด ฝ่ายหนึ่งกับสมาชิกสหกรณ์และ/หรือ ผู้ให้อีกฝ่ายหนึ่ง เมื่อปรากฏว่าสหกรณ์ตกลงจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ทายาท หรือบุคคลอื่น หากสมาชิกสหกรณ์และ/หรือผู้ให้เสียชีวิต ย่อมเป็นการอาศัยความมรณะของสมาชิกสหกรณ์และ/หรือผู้ให้เป็นเงื่อนไขในการชดใช้เงินตามสัญญาประกอบกับในกรณีที่สมาชิกสหกรณ์และ/หรือผู้ให้ จะต้องชำระเงินให้แก่สหกรณ์เป็นการตอบแทนด้วย แม้จะไม่เรียกว่าเบี้ยประกันภัย ก็ถือได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด ดำเนินการเป็นผู้รับประกันชีวิต และเมื่อไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายยกเว้นไว้เป็นการเฉพาะให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสกลนคร จำกัด สามารถดำเนินการเป็นผู้รับประกันชีวิตได้ ดังนั้น หากสหกรณ์ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น ก็จะมีผลผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ ตามมาตรา 91

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ได้รับทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) **บุษรา อึ้งภากรณ์**
(นางบุษรา อึ้งภากรณ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ
โทร. 0 2547 4583-8
โทรสาร. 0 2547 4588

ที่ นร 0601/970

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เลขที่ 1 ถนนพระอาทิตย์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

29 กันยายน 2543

เรื่อง ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายมาตรา 15 มาตรา 46 มาตรา 50 มาตรา 107 และมาตรา 136
แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง (1) หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/11301 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542
(2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด่วนที่สุด ที่ นร 0601/ป 2081
ลงวันที่ 16 มีนาคม 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่อ้างถึง (1) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความเห็น
ในปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา 15 มาตรา 46 มาตรา 50 มาตรา 107 และมาตรา 136
แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (2)
ขอให้จัดตั้งผู้แทนไปชี้แจงต่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ความละเอียดทราบอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา (คณะที่ 4) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็น
โดยสรุปดังนี้

1. การแต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ (ตำแหน่งระดับ 7) เป็นผู้รักษา
ราชการแทนสหกรณ์จังหวัด (ตำแหน่งระดับ 8) ได้ดำเนินการแต่งตั้งโดยถูกต้องตามมาตรา 47
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แล้ว และมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ
ผู้ซึ่งตนแทน และในกรณีที่มิกฎหมายแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่
อย่างไร ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรง
ตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทนด้วย เมื่อพิจารณาค่าสั่งแต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่
กำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว เห็นว่าเป็นการแต่งตั้งโดยพิจารณาถึง
ตำแหน่งเป็นสำคัญมิได้เป็นการแต่งตั้งตัวบุคคล ดังนั้น ผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัดจึงมีอำนาจ
หน้าที่เช่นเดียวกับสหกรณ์จังหวัดซึ่งตนแทน ทั้งนี้ รวมถึงอำนาจหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย
2. สหกรณ์มีอำนาจรับจ้างนองที่ดินของบุคคลภายนอกเพื่อเป็นประกันเงินกู้ของสมาชิกได้
โดยถือว่าเป็นการดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์
ของสหกรณ์ตามมาตรา 46 (9) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

3. กรณีตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

3.1 ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นกรรมการฯ ด้วยคนหนึ่ง จึงต้องจับฉลากจากตำแหน่งเช่นเดียวกับกรรมการฯ อื่น

3.2 มาตรา 50 วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกให้กรรมการฯ จับฉลากออกเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการฯ ทั้งหมด โดยถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และกรรมการฯ จะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกันนั้น มีเจตนารมณ์ให้เกิดความต่อเนื่องของการบริหารงานสหกรณ์ ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พร้อมกันทั้งคณะ และยังเป็น การป้องกันการครอบงำการบริหารงานสหกรณ์โดยคณะบุคคลกลุ่มเดียวกันด้วย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา 50 ดังกล่าวมาข้างต้น ในกรณีปกติกรรมการดำเนินการสหกรณ์แต่ละคนจึงมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี หากมีกรรมการคนหนึ่งลาออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และในระหว่างนั้นมีการเลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง กรรมการที่ลาออกไปนั้นอาจได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงนั้นได้ โดยถือว่ายังเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระนั้นอยู่ เนื่องจากยังอยู่ในระยะเวลา 2 ปีของการดำรงตำแหน่งในวาระนั้นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะ และหากครบวาระแล้วมีการเลือกตั้งใหม่กรรมการคนนั้นก็ยังสามารถได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งในวาระต่อไปได้อีก โดยถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระที่สอง อย่างไรก็ตาม หากในวาระถัดไปคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ลาออกทั้งคณะหลังจากดำรงตำแหน่งมาได้เพียงสองเดือนเช่นนี้ถือวาวาระนั้นสิ้นสุดลงแล้ว กรรมการฯ ที่ได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วสองวาระติดต่อกัน แต่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในวาระที่มีการลาออกทั้งคณะเพราะต้องห้ามตามกฎหมาย ก็สามารถเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการฯ ได้ เพราะวาระที่กรรมการคนนั้นต้องห้ามดำรงตำแหน่งได้สิ้นสุดลงแล้ว

4. มาตรา 105 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม จึงต้องนำมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งเกี่ยวกับจำนวนกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งมาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ด้วย การใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น หมายถึง การนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับเพียงเท่าที่บทบัญญัติหมวด 7 ว่าด้วยชุมนุมสหกรณ์ มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ เมื่อมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติเรื่องจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติในมาตรา 50 มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ได้อีก ดังนั้น ชุมนุมสหกรณ์จึงอาจออกข้อบังคับกำหนดจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ให้แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 50 ได้ ส่วนเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งนั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับชุมนุมสหกรณ์ไม่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องเป็นไปตามมาตรา 50 และสำหรับประเด็นการนับวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์จะต้องนับวาระที่ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก มิใช่ นับวาระของสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก ซึ่งมีผู้แทนเป็นกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์

5. กรณีตามมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

5.1 การเลือกตั้งกรรมการ 6 คน แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ เป็นการเลือกตั้งภายในวันที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับแล้ว กรรมการทั้ง 6 คนนี้ จึงมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ตามมาตรา 50 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 การที่ที่ประชุมใหญ่มีมติให้กรรมการ 6 คน ดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียง 1 ปี จึงไม่อาจกระทำได้ เพราะจะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าว

5.2 ปรากฏจากข้อเท็จจริงว่ากรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้ง 15 คน ดำรงตำแหน่งกรรมการฯ อยู่ก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 การดำรงตำแหน่งของกรรมการฯ ทั้ง 15 คน จึงถือเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรกตามนัยมาตรา 136 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กรรมการฯ จำนวน 8 คน ที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการฯ จำนวน 8 คน ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระในวันที่ 1 มกราคม 2543 ซึ่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี และกรรมการฯ อีก 7 คนที่จะเลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการฯ จำนวน 7 คน ที่จะพ้นจากตำแหน่งในวันที่ 1 มกราคม 2544 ก็เป็นจำนวนอีกหนึ่งในสองของจำนวนกรรมการฯ ทั้งหมด และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปีเช่นกัน เมื่อเป็นดังนี้ จึงทำให้มีการเลือกตั้งกรรมการฯ แทนกรรมการฯ ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจำนวนหนึ่งในสองทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้ว

5.3 ประธานกรรมการฯ เป็นตำแหน่งที่ต้องเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่เช่นเดียวกับตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาร่วมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์**

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 2220206 - 9 ต่อ 226, 228

โทรสาร 2241401 , 2263611 - 2

www.krisdika.go.th

บันทึก

เรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ 1101/11301 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่กำกับ ดูแล แนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ทุกประเภท ซึ่งขณะนี้มียุ่เกือบ 6,000 สหกรณ์ มีปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือใช้อยู่ในปัจจุบัน จึงขอหารือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

- มาตรา 15 บัญญัติว่า “ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์
ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามทีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
การแต่งตั้งตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”
ขอหารือว่าสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ ผู้รักษาราชการแทน เช่น หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมงานสหกรณ์ หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์แทนสหกรณ์จังหวัดจะสามารถทำได้ หรือไม่
- มาตรา 46 บัญญัติว่า “เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

๑ล๑

๑ล๑

(6) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจ้างหรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

(7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จ้างหรือจำนำ ขายหรือจำหน่าย ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน”

ขอหารือว่าหากสมาชิกของสหกรณ์มาขอกู้เงินจากสหกรณ์ แต่สมาชิกไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จึงได้นำที่ดินของบุคคลภายนอกมาจ้างเป็นประกันเงินกู้ดังกล่าว สหกรณ์จะสามารถรับจ้างงได้หรือไม่

3. มาตรา 50 บัญญัติว่า “ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน”

ขอหารือดังนี้

(1) เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก ประธานกรรมการจะต้องจับฉลากออกด้วยหรือไม่

(2) กรรมการดำเนินการสหกรณ์อยู่มา 2 วาระติดต่อกัน ในวาระที่ 3 จะต้องหยุดกี่ปีจึงจะเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้อีก

และหากในวาระที่ 3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อยู่ได้เพียง 2 เดือน ก็ลาออกทั้งคณะ และได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ขึ้นมาแทนใหม่ทั้งคณะ และอยู่ได้เพียง 2 เดือนก็ลาออกทั้งคณะเช่นกัน ขอทราบว่าการกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่เคยอยู่มาครบ 2 วาระติดต่อกันจะสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์อีกได้หรือไม่ เพราะเว้นระยะห่างไปประมาณ 4 เดือน เท่านั้น

4. มาตรา 105 วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 และหมวด 6 มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม” ขณะที่มาตรา 107 บัญญัติว่า “ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์เลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์เป็นกรรมการ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์”

ขอหารือว่าจำนวนคณะ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง กรรมการ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรา 50 หรือว่ากำหนดขึ้นโดยไม่ต้องอยู่ในขอบเขตของมาตรา 50 ก็ได้ และในการนับวาระกรรมการของชุมนุมสหกรณ์ นับวาระที่ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก หรือนับวาระที่สหกรณ์สมาชิกซึ่งมีผู้แทนเป็นกรรมการ

5. กรณีตามมาตรา 136 และข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดว่า ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกขึ้นเป็นกรรมการดำเนินการคณะหนึ่ง มีจำนวนอย่างน้อย 9 คน อย่างมากไม่เกิน 15 คน ให้กรรมการดำเนินการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี โดยถือเอาปีทางบัญชีของสหกรณ์ และในวันประชุมใหญ่สามัญทุกปี ให้กรรมการดำเนินการจำนวนกึ่งหนึ่ง (ถ้ามีเศษให้ปัดทิ้ง) ออกจากตำแหน่ง แล้วให้ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนเท่ากับจำนวนกรรมการดำเนินการที่ออกไป มีข้อหารือดังนี้

(1) ถ้าขณะนี้กรรมการของสหกรณ์มี 15 คน วันที่ 1 มกราคม 2543 กรรมการต้องพ้นวาระ 6 คน เหลือ 9 คน แต่สหกรณ์ต้องการให้มีกรรมการ 15 คน เท่าเดิม เพราะเป็นจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งไม่ขัดกับกฎหมาย จึงขอเลือกกรรมการแทน 6 คน ที่ออกไป แต่เพื่อให้สามารถเลือกตั้งกรรมการได้ตามมาตรา 50 ซึ่งจะเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม 2544 ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ 6 คน ที่เข้าไปใหม่มีวาระเพียง 1 ปี ซึ่งต้องออกไปพร้อมกับ 9 คนที่เหลือ กรณีนี้จะทำได้หรือไม่

(2) ถ้าในขณะนี้มีจำนวนกรรมการ 15 คน จะต้องออกตามวาระในวันที่ 1 มกราคม 2543 จำนวน 8 คน เหลือ 7 คน พันวาระในวันที่ 1 มกราคม 2544 ในวันที่ 1 มกราคม 2543 เลือกกรรมการ 8 คน แทนผู้ที่พ้นวาระโดยให้อยู่ในวาระ 2 ปี และเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม 2544 กรรมการ 7 คน พ้นวาระ เลือกไปแทน 7 คน อยู่ในวาระ 2 ปี เช่นกัน กรณีเช่นนี้ถือได้หรือไม่ว่ากรรมการดำเนินการออกหนึ่งในสองของจำนวนกรรมการทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในมาตรา 50 วรรคสอง

(3) กรรมการตาม (1) และ (2) ถ้าประธานกรรมการต้องพ้นจากตำแหน่งไปด้วยในวันที่ 1 มกราคม 2543 ต้องให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งประธานกรรมการเหมือนกันทั้ง 2 กรณีหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 4) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) แล้ว มีความเห็นในปัญหาแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็น ที่หนึ่ง สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ ผู้รักษาราชการแทน เช่น หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมงานสหกรณ์ หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์แทนสหกรณ์จังหวัดได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามมาตรา 4¹ แห่งพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2537 และเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง (2)² แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 โดยมีสหกรณ์จังหวัด (ตำแหน่งระดับ 8) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดจึงเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง ตามมาตรา 33 วรรคสอง³ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ

¹ มาตรา 4 ให้แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- (1) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
- (2) สำนักงานสหกรณ์อำเภอ

² มาตรา 31 กรมซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง อาจแบ่งส่วนราชการดังนี้

(1) สำนักงานเลขานุการกรม

(2) กองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง เว้นแต่บางกรมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกองก็ได้

กรมใดมีความจำเป็น จะแบ่งส่วนราชการโดยให้มีส่วนราชการอื่นนอกจาก (1) หรือ (2) ก็ได้

สำหรับกรมตำรวจและสำนักงานอัยการสูงสุด จะแบ่งส่วนราชการให้เหมาะสมกับราชการของตำรวจหรือราชการของอัยการก็ได้

³ มาตรา 33 สำนักงานเลขานุการกรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรม และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะมี เลขานุการกรมเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการกรม

ส่วนราชการตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง (2) และส่วนราชการตามมาตรา 31 วรรคสอง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้ากอง หรือหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา 31 วรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

แผ่นดิน พ.ศ. 2534 ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา 33 วรรคสอง ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์อาจแต่งตั้งข้าราชการในกรมส่งเสริมสหกรณ์คนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน สหกรณ์จังหวัดได้ตาม มาตรา 47⁴ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แต่โดยที่สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการฯ อธิบดีกรมส่งเสริม สหกรณ์จึงอาจมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัดได้ตาม มาตรา 38 (7)⁵ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ซึ่งปรากฏตามข้อเท็จจริงว่าผู้ว่า ราชการจังหวัดได้แต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมงานสหกรณ์หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ (ตำแหน่งระดับ 7) ซึ่งเป็น ตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้ากองตามมาตรา 42⁶ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

⁴ มาตรา 47 ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือหัวหน้าส่วนราชการ ตามมาตรา 33 วรรคสอง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทน

ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับแก่ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมด้วยโดยอนุโลม

⁵ มาตรา 38 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใด จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

ลลลล

(7) อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา 31 วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

ลลลล

⁶ มาตรา 42 ให้ ก.พ. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ทุกตำแหน่ง โดยจำแนกตำแหน่งเป็นประเภทและสายงานตามลักษณะงาน และจัดตำแหน่งในประเภทเดียวกันและ สายงานเดียวกันที่คุณภาพของงานอยู่ในระดับเดียวกันโดยประมาณเป็นกลุ่มเดียวกันและระดับเดียวกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ลลลล

(7) ตำแหน่งระดับ 7 ได้แก่

(ก) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้าหน่วยงานที่เป็นกอง มีลักษณะงานจัดการและต้องกำกับ ตรวจสอบและบังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนมากพอสมควร ซึ่งเป็นงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยาก และคุณภาพของงานสูงมาก หรือตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่ากอง หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ความยาก และคุณภาพของงานสูงมากเทียบได้ระดับเดียวกัน

(ข) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ มีลักษณะงานที่ยากเป็นพิเศษ ปฏิบัติงานโดยจำเป็นต้องมีการ ตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบมาก ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงาน และประสบการณ์สูงมากหรือลักษณะงานตรงและแนะนำการปฏิบัติราชการ หรือลักษณะงานตรวจการในงานเทคนิค เฉพาะด้าน หรือตรวจการในงานหลักตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการระดับกรม หรือ

(ค) ตำแหน่งสำหรับลักษณะงานวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงาน และประสบการณ์สูงในงานวิชาชีพเฉพาะ

ลลลล

เป็นผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัด จึงถือได้ว่าเป็นการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัด ตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว ปัญหาที่ต้องพิจารณาจึงมีว่าผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ในตำแหน่งที่ตนแทนเพียงใด

บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนนั้น มาตรา 48⁷ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน และในกรณีที่มีกฎหมายแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มี อำนาจหน้าที่อย่างไรใด ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทนด้วย และเมื่อพิจารณาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 342/2542 เรื่อง แต่งตั้งรองนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2542 ประกอบด้วยแล้วจะ เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนั้น การแต่งตั้งสหกรณ์จังหวัด เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์จึงเป็นการแต่งตั้งโดยพิจารณาถึงตำแหน่งของผู้ที่จะทำหน้าที่รองนายทะเบียน สหกรณ์เป็นสำคัญ อำนาจหน้าที่ของรองนายทะเบียนสหกรณ์จึงไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่มอบหมายให้แก่ ตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดเป็นการเฉพาะตัว ดังนั้น ผู้รักษาราชการแทนสหกรณ์จังหวัด จึงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสหกรณ์จังหวัด ซึ่งตนแทน และรวมถึงอำนาจหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียน สหกรณ์ด้วย

ประเด็นที่สอง หากสมาชิกของสหกรณ์มาขอกู้เงินจากสหกรณ์ แต่สมาชิกไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จึงได้นำที่ดินของบุคคลภายนอกมาจำนองเป็นประกันเงินกู้ดังกล่าว สหกรณ์จะสามารถรับจำนองได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การที่สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิคนั้นเป็นอำนาจที่กระทำได้ตามวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 46 (6)⁸ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อยู่แล้ว ส่วนการที่สหกรณ์รับจำนองที่ดินของ

⁷ มาตรา 48 ให้ผู้รักษาราชการแทนตามความในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน
ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรง ตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ
ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจ หน้าที่อย่างไรใด ให้ผู้รักษาราชการ แทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนเป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในการรักษาราชการ แทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

⁸ มาตรา 46 เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้ได้
(1) ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก
(2) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
(3) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
(4) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
(5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
(6) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจำนองหรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
(7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิ การเช่าซื้อ จำนองหรือจำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน
(8) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
(9) ดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

บุคคลภายนอกเพื่อเป็นการประกันเงินกู้ดังกล่าว ย่อมเป็นการดำเนินการเพื่อให้การกู้เงินแก่สมาชิกสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ทั้งการกระทำดังกล่าวยังช่วยให้สมาชิกอาจกู้เงินจากสหกรณ์ได้สะดวกขึ้น และมีหลักประกันที่มั่นคงด้วย จึงเป็นการดำเนินกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นอำนาจที่สหกรณ์จะกระทำได้ตามมาตรา 46 (9) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ประเด็นที่สาม

(1) เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก ประธานกรรมการจะต้องจับฉลากออกด้วยหรือไม่ นั้น เห็นว่า ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นกรรมการด้วยคนหนึ่งซึ่งได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการเดียวกันกับกรรมการดำเนินการสหกรณ์คนอื่น ๆ ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติกำหนดเรื่องการออกจากตำแหน่งของประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นอย่างอื่นแตกต่างไปจากบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับกรรมการดำเนินการสหกรณ์คนอื่น ๆ ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 50 วรรคสอง⁹ ที่จะต้องจับฉลากออกจากตำแหน่งเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งของวาระเริ่มแรกเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด เช่นเดียวกันกับกรรมการดำเนินการสหกรณ์คนอื่น ๆ ด้วย

(2) กรรมการดำเนินการสหกรณ์อยู่มา 2 วาระติดต่อกัน จะเว้นระยะการดำรงตำแหน่งนานเท่าใดจึงจะเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้อีก และหากในวาระที่ 3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อยู่ได้เพียง 2 เดือน ก็ลาออกทั้งคณะ และได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ขึ้นมาแทนใหม่ทั้งคณะ และอยู่ได้เพียง 2 เดือน ก็ลาออกทั้งคณะเช่นกัน ขอทราบว่าการดำเนินการสหกรณ์ที่เคยอยู่มาครบ 2 วาระติดต่อกันจะสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์อีกได้ หรือไม่ เพราะเว้นระยะห่างไปเพียงประมาณ 4 เดือน นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา 50 วรรคสองและวรรคสามแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้กำหนดให้ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง และกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกใหม่ ๆ ที่เพิ่มเข้ามาในสหกรณ์ในช่วงระยะเวลา 2 ปี มีโอกาสเลือกตั้งบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการสหกรณ์ และระยะเวลา 2 ปีนี้ก็ไม่สั้นจนเกินไปสำหรับกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่จะดำเนินกิจการเพื่อความก้าวหน้าของสหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับมาตรา 50 วรรคสอง

⁹ มาตรา 50 ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่พ้นแทน

ได้บัญญัติให้กรรมการต้องจับสลากออกเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด และให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ก็มีเจตนารมณ์ให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดเป็นประจำทุกปี โดยวิธีการนี้จะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พร้อมกันทั้งคณะ และยังเป็นการป้องกันการเข้าครอบงำการบริหารงานสหกรณ์โดยคณะบุคคลกลุ่มเดียวกันทั้งหมดด้วย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา 50 ดังกล่าวมาข้างต้น ในกรณีปกติกรรมการดำเนินการสหกรณ์แต่ละคนจึงมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี เช่นเดียวกับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะ ซึ่งมีผลให้ในทางปฏิบัติหากมีกรรมการคนหนึ่งลาออกจากตำแหน่งก่อนครบกำหนด 2 ปีของวาระแรก และในระหว่างวาระแรกนั้นมีการเลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง กรรมการที่ลาออกไปนั้นอาจได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงนั้นได้ โดยถือว่ายังเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรกอยู่เนื่องจากยังอยู่ในระยะเวลา 2 ปีของการดำรงตำแหน่งในวาระนั้นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะ และเมื่อครบกำหนด 2 ปีของวาระนั้นแล้ว มีการเลือกตั้งใหม่ กรรมการคนนั้นก็ยังสามารถได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งในวาระต่อไปได้อีก โดยถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระที่ 2

อย่างไรก็ตาม กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 2 วาระติดต่อกันจะดำรงตำแหน่งในวาระถัดไปอีกไม่ได้ เพราะต้องห้ามตามมาตรา 50 วรรคสาม¹⁰ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งหากในวาระถัดไปดังกล่าวคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในวาระนั้นลาออกทั้งคณะหลังจากดำรงตำแหน่งมาได้เพียง 2 เดือนก็ต้องถือว่าวาระนั้นสิ้นสุดลงแล้ว และหลังจากการลาออกของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งคณะดังกล่าว กรรมการฯ ที่ได้ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 2 วาระติดต่อกัน แต่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในวาระที่มีการลาออกทั้งคณะ เพราะต้องห้ามตามกฎหมายก็สามารถเข้ารับเลือกตั้งเป็นกรรมการฯ ได้ เพราะวาระที่กรรมการคนนั้นต้องห้ามดำรงตำแหน่งได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยการลาออกของกรรมการทั้งคณะ

ประเด็นที่สี่

(1) จำนวนคณะกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรา 50 หรือว่ากำหนดขึ้นโดยไม่ต้องอยู่ในขอบเขตของมาตรา 50 ก็ได้ นั้น เห็นว่า มาตรา 105 วรรคสาม¹¹ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม มีผลให้ต้องนำบทบัญญัติมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่บัญญัติเกี่ยวกับจำนวนคณะกรรมการฯ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการฯ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งมาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ด้วย การนำบทบัญญัติ

¹⁰ โปรดดูเชิงอรรถที่ (9)

¹¹ มาตรา 105 ให้ชุมนุมสหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคลและเป็นสหกรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ชุมนุมสหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ตามมาตรา 46 และตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 และหมวด 6 มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม

มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับโดยอนุโลมตามนัยของมาตรา 105 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้นหมายความว่า การนำบทบัญญัติในมาตรา 50 มาใช้บังคับกับ คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์เฉพาะในเรื่องที่หมวด 7 ว่าด้วยชุมนุมสหกรณ์ มิได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะ ปรากฏว่ามาตรา 107¹² แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ต้องได้รับเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์จากผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก ของชุมนุมสหกรณ์ตามจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งเป็นการ กำหนดเรื่องจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ไว้เป็นการ เฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวที่ใช้บังคับกับการดำเนินการสหกรณ์ตาม ที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 50 มาใช้กับชุมนุมสหกรณ์ได้อีก ดังนั้น ชุมนุมสหกรณ์จึงอาจออกข้อบังคับกำหนดจำนวนกรรมการ ในคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ชุมนุมสหกรณ์ให้แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้ ส่วนเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์นั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับชุมนุม สหกรณ์ไม่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องเป็นไปตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

(2) ในการนับวาระกรรมการของชุมนุมสหกรณ์นับวาระที่ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนสหกรณ์ สมาชิก หรือนับวาระที่สหกรณ์สมาชิกซึ่งมีผู้แทนเป็นกรรมการ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์จะต้องเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ จากผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก มิใช่เลือกจากสหกรณ์ที่เป็นสมาชิก ผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกจึงเป็น กรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ตามวาระของตนเอง นอกจากนั้น เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่หนึ่ง แล้วว่าจำนวนกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์อาจกำหนดให้แตกต่างไปจากจำนวนกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ในมาตรา 50 ได้ ดังนั้น ข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์อาจกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการ ชุมนุมสหกรณ์มีจำนวนมากกว่าสิบห้าคนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ก็ได้ และหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าชุมนุมสหกรณ์แห่งหนึ่งมีสหกรณ์เป็นสมาชิก 5 สหกรณ์ ซึ่งเป็นจำนวนขั้นต่ำของสมาชิกที่ชุมนุมสหกรณ์อาจมีได้ตามมาตรา 101¹³ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แต่ในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ ได้กำหนดให้มีจำนวนกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ มากกว่าจำนวนสหกรณ์สมาชิก ซึ่งอาจมากกว่าจำนวนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 50 ดังกล่าวแล้ว ในกรณีเช่นนี้ จึงย่อมเป็นไปได้โดยไม่ต้องเองที่สหกรณ์สมาชิกจะเป็นกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์นั้น ดังนั้น การนับวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์จึงต้องนับวาระของตัวบุคคลที่เป็นผู้แทน สหกรณ์สมาชิก มิใช่ นับวาระที่สหกรณ์สมาชิกซึ่งมีผู้แทนเป็นกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์

¹² มาตรา 107 ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์เลือกตั้งจาก ผู้แทนสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์เป็นกรรมการ ตามจำนวนหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ ของชุมนุมสหกรณ์

¹³ มาตรา 101 สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่มีประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของ สหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น อาจรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ได้

ชุมนุมสหกรณ์ใดจะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศจะต้องตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาสหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่วประเทศที่เป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือประกอบธุรกิจ การผลิต การค้า อุตสาหกรรมหรือบริการอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

ประเด็นที่ห้า

(1) ถ้าขณะนี้กรรมการของสหกรณ์มี 15 คน วันที่ 1 มกราคม 2543 กรรมการต้องพ้นวาระ 6 คน เหลือ 9 คน แต่สหกรณ์ต้องการให้มีกรรมการ 15 คน เท่าเดิม เพราะเป็นจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งไม่ขัดกับกฎหมาย จึงเลือกกรรมการแทน 6 คน ที่ออกไป แต่เพื่อให้สามารถเลือกตั้งกรรมการได้ตามมาตรา 50 ซึ่งจะเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม 2544 ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ 6 คน ที่เข้าไปใหม่มีวาระเพียง 1 ปี ซึ่งต้องออกไปพร้อมกับ 9 คนที่เหลือ กรณีนี้จะทำได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การเลือกตั้งกรรมการ 6 คน ที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการ 6 คน ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระเป็นการเลือกตั้งภายหลังวันที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับแล้ว (24 เมษายน 2542) กรรมการทั้ง 6 คนนี้จึงมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 การที่ที่ประชุมใหญ่มีมติให้กรรมการ 6 คน ดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่งเพียง 1 ปี เป็นการขัดต่อบทบัญญัติของมาตรา 50 ดังกล่าว จึงไม่อาจกระทำได้

อย่างไรก็ตาม กรรมการจำนวน 6 คน ที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปดังกล่าว เป็นจำนวนที่น้อยกว่าหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด ซึ่งมีอยู่จำนวน 15 คน การให้กรรมการทั้ง 6 คน ดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ย่อมทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามวรรคสองของมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีเจตนารมณ์ให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดทุกหนึ่งปี ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการตามความในมาตรา 50 วรรคสองดังกล่าวได้ จึงสมควรที่สหกรณ์ดังกล่าวจะจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อลงมติเสนอให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ลาออกทั้งหมด และจัดการเลือกตั้งใหม่เพื่อให้สามารถดำเนินการตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้

(2) ถ้าในขณะนี้ มีจำนวนกรรมการ 15 คน จะต้องออกตามวาระในวันที่ 1 มกราคม 2543 จำนวน 8 คน เหลือ 7 คน ซึ่งจะพ้นตำแหน่งตามวาระในวันที่ 1 มกราคม 2544 ในวันที่ 1 มกราคม 2543 มีการเลือกกรรมการ 8 คน แทนผู้ที่พ้นวาระโดยให้อยู่ในวาระ 2 ปี และเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม 2544 กรรมการ 7 คน พ้นวาระ มีการเลือกกรรมการแทน 7 คน อยู่ในวาระ 2 ปี เช่นกัน กรณีเช่นนี้ถือได้หรือไม่ว่ากรรมการดำเนินการออกหนึ่งในสองของจำนวนกรรมการทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในมาตรา 50 วรรคสอง นั้น เห็นว่า การดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ 8 คน จนถึงวันที่ 1 มกราคม 2543 ซึ่งเป็นวันหลังจากวันใช้บังคับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรกของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้ง 8 คนนั้น ตามนัยมาตรา 136 วรรคสอง¹⁴ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 8 คนที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวก็เป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการทั้งหมดตามมาตรา 50 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กรรมการที่เลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการ 8 คน ที่พ้นจากตำแหน่งไปดังกล่าวจึงมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง

¹⁴ มาตรา 136 ข้อบังคับของสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าการดำรงตำแหน่งในวาระแรก

แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม 2544 กรรมการดำเนินการสหกรณ์ 7 คน ที่เหลืออยู่ต้องพ้นวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นตำแหน่งของกรรมการ 7 คน ดังกล่าวถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งในวาระแรกตามนัยของมาตรา 136 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เช่นเดียวกันกับกรรมการ 8 คน ที่พ้นจากตำแหน่งไปก่อนหน้านี้ และกรรมการ 7 คน ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาแทนกรรมการ 7 คนที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระดังกล่าว ต้องมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อเป็นดังนี้ จึงทำให้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวนหนึ่งในสองทุกปีซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แล้ว

(3) ถ้าประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องพ้นจากตำแหน่งไปด้วยในวันที่ 1 มกราคม 2543 ต้องให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ดังนั้น ตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงเป็นตำแหน่งที่ต้องเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่ เช่นเดียวกับตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์

(ลงชื่อ) **ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์**

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน 2543

ที่ กษ 1101/11301

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

1 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอรื้อข้อกฎหมาย มาตรา 15 มาตรา 46 มาตรา 50 มาตรา 107 และมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่กำกับ ดูแล แนะนำ และส่งเสริมสหกรณ์ทุกประเภท ซึ่งขณะนี้มียุ่เกือบ 6,000 สหกรณ์ มีปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือใช้อยู่ในปัจจุบัน จึงขอรื้อเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. มาตรา 15 บัญญัติว่า "ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์

ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

การแต่งตั้งตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

ขอรื้อว่าสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ ผู้รักษาราชการแทน เช่น หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมงานสหกรณ์ หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์แทนสหกรณ์จังหวัดจะสามารถทำได้ หรือไม่

2. มาตรา 46 บัญญัติว่า "เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(6) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอน รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

(7) จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สินสิทธิ ครอบครอง กู้ ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิ การเช่าหรือ สิทธิการเช่าซื้อ จำนอง หรือ จำนำ ขาย หรือจำหน่าย ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สิน"

ขอรื้อว่าหากสมาชิกของสหกรณ์มาขอกู้เงินจากสหกรณ์ แต่สมาชิกไม่มีที่ดินเป็นของตนเองจึงได้นำที่ดินของบุคคลภายนอกมาจำนองเป็นประกันเงินกู้ดังกล่าว สหกรณ์จะสามารถรับจำนองได้หรือไม่

3. มาตรา 50 บัญญัติว่า "ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี นับแต่วันเลือกตั้ง
ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็น
จำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจาก
ตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสอง
วาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน"

ขอหารือดังนี้

(1) เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่ง
เป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก ประธานกรรมการ จะต้อง
จับฉลากออกด้วยหรือไม่

(2) กรรมการดำเนินการสหกรณ์อยู่มา 2 วาระติดต่อกัน ในวาระที่ 3 จะต้องหยุดกี่ปี
จึงจะเข้ามาเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้อีก

และหากในวาระที่ 3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อยู่ได้เพียง 2 เดือน ก็ลาออกทั้งคณะ
และได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ขึ้นมาแทนใหม่ทั้งคณะ และอยู่ได้เพียง 2 เดือน
ก็ลาออกทั้งคณะเช่นกัน ขอทราบว่าการดำเนินการสหกรณ์ที่เคยอยู่มาครบ 2 วาระติดต่อกัน
จะสามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้อีกหรือไม่ เพราะเว้นระยะห่างไปประมาณ
4 เดือน เท่านั้น

4. มาตรา 105 วรรคสาม บัญญัติว่า "ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 และ
หมวด 6 มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม" ขณะที่มาตรา 107 บัญญัติว่า "ในการเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ ให้ที่ประชุมใหญ่ชุมนุมสหกรณ์เลือกตั้งจากผู้แทนสหกรณ์ที่
เป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์เป็นกรรมการ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ
ของชุมนุมสหกรณ์"

ขอหารือว่าจำนวนคณะกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ หลักเกณฑ์และวิธีการ
เลือกตั้งในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรา 50 หรือว่ากำหนดขึ้นโดย
ไม่ต้องอยู่ในขอบเขตของมาตรา 50 ก็ได้ และในการนับวาระกรรมการของชุมนุมสหกรณ์ นับวาระ
ที่ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนสหกรณ์สมาชิก หรือนับวาระที่สหกรณ์สมาชิกซึ่งมีผู้แทนเป็นกรรมการ

5. กรณีตามมาตรา 136 และข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดว่า ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกขึ้น
เป็นกรรมการดำเนินการคณะหนึ่ง มีจำนวนอย่างน้อย 9 คน อย่างมากไม่เกิน 15 คน ให้กรรมการ
ดำเนินการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี โดยถือเอาปีทางบัญชีของสหกรณ์ และในวันประชุมใหญ่สามัญ
ทุกปี ให้กรรมการดำเนินการจำนวนกึ่งหนึ่ง (ถ้ามีเศษให้ปัดทิ้ง) ออกจากตำแหน่ง แล้วให้ที่ประชุมใหญ่
สามัญเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนเท่ากับจำนวนกรรมการดำเนินการที่ออกไป มีข้อหารือดังนี้

1. ถ้าขณะนี้กรรมการของสหกรณ์มี 15 คน วันที่ 1 มกราคม 2543 กรรมการต้องพ้นวาระ 6 คน เหลือ 9 คน แต่สหกรณ์ต้องการให้มีกรรมการ 15 คน เท่าเดิม เพราะเป็นจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งไม่ขัดกับกฎหมาย จึงขอลือกรรมการแทน 6 คน ที่ออกไป แต่เพื่อให้สามารถเลือกตั้งกรรมการได้ตามมาตรา 50 ซึ่งจะเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม 2544 ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ 6 คนที่เข้าไปใหม่มีวาระเพียง 1 ปี ซึ่งต้องออกไปพร้อมกับ 9 คนที่เหลือ กรณีนี้จะทำได้หรือไม่

2. ถ้าในขณะนี้จำนวนกรรมการ 15 คน จะต้องออกตามวาระในวันที่ 1 มกราคม 2543 จำนวน 8 คน เหลือ 7 คน พ้นวาระในวันที่ 1 มกราคม 2544 ในวันที่ 1 มกราคม 2543 ลือกรรมการ 8 คน แทนผู้ที่พ้นวาระโดยให้อยู่ในวาระ 2 ปี และเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม 2544 กรรมการ 7 คน พ้นวาระ ลือไปแทน 7 คน อยู่ในวาระ 2 ปี เช่นกัน กรณีเช่นนี้ถือได้หรือไม่ว่ากรรมการดำเนินการออกหนึ่งในสองของจำนวนกรรมการทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในมาตรา 50 วรรคสอง

3. กรรมการตาม (1) และ (2) ถ้าประธานกรรมการต้องพ้นจากตำแหน่งไปด้วย ในวันที่ 1 มกราคม 2543 ต้องให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งประธานกรรมการเหมือนกันทั้ง 2 กรณีหรือไม่ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งผลให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

บุญมี จันทรวงศ์

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 2816875

โทรสาร 2826078

ที่ นร 0601/848

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เลขที่ 1 ถนนพระอาทิตย์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

13 กันยายน 2543

เรื่อง ทหารือปัญหาข้อกฎหมายมาตรา 50 มาตรา 54 มาตรา 57 มาตรา 59 มาตรา 101 และมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง (1) หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/3840 ลงวันที่ 3 เมษายน 2543
(2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ ด่วนที่สุด ที่ นร 0601/ป 4166 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง องค์ประชุม การนับคะแนนเสียง การจัดตั้งและการกำหนดประเภทของชุมนุมสหกรณ์ การเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่อ้างถึง (1) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ ให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประชุม การนับคะแนนเสียง การจัดตั้งและการกำหนดประเภทของชุมนุมสหกรณ์ การเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ ได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (2) ขอให้จัดตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ความละเอียดทราบอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งฯ (คณะที่ 10) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นดังนี้ **ประเด็นที่หนึ่ง** เห็นว่า การที่มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติเรื่องการนับองค์ประชุมในกรณีการประชุมใหญ่ของสหกรณ์โดยสมาชิกไว้สองลักษณะ คือ **ลักษณะที่หนึ่ง** จะต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด **ลักษณะที่สอง** จะต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน นั้น เนื่องจากสหกรณ์ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ มีได้ทั้งสหกรณ์ขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงหนึ่งร้อยคน และสหกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป ดังนั้น การนับองค์ประชุมของสหกรณ์ขนาดเล็กจึงต้องนับองค์ประชุมตามลักษณะที่หนึ่ง ส่วนการนับองค์ประชุมของสหกรณ์ขนาดใหญ่จะนับองค์ประชุมตามลักษณะที่หนึ่งหรือลักษณะที่สองก็ได้ ทั้งนี้ การนับจำนวนสมาชิกจะต้องนับจากสมาชิกซึ่งอยู่ในที่ประชุม สำหรับปัญหาในการนับองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ทหารือมาซึ่งเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ นั้น เมื่อจำนวนสมาชิกซึ่งอยู่ในที่ประชุมยังมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน การประชุมดังกล่าวจึงครบเป็นองค์ประชุมตามที่มาตรา 57 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า การนับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุมเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์ตามมาตรา 59 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ จะต้องนับคะแนนเสียงจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะที่การประชุมนั้นครบองค์ประชุม

ประเด็นที่สาม เห็นว่า สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปประสงค์จะรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ ตามมาตรา 101 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ต้องเป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกัน และจะต้อง กำหนดประเภทของชุมนุมสหกรณ์นั้นด้วย

ประเด็นที่สี่ เห็นว่า ระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดให้มีการเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์โดยวิธีการสรรหาสมาชิกผู้ที่จะมาดำเนินการสหกรณ์จำนวน 15 คน แล้วนำเสนอให้ ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน เป็นเพียงการกำหนด วิธีการในการเลือกสมาชิกของสหกรณ์เพื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เท่านั้น เมื่อที่ประชุมใหญ่ยังคงเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จากสมาชิก การดำเนินการดังกล่าวจึงยังคงเป็นการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยที่ประชุมใหญ่ตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ดังนั้น ระเบียบหรือข้อบังคับ สหกรณ์ดังกล่าวจึงไม่ขัดกับมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ

ประเด็นที่ห้า เห็นว่า ระยะเวลาหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ เป็นเพียงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อเร่งรัดให้คณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์จะต้องเรียกประชุมใหญ่สามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเท่านั้น มิใช่กำหนดเวลา ที่จะทำให้สาระสำคัญของการประชุมใหญ่สามัญเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้การประชุมใหญ่ดังกล่าวเป็นการ ประชุมใหญ่วิสามัญ ดังนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์ เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ การประชุมใหญ่ครั้งนั้นก็ยังคงถือว่าเป็น การประชุมใหญ่สามัญ

ประเด็นที่หก เห็นว่า โดยที่มาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติให้ในกรณีที่สหกรณ์ มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความข้อบังคับ สหกรณ์ต้องขอคำวินิจฉัยจากนายทะเบียนสหกรณ์และถือปฏิบัติ ตามคำวินิจฉัยนั้น ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายทะเบียนสหกรณ์ได้วินิจฉัยปัญหาในประเด็นนี้ ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับโดยแจ้งให้สหกรณ์ชำระค่าธรรมเนียม จำกัด ทราบแล้ว และ ขณะนี้สหกรณ์ได้เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ชุดใหม่แล้ว กรณีจึงไม่มีความจำเป็นต้องวินิจฉัย ในประเด็นที่หารือมา

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสถานต์**

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสถานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. 2220206-9 ต่อ 107

กลุ่มกฎหมายการค้าและอุตสาหกรรม

โทร. 2220206-9 ต่อ 518

โทรสาร 2266204

www.krisdika.go.th

บันทึก

เรื่อง องค์ประชุม การนับคะแนนเสียง
การจัดตั้งและการกำหนดประเภทของขุมนุสสทกรณ
การเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี
และการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสทกรณ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ที่ กษ 1101/3840 ลงวันที่ 3 เมษายน 2543 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์มีปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงขอหารือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. สทกรณแห่งหนึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 1,000 คน ในวันประชุมใหญ่มีสมาชิกมาเข้าร่วมประชุม 600 คน ในระหว่างประชุมมีสมาชิกเหลืออยู่ในที่ประชุมจำนวน 300 คน โดยที่มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ บัญญัติไว้ว่า "การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ฯลฯ จึงจะเป็นองค์ประชุม" กรณีจึงมีปัญหาว่า เมื่อสมาชิกเหลืออยู่จำนวน 300 คน คือไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (500 คน) แต่ก็เกิน 100 คน จะถือว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เนื่องจากมีหลายสหกรณ์โต้แย้งว่ายังเป็นองค์ประชุมสามารถประชุมต่อไปได้ตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ เพราะยังเกิน 100 คน และการเริ่มต้นประชุมจะต้องยึดถือว่า ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดก่อนใช่หรือไม่ หากไม่เป็นองค์ประชุมแล้ว จึงจะพิจารณาโดยยึดถือว่าต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนใช่หรือไม่ นอกจากนี้ คำว่า "มาประชุม" หมายความว่า สมาชิกมาลงชื่อ หรือมาลงชื่อและอยู่ในที่ประชุม

2. สทกรณซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 1,000 คน ได้จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ หากมีสมาชิกมาลงชื่อประชุมใหญ่จำนวน 800 คน ขณะดำเนินการประชุมมีสมาชิกเหลืออยู่ในที่ประชุมเพียง 600 คน โดยที่มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ บัญญัติให้การวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุม กรณีจึงมีปัญหาว่า จำนวนสองในสามของจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุม จะถือจำนวน 800 คน ที่ลงชื่อประชุมใหญ่หรือจำนวน 600 คน ที่อยู่ในที่ประชุมใหญ่ในขณะนั้น

3. สทกรณประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น จะรวมกันจัดตั้งเป็นขุมนุสสทกรณตามมาตรา 101 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้หรือไม่ และเมื่อจดทะเบียนเป็นขุมนุสสทกรณแล้ว จะต้องกำหนดประเภทหรือไม่

4. ในการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ บางสหกรณ์ได้กำหนดไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์ให้มีการสรรหาสมาชิกผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 15 คน โดยมีเหตุผลเพื่อที่จะได้กรรมการตามสัดส่วนของหน่วยงานหรือสมาชิก และเพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการเลือกตั้ง แล้วนำผู้ที่ได้รับการสรรหาจำนวน 15 คนนั้น มาให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาเลือกเป็นประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน จะทำได้หรือไม่ หรือจะให้สมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่โดยตรง

5. มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ บัญญัติไว้ว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น” กรณีมีปัญหาว่า หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่เกินกำหนดระยะเวลา 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ จะเรียกการประชุมครั้งนั้นว่า การประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือประชุมใหญ่วิสามัญ

6. สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด มีกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 15 คน ตามข้อบังคับของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ฯ ในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ (วันที่ 31 ธันวาคม 2542) มีกรรมการฯ ต้องออกตามวาระ 6 คน เหลือกรรมการที่จะต้องดำรงตำแหน่งต่อไปจำนวน 9 คน ซึ่งตามมาตรา 136 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรก” กรณีจึงมีปัญหาว่า จะเลือกตั้งกรรมการใหม่เพิ่มอีก 6 คน เพื่อให้ได้กรรมการครบ 15 คน ได้หรือไม่ และหากไม่สามารถเลือกตั้งเพิ่มเติมได้ กรณีกรรมการหมดวาระตามข้อบังคับแล้ว แต่ปรากฏว่ามีบางสหกรณ์ได้เลือกตั้งกรรมการเพิ่มเติมไปแล้วแต่ไม่เกิน 15 คน จะต้องดำเนินการอย่างไรหรือไม่ เพียงใด นอกจากนี้ กรณีการดำเนินการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด หากกรรมการ 6 คน หมดวาระแล้วเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2542 คณะกรรมการทั้ง 15 คน เป็นผู้ดำเนินการประชุมใหญ่ได้หรือไม่ หรือเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่เหลืออยู่จำนวน 9 คน เพราะมีการอ้างข้อ 52 วรรคสี่ ของข้อบังคับของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “เมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว หากยังไม่มีเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมอยู่ในตำแหน่งไปจนกว่าจะได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวข้างต้น โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์) แล้ว มีความเห็นในปัญหาแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ในการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ซึ่งมีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 1,000 คน ในวันประชุมใหญ่มีสมาชิกลงชื่อเข้าร่วมประชุม 600 คน แต่ในระหว่างการประชุมมีสมาชิกที่มาลงชื่อและอยู่ในที่ประชุม 300 คน กรณีดังกล่าวจะถือว่าครบเป็นองค์ประชุมตามที่มาตรา 57¹

¹ มาตรา 57 การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่ก็น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิกต้องมีผู้แทนสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่ก็น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมใหญ่ สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตนไม่ได้

แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้หรือไม่ นั้น เห็นว่า โดยที่มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติเรื่องการนับองค์ประชุมในกรณีการประชุมใหญ่ของสหกรณ์โดยสมาชิกไว้สองลักษณะด้วยกัน คือ

- (1) **ลักษณะที่หนึ่ง** จะต้องมีส่วนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- (2) **ลักษณะที่สอง** จะต้องมีส่วนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน

การที่มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติการนับองค์ประชุมไว้สองลักษณะนั้น เนื่องจากสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ มีได้ทั้งสหกรณ์ขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงหนึ่งร้อยคน และสหกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป ดังนั้น ในกรณีที่สหกรณ์ใดมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงหนึ่งร้อยคน เช่น กรณีของสหกรณ์กองทุนสวนยางตะโละกลูปี จำกัด จังหวัดยะลา ซึ่งผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า มีจำนวนสมาชิกเพียง 16 คนเท่านั้น การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ขนาดเล็กดังกล่าวจึงต้องนับองค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในลักษณะที่หนึ่ง คือ จะต้องมีส่วนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ส่วนกรณีที่สหกรณ์ใดเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป การประชุมใหญ่ของสหกรณ์นั้นก็ต้องนับองค์ประชุมในลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังกล่าวข้างต้น คือ จะต้องมีส่วนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือมีส่วนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน

สำหรับปัญหาที่หารือมานี้ แม้ว่าในวันประชุมใหญ่จะมีสมาชิกมาลงชื่อเข้าร่วมประชุม 600 คน และในระหว่างการประชุมมีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม 300 คนก็ตาม แต่โดยที่จำนวนสมาชิกที่เหลืออยู่นั้นยังมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน การประชุมดังกล่าวจึงครบเป็นองค์ประชุมตามที่มาตรา 57 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้

ประเด็นที่สอง การนับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุมเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับตามมาตรา 59 (1)² แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จะต้องนับจากจำนวนสมาชิกที่มาลงชื่อประชุมหรือนับจากจำนวนสมาชิกที่มาลงชื่อประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะนั้นด้วย นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่การนับคะแนนเสียงในการลงคะแนนของสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุมจะต้องนับคะแนนเสียงในขณะที่มีการประชุมครบเป็นองค์ประชุม และต้องนับจากจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งได้มาประชุมและอยู่ในที่ประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการประชุมครั้งนั้นด้วย ดังนั้น การนับจำนวนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุมเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์ตามมาตรา 59 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ จึงต้องนับคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกซึ่งมาประชุมและอยู่ในที่ประชุมในขณะการประชุมนั้นครบเป็นองค์ประชุมด้วย

² มาตรา 59 สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

- (1) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- (2) การคว่ำสหกรณ์
- (3) การแยกสหกรณ์
- (4) การเลิกสหกรณ์
- (5) การอื่นใดที่ข้อบังคับกำหนดให้ใช้เสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

ประเด็นที่สาม สหกรณ์ต่างประเภทกันตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น จะรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ ตามมาตรา 101 วรรคหนึ่ง³ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้หรือไม่ และเมื่อจดทะเบียน เป็นชุมนุมสหกรณ์แล้ว จะต้องกำหนดประเภทหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากสหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ ตามมาตรา 101 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีเพียง 2 ระดับ เท่านั้น คือ ชุมนุมสหกรณ์ ระดับภูมิภาคและชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ โดยมาตรา 101 วรรคสอง⁴ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติให้ชุมนุมสหกรณ์ที่จะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศจะต้องตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาสหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่วประเทศที่เป็นสหกรณ์ ประเภทเดียวกัน หรือประกอบธุรกิจการผลิต การค้า อุตสาหกรรมหรือบริการอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด และมาตรา 9 วรรคหนึ่ง⁵ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติให้ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ที่จะเข้ามาเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติจะมีได้เพียงประเภท ละหนึ่งคนเท่านั้น

นอกจากนี้ มาตรา 103 วรรคสอง⁶ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติ ในหมวด 3 ว่าด้วยสหกรณ์ มาใช้บังคับกับการจัดตั้งและการจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ซึ่งจะมีผล

³ มาตรา 101 สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของ สหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น อาจรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ได้

ชุมนุมสหกรณ์ใดจะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศจะต้องตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ อำนวยความสะดวกแก่บรรดาสหกรณ์ในภูมิภาคหรือทั่วประเทศที่เป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกันหรือประกอบธุรกิจการผลิต การค้า อุตสาหกรรมหรือบริการอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ กำหนด

⁴ โปรดดูเชิงอรรถที่ (3), ข้างต้น

⁵ มาตรา 9 ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดี กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทน สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศประเภทละหนึ่งคน ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับประเทศหนึ่งคนเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง คัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ด้านการบริหารสหกรณ์

⁶ มาตรา 103 ในการดำเนินการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการของแต่ละสหกรณ์ตั้งผู้แทนขึ้นสหกรณ์ ละหนึ่งคน ประกอบเป็นคณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์เพื่อดำเนินการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์

การจัดตั้งและการจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ว่าด้วยสหกรณ์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ต้องนำมาตรา 34⁷ และมาตรา 35⁸ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ มาใช้บังคับแก่การจัดตั้ง และการจดทะเบียนชุมนุมสหกรณ์ด้วย โดยคณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ต้องทำข้อบังคับให้ถูกต้อง ตามที่มาตรา 43⁹ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ บัญญัติไว้ คือ ข้อบังคับต้องมีรายการประเภทของ ชุมชนสหกรณ์ด้วย

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะรวมกันจัดตั้ง เป็นชุมนุมสหกรณ์ตามมาตรา 101 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ จึงต้องเป็นสหกรณ์ ประเภทเดียวกัน และจะต้องกำหนดประเภทของชุมนุมสหกรณ์นั้นด้วย

ประเด็นที่สี่ ระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดให้มีการเลือกคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์โดยวิธีการสรรหาสมาชิกผู้ที่จะมาเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 15 คน แล้วนำเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน

-
- ⁷ มาตรา 34 ผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกของสหกรณ์ที่จะขอจัดตั้งขึ้น ต้องประชุมกันเพื่อคัดเลือกผู้ที่มาประชุมให้เป็นคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์จำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน เพื่อดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ โดยให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้
- (1) พิจารณาเลือกประเภทของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งนั้น
 - (2) กำหนดแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
 - (3) ทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพร้อมด้วยจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจะถือเมื่อจัดตั้งสหกรณ์แล้ว
 - (4) ดำเนินการร่างข้อบังคับภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 43 และเสนอให้ที่ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพิจารณา กำหนดเป็นข้อบังคับของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น
- ⁸ มาตรา 35 การขอจดทะเบียนสหกรณ์ ให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์พร้อมเอกสาร ดังต่อไปนี้
- (1) สำเนารายงานการประชุมตามมาตรา 34 จำนวนสองชุด
 - (2) แผนดำเนินการตามมาตรา 34 (2) จำนวนสองชุด
 - (3) บัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกพร้อมลายมือชื่อและจำนวนหุ้นที่แต่ละคนจะถือเมื่อจัดตั้งสหกรณ์แล้วจำนวนสองชุด
 - (4) ข้อบังคับตามมาตรา 34 (4) จำนวนสี่ชุด
- ⁹ มาตรา 43 ข้อบังคับของสหกรณ์อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้
- (1) ชื่อสหกรณ์ ซึ่งต้องมีคำว่า "จำกัด" อยู่ท้ายชื่อ
 - (2) ประเภทของสหกรณ์
 - (3) วัตถุประสงค์
 - (4) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่และที่ตั้งสำนักงานสาขา
 - (5) ทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้น มูลค่าของหุ้น การชำระค่าหุ้นด้วยเงินหรือทรัพย์สินอื่น การขายและการโอนหุ้นตลอดจนการจ่ายคืนค่าหุ้น
 - (6) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบัญชี และการเงินของสหกรณ์
 - (7) คุณสมบัติของสมาชิก วิธีรับสมาชิก การขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของสมาชิก
 - (8) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่
 - (9) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
 - (10) การแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้จัดการ

จะเป็นการขัดกับมาตรา 50 วรรคหนึ่ง¹⁰ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หรือไม่ นั้น คณะกรรมการ
กฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่ระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดให้มี
การเลือกคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยวิธีการสรรหาสมาชิกผู้ที่จะมาเป็นกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์จำนวน 15 คน แล้วนำเสนอให้ที่ประชุมใหญ่เลือกเป็นประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีก
ไม่เกิน 14 คน เป็นเพียงการกำหนดวิธีการในการเลือกสมาชิกของสหกรณ์เพื่อเสนอให้ที่ประชุมใหญ่
เลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์เท่านั้น เมื่อที่ประชุมใหญ่ยังคงเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณา
เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จากสมาชิก การดำเนินการดังกล่าวจึงยังคงเป็นการเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยที่ประชุมใหญ่ตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ฯ ดังนั้น ระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ขัดกับมาตรา 50 วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ

ประเด็นที่ห้า ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์
เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ จะเรียกการประชุมครั้งนั้นว่าการประชุมใหญ่
สามัญประจำปีหรือประชุมใหญ่วิสามัญ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาแล้ว
เห็นว่า การที่มาตรา 54¹¹ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น
เป็นบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อเร่งรัดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องเรียก
ประชุมใหญ่สามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเท่านั้น มิใช่กำหนดเวลาที่จะทำให้สาระสำคัญของ
การประชุมใหญ่สามัญเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้การประชุมใหญ่ดังกล่าวเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญ
เพราะการที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้ จะต้องปรากฏว่ามีเหตุ
อันสมควรหรือมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 55¹² แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ บัญญัติไว้เท่านั้น

¹⁰ มาตรา 50 ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีก
ไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบ
หนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับ
เลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่พ้นแทน

¹¹ มาตรา 54 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่
วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น

¹² มาตรา 55 เมื่อมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้า
นายทะเบียนสหกรณ์มีหนังสือแจ้งให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญ หรือในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวน
ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ

สมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนหรือผู้แทนสมาชิก
ในกรณีที่มิใช่ผู้แทนสมาชิกตามมาตรา 56 ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือ
ไม่น้อยกว่าห้าสิบคนลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญก็ได้

ดังนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ การประชุมใหญ่นั้นก็ยังคงถือว่าเป็นการประชุมใหญ่สามัญ

ประเด็นที่หก สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด มีคณะกรรมการดำเนินการจำนวน 15 คน ตามข้อบังคับของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ (วันที่ 31 ธันวาคม 2542) มีกรรมการต้องออกจากตำแหน่งตามวาระ 6 คน เหลือกรรมการที่จะต้องดำรงตำแหน่งต่อไป จำนวน 9 คน กรณีมีปัญหาว่า สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ฯ จะเลือกกรรมการใหม่เพิ่มอีก 6 คน เพื่อให้ได้ กรรมการครบจำนวน 15 คน ได้หรือไม่ หากไม่สามารถเลือกตั้งเพิ่มเติมได้ กรณีกรรมการหมดวาระ ตามข้อบังคับแล้ว แต่ปรากฏว่ามีบางสหกรณ์ได้เลือกตั้งกรรมการเพิ่มเติมไปแล้วแต่ไม่เกิน 15 คน สหกรณ์ดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไรหรือไม่ เพียงใด นอกจากนี้ กรณีการดำเนินการประชุมใหญ่ของ สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ซึ่งกรรมการ 6 คน ได้หมดวาระแล้วเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2542 คณะกรรมการทั้ง 15 คน หรือคณะกรรมการที่เหลือจำนวน 9 คนจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ประชุมใหญ่ นั้น

ปัญหาในประเด็นนี้ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า

(1) ขณะนี้นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นตามปัญหาที่หารือดังกล่าว และแจ้งให้สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ทราบแล้วว่า ในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ฯ ปี 2542 (วันที่ 31 ธันวาคม 2542) กรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 6 คน ต้องออกจากตำแหน่ง และกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ที่เหลืออยู่จำนวน 9 คน จะบริหารงานของสหกรณ์ต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และมาตรา 136 วรรคสอง¹³ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ และเมื่อถึงวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ฯ ปี 2543 (วันที่ 31 ธันวาคม 2543) สหกรณ์ฯ จึงจะดำเนินการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ตามมาตรา 50¹⁴ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ¹⁵

(2) เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2543 กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่เหลืออยู่จำนวน 9 คน ได้ลาออกจากตำแหน่งทั้งหมด ขณะนี้สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการ จำนวน 15 คน เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ชุดใหม่แล้ว

ในกรณีที่สมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์เป็นผู้ร้องขอให้เรียกประชุมใหญ่สามัญให้คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ไม่เรียกประชุมใหญ่สามัญภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่สามัญ ภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

¹³ มาตรา 136 ข้อบังคับของสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของ สหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรก

¹⁴ โปรดดูเชิงอรรถที่ (10), ข้างต้น

¹⁵ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ 1101/01106 ลงวันที่ 19 มกราคม 2543

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา 45¹⁶ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ได้บัญญัติให้ในกรณีที่สหกรณ์มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับ สหกรณ์ต้องขอคำวินิจฉัยจากนายทะเบียนสหกรณ์และถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายทะเบียนสหกรณ์ได้วินิจฉัยในปัญหาประเด็นดังกล่าวซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการตีความ ข้อบังคับแล้ว กรณีจึงไม่มีความจำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้

(ลงชื่อ) **ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์**
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน 2543

¹⁶ มาตรา 45 ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อบังคับ ให้สหกรณ์ขอคำวินิจฉัยจากนายทะเบียนสหกรณ์ และให้สหกรณ์ถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น

ที่ กษ 1101/3840

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

23 เมษายน 2543

เรื่อง ทารื้อปัญหาข้อกฎหมาย มาตรา 50 มาตรา 54 มาตรา 57 มาตรา 59 มาตรา 101 และมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อบังคับของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่กำกับดูแล และแนะนำ ส่งเสริม สหกรณ์ทุกประเภท มีปัญหาในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือใช้อยู่ในปัจจุบัน จึงขอหารือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. สหกรณ์แห่งหนึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 1,000 คน ในวันประชุมใหญ่มีสมาชิกมาเข้าร่วมประชุม 600 คน ในระหว่างประชุมมีสมาชิกเหลืออยู่ในที่ประชุมจำนวน 300 คน ตามมาตรา 57 กล่าวว่า “การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ฯลฯ จึงจะเป็นองค์ประชุม”

ขอหารือว่า

1.1 เมื่อสมาชิกเหลืออยู่จำนวน 300 คน คือไม่ถึงกึ่งหนึ่ง (500 คน) แต่ก็เกิน 100 คน จะถือว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เนื่องจากมีหลายสหกรณ์โต้แย้งว่า ยังเป็นองค์ประชุมสามารถประชุมต่อไปได้ ตามมาตรา 57 เพราะยังเกิน 100 คน

1.2 การเริ่มต้นประชุมจะต้องยึดถือว่า ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดก่อน ใช่หรือไม่ หากไม่เป็นองค์ประชุมแล้ว จึงพิจารณายึดถือว่าต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ภายหลังใช่หรือไม่

1.3 คำว่า “มาประชุม” หมายความว่าสมาชิกลงชื่อ หรือมาลงชื่อและอยู่ในที่ประชุม

2. สหกรณ์มีสมาชิกทั้งหมด 1,000 คน ได้จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ หากมีสมาชิกลงชื่อประชุมใหญ่ จำนวน 800 คน ขณะดำเนินการประชุมมีสมาชิกเหลืออยู่ในที่ประชุม เพียง 600 คน ตามมาตรา 59 กล่าวว่า “ฯลฯ ในกรณีต่อไปนี้ให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก ซึ่งมาประชุม ฯลฯ”

จึงขอหารือว่า จำนวนสองในสามของสมาชิกซึ่งมาประชุม จะถือจำนวน 800 คน ที่ลงชื่อประชุมใหญ่ หรือ 600 คน ที่อยู่ในที่ประชุมใหญ่ในขณะนั้น

3. สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปที่ประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกันนั้น จะจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ตามมาตรา 101 วรรคแรก ได้หรือไม่

และเมื่อจดทะเบียนเป็นชุมนุมสหกรณ์แล้วจะต้องกำหนดประเภทหรือไม่

4. ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ ตามมาตรา 50 วรรคแรก บางสหกรณ์ได้กำหนดไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์ให้มีการสรรหาสมาชิกผู้ที่จะมาเป็นกรรมการจำนวน 15 คน โดยมีเหตุผลเพื่อที่จะได้กรรมการตามสัดส่วนของหน่วยงานหรือสมาชิก และเพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการเลือกตั้งแล้วนำผู้ที่ได้รับการสรรหา จำนวน 15 คน นั้นมาให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาเลือกเป็นประธานกรรมการหนึ่งคนที่เหลืออีก 14 คน เลือกเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะทำให้หรือไม่ หรือจะให้สมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่โดยตรง

5. ตามมาตรา 54 กล่าวว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์นั้น หากสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่เกิน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี จะเรียกการประชุมครั้งนั้นว่าเป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี หรือประชุมใหญ่วิสามัญ

6. สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด มีกรรมการจำนวน 15 คน ตามข้อบังคับของสหกรณ์ในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ (31 ธันวาคม 2542) มีกรรมการต้องออกตามวาระ 6 คน เหลือกรรมการที่จะต้องดำรงตำแหน่งต่อไป จำนวน 9 คน ซึ่งตามมาตรา 136 วรรคท้ายกล่าวว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระแรก” จึงขอหารือว่า

6.1 จะเลือกตั้งกรรมการใหม่เพิ่มอีก 6 คน เพื่อให้ได้กรรมการครบ 15 คน ได้หรือไม่

6.2 หากไม่สามารถเลือกตั้งเพิ่มเติมได้ กรณีกรรมการหมดวาระตามข้อบังคับแล้ว แต่ปรากฏว่ามีบางสหกรณ์ได้เลือกตั้งกรรมการเพิ่มเติมไปแล้วแต่ไม่เกิน 15 คน จะต้องดำเนินการอย่างไรหรือไม่ เพียงใด

6.3 กรณีการดำเนินการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด หากกรรมการ 6 คน หมดวาระแล้วเมื่อ 31 ธันวาคม 2542 คณะกรรมการทั้ง 15 คน เป็นผู้ดำเนินการประชุมใหญ่ได้หรือไม่ หรือเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ 9 คน ที่เหลือ เพราะมีการอ้างข้อบังคับของสหกรณ์ข้อ 52 วรรคสี่ ซึ่งกล่าวว่า “เมื่อครบกำหนดวาระแล้ว หากยังไม่มีเลือกตั้งกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการชุดเดิมอยู่ในตำแหน่งไปจนกว่าจะได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งผลให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทร์วงศ์**

(นายบุญมี จันทร์วงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2816875

โทรสาร (02) 2826078

ที่ กษ 1110/4365

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวง กทม. 10200

25 เมษายน 2543

เรื่อง แจ้งหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัย โดยมีได้รับใบอนุญาต ของกรมการประกันภัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0503/924

ลงวันที่ 17 มีนาคม 2543

ด้วยกรมการประกันภัยแจ้งว่า มีสหกรณ์ออมทรัพย์ได้หารือเกี่ยวกับระเบียบการจะจัดตั้งกองทุนว่า การดำเนินงานของกองทุนบางกองทุนนั้น มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือไม่ และการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ นั้น ซึ่งเรื่องนี้กรมการประกันภัยได้ตอบข้อหารือดังกล่าวแล้ว หากเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กรมการประกันภัยกำหนด ได้แก่

(1) มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย

(2) ผู้รับประกันภัยตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไว้ในกรณีวินาศภัย หรือ ใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างอื่นใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญา อันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย

(3) ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันและไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจการประกันชีวิต หรือ ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้กระทำการได้ ถือเป็น การกระทำผิดและฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 จะต้องถูกดำเนินการตามกฎหมาย โดยมีโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแจ้งหนังสือของกรมการประกันภัยให้สหกรณ์ได้ทราบถึงหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัย โดยมีได้รับอนุญาต หากมีการดำเนินงานเข้าลักษณะนี้ต่อไป อาจถูกดำเนินการตามกฎหมายได้

อนึ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เคยแนะนำให้สหกรณ์ได้ยุติการดำเนินการในลักษณะนี้แล้ว ตามหนังสือที่ กษ 1110/1026 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้สหกรณ์จังหวัดได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับสหกรณ์ต่าง ๆ ในความดูแลส่งเสริม ว่าสหกรณ์ไม่สามารถทำกิจกรรมในลักษณะนี้ต่อไปได้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825853

โทรสาร (02) 2807319

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 1101/ว 07449

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม 10200

12 เมษายน 2545

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการตอบข้อหารือและแนะนำแนวทางปฏิบัติของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ได้หารือนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และข้อบังคับของสหกรณ์ ปรากฏว่ามีสหกรณ์หลายสหกรณ์ได้หารือในเรื่องเดียวกัน และข้อเท็จจริงอย่างเดียวกัน เป็นเหตุให้สหกรณ์ปฏิบัติตามคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ คือเรื่องใดที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ตอบข้อหารือให้กับสหกรณ์ใดสหกรณ์หนึ่งไปแล้วในเรื่องเดียวกัน ประเด็นเดียวกัน และข้อเท็จจริงอย่างเดียวกัน ให้สหกรณ์ทุกสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว โดยไม่ต้องหารือนายทะเบียนสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบเพื่อแจ้งให้สหกรณ์ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2816875

โทรสาร (02) 2826078

ที่ พณ 0503/924

กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนสนามบินน้ำ – นนทบุรี
ต.บางกระสอบ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

17 มีนาคม 2543

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ช่วยแจ้งหลักเกณฑ์การกระทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยมิได้รับอนุญาต

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ด้วย กรมการประกันภัย ได้รับข้อหารือเกี่ยวกับระเบียบการจะจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ขึ้นในสหกรณ์ออมทรัพย์รวมทั้งข้อสอบถามจากสมาชิกของสหกรณ์ต่าง ๆ ว่าการดำเนินงานของกองทุนบางกองทุนที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วนั้น มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือไม่ และการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำผิดกฎหมายหรือไม่อย่างไรนั้น

กรมการประกันภัย ขอเรียนว่าหลักเกณฑ์การกระทำการเข้าลักษณะเป็นการประกันภัยโดยมิได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตและธุรกิจการประกันวินาศภัย มีดังนี้

1. การกระทำกรนั้นจะต้องเข้าองค์ประกอบตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 ดังนี้

1.1 มีคู่สัญญาสองฝ่าย คือ ผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประกันภัย

1.2 ผู้รับประกันภัยตกลงจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้ในกรณีวินาศภัย หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในเหตุอย่างอื่นใดในอนาคตที่ระบุไว้ในสัญญา อันมีลักษณะเป็นการเสี่ยงภัย

1.3 ผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัย

2. ไม่มีกฎหมายอื่นยกเว้นให้กระทำการเป็นผู้รับประกันภัยได้ ยกตัวอย่าง เช่น ธนาคารออมสินสามารถรับประกันภัยได้ โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 เนื่องจากมีกฎหมายว่าด้วยธนาคารออมสินกำหนดให้สามารถรับประกันภัยได้

ดังนั้น หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ใดมีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอันเป็นการประกอบธุรกิจการประกันชีวิต และไม่มีใบอนุญาตประกอบธุรกิจการประกันชีวิต หรือไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้กระทำการได้ ถือเป็น การกระทำผิดและฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 อันอาจเกิดผลเสียหายแก่ประชาชนโดยส่วนรวม กรมการประกันภัยจำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนโดยเคร่งครัด ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์กรมส่งเสริมสหกรณ์ช่วยแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ได้รับทราบถึงหลักเกณฑ์การพิจารณาการกระทำการเข้าลักษณะเป็นการประกันภัย โดยมีได้รับใบอนุญาตฯ และห้ามกระทำการในลักษณะดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **นรวัฒน์ สุวรรณ**
(นายนรวัฒน์ สุวรรณ)
อธิบดีกรมการประกันภัย

กองนิติการ
โทร. 5474583 – 86
โทรสาร 5474588

ข้อกำหนดของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องข้ออุทธรณ์ ที่ 1/2543 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การรับเรื่องอุทธรณ์

อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ที่ 1/2542 สังกัด วันที่ 19 ตุลาคม 2542 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องข้ออุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 คณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องข้ออุทธรณ์ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับอุทธรณ์ โดยกำหนดให้ผู้ที่อุทธรณ์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องถือปฏิบัติดังนี้ คือ

1. มาตรการที่จะอุทธรณ์ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ และระยะเวลายื่นอุทธรณ์มีดังนี้

1. **มาตรา 20** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้สั่ง ยับยั้งหรือเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ที่ได้ลงมติอันเป็นการฝ่าฝืน กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

2. **มาตรา 22** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งได้ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ ปฏิบัติการดังต่อไปนี้

2.1 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการ และระยะเวลาที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

2.2 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิด ข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือ สมาชิก

2.3 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไข ข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

2.4 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

3. **มาตรา 24** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่สั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

4. **มาตรา 25** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่สั่งให้กรรมการบางคนพ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าว โดยยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยส่งผ่านนายทะเบียนสหกรณ์ได้ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

5. **มาตรา 38** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ - ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียน สหกรณ์ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

6. **มาตรา 44** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์” โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

7. **มาตรา 72** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งเลิกสหกรณ์ตามมาตรา 71 เมื่อปรากฏว่า

7.1 สหกรณ์ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียน หรือหยุดดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินกิจการ

7.2 สหกรณ์ไม่ส่งสำเนาบัญชี และรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกัน

7.3 สหกรณ์ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินกิจการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

8. **มาตรา 99** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งเป็นสหกรณ์ขึ้นใหม่ โดยการแยกจากสหกรณ์เดิม

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

9. **มาตรา 103** เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเป็นชุมนุมสหกรณ์

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะผู้จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

10. **มาตรา 105 วรรคท้าย** กล่าวว่า “ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 และหมวด 6 มาบังคับใช้กับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม”

10.1 เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์ (อนุโลม ตามมาตรา 44 หมวด 3)

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

10.2 เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งเลิกชุมนุมสหกรณ์ตาม มาตรา 71 (อนุโลมตามมาตรา 72 หมวด 3)

ฯลฯ

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

10.3 เป็นคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ที่มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งเป็นสหกรณ์ขึ้นใหม่โดยการแยกจากชุมนุมสหกรณ์เดิม (อนุโลมตามมาตรา 99 หมวด 6)

- ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่ “คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์” โดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

2. เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับหนังสืออุทธรณ์แล้วให้ส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยไม่ชักช้า โดยส่งผ่านคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องข้ออุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประธานอนุกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องข้ออุทธรณ์

ที่ กษ 1110/1026

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

2 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ มีลักษณะอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างอิง 1. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว 5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534
2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/7181 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กรมธรรม์ประกันภัยกลุ่ม “สหกรณ์พิทักษ์และประกันภัยกลุ่มผู้สูงอายุ”
2. กรมธรรม์ประกันชีวิต “สหพูนผล”

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1. กรมส่งเสริมสหกรณ์สั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ดำเนินการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกโดยวิธีที่สมาชิกจ่ายเงินให้แก่สหกรณ์จำนวนหนึ่ง ในรูปของเงินฝากหรือจ่ายเป็นรายศพบเมื่อสมาชิกอื่นถึงแก่กรรม และจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้กับทายาทเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมนั้นไม่ควรดำเนินการต่อไป เนื่องจากเข้าลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535) และพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517 และหนังสือที่อ้างถึง 2. กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0503/2003 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2542 มีความโดยสรุปว่า การที่สมาชิกสหกรณ์ได้บริจาคเงินเพื่อเข้ากองทุน ซึ่งต่อมาเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม สหกรณ์จะจ่ายเงินคืนให้จำนวนหนึ่ง เจื่อนไขการที่จะใช้เงินให้แก่กันดังกล่าว พิจารณาโดยอาศัยความมรณะของบุคคลผู้เป็นสมาชิก จึงเป็นลักษณะสัญญาประกันชีวิตต้องกระทำในรูปของบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด และต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแนะนำสหกรณ์ที่ดำเนินการดังกล่าวให้ยุติการดำเนินการเสียโดยเร็ว แต่ถ้าสหกรณ์ใดมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสวัสดิการตามข้างต้นอยู่ หากยังจะดำเนินการตามรูปแบบเดิมก็จะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งจะไม่เป็นผลดีและอาจทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหายได้ จึงควรแนะนำสหกรณ์ให้ปรับปรุงแก้ไขการจัดสวัสดิการเสียใหม่ โดยพิจารณานำเงินกองทุนที่มีอยู่ทั้งหมดไปทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต โดยให้สมาชิกเป็นผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งสหกรณ์อาจเลือกรูปแบบของการประกันภัยกลุ่ม หรือแบบสะสมทรัพย์ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาและประสานงานในรายละเอียดกับบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด เป็นลำดับแรก เนื่องจากเป็นบริษัทที่สหกรณ์เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อนึ่ง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ในลักษณะการฌาปนกิจสงเคราะห์ ถ้าไม่จดทะเบียนกับกรมประชาสงเคราะห์ ก็เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายเช่นกัน หากสหกรณ์ต้องการดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ต่อไป ขอให้แนะนำสหกรณ์ดำเนินการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งสหกรณ์จังหวัดให้แนะนำสหกรณ์ในความดูแลส่งเสริมให้ดำเนินการถูกต้องต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทร์วงศ์**
(นายบุญมี จันทร์วงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ
โทร. (02) 2822922 ต่อ 702
โทรสาร (02) 2807319

ที่ กษ 1109/ว.18

กรมส่งเสริมสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. 10200

21 พฤศจิกายน 2532

เรื่อง ปัญหาการขาดสภาพคล่องอันอาจเกิดขึ้นได้ในสหกรณ์ออมทรัพย์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ ได้ขยายวงเงินกู้ให้สูงขึ้น รวมทั้งได้ขยายระยะเวลาในการชำระคืนให้ยาวขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะเงินกู้ประเภทสามัญ ซึ่งสหกรณ์หลาย ๆ แห่งได้ขยายวงเงินกู้สูงถึง 20 เท่าของเงินเดือน หรือมีจำนวนถึง 200,000.- บาท และมีระยะเวลาการชำระหนี้ยาวนานถึง 100 เดือน เมื่อสหกรณ์ได้กำหนดวงเงินกู้เพิ่มขึ้นก็จำเป็นต้องพึ่งแหล่งเงินทุนจากภายนอก ได้แก่ การกู้ยืมจากสหกรณ์ด้วยกันและหรือการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในรูปของเงินเบิกเกินบัญชีประมาณว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบในปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่เงินกู้ดังกล่าวมารวมกันประมาณ 1,500 ล้านบาท

การกู้ยืมจากสหกรณ์ด้วยกันนั้น สหกรณ์ผู้ให้กู้บางสหกรณ์จะกำหนดระยะเวลาชำระคืนไว้เพียง 1 ปี ส่วนจะมีการต่อสัญญาเมื่อครบกำหนดแล้วหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้ ทั้งนี้การกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในรูปของเงินเบิกเกินบัญชีก็จะมีวิธีปฏิบัติดังกล่าวเช่นกัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่สหกรณ์ได้นำเงินกู้ยืมระยะสั้นมาให้สมาชิกได้กู้ยืมต่อแล้ว ให้ชำระคืนกับสหกรณ์ในระยะที่ยาวนั้น สหกรณ์อาจจะประสบกับการขาดสภาพคล่องขึ้นได้ง่ายหากผู้ให้กู้ไม่อาจต่อสัญญาเงินกู้ให้อีกเมื่อครบกำหนดแล้ว อนึ่ง สถาบันการเงินโดยทั่ว ๆ ไป จะกำหนดระยะเวลาชำระคืนไว้ไม่เกิน 5 ปี ในกรณีที่เงินกู้นั้นใช้บุคคลค้ำประกัน ซึ่งก็จะตรงกับเงินกู้ประเภทสามัญของสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ใช้ความระมัดระวังในการดำเนินงานตามวิธีดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เสงี่ยม มานะอิน**
(นายเสงี่ยม มานะอิน)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ
โทร. (02) 2825850

ที่ กส. 1101/ว.31

กรมส่งเสริมสหกรณ์

13 พฤษภาคม 2525

เรื่อง การดำเนินคดีและการจัดจ้างนายความของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. คำแนะนำแนวทางในการดำเนินคดีและการจัดจ้างนายความ 1 ชุด
 2. ตัวอย่างสัญญาจ้างว่าความ 1 ฉบับ
 3. แบบพิมพ์ใบแต่งตั้งนายความ 1 ฉบับ

ด้วยปรากฏว่า ในการดำเนินคดีและจัดจ้างนายความของสหกรณ์นั้นมักประสบปัญหาเกี่ยวกับตัวความ ไม่ทราบข้อปฏิบัติบางประการที่จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีและนายความที่สหกรณ์จ้างไว้ได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เช่น ปล่อยให้คดีขาดนัดและไม่ได้ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาภายในกำหนดทำสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยไม่ได้ปรึกษากับสหกรณ์รับเงินต่าง ๆ จากคู่ความแทนสหกรณ์แล้ว ไม่นำมามอบให้สหกรณ์ รับเงินค่าจ้างว่าความจากสหกรณ์แล้วทิ้งฟ้อง หรือไม่ดำเนินคดีภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ศาลได้กำหนดไว้ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินคดีและการจัดจ้างนายความเป็นผลดีแก่สหกรณ์ จึงเห็นควรให้สหกรณ์ทราบแนวทางและวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นระเบียบเดียวกัน กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอส่งคำแนะนำแนวทางในการดำเนินคดีและการจัดจ้างนายความของสหกรณ์มาพร้อมนี้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ต่าง ๆ ทราบ และถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรินทร์ ชลประเสริฐ**
(พ.อ.สุรินทร์ ชลประเสริฐ)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. 02-2816875

คำแนะนำ

แนวทางในการดำเนินคดีและการจัดจ้างทนายความ

1. แนวทางดำเนินคดี

1.1 การดำเนินคดีของตัวความ (สหกรณ์) นั้นอาจทำได้โดยตัวความ (สหกรณ์) เป็นผู้ฟ้องหรือต่อสู้คดีด้วยตนเอง เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนได้เสียของตน มีอำนาจในการลงชื่อในคำฟ้องร้องต่าง ๆ ที่ยื่นต่อศาล แต่ในทางปฏิบัติ ตัวความ (สหกรณ์) ไม่อาจฟ้องร้องหรือต่อสู้คดีด้วยตนเองเพราะขาดความรู้ทางกฎหมายและประสบการณ์ในการดำเนินคดี ก็อาจแต่งตั้งทนายความว่าความ และดำเนินกระบวนการพิจารณาแทน หรือในคดีอาญาที่สหกรณ์เป็นผู้เสียหาย อาจร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายมอบคดีให้พนักงานอัยการฟ้องแทนก็ได้

1.2 ในคดีอาญา กรณีความผิดอันยอมความได้ (ความผิดต่อส่วนตัว) ซึ่งสหกรณ์เป็นผู้เสียหาย เช่น คดีฐานลักขโมย ฉ้อโกง ทำให้เสียทรัพย์ ความผิดตามพระราชบัญญัติอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯลฯ สหกรณ์ต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับคำร้องทุกข์ตามกฎหมาย ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด (กรณีไม่ได้ร้องทุกข์ถ้าจะฟ้องคดีเองก็ต้องฟ้องภายในสามเดือน) มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความฟ้องร้อง แต่ถ้าร้องทุกข์ภายในสามเดือนแล้ว ก็ฟ้องได้ตามอายุความทั่วไปแห่งประมวลกฎหมายอาญา

1.3 การมอบอำนาจให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการ ฟ้องคดีแทนสหกรณ์นั้น ไม่รวมถึงอำนาจในการร้องทุกข์ด้วย ดังนั้น เมื่อสหกรณ์ประสงค์จะให้ตัวแทนมีอำนาจร้องทุกข์ด้วย ก็ต้องระบุไว้ในรายงานการประชุมหรือหนังสือมอบอำนาจให้ชัดเจนและการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจรับคำร้องทุกข์นั้น จะต้องมิเจตนาให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีได้ทันที การแจ้งไว้เป็นหลักฐานก็ดี แจ้งไว้เพื่อกันขาดอายุความก็ดี ไม่ถือว่าเป็นคำร้องทุกข์ตามกฎหมาย ทำให้เป็นผลเสียแก่คดีไม่อาจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้

1.4 เมื่อสหกรณ์ถูกฟ้องในคดีแพ่ง โดยปกติสหกรณ์ต้องยื่นคำให้การแก้คดีภายใน 8 วัน นับแต่วันที่สหกรณ์ได้รับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก้คดี ดังนั้น เมื่อสหกรณ์ได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแล้ว ควรดำเนินการจัดจ้างทนายความโดยเร็ว เพื่อให้ทนายความมีเวลาพอสมควรในการยื่นคำให้การภายในกำหนด มิฉะนั้นศาลจะสั่งขาดนัดยื่นคำให้การ

1.5 การประนีประนอมยอมความคดีแพ่งซึ่งสหกรณ์เป็นโจทก์นั้น ควรกระทำในศาลเท่านั้น เมื่อศาลพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้วหากผิดสัญญาที่ยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีได้ทันที ไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ แต่หากตกลงกันเองนอกศาลเช่น ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือสถานีตำรวจ เมื่อจำเลยผิดสัญญาแล้ว จะต้องฟ้องบังคับ ตามสัญญาประนีประนอมเป็นคดีใหม่อีก ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อสหกรณ์

1.6 การยอมความในคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา (ความผิดส่วนตัว) นั้น การยอมความเฉพาะในคดีส่วนแพ่ง ไม่ทำให้คดีส่วนอาญาระงับ หากประสงค์ให้คดีอาญาระงับ ต้องตกลงกันให้ชัดเจนว่าจะให้คดีอาญา (ความผิดต่อส่วนตัว) ระงับด้วย

1.7 การบังคับคดี เมื่อศาลพิพากษาและออกคำบังคับคดี เมื่อพ้นกำหนดให้คำบังคับคดีแล้ว ให้สหกรณ์ดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ออกกฎหมายบังคับคดีโดยเร็ว เพื่อป้องกันลูกหนี้ยักย้ายถ่ายเททรัพย์สิน ให้พ้นการบังคับคดี

1.8 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องยึดที่ดินของจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ เพื่อขายทอดตลาดชำระหนี้ สหกรณ์ ถ้าสหกรณ์จะเข้าสู่ราคาและซื้อทรัพย์สินในการขายทอดตลาด ให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาล หากปรากฏว่าสหกรณ์เป็นเจ้าของบุริมสิทธิ์เหนือที่ดินที่ขายตามคำชี้ขาดของศาลในคดีนั้น เช่น เจ้าหนี้ ในฐานะผู้รับจ้างนอกร ก็ให้ขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการบังคับคดี

2. การจัดจ้างทนายความ

2.1 การพิจารณาจัดจ้างทนายความ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้สหกรณ์อำเภอและสหกรณ์จังหวัดควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ

2.2 เมื่อคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้ลงมติจ้างใดเป็นทนายความของสหกรณ์แล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ลงมติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการ เป็นผู้แทนสหกรณ์ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 และบันทึกรายงานประชุมให้ชัดเจน เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการดำเนินคดีหรือคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะจัดทำหนังสือมอบอำนาจด้วย เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากมอบให้กรรมการหรือผู้จัดการเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ ในการร้องทุกข์ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีที่เกี่ยวกับกิจการสหกรณ์ในศาลทุกศาล ตลอดจนมีอำนาจแต่งตั้งทนายความดำเนินคดีในศาลและจ่ายเงินค่าทนายความและเงินอื่น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินคดีแทนสหกรณ์ ทั้งนี้ การลงนามในหนังสือมอบอำนาจ คณะกรรมการไม่จำเป็นต้องลงนามทั้งหมดทุกคน กรรมการส่วนมากลงนามก็ใช้ได้

2.3 ก่อนฟ้องคดี สหกรณ์ควรทำหนังสือมอบอำนาจให้ทนายความทำหนังสือบอกกล่าว ทวงหนี้ไปยังลูกหนี้ก่อน โดยไม่ต้องทำสัญญาจ้างว่าความ เพราะหากลูกหนี้อยอมชำระหนี้ตามหนังสือ ทวงหนี้ หรือหนังสือบอกกล่าวก่อนฟ้อง ก็ไม่จำเป็นต้องฟ้องร้องคดี แต่หากลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้ จึงจัดจ้างให้ทนายความว่าความแทนสหกรณ์ต่อไป

2.4 การตั้งทนายความต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อตัวความและทนายความตามแบบพิมพ์ ของศาลในใบแต่งตั้งทนาย

2.5 คดีอาญานั้น ทนายความไม่มีอำนาจลงลายมือชื่อในคำฟ้องแทนโจทก์ แม้โจทก์จะได้ระบุ ไว้ในใบแต่งตั้งทนาย เว้นแต่จะจัดทำใบมอบอำนาจให้ฟ้องคดีแทน ดังนั้นผู้แทนสหกรณ์จะต้องลงลายมือ ในคำฟ้องด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นคดีแพ่ง ทนายมีอำนาจลงลายมือชื่อในคำฟ้องแทนโจทก์ได้

2.6 ในกรณีที่คณะกรรมการหรือกรรมการทำให้สหกรณ์เสียหาย คณะกรรมการชุดใหม่จะฟ้อง กรรมการชุดเดิมไม่ได้ ถ้าคณะกรรมการชุดใหม่ในปัจจุบันมีกรรมการชุดเดิมรวมอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะขัดกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทางปฏิบัติควรเรียกประชุมใหญ่เพื่อเปลี่ยนตัว คณะกรรมการใหม่ทั้งหมด โดยไม่ให้มีตัวคณะกรรมการเดิมที่จะฟ้องมารวมกับคณะกรรมการใหม่อีก

2.7 ในกรณีจำเป็นต้องตั้งหนายความนั้น การจัดจ้างหนายความของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ธนาคารกำหนด การจ้างหนายความอื่นเพื่อดำเนินคดี ควรแนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติดังนี้

2.8 ทำหนังสือจ้างว่าความระหว่างสหกรณ์กับหนายความไว้เป็นหลักฐานในสัญญาจะต้องระบุ ให้ครบถ้วนตามความต้องการของสหกรณ์ โดยให้หนายความดำเนินคดีจนถึงที่สุดถึงขั้นบังคับคดีตาม คำพิพากษาหรือจนกว่าสหกรณ์จะได้รับชำระหนี้คืนเสร็จสิ้นและต้องตกลงชำระค่าว่าความเป็นจำนวน ที่แน่นอน โดยรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ว่าความเกี่ยวกับเรื่องหรือคดีอะไร ค่าจ้างว่าความเป็นเงินเท่าใด จะชำระเงินกันอย่างไร เมื่อใด การทำสัญญาจ้างหนายความ ว่าความเป็นสัญญาจ้างทำของตามที่บัญญัติ ไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉะนั้น จึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนดไว้ เช่น สิ้นจ้างนั้นพึงจ่ายให้เมื่อหนายความได้ดำเนินการไปตามที่ได้รับมอบหมายแล้วหรืออาจตกลงจ่าย เป็นงวด ๆ ตามผลงานที่ทำให้ เช่น งวดที่ 1 เมื่อศาลรับฟ้องงวดที่ 2 เมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว งวดที่ 3 เมื่อศาลชั้นต้นได้พิพากษาแล้ว ฯลฯ เป็นต้น ทั้งนี้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น เช่น ค่าพาหนะ ที่พักของหนายความด้วย ซึ่งอาจกำหนดเป็นร้อยละของจำนวนทุนทรัพย์ในอัตราที่เหมาะสมแล้วแต่ชื่อเสียง ความสามารถ ของหนายความ ความยากง่ายของคดี หนายความที่รับว่าความควรมีความเป็นผู้ที่ชำนาญในการว่าความ ทางคดีแพ่งหรือคดีอาญา ให้สอดคล้องกับคดีของสหกรณ์ การจ้างว่าความสาระสำคัญแห่งสัญญาอยู่ที่ ความสามารถของหนายความที่จะต้องว่าความให้แก่สหกรณ์ ถ้าหนายความซึ่งเป็นผู้รับจ้างตายหรือตกเป็น ผู้ไม่สามารถทำการที่รับจ้างต่อไปได้ โดยมีใจความผิดของหนายความ สัญญาย่อมสิ้นสุดลง

2.9 การมอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้แก่หนายความ ต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือ ให้หนายความลงลายมือชื่อรับไว้ทุกคราว เพื่อสหกรณ์เก็บไว้เป็นหลักฐานและการจ่ายเงินต่าง ๆ ให้แก่ หนายความทำหลักฐานการรับเงินมอบให้สหกรณ์ด้วย

2.10 ให้สหกรณ์เตรียมเอกสารต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีไว้ให้ครบถ้วน เช่น ข้อบังคับของสหกรณ์ในขณะที่มีลคดีเกิดขึ้น ระเบียบที่เกี่ยวข้องหนังสือสัญญาต่าง ๆ รายงาน การประชุมคณะกรรมการดำเนินการที่ถูกต้องตามข้อบังคับของสหกรณ์ หรือรายงานการประชุมใหญ่ เป็นต้น รวมทั้งความเข้าใจกับพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย

2.11 การจ้างผู้ใดเป็นหนายความจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินการของ สหกรณ์ก่อนจัดจ้าง และบันทึกตกลงไว้ในรายงานการประชุมด้วย

2.12 หนายความมีอำนาจว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ แทนคู่ความ ซึ่งได้ แต่งตั้งตนได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อรักษามผลประโยชน์ของคู่ความ แต่ไม่มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด เป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิของคู่ความ เช่น การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้องการถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ์ หรือใช้สิทธิ์ในการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาใหม่ โดยมีได้รับมอบอำนาจจากตัวความโดยชัดแจ้ง ถ้าสหกรณ์ประสงค์จะให้ไม่มีอำนาจ ดังกล่าวประการใดบ้าง ต้องระบุโดยชัดแจ้งไว้ในใบแต่งตั้งหนายความสำหรับคดีเรื่องนั้น หรือทำใบมอบอำนาจต่างหากฉบับเดียว หรือหลายฉบับก็ได้ และถ้าสหกรณ์ไม่ประสงค์จะให้หนายความมีอำนาจอะไร ในเรื่องใด ก็ไม่ต้องระบุไว้ใน ใบแต่งตั้งหนายความ เช่น ไม่ระบุเรื่องประนีประนอมยอมความ เป็นต้น

2.13 การรับเงินชำระหนี้ การรับเงินค่าทนายความ ซึ่งศาลพิพากษาให้จำเลยชดใช้ ค่าทนายความ แทนโจทก์ เมื่อโจทก์ชนะคดี การรับค่าธรรมเนียมของศาลที่จะได้รับ หรือการรับเงินอื่นใดที่จะชำระแก่ ตัวความการรับเงินดังกล่าวนี้ ทนายความไม่มีอำนาจรับเงินนั้น เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจจากตัวความ ดังนั้น จึงห้ามมิให้มอบให้ทนายความเป็นผู้ดำเนินการ

2.14 ค่าธรรมเนียมศาล ค่าส่งหมายนัด ค่าฤชาธรรมเนียมต่าง ๆ และ ฯลฯ ซึ่งผู้เป็นโจทก์ จะต้องชำระให้แก่ศาล ให้สหกรณ์เป็นผู้ติดต่อชำระเอง หรือถ้าไม่สะดวกจะมอบให้ทนายความเป็นผู้ชำระแทนต้องให้ทนายความทำเป็นหลักฐานการรับเงินให้สหกรณ์ไว้ เมื่อศาลได้รับเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แล้ว ศาลจะออกไปเสร็จรับเงินให้เป็นหลักฐาน เว้นแต่ค่าแสดมภ์ฤชากรติดสำนวนฟ้องไม่มีใบเสร็จรับเงิน ออกให้ สหกรณ์ต้องนำมาลงบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

2.15 เมื่อสหกรณ์ผู้เป็นโจทก์ชนะคดี ศาลจะมีคำพิพากษาสั่งให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความบางส่วนคืนให้แก่โจทก์ สหกรณ์ย่อมมีสิทธิ์เป็นผู้ขอรับเงินดังกล่าวคืนจากจำเลย เป็นของสหกรณ์

2.16 หากสหกรณ์ได้รับความเสียหายเพราะเหตุที่ทนายประพฤติผิดมรรยาททนายความ เช่น จงใจขาดนัด หรือทอดทิ้งคดี หรือจงใจละเว้นหน้าที่ที่ควรกระทำ อันเกี่ยวกับการดำเนินคดีของ สหกรณ์แล้ว สหกรณ์มีสิทธิ์กล่าวหาทนายความผู้นั้นว่า ประพฤติผิดมรรยาททนายความได้โดยทำเรื่อง กล่าวหาขึ้นต่อเนติบัณฑิตยสภา

งานนิติกร
สำนักเลขานุการกรม
โทร. 2816875

สัญญาจ้างว่าความ

เขียนที่.....

วันที่.....

สัญญานี้ทำขึ้นระหว่างสหกรณ์.....จำกัด สำนักงานตั้งอยู่เลขที่.....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โดย.....ตำแหน่ง.....

และ.....ตำแหน่ง.....เป็นผู้แทนสหกรณ์.....

.....ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์.....

.....จำกัด ครั้งที่.....วันที่.....

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้จ้าง” ฝ่ายหนึ่ง กับนาย.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับจ้าง” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำสัญญามีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ว่าจ้างได้ตกลงจ้าง และผู้รับจ้างตกลงเป็นทนายความยื่นฟ้องคดี.....

โดยผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท (.....)

ข้อ 2. ผู้รับจ้างตกลงดำเนินคดีแทนผู้ว่าจ้างตลอดไปจนถึงที่สุด รวมทั้งอุทธรณ์ฎีกาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือจนกว่าสหกรณ์จะได้รับชำระหนี้คืนเสร็จสิ้น

ข้อ 3. ในกรณีที่ผู้รับจ้างได้เดินทางไปว่าความนอกเขตศาลที่ได้ฟ้องคดี ผู้ว่าจ้างยินยอมจ่ายค่าจ้างให้เพิ่มขึ้นเป็นค่าพาหนะ ค่าที่พัก ตามที่จ่ายไปจริง แต่ไม่เกินครั้งละ.....บาท (.....)

- ข้อ 4. ค่าจ้างดังกล่าวตามข้อ 1. คู่สัญญาตกลงกันจ่ายเป็นงวด ๆ ดังนี้คือ
- งวดที่ 1 จ่ายให้ 25 % ของราคาค่าจ้างทั้งหมด เมื่อผู้รับจ้างได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว
 - งวดที่ 2 จ่ายให้ 50% ของราคาค่าจ้างทั้งหมด เมื่อผู้รับจ้างได้สืบพยานเสร็จ และศาลได้พิพากษาคดีแล้ว
 - งวดที่ 3 จ่ายให้ 20 % ของราคาค่าจ้างทั้งหมด เมื่อผู้รับจ้างได้บังคับคดีเสร็จสิ้นแล้ว และผู้ว่าจ้างได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว

- ข้อ 5. ผู้รับจ้างจะว่าความแทนผู้ว่าจ้างจนเสร็จการดังกล่าวข้างต้น
- ข้อ 6. ผู้รับจ้างไม่ดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าเสียหายได้

ข้อ 7. สัญญานี้ได้ทำขึ้นเป็น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านเข้าใจข้อความโดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ..... ตำแหน่ง.....
(.....)

ลงชื่อ..... ตำแหน่ง.....
(.....)

แทนสหกรณ์..... จำกัด ผู้ว่าจ้าง

ลงชื่อ..... ผู้รับจ้าง
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

หมายเหตุ ตามข้อ 1 ให้กรอกข้อความว่า ดำเนินคดีแพ่งหรืออาญา ดำเนินคดีกับใคร เรื่องอะไร ฐานความผิดหรือข้อหาอะไร ถ้าเรียกเงินหรือค่าเสียหาย ให้ระบุทุนทรัพย์ของคดีด้วย เช่น ฟ้องคดีแพ่ง เรียกค่าเสียหายฐานผิดสัญญาจาก นาย ก.ให้ชำระหนี้ จำนวน.....บาท
(.....)

ใบแต่งตั้งนายความ

อากร
แสตมป์

คดีหมายเลขดำที่...../25.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช 25.....

ความ.....

ระหว่าง { โจทก์
..... จำเลย

ข้าพเจ้า.....

ขอแต่งตั้งให้.....

เป็นนายความของข้าพเจ้าในคดีเรื่องนี้และให้มีอำนาจ*

ข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบตามที่.....

นายความจะได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามกฎหมาย

.....ผู้แต่งตั้งนายความ

(พリック)

หมายเหตุ* ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 62 นายความไม่มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดไปในทางจำหน่ายสิทธิของคู่ความนั้นเช่นการยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้องการถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ถ้าจะมอบให้มีอำนาจดังกล่าวประการใดบ้างให้กรอกลงในช่องที่ว่างไว้โดยระบุให้แจ่มชัด (คำที่ไม่ใช้และช่องว่างที่เหลือให้ขีดเสีย)

คำรับเป็นทนายความ

ข้าพเจ้า.....ทนายความชั้นที่.....
ใบอนุญาตที่.....ได้รับอนุญาตให้ทนายความ.....
สำนักงานอยู่ที่เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....
ตรอก/ซอย..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
ขอเข้ารับเป็นทนายความของ.....

เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามหน้าที่ในกฎหมาย

.....ทนายความ

คำสั่ง

.....
.....
.....

.....ผู้พิพากษา

ที่ กส. 1107/ว.50

กรมส่งเสริมสหกรณ์

17 พฤศจิกายน 2524

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับผู้ทุจริตในสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือ ที่ กส 1107/ว.68 ลงวันที่ 18 กันยายน 2522

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายทะเบียนสหกรณ์ได้ชักซ้อมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เกี่ยวกับการตรวจหลักฐานการลงรายการในทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์การสอบทานหนี้สินต่าง ๆ ของสมาชิก ซึ่งแจ้งให้สมาชิกทุกคนเข้าใจขั้นตอนในการกู้เงินการส่งชำระหนี้ฯ และถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้นในสหกรณ์โดยการกระทำของกรรมการ สมาชิก พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์จะต้องแนะนำให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์แจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้ทุจริตทันที พร้อมทั้งเรียกเงิน หรือทรัพย์สินคืนด้วยความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์กรณีเกิดการทุจริตในสหกรณ์บางสหกรณ์ยังไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาด้านกฎหมายซึ่งอาจเป็นผลทำให้สหกรณ์เสียโอกาสที่จะติดตามเร่งรัดหนี้ได้ ฉะนั้น จึงเห็นควรแนะนำวิธีปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการเมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้นในสหกรณ์ ดังนี้

1. เมื่อเกิดการทุจริตขึ้นในสหกรณ์ไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำของกรรมการ สมาชิก พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ ให้พิจารณาว่าผู้ทุจริตได้กระทำความผิดทางอาญาฐานใด เช่น ยักยอก ฉ้อโกง หรือปลอมเอกสาร เป็นต้น ทรัพย์สินที่ทุจริตเป็นของสหกรณ์ หรือของสมาชิก เพื่อจะได้ทราบว่าใครเป็นผู้เสียหาย เพราะผู้เสียหายเท่านั้น จึงจะมีอำนาจเป็นผู้ร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย ถ้ามิใช่ผู้เสียหายแล้วผู้นั้นก็ไม่มีอำนาจที่จะไปร้องทุกข์ ตัวอย่างเช่น สมาชิกได้นำเงินมาส่งชำระหนี้สหกรณ์โดยส่งแก่ประธานกรรมการเมื่อประธานกรรมการรับเงินไว้แล้วไม่ได้ออกไปเสีจรับเงินของสหกรณ์ให้โดยอ้างว่าจะนำไปเสีจมามอบให้ภายหลัง แต่ก็ไม่ได้ออกไปและได้นำเงินจำนวนนั้นไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวเสีย กรณีเช่นนี้ ผู้เสียหายคือสมาชิก ที่จะต้องไปร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในท้องที่นั้นว่า ประธานกรรมการเป็นผู้ยักยอกเงินของสมาชิกแต่ถ้าประธานกรรมการได้ออกไปเสีจรับเงินของสหกรณ์ให้สมาชิกเป็นหลักฐานแล้วประธานกรรมการนำเงินนั้นไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวเสีย ผู้เสียหายคือสหกรณ์ เพราะเงินจำนวนนี้เป็นของสหกรณ์แล้วคณะกรรมการดำเนินการจะต้องมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้แทนของสหกรณ์ไปร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมอบอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการจะมอบโดยเป็นมติของคณะกรรมการดำเนินการหรือทำเป็นหนังสือมอบอำนาจก็ได้ อนึ่ง ถ้าผู้เสียหายซึ่งมิใช่สหกรณ์จะไม่ร้องทุกข์ด้วยตนเองแต่จะทำเป็นหนังสือ มอบอำนาจให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปร้องทุกข์แทนก็ได้

2. การร้องทุกข์จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย คือ ต้องไปกล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวกระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ แต่ถ้าผู้เสียหายไปร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้เป็นหลักฐานกันคดีขาดอายุความก็ตีร้องทุกข์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบไว้ก็ดี มิใช่เป็นการร้องทุกข์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะมิได้เจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ ฉะนั้นการร้องทุกข์ที่ถูกต้องชัดแจ้งว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำการทุจริตในความผิดฐานใด เป็นเงินเท่าใด มีความประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ทุจริตมาลงโทษตามกฎหมาย พร้อมทั้งให้คืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหายด้วย นอกจากนี้ความผิดทางอาญาซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ เช่น ความผิดฐานยกยอก ฉ้อโกง เป็นต้น จะต้องร้องทุกข์หรือฟ้องคดีภายในสามเดือน นับแต่วันที่อยู่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดด้วย มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

3. ถ้าเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของสหกรณ์ ซึ่งมีไ้จากการทุจริต แต่เกิดจากความประมาทเลินเล่อจงใจหรือละเว้นไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายจากการกระทำของกรรมการพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ กรณีเช่นนี้มีไ้เป็นความผิดทางอาญา แต่เป็นความรับผิดชอบทางแพ่งสหกรณ์จะต้องดำเนินการให้ผู้รับผิดชอบทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้เป็นหลักฐานทันที พร้อมทั้งจัดหาหลักประกันให้คุ้มกับหนี้ด้วย ถ้าผู้รับผิดชอบไม่ยอมทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้เป็นหลักฐานสหกรณ์จะต้องดำเนินคดี ทางแพ่งแก่ผู้นั้นเพื่อชดใช้ค่าเสียหายแก่สหกรณ์ ถ้าคณะกรรมการดำเนินการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว ให้สหกรณ์จังหวัดรายงานนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **สุรินทร์ ชลประเสริฐ**
(พ.อ.สุรินทร์ ชลประเสริฐ)
นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์
โทร. 2825845

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับ
เจ้าหน้าที่สหกรณ์**

ที่ กษ 1115/2774

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

19 มีนาคม 2555

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดเครื่องแบบและเครื่องหมายของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรึ ที่ นร 0106/399 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2555

ด้วยปรากฏว่ามีสหกรณ์บางแห่งได้กำหนดระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องแบบในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องแบบในพิธีการสำหรับเจ้าหน้าที่และกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ รวมทั้งได้กำหนดให้มีการประดับเครื่องหมายและสิ่งประกอบเครื่องแบบ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเครื่องแบบหรือเครื่องหมายของข้าราชการฝ่ายพลเรือนหรือเครื่องหมายยศของข้าราชการตำรวจ ซึ่งเครื่องหมายตำแหน่งหรือเครื่องหมายยศของข้าราชการประเภทหนึ่งประเภทใด อันอาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 146

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้สหกรณ์ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นและเป็นไปตามคำแนะนำของสำนักนายกรัฐมนตรึตามสิ่งที่ส่งมาด้วย จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดเครื่องแบบและเครื่องหมายของเจ้าหน้าที่สหกรณ์และกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ดังนี้

1. สหกรณ์สามารถกำหนดเครื่องแบบ เครื่องหมาย และสิ่งประกอบเครื่องแบบ เพื่อใช้เป็นเครื่องแบบปฏิบัติงานและเครื่องแบบพิธีการสำหรับเจ้าหน้าที่และกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้ แต่ลักษณะชนิด และประเภทของเครื่องแบบ รวมทั้งเครื่องหมายตำแหน่ง หรือเครื่องหมายอื่น ๆ จะต้องไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องแบบและเครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายพลเรือนหรือเครื่องหมายยศของข้าราชการตำรวจหรือเครื่องหมายตำแหน่งหรือเครื่องหมายยศของข้าราชการประเภทหนึ่งประเภทใด
2. เห็นควรแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบและแนะนำแนวทางปฏิบัติแก่สหกรณ์ต่อไป สำหรับสหกรณ์ใดที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ให้แจ้งสหกรณ์เพื่ออยู่ติดการดำเนินการ โดยพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา 22 (1), (2) หรือ (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามที่เห็นสมควร หากสหกรณ์ใดยังฝ่าฝืนให้แจ้งความดำเนินคดีอาญาและแจ้งผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อพิจารณาใช้อำนาจตามมาตรา 22 (4) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **โอภาส กลั่นบุศย์**
(นายโอภาส กลั่นบุศย์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ นร 0106/399

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

27 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอรหัสหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดเครื่องแบบเจ้าหน้าที่สหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/14571 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2554

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ขอรหัสหรือ กรณีสหกรณ์การเกษตรบางแห่งได้กำหนดระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องแบบในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องแบบในพิธีการ สำหรับเจ้าหน้าที่และกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายเครื่องแบบและเครื่องหมายของข้าราชการฝ่ายพลเรือนว่าจะขัดต่อกฎหมายอื่นใดหรือไม่ และสหกรณ์จะสามารถกำหนดเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือสิ่งประกอบเครื่องแบบได้หรือไม่ และจะมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีขอเรียนว่า สหกรณ์การเกษตรที่ได้จดทะเบียนแล้ว แม้จะมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แต่ไม่มีฐานะเป็นส่วนราชการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือน จึงไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ดังนั้น การที่สหกรณ์การเกษตรบางแห่งได้ออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่สหกรณ์ กำหนดลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบ รวมทั้งเครื่องหมายตำแหน่งหรือเครื่องหมายอื่น ๆ เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องแบบและเครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายพลเรือนตามที่กำหนดไว้ในกฎสำนักนายกรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช 2478 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เช่น กางเกงขายาวสีทึบขาตรง ไม่พับปลายขา กระโปรงสีทึบขาปิดเข้า อินทรีขนอ่อนสีทึบ และบนอินทรีขนมีแถบสีเหลืองหรือสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร จำนวน 1, 2, 3 หรือ 4 แถบของเครื่องแบบปฏิบัติงาน หรือหมวกทรงหม้อตาลสีขาวของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ชาย และทรงอ่อนของเจ้าหน้าที่สหกรณ์หญิง เสื้อแบบราชการสีขาวของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ชาย เสื้อนอกคอแฉะสีขาวแบบคอป้านแขนยาวและเสื้อคอพับแขนยาวสีขาวของเจ้าหน้าที่สหกรณ์หญิง กางเกงแบบราชการสีขาวยาว กระโปรงสีขาวยาวปิดเข้า อินทรีขนแข็งกว้าง 4 เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีกทึบสีดำหรือสีทึบ และบนอินทรีขนมีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบของเครื่องแบบปกติขาวซึ่งเป็นเครื่องแบบพิธีการ เป็นต้น (หรือกำหนดเครื่องหมายตำแหน่งเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายยศของข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ เช่น เครื่องหมายดาวแปดแฉกมีมงกุฎครอบอันเป็นเครื่องหมายยศของข้าราชการตำรวจสัญญาบัตรชั้นนายพันและนายพล ซึ่งเป็นยศที่จะต้องมีการพระราชทานยศจากพระมหากษัตริย์เท่านั้น) เพื่อใช้เป็นเครื่องแบบ

ปฏิบัติงานและเครื่องแบบพิธีการสำหรับเจ้าหน้าที่และกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ถ้าหากเจ้าหน้าที่หรือกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้กระทำการสวมหรือแต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายตำแหน่งดังกล่าว เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิแต่เครื่องแบบและประดับเครื่องหมายดังกล่าวก็อาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 146 ได้ จึงเห็นควรแนะนำแนวทางปฏิบัติแก่สหกรณ์ว่าสหกรณ์สามารถกำหนดเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือสิ่งประกอบเครื่องแบบ เพื่อใช้เป็นเครื่องแบบปฏิบัติงานและเครื่องแบบพิธีการสำหรับเจ้าหน้าที่และกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้ แต่ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบ รวมทั้งเครื่องหมายตำแหน่ง หรือเครื่องหมายอื่น ๆ จำต้องไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องแบบและเครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายพลเรือนหรือเครื่องหมายยศของข้าราชการตำรวจหรือเครื่องหมายตำแหน่งหรือเครื่องหมายยศของข้าราชการประเภทหนึ่งประเภทใดอีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งเวียนให้สหกรณ์ทั่วประเทศได้ทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ระพีพันธุ์ สรีวิวัฒน์**

(นายระพีพันธุ์ สรีวิวัฒน์)

หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. 0 2282 9303

โทรสาร 0 2282 7896

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี กลุ่มมาตรฐานการบัญชี โทร. 2411

ที่ กษ 0404/ว.54 วันที่ 30 สิงหาคม 2553

เรื่อง แจ้งเวียนขั้นตอนการเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งจดทะเบียนแล้ว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักในส่วนกลาง / ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1-10/
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด

ตามที่สหกรณ์ได้ร่วมกันจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่สหกรณ์ซึ่งจดทะเบียนแล้ว ภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 นั้น หากสหกรณ์ได้สมัครใจเข้าร่วมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ดังกล่าวจะต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2554 พร้อมกับปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ สำหรับการโอนเงินสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่หรือเงินอื่นใดที่สหกรณ์ได้จัดสรรหรือสำรองไว้ หรือเงินที่เจ้าหน้าที่ได้สะสมไว้ ดังที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินของสหกรณ์ไปยังกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ เพื่อเป็นเงินทุนประเดิมนั้น สหกรณ์สามารถเลือกโอนเงินทั้งหมดในครั้งเดียว หรือทยอยโอนเงินตั้งแต่ 2 ถึง 10 รอบระยะเวลาบัญชีก็ได้ ตามที่กฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2553) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 กำหนดไว้

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีจึงขอแจ้งเวียนขั้นตอนการสมัครเข้าร่วมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งจดทะเบียนแล้ว พร้อมทั้งสำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2553) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ให้ท่านได้ทราบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงานตรวจสอบ หรือกำกับดูแลสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดของท่านได้ทราบต่อไป

(ลงชื่อ) สมพร พุฒวันเพ็ญ

(นางสมพร พุฒวันเพ็ญ)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

ขั้นตอนการโอนเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ลำดับที่	รายละเอียด															
1	เมื่อสหกรณ์กรอกแบบฟอร์มคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พร้อมระบุชื่อสหกรณ์ และรายละเอียดที่สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้คือ															
	1.1 จำนวนเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จะนำเข้าให้ระบุเป็นยอดที่แน่นอน หากไม่สามารถระบุได้ ให้ระบุยอดประมาณการหรือใกล้เคียง หรือแสดงยอดประมาณการสูงสุดที่จะขอเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ															
	1.2 ลักษณะการนำเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ มี 2 กรณี คือ <ul style="list-style-type: none"> - โอนทั้งหมดครั้งเดียวในรอบระยะเวลาบัญชีที่ทาง กลด. อนุมัติ - ทอยโอนเป็น 2-10 ครั้ง (ให้เลือก) (ให้เอาจำนวนเงินทั้งหมด หาดด้วยจำนวนครั้งที่จะโอน) โดยโอนงวดแรกภายในรอบปีบัญชีแรกที่ได้รับอนุมัติจาก กลด.) 															
2	รายการเอกสารแนบ : สามารถส่งเอกสารเท่าที่สามารถแสดงให้เห็นว่าเงินที่ขอนำเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่สหกรณ์ได้จัดสรรหรือสำรองไว้ หรือที่ลูกจ้างได้สะสมไว้แยกต่างหากจากงานอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงาน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ พรบ. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ใช้บังคับ (เอกสารตามลำดับที่ 1-2 ให้ผู้มีอำนาจลงนามแทนสหกรณ์ลงนาม)															
3	เมื่อสหกรณ์ส่งเอกสารตามลำดับที่ 1-2 มายังบริษัทจัดการ บริษัทจัดการจะจัดส่งไปยัง กลด. เพื่อขออนุมัติ โดยใช้เวลาประมาณ 15 วันนับจากวันที่ได้รับเอกสารครบถ้วน															
4	เมื่อ กลด. อนุมัติจะแจ้งไปยังสหกรณ์นั้น ๆ เพื่อเตรียมโอนเงิน <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">รอบระยะเวลาบัญชี</th> <th style="text-align: left;">วันที่ได้รับอนุมัติ</th> <th style="text-align: left;">กำหนดเวลานำเงินเข้างวดแรก</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 มค. - 31 ธค.</td> <td>ภายในวันที่ 30 ธค. 53</td> <td>ภายในวันที่ 30 ธค. 53</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1 มค. 54 - 30 มิย. 54</td> <td>ภายในวันที่ 30 ธค. 54</td> </tr> <tr> <td>1 ตค. - 30 กย.</td> <td>ภายในวันที่ 30 กย. 53</td> <td>ภายในวันที่ 30 กย. 53</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1 ตค. 53 - 30 มิย. 54</td> <td>ภายในวันที่ 30 กย. 54</td> </tr> </tbody> </table>	รอบระยะเวลาบัญชี	วันที่ได้รับอนุมัติ	กำหนดเวลานำเงินเข้างวดแรก	1 มค. - 31 ธค.	ภายในวันที่ 30 ธค. 53	ภายในวันที่ 30 ธค. 53		1 มค. 54 - 30 มิย. 54	ภายในวันที่ 30 ธค. 54	1 ตค. - 30 กย.	ภายในวันที่ 30 กย. 53	ภายในวันที่ 30 กย. 53		1 ตค. 53 - 30 มิย. 54	ภายในวันที่ 30 กย. 54
รอบระยะเวลาบัญชี	วันที่ได้รับอนุมัติ	กำหนดเวลานำเงินเข้างวดแรก														
1 มค. - 31 ธค.	ภายในวันที่ 30 ธค. 53	ภายในวันที่ 30 ธค. 53														
	1 มค. 54 - 30 มิย. 54	ภายในวันที่ 30 ธค. 54														
1 ตค. - 30 กย.	ภายในวันที่ 30 กย. 53	ภายในวันที่ 30 กย. 53														
	1 ตค. 53 - 30 มิย. 54	ภายในวันที่ 30 กย. 54														

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ประกาศนายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ที่ 1/2553

เรื่อง แบบคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 และข้อ 3/2 แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2553) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 นายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพออกข้อกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 การยื่นคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **ธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล**

(นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ในฐานะนายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

คำขอ
การนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

วันที่

เรียน นายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ข้าพเจ้า.....

มีความประสงค์จะนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่นายจ้างได้จัดสรรหรือสำรองไว้หรือที่ลูกจ้างได้สะสมไว้แยกต่างหากจากเงินอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงาน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ใช้บังคับ เข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ชื่อกองทุนที่ประสงค์จะนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้า
.....ทะเบียนเลขที่
2. รูปแบบการยื่นคำขอ
 นำเข้าพร้อมการขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
 นำเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งจดทะเบียนแล้ว
3. จำนวนเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่จะขอนำเข้า มีจำนวนทั้งสิ้น.....บาท
4. ลักษณะการนำเข้า
 ทั้งหมดในครั้งเดียว ภายในวันที่
- ทอยอยนำเข้าภายในสิบครั้งตามรอบระยะเวลาบัญชี
 - รอบระยะเวลาบัญชีที่นำเข้าครั้งแรก.....
 - จำนวนรอบระยะเวลาบัญชีทั้งหมดที่จะนำเข้าครั้ง
 - จำนวนเงินที่จะนำเข้าแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีบาท

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความที่ได้ลงไว้ในแบบคำขอนี้เป็นความจริงทุกประการ พร้อมนี้ ได้นำส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาตามรายการเอกสารที่แนบมาพร้อมกับแบบคำขอนี้

ลงชื่อ.....

(.....)

ประทับตรา (ถ้ามี)

ผู้มีอำนาจลงนามแทนนายจ้าง

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้มีอำนาจลงนามแทนนายจ้าง

รายการเอกสาร

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน สำหรับเอกสารที่ท่านนำส่งนายทะเบียน

- หนังสือรับรอง กระทรวงพาณิชย์ หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงถึงสถานะของนายจ้าง
ในทางกฎหมาย
- รายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทเฉพาะส่วนที่มีการลงมติอนุมัติให้มีการจัดสรร
หรือสำรองเงินไว้
- ระเบียบนายจ้างเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเงินที่จัดสรรหรือสำรองไว้
- เอกสารทางบัญชีที่แสดงถึงเงินที่จัดสรรหรือสำรองไว้
- เอกสารการเปิดบัญชีธนาคารสำหรับเงินที่จัดสรรหรือสำรองไว้
- อื่นๆ (ระบุ)

1.
2.
3.

หมายเหตุ

ให้ยื่นเอกสารตามรายการที่ระบุข้างต้นเท่าที่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าเงินที่ขอเข้ากองทุน
สำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่นายจ้างได้จัดสรรหรือสำรองไว้หรือที่ลูกจ้างได้สะสมไว้
แยกต่างหากจากเงินอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากการงาน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติ
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ใช้บังคับ พร้อมลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

แนวปฏิบัติ

เรื่อง การนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

1. ความหมายของเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้าง

เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้าง (“เงินประเดิม”) หมายถึง เงินที่นายจ้างได้จัดสรรหรือสำรองไว้ หรือเงินที่ลูกจ้างได้สะสมไว้แยกต่างหากจากเงินอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงานตามโครงการ เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 มีผลใช้บังคับ (ก่อนวันที่ 8 ธันวาคม 2530)

2. การนำเงินประเดิมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2.1 กรณีนายจ้างยังไม่ได้จดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หากประสงค์จะนำ เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างได้จัดสรรหรือสำรองไว้หรือที่ลูกจ้างได้สะสมไว้แยกต่างหากจากเงินอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงาน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ใช้บังคับ เข้ากองทุน ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนพร้อมทั้งยื่นขอ นำเงินทุนสำรอง เลี้ยงชีพลูกจ้างดังกล่าวเข้ากองทุนภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2554

2.2 กรณีนายจ้างจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไว้แล้วตามพระราชบัญญัติกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แต่ยังมียื่นคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุน หรือได้ยื่น คำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพเข้ากองทุนไว้แล้ว แต่ยังมีได้นำเงินเข้ากองทุน หากประสงค์จะนำ เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุน ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2554

3. การยื่นคำขอ

3.1 การยื่นคำขอต่อนายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศ นายทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ที่ 1/2553 เรื่อง แบบคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุน สำรองเลี้ยงชีพ ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2553

3.2 การระบุจำนวนเงินประเดิมที่ขอนำเข้ากองทุน ให้นายจ้างระบุยอดเงินรวมทั้งหมด ที่ต้องการนำเข้า ในกรณีที่นายจ้างไม่สามารถระบุยอดรวมได้แน่นอนในวันที่ยื่นคำขอ ให้ระบุยอด ประมาณการที่ใกล้เคียง หรือแสดงยอดประมาณการสูงสุดที่จะขอนำเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

4. การนำเงินประเดิมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

นายจ้างสามารถนำเงินประเดิมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพแบบครั้งเดียวหรือทยอยนำเงินเข้ากองทุนภายใน 10 รอบระยะเวลาบัญชี โดยให้นายจ้างนำส่งเงินประเดิมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพงวดแรกภายในรอบปีบัญชีแรกที่ได้รับอนุมัติจากนายทะเบียน เช่น

รอบระยะเวลาบัญชี	วันที่ได้รับอนุมัติ	กำหนดเวลานำเงินเข้ากองทุนงวดแรก
1 ม.ค.-31 ธ.ค.	ภายในวันที่ 30 ธ.ค. 2553	ภายในวันที่ 30 ธ.ค. 2553
	วันที่ 1 ม.ค. 2554 – 30 มิ.ย. 2554	ภายในวันที่ 30 ธ.ค. 2554
1 ต.ค. -30 ก.ย.	ภายในวันที่ 30 ก.ย. 2553	ภายในวันที่ 30 ก.ย. 2553
	วันที่ 1 ต.ค. 2553 – 30 มิ.ย. 2554	ภายในวันที่ 30 ก.ย. 2554

5. สิทธิประโยชน์ทางภาษี

นายจ้างสามารถนำเงินประเดิมในส่วนที่เป็นเงินสมทบ มาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 183 แก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 274 (พ.ศ. 2553) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งสรุปหลักเกณฑ์ ได้ดังนี้

5.1 กรณีนำเงินทั้งหมดเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพในครั้งเดียว ให้นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ 5 รอบระยะเวลาบัญชี รอบละเท่า ๆ กัน

5.2 กรณีทยอยนำเงินทั้งหมดเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพภายใน 10 รอบระยะเวลาบัญชี ให้นำมาหักค่าใช้จ่ายได้ 10 รอบระยะเวลาบัญชี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว

6. ระยะเวลาการอนุมัติคำขอ

นายทะเบียนจะดำเนินการอนุมัติคำขอนำเงินเข้ากองทุนให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันนับแต่ได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2553)

ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 6 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 33 และมาตรา 41 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3 เงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่นายจ้างได้จัดสรรหรือสำรองไว้หรือที่ลูกจ้างได้สะสมไว้แยกต่างหากจากเงินอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงาน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะให้เป็นกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนกองทุน พร้อมทั้งยื่นคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างดังกล่าวเข้ากองทุน โดยมีรายการและเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดในข้อ 4 และตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนดต่อนายทะเบียนภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ให้นำเงินเข้ากองทุนทั้งหมดในครั้งเดียวหรือภายในสิบครั้ง ตามรอบระยะเวลาบัญชีโดยแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีต้องนำเงินเข้ากองทุนอย่างน้อยเท่ากับจำนวนเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างทั้งหมดหารด้วยจำนวนปี”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกข้อ 3 ทวิ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 ตริ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2547) ออกตามความในพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3/2 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพใดที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แต่ยังมีที่ยื่นคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนหรือได้ยื่นคำขอนำเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างเข้ากองทุนไว้แล้ว แต่ยังมีได้นำเงินทั้งหมดเข้ากองทุนหากประสงค์จะนำเงินดังกล่าวเข้ากองทุน ให้ยื่นคำขอโดยมีรายการและเอกสารหลักฐานตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนดต่อนายทะเบียนภายในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ให้นำเงินเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อ 3”

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2553

(ลงชื่อ) **กรณ์ จาติกวณิช**

(นายกรัฐมนตรี จากตึกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันยังมีเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างที่นายจ้างจัดสรรหรือสำรองไว้หรือที่ลูกจ้างได้สะสมไว้แยกต่างหากจากเงินอื่น ๆ เพื่อใช้จ่ายในกรณีที่ลูกจ้างออกจากการงาน ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ใช้บังคับที่ยังมิได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือยังมีได้นำเงินดังกล่าวเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่จดทะเบียนไว้แล้วเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ระยะเวลาในการยื่นคำขอนำเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้สิ้นสุดลงแล้ว เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการจดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและนำเงินเข้าสู่ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มมากขึ้น สมควรกำหนดระยะเวลาให้นายจ้างและลูกจ้างนำเงินดังกล่าวมาจดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือนำเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วได้จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงแรงงาน
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกันการทำงาน
หรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง
พ.ศ. 2551

โดยที่มาตรา 10 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็เงินทรัพย์สินอื่นหรือการค้ำประกันด้วยบุคคลจากลูกจ้าง เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานที่ทำนั้น ลูกจ้างต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของนายจ้าง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายจ้างได้ทั้งนี้ ลักษณะหรือสภาพของงานที่ใ้เรียกหรือรับหลักประกันจากลูกจ้าง ตลอดจนประเภทของหลักประกัน จำนวนมูลค่าของหลักประกัน และวิธีการเก็บรักษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง พ.ศ. 2551”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541

ข้อ 4 ลักษณะหรือสภาพของงานที่นายจ้างจะเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้างได้ ได้แก่

- (1) งานสมุหบัญชี
- (2) งานพนักงานเก็บหรือจ่ายเงิน
- (3) งานควบคุมหรือรับผิดชอบเกี่ยวกับวัตถุมูลค่าคือ เพชร พลอย เงิน ทองคำ ทองคำขาว

และไข่มุก

(4) งานเฝ้าหรือดูแลสถานที่หรือทรัพย์สินของนายจ้างหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของนายจ้าง

(5) งานติดตามหรือเร่งรัดหนี้สิน

(6) งานควบคุมหรือรับผิดชอบยานพาหนะ

(7) งานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคลังสินค้า ซื่อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สิน ให้เช่าซื้อ ให้กู้ยืม รับฝากทรัพย์สิน รับจำนอง รับจำนำ รับประกันภัย รับโอนหรือรับจัดส่งเงิน หรือการธนาคาร ทั้งนี้ เฉพาะลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ควบคุมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการที่ว่านั้น

ข้อ 5 หลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานมีสามประเภท ได้แก่

(1) เงินสด

(2) ทรัพย์สิน

(3) การค้ำประกันด้วยบุคคล

ข้อ 6 ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเป็นเงินสด จำนวนเงินที่เรียกหรือรับต้องไม่เกินหกสิบเท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ

ข้อ 7 ในกรณีที่เงินประกันซึ่งนายจ้างเรียกหรือรับไว้ตามข้อ 6 ลดลง เนื่องจากนำไปชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ นายจ้างตามเงื่อนไขของการเรียกหรือรับเงินประกัน หรือตามข้อตกลง หรือได้รับความยินยอมจากลูกจ้างแล้ว นายจ้างจะเรียกหรือรับเงินประกันเพิ่มได้เท่าจำนวนเงินที่ลดลงดังกล่าว

ข้อ 8 ให้นายจ้างนำเงินประกันฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น โดยจัดให้มีบัญชีเงินฝากของลูกจ้างแต่ละคน และให้แจ้งชื่อธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น ชื่อบัญชีและเลขที่บัญชี ให้ลูกจ้างทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับเงินประกัน

ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้นายจ้างเป็นผู้ออก

ข้อ 9 ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเป็นทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่เรียกหรือรับเป็นหลักประกันได้ ได้แก่ทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(1) สมุดเงินฝากประจำธนาคาร

(2) หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้นต้องมีมูลค่าไม่เกินหกสิบเท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ โดยให้นายจ้างเป็นผู้เก็บรักษาหลักประกันไว้

ห้ามมิให้นายจ้างแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้ลูกจ้างแก้ไขเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตาม (1) เป็นของนายจ้าง หรือของบุคคลอื่น

ข้อ 10 ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกัน โดยการค้ำประกันด้วยบุคคล วงเงินค้ำประกันที่นายจ้างเรียกให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกินหกสิบเท่าของอัตราค่าจ้างรายวัน โดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ

ให้นายจ้างจัดทำหนังสือสัญญาค้ำประกันสามฉบับ โดยให้นายจ้าง ลูกจ้าง และผู้ค้ำประกันเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ข้อ 11 ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันตามข้อ 5 หลายประเภทรวมกันเมื่อคำนวณจำนวนมูลค่าของหลักประกันทุกประเภทรวมกันแล้วต้องไม่เกินหกสิบเท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ

ข้อ 12 ในกรณีที่นายจ้างได้เรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้างเป็นทรัพย์สินหรือให้บุคคลค้ำประกัน ซึ่งลูกจ้างทำงานที่มีลักษณะหรือสภาพของงานตามข้อ 4 แต่มิใช่ทรัพย์สินตามข้อ 9 หรือมีจำนวนมูลค่าของหลักประกันเกินจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ อยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้นายจ้างดำเนินการให้มีหลักประกัน ไม่เกินจำนวนมูลค่าของหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2551

(ลงชื่อ) **อุไรวรรณ เทียนทอง**

(นางอุไรวรรณ เทียนทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ที่ กษ 1110/10165

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

15 กันยายน 2543

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีหักเงินค่าจ้างเป็นเงินสะสมของพนักงาน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. สำเนาหนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รส 0603/05733 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2543
 2. สำเนาประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียก หรือรับเงินประกันการทำงาน หรือเงินประกันความเสียหาย ในการทำงานจากลูกจ้าง ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541

ด้วยสหกรณ์ต่าง ๆ ได้หารือแนวทางปฏิบัติกรณีได้มีการหักเงินสะสมของพนักงานและลูกจ้างไว้ และถือเอาเงินสะสมดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยเป็นประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่สหกรณ์ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้าง ว่าเป็นการปฏิบัติที่ขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 76 (5) และสหกรณ์ควรยกเลิกการหักเงินสะสมดังกล่าว พร้อมทั้งจะต้องคืนเงินสะสมที่ได้หักไว้แก่พนักงานหรือไม่

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้หารือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในเรื่องดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 76 (5) ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ชี้แจงลักษณะของกองทุนเงินสะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ว่าหากจะมีขึ้นจะต้องเป็นข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในสถานประกอบกิจการด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงาน โดยที่มาของเงินทุนอาจเกิดจากเงินสะสมของลูกจ้างฝ่ายเดียว หรือนายจ้างจ่ายเงินสมทบให้อีกส่วนหนึ่งด้วยก็ได้ สำหรับเงินสะสมที่สหกรณ์ ได้เรียกเก็บโดยหักจากเงินเดือนเข้าบัญชีเงินสะสมของพนักงานและลูกจ้าง และให้เงินสะสมดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยเป็นประกันความเสียหายจากการทำงาน ตามระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ นั้น ไม่อาจถือเป็นเงินสะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ดังนั้น หากสหกรณ์ประสงค์จะเรียกเก็บเงินสะสมเพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงานและลูกจ้างอีกต่อไป สหกรณ์จะต้องยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้เงินสะสมเป็นเงินประกันความเสียหายจากการทำงาน และต้องจัดทำข้อตกลงระหว่างพนักงานกับสหกรณ์ไว้อย่างชัดเจน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แต่ถ้าหากคู่กรณี ตกลงจะยกเลิกการเรียกเก็บเงินสะสม ก็ขอให้สหกรณ์จ่ายเงินสะสมที่เรียกเก็บไว้แล้วพร้อมดอกเบี้ยคืนแก่พนักงานและลูกจ้าง และหากสหกรณ์ประสงค์จะใช้เงินสดเป็นหลักประกัน ก็จะต้องเป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 10 ประกอบกับประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกัน

การทำงาน หรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541 ด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2. อย่างไรก็ตามสหกรณ์สามารถที่จะเรียกหลักประกันอย่างอื่นนอกจากเงินประกันได้ตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำให้สหกรณ์ในความดูแลได้ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วรรณิ รัตนวราหะ**

(นางวรรณิ รัตนวราหะ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825853

โทรสาร (02) 2825852

ที่ รส 0603/05733

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี กท 10400

7 สิงหาคม 2543

เรื่อง ทหารือเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1110/3082 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2543

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกันการทำงาน หรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานของลูกจ้าง ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ทหารือกรณีสหกรณ์ต่าง ๆ หักค่าจ้าง ณ ที่จ่ายนำเข้าบัญชีเงินสะสมพนักงานเป็นรายบุคคลตามระเบียบสหกรณ์ขัดกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 76 (5) หรือไม่ และขอทราบความหมายของกองทุนเงินสะสมพร้อมทั้งลักษณะและขอบเขตการดำเนินงานของกองทุนเงินสะสม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า กองทุนเงินสะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 76 (5) เป็นโครงการเงินสะสมในลักษณะของการออมทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงาน เกษียณอายุ ทูพพลภาพ และเสียชีวิต เพื่อจะได้มีเงินทุนเลี้ยงชีพและมีให้ครอบครัวต้องลำบาก โครงการดังกล่าวเกิดจากการตกลงกันในสถานประกอบการกิจการระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างด้วยความสมัครใจ การเป็นสมาชิกหรือการลาออกจากโครงการเป็นเรื่องของความสมัครใจ ไม่ใช่เกิดจากการบังคับตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งลักษณะของกองทุนเงินสะสมอาจเกิดจากเงินสะสมของลูกจ้างแต่ฝ่ายเดียวหรือนายจ้างจ่ายเงินสมทบให้อีกส่วนหนึ่งด้วยก็ได้ โดยเมื่อถึงกำหนดการจ่ายค่าจ้างในแต่ละเดือนนายจ้างจะหักค่าจ้างของลูกจ้างสะสมเป็นกองทุนเงินสะสมสำหรับรูปแบบโครงสร้างการบริหาร และเงื่อนไขของกองทุนเงินสะสม ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการเก็บและจ่ายเงินกองทุนเงินสะสม เป็นเรื่องที่สถานประกอบการแต่ละแห่งจะกำหนดตามที่นายจ้างและลูกจ้างได้ตกลงกัน ซึ่งจะผูกพันเฉพาะลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกโครงการเท่านั้น อย่างไรก็ตาม กรณีนายจ้างจะหักค่าจ้างลูกจ้างเพื่อสะสมตามข้อตกลงเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสม นายจ้างต้องจัดให้มีข้อตกลงกับลูกจ้างไว้อย่างชัดเจนเป็นการเฉพาะตามมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนเงินประกันนั้นเป็นเงินที่นายจ้างเรียกหรือรับจากลูกจ้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกันการทำงานหรือประกันความเสียหายในการทำงานที่ลูกจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้น ซึ่งนายจ้างจะเรียกหรือรับเงินประกันจากลูกจ้างได้ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 10 ที่กำหนดหลักการว่านายจ้างจะเรียกหรือรับเงินประกันจากลูกจ้างไม่ได้ เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของ

งานที่ลูกจ้างทำนั้น ลูกจ้างต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของนายจ้าง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายจ้างได้ ทั้งนี้ ลักษณะหรือสภาพของงานที่ให้เรียกหรือรับเงินประกันจากลูกจ้างได้ตลอดจนจำนวนเงินและวิธีการเก็บรักษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541 ซึ่งลักษณะการเรียกหรือรับเงินประกันมีได้ 2 ลักษณะ คือ เรียกเก็บในคราวเดียวเมื่อเริ่มจ้างงานหรือหักจากค่าจ้างของลูกจ้างในแต่ละเดือน ซึ่งหากเป็นกรณีหักจากค่าจ้างของลูกจ้างต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อน โดยนายจ้างต้องจัดทำเป็นหนังสือและให้ลูกจ้างลงลายมือชื่อในการให้ความยินยอม และนายจ้างจะต้องคืนเงินประกันพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายจ้างเลิกจ้างหรือวันที่ลูกจ้างลาออก หรือวันที่สัญญาประกันสิ้นสุดอายุแล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตาม นายจ้างจะเรียกหรือรับเงินประกันจากลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก (อายุไม่ครบ 18 ปี) ไม่ได้ ไม่ว่าลูกจ้างเด็กนั้นจะทำงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของนายจ้างหรือไม่ก็ตาม

การที่สหกรณ์ได้เรียกเก็บเงินจากพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์โดยหักเงินเดือนทุกเดือนเพื่อนำเข้าบัญชีเงินสะสมของพนักงานและลูกจ้างสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยเงินสะสมให้ตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้อ 27 และแม้จะเรียกว่า “เงินสะสม” ก็ไม่อาจถือเป็นเงินสะสมตามมาตรา 76 (5) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ ข้อ 28 กำหนดให้เงินสะสมและดอกเบี้ยเป็นประกันความเสียหายที่พนักงานและลูกจ้างอาจก่อให้เกิดขึ้น ดังนั้นเงินสะสมดังกล่าวถือเป็นเงินประกันความเสียหายในการทำงาน จึงต้องเข้าข่ายบังคับตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และหากสหกรณ์ประสงค์จะเรียกเก็บเงินสะสมเพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงานและลูกจ้างสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้เงินสะสมเป็นเงินประกันความเสียหายจากการทำงาน และสหกรณ์จะต้องจัดให้มีข้อตกลงกับพนักงานและลูกจ้างสหกรณ์ไว้อย่างชัดเจนเป็นการเฉพาะ ในอันที่จะให้สหกรณ์หักเงินเดือนของพนักงานและลูกจ้างเพื่อเก็บเป็นเงินสะสมตามข้อตกลงเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสม ทั้งนี้ ตามมาตรา 76 (5) และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ณรงค์ ฉิมธนู**

(นายณรงค์ ฉิมธนู)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กองคุ้มครองแรงงาน

โทร. 246-6916

ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกันการทำงาน หรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง"

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในประกาศนี้

“เงินประกัน” หมายความว่า เงินที่นายจ้างเรียกหรือรับจากลูกจ้างเพื่อประกันการทำงานของลูกจ้างหรือประกันความเสียหายในการทำงานที่ลูกจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้น

ข้อ 4 งานเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินที่นายจ้างจะเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้างได้ ได้แก่

- (1) งานสมุห์บัญชี
- (2) งานพนักงานเก็บและหรือจ่ายเงิน
- (3) งานฝ้าหรือดูแลสถานที่หรือทรัพย์สินของนายจ้างหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของนายจ้าง
- (4) งานติดตามหรือเร่งรัดหนี้สิน
- (5) งานควบคุมหรือรับผิดชอบยานพาหนะ
- (6) งานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สิน ให้เช่าซื้อ ให้กู้ยืม

รับฝากทรัพย์สิน รับจำนอง รับจำนำ เก็บของในคลังสินค้า รับประกันภัย รับโอนหรือรับจัดส่งเงิน หรือการธนาคาร ทั้งนี้ เฉพาะลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ควบคุมเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการที่ว่านั้น

ข้อ 5 ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับเงินประกันตามข้อ 4 จำนวนเงินที่เรียกหรือรับได้จะต้องไม่เกินหกสิบเท่าของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับอยู่ในวันที่นายจ้างรับเงินประกัน

ข้อ 6 ในกรณีที่เงินประกันซึ่งนายจ้างเรียกหรือรับไว้ตามข้อ 5 ลดลงเนื่องจากนำไปชดเชยค่าเสียหายให้แก่ นายจ้างตามเงื่อนไขของการเรียกหรือรับเงินประกัน หรือตามข้อตกลงหรือได้รับความยินยอมจากลูกจ้างแล้ว นายจ้างจะเรียกหรือรับเงินประกันเพิ่มได้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดตามข้อ 5 เท่านั้น

ข้อ 7 ให้นายจ้างนำเงินประกันฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นโดยจัดให้มีบัญชีเงินฝากของลูกค้าแต่ละคน และให้แจ้งชื่อธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น ชื่อบัญชี และเลขที่บัญชี ให้ลูกจ้างทราบเป็นหนังสือภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับเงินประกัน ทั้งนี้ นายจ้างจะเก็บรักษาเงินประกันโดยวิธีอื่นหรือนำไปจัดหาผลประโยชน์อื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ไม่ได้

ประกาศ ณ วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2541

(ลงชื่อ) **ไตรรงค์ สุวรรณคีรี**

(นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ที่ กษ 1110/3082

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

16 มีนาคม 2543

เรื่อง ทารือเกี่ยวกับกองทุนเงินสะสมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

เรียน อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับประเด็นข้อหารือจากสหกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินสะสมของพนักงานสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ได้หักจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง ณ ที่จ่าย เข้าบัญชีเงินสะสมพนักงานเป็นรายบุคคลตามระเบียบสหกรณ์ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ว่าเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบขัดกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 76 (5) หรือไม่ และสหกรณ์จะปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดอย่างไร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติเกี่ยวกับเงินสะสมของพนักงาน โดยถูกต้องและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 76 (5) จึงใคร่ขอทราบความหมายหรือคำนิยามของกองทุนเงินสะสม พร้อมทั้งลักษณะและขอบเขตการดำเนินงานกองทุนเงินสะสม อาทิ วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหาร ที่มาและทางใช้ไปของเงินกองทุนเงินสะสม และเงื่อนไขการจ่ายเงินสะสมรวมถึงสิทธิประโยชน์ที่พนักงานพึงได้รับเมื่อออกจากสหกรณ์ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และแจ้งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วรรณิ รัตนวราหะ**

(นางวรรณิ รัตนวราหะ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. 2825853

โทรสาร 2807319

ด่วนมาก

ที่ กษ 1101/09268

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.10200

9 กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง หารือเกี่ยวกับการจ่ายเงินบำเหน็จแก่พนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพัทลุง ด่วนมาก ที่ พท 0013/22234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดพัทลุงแจ้งว่าในกรณีสหกรณ์ได้เลิกจ้างพนักงานและลูกจ้างสหกรณ์ปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาติดต่อกันมาไม่น้อยกว่าห้าปี โดยไม่มีความผิด สหกรณ์จ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่พนักงานและลูกจ้างตามระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ ข้อ 31 แล้ว สหกรณ์จะต้องจ่ายเงินบำเหน็จเพิ่มเฉพาะในส่วนที่เกินกว่าเงินค่าชดเชย ตาม ข้อ 32 วรรคสี่ อีกหรือไม่ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่าพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ ทำงานด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาติดต่อกันมาไม่น้อยกว่าห้าปี โดยไม่มีความผิด เมื่อสหกรณ์เลิกจ้างพนักงาน หรือลูกจ้างของสหกรณ์มีสิทธิได้ค่าชดเชย ไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 180 วัน ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ ข้อ 31 ส่วนเงินบำเหน็จในกรณีคำนวณเงินบำเหน็จแล้วมีจำนวน มากกว่าเงินค่าชดเชยที่พนักงานหรือลูกจ้างได้ตามข้อ 31 ให้สหกรณ์จ่ายเงินบำเหน็จเพิ่มได้เฉพาะที่เกินกว่าเงินค่าชดเชยเท่านั้น ตามระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ ข้อ 32 วรรคสี่ ดังนั้น พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ดังกล่าว มีสิทธิได้รับเงินค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 180 วัน และเงินบำเหน็จเฉพาะที่เกินกว่าเงินค่าชดเชย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสงค์ วรรณเขจร**

(นายประสงค์ วรรณเขจร)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02)2816875 , 6285545

โทรสาร (02)2826078

ด่วนมาก

ที่ พท 0013/22234

ศาลากลางจังหวัดพัทลุง
ถนนราเมศวร์ พท 93000

24 ธันวาคม 2540

เรื่อง ทหารเรือเกี่ยวกับการจ่ายเงินบำเหน็จแก่พนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่าน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ จำนวน 1 ฉบับ (ฉบับร่างของกรมส่งเสริมสหกรณ์)

เนื่องจากจังหวัดพัทลุง ได้รับรายงานจากสหกรณ์จังหวัดพัทลุงว่า ได้มีสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพัทลุงบางสหกรณ์ ทหารเรือเกี่ยวกับการจ่ายเงินบำเหน็จให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ในกรณีที่สหกรณ์ได้เลิกจ้างพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานมาด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยไม่มีความผิด แล้วสหกรณ์จ่ายเฉพาะเงินชดเชยซึ่งจะต้องจ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 180 วัน ซึ่งเงินที่พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ดังกล่าวได้รับมีจำนวนน้อยกว่าเงินบำเหน็จที่พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์พึงจะได้รับ และสหกรณ์ก็ไม่จ่ายเงินบำเหน็จเพิ่มในส่วนที่เกินไปจากเงินชดเชย ให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์เหล่านั้นโดยสหกรณ์อ้างว่า ระเบียบของสหกรณ์ข้อ 32 ของวรรคแรก (ระเบียบดังกล่าวสหกรณ์ถือใช้ตามร่างของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมหนังสือนี้) มีข้อยกเว้นไม่ต้องจ่ายในกรณีที่สหกรณ์เลิกจ้างและจ่ายเงินชดเชยตามระเบียบของสหกรณ์ ตามข้อ 31 แล้ว และในระเบียบของสหกรณ์ ข้อ 32 วรรคสี่ ได้กำหนดไว้ว่า “ในกรณีคำนวณเงินบำเหน็จตาม ระเบียบนี้มีจำนวนมากกว่าเงินชดเชยที่พนักงานหรือลูกจ้างพึงได้รับตามข้อ 31 ให้สหกรณ์จ่ายเงินบำเหน็จเพิ่มได้เฉพาะส่วนที่เกินกว่าเงินชดเชยเท่านั้น”

ปัญหามีอยู่ว่า ในเมื่อสหกรณ์เลิกจ้างพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ที่ปฏิบัติงานมาด้วยความเรียบร้อย เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป โดยพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์เหล่านั้นไม่มีความผิด นอกจากสหกรณ์จะต้องจ่ายเงินชดเชยให้กับพนักงานหรือลูกจ้างของสหกรณ์ตามระเบียบที่สหกรณ์ถือใช้ ข้อ 31 แล้ว สหกรณ์จะต้องจ่ายเงินบำเหน็จในส่วนที่พนักงานหรือลูกจ้างควรจะได้รับในส่วนที่เกินไปจากเงินชดเชย ตามระเบียบที่สหกรณ์กำหนดไว้ในข้อ 32 วรรคสี่ อีกหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาให้คำแนะนำแก่จังหวัดพัทลุงด้วย เพื่อจังหวัดจะได้ถือเป็นแนวทางในการกำกับ แนะนำ และส่งเสริมสหกรณ์ในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ทรงศักดิ์ เลื่อมใสสุข**

(นายทรงศักดิ์ เลื่อมใสสุข)

สหกรณ์จังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

ฝ่ายส่งเสริมงานสหกรณ์

โทร. (074) 613253

โทรสาร (074) 612502

หนังสือเวียน เกี่ยวกับสมาชิก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 5042
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rlo@cpd.go.th http://webhost.cpd.go.th/rlo

ที่ กษ 1115/25 วันที่ 1 มิถุนายน 2555

เรื่อง ขอรื้อหรือแนวทางปฏิบัติกรณีสมาชิกขาดสมาชิกภาพแต่ยังไม่ถอนค่าหุ้นคืน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1

ตามหนังสือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 ที่ กษ 1106/1245 ลงวันที่ 30 เมษายน 2555 และ ที่ กษ 1106/748 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2555 แจ้งว่าสหกรณ์ออมทรัพย์กรมชลประทาน จำกัด ขอรื้อหรือแนวทางปฏิบัติกรณีสมาชิกขาดสมาชิกภาพแต่ยังไม่ได้ถอนค่าหุ้นคืน สหกรณ์จะขอโอนเงินค่าหุ้นดังกล่าวเข้าเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ได้หรือไม่ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ไม่มีบทบัญญัติเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องให้สหกรณ์จ่ายเงินค่าหุ้น ประกอบกับมาตรา 43(5) กำหนดเพียงให้สหกรณ์กำหนดเรื่องการจ่ายเงินค่าหุ้นไว้ในข้อบังคับสหกรณ์ ดังนั้น เมื่อกฎหมายสหกรณ์มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะในเรื่องอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าหุ้น สหกรณ์ย่อมต้องถือปฏิบัติตามความในมาตรา 193/30 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าหุ้นจึงมีกำหนดสิบปีและพิจารณาได้ว่า

1. กรณีค่าหุ้นของสมาชิกที่ขาดสมาชิกภาพเกินสิบปี เมื่อสหกรณ์ได้แจ้งให้สมาชิกหรือผู้มีสิทธิได้รับทราบเพื่อให้มารับค่าหุ้นคืนแต่ไม่มีผู้ใดมารับ ย่อมถือว่าพ้นกำหนดอายุความฟ้องคดี ตามมาตรา 193/30 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงสามารถโอนจำนวนเงินค่าหุ้นดังกล่าวเข้าเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ได้ โดยให้สหกรณ์นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขออนุมัติโอนเงินดังกล่าวเข้าเป็นทุนสำรอง จากนั้นให้คณะกรรมการดำเนินการนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติก่อนจึงโอนเข้าเป็นทุนสำรองและถ้าเงินจำนวนดังกล่าวมีสาระสำคัญต้องเปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย
2. กรณีค่าหุ้นของสมาชิกที่ขาดสมาชิกภาพไม่ครบสิบปี ย่อมถือว่ายังไม่พ้นกำหนดอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าหุ้น ตามความมาตรา 193/30 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เพื่อให้สหกรณ์มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เห็นควรแนะนำให้สหกรณ์กำหนดข้อบังคับข้อ 44 เพิ่มเติมว่า “เมื่อพ้นกำหนดอายุความฟ้องคดีให้สหกรณ์โอนจำนวนเงินค่าหุ้นที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิได้รับไม่มาเรียกร้องคืนไปสมทบเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ทั้งสิ้น”
3. กรณีที่สมาชิกได้ตั้งผู้รับโอนประโยชน์ไว้ตามข้อบังคับข้อ 38 สหกรณ์ไม่สามารถโอนค่าหุ้นของสมาชิกที่ขาดสมาชิกภาพเข้าเป็นทุนสำรองได้ เนื่องจากข้อบังคับกำหนดข้อยกเว้นไว้ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับโดยตัดข้อความ “ยกเว้นค่าหุ้นและเงินรับฝาก” ออกเพื่อให้ปฏิบัติในการโอนเป็นทุนสำรองได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ทราบต่อไป

(ลงชื่อ) สมชาย ชาญณรงค์กุล

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ นร 0901/1332

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
1 ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ 10200

3 ธันวาคม 2551

เรื่อง ขอรื้อคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0901.9/ป 556
ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2551

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่อง คุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมสหกรณ์) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 9) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบตามระเบียบเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พรทิพย์ จਾਲะ**

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. 0 2222 0206-9 ต่อ 107

ฝ่ายกฎหมายและสวัสดิการสังคม

โทร. 0 2222 0206-9 ต่อ 406, 409

โทรสาร 02226 5161

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง คุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41
แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ 1115/6052 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2551 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ โดยคุณสมบัติวิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ทำให้สหกรณ์ต่าง ๆ มีอำนาจในการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบได้เอง ซึ่งสหกรณ์ต่าง ๆ ได้กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์ให้รับสมาชิกสมทบที่เป็นนิติบุคคลได้ ทำให้เกิดปัญหาในระบบสหกรณ์โดยรวมเนื่องจากมีนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดเข้ามาเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ และใช้ระบบสหกรณ์เป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจของบริษัท กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว แต่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ เนื่องจากคณะทำงานมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความในข้อกำหนดว่าคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามที่กำหนดในมาตรา 41 ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 33 ที่กำหนดให้สมาชิกสหกรณ์มีคุณสมบัติเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะหรือไม่ เนื่องจากมาตรา 33 บัญญัติให้สมาชิกสหกรณ์มีคุณสมบัติเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ

กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอหารือข้อกฎหมายว่า คุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะด้วยหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 9) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา 33¹ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สหกรณ์

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร 0901/1330 ลงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

¹ มาตรา 33 สหกรณ์จะตั้งขึ้นได้โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้อง

- (1) มีกิจการร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียน
- (2) มีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
- (3) มีทุนซึ่งแบ่งเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน และสมาชิกแต่ละคนจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด

จัดตั้งได้โดยการจดทะเบียนและต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้องมีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ โดยคุณสมบัติของสมาชิกให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับประกอบกับมาตรา 4² ซึ่งกำหนดความหมายของคำว่า “สหกรณ์” ไว้ว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ มุ่งหมายให้บุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินกิจการที่บรรดาสมาชิกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีความมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่บรรดาสมาชิก เมื่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ กำหนดให้สมาชิกสมทบสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์ประเภทหนึ่งได้ เพื่อส่งเสริมหลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แพร่ขยายไปยังกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่สนใจกิจกรรมสหกรณ์ เช่น กรณีของสหกรณ์นิคม สมาชิกสหกรณ์นิคมจะต้องอยู่ในพื้นที่ของนิคมเท่านั้น ทำให้บุคคลที่อยู่นอกพื้นที่นิคมไม่มีสิทธิสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นิคม กฎหมายจึงเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นสมาชิกสมทบ โดยมาตรา 41³ กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ สำหรับคุณสมบัติ วิธีการรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

เมื่อกฎหมายให้อำนาจสหกรณ์ออกข้อบังคับกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกและสมาชิกสมทบตามมาตรา 33 (4)⁴ และมาตรา 41 วรรคสอง แล้วแต่กรณี การกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกหรือสมาชิกสมทบจึงอาจแตกต่างกันได้ อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกและสมาชิกสมทบต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญอันเป็นองค์ประกอบของสหกรณ์ตามมาตรา 33 (2)⁵ คือ เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้ง ดังนั้นคุณสมบัติของสมาชิกสมทบที่กำหนด

(4) มีสมาชิกซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับภายใต้บทบัญญัติมาตรา 43 (7) ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

² มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“สหกรณ์” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

³ มาตรา 41 ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้

คุณสมบัติ วิธีการสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสมทบในการนำชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ

⁴ โปรดดูเชิงอรรถที่ 1, ข้างต้น

⁵ โปรดดูเชิงอรรถที่ 1, ข้างต้น

โดยข้อบังคับของสหกรณ์ตามมาตรา 41⁶ จึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 33⁷ ที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะด้วย

(ลงชื่อ) **พรทิพย์ จਾਲะ**
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จันทวาคม 2551

⁶ โปรดดูเชิงอรรถที่ 3, ข้างต้น

⁷ โปรดดูเชิงอรรถที่ 1, ข้างต้น

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0901/0833

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
1 ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ 10200

10 สิงหาคม 2552

เรื่อง ขอบทวนการหารือคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0901.9/ป 307 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอบทวนปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอบทวนความเห็นกรณีคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ 9 และคณะที่ 12) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **พรทิพย์ จਾਲะ**
(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. 0 2222 0206-9 ต่อ 1107

ฝ่ายกฎหมายสวัสดิการสังคม

โทร. 0 2222 0206-9 ต่อ 1406, 1409

โทรสาร 0 2226 5161

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ขอบทบทวนปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสมทบ
ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ 1115/4581 ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2552 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 9) ได้พิจารณาให้ความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คุณสมบัติของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (เรื่องเสรีจที่ 855/2551) โดยมีสาระสำคัญว่า เมื่อกฎหมายให้อำนาจสหกรณ์ออกข้อบังคับกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกและสมาชิกสมทบตามมาตรา 33 (4) และมาตรา 41 วรรคสอง แล้วแต่กรณี การกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกหรือสมาชิกสมทบจึงอาจแตกต่างกันได้ อย่างไรก็ตาม ในการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกและสมาชิกสมทบต้องคำนึงถึงลักษณะสำคัญอันเป็นองค์ประกอบของสหกรณ์ตามมาตรา 33 (2) คือ เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้ง ดังนั้น คุณสมบัติของสมาชิกสมทบที่กำหนดโดยข้อบังคับของสหกรณ์ตามมาตรา 41 จึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 33 ที่กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 9) แล้ว เห็นว่า มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหากรณีที่นักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ในสถานศึกษายังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร หรือประเภทสหกรณ์นิคม มีบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นดำเนินงานของสหกรณ์แต่ขาดคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์ โดยมาตรา 41 วรรคสอง กำหนดว่า “คุณสมบัติ วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ” และมาตรา 41 วรรคสาม กำหนดว่า “ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสมทบในการนับชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ” ดังนั้น สหกรณ์อาจกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบเองได้โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับตามความเหมาะสมของแต่ละสหกรณ์ตามมาตรา 41 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ประกอบกับมีสหกรณ์หลายประเภทไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวและได้โต้แย้งคำวินิจฉัยมาทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงขอความอนุเคราะห์ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณา

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร 0901/0831 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2552 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึง
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทบทวนความเห็นกรณีคุณสมบัติของสมาชิกสมทบดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งเพื่อกรมส่งเสริมสหกรณ์จะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อหาหรือของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นการทบทวนปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 9) ได้วินิจฉัยให้ความเห็นไปแล้ว ดังนั้น เพื่อความรอบคอบในการพิจารณา จึงอาศัยอำนาจตามข้อ 10 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรมกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จัดให้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 9) และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 12) เพื่อพิจารณา ทบทวนปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ 9 และคณะที่ 12) ได้พิจารณาข้อหาหรือของ กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และ กรมส่งเสริมสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า นายทะเบียนสหกรณ์ได้ ออกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถรับสมาชิกสมทบได้ รวมทั้งนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับสมัคร สมาชิกสมทบของสหกรณ์ พ.ศ. 2549 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 โดยให้แนวทางในการกำหนด หลักเกณฑ์วิธีรับสมัครสมาชิกสมทบในกรณีของบุคคลธรรมดาที่ไม่บรรลุนิติภาวะและนิติบุคคลด้วย ทำให้นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดเข้ามาแสวงหาประโยชน์ในระบบสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ทางภาษี เช่น การได้รับยกเว้นภาษีดอกเบียเงินฝาก การได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และประโยชน์ในการขอรับ เงินกู้และสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น อย่างไรก็ตาม เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ ได้มีหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/002 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2552 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด เพื่อให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ดำเนินการตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการ กฤษฎีกาเกี่ยวกับคุณสมบัติสมาชิกสมทบ โดยให้พิจารณาเพิกถอนคำสั่งรับจดทะเบียนข้อบังคับ เฉพาะส่วนที่ขัดหรือแย้งกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา สหกรณ์ที่ได้รับผลกระทบได้มีหนังสือ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวมาจำนวนมาก ซึ่งในเรื่องนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์อยู่ระหว่างดำเนินการเสนอให้มีการ แก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับสมาชิกสมทบควบคู่กันไปกับการหาข้อหาข้อกฎหมายนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ 9 และคณะที่ 12) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว ประกอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมข้างต้นแล้ว มีความเห็นสอดคล้องและยืนยันตามความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะที่ 9) ว่า สมาชิกสมทบเป็นสมาชิกประเภทหนึ่งของสหกรณ์ ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติ ของสมาชิกสมทบตามมาตรา 41¹ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ยังคงต้องคำนึงถึง

¹ มาตรา 41 ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ คุณสมบัติ วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับ ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสมทบในการนับชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ

ลักษณะสำคัญอันเป็นองค์ประกอบของสหกรณ์ตามมาตรา 33 (2)² แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 คือ ต้องเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะด้วย ส่วนคุณสมบัติอื่นของสมาชิกสมทบนั้น อาจกำหนดตามมาตรา 41 วรรคสอง ให้แตกต่างกันไปจากคุณสมบัติของสมาชิกตามมาตรา 43 (7)³ ได้ สำหรับในกรณีของนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะที่อยู่ในสถานศึกษาหากประสงค์ จะฝึกหัดเรียนรู้กระบวนการสหกรณ์ก็สามารถดำเนินการในรูปแบบอื่นทำนองเดียวกับสหกรณ์ได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ 9 และคณะที่ 12) มีข้อสังเกตว่า ปัญหาโดยรวมของระบบสหกรณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสมาชิกสมทบนั้น สาเหตุสำคัญ ส่วนหนึ่งเกิดจากการกำกับดูแลของนายทะเบียนสหกรณ์ที่ไม่เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ เช่น การที่ นายทะเบียนสหกรณ์ออกประกาศกำหนดให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถรับสมาชิกสมทบได้ ซึ่งตาม มาตรา 41⁴ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จะต้องใช้ดุลพินิจ ในการประกาศกำหนดให้สหกรณ์บางประเภทที่มีความจำเป็นและเหมาะสมเท่านั้นที่สามารถรับ สมาชิกสมทบได้ หรือการที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ผ่อนคลายนโยบายหลักเกณฑ์การรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์ เกี่ยวกับการกำหนดสิทธิสมาชิกสมทบในการขอรับเงินกู้และขอรับสินเชื่อจากสหกรณ์

(ลงชื่อ) **พรทิพย์ จาละ**

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม 2552

² มาตรา 33 สหกรณ์จะตั้งขึ้นได้โดยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ และต้อง

๑ล๑

๑ล๑

(2) มีสมาชิกเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ

๑ล๑

๑ล๑

³ มาตรา 43 ข้อบังคับของสหกรณ์อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

๑ล๑

๑ล๑

(7) คุณสมบัติของสมาชิก วิธีรับสมาชิก การขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของสมาชิก

๑ล๑

๑ล๑

⁴ โปรดดูเชิงอรรถที่ 1, ข้างต้น

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับสมัครสมาชิกสมทบของสหกรณ์ พ.ศ. 2549

เพื่อให้การกำหนดข้อบังคับของสหกรณ์ในการรับสมัครสมาชิกสมทบ โดยกำหนดคุณสมบัติและวิธีรับสมัครสมาชิกสมทบ ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายสหกรณ์ และสอดคล้องกับภาวะการณปัจจุบัน จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (1) ประกอบมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับสมัครสมาชิกสมทบของสหกรณ์ ดังนี้

ข้อ 1 ในคำแนะนำนี้

“สหกรณ์” หมายถึง สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์

“บุคคลธรรมดา” หมายถึง บุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะหรือไม่บรรลุนิติภาวะ

“นิติบุคคล” หมายถึง นิติบุคคลตามกฎหมาย

“คณะบุคคล” หมายถึง กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีใช้นิติบุคคล อาทิ กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเตรียมการจดทะเบียนสหกรณ์ เป็นต้น

ข้อ 2 การรับสมัครสมาชิกสมทบต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิกเป็นสำคัญ

ข้อ 3 การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกสมทบในข้อบังคับ สหกรณ์จะต้องกำหนดให้ชัดเจนในข้อบังคับว่าประสงค์ที่จะรับสมัครสมาชิกสมทบที่มีคุณสมบัติประเภทใด เช่น เป็นบุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นบุคคลธรรมดาไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นนิติบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือรับทุกประเภท เป็นต้น

ข้อ 4 แนวทางกำหนดหลักเกณฑ์วิธีรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบในข้อบังคับ

4.1 กรณีบุคคลธรรมดา ผู้สนใจต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองตามที่สหกรณ์กำหนด

4.2 กรณีนิติบุคคล ผู้แทนของนิติบุคคลต้องยื่นใบสมัครตามที่สหกรณ์กำหนด

4.3 กรณีคณะบุคคล สมาชิกของคณะบุคคลแต่ละรายต้องยื่นใบสมัครตามที่สหกรณ์กำหนด

ข้อ 5 สมาชิกสมทบทุกรายต้องถือหุ้นในสหกรณ์อย่างน้อยหนึ่งหุ้น และไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด

ข้อ 6 การกำหนดสิทธิของสมาชิกสมทบในข้อบังคับต้องกำหนดให้ชัดเจน แต่ทั้งนี้จะให้สิทธิสมาชิกสมทบมากกว่าสมาชิกไม่ได้ รวมทั้งต้องปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์โดยเคร่งครัด และสมาชิกสมทบไม่มีสิทธิในการนำชื่อเป็นองค์ประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ

ประกาศ ณ วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ รง 0505/00477

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

22 มกราคม 2547

เรื่อง นายจ้างหักเงินค่าจ้างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์แล้วไม่นำส่งให้สหกรณ์

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

อ้างถึง หนังสือชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ที่ ชสอ.12536/2546
ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึง ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ขอให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานดำเนินการกรณีที่ บริษัท ██████████ จำกัด หักค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ██████████ จำกัด แล้วไม่นำส่งสหกรณ์ นั้น

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานขอเรียนชี้แจงแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1. ค่าจ้างที่นายจ้างหักไว้แล้วไม่นำส่งสหกรณ์นั้น เนื่องจากนายจ้างไม่นำส่งสหกรณ์ออมทรัพย์ตามวัตถุประสงค์ที่ลูกจ้างยินยอมให้นายจ้างหักเพื่อนำส่งสหกรณ์ ดังนั้นเงินดังกล่าวยังคงเป็นค่าจ้างของลูกจ้างอยู่ กรณีนี้ถือว่าลูกจ้างได้รับค่าจ้างไม่ครบจำนวน พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างคืนเงินให้แก่ลูกจ้างได้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 แต่ต้องให้ลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ถูกหักค่าจ้างไปแล้วนายจ้างไม่นำส่งสหกรณ์ยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานเรียกร้องค่าจ้างดังกล่าวคืนให้ลูกจ้าง โดยจะต้องยื่นคำร้องเป็นราย ๆ ไป

2. การกระทำของนายจ้างอาจเป็นความผิดฐานฉ้อโกงแรงงาน ตามมาตรา 344 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งลูกจ้างที่ถูกหักค่าจ้างและบริษัทไม่นำส่งสหกรณ์อาจจะเป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเป็นราย ๆ ไปเช่นกัน

3. ในปัจจุบันนายทะเบียนสหกรณ์จะรับจดทะเบียนการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อเมื่อนายจ้างยินยอมที่จะหักค่าจ้างลูกจ้างส่งให้สหกรณ์ออมทรัพย์ เท่ากับเป็นการบังคับให้สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จะจัดตั้งขึ้นต้องให้นายจ้างหักค่าจ้างลูกจ้างส่งให้จึงเห็นควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ให้มีความคุ้มครองต่อสมาชิกสหกรณ์ในประเด็นนี้ และในกรณีของสหกรณ์ออมทรัพย์ ██████████ จำกัด เห็นควรให้กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาดำเนินการฟ้องร้องทางแพ่งต่อไปอีกทางหนึ่งด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ธำมรงค์ ชมเสรี**
(นายธำมรงค์ ชมเสรี)

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กองสวัสดิการแรงงาน

โทร./โทรสาร 0-2245-6774

ที่ กษ 1109/15349

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

29 ธันวาคม 2546

เรื่อง การให้สมาชิกถือหุ้นโดยการหักจากเงินกู้ของสมาชิก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่ข้อบังคับของสหกรณ์ภาคการเกษตรส่วนใหญ่ กำหนดให้สมาชิกถือหุ้นโดยหักจากเงินกู้ของสมาชิก เช่น กำหนดว่า “ถือหุ้นตามส่วนของเงินกู้ โดยอัตราหนึ่งหุ้นต่อจำนวนเงินกู้ทุก ๆ หนึ่งพันบาท หรือ เศษของหนึ่งพันบาททุกคราวที่กู้เงิน เมื่อสมาชิกได้รับเงินกู้จากสหกรณ์ให้หักชำระค่าหุ้นจนครบจำนวนที่ต้องถือหุ้น โดยทันที” นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การให้สมาชิกสะสมเงินค่าหุ้นในสหกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมีความจำเป็นเพื่อความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ และสร้างความเชื่อถือแก่เจ้าหนี้และบุคคลภายนอกที่ติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์ แต่การถือหุ้นตามส่วนแห่งเงินกู้ของสมาชิก โดยวิธีการหักจากจำนวนเงินกู้ทุกครั้งที่สมาชิกกู้เงิน เป็นการเพิ่มภาระหนี้และค่าใช้จ่ายแก่สมาชิก และประการสำคัญ คือสมาชิกมีความรู้สึกว่าได้ผลตอบแทนจากเงินปันผลตามหุ้นที่ได้รับจากสหกรณ์ไม่คุ้มค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องจ่ายให้สหกรณ์ เนื่องจากอัตราเงินปันผลที่ได้รับต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เสมอ ดังนั้น **การถือหุ้นในลักษณะการบังคับเช่นนี้ น่าจะไม่เป็นธรรมแก่สมาชิกผู้ถือหุ้น เพราะข้อปฏิบัติดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเหตุผล จึงไม่สามารถจูงใจสมาชิกให้ถือหุ้นในสหกรณ์ได้ด้วยความสมัครใจ**

2. การพัฒนาที่ยั่งยืนควรให้การศึกษาอบรมปลูกฝังค่านิยมให้สมาชิกรู้คุณค่าของการออมสามารถเข้าใจและพิจารณาเห็นประโยชน์จากการช่วยเหลือตนเอง การประหยัดและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมให้สหกรณ์รณรงค์การถือหุ้นเพิ่มของสมาชิกตามหลักความสามารถและความสมัครใจ เพื่อให้สหกรณ์มีเงินทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และอาจใช้เงินค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่ในสหกรณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดชั้นสมาชิกเพื่อสร้างความแตกต่างในการให้บริการเชิงธุรกิจและสวัสดิการ หรือใช้หุ้นเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการกำหนดวงเงินให้กู้แก่สมาชิก เช่น สมาชิกมีหุ้นไม่เกิน 10,000 บาท กู้ได้ไม่เกิน 50,000 บาท เป็นต้น

3. เพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มภาระหนี้และค่าใช้จ่ายแก่สมาชิก จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดปรับเปลี่ยนแนวทางการส่งเสริมจากการถือหุ้นตามส่วนของเงินกู้ มาเป็นการให้ความรู้สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกต่อการพัฒนาสหกรณ์ ตามข้อ 2 และหากสหกรณ์ประสงค์จะยกเลิกวิธีการถือหุ้นตามส่วนของเงินกู้และเปลี่ยนเป็นให้ความรู้และใช้หุ้นเป็นเงื่อนไขในการให้บริการแก่สมาชิกก็สามารถแก้ไขข้อบังคับในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแนะนำสหกรณ์พิจารณาทบทวนในเรื่องดังกล่าว
ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์**

(นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์

โทร. 0 2282 1226

โทรสาร 0 2282 1226

ที่ กษ 1101/11422

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

6 ตุลาคม 2543

เรื่อง ความหมายของสมาชิกสหภาพ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 เรื่อง กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสหภาพได้

ตามที่อ้างถึงนายทะเบียนสหกรณ์ได้ประกาศให้สหกรณ์ทุกประเภทสามารถรับสมาชิกสหภาพได้ แต่สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ยังไม่ทราบว่าจะสมาชิกสหภาพจะรับสมัครจากบุคคลใดได้บ้าง นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่จะรับสมาชิกสหภาพได้เข้าใจความหมายของคำว่า “สมาชิกสหภาพ” ไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถรับสมัครสมาชิกสหภาพได้ถูกต้อง จึงขอซักซ้อมความเข้าใจความหมายของคำว่า “สมาชิกสหภาพ” หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์แต่ละประเภท ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ (นักเรียน นักศึกษา บุคคลที่ไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลที่มีอาชีพอื่นจากที่กำหนดในข้อบังคับ หรือบุคคลที่มีภูมิฐานะอยู่นอกเขตดำเนินการของสหกรณ์) หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ (กลุ่มเกษตรกร สมาคม มูลนิธิ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด วัฒนาอาราม)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

บุญมี จันทรวงศ์

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. (02) 281 6875

โทรสาร (02) 282 6078

ที่ กษ 0216/05179

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

15 มีนาคม 2543

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการหักเงินบำเหน็จของสมาชิกเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์

เรียน คุณเจริญ ภูนุช

อ้างถึง หนังสือของท่าน ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์องค์การแก้ว จำกัด จะเรียกเงินกู้ทุกประเภทคืนจากสมาชิกโดยการหักจากเงินบำเหน็จที่สมาชิกสหกรณ์ (พนักงานองค์การแก้ว) จะได้รับกรณีออกจากงานอันเนื่องมาจากการจำหน่ายและยุบเลิกองค์การแก้ว ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 โดยท่านขอหารือในรายละเอียด 2 ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น ไม่มีผลผูกพันสหกรณ์ออมทรัพย์องค์การแก้ว จำกัด ซึ่งเป็นอีกนิติบุคคลหนึ่งแยกต่างหากจากองค์การแก้ว สหกรณ์ออมทรัพย์องค์การแก้ว จำกัด จึงยังคงมีสถานะภาพเป็นสหกรณ์เหมือนเดิมและจะเลิกจากการเป็นสหกรณ์ก็ต่อเมื่อมีเหตุใด ๆ ตามมาตรา 70 หรือมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และสมาชิกของสหกรณ์ก็ยังคงมีสิทธิและหน้าที่ตามข้อบังคับเหมือนเดิมทุกประการ เว้นแต่มีเหตุให้ขาดจากสมาชิกภาพตามข้อบังคับข้อ 9 ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงต้องปฏิบัติต่อสมาชิกตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ทุกประการ จึงตอบข้อหารือดังต่อไปนี้

1. เมื่อสมาชิกยังมีได้ลาออกจากสหกรณ์ และมีหนี้อยู่กับสหกรณ์ หากหนี้จำนวนใดถึงกำหนดชำระแล้วสมาชิกไม่ชำระหนี้ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจร้องขอให้หักเงินบำเหน็จของสมาชิกเพื่อชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระนั้นได้โดยความยินยอมของสมาชิก แต่ถ้าหากหนี้จำนวนใดยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่มีอำนาจเรียกให้ชำระก่อนกำหนด

2. เมื่อสมาชิกยังมีได้ลาออกจากสหกรณ์ และยังมีหนี้สินอยู่กับสหกรณ์ การชำระหนี้รายนั้นให้ปฏิบัติตามสัญญาเดิมทุกประการ แต่ถ้าหากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณาเห็นว่าหลักประกันเงินกู้รายใดเกิดบกพร่องก็มีอำนาจสั่งให้ผู้จัดการแก้ไขให้คืนตีภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ตามข้อบังคับข้อ 30 วรรคแรก ส่วนกรณีที่สมาชิกประสงค์ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หักเงินบำเหน็จแล้วนำไปซื้อหุ้นเพิ่มให้กับสมาชิกเพื่อเป็นหลักประกันหนี้เงินกู้เดิมสามารถกระทำได้ แต่สมาชิกแต่ละคนจะถือหุ้นเกินกว่าหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วไม่ได้ ตามมาตรา 33 (3) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. (02)2818301

สหกรณ์ออมทรัพย์องค์การแก้ว จำกัด
550 ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา
เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260

2 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ขอให้พิจารณาการหักเงินบำเหน็จเพื่อชำระหนี้ของสหกรณ์

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์องค์การแก้ว จำกัด
2. สำเนาหนังสือที่สมาชิกฯ ส่งให้คณะกรรมการสหกรณ์ฯ เมื่อ 14 ม.ค. 43

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 ได้จำหน่ายกิจการองค์การแก้ว และอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกายุบเลิกองค์การแก้วด้วยนั้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์องค์การแก้ว จำกัด จะดำเนินการเรียกเงินกู้ทุกประเภทคืนจากสมาชิกฯ โดยการส่งหักจากเงินบำเหน็จที่สมาชิกฯ ได้รับจากองค์การแก้วในกรณียุบเลิกองค์การแก้วทุกคน เพื่อชำระหนี้ของสมาชิกที่มีอยู่กับสหกรณ์ฯ ซึ่งสมาชิกฯ บางคนที่ไม่ขอลาออกจากสหกรณ์ฯ ก็ยินยอมให้หักบำเหน็จได้ตามข้อบังคับของสหกรณ์ฯ ตามข้อ 30 (1)

แต่เนื่องจากกระผมและสมาชิกฯ อีกส่วนหนึ่งมิได้ลาออกจากสหกรณ์ฯ ได้เสนอกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2543 ว่า กระผมกับสมาชิกฯ ที่มีได้ลาออกยินดีให้หักเงินบำเหน็จแต่ขอให้นำเงินจำนวนดังกล่าวมาซื้อหุ้นรวมกับหุ้นเดิมที่สมาชิกมีอยู่ เพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ยืมที่สมาชิกมีอยู่กับสหกรณ์ฯ และให้สมาชิกฯ ส่งค่างวดเงินกู้เป็นรายเดือนพร้อมดอกเบี้ยเท่าที่เคยส่งคืนเงินกู้เดิมต่อไปตามเอกสารดังแนบ

กระผมจึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาวินิจฉัยด้วยว่า

1. เมื่อสมาชิกมิได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกฯ ของสหกรณ์ฯ คณะกรรมการมีอำนาจหักเงินบำเหน็จเพื่อชำระหนี้ได้หรือไม่
2. ถ้าสมาชิกฯ ที่มีได้ลาออกแต่ยินยอมให้หักเงินบำเหน็จเท่าที่เป็นหนี้ต่อสหกรณ์ฯ เพื่อนำมาซื้อหุ้นเพิ่มเพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้เดิม และส่งเงินกู้ที่มีอยู่ตามสัญญาเงินกู้เดิมได้หรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาวินิจฉัยเมื่อได้ผลประการใดกรุณาแจ้งให้กระผมและคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ทราบด้วย เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เจริญ ภูษ

(นายเจริญ ภูษ)

สมาชิกเลขที่ 171

ที่ กษ 0216/ว. 36070

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

12 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง การหักหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด หรือมายังนายทะเบียนสหกรณ์กรณีที่สหกรณ์ไม่สามารถหักหนี้สินของสมาชิกจากเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเมื่อลูกจ้างออกจากบริษัทฯ หรือ ตายได้ เนื่องจากมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 กำหนดว่า “สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุน ไม่อาจโอนกันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี” ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้ตอบข้อหารือของสหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด ไปแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกิดความชัดเจนขึ้น จึงขอให้สหกรณ์ในหน่วยงานที่มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพถือปฏิบัติดังนี้ คือ ให้สมาชิกหรือผู้รับประโยชน์จากเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ มอบอำนาจให้สหกรณ์รับเงินจากกองทุนแทนสมาชิก ซึ่งสหกรณ์จะต้องนำเงินดังกล่าว (เช็คขีดคร่อมระบุชื่อสมาชิกหรือผู้รับประโยชน์) เข้าบัญชีของผู้นั้น ถึงแม้สหกรณ์ไม่อาจจะนำเงินมาหักชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ได้โดยตรงทันที แต่สหกรณ์จะได้ทราบว่าสมาชิกผู้นั้นได้พ้นสภาพจากการเป็นพนักงานของหน่วยงานนั้นแล้ว อันอาจจะทำให้ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกตามข้อบังคับของสหกรณ์บางสหกรณ์ และสหกรณ์จะทราบว่าสมาชิกมีเงินพอที่จะชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ได้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการติดตามหนี้ของสหกรณ์ หลังจากนั้นสมาชิกและสหกรณ์ชอบที่จะมีข้อตกลงในเรื่องที่จะหักหนี้สินระหว่างกัน เพราะในขั้นตอนนี้จะไม่เกี่ยวกับกองทุนเลี้ยงชีพแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งสหกรณ์จังหวัดเพื่อแจ้งให้สหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสงค์ วรรณเขจร**

(นายประสงค์ วรรณเขจร)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร.(02) 2818301

ที่ กษ 0216/15994

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

21 พฤษภาคม 2540

เรื่อง หารือการหักหนี้สินของสมาชิกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เรียน ประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด ที่ สอม. 142/2539
ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร. 0601/691 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2539

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์ขอหารือเรื่องการหักหนี้สินของสมาชิกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พร้อมทั้งขอคำแนะนำแนวทางการปฏิบัติในการหักหนี้สินของสมาชิก เพื่อไม่ให้เป็นภาระฝืดเคืองพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วขอเรียนว่า ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 มาตรา 24 กำหนดว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 23 สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนไม่อาจโอนกันได้ และไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี” นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีเจตนารมณ์ที่จะให้ลูกจ้างได้รับการสงเคราะห์เงินจากกองทุนอันเป็นการให้สวัสดิการและหลักประกันแก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงาน หรือถึงแก่ความตาย จึงห้ามมิให้มีการโอนสิทธิเรียกร้องจากกองทุน และเงินจากกองทุนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งคดี โดยมีข้อยกเว้นที่บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 23” ซึ่งสิทธิเรียกร้องจากกองทุนอาจโอนไปยังบุคคลอื่นและอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีได้ตามมาตรา 23 อยู่สองกรณี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ซึ่งเป็นการตีความของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฉะนั้น หากมิใช่กรณีตามข้อยกเว้นสองกรณีแล้ว สิทธิเรียกร้องเงินจากกองทุนย่อมไม่อาจโอนไปยังบุคคลอื่นหรืออยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ในกรณีของสหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด เมื่อเงินกองทุนบำเหน็จได้แปรสภาพเป็นเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว สหกรณ์จะหักหนี้สินของสมาชิกเมื่อออกจากบริษัทฯ โดยหักจากเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไม่ได้ ดังนั้น แนวทางปฏิบัติที่น่าจะกระทำได้ก็คือ สหกรณ์จะต้องทำความตกลงกับสมาชิก ขอให้สมาชิกมอบอำนาจให้สหกรณ์เป็นผู้รับเงินสำรองเลี้ยงชีพแทนสมาชิก เมื่อสมาชิกสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างของบริษัทฯ โดยมีต่อระบุว่าเพื่อการใดและการมอบอำนาจควรกระทำกันทุก ๆ ปี เมื่อสหกรณ์ได้รับเงินดังกล่าวแล้ว ก็เป็นเรื่องที่สหกรณ์จะต้องดำเนินการไปตามข้อตกลงที่สหกรณ์กับสมาชิกได้ทำไว้ต่อกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ณรงค์ ชูประกอบ**

(นายณรงค์ ชูประกอบ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร

โทร. 281-8301

ที่ สอม. 142/2539

สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด
548 ถนนสรรพาวุธ บางนา พระโขนง
กรุงเทพมหานคร 10260

19 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง การหักหนี้สินของสมาชิกจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

เรียน นายทะเบียนสหกรณ์ ผ่านเจ้าหน้าที่บริหารงานส่งเสริมสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2540 จำนวน 2 ชุด
2. สำเนาหนังสือสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง จำนวน 2 ชุด

ด้วยบริษัทไม้อัดไทย จำกัด เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งกระทรวงการคลังบังคับให้โอนเงินกองทุนบำเหน็จเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยบริษัทฯ ได้รับความอนุมัติให้ตั้งกองทุนฯ ได้ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ที่จะถึงนี้

ปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด หักหนี้สินของสมาชิกเมื่อออกจากบริษัทฯ โดยหักจากกองทุนบำเหน็จ แต่กองทุนบำเหน็จกำลังจะแปรสภาพเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งตาม พ.ร.บ. กองทุนนี้บริษัทฯ จะนำหนี้สินอื่นมาหักล้างและบังคับคดีไม่ได้ ตาม พ.ร.บ. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 หมวด 3 มาตรา 24

ปัญหาดังกล่าวนี้คิดว่าหลาย ๆ สหกรณ์กำลังประสบอยู่จึงใคร่ขอคำแนะนำจากนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อหาหนทางแก้ไขในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสาธ อุดลวิทย์**

(นายประสาธ อุดลวิทย์)

ประธานกรรมการดำเนินการ

สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทไม้อัดไทย จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์

โทรศัพท์ 744-9330-1

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับ
คณะกรรมการดำเนินการ**

ที่ กษ 1101/ 01106

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

19 มกราคม 2543

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์ ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์ ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ที่ 5638/2542 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด ได้หารือการเลือกตั้งคณะกรรมการในปีบัญชีของสหกรณ์ปี 2543 สหกรณ์มีกรรมการจำนวน 15 คน ในสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ ปี 2542 กรรมการต้องออกตามวาระ จำนวน 6 คน เหลือกรรมการดำรงตำแหน่งต่อไปจำนวน 9 คน แต่ข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดให้กรรมการดำเนินการอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และในวันประชุมใหญ่สามัญทุกปีให้กรรมการดำเนินการจำนวนกึ่งหนึ่งออกจากตำแหน่ง แล้วให้ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนเท่ากับจำนวนกรรมการดำเนินการที่ออกไป แต่ข้อเท็จจริงการเลือกตั้งกรรมการดังกล่าวข้างต้นของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามข้อบังคับ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ ปี 2542 มีกรรมการต้องออกตามวาระ จำนวน 6 คน เหลือกรรมการที่จะต้องดำรงตำแหน่งต่อไป จำนวน 9 คน สหกรณ์ฯ จะต้องให้กรรมการที่เหลืออยู่ จำนวน 9 คน บริหารงานของสหกรณ์ต่อไปตามที่กำหนดในข้อบังคับและมาตรา 136 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ ปี 2543 สหกรณ์จึงดำเนินการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สำหรับปี 2543 ที่ประชุมใหญ่ ไม่ต้องลงมติให้กรรมการที่เหลืออยู่จำนวน 9 คน เป็นกรรมการดำเนินการต่อไป เพราะกรรมการที่เหลืออยู่ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 136 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ที่ประชุมใหญ่สามัญจะให้มีการเพิ่มกรรมการจำนวน 15 คน โดยมีการเลือกกรรมการเพิ่มอีกจำนวน 6 คน มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 1 ปี หรือกรรมการที่เหลือ 9 คน ขอลาออก 2 คน เหลือกรรมการ 7 คน จะเลือกกรรมการเพิ่ม 8 คน มีวาระอยู่ 2 ปี ไม่สามารถทำได้เพราะขัดมาตรา 50 และมาตรา 136 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เมื่อข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น สหกรณ์จะต้องให้คณะกรรมการดำเนินการที่เหลืออยู่จำนวน 9 คน บริหารงานของสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**
(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์
สำนักงานเลขานุการกรม
โทร. 2816875
โทรสาร 2826078

ที่ กษ 1101/11442

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

4 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง การค้าประกันของคณะกรรมการของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ตามที่สหกรณ์ต่าง ๆ ได้กู้ยืมเงินไปจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เช่น ธนาคาร สหกรณ์ หรือส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องมีอสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์มาจำนองค้าประกันให้ค้ำกับหนี้ที่มีอยู่ หากไม่เพียงพอหรือไม่มียอสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์ ก็จะทำให้คณะกรรมการของสหกรณ์นั้น ๆ ค้าประกันให้ค้ำกับหนี้ที่มีอยู่นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ขอเรียนว่า สัญญาค้าประกัน คือ การประกันหนี้ด้วยบุคคล มีความหมายว่า ผู้ค้าประกันผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ เพื่อชำระหนี้แทนลูกหนี้ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น สัญญาค้าประกันต้องมีบุคคลเกี่ยวข้องสามฝ่ายเสมอได้แก่ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ค้าประกัน โดยหลักแห่งสัญญาการค้าประกัน ลูกหนี้กับ ผู้ค้าประกันเป็นบุคคลคนเดียวกันไม่ได้ ถ้ากรรมการของสหกรณ์ลงชื่อในสัญญาผู้และสัญญาการค้าประกัน ในฐานะผู้แทนสหกรณ์จะมีผลทำให้ลูกหนี้กับผู้ค้าประกันเป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักกฎหมาย ฉะนั้น กรรมการจึงลงชื่อในสัญญาการค้าประกันได้เพียงฐานะส่วนตัวเท่านั้น

อนึ่ง การให้กรรมการทำสัญญาการค้าประกันหนี้ หมายความว่า บุคคลที่จะเป็นผู้ทำสัญญาการค้าประกันหนี้ได้ต้องมีคุณสมบัติเป็นกรรมการของสหกรณ์ที่ภูมิลำเนา มีได้หมายความว่าให้ทำในฐานะผู้แทนสหกรณ์ แต่ถ้าทำสัญญาการค้าประกันเสร็จแล้ว แม้ภายหลังผู้ค้าประกันจะพ้นจากกรรมการแล้วก็ตามไม่มีผลให้สัญญาการค้าประกันนั้นเสียไป ยังคงผูกพันผู้ค้าประกันตลอดไป จนกว่าเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว

การให้คณะกรรมการค้าประกันหนี้ของสหกรณ์ในฐานะส่วนตัวมีเหตุผลเพื่อให้กรรมการมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการที่สหกรณ์กู้ยืมเงินโดยต้องช่วยกันคิด ช่วยกันตัดสินใจและช่วยกันตรวจสอบติดตามและดูแลการใช้จ่ายเงินร่วมกัน ไม่สามารถละทิ้งหน้าที่ความรับผิดชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอทราบ เพื่อชี้แจงแก่สหกรณ์ต่อไปด้วย จักขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2816875

โทรสาร (02) 2826078

ที่ กษ 1110/8617

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

16 สิงหาคม 2542

เรื่อง คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้รับการหารือถึงแนวทางปฏิบัติตามมาตรา 50 และมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในประเด็นเหล่านี้ ได้แก่ การจับฉลากออกหนึ่งในสองจะนับอย่างไร ในกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีจำนวนเลขคี่ ประธานกรรมการจะต้องจับฉลากออกด้วยหรือไม่, วิธีการเลือกตั้งประธานกรรมการจะเลือกตั้งก่อนหรือพร้อมกับกรรมการอื่น หรือเลือกกรรมการทั้งหมดมาก่อนแล้วให้สมาชิกเลือกประธานกรรมการจากกรรมการอีกครั้งหนึ่ง (เนื่องจากกรรมการก็เป็นสมาชิกอยู่แล้ว) และสหกรณ์จะกำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการมากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ได้แก่ สมาชิกซึ่งเคยผิดนัดการชำระหนี้ห้ามมิให้เป็นกรรมการ โดยระบุไว้ในข้อบังคับจะได้หรือไม่

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. กรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีจำนวนเป็นเลขคี่ ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบ 1 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง กรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของจำนวนกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด ควรแนะนำให้กำหนดในข้อบังคับว่า “ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมด (เศษของจำนวนกรรมการที่เหลือให้ ปัดขึ้น).....”
2. ประธานกรรมการ คือ กรรมการดำเนินการสหกรณ์คนหนึ่ง จึงต้องจับฉลากออกด้วย
3. กฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีการเลือกตั้งประธานกรรมการไว้ จึงยอมอยู่ที่ที่ประชุมใหญ่ที่จะกำหนดวิธีการขึ้น ที่สำคัญคือ ประธานกรรมการต้องให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก
4. สหกรณ์สามารถกำหนดลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการมากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ได้แก่ สมาชิกซึ่งเคยผิดนัดการชำระหนี้ห้ามมิให้เป็นกรรมการ โดยระบุไว้ในข้อบังคับสหกรณ์ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ออมทรัพย์ทราบ และถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประทีน ศุภนคร

(นายประทีน ศุภนคร)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2825853

โทรสาร (02) 2825852, 2813095 ต่อ 702 - 706

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับ
ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์**

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย โทร. 02282 6595

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cpd_rlo@cpd.go.th <http://webhost.cpd.go.th/rlo>

ที่ กษ 1115/12418

วันที่ 18 ตุลาคม 2554

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้ความเห็นชอบระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 และสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาตามหมายเลขคดีแดงที่ อ.179/2554 เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2554 ให้เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่อง การรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 เนื่องจากเห็นว่าข้อกำหนดตามระเบียบฯ มีลักษณะใช้บังคับกับสหกรณ์ จึงไม่ชอบด้วยมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (รายละเอียดตาม คำพิพากษาที่แนบ)

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่อง การรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2554 ตามที่แนบมาพร้อมนี้

2. เพื่อส่งเสริมระบบสหกรณ์ให้พัฒนาด้วยความมั่นคงและปกป้องผลประโยชน์ของสหกรณ์ ในการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นตามนัยคำพิพากษา รวมทั้งเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ จึงให้ ยกเลิกหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/083 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2553 และให้รองนายทะเบียน สหกรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 พื้นที่ 2 หรือสหกรณ์จังหวัด ถือปฏิบัติในการให้ความเห็นชอบระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นตามความมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้เป็นไปตามร่างระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นที่ได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว ตามที่แนบมาพร้อมนี้ สำหรับสหกรณ์ใด ได้ถือใช้ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นเป็นไปตามร่าง ก็ให้ถือว่าได้รับความเห็นชอบจาก นายทะเบียนสหกรณ์แล้ว และให้ส่งสำเนาระเบียบให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

(ลงชื่อ) สมชาย ชาญณรงค์กุล

(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์
ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547
พ.ศ. 2554

โดยที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาตามหมายเลขคดีแดงที่ อ.179/2554 เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2554 ให้เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547

อาศัยอำนาจตามมาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2549 และมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2554”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547

ประกาศ ณ วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) **สมชาย ชาญณรงค์กุล**
(นายสมชาย ชาญณรงค์กุล)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

(ร่าง)

ระเบียบสหกรณ์จำกัด
ว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ..... และข้อ..... ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งที่...../..... เมื่อวันที่..... ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น โดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

หมวด 1
ข้อกำหนดทั่วไป

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น พ.ศ.”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์จำกัด

“ผู้ฝาก” หมายความว่า สหกรณ์ผู้ฝากเงิน

ข้อ 4. สหกรณ์รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นได้ 2 ประเภท คือ

(1) เงินฝากออมทรัพย์

(2) เงินฝากประจำ

หมวด 2
การเปิดบัญชีและการฝากเงิน

ข้อ 5. สหกรณ์ที่ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ 4 ให้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์ด้วยตนเอง และต้องยื่นหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝากตามแบบของสหกรณ์ โดยมีรายการครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแบบหนังสือขอเปิดบัญชียื่น

ข้อ 6. พร้อมกับหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝาก ผู้ฝากต้องให้ตัวอย่างลายมือชื่อของตัวแทนซึ่งเป็นผู้มีอำนาจถอนเงิน ตลอดจนให้เงื่อนไขเกี่ยวกับเงินฝากที่เปิดบัญชียื่นไว้ต่อสหกรณ์

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้ จะมีผลต่อเมื่อผู้ฝากได้แจ้งเป็นหนังสือต่อสหกรณ์ และสหกรณ์ได้พิจารณาเห็นเป็นการถูกต้องและตอบรับแล้ว

ลายมือชื่อทุกกรณีเกี่ยวกับเงินฝากให้ใช้อักษรไทยและเขียนด้วยหมึก ทั้งต้องเขียนด้วยลายมือของผู้นำฝาก สหกรณ์จะไม่รับรู้การใช้ตราประทับแทนลายมือชื่อ

ข้อ 7. ผู้ฝากสามารถเปิดบัญชีเงินฝาก ได้ดังนี้

(1) **เงินฝากออมทรัพย์** ผู้ฝากรายหนึ่งอาจเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ในสหกรณ์นี้ได้ โดยจำนวนเงินฝากในบัญชีนั้นในเวลาหนึ่งเวลาใดต้องไม่น้อยกว่าบาท และผู้ฝากจะส่งเงินฝากเพิ่มขึ้นเมื่อใดโดยจำนวนเท่าใดก็ได้

(2) **เงินฝากประจำ** เงินฝากประจำรายหนึ่ง ๆ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า บาท และระยะเวลาฝากต้องไม่น้อยกว่า.....เดือน

ข้อ 8. ในการเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ 7 สหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝากยึดถือไว้

สมุดคู่ฝากนั้นผู้ฝากต้องรักษาไว้เพื่อให้สหกรณ์ลงบันทึกรายการเงินฝาก ดอกเบี้ย เงินถอนและเงินคงเหลือบรรดาที่มีขึ้นทุกราย

การลงบันทึกรายการต่าง ๆ ในสมุดคู่ฝากนั้น จะกระทำได้แต่โดยทางฝ่ายสหกรณ์ ซึ่งประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือเหรัญญิก หรือผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย คนหนึ่งคนใดเป็นผู้ลงลายมือชื่อย่อกำกับไว้เป็นสำคัญ การลงบันทึกรายการในสมุดคู่ฝากโดยไม่เป็นไปตามที่กล่าวนี้ย่อมไม่มีผลผูกพันสหกรณ์ อนึ่ง ถ้าผู้ฝากตรวจพบว่ารายการใดในสมุดคู่ฝากคลาดเคลื่อน ต้องแจ้งต่อสหกรณ์เพื่อแก้ไขให้ จะแก้ไขโดยประการอื่นไม่ได้

สมุดคู่ฝากเล่มที่ใช้เต็มแล้วหรือชำรุดจนใช้การไม่ได้ให้นำมาขึ้นต่อสหกรณ์เพื่อจะได้ยกเลิกสมุดคู่ฝากเล่มนั้น และโอนยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากใหม่ ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป สมุดคู่ฝากเล่มที่ยกเลิกนั้นผู้ฝากจะรับไปก็ได้

ผู้ฝากต้องเก็บรักษาสมุดคู่ฝากของตนไว้ในที่ปลอดภัย ถ้าสมุดคู่ฝากหายผู้ฝากต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสหกรณ์โดยมิชักช้า สหกรณ์จะนำยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากเล่มใหม่ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป ส่วนสมุดคู่ฝากเล่มที่หายให้ยกเลิก

ในกรณีที่สหกรณ์ออกสมุดคู่ฝากให้แก่ผู้ฝากครั้งแรกก็ดี หรือออกเล่มใหม่ให้ต่อจากเล่มก่อนซึ่งลงรายการเต็มแล้วก็ดี หรือชำรุดใช้การไม่ได้ก็ดี สหกรณ์จะไม่คิดค่าธรรมเนียม แต่กรณีที่สมุดคู่ฝากของผู้ฝากคนใดสูญหาย สหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากเล่มใหม่ให้โดยคิดค่าธรรมเนียมเล่มละ บาท

ข้อ 9. ในการส่งเงินเข้าบัญชีเงินฝากทุกครั้ง ให้ทำใบส่งเงินตามแบบพิมพ์ที่สหกรณ์กำหนดยื่นพร้อมด้วยสมุดคู่ฝากและจำนวนเงินฝากต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์ ทั้งนี้ ผู้ฝากหรือผู้อื่นจะเป็นผู้ส่งเงินก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ลงบันทึกรายการจำนวนเงินฝากที่ได้รับนั้นในสมุดคู่ฝาก และตรวจสอบเป็นการถูกต้องแล้ว สหกรณ์จะคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

ข้อ 10. ถ้าส่งเช็คเข้าบัญชีเงินฝาก ต้องขีดคร่อมเช็คก่อน สหกรณ์สงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่จ่ายเงินถอนจากรายการเช่นนั้น จนกว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้ว

หมวด 3

การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการคิดดอกเบี้ย วิธีการคิดดอกเบี้ยและการจ่ายดอกเบี้ย

ข้อ 11. สหกรณ์จะให้ดอกเบี้ยเงินฝากทุกประเภทตามข้อ 4 ในอัตราไม่เกินร้อยละ.....ต่อปี โดยจะได้ประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ให้คำนวณเป็นรายวันตามยอดเงินคงเหลือ และสหกรณ์จะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ให้ผู้ฝากรีบยื่นสมุดคู่ฝาก ณ สำนักงานสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์บันทึกรายการดอกเบี้ยให้

ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ สหกรณ์จะคำนวณและจ่ายดอกเบี้ยให้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาการฝาก สำหรับเงินฝากที่ถอนก่อนกำหนดโดยได้รับอนุญาตจากสหกรณ์ตามข้อ 13 สหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยให้ตามจำนวนเดือนเต็ม

กรณีถอนเงินฝากประจำในระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือน สหกรณ์จะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้

ถ้าผู้ฝากไม่ถอนเงินฝากประจำเมื่อครบกำหนดพร้อมดอกเบี้ย จนพ้นกำหนดไปอีกเจ็ดวัน ก็เป็นอันถือว่าผู้ฝากตกลงฝากต้นเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยต่อไปอีกเท่าระยะเวลาเดิม

หมวด 4

การถอนเงินฝากและการปิดบัญชี

ข้อ 12. การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากต้องใช้ใบถอนเงินตามแบบของสหกรณ์

ในการถอนเงินฝาก ผู้มีอำนาจถอนเงินตามที่ได้ให้ตัวอย่างลายมือชื่อไว้ต่อสหกรณ์ ควรมารับเงินที่สำนักงานสหกรณ์ด้วยตนเอง และต้องยื่นใบถอนเงินฝากโดยลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้ นั้น พร้อมกับสมุดคู่ฝากต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ถ้าผู้มีอำนาจถอนเงินฝากจะมอบให้ผู้อื่นรับเงินแทนก็ต้องทำใบถอนเงินฝาก และต้องมอบอำนาจให้รับเงินแทนเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนด ทั้งนี้ โดยลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้ แล้วมอบให้ผู้รับมอบอำนาจยื่นใบถอนเงินฝากนั้น พร้อมด้วยสมุดคู่ฝากต่อเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์ในการนี้สหกรณ์จะเรียกหลักฐานพิสูจน์ตัวผู้รับมอบอำนาจก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ตรวจถูกต้องแล้วจะจ่ายเงินถอนให้ และลงรายการเงินถอนพร้อมทั้งเงินคงเหลือในสมุดคู่ฝาก แล้วคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

อนึ่ง การเขียนใบถอนเงินฝากให้เขียนด้วยหมึก ถ้ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ผู้มีอำนาจถอนเงินต้องลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้กำกับด้วย

ข้อ 13. การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์นั้น จะถอนเมื่อใด จำนวนเท่าใดก็ได้

ส่วนการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากประจำนั้น ผู้ฝากย่อมไม่มีสิทธิถอนเงินก่อนครบกำหนด แต่เมื่อผู้ฝากยื่นคำขอเป็นหนังสือโดยชี้แจงความจำเป็น สหกรณ์จะยอมให้ถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดก็ได้

ข้อ 14. ผู้ฝากจะถอนเงินฝากคงเหลือทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีเงินฝากของตนเมื่อใดก็ได้ ให้ผู้มีอำนาจถอนเงินจดแจ้งไว้ทำรายการจำนวนเงินในใบถอนเงินฝากด้วยว่า “เพื่อปิดบัญชี”

ข้อ 15. ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เห็นว่าผู้ฝากฝากเงินระเบียบนี้ หรือก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่สหกรณ์ หรือเห็นว่ามีความสมควรที่จะปิดบัญชีเงินฝากของผู้ฝาก สหกรณ์ จะไม่รับเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ฝากอีก และให้ผู้ฝากถอนเงินคงเหลือทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีเงินฝากของตน ทั้งนี้ สหกรณ์จะแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ฝาก

ข้อ 16. การถอนเงินฝากเพื่อปิดบัญชีตามข้อ 14 สหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้ตามข้อ 11 ถึงวันก่อนวันถอนหนึ่งวัน เว้นแต่การปิดบัญชีเงินฝากในกรณีผู้ฝากฝากเงินระเบียบตามข้อ 15 สหกรณ์ จะคำนวณดอกเบี้ยให้ถึงก่อนวันที่แจ้งหนึ่งวัน และสหกรณ์จะไม่ให้ดอกเบี้ยอีก ไม่ว่าผู้ฝากจะถอนเงินเมื่อใด

เมื่อสหกรณ์ได้จ่ายเงินคืนผู้ฝากแล้ว จะยกเลิกสมุดคู่ฝากสำหรับบัญชีนั้น

ข้อ 17. ในกรณีที่มีความจำเป็น สหกรณ์สงวนสิทธิ์ที่จะไม่รับฝากเงินก็ได้ แต่กรณีที่มีจำนวนยอดเงินรับฝากในเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อรวมกับหนี้การกู้ยืมเงินจากภายนอกและหนี้ในฐานะผู้ค้าประกัน จะเกินวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบไว้ สหกรณ์สงวนสิทธิ์ที่จะไม่รับฝากเงิน

ประกาศ ณ วันที่.....พ.ศ.

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

คดีหมายเลขดำที่ อ. 448/2550

ศาลปกครองสูงสุด
คำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี (อุทธรณ์คำพิพากษา)

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

วันที่ 3 เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช 2553

ผู้ฟ้องคดี นายเสริมศักดิ์ เทียมไธ่ ที่ 1
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครสวรรค์ จำกัด ที่ 2

ผู้ถูกฟ้องคดี นายทะเบียนสหกรณ์

ผู้อุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง

ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ 1922/2548 หมายเลขแดงที่ 729/2550
ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

เสนอต่อ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด องค์คณะที่ 2

ตุลาการผู้แถลงคดีได้พิจารณาสำนวนคดีนี้พร้อมทั้งบันทึกของตุลาการเจ้าของสำนวนแล้ว
ขอเสนอคำแถลงการณ์ต่อองค์คณะเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

1. ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า
มาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจรับฝากเงินประเภท
ออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบ
จากนายทะเบียนสหกรณ์ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นกรณีที่กฎหมายให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจให้
ความเห็นชอบระเบียบการรับฝากเงินของแต่ละสหกรณ์และเมื่อสหกรณ์ได้รับความเห็นชอบในระเบียบ
การรับฝากเงินดังกล่าวแล้ว สหกรณ์ก็จะต้องถือปฏิบัติในการรับฝากเงินตามระเบียบดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดี
จึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ออกระเบียบหรือคำสั่ง
ใดเพื่อบังคับกับสหกรณ์ในเรื่องการรับฝากเงินนอกเหนือไปจากระเบียบการรับฝากเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้
ให้ความเห็นชอบแล้วได้ การออกระเบียบบนยทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์
ถือปฏิบัติในการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยข้อ 5 ของ
ระเบียบดังกล่าว กำหนดว่า ในการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น จำนวนยอดเงินรับฝากในเวลาใดเวลาหนึ่ง
เมื่อรวมกับหนี้การกู้ยืมเงินจากภายนอกและหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกัน จะเกินวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกัน
ประจำปีของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ที่ประชุมใหญ่กำหนด และนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

ไม่ได้ จึงเป็นการออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ศาลปกครองชั้นต้นควรพิพากษาให้เพิกถอนระเบียบดังกล่าว การที่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า ระเบียบดังกล่าวเป็นเพียงหลักเกณฑ์แนวทางการประกอบ การใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบระเบียบการรับฝากเงินของสหกรณ์ตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นฟ้องด้วยเพราะวิญญูชนโดยทั่วไปหรือแม้แต่ศาลปกครองชั้นต้น เมื่อได้อ่านระเบียบดังกล่าวและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 แล้ว ก็ต้องเข้าใจว่า เป็นกฎที่ออกมาเพื่อใช้บังคับกับสหกรณ์ และชุมนุมสหกรณ์ ดังที่ศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยในคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครอง หรือยกคำขอทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครอง คดีหมายเลขดำที่ 1922/2548 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542 ว่า ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 และระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 มีสภาพเป็น กฎที่มีผลบังคับกับสหกรณ์อื่นทั่วประเทศที่จะต้องถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน แต่ข้อความดังกล่าว ไม่ปรากฏในคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ทราบสาเหตุ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงขอคัดค้าน คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ว่าระเบียบและคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ทั้งสองฉบับไม่มี สภาพเป็นกฎเป็นเพียงหลักเกณฑ์แนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดให้กับสหกรณ์หรือจังหวัดผู้รับมอบอำนาจ ตามข้อ 4.4 (14) และ (15) ของคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 837/2546 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 ไม่ใช่บังคับกับสหกรณ์และไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ทำให้ผู้ฟ้องคดี ทั้งสองไม่มีสิทธิฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า สมควรที่ศาลปกครองสูงสุดจะแก้คำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้นเป็นเพิกถอนระเบียบและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ทั้งสองดังกล่าวผู้ฟ้องคดี ทั้งสองเห็นว่า หลักเกณฑ์แนวทางตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือ ค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ขัดต่อมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพราะบทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจสหกรณ์ กู้เงินและค้ำประกันภายในวงเงินที่ นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ ไม่ใช่วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อนนี้ผูกพันได้ในภายหน้า ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว อันหมายถึงจำนวนเงินที่สหกรณ์กู้ได้ไม่เกินจำนวนที่ นายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และขัดต่อมาตรา 650 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ที่กล่าวว่าสัญญาจะสมบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สิน ดังนั้น สัญญากู้เงินในเมื่อยังไม่มี การส่งมอบทรัพย์สิน จึงไม่นับเป็นเงินกู้ของสหกรณ์ ประกาศดังกล่าวของนายทะเบียนสหกรณ์ที่ให้ รวมเงินกู้ที่ยังไม่ได้รับเงินเป็นเงินกู้จึงขัดต่อบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดี ที่ 2 ได้รับความเดือดร้อนจากระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีที่ 1 เป็นผู้จัดการและ ผู้ถือหุ้นของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายด้วย ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงมีสิทธิ ฟ้องคดี ขอศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นเพิกถอน ระเบียบและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวทั้งสองฉบับ

2. ตลกาการผู้แกลงคดีได้ตรวจพิจารณาเอกสารดังต่อไปนี้
 - (1) คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 และ คำฟ้องเพิ่มเติมของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ลงวันที่ 5 มกราคม 2549
 - (2) คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ 13 มีนาคม 2549
 - (3) คำคัดค้านคำให้การของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ลงวันที่ 4 เมษายน 2549
 - (4) คำให้การเพิ่มเติมของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2549
 - (5) คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2550
 - (6) คำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2550รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ในสำนวนคดีด้วยแล้ว
3. ตลกาการผู้แกลงคดีได้พิจารณาบทกฎหมายและกฎที่สำคัญดังต่อไปนี้ ประกอบด้วยแล้ว
 - (1) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
 - (2) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
 - (3) ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543
4. เมื่อพิจารณาคำฟ้อง คำฟ้องเพิ่มเติม คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม คำอุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ และเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนคดีแล้ว
ตุลาการผู้แกลงคดีรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ฟ้องคดีที่ 1 เป็นสมาชิกและเป็นผู้จัดการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นนายทะเบียนสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้ออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยข้อ 5 ของระเบียบดังกล่าว กำหนดว่า ในการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นจำนวนยอดเงินฝากในเวลาใดเวลาหนึ่งเมื่อรวมกับหนี้การกู้ยืมเงินจากภายนอกและหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกัน จะเกินวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ที่ประชุมใหญ่กำหนดและนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบไม่ได้ และได้ออกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายถึง 1. วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้ภาระผูกพันได้ในภายในหน้าซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแล้ว 2. วงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้วประกอบด้วย 2.1 วงเงินกู้ยืมรวมของทุกสัญญาที่มีพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายในหน้า เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชี สัญญาเงินกู้ที่ระบุนการจ่ายเงินกู้หลายงวด เป็นต้น 2.2 จำนวนเงินกู้คงเหลือของทุกสัญญาที่ระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์รับเงินกู้เพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว 2.3 จำนวนเงินที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่นซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้ชำระเงินตามทีระบุในตัวสัญญาใช้เงิน และ 3. วงเงินและจำนวนเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันคงเหลือ หมายถึง วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ตามข้อ 1 หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้วตามข้อ 2 โดยในขณะที่ฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้รับความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมจากผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงิน

2,000 ล้านบาท ได้กู้ยืมเงินและได้รับเงินไปแล้วจำนวน 1,900 ล้านบาท และได้ทำสัญญากู้เงินเกินบัญชีจากสถาบันการเงินอื่นอีก จำนวน 68 ล้านบาท แต่ยังไม่ได้รับเงิน โดยผลจากระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ 2 รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นหรือกู้ยืมเงินเพิ่มได้อีกเพียง 32 ล้านบาท ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าการออกระเบียบและประกาศดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการออกระเบียบและประกาศโดยไม่มีอำนาจและเป็นการขัดต่อกฎหมาย จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ (1) เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 และ (2) เพิกถอนประกาศนายทะเบียนสหกรณ์เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547

5. ตุลาการผู้แถลงคดีเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลในการวินิจฉัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ประเด็นเกี่ยวกับอำนาจศาลและเงื่อนไขในการอุทธรณ์

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2550 คดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุดที่จะพิจารณาพิพากษามาตรา 11 (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และเป็นการยื่นคำอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษามาตรา 73 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และเป็นคำอุทธรณ์ที่มีรายการครบถ้วนตามข้อ 101 วรรคหนึ่ง ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 ดังนั้นศาลปกครองสูงสุดจึงมีอำนาจรับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองไว้พิจารณาพิพากษาได้

5.2 ประเด็นที่เป็นเนื้อหาของคดี

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองรวม 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้หรือไม่

เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ 1 เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัด และเป็นผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัด ตามคำสั่งสหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัด ที่ 10/2548 ลงวันที่ 4 มกราคม 2548 ผู้ฟ้องคดีที่ 2 เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 37 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย จึงฟ้องคดีต่อศาลขอให้เพิกถอนระเบียบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับแก่สหกรณ์ต่าง ๆ เป็นการทั่วไปได้มุ่งหมายแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ จึงมีลักษณะเป็นกฎหมายตามนัยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

เมื่อระเบียบดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ที่รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น จึงมีผลกระทบต่อโดยตรงต่อการดำเนินกิจการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 หาได้มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ 1 ที่เป็นเพียงสมาชิกและผู้แทนผู้ฟ้องคดีที่ 2 ในการดำเนินกิจการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งมีสิทธิและหน้าที่จำกัดเพียงเท่าที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และข้อบังคับของสหกรณ์ฯ กำหนดไว้ ผู้ฟ้องคดีที่ 2 จึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลขอให้เพิกถอนระเบียบดังกล่าวได้ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ 1 มิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกระเบียบดังกล่าวที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลขอให้เพิกถอนระเบียบดังกล่าวตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องขอให้เพิกถอนประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2543 เนื่องจากออกโดยไม่อำนาจตามกฎหมายนั้น เห็นว่า มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดว่า การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์จะต้องจำกัดอยู่ในวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากฎหมายได้ให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ใช้ดุลพินิจในการให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ และเพื่อให้การใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนสหกรณ์สัมฤทธิ์ผลตามความประสงค์ของกฎหมาย จึงจำเป็นที่นายทะเบียนสหกรณ์จะต้องมีหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติงานที่มีความชัดเจน ซึ่งการออกประกาศดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีมีลักษณะเป็นเพียงการแจ้งให้ทราบถึงกรอบแนวทางการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีในการพิจารณาอนุมัติวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์เท่านั้น หาได้มีผลกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกประกาศดังกล่าวที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลขอให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีออกกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เห็นว่า มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดว่า ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) รับจดทะเบียน ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น...(8) ออกระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้ (1)...(5) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า ระเบียบดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในการออกระเบียบหรือคำสั่งใดเพื่อบังคับ

กับสหกรณ์ในเรื่องการรับฝากเงินนอกเหนือไปจากระเบียบการรับฝากเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้ความเห็นแล้วได้นั้น เห็นว่า จากบทบัญญัติมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (1) และ (8) ประกอบมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลการดำเนินการของสหกรณ์ โดยในส่วนของกรกำกับดูแลการดำเนินการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นของสหกรณ์ต่าง ๆ นั้น พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่เพียงพิจารณาให้ความเห็นชอบกับระเบียบของสหกรณ์เกี่ยวกับการรับฝากเงินดังกล่าว อันเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับฝากเงินดังกล่าว อันเป็นการก้าวล่วงการดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 จึงเป็นการออกกฎโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย สมควรที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาเพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองในประเด็นนี้ฟังขึ้นที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ตุลาการผู้แถลงคดีเห็นพ้องด้วยบางส่วน

โดยสรุปตุลาการผู้แถลงคดีเห็นควรพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

นายณัฐ รัฐอมฤต

ตุลาการหัวหน้าศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี

ให้ความเห็นชอบไม่ได้ และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ได้ให้คำนิยามวงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ ให้หมายความรวมถึงวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว ไม่ว่าจะเป็นวงเงินกู้ยืมรวมของทุกสัญญาที่มีพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายในจำนวนเงินกู้คงเหลือของทุกสัญญาที่ระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์รับเงินกู้ยืมเพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว และจำนวนเงินที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่นซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้ชำระเงินตามที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงินโดยในปัจจุบันผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้รับความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมจากผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงิน 2,000 ล้านบาท ได้กู้เงินและรับเงินกู้ไปแล้ว 1,900 ล้านบาท และได้ทำสัญญากู้เงินเบิกเกินบัญชีจากสถาบันการเงินอื่นอีกจำนวน 68 ล้านบาท แต่ยังไม่ได้รับเงิน ซึ่งหากเป็นไปตามระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีที่ 2 สามารถรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นและหรือกู้เงินได้อีกเพียง 32 ล้านบาท เท่านั้น ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดความหมายของวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบ รวมไปถึงวงเงินกู้ยืมที่ยังไม่ได้รับเงินหรือวงเงินกู้ยืมที่มีพันธะผูกพันในภายหน้าด้วยนั้นไม่ถูกต้อง เพราะจำนวนเงินกุดังกล่าวผู้ฟ้องคดียังมิได้รับเงินที่แท้จริง ระเบียบและประกาศดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามมาตรา 650 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ 2 ไม่สามารถรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น และหรือกู้ยืมเงินได้เต็มตามจำนวนเงินกู้ยืมที่ผู้ถูกฟ้องคดีให้ความเห็นชอบจำนวน 2,000 ล้านบาท และเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเดือดร้อนเสียหายเนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้ขอกู้เงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาปากน้ำโพ จำนวน 100 ล้านบาท เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2548 แต่ธนาคารดังกล่าวไม่สามารถให้กู้ได้เนื่องจากต้องถือปฏิบัติตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีปรากฏตามหนังสือ ที่ สธ. (นว) 2240/2548 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2548 และที่ประชุมของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ครั้งที่ 24/2548 เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2548 ได้พิจารณาและมีมติว่าระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้ได้รับความเสียหาย จึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

1. เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547

2. เพิกถอนประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้มีคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีที่ 2 รับฝากเงินกับสหกรณ์อื่นและชุมนุมสหกรณ์ได้โดยไม่เกี่ยวข้องกับวงเงินกู้ยืมและค้ำประกันแม้วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของผู้ฟ้องคดีที่ 2 เต็มตามวงเงินกู้ยืมและค้ำประกันที่ผู้ถูกฟ้องคดีให้ความเห็นชอบไว้แล้ว และให้ผู้ฟ้องคดีที่ 2 กู้ยืมเงินและรับเงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นได้เต็มวงเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้ความเห็นชอบไว้ โดยไม่รวมพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายใน เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชี สัญญาเงินกู้ที่ระบุการจ่ายเงินกู้หลายงวด เป็นต้น ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งยกคำขอทุลาการบังคับของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ฟ้องคดีที่ 1 เป็นผู้จัดการสหกรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งระเบียนนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนियามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น มีผลผูกพันและบังคับต่อผู้ฟ้องคดีที่ 2 หาได้บังคับโดยตรงต่อผู้ฟ้องคดีที่ 1 ไม่ ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหายที่จะฟ้องคดีนี้ได้ อีกทั้งระเบียบและประกาศดังกล่าวมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปโดยไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้แก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ เนื่องจากให้ใช้บังคับกับสหกรณ์ทั่วราชอาณาจักรจึงมีสภาพเป็นกฎซึ่งกฎดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายจากการออกกฎไว้เป็นการเฉพาะ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ทันทีภายในระยะเวลา 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รู้ถึงกฎดังกล่าวตั้งแต่วันที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์มีหนังสือแจ้งให้ทราบตามหนังสือ ที่ นว 0010/9724 ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2547 ส่งถึงผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเวลาอย่างช้าที่สุดที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองควรรู้ถึงกฎดังกล่าวคือวันที่ 8 ธันวาคม 2547 หากจะฟ้องคดีต้องฟ้องภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2547 ดังนั้น การฟ้องคดีนี้จึงเป็นการฟ้องคดีที่ล่วงเลยระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว ส่วนคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสองนั้นคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโดยมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (1) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นรวมทั้งให้มีอำนาจออกระเบียบหรือคำสั่งเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และโดยที่มาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติให้การกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันของสหกรณ์จะต้องจำกัดอยู่ภายในวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ จากบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการกำหนดให้สหกรณ์กระทำการได้ภายใต้ความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจเพื่อพิจารณาหรือวางหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวได้เพื่อประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์ ความมั่นคงในกิจการสหกรณ์ และเพื่อคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในมาตรา 85 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งบังคับใช้อยู่ในขณะที่ฟ้องคดีที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ ประกอบกับภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ สหกรณ์ซึ่งมีฐานะมั่นคงเกิดสภาวะเงินล้นจะนำเงินไปฝากไว้กับสหกรณ์อื่นที่ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์ โดยสหกรณ์ผู้รับฝากจะใช้เงินรับฝากเป็นทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกสหกรณ์กู้ยืม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นว่าหากเป็นเช่นนี้ต่อไป สหกรณ์ที่ขาดวินัยในด้านการเงินการคลังหากประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน สมาชิกไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ ย่อมกระทบกับเงินที่รับฝากจากสหกรณ์อื่นซึ่งหากจะถอนเงินฝากคืน แต่สหกรณ์ผู้รับฝากเงินไม่มีเงินคืนให้ย่อมเกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้ออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยในข้อ 5 ของระเบียบดังกล่าวได้ขัดกับมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติ

สหกรณ์ พ.ศ. 2542 แต่อย่างไร และเป็นการออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (8) ประกอบมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดี ใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบในระเบียบที่สหกรณ์จะขอความเห็นชอบต่อผู้ถูกฟ้องคดี และหากผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาเห็นว่าเงินรับฝากของสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งแห่งทุน หากนำไปใช้โดยไม่มีขอบเขตในการควบคุมย่อมเกิดผลกระทบต่อสหกรณ์ผู้ฝากและผู้รับฝาก และหากปรากฏว่าสหกรณ์ เหล่านั้นขาดสภาพคล่องทางการเงินไม่ว่าด้วยเหตุใด เมื่อจำต้องถอนเงินฝาก แต่สหกรณ์ผู้รับฝาก ไม่มีเงินให้ถอนและไม่สามารถกู้ยืมสถาบันการเงินอื่นได้ เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีวิธี อื่นใดในการกำกับดูแล จึงได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าว ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีสามารถออกกฎกระทรวงให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่องได้ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นั้น อำนาจในการออกกฎกระทรวง ในเรื่องดังกล่าวไม่ใช่อำนาจของผู้ฟ้องคดี แต่เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อีกทั้งปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงในเรื่องนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึง มีอาจใช้บังคับตามมาตรา 48 ได้ ซึ่งหากสหกรณ์ประสงค์จะรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นเพิ่มมากขึ้นก็ย่อม กระทบทำได้โดยกำหนดแผนงานและขออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการดำเนินการ ของสหกรณ์จะบริหารเงินทุนต่างๆ ด้วยวิธีใด มีความเสี่ยงหรือไม่ มีการสำรองเงินไว้อย่างเพียงพอต่อ สภาวะฉุกเฉินด้านการเงินในปีนั้น ๆ หรือไม่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหมาะสม ก็จะทำให้ความเห็นชอบ สำหรับประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของ สหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ที่กำหนดคำนิยามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายถึง วงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของ สหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ คือ วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้ภาระผูกพันได้ ในภายหน้าซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแล้ว รวมทั้งวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว ประกอบด้วย วงเงินกู้ยืมรวมของทุกสัญญาที่มีพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายหน้า เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชี สัญญาเงินกู้ที่ระบุการจ่ายเงินกู้หลายงวด เป็นต้น จำนวนเงินกู้คงเหลือของ ทุกสัญญาที่ระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์รับเงินกู้เพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว และจำนวนเงินที่ระบุใน ตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่นซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้ชำระเงินตามที่ระบุใน ตัวสัญญาใช้เงิน นอกจากนั้น ประกาศดังกล่าวได้ให้คำนิยามวงเงินและจำนวนเงินกู้ยืมหรือค้ำประกัน คงเหลือไว้ด้วยเพื่อเป็นการประกาศให้รู้ว่าเกณฑ์การพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีในการให้ความเห็นชอบ วงเงินของผู้ถูกฟ้องคดีมีอะไรบ้าง เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้คำนิยามไว้และต้องกำหนดคำนิยามไว้ก็เพื่อให้ สอดคล้องกับเกณฑ์ในการให้ความเห็นชอบตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และ ชุมชนสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์และคุ้มครองระบบสหกรณ์ เนื่องจากเงินที่สหกรณ์ รับฝากเป็นทุนในการดำเนินกิจการโดยมีภาระจะต้องคืนเมื่อผู้ฝากถอนเงินฝาก

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองคัดค้านคำให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับคำสั่งศาลให้ทำคำให้การเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 โดยให้ทำคำให้การภายใน 30 วัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทำคำให้การลงวันที่ 13 มีนาคม 2549 รวมเวลา 32 วัน จึงเป็นคำให้การที่ไม่ควรรับฟังเนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขเวลาตามคำสั่งศาล และ

ผู้ฟ้องคดีที่ 1 มีอำนาจฟ้องคดีนี้ เนื่องจากเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดี ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.189/2548 ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะใช้ดุลพินิจออกระเบียบเกี่ยวกับการฝากเงินของสหกรณ์ได้ เนื่องจากตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (8) ประกอบมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในการใช้ดุลพินิจเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับระเบียบของสหกรณ์เท่านั้น ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า การที่ต้องออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 เพราะเห็นว่าเงินรับฝากของสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งแห่งทุนนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเงินรับฝากเป็นหนี้สินของสหกรณ์ ซึ่งต้องปฏิบัติตามหน้าที่โดยจะต้องคืนตามสัญญาฝากทรัพย์อยู่แล้ว รวมทั้งไม่มีกฎหมายให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีให้ค้ำนิยามคำว่าเงินรับฝากเป็นเงินกู้ยืม และไม่มีกฎหมายให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่จะมากำกับดูแลสหกรณ์ได้ ดังนั้นการออกระเบียบและประกาศดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับคำสั่งศาลให้ทำคำให้การเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 และจะครบกำหนดเวลายื่นคำให้การในวันที่ 11 มีนาคม 2549 แต่เนื่องจากวันดังกล่าวตรงกับวันเสาร์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิยื่นคำให้การในวันจันทร์ที่ 13 มีนาคม 2549 ซึ่งเป็นวันเปิดทำการวันแรกนับถัดจากวันหยุดตามมาตรา 193/6 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 64 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ย่อมถือว่าได้ยื่นคำให้การภายในกำหนดแล้วและผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจออกระเบียบตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เนื่องจากเป็นระเบียบของนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่ใช่เป็นการออกระเบียบของสหกรณ์สหกรณ์ต่าง ๆ ยังคงมีสิทธิอย่างเต็มที่ในการลงมติใด ๆ อันจะมีผลต่อการดำเนินกิจการหรือออกระเบียบของสหกรณ์นั้น ๆ ได้ ระเบียบดังกล่าวจึงไม่ได้ลิดรอนหรือจำกัดเสรีภาพของสหกรณ์แต่อย่างใด อีกทั้งเมื่อพิจารณาตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (1) (8) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว จะเห็นว่านายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจกำกับดูแลสหกรณ์ออกระเบียบหรือคำสั่งเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจกระทำการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ นอกจากนี้ระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองฉบับมิได้กำหนดกฎเกณฑ์ให้เงินกู้ยืมกับเงินฝากเป็นเรื่องเดียวกัน แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน เนื่องจากทั้งเงินกู้และเงินรับฝากมีผลกระทบโดยตรงต่อทุนของสหกรณ์ เป็นเงินที่ต้องใช้มาลงทุนในกิจการของสหกรณ์และจำต้องส่งใช้คืนเมื่อครบกำหนดหรือเมื่อผู้ฝากขอถอนคืน และเนื่องจากเกิดปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา จึงจำเป็นต้องออกระเบียบและประกาศดังกล่าวเพื่อป้องกันและคุ้มครองระบบสหกรณ์โดยเฉพาะประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งมีลักษณะเป็นสถาบันการเงินชนิดหนึ่ง

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนียามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 เป็นเพียงหลักเกณฑ์แนวทางประกอบการใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบระเบียบการรับฝากของสหกรณ์ และการใช้ดุลพินิจกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ตามมาตรา 46 (5)

และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดให้กับสหกรณ์จังหวัดหรือผู้รับมอบอำนาจตามข้อ 4.4 (14) และ (15) ของคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 827/2546 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 และไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายระเบียบและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวจึงไม่มีผลบังคับกับสหกรณ์และไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่จะมีส่วนฟ้องคดีเพื่อเพิกถอนระเบียบและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวได้

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า การออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 เป็นการออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งหากวิญญูชนโดยทั่วไปหรือแม้แต่ศาลปกครองชั้นต้นได้อ่านระเบียบและประกาศดังกล่าวแล้วจะต้องเข้าใจว่าเป็นกฎที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกมาเพื่อใช้บังคับกับสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ ดังที่ศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยไว้ในคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครองหรือยกคำขอทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครองคดีหมายเลขดำที่ 1922/2548 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2549 ว่าระเบียบและประกาศดังกล่าวมีสภาพเป็นกฎที่มีผลบังคับกับสหกรณ์อื่นทั่วประเทศที่จะต้องถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน แต่ข้อความดังกล่าวนี้ไม่ปรากฏในคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ทราบสาเหตุว่าข้อความดังกล่าวตกหล่นหรือศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยไม่ถูกต้อง ดังนั้น ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า ระเบียบและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ทั้งสองฉบับไม่มีสภาพเป็นกฎ เป็นเพียงหลักเกณฑ์แนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดให้กับสหกรณ์จังหวัดหรือผู้รับมอบอำนาจตามข้อ 4.4 (14) และ (15) ของคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 827/2546 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 เท่านั้น ระเบียบและประกาศดังกล่าวจึงไม่ใช้บังคับกับสหกรณ์และไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นฟ้องด้วย นอกจากนี้ จากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้ออมรับว่าระเบียบและประกาศดังกล่าวมีสภาพเป็นกฎ ประกอบกับเมื่อพิจารณาชื่อของระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาขัดแจ้งในการออกระเบียบและประกาศดังกล่าวให้มีสภาพเป็นกฎใช้บังคับกับสหกรณ์ทั่วราชอาณาจักร กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีอำนาจในการฟ้องคดีและศาลปกครองมีอำนาจพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนระเบียบและประกาศดังกล่าวได้ สำหรับหลักเกณฑ์แนวทางตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ที่กำหนดให้วงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ หมายถึง วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้การผูกพันได้ในภายหน้าซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแล้ว นั้นผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า

ขัดต่อมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่ให้อำนาจสหกรณ์กู้เงินและค้ำประกันภายในวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบและการที่ประกาศดังกล่าวกำหนดให้รวมเงินกู้ที่ยังไม่ได้รับเงินเป็นเงินกู้ด้วยนั้น เห็นว่าขัดกับมาตรา 650 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดว่าสัญญาซื้อขายจะสมบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สิน ดังนั้น เมื่อสัญญากู้เงินยังไม่มี การส่งมอบทรัพย์สินจึงไม่ถือเป็นเงินกู้ของสหกรณ์ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้เพิกถอนระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสหกรณ์ทั่วราชอาณาจักรย่อมมีอาจใช้อำนาจเกินกว่าขอบเขตที่กฎหมายกำหนดได้ เมื่ออำนาจการออกระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น เป็นอำนาจในการออกระเบียบของสหกรณ์ตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เพียงแต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกระเบียบและประกาศที่เป็นเหตุพิพาทนั้น ก็มีได้มีความประสงค์หรือเจตนาที่จะกำหนดระเบียบหรือประกาศเพื่อบังคับกับสหกรณ์นอกเหนือไปจากระเบียบของสหกรณ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีให้ความเห็นชอบไว้ ทั้งนี้ โดยเนื้อหาของระเบียบดังกล่าวก็หาได้มีความขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใด ระเบียบและประกาศที่เป็นเหตุพิพาทนั้น เป็นเรื่องซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ตามคำสั่งที่ 827/2546 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 ที่ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งจากสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัดและผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 ถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการให้ความเห็นชอบระเบียบของสหกรณ์ และวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์ ซึ่งเป็นการให้อำนาจใช้ดุลพินิจ การที่รองนายทะเบียนสหกรณ์จะให้ความเห็นชอบระเบียบของสหกรณ์และวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์แต่ละสหกรณ์ที่อยู่ในอำนาจกำกับดูแล เป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามแต่กรณี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงเห็นว่าศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยโดยชอบแล้ว สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่าระเบียบและประกาศดังกล่าวมีสภาพเป็นกฎนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดียกมาแต่ต้นว่าระเบียบและประกาศที่พิพาทมีสภาพเป็นกฎ แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้ต่อสู้คัดค้านไว้แต่อย่างใด และศาลปกครองชั้นต้นก็หาได้วินิจฉัยว่าระเบียบและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ทั้งสองฉบับไม่มีสภาพเป็นกฎเพียงแต่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าระเบียบและประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวไม่มีผลบังคับกับสหกรณ์และไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับความเสียหายตามมาตรา 42 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งผู้ถูกฟ้องเห็นว่าคำวินิจฉัยดังกล่าวชอบแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากระเบียบและประกาศดังกล่าวเป็นเรื่องกำหนดแนวทางการให้อำนาจใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนสหกรณ์ หาใช่เป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองซึ่งจะมีผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างมาแต่ต้นว่าได้รับความเสียหายโดยไม่อาจกู้เงินเพิ่มขึ้นได้นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้างมาแต่ต้นว่าได้รับความเสียหายโดยไม่อาจกู้เงินเพิ่มขึ้นได้นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เรียกประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อใดก็ได้ถ้ามีเหตุอันสมควร จากบทบัญญัติดังกล่าว

เห็นได้ว่า ตามวิธีการบริหารและการจัดการของสหกรณ์ผู้ฟ้องคดีสามารถเรียกประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อ
ขออนุมัติวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่เสียใหม่โดยแสดงแผนการดำเนินธุรกิจ
อย่างชัดเจน เมื่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์อนุมัติแล้วยอมนำไปเสนอขอความเห็นชอบต่อนายทะเบียน
สหกรณ์เพิ่มเติมซึ่งโดยปกติสหกรณ์ต้องขอความเห็นชอบกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันเป็นประจำทุกปี
อยู่แล้ว ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ตามคำสั่งยกคำขอทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง
ในคดีนี้เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2549 ศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยว่าระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้อง
คดีมีสภาพเป็นกฎ นอกจากนี้จากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีประกอบกับชื่อของระเบียบแสดงให้เห็นว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาออกระเบียบให้มีสภาพเป็นกฎใช้บังคับกับสหกรณ์ทั่วราชอาณาจักร เมื่อศาลปกครอง
ชั้นต้นวินิจฉัยว่าไม่มีสภาพบังคับกับสหกรณ์ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎ
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย นั้น ผู้ถูกฟ้องคดี
เห็นว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้ยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดขึ้นอ้างเพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่เห็นด้วยกับ
คำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นแต่ประการใด จึงไม่มีสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยและที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง
อ้างว่าประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีขัดต่อมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และมาตรา 650
วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้นเห็นว่าข้อกล่าวอ้างดังกล่าวคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริง
เนื่องจากปกติการดำเนินกิจการของสหกรณ์ในแต่ละปี ทุกสิ้นปีบัญชี สหกรณ์จะต้องจัดทำรายงานกิจการ
งบดุล งบกำไรขาดทุน แผนการดำเนินธุรกิจ ประมาณการรายรับรายจ่าย ตลอดจนกำหนดวงเงินกู้ยืม
หรือค้ำประกันประจำปี เสนอให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์พิจารณาและอนุมัติ การกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือ
ค้ำประกันประจำปีเพื่อให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัตินั้นเป็นหลักการควบคุมการบริหารภายในองค์กรเพื่อที่
คณะกรรมการดำเนินการจะไม่ไปก่อภาระหนี้สินกับสหกรณ์ได้ตามอำเภอใจ หากแต่ต้องกระทำภายใน
วงเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่อนุมัติและนายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว การที่นายทะเบียนสหกรณ์
ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลสหกรณ์จะพิจารณาให้ความเห็นชอบวงเงินเพื่อที่สหกรณ์จะสามารถกู้ยืมหรือค้ำประกัน
นั้นก็คือความสามารถในการก่อหนี้หรือภาระผูกพันภายนอก ทั้งนี้ นายทะเบียนสหกรณ์ต้องพิจารณาจาก
ฐานะทางการเงินของสหกรณ์ ตลอดจนแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ใน
การดำเนินธุรกิจกับความสามารถในการชำระหนี้สิน รวมถึงวิเคราะห์ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ในการดำเนิน
ธุรกิจ เมื่อมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในการให้
ความเห็นชอบวงเงินที่สหกรณ์จะกู้ยืมหรือค้ำประกัน ผู้ถูกฟ้องคดีย่อมมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์
ที่จะใช้ดุลพินิจในการพิจารณาโดยไม่ขัดต่อกฎหมายได้ จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษาขึ้น
ตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน
และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ
ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีที่ 1 เป็นสมาชิกและเป็นผู้จัดการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเป็นนิติบุคคล
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นนายทะเบียนสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. 2542 ได้ออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่อง
การรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยข้อ 5 ของระเบียบดังกล่าว

กำหนดว่า ในการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นจำนวนยอดเงินฝากในเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อรวมกับ หนี้การกู้ยืมเงินจากภายนอกและหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกัน จะเกินวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของ สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ที่ที่ประชุมใหญ่กำหนดและนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบไม่ได้ และได้ออกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยให้คำนิยามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายถึง วงเงินการกู้ยืมหรือการค้ำประกันของสหกรณ์ที่ นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ คือ 1. วงเงินที่สหกรณ์จะสามารถก่อหนี้ภาระผูกพันได้ในภายหน้า ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว 2. วงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว ประกอบด้วย 2.1 วงเงินกู้ยืมรวมของทุกสัญญาที่มีพันธะผูกพันที่จะเกิดขึ้นภายหลังหน้า เช่น วงเงิน เบิกเกินบัญชี สัญญาเงินกู้ที่ระบุการจ่ายเงินกู้หลายงวด เป็นต้น 2.2 จำนวนเงินกู้คงเหลือของทุกสัญญา ที่ระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์รับเงินกู้เพียงงวดเดียวหรือครั้งเดียว และ 2.3 จำนวนเงินที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงิน เพื่อการค้ำประกันการกู้ยืมหรือการค้ำประกันอื่นซึ่งสหกรณ์ยังไม่ได้ชำระเงินตามที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงิน และ 3. วงเงินและจำนวนเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันคงเหลือ หมายถึง วงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ตามข้อ 1 หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้วตามข้อ 2 โดยในขณะที่ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้รับความเห็นชอบวงเงินกู้ยืมจากผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงิน 2,000 ล้านบาท ได้กู้ยืมเงินและ ได้รับเงินไปแล้วจำนวน 1,900 ล้านบาท และได้ทำสัญญากู้เงินเกินบัญชีจากสถาบันการเงินอื่นอีกจำนวน 68 ล้านบาท แต่ยังไม่ได้รับเงิน โดยผลจากระเบียบและประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ 2 รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นหรือกู้ยืมเงินเพิ่มได้อีกเพียง 32 ล้านบาท เท่านั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าการออกระเบียบและประกาศดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น เป็นการออกโดยไม่มีอำนาจ ทั้งยังเป็นการ ขัดต่อกฎหมาย

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยสองประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ออกระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจาก สหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย และโดยที่ระเบียบ ดังกล่าวมีสภาพบังคับเป็นการทั่วไปไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ จึงมี ลักษณะเป็นกฎคดีพิพาทเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบดังกล่าวเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เมื่อระเบียบดังกล่าวออกมาเพื่อใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของ สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ในเรื่องการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น ระเบียบดังกล่าวจึงมีผลกระทบโดยตรง ในการดำเนินกิจการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำขอให้ศาลเพิกถอนระเบียบดังกล่าวเป็นคำขอที่ศาลสามารถกำหนด คำบังคับได้ ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ผู้ฟ้องคดีที่ 2 จึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ 1 นั้น แม้จะมีฐานะเป็นสมาชิกและเป็นผู้จัดการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 แต่เนื่องจาก ผู้ฟ้องคดีที่ 2 เป็นนิติบุคคล มีสิทธิหน้าที่เป็นของตนเองแตกต่างหากจากผู้ฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งเป็นเพียงผู้แทน

สหกรณ์ในการดำเนินกิจการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่อาจถือเอาประโยชน์จากผลกำไรหรือได้รับความเสียหายจากการขาดทุนของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้อีกทั้งระเบียบดังกล่าวใช้บังคับการดำเนินการระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์ ไม่ได้บังคับกับสมาชิกสหกรณ์ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงมิใช่เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกระเบียบดังกล่าวที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนระเบียบดังกล่าวได้ ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนियามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ที่กำหนดคำนियามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย นั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ไม่ปรากฏว่าได้กำหนดคำนियามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย และโดยที่ระเบียบดังกล่าวมีสภาพบังคับเป็นการทั่วไปไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ จึงมีลักษณะเป็นกฎ คดีพิพาทเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบดังกล่าวจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เมื่อระเบียบดังกล่าวออกมาเพื่อใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ในเรื่องการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น ระเบียบดังกล่าวจึงมีผลกระทบโดยตรงในการดำเนินกิจการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ประกอบกับคำขอให้ศาลเพิกถอนระเบียบดังกล่าวเป็นคำขอที่ศาลสามารถกำหนดค่าบังคับได้ ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ผู้ฟ้องคดีที่ 2 จึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ 1 นั้น แม้จะมีฐานะเป็นสมาชิกและเป็นผู้จัดการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีที่ 2 เป็นนิติบุคคล มีสิทธิหน้าที่เป็นของตนเองแยกต่างหากจากผู้ฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งเป็นเพียงผู้แทนสหกรณ์ในการดำเนินกิจการของผู้ฟ้องคดีที่ 2 โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่อาจถือเอาประโยชน์จากผลกำไรหรือได้รับความเสียหายจากการขาดทุนของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ได้อีกทั้งระเบียบดังกล่าวใช้บังคับการดำเนินการระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์ ไม่ได้บังคับกับสมาชิกสหกรณ์ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีที่ 1 จึงมิใช่เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกระเบียบดังกล่าวที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอเพิกถอนระเบียบดังกล่าวได้ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำนियามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 ที่กำหนดคำนियามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย นั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ไม่ปรากฏว่าได้กำหนดคำนियามวงเงินที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบไว้ รวมถึงไม่ได้กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการออกประกาศ

ดังกล่าวแต่เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งการให้ความเห็นชอบวงเงินดังกล่าว นายทะเบียนสหกรณ์จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงของแต่ละสหกรณ์เป็นราย ๆ ไปว่าควรจะได้รับอนุมัติวงเงินเป็นจำนวนเท่าใด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับแต่ละสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนั้น การออกประกาศดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นเพียงการแจ้งหลักเกณฑ์แนวทางการพิจารณาของนายทะเบียนสหกรณ์ในการใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบวงเงินการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกันของสหกรณ์ ให้กับสหกรณ์จังหวัดหรือผู้รับมอบอำนาจตามคำสั่งที่ 827/2546 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 เท่านั้น ยังไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่ใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกประกาศดังกล่าวที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวได้ ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ดังกล่าวเป็นการออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 และผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากประกาศดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีออกกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติว่าให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ออกกระเบียบหรือคำสั่งเพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจเป็นการทั่วไปแก่นายทะเบียนสหกรณ์ในการออกกระเบียบหรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมระบบสหกรณ์ให้พัฒนาด้วยความมั่นคงและเป็นการปกป้องผลประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์ แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติว่า เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นไว้เป็นการเฉพาะ โดยกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์เอง แต่ต้องเป็นระเบียบที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ซึ่งตามข้อ 3 (3) ของข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์นครสวรรค์ จำกัด ได้กำหนดให้การรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นเป็นวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งของผู้ฟ้องคดีที่ 2 เพื่อส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกและสมาชิกสมทบ โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ด้วยการร่วมกันดำเนินธุรกิจ ดังนั้น การออกกระเบียบเกี่ยวกับการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสหกรณ์อื่น จึงเป็นอำนาจของผู้ฟ้องที่ 2 ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจเพียงให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบระเบียบเกี่ยวกับการรับฝากเงินดังกล่าวเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์

ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 โดยกำหนดให้การรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นจำนวนยอดเงินฝากในเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อรวมกับหนี้การกู้ยืมเงินจากภายนอก และหนี้ในฐานะผู้ค้ำประกัน จะเกินวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปีของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ที่ประชุมใหญ่กำหนดนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบไม่ได้ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวมีลักษณะเป็นการออกระเบียบเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นเพื่อใช้บังคับกับสหกรณ์อื่นเป็นอำนาจของผู้ฟ้องคดีที่ 2 ตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 การออกระเบียบดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าระเบียบดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดแนวทางให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งได้รับมอบอำนาจตามคำสั่งที่ 827/2546 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 ในการใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบของระเบียบสหกรณ์ตามแต่กรณีเป็นราย ๆ ไป จึงไม่อาจรับฟังได้ ส่วนกรณีที่อ้างว่าระเบียบดังกล่าวเป็นมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นต้องกำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์และเป็นการคุ้มครองสหกรณ์ทั่วราชอาณาจักร นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีสามารถใช้มาตรการในการคุ้มครองสหกรณ์เกี่ยวกับการรับฝากเงินของสหกรณ์โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบระเบียบของสหกรณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวได้อยู่แล้ว ข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วยบางส่วน

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการให้สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์อื่น พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547 นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

นายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายปรีชา ขวลิตร่าง

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนต์ศิริเพ็ญ

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายณัฐ รัฐอมฤต

การกำหนดระเบียบของสหกรณ์ขึ้นถือใช้

การกำหนดระเบียบของสหกรณ์ สามารถกระทำได้ 2 วิธี คือ

1. สหกรณ์ไม่เคยกำหนดระเบียบนั้น ๆ ขึ้นถือใช้มาก่อน
2. สหกรณ์เคยกำหนดระเบียบในเรื่องนั้น ๆ ขึ้นถือใช้แล้ว แต่มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดย
 - 2.1 แก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้หรือพิมพ์ระเบียบใหม่ทั้งฉบับ
 - 2.2 แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเป็นบางข้อ

วิธีการปฏิบัติเมื่อสหกรณ์จะกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้

1. ตรวจสอบจากข้อบังคับว่าการกำหนดระเบียบนั้น ๆ เป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่หรือของคณะกรรมการดำเนินการ

2. การบังคับใช้ระเบียบ เมื่อกำหนดระเบียบขึ้นแล้วจะมีผลบังคับใช้เมื่อ

2.1 ระเบียบที่กฎหมายสหกรณ์กำหนดว่าจะต้องขอความเห็นชอบนายทะเบียนสหกรณ์ก่อนถือใช้ ต้องเสนอนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะถือบังคับใช้ได้

2.2 ระเบียบที่ข้อบังคับกำหนดว่าจะต้องขอความเห็นชอบกรมส่งเสริมสหกรณ์ก่อน กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มอบอำนาจให้ความเห็นชอบระเบียบต่าง ๆ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแทนแล้ว ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/15775 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2539 เมื่อเห็นชอบตามหนังสือดังกล่าวแล้วจึงจะถือบังคับใช้ได้

2.3 ระเบียบใดที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อกำหนดขึ้นถือใช้แล้วจะมีผลบังคับใช้ในวันถัดไป

2.4 ระเบียบที่ข้อบังคับกำหนดว่าเป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่ เมื่อกำหนดขึ้นแล้วจะต้องเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ให้ความเห็นชอบก่อน และจะมีผลในวันถัดไปนับจากวันที่ที่ประชุมใหญ่เห็นชอบ

3. เมื่อสหกรณ์กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้แล้ว ให้ส่งสำเนาระเบียบให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และนายทะเบียนสหกรณ์ทราบด้วย สำหรับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์ ให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/539 ลงวันที่ 28 เมษายน 2546 สำหรับสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/540-541 ลงวันที่ 28 เมษายน 2546

4. เอกสารประกอบการพิจารณาขอความเห็นชอบระเบียบ

4.1 หนังสือสหกรณ์	1 ฉบับ
4.2 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการฯ	1 ชุด
4.3 แบบ ท.ข. 3 (กรณีแก้ไขบางข้อ)	1 ชุด
4.4 ระเบียบฯ ฉบับใหม่	2 ฉบับ

5. เมื่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 ได้รับเอกสารขอความเห็นชอบระเบียบ ให้ดำเนินการดังนี้

5.1 ตรวจสอบเอกสาร และระเบียบฯ หากถูกต้อง ให้ประทับตราสำนักงานสหกรณ์จังหวัด พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับและวันที่ในส่วนเนื้อหาของระเบียบทุกหน้า

5.2 หน้าสุดท้ายของระเบียบซึ่งประธานกรรมการลงนาม ให้ประทับตราข้อความ “นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตามหนังสือสำนักงาน..... ที่ ลงวันที่”

6. เมื่อให้ความเห็นชอบระเบียบแล้ว ต้องแจ้งผลการเห็นชอบระเบียบให้สหกรณ์ทราบ พร้อมระเบียบฯ 1 ฉบับ

รูปแบบของระเบียบ

1. กรณีสหกรณ์ไม่เคยกำหนดระเบียบนั้น ๆ ขึ้นถือใช้มาก่อน หรือกำหนดขึ้นถือใช้ครั้งแรก

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วย..... พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสหกรณ์..... จำกัด ข้อ..... และข้อ.....
ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่..... ครั้งที่..... เมื่อวันที่.....
ได้มีมติกำหนดระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย.....
พ.ศ..... ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย
..... พ.ศ.....”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติ /วันถัดจากวันที่ที่ประชุมใหญ่
ให้ความเห็นชอบ/วันถัดจากวันที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ^① เป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์.....จำกัด
คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการ
ฯลฯ

ข้อ 4.

ข้อ 5.

ข้อ

} เนื้อหาของระเบียบ

ให้.....เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์..... จำกัด

① ให้เลือกใช้ข้อความใดข้อความหนึ่ง

2. สหกรณ์เคยกำหนดระเบียบในเรื่องนั้น ๆ ขึ้นถือใช้แล้ว แต่มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดย
- 2.1 การแก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้หรือพิมพ์ระเบียบใหม่ทั้งฉบับ

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วย..... พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสหกรณ์..... จำกัด ข้อ..... และข้อ.....
ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่..... ครั้งที่..... เมื่อวันที่.....
ได้มีมติกำหนดระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย.....
พ.ศ..... ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย
..... พ.ศ.....”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติ / วันถัดจากวันที่ที่ประชุมใหญ่
ให้ความเห็นชอบ/วันถัดจากวันที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ^① เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย.....
พ.ศ.และบรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง มติ หรือข้อตกลงอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้
และใช้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้
สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์.....จำกัด
คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการ
ฯลฯ

ให้.....เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์..... จำกัด

① ให้เลือกใช้ข้อความใดข้อความหนึ่ง

2.2 การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเป็นบางข้อ

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วย.....แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่..... พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสหกรณ์..... จำกัด ข้อ..... และข้อ.....
ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่..... ครั้งที่..... เมื่อวันที่.....
ได้มีมติกำหนดระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย.....
แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่..... พ.ศ..... ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วย.....
.....แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่..... พ.ศ.....”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติ /วันถัดจากวันที่ประชุมใหญ่
ให้ความเห็นชอบ/วันถัดจากวันที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ^① เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ..... ของระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วย.....พ.ศ. และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ.....”^②

ข้อ 4. ให้ยกเลิกข้อความในข้อ..... ของระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วย.....พ.ศ. และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ.....”^②

ให้.....เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์..... จำกัด

① ให้เลือกใช้ข้อความใดข้อความหนึ่ง

② ให้พิมพ์ระเบียบข้อที่ต้องการแก้ไขมาทั้งข้อ ไม่ใช่เฉพาะข้อความส่วนที่ต้องการแก้ไข เนื่องจาก
จะต้องยกเลิกระเบียบข้อนั้น ๆ จากระเบียบเดิมทั้งข้อ

คำแนะนำการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์

กรณีกำหนดระเบียบฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สิ่งที่ต้องกำหนดให้เป็นรูปแบบเดียวกันในการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ คือ

1. **ชื่อระเบียบ** ต้องใช้ชื่อเหมือนระเบียบฉบับเดิม แต่การนับฉบับของระเบียบ ให้นับฉบับเดิมเป็นฉบับที่ 1 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมต่อ ๆ ไป นับเป็นฉบับที่ 2, 3, 4 ... ไปตามลำดับ สำหรับ พ.ศ. ให้ระบุตามปี พ.ศ. ที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ

2. **การแก้ไขข้อความบางข้อความ** หากข้อความที่ขอแก้ไขมีความเกี่ยวพันหรือเกี่ยวเนื่องกับข้ออื่น ต้องแก้ไขข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้หมดทุกข้อ

3. **เนื้อหาของระเบียบ** ต้องมีสาระสำคัญของระเบียบ ดังนี้

ก. อ้างอิงข้อบังคับ หรือระเบียบใด จะต้องระบุให้ชัดเจน

ข. ใครเป็นผู้ใช้อำนาจออกระเบียบ เช่น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในคราวการประชุมครั้งที่เท่าใด เมื่อวันที่เท่าใด เป็นต้น

ค. ต้องการยกเลิกข้อความในข้อใดของระเบียบเดิม ให้ระบุยกเลิกข้อความในข้อนั้น ๆ ทั้งข้อ

ง. ข้อความในระเบียบที่ขอแก้ไขจะต้องระบุมาทั้งข้อ ไม่ใช่เฉพาะวรรคหรือข้อความที่ขอแก้ไข

จ. ระบุให้ชัดเจนว่าให้ถือบังคับใช้ระเบียบฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ตั้งแต่วันที่เท่าใด

ฉ. ให้ระบุวันประกาศ หรือกำหนดระเบียบไว้ด้วย

4. **กรณีระเบียบนั้น ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้เกี่ยวข้องอื่น** เช่น ธ.ก.ส. สหกรณ์จะต้องดำเนินการตามความดังกล่าวให้เรียบร้อยแล้วจึงจะถือบังคับใช้ได้ พร้อมทั้งแนบสำเนาหนังสือให้ความเห็นชอบของ ธ.ก.ส. ด้วย

ตารางเปรียบเทียบการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ
สหกรณ์..... จำกัด

ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข	เหตุผล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โท. 0 2282 6595
<http://webhost.cpd.go.th/rlo> ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cpd_rlo@cpd.go.th

ที่ กษ 1115/054 วันที่ 13 กรกฎาคม 2553

เรื่อง การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกในตำบลติดต่อกับเขตอำเภอที่สหกรณ์การเกษตรตั้งอยู่

เรียน สหกรณ์จังหวัดชัยนาท

ตามหนังสือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยนาท ที่ ขน 0010/804 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 ขอหารือแนวทางการปฏิบัติในการรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ กรณีสหกรณ์การเกษตรมโนรมย์ จำกัด ขออนุมัติเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติสมาชิกตามหลักเกณฑ์ของนายทะเบียนสหกรณ์ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดท้องที่ดำเนินงานหรือคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรให้อยู่ในเขตอำเภอที่สหกรณ์การเกษตรนั้นตั้งอยู่ เป็นไปเพื่อมิให้สหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกันดำเนินธุรกิจหรือรับสมาชิกในลักษณะที่แข่งขันกัน อันจะบังเกิดผลเสียต่อระบบสหกรณ์โดยรวม แต่หากสหกรณ์มีเหตุผลหรือความจำเป็นที่จะต้องขยายพื้นที่ไปในตำบลใกล้เคียงของเขตอำเภอโดยรอบอาจทำได้เท่าที่จำเป็น โดยให้สหกรณ์มีหนังสือชี้แจงเหตุผลความจำเป็นเพื่อให้รองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. หากพื้นที่อำเภอที่สหกรณ์จะขยายพื้นที่การรับสมาชิกเพิ่มเติม มีสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภออยู่แล้วสหกรณ์จะต้องชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องขยายพื้นที่ในการรับสมาชิกออกไปทับซ้อนกับสหกรณ์อื่น เช่น การคมนาคมลักษณะพื้นที่หรือภูมิประเทศ ชนิดของพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น
2. แนวทางการรับสมาชิกและการตรวจสอบ เพื่อมิให้เกิดการแข่งขันหรือรับสมาชิกซ้ำซ้อนกับสหกรณ์อื่นที่มีอยู่
3. แนวทางในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะต้องแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์จะไม่ดำเนินธุรกิจในลักษณะที่จะเกิดการแข่งขันหรือเกิดข้อขัดแย้งกับสหกรณ์อื่นที่มีอยู่ และความสะดวกในการที่สมาชิกในพื้นที่ดังกล่าวจะมาทำธุรกิจร่วมกับสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**
(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1115/048

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

29 มิถุนายน 2553

เรื่อง เห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างระเบียบสหกรณ์.....จังหวัด ว่าด้วยการรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.

ตามที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2553 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2553 มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แก้ไขบทบัญญัติมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการในการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบร่างระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้สหกรณ์ทุกประเภทถือใช้ ดังนั้น สหกรณ์ใดได้ถือใช้ระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์เป็นไปตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ก็ให้ถือว่าได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว ให้ส่งสำเนารายระเบียบให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบเท่านั้น และกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้อบังคับของสหกรณ์ใดที่ยังไม่ได้มีการกำหนดให้รับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ได้ตามความมาตรา 46 (5) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สหกรณ์สามารถดำเนินการดังกล่าวไปได้ก่อน เพื่อปฏิบัติเป็นไปตามที่กฎหมายสหกรณ์กำหนดไว้ แต่สหกรณ์ต้องแก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับให้ครบถ้วนในการประชุมใหญ่คราวถัดไป ทั้งนี้ สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์จะนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ได้ต่อเมื่อมีประกาศกระทรวงการพาณิชย์กำหนดให้กระทำการได้ก่อน

2. สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ดังกล่าว ไม่รวมถึง “การฌาปนกิจสงเคราะห์ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ” เนื่องจากมิได้เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2545

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดเผยแพร่ให้สหกรณ์ถือใช้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**
(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

(ร่าง)

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วยการรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสหกรณ์ ข้อ..... และข้อ..... ที่ประชุมคณะกรรมการ
ดำเนินการ ครั้งที่...../..... เมื่อวันที่..... ได้กำหนดระเบียบว่าด้วย
การรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

หมวด 1
ข้อกำหนดทั่วไป

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วย
การรับฝากเงินจากสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์.....จำกัด

“สมาคม” หมายความว่า สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

“ผู้ฝาก” หมายความว่า สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ผู้ฝากเงิน

ข้อ 4. สหกรณ์จะรับฝากเงินจากสมาคมเฉพาะสมาคมที่มีสมาชิกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิก
ของสหกรณ์

ข้อ 5. สหกรณ์รับฝากเงินจากสมาคมได้ 2 ประเภท คือ

(1) เงินฝากออมทรัพย์

(2) เงินฝากประจำ

หมวด 2
การเปิดบัญชีและการฝากเงิน

ข้อ 6. สมาคมที่ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ 5 ให้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์
ณ สำนักงานสหกรณ์ด้วยตนเอง และต้องยื่นหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝากตามแบบของสหกรณ์ โดยมีรายการ
ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแบบหนังสือขอเปิดบัญชีนั้น

ข้อ 7. พร้อมกับหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝาก ผู้ฝากต้องให้ตัวอย่างลายมือชื่อของตัวแทนซึ่งเป็น
ผู้มีอำนาจถอนเงิน ตลอดจนให้เงื่อนไขเกี่ยวกับเงินฝากที่เปิดบัญชานั้นไว้ต่อสหกรณ์

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้ จะมีผลต่อเมื่อผู้ฝากได้แจ้งเป็นหนังสือต่อสหกรณ์ และสหกรณ์ได้พิจารณาเห็นเป็นการถูกต้องและตอบรับแล้ว

ลายมือชื่อทุกกรณีเกี่ยวกับเงินฝากให้ใช้อักษรไทยและเขียนด้วยหมึกทั้งต้องเขียนด้วยลายมือของผู้นำฝาก สหกรณ์จะไม่รับรู้การใช้ตราประทับแทนลายมือชื่อ

ข้อ 8. ผู้ฝากสามารถเปิดบัญชีเงินฝาก ได้ดังนี้

(1) เงินฝากออมทรัพย์ ผู้ฝากรายหนึ่งอาจเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ในสหกรณ์นี้ได้โดยจำนวนเงินฝากในบัญชีนั้นในเวลาหนึ่งเวลาใดต้องไม่น้อยกว่า.....บาท และผู้ฝากจะส่งเงินฝากเพิ่มขึ้นเมื่อใดโดยจำนวนเท่าใดก็ได้

(2) เงินฝากประจำ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า.....บาท และระยะเวลาฝากต้องไม่น้อยกว่า.....เดือน

ข้อ 9. ในการเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ 7 สหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝากยึดถือไว้

สมุดคู่ฝากนั้นผู้ฝากต้องรักษาไว้เพื่อให้สหกรณ์ลงบันทึกรายการเงินฝาก ดอกเบี้ย เงินถอน และเงินคงเหลือบรรดาที่จะมีขึ้นทุกราย

การลงบันทึกรายการต่าง ๆ ในสมุดคู่ฝากนั้น จะกระทำได้แต่โดยทางฝ่ายสหกรณ์ ซึ่งประธานกรรมการ หรือรองประธานกรรมการ หรือற்றுญิก หรือผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย คนหนึ่งคนใด เป็นผู้ลงลายมือชื่อย่อกำกับไว้เป็นสำคัญ การลงบันทึกรายการในสมุดคู่ฝากโดยไม่เป็นไปตามที่กล่าวนี้ ย่อมไม่มีผลผูกพันสหกรณ์ อนึ่ง ถ้าผู้ฝากตรวจพบว่ารายการใดในสมุดคู่ฝากคลาดเคลื่อน ต้องแจ้งต่อสหกรณ์เพื่อแก้ไขให้ จะแก้ไขโดยประการอื่นไม่ได้

สมุดคู่ฝากเล่มที่ใช้เต็มแล้วหรือชำรุดจนใช้การไม่ได้ให้นำมายื่นต่อสหกรณ์เพื่อจะได้ยกเลิกสมุดคู่ฝากเล่มนั้น และโอนยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากใหม่ ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป สมุดคู่ฝากเล่มที่ยกเลิกนั้นผู้ฝากจะรับไปก็ได้

ผู้ฝากต้องเก็บรักษาสมุดคู่ฝากของตนไว้ในที่ปลอดภัย ถ้าสมุดคู่ฝากหายผู้ฝากต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสหกรณ์โดยมิชักช้า สหกรณ์จะต้องนำยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากเล่มใหม่ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป ส่วนสมุดคู่ฝากเล่มที่หายให้ยกเลิก

ในกรณีที่สหกรณ์ออกสมุดคู่ฝากให้แก่ผู้ฝากครั้งแรกก็ดี หรือออกเล่มใหม่ให้ต่อจากเล่มก่อนซึ่งลงรายการเต็มแล้วก็ดี หรือชำรุดใช้การไม่ได้ก็ดี สหกรณ์จะไม่คิดค่าธรรมเนียม แต่กรณีที่สมุดคู่ฝากของผู้ฝากรายใดสูญหาย สหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากเล่มใหม่ให้โดยคิดค่าธรรมเนียมเล่มละ.....บาท

ข้อ 10. ในการส่งเงินเข้าบัญชีเงินฝากทุกครั้ง ให้ทำใบส่งเงินตามแบบพิมพ์ที่สหกรณ์กำหนดยื่นพร้อมด้วยสมุดคู่ฝากและจำนวนเงินฝากต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์ ทั้งนี้ผู้ฝากหรือผู้อื่นจะเป็นผู้ส่งเงินก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ลงบันทึกรายการจำนวนเงินฝากที่ได้รับนั้นในสมุดคู่ฝาก และตรวจสอบเป็นการถูกต้องแล้ว สหกรณ์จะคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

ข้อ 11. ถ้าส่งเช็คเข้าบัญชีเงินฝาก ต้องขีดคร่อมเช็คก่อน สหกรณ์สงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่จ่ายเงินถอนจากรายการเช่นนั้น จนกว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้ว

หมวด 3

การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการคิดดอกเบี้ย วิธีการคิดดอกเบี้ยและการจ่ายดอกเบี้ย

ข้อ 12. สหกรณ์จะให้ดอกเบี้ยเงินฝากทุกประเภทตามข้อ 5 ในอัตราไม่เกินร้อยละ.....ต่อปี โดยจะได้ประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ให้คำนวณเป็นรายวันตามยอดเงินคงเหลือ และสหกรณ์จะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ ให้ผู้ฝากรีบยื่นสมุดคู่ฝาก ณ สำนักงานสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์บันทึกรายการดอกเบี้ยให้

ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ สหกรณ์จะคำนวณและจ่ายดอกเบี้ยให้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาการฝาก สำหรับเงินฝากที่ถอนก่อนกำหนดโดยได้รับอนุญาตจากสหกรณ์ตามข้อ 14 สหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยให้ตามจำนวนเดือนเต็ม

กรณีถอนเงินฝากประจำในระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือน สหกรณ์จะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้

ถ้าสมาคมไม่ถอนเงินฝากประจำเมื่อครบกำหนดพร้อมดอกเบี้ย จนพ้นกำหนดไปอีกเจ็ดวัน ก็เป็นอันถือว่าผู้ฝากตกลงฝากต้นเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยต่อไปอีกเท่าระยะเวลาเดิม

หมวด 4

การถอนเงินฝากและการปิดบัญชี

ข้อ 13. การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากต้องใช้ใบถอนเงินตามแบบของสหกรณ์

ในการถอนเงินฝาก ผู้มีอำนาจถอนเงินตามที่ได้ให้ตัวอย่างลายมือชื่อไว้ต่อสหกรณ์ ควรมารับเงินที่สำนักงานสหกรณ์ด้วยตนเอง และต้องยื่นใบถอนเงินฝากโดยลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้ พร้อมกับสมุดคู่ฝากต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ถ้าผู้มีอำนาจถอนเงินฝากจะมอบให้ผู้ได้รับเงินแทน ก็ต้องทำใบถอนเงินฝากและต้องมอบอำนาจให้รับเงินแทนเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนด ทั้งนี้ โดยลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้แล้วมอบให้ผู้รับมอบอำนาจยื่นใบถอนเงินฝากนั้น พร้อมด้วยสมุดคู่ฝากต่อเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์ ในกรณีนี้สหกรณ์จะเรียกหลักฐานพิสูจน์ตัวผู้รับมอบอำนาจก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ตรวจถูกต้องแล้วจะจ่ายเงินถอนให้ และลงรายการเงินถอนพร้อมทั้งเงินคงเหลือในสมุดคู่ฝาก แล้วคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

อนึ่ง การเขียนใบถอนเงินฝากให้เขียนด้วยหมึก ถ้ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ผู้มีอำนาจถอนเงินต้องลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้กำกับด้วย

ข้อ 14. การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ จะถอนเมื่อใด จำนวนเท่าใดก็ได้

ส่วนการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากประจำ ผู้ฝากย่อมไม่มีสิทธิถอนเงินก่อนครบกำหนด แต่เมื่อผู้ฝากยื่นคำขอเป็นหนังสือโดยชี้แจงความจำเป็น สหกรณ์จะยอมให้ถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดก็ได้

ข้อ 15. ผู้ฝากจะถอนเงินฝากคงเหลือทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีเงินฝากของตนเมื่อใดก็ได้ ให้ผู้มีอำนาจถอนเงินจดแจ้งไว้ท้ายรายการจำนวนเงินในใบถอนเงินฝากด้วยว่า “เพื่อปิดบัญชี”

ข้อ 16. ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เห็นว่าผู้ฝากฝ่าฝืนระเบียบนี้ หรือก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่สหกรณ์ หรือเห็นว่าเหตุอันสมควรที่จะปิดบัญชีเงินฝากของผู้ฝาก สหกรณ์จะไม่รับเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ฝากอีก และให้ผู้ฝากถอนเงินคงเหลือทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีเงินฝากของตน ทั้งนี้ สหกรณ์จะแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ฝาก

ข้อ 17. การถอนเงินฝากเพื่อปิดบัญชีตามข้อ 15 สหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้ตามข้อ 12 ถึงวันก่อนวันถอนหนึ่งวัน เว้นแต่การปิดบัญชีเงินฝากในกรณีผู้ฝากฝ่าฝืนระเบียบตามข้อ 16 สหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้ถึงก่อนวันที่แจ้งหนึ่งวัน และสหกรณ์จะไม่ให้ดอกเบี้ยอีกไม่ว่าผู้ฝากจะถอนเงินเมื่อใด เมื่อสหกรณ์ได้จ่ายเงินคืนผู้ฝากแล้ว จะยกเลิกสมุดคู่ฝากสำหรับบัญชีนั้น

ข้อ 18. ในกรณีที่มีความจำเป็น สหกรณ์สงวนสิทธิ์ที่จะไม่รับฝากเงินก็ได้

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์..... จำกัด

(นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบให้ใช้ร่างระเบียบนี้ได้ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2553)

ที่ กษ 1115/022

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

4 มีนาคม 2553

เรื่อง ตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขยายท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชัยนาท ที่ ชน 0010/1087 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/9847 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2551
2. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/005 ลงวันที่ 19 มกราคม 2553
3. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1115/009 ลงวันที่ 23 มีนาคม 2552

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดชัยนาทแจ้งว่าสหกรณ์การเกษตรนครโมรณีย์ จำกัด ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขยายท้องที่ดำเนินงานและการขยายสาขาของสหกรณ์ ตามนัยหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/47 ลงวันที่ 26 กันยายน 2548 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. การกำหนดท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์จะกำหนดไว้ในข้อบังคับหรือไม่ก็ได้แต่ทั้งนี้ สหกรณ์ต้องกำหนดภูมิอำนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ในข้อบังคับ ตามบทบัญญัติมาตรา 43 (7) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะกำหนดได้เพียงเขตอำเภอที่สหกรณ์การเกษตรนั้นตั้งอยู่ โดยให้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

2. การขยายสาขาหรือการตั้งสำนักงานสาขาตามมาตรา 43 (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และตามนัยหนังสือที่สหกรณ์ขอหารือ ประกอบหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3 จึงสามารถกระทำได้ในสองลักษณะ คือ

2.1 การตั้งสำนักงานสาขา เพื่อตั้งสำนักงานย่อยในการให้บริการเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ แก่สมาชิกของสหกรณ์ในท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ หรือตามพื้นที่ที่สหกรณ์เปิดรับสมาชิกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

2.2 การตั้งสำนักงานสาขา เพื่อตั้งสำนักงานในการดำเนินธุรกิจซื้อขายเพียงอย่างเดียวโดยไม่ถือเป็นการเปิดแดนหรือขยายพื้นที่ในการรับสมาชิก แต่เป็นไปเพียงเพื่อการขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยภาษี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบเพื่อแจ้งผู้ร้องทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ศาโรจน์ เจริญศรีพงษ์**

(นายศาโรจน์ เจริญศรีพงษ์)

ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
รักษาราชการแทน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย โทร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th www.cpd.go.th

ที่ กษ 1115/005

วันที่ 19 มกราคม 2553

เรื่อง ขอรื้อการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด

เรียน สหกรณ์จังหวัดตรัง

ตามหนังสือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง ที่ ตง 0010/2162 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552 ขอรื้อหรือแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์การเกษตรย่านตาขาว จำกัด ในเรื่อง การขอขยายท้องที่ดำเนินงาน พร้อมทั้งส่งเอกสารประกอบการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับฯ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. สหกรณ์ขอขยายท้องที่ดำเนินงานจากเดิม “อำเภอย่านตาขาว” เป็น “อำเภอย่านตาขาว อำเภอปะเหลียน อำเภอสทิงพระ อำเภอคนตางค์ อำเภอนาโยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง” โดยให้เหตุผลว่า เพื่อต้องการขยายธุรกิจด้านการตลาดและการบริการให้ทั่วถึงสมาชิกและบุคคลทั่วไปเพื่อเป็นทางเลือก และถ่วงดุลการผูกขาดจากพ่อค้าคนกลาง และมีหนังสือยืนยันว่าจะไม่รับสมาชิกเข้าช้อนกับสหกรณ์ที่มีอยู่แล้ว แต่จะมุ่งเน้นในการรับสมัครสมทบเพื่อขยายธุรกิจจำหน่ายก๊าซเท่านั้น

2. จากเหตุผลของสหกรณ์จึงสามารถพิจารณาได้เป็นสองประเด็น ดังนี้

2.1 การขยายท้องที่ดำเนินงานเพื่อการรับสมัคร ต้องปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ในการจำกัดแดนการรับสมัครสหกรณ์การเกษตรไว้เพียงเขตอำเภอ เพราะมีความกว้างขวางพอที่สหกรณ์จะให้บริการสมาชิกได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการแยกสหกรณ์ได้ ถ้ามีการแบ่งท้องที่อำเภอ จึงถือเป็นหลักการว่าท้องที่ดำเนินงานเพื่อรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกต้องอยู่ในเขตอำเภอที่สหกรณ์การเกษตรนั้นตั้งอยู่ และต้องกำหนดภูมิสำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ในข้อบังคับ ตามบทบัญญัติมาตรา 43 (7) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้สอดคล้องกันด้วย

2.2 กรณีของสหกรณ์ซึ่งมีความประสงค์จะขยายธุรกิจการซื้อขายสินค้า และจะมีการรับสมัครสมทบเพื่อเป็นเครือข่ายทางธุรกิจ ก็สามารถทำได้โดยไม่มีท้องที่ดำเนินงานมาเป็นขอบเขตจำกัด ประกอบกับข้อบังคับของสหกรณ์ข้อ 44 (3) ก็กำหนดคุณสมบัติสมาชิกสมทบเป็นผู้ตั้งบ้านเรือนในท้องที่จังหวัดตรังแล้ว จึงสามารถกระทำได้ โดยไม่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(ลงชื่อ) **ฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์**

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 6595

<http://webhost.cpd.go.th/rlo> E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

ที่ กษ 1115/009

วันที่ 23 มีนาคม 2552

เรื่อง ทวีการขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์นิคมแม่สอด จำกัด

เรียน สหกรณ์จังหวัดตาก

ตามหนังสือสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตาก ที่ ตก 0010/237 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552 ขอหารือกรณีสหกรณ์นิคมแม่สอด จำกัด รายงานขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับข้อ 1 โดยเพิ่มเติมที่ตั้งสำนักงานสาขา นอกห้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อดำเนินธุรกิจสถาบันบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ปั้มน้ำมัน) ว่าจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. สหกรณ์จะต้องกำหนดที่ตั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ตามความในมาตรา 43 (4) ประกอบมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ การตั้งสำนักงานสาขาจะเป็นการตั้งสำนักงานย่อยเพื่อให้บริการเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์แก่สมาชิกสหกรณ์ในท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์

2. เมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์แล้วเห็นว่า สมาชิกจะต้องเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ในที่ดินในเขตพื้นที่นิคมสหกรณ์แม่สอด ซึ่งครอบคลุมเฉพาะพื้นที่อำเภอแม่สอดและอำเภอแม่ระมาดตามที่กำหนดเป็นท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ แต่ปั้มน้ำมันดังกล่าวตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ซึ่งอยู่นอกห้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์อีกทั้งเมื่อพิจารณาจากเหตุผลของสหกรณ์ที่แท้จริงเพื่อให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ที่เดินทางไปติดต่อราชการต่าง ๆ ที่จังหวัดตาก โดยเฉพาะการติดต่อเพื่อขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน (โฉนดที่ดิน) ซึ่งสำนักงานตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก นั้น เห็นว่าการให้บริการดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพหรือกิจการร่วมกันของสมาชิกตามประเภทของสหกรณ์ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อีกทั้งอาจเข้าข่ายการดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกันซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ จึงไม่สามารถกระทำได้

3. สำนักงานสรรพากรภาค 7 ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจปั้มน้ำมันของสหกรณ์ว่า อาจเข้าข่ายการแสวงหาผลกำไรมาแบ่งปันกันซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการสหกรณ์ และไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสหกรณ์ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อภาษีเงินได้นิติบุคคลของสหกรณ์โดยรวม จึงจำเป็นต้องแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ให้ดำเนินงานเป็นไปตามหลักการสหกรณ์อย่างเคร่งครัด อีกทั้งการจดทะเบียนในแบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อเจ้าพนักงานจะต้องระบุสำนักงานสาขาดังกล่าว การที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจปั้มน้ำมันก่อนได้รับจดทะเบียนสำนักงานเลขานในข้อบังคับจึงเป็นการขัดต่อมาตรา 43 (4)

ประกอบมาตรา 44 สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ ต้องใช้อำนาจสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามมาตรา 22 (1) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยพิจารณาระยะเวลาตามความเหมาะสมและคำนึงถึงการเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร. 0 2282 6595

<http://webhost.cpd.go.th/cepo> E-mail: cpd_rlo@cpd.go.th

ที่ กษ 1115/9847

วันที่ 14 สิงหาคม 2551

เรื่อง การกำหนดข้อบังคับในการขยายท้องที่ดำเนินงานหรือคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 2

ตามหนังสือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 2 ที่ กษ 1107/2763 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2551 ขอรื้อแนวทางกำหนดข้อบังคับของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรณีขอขยายท้องที่ดำเนินงานหรือคุณสมบัติสมาชิกให้ครอบคลุมทั่วประเทศไทย เพื่อให้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเป็นแนวทางในการพิจารณารับจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์ทั่วไป นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2548 กำหนดว่า “สมาชิกสหกรณ์อาจประกอบด้วยบุคคลทุกสาขาอาชีพ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลักหรือมีวงสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งโดยให้กำหนดคุณสมบัติไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์” ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับท้องที่ดำเนินงานและกรอบคุณสมบัติสมาชิก สำหรับสหกรณ์ที่ได้รับจดทะเบียนไว้แล้วหรือขอจดทะเบียนสหกรณ์ใหม่ในระดับปฐมภูมิดังนี้

1. ท้องที่ดำเนินงาน หมายถึง การกำหนดพื้นที่อาณาเขตที่สหกรณ์สามารถเปิดรับสมาชิกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ
2. กรอบคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ฯ ข้างต้นจะประกอบด้วยสมาชิก 3 ประเภท ที่สหกรณ์ต้องระบุไว้เมื่อแรกตั้งสหกรณ์ในประเภทใดประเภทหนึ่งโดยให้ยึดถือตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กรณีกำหนดกรอบคุณสมบัติให้สมาชิกมีภูมิลำเนาเดียวกันหรืออยู่ในชุมชนเดียวกันให้มีสมาชิกได้ทุกสาขาอาชีพ แต่ให้จำกัดท้องที่ดำเนินงานหรือคุณสมบัติสมาชิกไว้ไม่เกินระดับชุมชนหรือระดับอำเภอ เพื่อให้สหกรณ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เดียวกันมีท้องที่ดำเนินงานซ้ำซ้อนกัน อันจะบังเกิดผลเสียจากการแข่งขันรับสมาชิกและการดำเนินธุรกิจในลักษณะที่มุ่งแสวงหาผลกำไรจนเกิดผลกระทบต่อระบบสหกรณ์โดยรวม

2.2 กรณีกำหนดกรอบคุณสมบัติในการประกอบอาชีพหลักของสมาชิก คุณสมบัติของสมาชิกจะต้องกำหนดให้เป็นผู้ประกอบอาชีพหลักเช่นเดียวกันหรือในองค์กรเดียวกันเท่านั้น ทั้งนี้ การกำหนดท้องที่ดำเนินงานอาจจะกำหนดได้เท่าที่จำเป็นแก่การรับสมาชิกของสหกรณ์ตามการประกอบอาชีพหลักที่กำหนดหรือองค์กรนั้น ๆ

2.3 กรณีกำหนดกรอบคุณสมบัติตามวงสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งทางสังคม เช่น เป็นสมาชิกในสมาคมเดียวกัน สหกรณ์จะต้องกำหนดกรอบคุณสมบัติของสมาชิกตามวงสัมพันธ์ดังกล่าวในข้อบังคับให้ชัดเจน ทั้งนี้ การกำหนดท้องที่ดำเนินงานจึงอาจจะกำหนดได้เท่าที่จำเป็นแก่การรับสมาชิกของสหกรณ์ตามวงสัมพันธ์ดังกล่าว

3. หากสหกรณ์ยังไม่ได้กำหนดกรอบคุณสมบัติสมาชิกให้เป็นไปตามที่กำหนดข้างต้น จะต้องแจ้งให้สหกรณ์กำหนดกรอบคุณสมบัติตามแนวทางที่กำหนดให้ชัดเจนก่อน จึงจะสามารถพิจารณาเกี่ยวกับท้องที่ดำเนินงานได้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**
(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ โทร. 0 2282 6595

ที่ กษ 1108/15 วันที่ 26 เมษายน 2550

เรื่อง มอบอำนาจในการรับทราบระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์แทนนายทะเบียนสหกรณ์

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/539 ลงวันที่ 28 เมษายน 2546 นายทะเบียนสหกรณ์ ได้มอบอำนาจในการรับทราบระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์แก่สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวได้อ้างอิงคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ 92/2545 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2545 ซึ่งได้ยกเลิกไปแล้ว ทำให้หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวไม่สามารถบังคับใช้ได้ ดังนั้นจึงยกเลิกความที่เกี่ยวข้องในหนังสือดังกล่าวทั้งหมด และให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ถือปฏิบัติในการรับทราบระเบียบต่าง ๆ แทนนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนี้

1. ระเบียบอื่นใดที่กำหนดขึ้นถือใช้นอกเหนือจากมาตรา 46 (5) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ และข้อบังคับของสหกรณ์กำหนดว่าจะต้องส่งให้นายทะเบียนสหกรณ์รับทราบด้วยทุกครั้ง เพื่อเป็นการลดขั้นตอนในการปฏิบัติราชการและเพื่อให้การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเพื่อลดการจัดเก็บเอกสารซ้ำซ้อน ให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้รับทราบระเบียบต่าง ๆ แทนนายทะเบียนสหกรณ์ สำหรับสำเนาระเบียบที่รับทราบแล้วนั้น ให้เก็บไว้เป็นหลักฐานในแฟ้มสหกรณ์ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด

2. การรับทราบระเบียบต่าง ๆ เป็นเพียงการรับทราบว่าสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ และตรวจสอบว่าการกำหนดระเบียบนั้น ๆ ไม่ขัดต่อข้อบังคับ กฎหมายสหกรณ์ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่หากปรากฏในภายหลังว่าระเบียบนั้น ๆ มีปัญหาในทางปฏิบัติหรือต้องวินิจฉัยจะต้องให้คณะกรรมการดำเนินการซึ่งเป็นผู้กำหนดระเบียบเป็นผู้วินิจฉัยหรือตีความระเบียบ เนื่องจากทราบเจตนารมณ์ในการกำหนดระเบียบต่าง ๆ โดยที่รองนายทะเบียนสหกรณ์หรือนายทะเบียนสหกรณ์จะสามารถพิจารณาได้เพียงว่าระเบียบนั้น ๆ กำหนดขัดต่อข้อบังคับ กฎหมายสหกรณ์ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องหรือไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1108/346

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

15 มกราคม 2550

เรื่อง การกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกคน

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันมีสหกรณ์หลายแห่งได้นำกำไรสุทธิประจำปีมาจัดสรรเป็นเงินกองทุนสงเคราะห์ที่เอื้อประโยชน์ต่อกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ โดยอาศัยอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้เป็นไปในลักษณะที่ไม่ถูกต้องและเป็นธรรมต่อมวลสมาชิก บางระเบียบพบว่าสหกรณ์ได้กำหนดขึ้นซ้ำซ้อนกับเงินสวัสดิการที่สหกรณ์จัดให้ในรูประเบียบต่าง ๆ อยู่แล้ว ซึ่งการกำหนดระเบียบบางระเบียบมีผลทำให้สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น โดยไม่มีความจำเป็นหรือการที่สหกรณ์อนุมัติเงินให้คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยที่ประชุมใหญ่ ในรูปของเงินค่าตอบแทนต่าง ๆ โดยมีการจ่ายเงินเป็นรายเดือนหรือครั้งคราวอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่กำหนดให้ใช้หลักประกันเพียงบุคคลค้ำประกันเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำให้สหกรณ์เสียผลประโยชน์ได้

กรมส่งเสริมสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ตรวจสอบและแนะนำสหกรณ์ ดังนี้

4.1 การที่สหกรณ์กำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์เพิ่มขึ้นในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยตรงไม่สามารถระทำได้ หากสหกรณ์กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้เพื่อเป็นการให้สวัสดิการแก่กรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ โดยการนำเงินจากการจัดสรรกำไรสุทธิที่เหลือจากการหักทุนสำรองและเงินบำรุงสันนิบาตสหกรณ์มาจัดเป็นสวัสดิการให้กักขังแก่กรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ การจัดสรรเงินดังกล่าวตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 (4) ทุนสะสมไว้เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์นั้น ควรผ่านการจัดสรรมาเป็นลำดับตามที่กฎหมายกำหนดมาก่อนและการกำหนดระเบียบการให้เงินสงเคราะห์ในรูปเงินกักขังควรให้เฉพาะเจ้าหน้าที่สหกรณ์เท่านั้น และต้องไม่ซ้ำซ้อนกับการให้เงินสวัสดิการอื่นที่สหกรณ์กำหนดไว้ สำหรับการคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกักขังและระยะเวลาการส่งชำระคืนสหกรณ์ควรกำหนดไม่ต่ำกว่า หรือระยะเวลาสั้นกว่าที่สหกรณ์คิดกับสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งระเบียบดังกล่าวควรผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ โดยกำหนดเป็นวาระการประชุมที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ร่วมกันอภิปรายซักถามอย่างละเอียดก่อนลงมติให้ความเห็นชอบ

4.2 การที่สหกรณ์อนุมัติเงินให้คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยที่ประชุมใหญ่ในรูปของค่าตอบแทนต่าง ๆ โดยจ่ายเป็นรายเดือนหรือครั้งคราวนั้นไม่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากกรรมการดำเนินการมิได้ปฏิบัติงานที่สหกรณ์เป็นประจำทุกวัน การปฏิบัติงานของกรรมการดำเนินการแต่ละครั้งสหกรณ์ได้กำหนดค่าตอบแทนให้ในรูปของเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนเจ้าหน้าที่สหกรณ์

สหกรณ์ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนให้ในรูปค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าทำงานล่วงเวลาให้แล้วเช่นกัน สำหรับการจ่ายเงินค่าตอบแทนแก่กรรมการที่ทำหน้าที่จัดการ สหกรณ์ควรกำหนดการจ่ายเงินให้ชัดเจน โดยจ่ายเฉพาะวันที่มาปฏิบัติงานหรือจะจ่ายในลักษณะเหมาจ่าย หากจ่ายในการลักษณะเหมาจ่ายแล้ว ไม่สามารถรับค่าใช้จ่ายในการประชุมประจำเดือนได้อีก และอัตราเงินค่าตอบแทนไม่ควรเกินระดับผู้จัดการ สหกรณ์ตามปกติที่ควรได้รับเท่านั้น

4.3 การกำหนดระเบียบว่าด้วยเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในหมวดหลักประกันการทำงาน ซึ่งกำหนดให้ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ใช้หลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน การที่สหกรณ์หลายสหกรณ์พยายามที่จะกำหนดให้ใช้ หลักประกันเพียงบุคคลค้ำประกันเพียงอย่างเดียวอาจทำให้สหกรณ์เสียผลประโยชน์ สหกรณ์ควรกำหนด หลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้มีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เกิดความปลอดภัยต่อสหกรณ์ และควรพิจารณาตรวจสอบบทวนหลักประกันเป็นประจำประจำปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายแรงงาน เมื่อสหกรณ์ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สหกรณ์

4.4 เห็นควรให้สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาตรวจสอบ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสหกรณ์ โดยเฉพาะระเบียบที่เอื้อประโยชน์ให้กับคณะกรรมการ ดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้ เข้าตรวจสอบการถือใช้ระเบียบดังกล่าว หากเกิดความไม่เหมาะสมหรืออาจทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย และไม่เป็นธรรมต่อสมาชิกสหกรณ์ ควรรายงานให้สหกรณ์จังหวัดรองนายทะเบียนสหกรณ์ ทราบและพิจารณาให้คำแนะนำสหกรณ์ปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับฐานะการเงินของสหกรณ์ ตลอดจน รวบรวมสำเนาระเบียบสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินในลักษณะดังกล่าวข้างต้น (หากมี) แจ้งให้สำนัก จัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ทราบ เพื่อนำมาเป็นตัวอย่างในการกำหนดแนวทางแก้ไขให้เกิดความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมแนะนำสหกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2282 5042

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_cepoc@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ที่ กษ 1108/47

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

26 กันยายน 2548

เรื่อง ยกเลิกหนังสือเวียนและคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/9396 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2539

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในกรณีที่กระทรวงมหาดไทยแบ่งแยกพื้นที่เขตการปกครองจากพื้นที่อำเภอบางตำบลไปเป็นกิ่งอำเภอ มีผลทำให้สมาชิกสหกรณ์อยู่ในพื้นที่ของอำเภอที่ถูกแบ่งแยกไปเป็นกิ่งอำเภออยู่นอกท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ ในทางปฏิบัตินายทะเบียนสหกรณ์แนะนำว่าเมื่อแยกเป็นกิ่งอำเภอ สหกรณ์ไม่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเกี่ยวกับท้องที่ดำเนินงาน และไม่ต้องเพิ่มบทเฉพาะกาลให้สมาชิกสหกรณ์ หมายถึงรวมถึงสมาชิกเก่าที่อยู่ในกิ่งอำเภอโดยให้ถือว่าถ้าท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์อยู่ในอำเภอเมื่อพื้นที่อำเภอเหลืออยู่เท่าใดท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ก็มีอยู่เพียงเท่านั้น สำหรับสมาชิกของสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่กิ่งอำเภอที่ได้สิทธิการเป็นสมาชิกภาพมาก่อนที่จะแยกพื้นที่อำเภอเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อแยกพื้นที่เป็นกิ่งอำเภอแล้ว สมาชิกดังกล่าวก็ยังมีสิทธิการเป็นสมาชิกภาพของสหกรณ์ตามเดิม สหกรณ์ยังคงให้บริการแก่สมาชิกเก่าที่อยู่ในพื้นที่กิ่งอำเภอได้เท่าที่จำเป็น แต่สหกรณ์ไม่มีสิทธิรับสมาชิกเพิ่มเติมในพื้นที่ที่เป็นเขตปกครองของกิ่งอำเภอใหม่ เว้นแต่ทายาทของสมาชิกเดิมเพื่อรับภาระหนี้สินของสมาชิกเท่านั้น นั้น

ในปัจจุบันนี้สหกรณ์ได้ขยายธุรกิจของสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ สหกรณ์จึงมีความจำเป็นต้องขยายแดนดำเนินงาน และรับสมาชิกเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับขนาดธุรกิจของสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์ สหกรณ์อาจกำหนดท้องที่แดนดำเนินงานไว้ในข้อบังคับหรือไม่ก็ได้สำหรับการรับสมาชิกสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 43 (7) ให้สหกรณ์กำหนดเรื่องคุณสมบัติของสมาชิก วิธีการขาดจากสมาชิกภาพตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกไว้ในข้อบังคับ ดังนั้นการที่สหกรณ์จะรับสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ใดที่เป็นสมาชิกสหกรณ์จะต้องคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อกับสมาชิก การเอื้อประโยชน์กับสมาชิก และคุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์

สำหรับการขยายสาขาของสหกรณ์ สหกรณ์อาจขยายสาขาเพื่อดำเนินธุรกิจได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ สหกรณ์จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและสามารถควบคุมการให้บริการสมาชิกได้ทั่วถึง เมื่อสหกรณ์ขยายสาขาไปในท้องที่จังหวัดใดให้แจ้งสหกรณ์จังหวัดนั้น ๆ ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
โทร. 0 2282 5042
โทรสาร 0 2282 5042
E-mail: cpd_cep@cpd.go.th
www.cpd.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน โทร. 0 2282 6595

ที่ กษ 1101.11/8909

วันที่ 30 สิงหาคม 2545

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการขอจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

กำหนดข้อบังคับของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น กระทำได้โดยที่ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกตาม มาตรา 34 (4) และการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับจะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และต้องนำข้อบังคับนั้นจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์เมื่อ เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบข้อความในข้อบังคับพบว่า ข้อบังคับบางฉบับมีการพิมพ์ผิด ตกหล่น หรือมีข้อความ ขัดกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยหลักการเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐไม่อาจแก้ไขข้อความในข้อบังคับ ซึ่งได้ผ่านการพิจารณา โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว แต่หากจะส่งเรื่องคืนให้สหกรณ์แก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อความ ที่ผิด สหกรณ์ต้องเรียกประชุมใหญ่ เพื่อแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความนั้น ซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าและ สหกรณ์ต้องเสียค่าใช้จ่าย

ดังนั้น เพื่อให้การจดทะเบียนข้อบังคับของสหกรณ์เป็นไปโดยรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ขอให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การกำหนดข้อบังคับเป็นภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จะต้องให้การช่วยเหลือ แนะนำแก่คณะกรรมการดำเนินการหรือที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้การกำหนดข้อบังคับไม่มีข้อบกพร่อง หรือมีข้อความที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย กรณีใดที่เห็นว่า มีข้อบกพร่องหรือมีข้อความที่ขัดแย้งกับ กฎหมาย ต้องแนะนำให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาแก้ไข ถ้าที่ประชุมใหญ่ยังคงยืนยันไม่แก้ไขตามคำแนะนำ ก็ให้สหกรณ์บันทึกความเห็นของผู้แนะนำไว้ด้วย เมื่อคราวเสนอจดทะเบียนสหกรณ์ใช้เป็นข้อมูล ในการพิจารณาวินิจฉัยว่า สมควรจะรับจดทะเบียนหรือไม่
2. ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์มอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือผู้จัดการ เป็นผู้ประสานงาน ในการพิจารณาแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความ เฉพาะกรณีที่มีความผิดพลาดเล็กน้อย เช่น พิมพ์ตัวสะกดผิด พิมพ์ตก หล่น ไม่ใช่สาระสำคัญ และไม่ทำให้ผิดไปจากเจตนารมณ์ของที่ประชุมใหญ่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่ กษ 1101.11/09215

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

2 กรกฎาคม 2544

เรื่อง การแก้ไขระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการกระทำการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 0216/12970 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2544

ด้วยขณะนี้ได้มีสหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการกระทำการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ ซึ่งกำหนดเนื้อหาของระเบียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขายทรัพย์สินว่า “เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินมิให้ถือเป็นรายได้และให้สหกรณ์นำเข้ามาสมทบในบัญชีทุนสะสมเพื่อการพัฒนากิจการของสหกรณ์” ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เห็นว่า เป็นการไม่ถูกต้องตามหลักบัญชีที่รับรองทั่วไปและนายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่าการกำหนดระเบียบดังกล่าวข้างต้นสหกรณ์ต้องถือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินในส่วนที่เป็นกำไรจากการขายทรัพย์สินเป็นรายได้ และในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยแล้ว ให้สหกรณ์กันกำไรจากการขายทรัพย์สินหรือกำไรจากการตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้นออก เพื่อสมทบเข้าทุนสะสมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาทรัพย์สินหรือเพื่อขยายกิจการของสหกรณ์ก่อน กำไรสุทธิตัวส่วนที่เหลือที่ประชุมใหญ่จึงอาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับสหกรณ์ต่อไป

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว ใคร่ขอให้จังหวัดกำกับดูแลให้สหกรณ์ถือปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว ให้ถูกต้องและดำเนินการให้เป็นไปในทำนองเดียวกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร สำนักงานปลัดกระทรวง โทร.02-6299034

ที่ กษ 0216/12970

วันที่ 25 พฤษภาคม 2544

เรื่อง การแก้ไขระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการทำการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รายงานว่าการกำหนดระเบียบของสหกรณ์ว่าด้วยการกระทำต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของสหกรณ์ กำหนดเนื้อหาของระเบียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขายทรัพย์สินว่า “เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินมิให้ถือเป็นรายได้ และให้สหกรณ์นำเข้ามาสมทบในบัญชีทุนสะสมเพื่อการพัฒนากิจการของสหกรณ์” ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบที่กำหนดข้างต้นสหกรณ์ต้องถือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินในส่วนที่เป็นกำไรจากการขายทรัพย์สินเป็นรายได้ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขระเบียบดังกล่าวแล้ว ตามสำเนาหนังสือที่แนบ ทั้งนี้ ขอให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ช่วยกำกับดูแลการปฏิบัติตามระเบียบในเรื่องนี้ให้ถูกต้องต่อไป พร้อมกับขอให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปในทำนองเดียวกันด้วย

อนึ่ง ในการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยแล้ว ให้สหกรณ์กันกำไรจากการขายทรัพย์สินหรือกำไรจากการตีราคาทรัพย์สินเพิ่มขึ้นออก เพื่อสมทบเข้าทุนสะสมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาทรัพย์สินหรือเพื่อขยายกิจการของสหกรณ์ก่อน กำไรสุทธิส่วนที่เหลือที่ประชุมใหญ่จึงอาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับของสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) **อูตร ขจรเวหาศน์**
(นายอูตร ขจรเวหาศน์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน โทร. (02) 2826595

ที่ กษ 1101.11/05039 วันที่ 29 มีนาคม 2544

เรื่อง การแนะนำให้สหกรณ์ถือใช้ข้อบังคับ

เรียน สหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด

ตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/5406 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2543 ส่งร่างข้อบังคับสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และสหกรณ์การเกษตร ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบแล้ว เพื่อเผยแพร่ให้สหกรณ์ถือใช้ ในการขอจดทะเบียนสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงใช้ข้อบังคับ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การรับจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์มีประสิทธิภาพ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันต่อความต้องการและปริมาณการขอจดทะเบียนข้อบังคับสหกรณ์และไม่ก่อให้เกิดความสับสนแก่สหกรณ์ จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดกำชับให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์แนะนำให้สหกรณ์ถือใช้ข้อบังคับฉบับที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบแล้วดังกล่าวข้างต้น ไม่ควรแนะนำให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับต่างไปจากร่างข้อบังคับของนายทะเบียนสหกรณ์ อย่างไรก็ตามการแก้ไขข้อบังคับต่างไปจากร่างข้อบังคับของนายทะเบียนสหกรณ์สามารถกระทำได้ หากเกิดจากความคิดริเริ่มของสหกรณ์เอง ซึ่งจะอยู่ในดุลยพินิจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการรับจดทะเบียน และอาจเกิดความล่าช้าในการรับจดทะเบียนได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ที่ กษ 1101.11/3830

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

12 มีนาคม 2544

เรื่อง จำนวนข้อบังคับในการจดทะเบียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 1101.11/00592 ลงวันที่ 18 มกราคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง กำหนดให้ทำข้อบังคับที่จะใช้ในการขอจดทะเบียนสหกรณ์ทุกประเภท จำนวน 4 เล่ม และเมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแล้ว ให้สหกรณ์จัดทำสำเนาข้อบังคับส่งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดที่สหกรณ์ตั้งอยู่ทราบ ส่วนสหกรณ์ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ส่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยตรง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรให้สหกรณ์จัดส่งสำเนาข้อบังคับให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์แล้วแต่กรณี โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นผู้จัดส่งฉบับข้อบังคับ ให้หน่วยงานดังกล่าวแทน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ทราบด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. (02) 2825042

โทรสาร (02) 2826078

ที่ กษ 1101.11/01207

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

30 มกราคม 2544

เรื่อง การรับรองสำเนาข้อบังคับสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ข้อบังคับสหกรณ์เป็นเอกสารที่สหกรณ์จะต้องมีอยู่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน แต่ปรากฏว่าข้อบังคับของสหกรณ์หายอยู่เนื่อง ๆ หรือมีความชำรุดเสียหาย ไม่สามารถใช้อ้างอิงในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ จำเป็นต้องขอคัดสำเนาข้อบังคับจากฉบับที่มีลายมือชื่อของนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งรับจดทะเบียนข้อบังคับนั้นปรากฏอยู่ด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์เห็นควรดำเนินการเกี่ยวกับการคัดสำเนาและการรับรองสำเนาข้อบังคับเมื่อสหกรณ์ร้องขอ ดังนี้

1. ให้สหกรณ์ยื่นคำขอเป็นหนังสือลงนามโดยผู้มีอำนาจของสหกรณ์เพื่อขอคัดสำเนาข้อบังคับต่อสหกรณ์จังหวัด โดยต้องแนบเอกสารประกอบด้วย

(1) กรณีข้อบังคับหาย ให้แนบสำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย

(2) กรณีข้อบังคับชำรุดเสียหาย ให้แนบต้นฉบับข้อบังคับที่ชำรุดเสียหายนั้น

2. เมื่อสหกรณ์จังหวัดได้รับคำขอตาม ข้อ 1. และพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้สหกรณ์เป็นผู้คัดสำเนาข้อบังคับ โดยการถ่ายเอกสารจากฉบับที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเก็บรักษาอยู่

3. ให้สหกรณ์จังหวัดหรือผู้รักษาการแทนสหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้ลงนามรับรองสำเนาข้อบังคับภายใต้ข้อความ “สำเนาถูกต้อง” ในข้อบังคับหน้าที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ลงนามรับจดทะเบียนไว้ และให้มีข้อความที่แสดงให้เห็นโดยชัดเจนบนหน้าปกข้อบังคับนั้นว่า “ใช้แทนต้นฉบับ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสหกรณ์จังหวัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. (02) 2825042

โทรสาร (02) 2826078

ที่ กษ 1101.11/00592

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม.10200

18 มกราคม 2544

เรื่อง จำนวนข้อบังคับในการจดทะเบียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 1101/9257 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้แจ้งวิธีปฏิบัติในการจัดทำเอกสารการจดทะเบียนสหกรณ์ และการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้ข้อบังคับ ซึ่งกำหนดให้ส่งข้อบังคับเพื่อประกอบการรับจดทะเบียน สำหรับสหกรณ์ในภาคเกษตร จำนวน 10 เล่ม และสหกรณ์นอกภาคเกษตร จำนวน 8 เล่ม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการลดภาระการจัดทำเอกสารของสหกรณ์ จึงให้ลดจำนวนข้อบังคับที่จะใช้ในการเสนอขอจดทะเบียนของสหกรณ์ทุกประเภท จากเดิมคงเหลือจำนวน 4 เล่ม ซึ่งประกอบด้วยต้นฉบับ 1 เล่ม และคู่ฉบับ 3 เล่ม โดยให้ถ่ายข้อบังคับจากต้นฉบับเท่านั้น กับให้ผู้เกี่ยวข้องลงนามในข้อบังคับทั้ง 4 เล่ม ดังกล่าว ส่วนเอกสารอื่นให้เป็นไปตามหนังสือที่อ้างถึง เช่นเดิม และเมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแล้ว ให้สหกรณ์จัดทำสำเนาข้อบังคับส่งให้สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์โดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งให้สหกรณ์ทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสถาบัน

โทร. (02) 2825042

โทรสาร (02) 2826078

ที่ กษ 1110/ว 1

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวง กทม. 10200

16 มีนาคม 2541

เรื่อง เห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินฝาก

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง**
1. หนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 1110/1595 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2536
 2. หนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 1110/ว.1 ลงวันที่ 18 มกราคม 2537
 3. หนังสือนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ กษ 1110/14893 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2540

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
1. ร่างระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ พ.ศ.
 2. ร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ พ.ศ.....
 3. ร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝาก.....พ.ศ.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 นายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบให้สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ ถือใช้ระเบียบตามร่างระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำตามหนังสือที่อ้างถึง 2 นายทะเบียนสหกรณ์ได้เห็นชอบให้สหกรณ์ภาคเกษตรหรือใช้ระเบียบตามร่างระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงิน และตามหนังสือที่อ้างถึง 3 นายทะเบียนสหกรณ์ได้เห็นชอบให้สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ถือใช้ระเบียบตามร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ และร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝาก.....

บัดนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ปรับปรุงร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝากดังกล่าวข้างต้นให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับสหกรณ์ทุกประเภทถือใช้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน พร้อมทั้งได้นำเสนอร่างระเบียบที่ปรับปรุงต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2541 โดยระเบียบตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2 ให้ถือใช้สำหรับสหกรณ์ทุกประเภท ระเบียบตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3 ให้ถือใช้สำหรับสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ ดังนั้น สหกรณ์ใดได้ถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินฝากตามร่างซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบตามหนังสือที่อ้างถึง 1 – 3 ก็ให้ถือใช้ต่อไป สำหรับสหกรณ์ที่จะถือใช้ระเบียบดังกล่าวในโอกาสต่อไป ให้ถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินฝากตามสิ่งที่ส่งมาด้วยและให้ถือว่าได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว ขอให้ส่งสำเนาไปเพื่อนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้สหกรณ์จังหวัดเผยแพร่แนะนำร่างระเบียบว่าด้วยเงินฝากแก่สหกรณ์ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วิรัช ชีพนมทอง**
(นายวิรัช ชีพนมทอง)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร (02) 2825853

โทรสาร (02) 2825852

(ร่าง)

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ พ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ.....และข้อ.....ที่ประชุม
คณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่...../.....เมื่อวันที่.....ได้กำหนด
ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ โดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วย
การรับฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ พ.ศ.....”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ข้อ 3 สหกรณ์รับเงินฝากจากสมาชิกได้ 2 ประเภท คือ

- (1) เงินฝากออมทรัพย์
- (2) เงินฝากประจำ

หมวด 2 การเปิดบัญชีและการฝากเงิน

ข้อ 4 ผู้ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝาก ตามข้อ 3 ให้มาติดต่อกับพนักงานสหกรณ์ ณ สำนักงาน
สหกรณ์ด้วยตนเอง และต้องยื่นหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝากตามแบบของสหกรณ์ โดยมีรายการครบถ้วน
ตามที่ระบุไว้ในแบบหนังสือขอเปิดบัญชีนั้น

ในกรณีที่สหกรณ์มีโครงการระดมเงินฝากเป็นกรณีพิเศษ และประสงค์จะออกรับเงินฝาก
นอกสำนักงานของสหกรณ์ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินการ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการ
เพื่อความปลอดภัยด้วย

ข้อ 5 พร้อมกับหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝาก ผู้ฝากต้องให้ตัวอย่างลายมือชื่อของตนหรือของ
ตัวแทนซึ่งเป็นผู้มีอำนาจถอนเงิน ตลอดจนให้คำสั่งเกี่ยวกับเงินฝากที่เปิดบัญชีนั้นไว้ต่อสหกรณ์

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้ จะมีผลต่อเมื่อผู้ฝากได้แจ้งเป็น
หนังสือต่อสหกรณ์ และสหกรณ์ได้พิจารณาเห็นเป็นการถูกต้องและตอบรับแล้ว

ลายมือชื่อทุกกรณีเกี่ยวกับเงินฝากให้ใช้อักษรไทยและเขียนด้วยหมึกทั้งต้องเขียนด้วยลายมือตนเอง สหกรณ์จะไม่รับรู้การใช้ตราประทับแทนลายมือชื่อ

ข้อ 6 ผู้ฝากคนหนึ่งสามารถเปิดบัญชีเงินฝากได้ดังนี้

(1) เงินฝากออมทรัพย์ ผู้ฝากรายหนึ่งอาจเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ในสหกรณ์นี้ได้โดยจำนวนเงินฝากในบัญชีนั้นในเวลาหนึ่งเวลาใดต้องไม่น้อยกว่า.....บาท และผู้ฝากจะส่งเงินฝากเพิ่มขึ้นเมื่อใดโดยจำนวนเท่าใดก็ได้

(2) เงินฝากประจำรายหนึ่ง ๆ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า.....บาท และระยะเวลาฝากต้องไม่น้อยกว่า.....เดือน

ข้อ 7 ในการเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ 6 สหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝากยึดถือไว้

สมุดคู่ฝากนั้นผู้ฝากต้องรักษาไว้ เพื่อให้สหกรณ์ลงบันทึกรายการเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินถอน และเงินคงเหลือของตนบรรดาที่จะมีขึ้นทุกราย

การลงบันทึกรายการต่าง ๆ ในสมุดคู่ฝากนั้น จะกระทำได้แต่โดยทางฝ่ายสหกรณ์ซึ่งประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเหรัญญิก หรือผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่งคนใดเป็นผู้ลงลายมือชื่อย่อกำกับไว้เป็นสำคัญ การลงบันทึกรายการในสมุดคู่ฝากโดยไม่เป็นไปตามที่กล่าวนี้ย่อมไม่มีผลผูกพันสหกรณ์ อนึ่ง ถ้าผู้ฝากตรวจพบว่ารายการใดในสมุดคู่ฝากคลาดเคลื่อนต้องแจ้งต่อสหกรณ์เพื่อแก้ไขให้จะแก้ไขโดยประการอื่นไม่ได้

สมุดคู่ฝากเล่มที่ใช้เต็มแล้วหรือชำรุดจนใช้การไม่ได้ นำมายื่นต่อสหกรณ์เพื่อจะได้ยกเลิกสมุดคู่ฝากเล่มนั้น และโอนยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากใหม่ ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป สมุดคู่ฝากเล่มที่ยกเลิกนั้น ผู้ฝากจะรับไปได้

ผู้ฝากต้องเก็บรักษาสมุดคู่ฝากของตนไว้ในที่ปลอดภัย ถ้าสมุดคู่ฝากหายผู้ฝากต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสหกรณ์โดยมิชักช้า สหกรณ์จะนำยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากเล่มใหม่ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป ส่วนสมุดคู่ฝากเล่มที่หายให้ยกเลิก

ในกรณีที่สหกรณ์ออกสมุดคู่ฝากให้แก่ผู้ฝากครั้งแรกก็ดี หรือออกเล่มใหม่ให้ต่อจากเล่มก่อนซึ่งลงรายการเต็มแล้วก็ดี หรือชำรุดใช้การไม่ได้ก็ดี สหกรณ์จะไม่คิดค่าธรรมเนียมแต่กรณีที่สมุดคู่ฝากของผู้ฝากคนใดสูญหาย สหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากใหม่ให้โดยคิดค่าธรรมเนียมเล่มละ.....บาท

ข้อ 8 ในการส่งเงินเข้าบัญชีเงินฝากทุกครั้ง ให้ทำใบส่งเงินตามแบบพิมพ์ที่สหกรณ์กำหนดยื่นพร้อมด้วยสมุดคู่ฝากและจำนวนเงินฝากต่อพนักงานสหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์ ทั้งนี้ ผู้ฝากหรือผู้อื่น จะเป็นผู้ส่งเงินก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ลงบันทึกรายการจำนวนเงินฝากที่ได้รับนั้นในสมุดคู่ฝาก และตรวจสอบเป็นการถูกต้องแล้ว สหกรณ์จะคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

ข้อ 9 ถ้าส่งเช็คเข้าบัญชีเงินฝาก ต้องขีดคร่อมเช็คก่อน สหกรณ์สงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่จ่ายเงินถอนจากรายการเช่นนั้นจนกว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้ว

หมวด 3

การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการคิดดอกเบี้ย วิธีการคิดดอกเบี้ย และการจ่ายดอกเบี้ย

ข้อ 10 สหกรณ์จะให้ดอกเบี้ยเงินฝากทุกประเภทตามข้อ 3 ในอัตราไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี โดยจะได้ประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

(*) ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ให้คำนวณเป็นรายวันตามยอดเงินคงเหลือ และสหกรณ์จะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากในวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ให้ผู้ฝากรับยื่นสมุดคู่ฝาก ณ สำนักงานสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์บันทึกรายการดอกเบี้ยให้

ดอกเบี้ยเงินฝากประจำ สหกรณ์จะคำนวณและจ่ายดอกเบี้ยให้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาการฝาก สำหรับเงินฝากที่ถอนก่อนกำหนดโดยได้รับอนุญาตจากสหกรณ์ตามข้อ 12 สหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยให้ตามจำนวนเดือนเต็ม

กรณีถอนเงินฝากประจำในระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือน สหกรณ์จะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้

ถ้าผู้ฝากไม่ถอนเงินฝากประจำเมื่อครบกำหนดพร้อมดอกเบี้ย จนพ้นกำหนดไปอีกเจ็ดวันก็เป็นอันถือว่าผู้ฝากตกลงฝากต้นเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยต่อไปอีกเท่าระยะเวลาเดิม

หมวด 4

การถอนเงินฝากและการปิดบัญชี

ข้อ 11 การถอนเงินจากบัญชีเงินฝาก ต้องใช้ใบถอนเงินตามแบบของสหกรณ์

ในการถอนเงินฝาก ผู้มีอำนาจถอนเงินตามที่ได้ให้ตัวอย่างลายมือชื่อไว้ต่อสหกรณ์ ควรมารับเงินที่สำนักงานสหกรณ์ด้วยตนเอง และต้องยื่นใบถอนเงินฝากโดยลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้ นั้น พร้อมกับสมุดคู่ฝากต่อพนักงานสหกรณ์

ถ้าผู้มีอำนาจถอนเงินฝากจะมอบให้ผู้ใดถอนเงินแทน ก็ต้องทำใบถอนเงินฝากและต้องมอบอำนาจให้รับเงินแทนเป็นหนังสือไว้ด้านหลังของใบถอนเงินฝากนั้นด้วย ทั้งนี้ โดยลงลายมือชื่อตามที่ได้ให้ตัวอย่างไว้แล้วมอบให้ผู้รับมอบอำนาจยื่นใบถอนเงินฝากนั้น พร้อมด้วยสมุดคู่ฝากต่อพนักงานของสหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์ในการนี้สหกรณ์จะเรียกหลักฐานพิสูจน์ตัวผู้รับมอบอำนาจก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ตรวจถูกต้องแล้วจะจ่ายเงินถอนให้ และลงรายการเงินถอนพร้อมทั้งเงินคงเหลือในสมุดคู่ฝาก แล้วคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

อนึ่ง การเขียนใบถอนเงินฝากให้เขียนด้วยหมึก ถ้ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงใด ๆ ผู้มีอำนาจถอนเงินต้องลงลายมือชื่อตามที่ให้ตัวอย่างไว้กำกับด้วย

ข้อ 12 การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์นั้น จะถอนเมื่อใด จำนวนเท่าใดก็ได้

ส่วนการถอนเงินจากบัญชีเงินฝากประจำนั้น ผู้ฝากย่อมไม่มีสิทธิถอนเงินก่อนครบกำหนด แต่เมื่อผู้ฝากยื่นคำขอเป็นหนังสือโดยชี้แจงความจำเป็น สหกรณ์จะยอมให้ถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดก็ได้

ข้อ 13 ผู้ฝากจะถอนเงินฝากคงเหลือทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีเงินฝากของตนเมื่อใดก็ได้ให้ผู้มีอำนาจถอนเงินจดแจ้งไว้ท้ายรายการจำนวนเงินในใบถอนเงินฝากด้วยว่า “เพื่อปิดบัญชี”

ข้อ 14 ในกรณีที่ผู้ฝากตาย สหกรณ์จะจ่ายเงินคงเหลือทั้งหมดในบัญชีเงินฝากให้แก่ผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ตั้งไว้ หรือถ้ามิได้ตั้งไว้ก็คืนให้แก่บุคคลที่ได้นำหลักฐานมาแสดงให้เป็นที่พอใจ คณะกรรมการดำเนินการว่าเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับเงินจำนวนดังกล่าวนั้น

ข้อ 15 ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เห็นว่าผู้ฝากฝ่าฝืนระเบียบนี้หรือก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่สหกรณ์ หรือเห็นว่ามิเหตุอันสมควรที่จะปิดบัญชีเงินฝากของผู้ฝากสหกรณ์จะไม่รับเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ฝากอีก และให้ผู้ฝากถอนเงินคงเหลือทั้งหมดเพื่อปิดบัญชีเงินฝากของตน ทั้งนี้สหกรณ์จะแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ฝาก

ข้อ 16 การถอนเงินฝากเพื่อปิดบัญชีตามข้อ 13 และข้อ 14 สหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้ตามข้อ 10 ถึงวันก่อนวันถอนหนึ่งวัน เว้นแต่การปิดบัญชีเงินฝากในกรณีผู้ฝากฝ่าฝืนระเบียบตามข้อ 15 สหกรณ์จะคำนวณดอกเบี้ยให้ถึงก่อนวันที่แจ้งหนึ่งวัน และสหกรณ์จะไม่ให้ดอกเบี้ยอีก ไม่ว่าผู้ฝากจะถอนเงินเมื่อใด

เมื่อสหกรณ์ได้จ่ายเงินคืนผู้ฝากแล้ว จะยกเลิกสมุดคู่ฝากสำหรับบัญชีนั้น

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบให้ใช้ระเบียบนี้ได้

(ลงชื่อ) **วัลลภ วิทย์ประพัฒน์**

(นายวัลลภ วิทย์ประพัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำการถือใช้ระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ

1. ในกรณีที่สหกรณ์ได้เคยกำหนดระเบียบว่าด้วยการรับเงินฝากจากสมาชิกไว้แล้วและประสงค์จะกำหนดใหม่ตามร่างระเบียบนี้ให้เพิ่มหมวด 1 อีกข้อหนึ่ง เป็นข้อ 3 ความว่า “ให้ยกเลิกบรรดาประกาศ มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ระเบียบอื่นใดที่มีอยู่ก่อนวันใช้ระเบียบนี้ ซึ่งมีข้อกำหนดขัดแย้งกับระเบียบนี้ ทั้งสิ้น “ แล้วเลื่อนข้อ 3 เดิมเป็นข้อ 4 ตามลำดับ

2. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากไว้ไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี นั้น เนื่องจากโดยหลักการแล้วอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ไม่ควรสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์มากจนเกินไป ประกอบกับเงินปันผลของสหกรณ์ก็จำกัดอยู่ในอัตรานี้ อย่างไรก็ตาม หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์สูงกว่าร้อยละ 13 ต่อปีแล้ว สหกรณ์ก็สามารถขอความเห็นชอบในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นกว่าร้อยละ 13 ต่อปีได้

สำหรับสหกรณ์ในภาคการเกษตร ได้แก่ สหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตรสหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมง ขอให้พิจารณากำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละประเภทด้วยความรอบคอบ โดยคำนึงถึงหลักบริหารการเงินว่า สหกรณ์จะนำเงินที่รับฝากนั้นไปหาผลตอบแทนได้มากน้อยเพียงใด จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์ เพราะดอกเบี้ยเงินรับฝากเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตลอดเวลา แต่อย่างไรก็ตามต้องไม่ทำให้สมาชิกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์ต้องรับภาระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าลูกค้า ธกส. ในท้องถิ่นเดียวกัน

3. วิธีการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ สหกรณ์อาจเลือกวิธีการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ เป็นรายวัน หรือรายเดือน ก็ได้ตามความเหมาะสม และจะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากปีละมากกว่า 1 ครั้งก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินนโยบายการระดมเงินฝาก ความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และความสามารถในการบริหารจัดการเงินทุนของแต่ละสหกรณ์ด้วย ดังนั้นสำหรับข้อ 10 วรรคสอง (*) จึงได้กำหนดวิธีการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ให้สหกรณ์เลือกปฏิบัติแทนในวรรคนี้ไว้หลายกรณี ตามที่เห็นสมควรและสอดคล้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์

ตัวอย่างเช่น วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ คือ วันที่ 31 ธันวาคม

- ถ้าสหกรณ์ประสงค์จะคิดดอกเบี้ยเป็นรายวัน และนำดอกเบี้ยเข้าบัญชีเงินฝากปีละ 2 ครั้งให้แก่ไขข้อความในข้อ 10 วรรคสอง ดังนี้

“ดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ให้คำนวณเป็นรายวันตามยอดเงินคงเหลือ และสหกรณ์จะนำดอกเบี้ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝากในวันที่ 30 มิถุนายน และ 31 ธันวาคม ให้ผู้ฝากรีบยื่นสมุดคู่ฝาก ณ สำนักงาน สหกรณ์ เพื่อสหกรณ์บันทึกรายการดอกเบี้ยให้”

- ถ้าสหกรณ์ประสงค์จะคิดดอกเบี้ยเป็นรายเดือน และนำดอกเบี้ยเข้าบัญชีเงินฝากปีละ 1 ครั้งให้แก่ไขข้อความในข้อ 10 วรรคสอง ดังนี้

“ดอกเบี๋ยเงินฝักออทรรพีให้ค่านวมเป็นรายเดือนตามยอดเงินฝักคงเหลือต่ำสุด ในระหว่างเดือนหนึ่ง ๆ แต่เศขของบาทในยอดเงินคงเหลือดังกล่าวนั้นไม่นำมาค่านวมด้วย สำหรัเงินฝัก ภายในวันที่เจ็ดของเดือนจะถือเสมือนหนึ่งว่าได้ฝักไว้แล้วตั้งแต่วันที่หนึ่งของเดือน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ ในการค่านวมดอกเบี๋ยให้ แต่ถ้าในระหว่างเดือนโดยยอดเงินฝักคงเหลือต่ำสุดมีจำนวนน้อยกว่าสิบบาท จะไม่ค่านวมดอกเบี๋ยสำหรับเดือนนั้นให้ สหกรณ์จะนำดอกเบี๋ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝักในวันสิ้นปี ทางบัญชีของสหกรณ์ ให้ผู้ฝักรีบยื่นสมุดคู่ฝัก ณ สำนักงานสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์บันทึกรายการดอกเบี๋ยให้”

- ถ้าสหกรณ์ประสงค์จะคิดดอกเบี๋ยเป็นรายเดือน และนำดอกเบี๋ยเข้าบัญชีเงินฝักปีละ 2 ครั้งก็ให้แก้ไขข้อความในข้อ 10 วรรคสอง ดังนี้

“ดอกเบี๋ยเงินฝักออทรรพีให้ค่านวมเป็นรายเดือนตามยอดเงินฝักคงเหลือต่ำสุด ในระหว่างเดือนหนึ่ง ๆ แต่เศขของบาทในยอดเงินคงเหลือดังกล่าวนั้นไม่นำมาค่านวมด้วย สำหรั เงินฝักภายในวันที่เจ็ดของเดือนจะถือเสมือนหนึ่งว่าได้ฝักไว้แล้วตั้งแต่วันที่หนึ่งของเดือน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการค่านวมดอกเบี๋ยให้ แต่ถ้าในระหว่างเดือนโดยยอดเงินคงเหลือต่ำสุดมีจำนวนน้อยกว่า สิบบาท จะไม่ค่านวมดอกเบี๋ยสำหรับเดือนนั้นให้ สหกรณ์จะนำดอกเบี๋ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝัก ในวันที่ 30 มิถุนายน และ 31 ธันวาคม ให้ผู้ฝักรีบยื่นสมุดคู่ฝัก ณ สำนักงานสหกรณ์เพื่อสหกรณ์ บันทึกรายการดอกเบี๋ยให้”

มีข้อสังเกตสำหรับสหกรณ์ที่กำหนดวันสิ้นปีทางบัญชีไว้เป็นอย่างอื่น เช่น 31 มีนาคม หรือ 30 กันยายน เป็นต้น ก็ต้องปรับเปลี่ยนวันที่จะนำดอกเบี๋ยทบเป็นต้นเงินเข้าบัญชีเงินฝักให้ สอดคล้องกันด้วย

4. ในกรณีที่สหกรณ์เลือกวิธีการคิดดอกเบี๋ยในข้อ 10 วรรคสอง เป็นรายเดือน ก็ให้แก้ไขข้อความ ในข้อ 16 วรรคหนึ่ง ดังนี้

“การถอนเงินฝักเพื่อปิดบัญชีเงินฝักในกรณีผู้ฝักฝ่าฝิ่นระเบียบตามข้อ 13 และข้อ 14 สหกรณ์จะค่านวมดอกเบี๋ย ให้ตามข้อ 10 ถึงสิ้นเดือนที่แล้ว เว้นแต่การปิดบัญชีเงินฝักในกรณี ผู้ฝักฝ่าฝิ่นระเบียบตามข้อ 15 สหกรณ์จะค่านวมดอกเบี๋ยให้ถึงสิ้นเดือนก่อนถึงวันที่แจ้ง และสหกรณ์ จะไม่ให้ดอกเบี๋ยอีกไม่ว่าผู้ฝักจะถอนเงินเมื่อใด

(ร่าง)

ระเบียบ

สหกรณ์.....จำกัด

ว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

พ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ.....และข้อ.....ที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่...../.....เมื่อวันที่.....ได้กำหนด ระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ พ.ศ..... โดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วย เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ พ.ศ.....

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ข้อ 3 สหกรณ์รับเงินฝากออมทรัพย์พิเศษจากสมาชิกได้ตามที่สหกรณ์เห็นสมควร

ข้อ 4 ผู้ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ต้องยื่นหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษตามแบบของสหกรณ์ โดยมีรายการครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแบบหนังสือขอเปิดบัญชีนั้น

ข้อ 5 ผู้ขอเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ต้องให้ตัวอย่างลายมือชื่อของผู้มีอำนาจ ในการถอนเงิน หรือในการให้คำสั่งเกี่ยวกับบัญชีที่เปิดนั้นไว้ต่อสหกรณ์ โดยใช้บัตรตัวอย่างลายมือชื่อ ตามแบบของสหกรณ์

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับตัวอย่างลายมือชื่อของผู้มีอำนาจ จะมีผลต่อเมื่อได้แจ้งเป็น หนังสือต่อสหกรณ์ และสหกรณ์ได้ตอบรับแล้ว

ข้อ 6 ผู้ฝากคนหนึ่งเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษได้เพียงบัญชีเดียวโดยจำนวนเงิน ฝากในบัญชีนั้นในครั้งแรกต้องไม่น้อยกว่า.....บาท

ข้อ 7 ในการเปิดบัญชีเงินฝากประเภทนี้ สหกรณ์จะออกสมุดคูปัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ให้ผู้ฝากยึดถือไว้ โดยผู้ฝากต้องเก็บรักษาไว้เพื่อให้สหกรณ์บันทึกรายการเงินฝากดอกเบี้ย เงินถอน และเงินคงเหลือของตน บรรดาที่มีทุกราย

การบันทึกรายการในสมุดคูปัญชี จะกระทำได้เฉพาะทางฝ่ายสหกรณ์เท่านั้น โดยให้ ผู้จัดการหรือผู้ช่วยผู้จัดการ หรือพนักงานสหกรณ์ที่ผู้จัดการมอบหมายคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อ กำกับไว้เป็นสำคัญ การบันทึกรายการในสมุดคูปัญชีซึ่งไม่เป็นไปตามที่กล่าวข้างต้นจะไม่มีผลผูกพัน กับสหกรณ์ ถ้าผู้ฝากตรวจพบว่ารายการใดในสมุดคูปัญชีคลาดเคลื่อน ต้องแจ้งต่อสหกรณ์เพื่อแก้ไขให้ ถูกต้อง

สมุดคูปัญชีที่บันทึกรายการเต็มแล้ว ให้ผู้ฝากส่งมอบให้แก่สหกรณ์ เพื่อสหกรณ์โอน ยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดบัญชีเล่มใหม่ให้ ซึ่งจะได้ออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป

ในกรณีที่สหกรณ์ออกสมุดคูปัญชีให้แก่ผู้ฝากเมื่อเปิดบัญชีก็ดี หรือออกเล่มใหม่ให้ต่อจาก เล่มก่อนที่บันทึกรายการเต็มแล้วก็ดี สหกรณ์จะไม่คิดค่าธรรมเนียม แต่ถ้าสมุดคูปัญชีของผู้ฝากสูญหาย สหกรณ์จะออกสมุดคูปัญชีเล่มใหม่ให้ โดยคิดค่าธรรมเนียมเล่มละ.....บาท

ข้อ 8 ในการส่งเงินฝากเข้าบัญชีทุกครั้ง ให้ทำใบส่งเงินฝากออมทรัพย์พิเศษตามแบบของ สหกรณ์ ยื่นพร้อมกับสมุดคู่บัญชีและจำนวนเงินที่ฝากต่อสหกรณ์ เมื่อสหกรณ์ได้ตรวจสอบเป็นการ ถูกต้องแล้ว จะบันทึกรายการจำนวนเงินฝากที่ได้รับนั้นในสมุดคู่บัญชีให้ผู้ฝาก

ข้อ 9 สหกรณ์จะให้ดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์พิเศษในอัตราไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี โดยจะได้ประกาศอัตราดอกเบียให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป และคำนวณดอกเบียให้เป็นรายวันตามจำนวน ต้นเงินฝากคงเหลือ

สหกรณ์จะคิดดอกเบียทบเป็นเงินต้นเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษให้ทุกวันที.....
.....และวันที่.....ให้ผู้ฝากรีบยื่นสมุดคู่ฝากเพื่อสหกรณ์บันทึกรายการดอกเบียให้

ในกรณีที่จำนวนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษคงเหลือต่ำกว่า.....บาท สหกรณ์จะ ไม่คิดดอกเบียให้

ข้อ 10 ผู้ฝากจะถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษของตนได้เมื่อทวงถาม โดยทำใบถอนเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษตามแบบที่สหกรณ์กำหนด

ข้อ 11 การถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ให้ถือได้เดือนละหนึ่งครั้งโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หากเดือนใดมีการถอนมากกว่าหนึ่งครั้ง สหกรณ์จะคิดค่าธรรมเนียมการถอนครั้งที่สองและครั้งต่อ ๆ ไป ในอัตราร้อยละ.....ของจำนวนเงินที่ถอน แต่ต้องไม่ต่ำกว่า.....บาท

ข้อ 12 ผู้ฝากจะปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษก็ย่อมกระทำได้ โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบีย ให้ถึงวันก่อนวันถอนหนึ่งวัน

ข้อ 13 ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่า ผู้ฝากเงินออมทรัพย์พิเศษรายใด ฝ่าฝืนระเบียบนี้ หรือก่อความยุ่งยากให้แก่สหกรณ์ หรือเห็นว่าไม่เหมาะสมควรที่จะปิดบัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษของผู้ฝากรายใด สหกรณ์อาจไม่รับฝากเงินออมทรัพย์พิเศษของผู้ฝากรายนั้นอีก หรือจะปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษของผู้ฝากนั้น พร้อมกับคิดดอกเบียให้ถึงก่อนวันปิดบัญชีหนึ่งวันก็ได้

ข้อ 14 ในกรณีที่ผู้ฝากตาย สหกรณ์จะจ่ายเงินต้นเงินฝากคงเหลือทั้งหมดในบัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษของผู้ฝากให้แก่ผู้รับโอนประโยชน์ ในกรณีที่สมาชิกไม่ได้ทำหนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์ไว้ สหกรณ์จะจ่ายเงินทั้งหมดให้แก่ผู้รับมรดก หรือผู้จัดการมรดก หรือทายาทของผู้ฝากเมื่อได้นำหลักฐานมา แสดงสิทธิของตนให้เป็นที่พอใจแก่สหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบให้ใช้ระเบียบนี้ได้

(ลงชื่อ) **วัลลภ วิทย์ประพัฒน์**

(นายวัลลภ วิทย์ประพัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำเกี่ยวกับการถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

1. เงินฝากออมทรัพย์พิเศษเป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ซึ่งผู้ฝากจะต้องจ่ายเงินฝากคืนเมื่อผู้ฝากทวงถาม แต่กำหนดเงื่อนไขการฝาก/การถอนเงิน และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยแตกต่างจากเงินฝากออมทรัพย์ทั่วไป แต่ควรระวังว่าเงื่อนไขดังกล่าวจะต้องไม่ให้ผูกกับเงื่อนไขเวลา เพราะจะเข้าลักษณะเงินฝากประจำ
2. จำนวนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษครั้งแรกเมื่อเปิดบัญชี (ในข้อ 6) และค่าธรรมเนียมการออกสมุดบัญชีเล่มใหม่แทนสมุดบัญชีเล่มที่สูญหาย (ในข้อ 7 วรรค 4) ให้แต่ละสหกรณ์กำหนดได้ตามที่เห็นสมควรกับฐานะของแต่ละสหกรณ์
3. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ (ในข้อ 9) สหกรณ์ควรกำหนดให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ในแต่ละช่วง ไม่ควรสูงกว่าสถาบันการเงินอื่นมากเกินไป เพราะดอกเบี้ยเงินฝากเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตลอดเวลา โดยต้องกำหนดให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ทั่วไป แต่ไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสุทธิเมื่อหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว สำหรับการคิดดอกเบี้ยทบเป็นเงินต้นเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษสหกรณ์จะคิดให้ปีละมากกว่าหนึ่งครั้ง เช่น 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง หรือทุกเดือนก็ได้ตามความเหมาะสม
4. การกำหนดค่าธรรมเนียมการถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ (ในข้อ 11) เป็นกลวิธีการหยุดเงินฝากไว้ในสหกรณ์นาน ๆ ดังนั้น ค่าธรรมเนียมการถอนเงินของแต่ละสหกรณ์จึงควรคำนึงว่าจะสามารถชะลอการถอนเงินของสมาชิกได้ หรือสามารถทำให้สมาชิกมีความรอบคอบกับการวางแผนการใช้เงินฝากออมทรัพย์พิเศษนี้

(ร่าง)

ระเบียบ

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

ว่าด้วยเงินฝาก.....

พ.ศ.....

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ.....และข้อ.....ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่...../.....เมื่อวันที่.....ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยเงินฝาก.....พ.ศ.....โดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยเงินฝาก.....พ.ศ.....”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ข้อ 3 สหกรณ์จะรับเงินฝาก.....จากสมาชิกได้ตามที่สหกรณ์เห็นสมควร

ข้อ 4 ผู้ประสงค์จะเปิดบัญชีเงินฝาก.....ต้องยื่นหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝาก.....ตามแบบของสหกรณ์ พร้อมแสดงบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร โดยชื่อผู้ฝากกับชื่อผู้มีอำนาจถอน หรือผู้มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยเงินฝากต้องเป็นบุคคลเดียวกัน

ข้อ 5 ผู้ขอเปิดบัญชีครั้งแรก ต้องไม่ต่ำกว่า 100 บาท สูงสุดไม่เกิน 25,000 บาท โดยต้องฝากติดต่อกันทุกเดือน ๆ ละเท่ากัน และเท่ากับที่เปิดบัญชีครั้งแรกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 24 เดือนและรวมทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 600,000 บาท จึงจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝาก.....

ข้อ 6 สหกรณ์ออกสมุดคู่บัญชีเงินฝาก.....ให้ผู้ฝากยึดถือไว้ โดยผู้ฝากต้องเก็บรักษาไว้ให้สหกรณ์บันทึกรายการเงินฝาก ดอกเบี้ย เงินถอน และเงินคงเหลือของตนบรรดาที่จะมีขึ้นทุกราย

การลงบันทึกรายการต่าง ๆ ในสมุดคู่ฝากนั้น จะกระทำได้แต่โดยทางฝ่ายสหกรณ์ซึ่งประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการ หรือเหรัญญิก หรือผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่งคนใด เป็นผู้ลงลายมือชื่อย่อกำกับไว้เป็นสำคัญ การลงบันทึกรายการในสมุดคู่ฝากโดยไม่เป็นไปตามที่กล่าวนี้ ย่อมไม่มีผลผูกพันสหกรณ์ อนึ่ง ถ้าผู้ฝากตรวจพบว่ารายการใดในสมุดคู่ฝากคลาดเคลื่อน ต้องแจ้งต่อสหกรณ์เพื่อแก้ไขให้ จะแก้ไขโดยประกาศอื่นไม่ได้

สมุดคู่ฝากเล่มที่ใช้เต็มแล้วหรือชำรุดจนใช้การไม่ได้ให้นำมายื่นต่อสหกรณ์เพื่อจะไต่ยกเลิกสมุดคู่ฝากเล่มนั้น และโอนยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากใหม่ ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป สมุดคู่ฝากเล่มที่ยกเลิกนั้น ผู้ฝากจะรับไปก็ได้

ผู้ฝากต้องเก็บรักษาสมุดคู่ฝากของตนไว้ในที่ปลอดภัย ถ้าสมุดคู่ฝากหายผู้ฝากต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อสหกรณ์โดยมิชักช้า สหกรณ์จะนำยอดเงินคงเหลือเข้าสมุดคู่ฝากเล่มใหม่ซึ่งออกให้ผู้ฝากยึดถือไว้ต่อไป ส่วนสมุดคู่ฝากเล่มที่หายให้ยกเลิก

ในกรณีที่สหกรณ์ออกสมุดคู่ฝากให้แก่ผู้ฝากครั้งแรกก็ดี หรือออกเล่มใหม่ให้ต่อจากเล่มก่อน ซึ่งลงรายการเต็มแล้วก็ดี สหกรณ์จะไม่คิดค่าธรรมเนียม แต่กรณีที่สมุดคู่ฝากของผู้ฝากคนใดสูญหายสหกรณ์จะออกสมุดคู่ฝากใหม่ให้โดยคิดค่าธรรมเนียมเล่มละ.....บาท

ข้อ 7 ในการส่งเงินฝากเข้าบัญชีต้องฝากภายในวันที่ 5 ของเดือน และจะขาดการฝากหรือฝากไม่ครบตามวงเงินที่กำหนด หรือฝากล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดทุกกรณีรวมกันต้องไม่เกิน 2 เดือน การส่งเงินเข้าบัญชีเงินฝากทุกครั้ง ให้ทำใบส่งเงินตามแบบพิมพ์ที่สหกรณ์กำหนดยื่นพร้อมด้วยสมุดคู่ฝากและจำนวนเงินฝากต่อพนักงานสหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์ ทั้งนี้ ผู้ฝากหรือผู้อื่นจะเป็นผู้ส่งเงินก็ได้

เมื่อสหกรณ์ได้ลงบันทึกรายการจำนวนเงินฝากที่ได้รับนั้นในสมุดคู่ฝาก และตรวจสอบเป็นการถูกต้องแล้ว สหกรณ์จะคืนสมุดคู่ฝากให้ผู้ฝาก

ในกรณีที่ผู้ฝากอยู่ ต่างจังหวัด หรือไม่สามารถฝากด้วยตนเอง สามารถนำเงินโอนเข้าบัญชีของสหกรณ์ที่มีอยู่ในธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ได้ โดยสหกรณ์จะถือว่าสมาชิกผู้นั้น ได้นำเงิน เข้าฝากกับสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่สหกรณ์ได้รับโอน หรือสมาชิกจะยินยอมให้สหกรณ์ หักเงินเดือน ณ ที่จ่าย ส่งฝากแบบหักรายเดือนก็ได้

ข้อ 8 สหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี ตามประกาศของสหกรณ์ โดยจะคิดดอกเบี้ยให้ทุกยอดเงินฝากที่ฝากครบ.....เดือน และทบเป็นต้นเงินให้ สำหรับเงินฝากที่ไม่ครบ.....เดือนจะไม่ทบต้นให้

ข้อ 9 ในกรณีมีเหตุไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเงื่อนไข หรือฝากต่อไปไม่ได้ อันเป็นเหตุให้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี สหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้อัตรา.....สำหรับเงินฝาก 3 เดือนขึ้นไป ส่วนเงินฝากที่ไม่ถึง 3 เดือน สหกรณ์จะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้ และจะปิดบัญชีเมื่อเจ้าของบัญชีมาติดต่อกับสหกรณ์

ข้อ 10 ในช่วงระยะเวลาไม่ครบตามจำนวนเดือนที่แจ้งความจำนงไว้ในหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝากของผู้ฝากตามข้อ 4 จะถอนเงินฝากดังกล่าวไม่ได้ เว้นแต่เป็นการถอนเพื่อปิดบัญชี และจะไม่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากนั้น

ข้อ 11 ในกรณีที่ฝากเงินครบตามจำนวนเดือนที่แจ้งความจำนงไว้ในหนังสือขอเปิดบัญชีเงินฝากของผู้ฝากตามข้อ 4 แล้ว เจ้าของบัญชีจะต้องติดต่อขอปิดบัญชีกับสหกรณ์ ถ้าไม่ปิดบัญชีสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้อัตราเงินฝากออมทรัพย์จนกว่าสมาชิกจะมาปิดบัญชี

ข้อ 12 ในกรณีที่ผู้ฝากถึงแก่กรรมในระหว่างไม่ครบสัญญา สหกรณ์จะจ่ายคืนเงินฝากพร้อมด้วยดอกเบี้ยให้อัตรา.....ตามประกาศของสหกรณ์ให้แก่ผู้รับผลประโยชน์ ในกรณีที่สมาชิกไม่ได้ทำหนังสือตั้งผู้รับผลประโยชน์ไว้ สหกรณ์จะจ่ายเงินทั้งหมดให้แก่ผู้รับมรดก หรือผู้จัดการมรดก หรือทายาทของผู้ฝากเมื่อได้นำหลักฐานมาแสดงสิทธิของตนให้เป็นที่พอใจแก่สหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบให้ใช้ระเบียบนี้ได้

(ลงชื่อ) **วัลลภ วิทย์ประพัฒน์**

(นายวัลลภ วิทย์ประพัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำเกี่ยวกับการถือใช้ระเบียบว่าด้วยเงินฝากประจำไม่น้อยกว่า 24 เดือน

1. เงินฝากตามร่างระเบียบนี้ จะได้รับการยกเว้นภาษีเฉพาะแก่ผู้ฝากเงินกับสหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์เท่านั้น
2. เงินฝากตามร่างระเบียบนี้ในข้อ 1-6 ให้สหกรณ์กำหนดตามที่เห็นสมควร เช่น กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือกลุ่มเป้าหมายของการระดมเงินฝากรูปแบบนี้
3. ค่าธรรมเนียมการออกสมุดคู่ฝากแทนเล่มเดิมที่สูญหาย (ในข้อ 6 วรรค 5) ให้สหกรณ์กำหนดตามความเหมาะสม
4. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี ตามประกาศของสหกรณ์ (ในข้อ 8) ซึ่งควรคำนึงถึงฐานะการเงิน การดำเนินงานของสหกรณ์ และสภาวะทางการเงินโดยทั่วไป
 - ถ้าเป็นการฝากเงินประเภทนี้กับธนาคารพาณิชย์ ธนาคารบางแห่งจะคิดดอกเบี้ยเงินฝากให้เท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (บวก 2% ของดอกเบี้ยที่ได้รับเมื่อสิ้นโครงการ บางแห่งกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1%) และธนาคารพาณิชย์จะคิดดอกเบี้ยให้ทุกยอดเงินฝากที่ครบระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน ตามความเหมาะสม
5. ในกรณีมีเหตุที่ผู้ฝากไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือฝากต่อไปไม่ได้อันเป็นเหตุให้ไม่ได้รับสิทธิยกเว้นภาษี (ในข้อ 9) สหกรณ์ควรคิดดอกเบี้ยให้ตามที่เห็นสมควรในอีกอัตราหนึ่งสำหรับเงินฝากครบ 3 เดือนขึ้นไป เช่น คิดให้ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ หรือเงินฝากประจำตามประกาศของสหกรณ์ เป็นต้น
6. ในกรณีที่ผู้ฝากถึงแก่กรรมในระหว่างไม่ครบสัญญา (ตามข้อ 12) สหกรณ์อาจคิดดอกเบี้ยให้ในอีกอัตราหนึ่งตามที่เห็นสมควร ทำนองเดียวกับข้อ 9

ที่ กษ 1101/ว.2

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

3 กันยายน 2542

เรื่อง เห็นชอบให้สหกรณ์ถือใช้ระเบียบว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน พ.ศ.....

ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46 (8) กำหนดให้สหกรณ์กระทำการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ นั้น

บัดนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดทำร่างระเบียบว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งได้นำเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 โดยให้สหกรณ์ทุกประเภทถือใช้ ดังนั้น สหกรณ์ใดถือใช้ระเบียบว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ก็ให้ถือว่าได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว ขอให้ส่งสำเนาไปเพื่อนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดเผยแพร่ แนะนำ ร่างระเบียบว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน แก่สหกรณ์ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วิจิตร สุขเพชร

(นายวิจิตร สุขเพชร)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2825042

โทรสาร (02) 2826078

ระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์..... จำกัด ข้อ
และข้อ..... ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการครั้งที่..... เมื่อวันที่.....

ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินโดยความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์..... จำกัด ว่าด้วยการให้
สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน พ.ศ.”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่..... พ.ศ. เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายความว่า สหกรณ์ผู้ให้กู้เงิน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ผู้ให้กู้เงิน

“สหกรณ์ผู้ขอกู้” หมายความว่า สหกรณ์รวมถึงชุมนุมสหกรณ์ด้วย

ข้อ 4 สหกรณ์ผู้ขอกู้ จะต้องมีความสมบัติ ดังนี้

(1) ไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและการบัญชี หรือถ้าที่ต้องได้รับการแก้ไขจนเป็นที่พอใจ
ของสหกรณ์แล้ว

(2) มีความมั่นคงทางการเงิน และมีความสามารถในการชำระหนี้

(3) มีความสามารถในการจัดการที่ดี และได้ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับระเบียบของ
สหกรณ์และระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัดสม่ำเสมอ

(4) มีความสมบัติอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่สหกรณ์กำหนด

ข้อ 5 สหกรณ์จะให้เงินกู้แก่สหกรณ์ผู้ขอกู้ที่มีวัตถุประสงค์จะใช้เงินกู้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน
ให้สมาชิกกู้หรือเพื่อการดำเนินธุรกิจอื่นของสหกรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และระเบียบ
อันเหมาะสมเท่านั้น

ข้อ 6 จำนวนเงินกู้ที่ให้แก่สหกรณ์ผู้ขอกู้สหกรณ์หนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของทุนเรือนหุ้น
รวมกับทุนสำรองของสหกรณ์ แต่เมื่อรวมหนี้เงินกู้ทุกรายของสหกรณ์ผู้ขอกู้แล้ว จะต้องไม่เกินวงเงินกู้ยืม
และค้ำประกันประจำปี ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

ข้อ 7 หลักประกันเงินกู้ ให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ผู้กู้ทั้งคณะค้ำประกัน
เป็นรายบุคคลและให้จัดหาสิ่งทราหิมทรัพย์หรือสิ่งทราหิมทรัพย์ที่มีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้จำนวน
เป็นประกัน เว้นแต่ในกรณีจำเป็นที่สหกรณ์ผู้ขอกู้ไม่มีหลักทรัพย์หรือไม่สามารถหาหลักทรัพย์มาใช้เป็น
หลักประกันเงินกู้ได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ผู้ขอกู้ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้และในกรณี
ผู้ค้ำประกันคนใดพ้นจากตำแหน่งก่อนที่สหกรณ์ผู้ขอกู้จะชำระหนี้เสร็จสิ้น ให้สหกรณ์ผู้ขอกู้จัดให้กรรมการ
ดำเนินการคนใหม่เป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิม

ข้อ 8 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดให้สหกรณ์ที่ขอกู้เงินชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการใช้เงินกู้ แต่ต้องไม่เกินหกสิบเดือน

ข้อ 9 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสมกับภาวะการเงิน โดยประกาศเป็นคราว ๆ ไป การคิดดอกเบี้ยเงินกู้ให้คิดเป็นรายวัน โดยนับถัดจากวันรับเงินกู้

ข้อ 10 ในกรณีที่เหตุสุดวิสัยหรือความจำเป็นเกิดขึ้นอันทำให้สหกรณ์ผู้ขอกู้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด ให้สหกรณ์ผู้ขอยื่นคำร้องขอผ่อนผันเลื่อนกำหนดเวลาชำระคืนเงินกู้ต่อสหกรณ์ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาการผ่อนผันให้ขยายเวลาชำระคืนเงินกู้ และระงับการเสียเบี้ยปรับในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 11 สหกรณ์ผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินกู้เมื่อถึงกำหนด โดยไม่ได้รับการผ่อนผันจากคณะกรรมการ หรือไม่มีเหตุผลอันสมควร จะต้องเสียเบี้ยปรับผิวนิดชำระหนี้เป็นรายวันในอัตราร้อยละ.....ต่อปี ของต้นเงินที่ผิวนิดโดยนับถัดจากวันที่ถึงกำหนดชำระจนถึงวันที่สหกรณ์ผู้ขอกู้ชำระเงินกู้เสร็จสิ้น

ข้อ 12 การขอกู้ ให้สหกรณ์ผู้ขอยื่นหนังสือแสดงความจำนงระบุวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ จำนวนเงินที่ขอกู้ ระยะเวลาชำระหนี้ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(1) สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่มีการพิจารณาเรื่องขอกู้เงินจากสหกรณ์

(2) งบการเงินและรายงานการสอบบัญชีประจำปี ล่าสุด พร้อมด้วยรายงานกิจการประจำปี

(3) งบทดลอง ณ วันสิ้นสุดเดือน ก่อนวันยื่นหนังสือแสดงความจำนงขอกู้ และย้อนหลังอีก 2 เดือน

(4) สำเนาหลักฐานการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์

(5) ข้อบังคับของสหกรณ์ รวมทั้งระเบียบการเงินของสหกรณ์

(6) รายงานคณะกรรมการดำเนินการ ตำแหน่งในคณะกรรมการดำเนินการ และตำแหน่งในหน่วยงานที่สังกัด (ถ้ามี) พร้อมทั้งวาระของการดำรงตำแหน่งของกรรมการดำเนินการ

(7) สำเนาหนังสือให้ความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในการกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี

(8) สำเนาหลักฐานการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบุคคลซึ่งสหกรณ์ได้กู้ยืมไว้ และยังมีภาระผูกพันอยู่

(9) เอกสารอื่น ๆ ที่สหกรณ์กำหนด

ข้อ 13 ให้ผู้จัดการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและวิเคราะห์ฐานะความมั่นคงความสามารถในการชำระหนี้และการจัดการ เสนอผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ข้อ 14 ถ้าสหกรณ์ผู้ขอกู้จะกู้เงินจากผู้อื่น ในระหว่างที่ยังมีหนี้เงินกู้ยืมอยู่ต่อสหกรณ์ต้องแจ้งให้สหกรณ์ทราบ

ข้อ 15 ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ให้สหกรณ์เรียกคืนเงินกู้และให้สหกรณ์ผู้ขอกู้ชำระคืนต้นเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่สหกรณ์โดยทันที แม้ยังไม่ถึงกำหนดตามสัญญาเงินกู้ก็ตาม

- (1) เมื่อสหกรณ์ผู้ขอกู้ต้องเลิกไม่ว่าเพราะเหตุใด
- (2) เมื่อปรากฏว่าสหกรณ์ผู้ขอกู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดตามข้อ 14 แห่งระเบียบนี้
- (3) เมื่อปรากฏว่าสหกรณ์ผู้ขอกู้ใช้เงินกู้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้
- (4) เมื่อสหกรณ์ผู้ขอกู้ผิดนัดไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนดและคณะกรรมการไม่ได้

ผ่อนเวลาให้

- (5) เมื่อมีเหตุผลที่คณะกรรมการ เห็นว่าสหกรณ์นั้นไม่สมควรกู้เงินสหกรณ์ต่อไป

ข้อ 16 เมื่อคณะกรรมการอนุมัติเงินกู้แล้ว ให้ผู้จัดการแจ้งให้สหกรณ์ผู้ขอกู้ทราบโดยเร็วเพื่อจัดทำสัญญา และจัดทำหลักประกันให้เรียบร้อย แล้วจึงจัดส่งเงินกู้ให้สหกรณ์ผู้ขอกู้ต่อไป

ข้อ 17 การทำสัญญา ให้จัดทำตามแบบที่สหกรณ์กำหนด และให้ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์ ตามข้อบังคับของสหกรณ์ และสหกรณ์ผู้ขอกู้ เป็นผู้ลงชื่อในสัญญาที่ทำกับสหกรณ์

ข้อ 18 การให้เงินกู้แก่สหกรณ์ผู้ขอกู้โดยใช้ตัวสัญญาใช้เงินเป็นหลักฐานแทนการทำสัญญา ให้สามารถกระทำได้ โดยจำนวนเงินกู้ให้เป็นไปตามข้อ 6 ของระเบียบนี้ สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติอื่น ๆ ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดขึ้นได้ตามความเหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ.

ลงชื่อ.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

ที่ กษ 0216/24879

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

21 สิงหาคม 2541

เรื่อง การตีความข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครสวรรค์ จำกัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครสวรรค์ ที่ นว 0013/1133 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2541

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครสวรรค์ จำกัด ขอให้นายทะเบียนสหกรณ์ตีความตามข้อบังคับ ข้อ 22 กำหนดไว้ เนื่องจากผู้ค้าประกันซึ่งต้องเข้ามาชำระหนี้แทนผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้แทนได้ทำให้ผิดนัดชำระหนี้ แต่ผู้ค้าประกันรายนี้ยังคงชำระหนี้เงินกู้ของตนเองได้ในลักษณะนี้สหกรณ์จะงดจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้ค้าประกันรายนี้ทั้งสองสัญญาหรือไม่ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

นายทะเบียนสหกรณ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่สมาชิกผู้กู้ซึ่งต้องรับผิดชอบในฐานะผู้ค้าประกันไม่ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ไม่ถือเป็นการปฏิบัติผิดข้อบังคับ ข้อ 22 ของสหกรณ์กำหนดไว้เนื่องจากการเข้าชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันมิได้เป็นการชำระหนี้ที่อันเกิดจากการทำธุรกิจของผู้ค้าประกันเองแต่เป็นการรับผิดชอบแทนสมาชิกผู้อื่น (ผู้กู้) ซึ่งสมาชิกผู้ค้าประกันอยู่ การผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยอันเป็นเหตุให้สมาชิกมิได้รับเงินเฉลี่ยคืนจึงต้องเป็นกรณีสมาชิกผู้กู้เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ของตนเองเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้สหกรณ์ได้ทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประสงค์ วรรณเขจร**

(นายประสงค์ วรรณเขจร)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

**หนังสือเวียน
เกี่ยวกับ
การเลิกและชำระบัญชี**

ที่ กษ 1115/34

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

17 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง หลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี

ด้วยปัจจุบันจำนวนสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างการชำระบัญชีมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สาเหตุหนึ่งเกิดมาจากผู้ชำระบัญชีที่เป็นข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ย้ายไปปฏิบัติราชการในจังหวัดอื่น แต่ไม่ได้มีการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี ทำให้การชำระบัญชีไม่มีความเคลื่อนไหว ผู้ชำระบัญชีไม่สะดวกในการดำเนินการชำระบัญชีเป็นเหตุให้ออนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนไม่ได้ ซึ่งอาจทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสหกรณ์ที่เล็กนั้น อาทิ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น รวมทั้งสหกรณ์ที่เล็กนั้น เสียหายเนื่องจากการชำระบัญชีล่าช้าและผู้ชำระบัญชีอาจถูกฟ้องร้องฐานละเมิดได้

นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาแล้ว เพื่อให้รองนายทะเบียนสหกรณ์มีแนวทางในการพิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี กรณีผู้ชำระบัญชีที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐย้ายไปปฏิบัติราชการในจังหวัดอื่น และกรณีผู้ชำระบัญชีที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่มีความประสงค์ลาออก จึงกำหนดคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย

โทร. 0 2282 6595

โทรสาร 0 2282 5042

E-mail : cpd_rlo@cpd.go.th

www.cpd.go.th

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์

เรื่อง หลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี

ตามมาตรา 75 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 บัญญัติว่า “เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควรหรือเมื่อสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดร้องขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์นายทะเบียนสหกรณ์จะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีคนใหม่แทนผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือได้ตั้งไว้ก็ได้” ประกอบกับนายทะเบียนสหกรณ์ได้มอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ในการใช้อำนาจตามมาตรา 75 ดังนั้น เพื่อให้รองนายทะเบียนสหกรณ์มีแนวทางพิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีเป็นไปในแนวทางเดียวกัน นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาการเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี ดังนี้

1. ผู้ชำระบัญชีเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

1.1 กรณีผู้ชำระบัญชีได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ชำระบัญชีน้อยกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาว่าผู้ชำระบัญชีได้รับมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสารและสิ่งอื่น จากคณะกรรมการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์แล้วหรือไม่ (ทั้งนี้ ตามมาตรา 85 บัญญัติว่า “ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ทุกระยะหกเดือนว่าได้จัดการไปอย่างไรบ้างและแสดงให้เห็นความเป็นไปของผู้ชำระบัญชีที่ชำระอยู่นั้น รายงานดังกล่าวนี้ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด...” จึงกำหนดให้พิจารณาจากผู้ชำระบัญชีที่ได้รับการแต่งตั้งในระยะเวลา 6 เดือน)

- กรณีที่ผู้ชำระบัญชีได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำบัญชี วันรับมอบทรัพย์สินให้แล้วเสร็จ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งเพื่อเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีคนเดิมดำเนินการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ชำระบัญชีและส่งมอบสมุดบัญชีและเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงบดุล ณ วันรับมอบทรัพย์สินที่รับรองแล้ว โดยจัดทำบันทึกการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ชำระบัญชีให้แก่ผู้ชำระบัญชีคนใหม่

- กรณีที่ผู้ชำระบัญชีไม่ได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่น ให้ผู้ชำระบัญชีชี้แจงเหตุผลปัญหา/อุปสรรคที่ยังไม่ได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่น ต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อพิจารณาเหตุผลปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว ว่ามีเหตุผลเพียงพอหรือไม่ แล้วจึงพิจารณาเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี

1.2 กรณีผู้ชำระบัญชีได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ชำระบัญชีนานกว่า 6 เดือน ให้พิจารณาว่าผู้ชำระบัญชีได้รับมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสารและสิ่งอื่น จากคณะกรรมการสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์แล้วหรือไม่

- กรณีที่ผู้ชำระบัญชีได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำบัญชี วันรับมอบทรัพย์สินให้แล้วเสร็จ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งเปลี่ยนผู้ชำระบัญชีแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีคนเดิมดำเนินการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ชำระบัญชีและส่งมอบสมุดบัญชีและเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงบดุล ณ วันรับมอบทรัพย์สินที่รับรองแล้ว โดยจัดทำบันทึกการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ชำระบัญชีให้แก่ผู้ชำระบัญชีคนใหม่

● กรณีที่ผู้ชำระบัญชีไม่ได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่น ให้ผู้ชำระบัญชีชี้แจงเหตุผล ปัญหา/อุปสรรคที่ยังไม่ได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่น ต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อพิจารณาเหตุผล ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าวว่ามีเหตุผลเพียงพอหรือไม่ หากมีเหตุผลเพียงพอให้พิจารณาเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชี หากเหตุผลไม่เพียงพอให้รายงานอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ พร้อมทั้งเสนอความเห็นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบประกอบด้วย

ทั้งนี้ กรณีผู้ชำระบัญชีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ สังกัดหน่วยงานอื่นนอกจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้หน่วยงานนั้น ๆ พิจารณาเสนอชื่อผู้ชำระบัญชีคนใหม่ ในสังกัดของตน ประกอบการพิจารณาของนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย

2. ผู้ชำระบัญชีที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่มีความประสงค์ลาออก

นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจพิจารณาเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีได้ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสหกรณ์ ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีคนใหม่ โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์หรือ

2.2 หากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ไม่เลือกตั้งผู้ใดเป็นผู้ชำระบัญชีคนใหม่ นายทะเบียนสหกรณ์ต้องพิจารณาแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมเป็นผู้ชำระบัญชีคนใหม่แทน

ทั้งนี้ หากที่ประชุมใหญ่กำหนดค่าตอบแทนการชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีสามารถรับค่าตอบแทนได้ตามสัดส่วนงานที่แล้วเสร็จและหากได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำงบดุล ณ วันรับมอบทรัพย์สินให้แล้วเสร็จ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งเพื่อเปลี่ยนตัวผู้ชำระบัญชีแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีคนเดิมดำเนินการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ชำระบัญชีและส่งมอบสมุดบัญชีและเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงบดุล ณ วันรับมอบทรัพย์สินที่รับรองแล้ว โดยจัดทำบันทึกการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ชำระบัญชีคนใหม่ หากยังไม่ได้รับมอบทรัพย์สินและสิ่งอื่น ให้รายงานความเคลื่อนไหวในการชำระบัญชี พร้อมทั้งปัญหา/อุปสรรคต่อนายทะเบียนสหกรณ์

ให้ไว้ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ลงชื่อ) **สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์**

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

ที่ กษ 1108/3606

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

21 มีนาคม 2548

เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. สำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 226/2548 สั่ง ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2548
2. ตัวอย่างคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร

ด้วยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 มาตรา 33 และมาตรา 34 ได้กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร ดังนั้นเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติ นายทะเบียนสหกรณ์จึงมอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนเมื่อปรากฏกรณีตามมาตรา 33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่และหรือจังหวัดที่รองนายทะเบียนสหกรณ์นั้นต้องรับผิดชอบ แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ได้สั่งเลิก อนุมัติ อนุญาต เห็นชอบ สั่งการ หรือดำเนินการอย่างอื่นตามกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ที่เกี่ยวกับการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกร และเมื่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ได้ใช้อำนาจดังกล่าวให้รายงานผลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้อำนาจ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อประโยชน์ในการสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรและการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้จังหวัดได้กรุณาแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ถือปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญส่ง พานิชการ**

(นายบุญส่ง พานิชการ)

ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

โทร. 0 2281 9562

โทรสาร 0 2281 8280

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cpd_cep@cpd.go.th

www.cpd.go.th

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก

เพื่อให้การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก เมื่อปรากฏว่าไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปี นับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ไม่ส่งสำเนาสมุดต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน และการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่กลุ่มเกษตรกรนั้น หรือกลุ่มเกษตรกรไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีต่อไปได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก”
2. ให้ใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป
3. ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 ดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกรเท่าที่จำเป็นเพื่อระวังรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรในระหว่างที่ชำระบัญชีไม่เสร็จ
 - 3.2 ดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกรเท่าที่จำเป็นเพื่อประสานกิจการให้เสร็จไปด้วยดี
 - 3.3 เรียกประชุมใหญ่
 - 3.4 ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญาและประนีประนอมยอมความในเรื่องใด ๆ ในนามของกลุ่มเกษตรกร
 - 3.5 จำหน่ายทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกร
 - 3.6 เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบมูลค่าของหุ้นทั้งหมด
 - 3.7 ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้กลุ่มเกษตรกรล้มละลายในกรณีที่เงินค่าหุ้น หรือเงินลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน
 - 3.8 ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น
4. อาศัยอำนาจและหน้าที่ของผู้ชำระบัญชีตามข้อ 3 ผู้ชำระบัญชีสามารถดำเนินการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่เลิกให้เสร็จเรียบร้อยไปได้ โดยปฏิบัติดังนี้

4.1 ผู้ชำระบัญชีติดต่อเพื่อรับทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชี และเอกสารต่าง ๆ จาก คณะกรรมการดำเนินการ หรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร

4.2 ประกาศว่ากลุ่มเกษตรกรได้เลิก และชำระบัญชีโดยเปิดเผยที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร และที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่กลุ่มเกษตรกรนั้นตั้งอยู่

4.3 ทำหนังสือแจ้งไปยังเจ้าหนี้ทุกคนซึ่งมีปรากฏในสมุดบัญชี หรือเอกสารของกลุ่มเกษตรกร หรือปรากฏทางอื่น เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติ และให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำทวงหนี้ต่อผู้ชำระบัญชี

4.4 จัดทำบัญชี ทรัพย์สินกลุ่มเกษตรกรมีทรัพย์สิน หนี้สินและทุนซึ่งผู้สอบบัญชีรับรองเสนอ ต่อที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรเพื่ออนุมัติ หากไม่สามารถประชุมใหญ่ได้ ให้ผู้สอบบัญชีอนุมัติแล้ว รายงานต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อทราบ

4.5 ค่าธรรมเนียม ค่าการระมัดระวัง และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควรในการชำระบัญชีนั้น ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหนี้รายอื่น

4.6 ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีต้องวางเงินสำหรับจำนวนหนี้ นั้นไว้ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีมีหนังสือ แจ้งการที่ได้วางเงินไปยังเจ้าหนี้โดยไม่มีชักช้า หากเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้ต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เจ้าหนี้นีย่อมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้น และให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดจัดส่งรายได้ให้กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกัน หรือ ตามความเห็นชอบของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

4.7 เมื่อได้ดำเนินการชำระบัญชี จัดการจำหน่ายทรัพย์สิน เรียกหนี้จากลูกหนี้และชำระ แก่เจ้าหนี้เสร็จ ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายเงินตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.7.1 จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว

4.7.2 จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว

4.7.3 จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับกลุ่ม เกษตรกรในระหว่างปี ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ ให้ผู้ชำระบัญชีส่งมอบแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร ประจำจังหวัดเก็บรักษาไว้ เพื่อโอนให้แก่กลุ่มเกษตรกรระดับเดียวกันตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือ ตามความเห็นชอบของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดในกรณีที่ไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ภายใน สามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

4.8 จัดทำหนังสือตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานทางการเงินที่ไม่สามารถ ตรวจสอบได้ หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรจากคณะกรรมการดำเนินการ กลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้สอบบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการชำระบัญชี เท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

4.9 เมื่อได้ชำระบัญชีกิจการของกลุ่มเกษตรกรเสร็จแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีทำรายงานการ ชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าได้ดำเนินการชำระบัญชีและจัดการทรัพย์สิน ของกลุ่มเกษตรกรไปอย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี และจำนวนทรัพย์สินที่จ่ายเสนอ ผู้สอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอนายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น เมื่อนายทะเบียน

กลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน ให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดแห่งการชำระบัญชี และให้ส่งสำเนาคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวให้นายทะเบียนสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบด้วย

4.10 ส่งมอบบรรดาสมุดบัญชีและเอกสารทั้งหลายของกลุ่มเกษตรกรที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้น แก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อเก็บรักษาสมุดบัญชี และเอกสารเหล่านี้ไว้อีกสองปีนับแต่วันที่ถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรนั้นออกจากทะเบียน สมุดบัญชีและเอกสารให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

5. การฟ้องเรียกหนี้สินที่กลุ่มเกษตรกร สมาชิกหรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้ ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีคำสั่งถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน

6. ข้อจำกัดของผู้ชำระบัญชีอย่างใด ๆ ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

7. ระยะเวลาการชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชี เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันระยะเวลาจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ประกาศ ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**
(นายบุญมี จันทรวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์
ที่ 146/2546

เรื่อง ให้ผู้ชำระบัญชีสหกรณ์ดำเนินการชำระบัญชีตามคำแนะนำ
ของนายทะเบียนสหกรณ์

โดยที่มีประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และเพื่อให้การชำระบัญชีสหกรณ์เป็นไปตามความในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับภาวะการณ์ในปัจจุบันเห็นสมควรให้มีคำแนะนำวิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีสหกรณ์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จึงมีคำสั่งดังนี้

1. ให้ยกเลิก

- (1) คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 174/2511 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2511 เรื่อง การชำระบัญชีสหกรณ์
- (2) คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 65/2531 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2531 เรื่อง มอบอำนาจให้ปฏิบัติกรแทนนายทะเบียนสหกรณ์
- (3) หนังสือกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ที่ พก. 1201/ว. 1288 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2511 เรื่อง คำแนะนำวิธีปฏิบัติการชำระบัญชีสหกรณ์
- (4) หนังสือกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ที่ พก. 1201/ว.896 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2512 เรื่อง เพิ่มเติมคำแนะนำวิธีปฏิบัติการชำระบัญชีสหกรณ์

2. การดำเนินการชำระบัญชีสหกรณ์ของผู้ชำระบัญชี ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2546 ท้ายคำสั่งนี้

3. บรรดาคำสั่ง ระเบียบและคำแนะนำการชำระบัญชีที่ขัดหรือแย้งกับคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2546 ท้ายคำสั่งนี้ ให้ใช้คำแนะนำนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2546

(ลงชื่อ) **เรืองชัย บุญญานันต์**

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติกรแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2546

ด้วยได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และประกาศให้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แทน ดังนั้น คำแนะนำวิธีการปฏิบัติการชำระบัญชีสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ที่ได้ให้คำแนะนำไปแล้วนั้น จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และการดำเนินการในปัจจุบัน ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การชำระบัญชีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพความมุ่งหมายที่ทางราชการกำหนด รวมทั้งให้การปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการชำระบัญชีเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติในการชำระบัญชีสหกรณ์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. เมื่อได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ชำระบัญชี

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคหนึ่งหรือนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีตามวรรคสอง หรือวรรคสามแล้ว นายทะเบียนสหกรณ์จะจดทะเบียนผู้ชำระบัญชีตามมาตรา 75 วรรคสี่ ให้ผู้ชำระบัญชีติดประกาศแจ้งชื่อผู้ชำระบัญชีไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีนั้น สำนักงานสหกรณ์อำเภอ หรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอ หรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ในสิบสี่วันนับแต่วันที่จดทะเบียนผู้ชำระบัญชี ทั้งนี้ หลังจากที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีแล้ว ผู้ชำระบัญชีจึงจะมีอำนาจและหน้าที่ในฐานะผู้ชำระบัญชีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และจะต้องปฏิบัติการชำระบัญชี ดังต่อไปนี้

1.1 รับมอบทรัพย์สินพร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสารและสิ่งอื่นจากคณะกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามมาตรา 78 ซึ่งผู้ชำระบัญชีควรเรียกให้ส่งมอบให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชี เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานในขั้นตอนต่อไปได้

1.2 ประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองวันติดต่อกัน หรือประกาศโฆษณาทางอื่นว่าสหกรณ์ได้เลิก เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทราบว่ามีสหกรณ์เลิกและยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

1.3 ทำหนังสือแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ทุกคนซึ่งมีชื่อปรากฏในสมุดบัญชี เอกสารของสหกรณ์หรือปรากฏจากทางอื่น เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์นั้นเลิก และให้เจ้าหน้าที่ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

ทั้งนี้การดำเนินการตามข้อ 1.2 และ 1.3 ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 79 ต้องดำเนินการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชี

1.4 จัดทำงบการเงิน ณ วันรับมอบทรัพย์สินของสหกรณ์โดยไม่ชักช้า ซึ่งผู้ชำระบัญชีควรจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชี สำหรับการจัดทำงบการเงินดังกล่าว ให้จัดทำจากเอกสารหลักฐานการดำเนินงานของสหกรณ์ระยะเวลาต่อจากวันสิ้นปีทางบัญชีในงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นครั้งสุดท้ายหลังสุดถึงวันรับมอบทรัพย์สินโดยจัดทำตาม

รูปแบบงบการเงินสำหรับสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์ถือใช้ และเมื่อจัดทำเรียบร้อยแล้วต้องให้ผู้สอบบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งทำการตรวจสอบรับรอง โดยให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินดังกล่าวไปยังผู้สอบบัญชี รวม 3 ฉบับ (สำหรับผู้สอบบัญชี 1 ฉบับ นายทะเบียนสหกรณ์ 1 ฉบับ และผู้ชำระบัญชี 1 ฉบับ) และเมื่อผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบรับรองแล้วให้คืนกลับมาให้ผู้ชำระบัญชี 2 ฉบับ จากนั้นให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินนั้นให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ พิจารณานุมัติก่อน แล้วจึงเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยงบการเงินที่เสนอนายทะเบียนสหกรณ์นี้ ต้องมีคำรับรองของผู้สอบบัญชี พร้อมกับแสดงการอนุมัติของที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ไว้ด้วย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่ออนุมัติต่อไป (มาตรา 80)

อนึ่ง เมื่อผู้ชำระบัญชีดำเนินการครบถ้วนตามมาตรา 80 แล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำสำเนารายงานนั้น เสนอนายทะเบียนสหกรณ์ทราบด้วย

2. การดำเนินการชำระบัญชี

ตามมาตรา 77 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ให้ผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ชำระสะสางกิจการของสหกรณ์ จัดการชำระหนี้และจำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์นั้นให้เสร็จไป นอกจากนี้ผู้ชำระบัญชี ยังมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 81 ดังนี้

- (1) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อระงับรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ในระหว่างที่ยังชำระบัญชีไม่เสร็จ
- (2) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี
- (3) เรียกประชุมใหญ่
- (4) ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญา และประนีประนอมยอมความในเรื่องใด ๆ ในนามของสหกรณ์
- (5) จำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์
- (6) เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบมูลค่าของหุ้นทั้งหมด
- (7) ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้สหกรณ์ล้มละลายในกรณีที่เงินค่าหุ้น หรือเงินลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน

- (8) ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

ทั้งนี้ การดำเนินการตามหน้าที่ผู้ชำระบัญชีดังกล่าวข้างต้นจะทำได้ภายหลังที่ผู้ชำระบัญชีได้เสนอ งบการเงิน ณ วันรับมอบทรัพย์สินของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว จากนั้นจึง ดำเนินการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สินและทุน ดังนี้

การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ให้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. **เงินสด** ให้ผู้ชำระบัญชีใช้จ่ายเงินสดของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีตามความจำเป็นเพื่อการชำระบัญชี สำหรับการเก็บรักษาเงินสดในมือให้เก็บรักษาได้ไม่เกินสหกรณ์ละ 1,000 บาท ในกรณีที่มิ มีเงินสดเกินกว่าจำนวนดังกล่าว ให้ผู้ชำระบัญชีนำฝากไว้ที่ธนาคาร

2. **เงินฝากธนาคาร** ให้ผู้ชำระบัญชีนำเงินของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีฝากไว้ในธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์หรือในชุมชนสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่นโดยฝากไว้ในนามของผู้ชำระบัญชี สำหรับเงินฝากธนาคารที่มีอยู่ก่อนการชำระบัญชี ให้โอนชื่อผู้ฝากเงินเป็นชื่อของผู้ชำระบัญชี และกรณีที่สาขาธนาคารที่เปิดบัญชีอยู่เดิมไม่สะดวกในการติดต่อ และฝากถอนให้ปิดบัญชีเงินฝากธนาคารเดิมแล้วเปิดบัญชีใหม่ในนามของผู้ชำระบัญชี

3. **ลูกหนี้** ให้ผู้ชำระบัญชีรวบรวมหลักฐานการเป็นหนี้และจัดทำหนังสือทวงหนี้ จากนั้นให้ใช้ดุลยพินิจดำเนินการตามความเหมาะสมกับสภาพของลูกหนี้ ดังนี้

- ลูกหนี้ที่ค้างนานใกล้จะขาดอายุความ ให้ผู้ชำระบัญชีจัดให้ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้
- ลูกหนี้ที่เป็นหนี้จำนวนมากและมีหลักฐานการเป็นหนี้ครบถ้วนสมบูรณ์ให้ดำเนินการฟ้องร้องหากพิจารณาว่าคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี
- ลูกหนี้ที่ไม่อาจชำระหนี้คืนได้อย่างสิ้นเชิง ให้พิจารณาประนีประนอมหนี้เพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้บางส่วน เพื่อให้สหกรณ์เสียประโยชน์น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี ให้ติดตามผลการดำเนินคดีและดำเนินการต่อเพื่อให้สหกรณ์ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด

ในการเรียกหนี้จากลูกหนี้ให้ผู้ชำระบัญชีพยายามเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ให้ครบถ้วนหากจำเป็นต้องดำเนินคดี ก็ต้องกระทำเพื่อให้มีจำนวนหนี้สูญน้อยที่สุด

กรณีที่ได้มีการติดตามให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนถึงที่สุดแล้วแต่ยังได้รับชำระคืนไม่ครบถ้วนเพราะลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย ลูกหนี้ขาดอายุความ หลักฐานการเป็นหนี้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์หรือติดต่อลูกหนี้ไม่ได้ ฯลฯ ให้ปิดบัญชีลูกหนี้ไปบัญชีเลิกกิจการ แล้วรายงานไว้ในรายงานการชำระบัญชี

4. **สินค้าคงเหลือ** ให้ผู้ชำระบัญชีตรวจสอบสภาพของสินค้า และจัดการขายโดยเร็วทั้งนี้การขายให้ทำอย่างเปิดเผยและต้องพยายามหาทางขายให้ได้ราคาสูง สำหรับสินค้าที่อาจขายได้หรือรวมกันขายได้ในคราวหนึ่งตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป ให้ขายโดยวิธีประกวดราคาเพื่อให้ได้ราคาที่ดีที่สุด

5. **สินทรัพย์ถาวร** ให้ผู้ชำระบัญชีตรวจสอบสภาพสินทรัพย์ถาวรที่มีอยู่ทั้งหมด และจัดการจำหน่ายโดยเปิดเผย และพยายามหาทางขายให้ได้ราคาสูง สำหรับสินทรัพย์ถาวรรายการใดที่คาดว่าจะจำหน่ายได้คราวหนึ่งตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป ให้จำหน่ายโดยวิธีประกวดราคาเพื่อให้ได้ราคาที่ดีที่สุด

6. **สินทรัพย์อื่น**

- **เงินลงทุน** ให้นำออกจำหน่าย โดยอาจจำหน่ายคืนให้กับสถาบันที่สหกรณ์ถือหุ้นหรือบุคคลทั่วไป พร้อมรับเงินปันผลค้างรับ (ถ้ามี)
- **เงินมัดจำ เงินประกัน** ให้ขอยกเลิกภาระผูกพันต่าง ๆ เพื่อขอเรียกคืนเงินมัดจำและเงินประกันนั้น ๆ ถ้าไม่สามารถเรียกเงินคืนได้ ให้ปิดบัญชีไปบัญชีเลิกกิจการ แล้วรายงานไว้ในรายงานการชำระบัญชี

การจัดการเกี่ยวกับหนี้สิน ให้ดำเนินการจัดการหนี้สินประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. **เจ้าหนี้** ให้จัดทำหนังสือแจ้งไปยังเจ้าหนี้เพื่อยืนยันค่าทวงหนี้ พร้อมทั้งดำเนินการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ต่าง ๆ ตามลำดับความผูกพันแห่งสัญญาหรือข้อตกลง

ทั้งนี้ ผู้ชำระบัญชีควรใช้ดุลยพินิจตามความเหมาะสมในการพิจารณาขอประนีประนอมกับเจ้าหนี้ของสหกรณ์ และในกรณีที่ทรัพย์สินของสหกรณ์ไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้ให้ผู้ชำระบัญชีร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้สหกรณ์ล้มละลาย สำหรับกรณีที่ผู้ชำระบัญชีได้พยายามติดต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้แต่ไม่รู้ตัวเจ้าหนี้ หรือเจ้าหนี้ไม่ทวงถามให้ชำระหนี้ ให้ผู้ชำระบัญชีวางเงินเท่าจำนวนหนี้ที่แน่นอนไว้ก่อนนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีมีหนังสือแจ้งการวางเงินไปยังเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า รวมทั้งควรประกาศเรื่องนี้ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ หน่วยส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่สหกรณ์ตั้งอยู่ ถ้าหากเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้ก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ เจ้าหนี้นี้ย่อมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้นซึ่งจะต้องจัดตั้งเป็นรายได้ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยต่อไป (มาตรา 84 วรรคสอง)

อนึ่ง สำหรับการวางเงินเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้นั้น ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินการ ให้ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้กับนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเพื่อจ่ายในภายหลัง

2. **ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ ค้างจ่าย** ให้ดำเนินการชำระให้แก่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

3. **หนี้สินอื่น** ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับเจ้าหนี้ในข้อ 1

การจัดการเกี่ยวกับทุนของสหกรณ์ ให้ดำเนินการจัดการทุนของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. **ทุนเรือนหุ้น** กรณีสหกรณ์มีหุ้นที่ชำระไม่ครบมูลค่าและผู้ชำระบัญชีพิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องเรียกชำระเพื่อให้เพียงพอแก่การชำระหนี้สินหรืออื่น ๆ ให้ผู้ชำระบัญชีเรียกให้สมาชิก หรือทายาทของสมาชิกผู้ตายส่งชำระค่าหุ้นที่ยังไม่ครบมูลค่านั้น กรณีที่ไม่ได้รับชำระให้ผู้ชำระบัญชีปฏิบัติเช่นเดียวกับลูกหนี้ที่ไม่สามารถเรียกให้ชำระหนี้คืนได้

ทั้งนี้ นับตั้งแต่ผู้ชำระบัญชีเริ่มทำการชำระบัญชีจะจ่ายเงินค่าหุ้นแก่สมาชิกผู้ใดไปก่อนไม่ได้จนกว่าจะชำระบัญชีเสร็จสิ้น และเมื่อชำระบัญชีเสร็จแล้ว หากปรากฏว่ามีทรัพย์สินเหลืออยู่ให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายตามมาตรา 86 แต่ถ้าไม่สามารถจ่ายคืนได้ภายในเวลาที่ชำระบัญชีอยู่ ให้ผู้ชำระบัญชีวางเงินเท่าจำนวนค่าหุ้นที่ยังจ่ายคืนไม่ครบถ้วนนั้นไว้ก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเพื่อจ่ายในภายหลัง สำหรับกรณีที่ทรัพย์สินที่เหลืออยู่มีมูลค่าน้อยกว่ามูลค่าหุ้นตามบัญชี ให้ทำการเฉลี่ยทรัพย์สินนั้นคืนค่าหุ้นให้แก่ละหุ้นเท่า ๆ กัน (มูลค่าหุ้นที่ลดลงนี้จะเท่ากับจำนวนขาดทุนจากการชำระบัญชี)

นอกจากนี้ ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำบัญชีทุนเรือนหุ้นในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการชำระบัญชี เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของเงินค่าหุ้นระหว่างการชำระบัญชี รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับค่าหุ้นของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีนั้น

2. **ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ** ให้ปิดบัญชีไปบัญชีเลิกกิจการ

3. **กำไรสุทธิที่ยังไม่ได้จัดสรร** รวมทั้งกำไรสุทธิตามงบการเงิน ณ วันรับมอบทรัพย์สิน ให้ผู้ชำระบัญชีดำเนินการจัดสรรเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ตามกฎหมาย และส่งชำระให้เรียบร้อย กำไรสุทธิส่วนที่เหลือให้ปิดบัญชีไปบัญชีเลิกกิจการ

4. **เงินค้ำขาดทุน** หากสหกรณ์ที่ชำระบัญชีมีเงินค้ำขาดทุน (ขาดทุนสะสม) ให้ปิดบัญชีไปบัญชีเลิกกิจการ

อนึ่ง ในการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สินและทุนของสหกรณ์นั้น ผู้ชำระบัญชีจะต้องรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ให้มากที่สุด สำหรับการจำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์ผู้ชำระบัญชีต้องพยายามจำหน่ายให้หมด เพื่อนำเงินไปใช้จ่ายเป็นค่าธรรมเนียม ค่าภาระที่ดิน และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควร ในการชำระบัญชีนั้น ซึ่งผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหน้ารายอื่น

กรณีที่ได้นำเงินชำระบัญชีตามวิธีการที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว หากปรากฏว่ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 86 ดังต่อไปนี้

- 1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
- 2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วแต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดตามความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท
- 3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปีตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีก ให้ผู้ชำระบัญชีโอนให้แก่สหกรณ์อื่น หรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ในกรณีที่ไม้อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

ทั้งนี้ การจ่ายคืนเงินค่าหุ้น เงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนดังกล่าว ผู้ชำระบัญชีจะต้องจ่ายคืนให้แก่สมาชิกให้เสร็จเรียบร้อย แต่ถ้าภายหลังที่ประกาศจ่ายแล้ว สมาชิกผู้ใดไม่มารับภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศ ผู้ชำระบัญชีจะต้องวางเงินเท่าจำนวนที่สมาชิกยังไม่มารับนั้นไว้กับนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเพื่อจ่ายภายหลัง

อนึ่ง ตามความในมาตรา 86 (2) นายทะเบียนสหกรณ์ได้กำหนดให้สหกรณ์ที่เลิกแล้ว แต่ยังมีทรัพย์สินคงเหลือ ให้จ่ายเป็นเงินปันผลตามที่กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์ เรื่องการจำหน่ายทรัพย์สินเมื่อสหกรณ์ต้องเลิก แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินปันผลที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

3. วิธีปฏิบัติทางบัญชีในการชำระบัญชี

วิธีปฏิบัติทางบัญชีในการชำระบัญชี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 3.1 วิธีปฏิบัติทางบัญชีในระหว่างการชำระบัญชี
- 3.2 วิธีปฏิบัติทางบัญชีเมื่อเสร็จสิ้นการชำระบัญชี

วิธีปฏิบัติทางบัญชีในระหว่างการชำระบัญชี เมื่อผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการชำระบัญชี โดยการจัดการทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ ให้ผู้ชำระบัญชีปฏิบัติทางบัญชีโดยบันทึกรายการทางการเงินไว้ในสมุดบัญชีของสหกรณ์ ดังนี้

- **รายการรับเงินทุกประเภท** (ยกเว้นการรับเงินค่าหุ้น การเบิกเงินจากธนาคาร) ถือเป็นรายรับจากการชำระบัญชี ได้แก่ รายได้จากการดำเนินงาน เงินรับจากลูกหนี้ เงินรับจากการจำหน่ายทรัพย์สิน ฯลฯ ให้บันทึกบัญชีไว้ในบัญชีรับจ่าย กับบัญชีรายรับประเภทนั้น

- **รายการจ่ายเงินทุกประเภท** (ยกเว้นการจ่ายคืนค่าหุ้น จ่ายเงินฝากธนาคาร) ถือเป็นรายจ่ายจากการชำระบัญชี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี จ่ายชำระหนี้สิน (รวมการวางเงินชำระหนี้ตามมาตรา 84) จ่ายชำระหนี้เงินกู้ ฯลฯ ให้บันทึกบัญชีไว้ในบัญชีรายจ่ายประเภทนั้น ๆ กับบัญชีรับจ่าย

- ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำบัญชีรับจ่ายระหว่างการชำระบัญชีเพื่อแสดงรายการรับจ่ายเงิน โดยให้เสนอพร้อมกับรายงานผลการชำระบัญชีทุกระยะ 6 เดือน นับแต่วันที่เสนองบการเงินต่อ นายทะเบียนสหกรณ์ ตามรูปแบบต่อไปนี้

บัญชีรับจ่าย

ของสหกรณ์.....จำกัด ซึ่งอยู่ในระหว่างการชำระบัญชี
ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

วันที่	รายการ	จำนวนเงิน	วันที่	รายการ	จำนวนเงิน
	รวมรับเงินงวดนี้			รวมจ่ายเงินงวดนี้	
	เงินคงเหลือจากงวดก่อน			เงินคงเหลือยกไป	
	รวม			รวม	

เงินคงเหลือข้างต้นเก็บรักษาไว้ ดังนี้

1. ผากไว้ในธนาคาร	เป็นเงิน	บาท
2. ผู้ชำระบัญชีเก็บรักษาไว้	เป็นเงิน	บาท
	รวม	บาท

ตรวจถูกต้องแล้ว

.....
ผู้ชำระบัญชี

วิธีปฏิบัติทางบัญชีเมื่อเสร็จสิ้นการชำระบัญชี เมื่อผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีปิดบัญชีต่าง ๆ ดังนี้

- ปิดบัญชีหมวดสินทรัพย์ (ยกเว้นบัญชีเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคาร และบัญชีทรัพย์สินรายการที่ไม่ได้จำหน่ายแต่ได้ออนเป็นทรัพย์สินเหลือ) ไปบัญชีเลิกกิจการ
- ปิดบัญชีหมวดหนี้สินเฉพาะส่วนที่เจ้าหนี้ยกหนี้ให้ ไปบัญชีเลิกกิจการ
- ปิดบัญชีหมวดทุนของสหกรณ์ (ยกเว้นบัญชีทุนเรือนหุ้น) ไปบัญชีเลิกกิจการ
- ปิดบัญชีรายรับประเภทต่าง ๆ จากการชำระบัญชี ไปบัญชีเลิกกิจการ
- ปิดบัญชีรายจ่ายประเภทต่าง ๆ จากการชำระบัญชี ไปบัญชีเลิกกิจการ

- ปิดบัญชีเลิกกิจการ ไปบัญชีกำไร/ขาดทุนจากการชำระบัญชี กรณีที่มีผลขาดทุนจากการชำระบัญชี ให้ปิดบัญชีขาดทุนจากการชำระบัญชีไปบัญชีทุนเรือนหุ้น ในกรณีตรงกันข้ามหากมีผลกำไร (ส่วนเกิน) จากการชำระบัญชีก็ให้นำไปจ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้น เงินเฉลี่ยคืน และโอนให้สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยต่อไปตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่ไมอาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

- ปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร ไปบัญชีเงินสด
- บันทึกรายการจ่ายคืนเงินค่าหุ้นแก่สมาชิก (รวมจำนวนเงินที่วางเงินเพื่อจ่ายภายหลัง)
- บันทึกรายการจ่ายส่วนเกินจากการชำระบัญชีให้แก่สมาชิก ซึ่งได้แก่ เงินปันผลตามหุ้น เงินเฉลี่ยคืน
- บันทึกรายการจ่ายเงินส่วนที่เหลือจากการชำระบัญชีให้แก่สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ เมื่อผู้ชำระบัญชีดำเนินการชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้วตามมาตรา 87 ให้ผู้ชำระบัญชีทำรายงานการชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าดำเนินการชำระบัญชี และจัดการทรัพย์สินของสหกรณ์ไปอย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี และจ่ายทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีเสนอต่อผู้สอบบัญชี เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบด้วยแล้วให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชีและให้นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน

ในการดำเนินการตามมาตรา 87 ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำบัญชีต่าง ๆ เพื่อแสดงรายการย่อของบัญชีที่ชำระ ดังนี้

1. บัญชีรับ - จ่าย พร้อมทั้งรายละเอียดประกอบ
2. บัญชีเงินฝากธนาคาร
3. บัญชีเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
4. บัญชีทุนเรือนหุ้น
5. บัญชีเลิกกิจการ

สำหรับรูปแบบ และวิธีการจัดทำบัญชีให้เป็นดังต่อไปนี้

สหกรณ์.....จำกัด
บัญชีรับ - จ่าย
 ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

(2) รายได้จากการดำเนินงาน	xxxx	(3) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	xxxx
(4) เงินรับจากลูกหนี้	xxxx	(5) ค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี	xxxx
(4) เงินรับจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	xxxx	(7) จ่ายชำระหนี้สิน (รวมการวางเงิน ชำระหนี้ตามมาตรา 84)	xxxx
(6) ค่าหุ้นเรียกชำระเพิ่มเติม	xxxx	(9) จ่ายเงินนำฝากธนาคาร	xxxx
(10) ถอนเงินจากธนาคาร	xxxx	(10) จ่ายชำระหนี้เงินกู้ ธกส.	xxxx
รวมรับ	xxxx	รวมจ่าย	xxxx
(1) เงินสดคงเหลือยกมาตามงบดุล เมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี	xxxx	(11) เงินสดคงเหลือยกไป	xxxx
	xxxx		xxxx
(14) ทรัพย์สินเหลือตามมาตรา 86	xxxx	(15) การจ่ายทรัพย์สินเหลือ ตามมาตรา 86	
- เงินสดคงเหลือ	xxxx	1. จ่ายให้แก่สมาชิก (รวมการวางเงิน เพื่อจ่ายภายหลังด้วย)	
- ทรัพย์สินอื่น ๆ ที่ไม่ได้จำหน่าย แต่โอนจ่ายเป็นทรัพย์สินเหลือ	xxxx	- คืนเงินค่าหุ้น	xxxx
		- จ่ายเงินปันผลตามหุ้น	xxxx
		- จ่ายเงินเฉลี่ยคืน	xxxx
		2. ทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชี	
		- โอนให้แก่สหกรณ์อื่น	xxxx
		- โอนให้แก่สันนิบาตสหกรณ์ฯ	xxxx
	xxxx		xxxx

รายละเอียดประกอบบัญชีรับ - จ่าย

(บาท)

รายละเอียด 1 รายได้จากการดำเนินงาน

- ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้
- ขายสินค้า
- ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
- รายได้เบ็ดเตล็ด
-
.....

รายละเอียด 2 เงินรับจากลูกหนี้

- ลูกหนี้เงินกู้
- ลูกหนี้การค้า
-
.....

รายละเอียด 3 เงินรับจากการจำหน่ายทรัพย์สิน

- ที่ดิน
- เครื่องใช้สำนักงาน
- หุ่นขี้ผึ้งสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
-
.....

รายละเอียด 4 ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

- ดอกเบี้ยเงินกู้ ธ.ก.ส
- ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้
-
.....

รายละเอียด 5 ค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี

- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าทนายความ
-
.....

รายละเอียด 6 จ่ายชำระหนี้สิน

- เจ้าหนี้การค้า
- ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
-
.....
- วางเงินชำระหนี้ตามมาตรา 84

สหกรณ์.....จำกัด
บัญชีเงินฝากธนาคาร
 ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

(1) เงินฝากธนาคารคงเหลือยกมาตามงบดุลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี	xxxx	(10) ถอนเงินจากธนาคาร	xxxx
(9) เงินนำฝากธนาคาร	xxxx		
(9) ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่คิดเข้าบัญชีให้	xxxx		
	xxxx		xxxx

สหกรณ์.....จำกัด
บัญชีเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรฯ
 ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

(10) เงินส่งชำระหนี้ ธ.ก.ส (รวมหนี้ที่ ธ.ก.ส ยอมลดให้)	xxxx	(1) เงินกู้จาก ธ.ก.ส คงเหลือยกมาตามงบดุลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี	xxxx
	xxxx	(9) ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ ธ.ก.ส คิดเพิ่มในบัญชี	xxxx

สหกรณ์.....จำกัด
บัญชีทุนเรือนหุ้น
 ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

(12) ขาดทุนจากการชำระบัญชี	xxxx	(1) เงินค่าหุ้นยกมาตามงบดุลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี	xxxx
(13) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นสมาชิก (รวมการวางเงินเพื่อจ่ายภายหลัง)	xxxx	(6) ค่าหุ้นเรียกชำระเพิ่มเติม	xxxx
	xxxx		xxxx

สหกรณ์.....จำกัด

บัญชีเลิกกิจการ

ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....

(1) ราคาทรัพย์สินตามงบดุลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี (ยกเว้นเงินสด, เงินฝากธนาคาร ทรัพย์สินรายการที่ไม่ได้จำหน่ายแต่โอนจ่ายเป็นทรัพย์สินเหลือ) ส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและค่าเสื่อมราคาสะสม ให้หักจากราคาทรัพย์สินหรือแสดงไว้ในด้านตรงข้ามก็ได้	xxxx	(1) ทุนสำรอง, ทุนต่าง ๆ และกำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร (กรณีเงินค้างขาดทุนลงไว้ในด้านตรงข้าม)	xxxx
(3) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	xxxx	(2) รายได้จากการดำเนินงาน	xxxx
(9) ค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี	xxxx	(4) เงินรับจากลูกหนี้	xxxx
		(4) เงินรับจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	xxxx
		(8) หนี้สินที่เจ้าหน้าที่	xxxx
(12) ส่วนเกินจากการชำระบัญชี	xxxx	(12) ขาดทุนจากการชำระบัญชี	xxxx
	xxxx		xxxx

คำอธิบายรายการตามหมายเลขที่ปรากฏในบัญชีต่าง ๆ ข้างต้น มีดังนี้

(1) ให้นำตัวเลขทางด้านทรัพย์สิน และด้านทุนของสหกรณ์จากงบดุลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี ซึ่งเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์แล้วบันทึกในบัญชีต่าง ๆ ดังนี้

- บัญชีรับ – จ่าย ให้บันทึกจำนวนเงินสดคงเหลือยกมาเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชีทางด้านเดบิต
- บัญชีเงินฝากธนาคาร ให้บันทึกจำนวนเงินฝากธนาคารคงเหลือยกมาเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชีทางด้านเดบิต
- บัญชีเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตร ให้บันทึกจำนวนเงินกู้ค้างชำระยกมาเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชีทางด้านเครดิต
- บัญชีทุนเรือนหุ้น ให้บันทึกจำนวนเงินค่าหุ้นยกมาเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชีทางด้านเครดิต

● บัญชีเลิกกิจการ

ด้านเดบิต ให้บันทึกจำนวนเงินของทรัพย์สินต่าง ๆ ตามบุคคล เมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี เว้นแต่เงินสด เงินฝากธนาคาร ซึ่งได้บันทึกรายการไว้แล้วในบัญชีเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคารข้างต้นแล้ว ตามลำดับ และทรัพย์สินรายการใดที่มีได้จำหน่ายแต่โอนจ่ายเป็นทรัพย์สินเหลือรวมทั้งเงินค้างขาดทุน (ถ้ามี) สำหรับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสื่อมราคาสะสมและสำรองอื่น ๆ ที่ตั้งไว้เป็นรายการหักกับทรัพย์สิน ให้นำไปหักออกจากราคาทรัพย์สินโดยตรงหรือแสดงไว้ในด้านเครดิตก็ได้

ด้านเครดิต ให้บันทึกจำนวนเงินของรายการส่วนทุนของสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ กำไรรอการจัดสรร ทั้งนี้ ยกเว้นทุนเรือนหุ้นซึ่งได้บันทึกไว้แล้ว ในบัญชีทุนเรือนหุ้น

(2) ให้บันทึกรายการรายได้จากการดำเนินงาน เช่น ขายสินค้า ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ยืม ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร รายได้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น ในบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเดบิต และบัญชีเลิกกิจการทางด้านเครดิต

(3) ให้บันทึกรายการค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เช่น ดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายทั่วไป เป็นต้น ในบัญชีเลิกกิจการทางด้านเดบิต และบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเครดิต

(4) ให้บันทึกรายการเงินรับชำระหนี้จากลูกหนี้ และเงินรับจากการจำหน่ายทรัพย์สินในบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเดบิต และบัญชีเลิกกิจการทางด้านเครดิต

(5) ให้บันทึกรายการค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีตามมาตรา 83 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในบัญชีเลิกกิจการทางด้านเดบิต และบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเครดิต

(6) ให้บันทึกรายการรับเงินค่าหุ้นที่เรียกให้สมาชิกที่ชำระไม่ครบมูลค่ามาชำระเพิ่มเติมในบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเดบิต และบัญชีทุนเรือนหุ้นทางด้านเครดิต

(7) ให้บันทึกรายการจ่ายเงินชำระหนี้สิน รวมทั้งการวางเงินชำระหนี้ตามมาตรา 84 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเครดิต เว้นแต่รายการเงินนำส่งชำระหนี้ ธ.ก.ส ให้ปฏิบัติตามข้อ (10) ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

(8) ให้บันทึกรายการหนี้สินที่เจ้าหนี้ยกให้ ในบัญชีเลิกกิจการทางด้านเครดิต

(9) ให้บันทึกรายการจ่ายเงินเพื่อฝากธนาคาร ในบัญชีเงินฝากธนาคารทางด้านเดบิตและบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเครดิต พร้อมกับให้นำดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่ธนาคารคิดเข้าบัญชีให้สำหรับช่วงระยะเวลาชำระบัญชีทั้งหมดมาแสดงรายการไว้ทางด้านเดบิตด้วย

(10) ให้บันทึกรายการเบิกถอนเงินจากธนาคาร ในบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเดบิต และบัญชีเงินฝากธนาคารทางด้านเครดิต รวมทั้งบันทึกรายการเงินนำส่งชำระหนี้ ธ.ก.ส ในบัญชีเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรฯ ทางด้านเดบิต และบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเครดิต ส่วนหน้าที่ ธ.ก.ส ยอมลดให้ (ถ้ามี) ให้บันทึกรายการในบัญชีเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรฯ ทางด้านเดบิต และบัญชีเลิกกิจการทางด้านเครดิต โดยรวมไว้ในรายการ “หนี้สินที่เจ้าหนี้ยกให้” พร้อมกับให้นำดอกเบี้ยเงินกู้ที่ ธ.ก.ส คิดเพิ่มไว้ในบัญชีเงินกู้สำหรับช่วงระยะเวลาชำระบัญชีทั้งหมดมาแสดงรายการไว้ทางด้านเครดิตของบัญชีเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรฯ ด้วย

(11) ให้บันทึกจำนวนเงินสดคงเหลือยกไปในปีบัญชีรับ - จ่าย ซึ่งคำนวณได้จากยอดรวมรับ บวกเงินสดคงเหลือยกมาตามบุคคลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี แล้วหักด้วยยอดรวมจ่าย

(12) ให้คำนวณหาผลต่างในปีบัญชีเลิกกิจการ เพื่อทราบผลกำไรหรือขาดทุนจากการชำระบัญชี กรณีที่ยอดรวมทางด้านเดบิตสูงกว่ายอดรวมทางด้านเครดิต ให้แสดงผลต่างไว้ในบัญชีเลิกกิจการเป็น ขาดทุนจากการชำระบัญชี ซึ่งในกรณีนี้ให้นำจำนวนเงินขาดทุนจากการชำระบัญชีแสดงไว้ในบัญชี ทุนเรือนหุ้นทางด้านเดบิตด้วย ในกรณีตรงกันข้ามหากยอดรวมทางด้านเครดิตสูงกว่ายอดรวมทางด้านเดบิต ให้เพียงแสดงผลต่างไว้ในบัญชีเลิกกิจการเป็นส่วนเกินจากการชำระบัญชี ซึ่งจะได้นำไปจ่ายเป็นเงินปันผล ตามหุ้น เงินเฉลี่ยคืน และโอนให้สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยต่อไปตามมติที่ประชุมใหญ่ ของสหกรณ์ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่เมื่ออาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายใน สามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

(13) ให้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายคืนเงินค่าหุ้นแก่สมาชิก (รวมทั้งการวางเงินเพื่อจ่ายภายหลัง) ในปีบัญชีทุนเรือนหุ้น ซึ่งคำนวณได้จากเงินค่าหุ้นยกมาตามบุคคลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชี บวกค่าหุ้นที่เรียก ชำระเพิ่มเติม หักด้วยขาดทุนจากการชำระบัญชี

(14) ท้ายบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเดบิต ให้แสดงทรัพย์สินเหลือตามมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้แก่

- เงินสดคงเหลือให้นำยอดเงินสดคงเหลือยกไปตาม (11) ในปีบัญชีรับจ่ายมาแสดงไว้
- ทรัพย์สินอื่นที่ไม่ได้จำหน่ายให้นำยอดตามบัญชีของทรัพย์สินอื่นซึ่งไม่ได้จำหน่าย ที่ปรากฏในบุคคลเมื่อเริ่มต้นชำระบัญชีมาแสดงไว้

(15) ท้ายบัญชีรับ - จ่ายทางด้านเครดิต ให้แสดงรายการจ่ายทรัพย์สินเหลือ ดังนี้

- จ่ายคืนเงินค่าหุ้นแก่สมาชิก (รวมทั้งการวางเงินเพื่อจ่ายภายหลัง) จำนวนเงินจากบัญชี ทุนเรือนหุ้นตาม (13) ซึ่งในกรณีที่ไม่มีเงินค่าหุ้นก็ไม่ต้องแสดงรายการนี้
- ส่วนเกินจากการชำระบัญชี จำนวนเงินจากบัญชีเลิกกิจการตาม (12) แยกออกเป็น รายการจ่ายเงินปันผลตามหุ้น เงินเฉลี่ยคืน โอนให้สหกรณ์อื่นและสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ

1. ในปีบัญชีเลิกกิจการ ยอมขาดทุนจากการชำระบัญชีเป็นจำนวนไม่เกินกว่าเงินค่าหุ้นที่ชำระ ทั้งสิ้น หากสหกรณ์ไม่มีเงินค่าหุ้นจะไม่มีรายการขาดทุนจากการชำระบัญชี
2. ในปีบัญชีเลิกกิจการ ส่วนเกินจากการชำระบัญชีรวมกับค่าหุ้นที่ชำระทั้งสิ้นจะเป็นจำนวน เท่ากับทรัพย์สินเหลือ ในกรณีที่ไม่มีเงินค่าหุ้น ทรัพย์สินที่เหลือทั้งสิ้น คือ ส่วนเกินจากการชำระบัญชี

4. รายงานการชำระบัญชี

การรายงานการชำระบัญชี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 รายงานความเคลื่อนไหวระหว่างการชำระบัญชี

4.2 รายงานเมื่อเสร็จสิ้นการชำระบัญชี

รายงานความเคลื่อนไหวระหว่างการชำระบัญชี ในการดำเนินการชำระบัญชีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีได้เสนองบการเงิน ณ วันรับมอบทรัพย์สินต่อนายทะเบียนสหกรณ์แล้วตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 85 กำหนดให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ทุกระยะหกเดือนว่าได้จัดการไปอย่างใดบ้าง และแสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น

ในการจัดทำรายงานความเคลื่อนไหวผลการชำระบัญชีทุกระยะ 6 เดือน นับแต่วันที่เสนองบการเงินเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ให้มีหัวข้อรายงาน ดังนี้

1. **การเรียกหนี้สินคืน** ให้รายงานว่าสหกรณ์มีลูกหนี้จำนวนเท่าใด เรียกคืนได้เท่าใดและยังเรียกคืนไม่ได้เท่าใด เพราะเหตุใด หากการเรียกหนี้สินต้องมีการดำเนินคดีทางศาลก็ให้รายงานชี้แจงด้วย
2. **การชำระหนี้** ให้รายงานว่าสหกรณ์มีเจ้าหนี้อยู่กี่ราย เป็นเงินเท่าใด ได้ชำระแล้วเท่าใด หากได้ทำการประนีประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ก็ให้แจ้งจำนวนเงินที่จะต้องชำระตามที่ได้ตกลงไว้
3. **การจัดการทรัพย์สิน** ให้รายงานว่าทรัพย์สินของสหกรณ์รวมทั้งเงินลงทุนถือหุ้นในกิจการต่าง ๆ แต่ละรายการ ได้ดำเนินการจำหน่ายจ่ายโอนไปด้วยวิธีใด ได้ราคาเท่าใด สูงหรือต่ำกว่าราคาเดิมเท่าใด และทรัพย์สินใดยังจำหน่ายไม่ได้ รวมราคาเท่าใด
4. **อุปสรรคในการชำระบัญชี** ให้ชี้แจงอุปสรรคที่ทำให้การชำระบัญชียังไม่เสร็จสิ้นและแนวทางแก้ไข
5. **กำหนดเวลาในการชำระบัญชี** ให้ประมาณหรือคาดหมายว่าจะสามารถชำระบัญชีได้เสร็จเรียบร้อยเมื่อใด
6. **อื่น ๆ** ให้รายงานถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้ชำระบัญชีเห็นว่าควรจะรายงานให้ทราบ

รายงานเมื่อเสร็จสิ้นการชำระบัญชี

เมื่อผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีจัดทำรายงานการชำระบัญชีเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยให้มีหัวข้อรายงานดังนี้

1. **สหกรณ์ที่ชำระบัญชี** ให้ระบุชื่อสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์ เลขทะเบียน วันที่จดทะเบียนที่ตั้งสำนักงาน และจำนวนสมาชิก ณ วันที่เลิกสหกรณ์
2. **วันที่ได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชี** ให้รายงานว่านายทะเบียนสหกรณ์ได้แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีตามคำสั่งที่เท่าใด วัน เดือน ปีใด หรือให้ความเห็นชอบตามหนังสือขอความเห็นชอบวัน เดือน ปีใด
3. **การจดทะเบียนผู้ชำระบัญชี** ให้รายงานว่านายทะเบียนสหกรณ์ได้จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีตามหนังสือที่เท่าใด วัน เดือน ปีใด และผู้ชำระบัญชีได้รับทราบเมื่อใด
4. **การประกาศโฆษณาหนังสือพิมพ์รายวันหรือโดยวิธีอื่น** ให้รายงานว่าได้ประกาศให้เจ้าหนี้ทราบการชำระบัญชี และให้ยื่นคำทวงหนี้ต่อผู้ชำระบัญชีในหนังสือพิมพ์รายวันชื่ออะไร เมื่อวันเดือน ปีใด นอกจากนั้นได้กระทำโดยวิธีอื่นอย่างใดบ้าง

5. **การจัดงบการเงินตามมาตรา 80** ให้รายงานว่าได้จัดทำงบการเงิน ณ วัน เดือน ปีใด เพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบรับรอง และผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบรับรองเมื่อวันที่ เดือน ปีใด รวมทั้งได้นำงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบรับรองแล้วนั้นเสนอต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติเมื่อวันที่ เดือน ปีใดและยื่นงบการเงินนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์โดยหนังสือที่เท่าใด วัน เดือน ปีใด

6. **เวลาที่ใช้ในการชำระบัญชี** ให้รายงานว่าได้เริ่มลงมือทำการชำระบัญชีเมื่อวันที่ เดือน ปีใด และเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ เดือน ปีใด (ให้ถือวันรับทราบการจดทะเบียนผู้ชำระบัญชีของนายทะเบียนสหกรณ์เป็นวันเริ่มลงมือทำการชำระบัญชี และวันเสนอรายงานฉบับนี้เป็นวันเสร็จสิ้นการชำระบัญชี) รวมระยะเวลาที่ใช้ในการชำระบัญชีเท่าใด

7. **วิธีดำเนินการชำระบัญชี** ให้รายงานถึงสิ่งซึ่งได้ดำเนินการชำระบัญชีไปแล้วในข้อต่อไปนี้

- **การเรียกหนี้สิน** มีลูกหนี้อยู่เท่าใด ได้รับชำระคืนจำนวนเท่าใด เรียกคืนไม่ได้เท่าใด เพราะเหตุใด ถ้าหากการเรียกหนี้ต้องมีการดำเนินคดีทางศาลให้รายงานไว้โดยละเอียด

- **การชำระหนี้** มีเจ้าหนี้อยู่เท่าใด ทำการประนีประนอมหนี้ได้เท่าใดคงเหลือต้องชำระเท่าใด ชำระได้หมดหรือไม่ ถ้าชำระได้ไม่หมดให้รายงานจำนวนหนี้ที่ค้าง พร้อมด้วยเหตุผล

- **การจัดการทรัพย์สิน** ทรัพย์สินของสหกรณ์ที่ชำระบัญชีนั้นมีอะไรบ้างให้แจ้งราคาเป็นรายการ และได้จัดการไปโดยวิธีใด ได้ราคาเท่าใด สูงหรือต่ำกว่าราคาในบัญชีเท่าใด สำหรับเงินลงทุนถือหุ้นในกิจการต่าง ๆ ให้รายงานผลการจัดการไว้ด้วย

- **กิจการอย่างอื่นที่จำเป็น** ถ้ามีกิจการอย่างอื่นที่จำเป็นซึ่งต้องกระทำให้รายงานผลการดำเนินการไว้ด้วย เช่น การไถ่ถอนจำนอง เป็นต้น

- **ค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี** ให้ชี้แจงลักษณะของค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการชำระบัญชีให้ทราบ

8. **ผลการชำระบัญชี** ให้รายงานว่าเมื่อได้ชำระหนี้สินเสร็จสิ้นแล้ว สหกรณ์ที่ชำระบัญชียังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีกเป็นจำนวนเท่าใด โดยแยกรายละเอียดทรัพย์สินแต่ละประเภทให้ชัดเจนเช่น เงินสดเก็บรักษาไว้ที่ผู้ชำระบัญชีเท่าใด ผากไว้ที่ธนาคารใดจำนวนเท่าใด มีทรัพย์สินอื่นอะไรบ้างที่ไม่ได้จำหน่ายแต่โอนจ่ายไปเป็นจำนวนเท่าใด

มีหุ้นของสมาชิกอยู่เท่าใด สามารถจ่ายคืนได้เต็มมูลค่าหรือไม่ เงินสดที่มีอยู่พอใช้คืนเงินค่าหุ้นหรือไม่ หากไม่พอยังขาดอีกเท่าไร สรุปแล้วแต่ละหุ้นได้รับคืนเงินค่าหุ้น ๆ ละเท่าใด และได้จ่ายค่าหุ้นคืนไปแล้วกี่หุ้น จำนวนเงินเท่าใด คงเหลืออีกกี่หุ้น เป็นเงินเท่าใด

ผู้ชำระบัญชีได้วางเงินเพื่อจ่ายแก่เจ้าหนี้ที่ยังมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ และเพื่อจ่ายคืนค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไว้ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเป็นจำนวนเท่าใด เมื่อวันที่ เดือน ปีใด สำหรับเงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืน ก็ให้รายงานในทำนองเดียวกัน

อนึ่ง การปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงินดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยการฝากและถอนคืนเงินต่อกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2495

9. **ทรัพย์สินเหลือจากการชำระบัญชี** ให้รายงานว่ามีเมื่อได้จัดการจ่ายทรัพย์สิน รวมทั้งการวางเงินตามข้อ 8 เสร็จสิ้นแล้ว สหกรณ์ที่ชำระบัญชีนั้นมีทรัพย์สินเหลือหรือไม่ ถ้ามีมีจำนวนเท่าใดที่ประชุมใหญ่ครั้งที่เท่าใด วัน เดือน ปีใด ได้มีมติให้ออนทรัพย์สินนี้ตามมาตรา 86 อย่างไร ถ้าไม่อาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายใน 3 เดือนนับแต่วันชำระบัญชีเสร็จ ให้ขอความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ในการโอนให้แก่สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยโดยแสดงความคิดเห็นของผู้ชำระบัญชีว่าสมควรโอนอย่างไรไปได้ด้วย

10. **เรื่องอื่น ๆ** ให้รายงานสรุปขอให้นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนด้วย

เมื่อผู้ชำระบัญชีจัดทำรายงานแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีส่งรายงานพร้อมด้วยรายการย่อของบัญชีที่ชำระ จำนวน 3 ชุด ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบรับรองต่อไป ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ชำระบัญชีได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สหกรณ์ภายหลังจากเสร็จสิ้นการชำระบัญชีแล้ว รวมทั้งในกรณีที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ลงมติโอนทรัพย์สินที่เหลือจากการชำระบัญชีให้แก่สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เมื่อผู้ชำระบัญชีจ่ายทรัพย์สินไปตามมติที่ประชุมใหญ่แล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีส่งสำเนารายงานการประชุมใหญ่ และส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายดังกล่าวไปพร้อมทั้งรายงานการชำระบัญชีด้วย

อนึ่ง เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบรับรองรายงานการชำระบัญชีและรายการย่อของบัญชีที่ชำระแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานการชำระบัญชีดังกล่าวต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบด้วยแล้วให้ถือเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี และนายทะเบียนสหกรณ์จะมีคำสั่งให้ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน จากนั้นให้ผู้ชำระบัญชีมอบสมุดบัญชีและเอกสารของสหกรณ์ที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

คำแนะนำนี้แนบท้ายคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 146/2546 ลงวันที่ 28 มกราคม 2546

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

หมวด 4

การชำระบัญชี

มาตรา 74 การชำระบัญชีสหกรณ์ที่ล้มละลายนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

มาตรา 75 การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่น นอกจากล้มละลายให้ที่ประชุมใหญ่ เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีโดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีคำสั่ง ให้อัยกฤษฎกรณ์ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ไม่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชีภายในกำหนดเวลาดังกล่าว หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่ให้ความเห็นชอบในการเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี ให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นทำการชำระ บัญชีสหกรณ์ได้

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควรหรือเมื่อสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิก ทั้งหมดร้องขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จะแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีคนใหม่แทนผู้ชำระบัญชี ซึ่งได้รับเลือกตั้งหรือซึ่งได้ตั้งไว้ก็ได้

ให้นายทะเบียนสหกรณ์จัดทะเบียนผู้ชำระบัญชีซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบตาม วรรคหนึ่ง หรือผู้ชำระบัญชีซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคสอง หรือวรรคสาม และให้ปิดประกาศชื่อผู้ชำระบัญชี ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์นั้น สำนักงานสหกรณ์อำเภอ หรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ และที่ว่าการอำเภอ หรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ภายในสิบวันนับแต่วันที่จัดทะเบียนผู้ชำระบัญชี

ผู้ชำระบัญชีอาจได้รับค่าตอบแทนตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

มาตรา 76 สหกรณ์นั้นแม้จะเลิกไปแล้วก็ให้พึงถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็น เพื่อการชำระบัญชี

มาตรา 77 ให้ผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ชำระสะสางกิจการของสหกรณ์จัดการชำระหนี้ และ จำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์นั้นให้เสร็จไป

มาตรา 78 เมื่อสหกรณ์เลิก ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มี หน้าที่จัดการรักษาทรัพย์สินทั้งหมดของสหกรณ์ไว้จนกว่าผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้ส่งมอบ

ผู้ชำระบัญชีจะเรียกให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ส่งมอบทรัพย์สิน ตามวรรคหนึ่ง พร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นเมื่อใดก็ได้

มาตรา 79 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์จดทะเบียนผู้ชำระบัญชีให้ผู้ชำระบัญชีประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยสองวันติดต่อกัน หรือประกาศโฆษณาทางอื่นว่าสหกรณ์ได้เลิก และแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าหนี้ทุกคนซึ่งมีชื่อปรากฏในสมุดบัญชี เอกสารของสหกรณ์ หรือปรากฏจากทางอื่น เพื่อให้ทราบว่ามีหนี้สิน และให้เจ้าหนี้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

มาตรา 80 ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบบุคคลของสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบบุคนั้น

เมื่อผู้สอบบัญชีรับรองงบบุคนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบบุคนั้นต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติแล้ว เสนองบบุคนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์

ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบบุคนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ

มาตรา 81 ผู้ชำระบัญชีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อระงับรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ในระหว่างที่ยังชำระบัญชีไม่เสร็จ

(2) ดำเนินกิจการของสหกรณ์เท่าที่จำเป็นเพื่อชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี

(3) เรียกประชุมใหญ่

(4) ดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีแพ่งหรือคดีอาญา และประนีประนอมยอมความในเรื่องใด ๆ ในนามของสหกรณ์

(5) จำหน่ายทรัพย์สินของสหกรณ์

(6) เรียกให้สมาชิกหรือทายาทของสมาชิกผู้ตายชำระค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบมูลค่าของหุ้นทั้งหมด

(7) ร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้สหกรณ์ล้มละลายในกรณีที่เงินค่าหุ้น หรือเงินลงทุนได้ใช้เสร็จแล้ว แต่ทรัพย์สินก็ยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้สิน

(8) ดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้น

มาตรา 82 ข้อจำกัดอำนาจของผู้ชำระบัญชีอย่างใด ๆ ห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา 83 ค่าธรรมเนียม ค่าภาระติดพัน และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียตามสมควรในการชำระบัญชุนั้น ผู้ชำระบัญชีต้องจัดการชำระก่อนหน้ารายอื่น

มาตรา 84 ถ้าเจ้าหนี้คนใดมิได้ทวงถามให้ชำระหนี้ ผู้ชำระหนี้ต้องวางเงินสำหรับจำนวนหนี้สินไว้ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ และให้ผู้ชำระบัญชีมีหนังสือแจ้งการวางเงินไปยังเจ้าหนี้โดยไม่ชักช้า

ถ้าเจ้าหนี้ไม่รับเงินไปจนพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้ชำระบัญชีวางเงินไว้ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เจ้าหนี้ย่อมหมดสิทธิในเงินจำนวนนั้น และให้นายทะเบียนสหกรณ์จัดส่งเป็นรายได้ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยให้เสร็จภายในเวลาอันสมควร

มาตรา 85 ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ทุกระยะหกเดือนว่าได้จัดการไปอย่างไรบ้างและแสดงให้เห็นความเป็นไปของบัญชีที่ชำระอยู่นั้น รายงานดังกล่าวนี้ให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

รายงานตามวรรคหนึ่งให้สมาชิก ทายาทของสมาชิกผู้ตาย และเจ้าหน้าที่ทั้งหลายของสหกรณ์ตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ถ้าปรากฏข้อบกพร่องในการชำระบัญชี นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้ผู้ชำระบัญชีแก้ไขข้อบกพร่อง และรายงานต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา 86 เมื่อได้ชำระหนี้ของสหกรณ์แล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้ผู้ชำระบัญชีจ่ายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (1) จ่ายคืนเงินค่าหุ้นให้แก่สมาชิกไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้ว
 - (2) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วแต่ต้องไม่เกินอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดตามความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท
 - (3) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์
- ในระหว่างปีตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ถ้ายังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีก ให้ผู้ชำระบัญชีโอนให้แก่สหกรณ์อื่นหรือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามมติของที่ประชุมใหญ่ หรือด้วยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่ไม่มีอาจเรียกประชุมใหญ่ได้ภายในสามเดือนนับแต่วันที่ชำระบัญชีเสร็จ

มาตรา 87 เมื่อได้ชำระบัญชีกิจการของสหกรณ์เสร็จแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีทำรายงานการชำระบัญชีพร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระนั้น แสดงว่าได้ดำเนินการชำระบัญชี และจัดการทรัพย์สินของสหกรณ์ไปอย่างไร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี และจำนวนทรัพย์สินที่จ่ายตามมาตรา 86 เสนอต่อผู้สอบบัญชี

เมื่อผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองบัญชีที่ชำระนั้นแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้สอบบัญชีรับรองบัญชีที่ชำระนั้น เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบด้วยแล้วให้ถือว่าเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชี และให้นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน

มาตรา 88 เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบในการชำระบัญชีตามมาตรา 87 แล้วให้ผู้ชำระบัญชีมอบบรรดาสมาชิก และเอกสารทั้งหลายของสหกรณ์ที่ได้ชำระบัญชีเสร็จแล้วนั้นแก่นายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ

ให้นายทะเบียนสหกรณ์รักษาสมาชิก และเอกสารเหล่านี้ไว้อีกสองปีนับแต่วันที่ถอนชื่อสหกรณ์นั้นออกจากทะเบียน

สมาชิกและผู้ชำระบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีส่วนได้เสียตรวจดูได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 89 ในคดีฟ้องเรียกหนี้สินที่สหกรณ์ สมาชิก หรือผู้ชำระบัญชีเป็นลูกหนี้อยู่ในฐานะเช่นนี้ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียน

ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง อัตรารเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว ในกรณีเลิกสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 86 (2) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์จึงกำหนดให้สหกรณ์ที่เลิกแล้ว แต่ยังมีทรัพย์สินคงเหลือให้จ่ายเป็นเงินปันผลตามที่กำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์ เรื่องการจำหน่ายทรัพย์สินเมื่อสหกรณ์ต้องเลิก แต่ต้องไม่เกินอัตรารเงินปันผลที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

ประกาศ ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2543

(ลงชื่อ) **อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย**

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ประกาศนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2543 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2543

ที่ กษ 1101/10490

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

8 ตุลาคม 2542

เรื่อง การสั่งเลิกสหกรณ์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยนายทะเบียนสหกรณ์ ได้กำหนดขั้นตอนการสั่งเลิกสหกรณ์ ตามมาตรา 71 (1) ว่า ก่อนที่จะเสนอนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อสั่งเลิกสหกรณ์ ให้สหกรณ์จังหวัดในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ แจ้งเตือน สหกรณ์ที่ไม่เริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียน หรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาสองปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินการ ให้สหกรณ์ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดหนึ่งปีหรือสองปีแล้วแต่กรณีหากสหกรณ์ยังละเลยไม่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์อีก ให้รายงานนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อใช้อำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ต่อไป

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงขอให้สหกรณ์จังหวัดปฏิบัติตามขั้นตอนที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยเคร่งครัดด้วย

อนึ่ง คำว่า “ดำเนินการ” ตามนัยของกฎหมายให้ความหมายว่า การดำเนินงานหรือประกอบกิจการทางธุรกิจซึ่งได้กำหนดไว้เป็นวัตถุประสงค์ในการขอจัดตั้งสหกรณ์ฯ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ให้กับบรรดาสมาชิก ดังนั้น จะถือว่าสหกรณ์ดำเนินการก็ต่อเมื่อสหกรณ์ได้มีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแล้ว ถ้าสหกรณ์เพียงมีการเรียกชำระค่าหุ้นและบันทึกรายการบัญชีไว้ ยังถือไม่ได้ว่าสหกรณ์ได้ดำเนินการ สำหรับการหยุดดำเนินการให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์แสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยายว่าจะหยุดดำเนินงาน หรือหยุดการประกอบกิจการอันเป็นธุรกิจ ซึ่งกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ถ้าไม่อาจรู้ได้ถึงเจตนาดังกล่าว ให้นับวันที่ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ รายงานโดยมีหลักฐานพอสมควรว่าสหกรณ์หยุดดำเนินการแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สหกรณ์จังหวัดถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **บุญมี จันทรวงศ์**

(นายบุญมี จันทรวงศ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. (02) 2816875

โทรสาร (02) 2828078

ที่ นร 0601/650

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

20 กันยายน 2539

เรื่อง สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายและเมื่อได้รับคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง (1) หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ กษ 0401/11004 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2539
(2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่สี่ ที่ นร 0601/ป 5400
ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายและเมื่อได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย

ตามหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่อ้างถึง (1) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันทีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไร และหากต่อมาศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายจะส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรให้กลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปโดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือตามที่อ้างถึง (2) ขอให้จัดตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ความละเอียดทราบอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นดังนี้

1. เมื่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีคำพิพากษาให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์ล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 แล้ว กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวย่อมเป็นอันเลิกกันโดยผลของกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 31 (4) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว แม้ข้อ 33 วรรคสาม แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวจะบัญญัติให้ถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้วก็ยังคงดำรงอยู่ แต่การคงดำรงอยู่นั้นกฎหมายให้อยู่ตราบเท่าเวลาที่ทำเป็นเพื่อการชำระบัญชี ซึ่งตามนัยของกฎหมายดังกล่าวถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นได้เลิกแล้ว แต่กลุ่มเกษตรกรยังคงมีอยู่เพียงเพื่อการชำระบัญชีเท่านั้น กลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายไม่สามารถจะดำเนินกิจการอื่นใดนอกจากการชำระบัญชี

2. เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของกลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ดำเนินการชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายเต็มตามจำนวนแล้วตามมาตรา 135 (3) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ยอมกลับเป็นกลุ่มเกษตรกรและกลับมีสภาพเป็นนิติบุคคล ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายโดยไม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ตามข้อ 7 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 อีก

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาร่วมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้มีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อัคราทร จุฬารัตน**

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร 2220206-9

โทรสาร 2241401

2263611-2

บันทึก

เรื่อง สภาพของกลุ่มเกษตรกรเมื่อศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย และเมื่อได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ 0401/11004 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2539 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) ได้จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ต่อมาได้ถูกศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สั่งให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2523 โดยนายทะเบียนสหกรณ์และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมิได้ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกร และมีได้ซื้อชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน และต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2534 หลังจากนั้นกลุ่มเกษตรกรจึงเริ่มดำเนินธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในเรื่องนี้ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 ส่วนที่ 8 กลุ่มเกษตรกร ประกอบกับประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ข้อ 31 วรรคหนึ่ง (4) กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรย่อมเลิกด้วยเหตุเมื่อล้มละลาย ข้อ 33 วรรคหนึ่ง กำหนดให้การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย และข้อ 33 วรรคสาม กำหนดว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้ว ก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่ยังจำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารการเงินและการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จึงขอหารือผลของการที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลายและได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย ดังนี้

1. การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันที นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไร
2. กรณีที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย หากต่อมาศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายจะส่งผลต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรให้กลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อเนื่องไปได้โดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) แล้วมีความเห็นดังนี้

1. ปัญหาที่ว่า การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันทีนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไรนั้น เห็นว่า เมื่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีคำพิพากษาให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ล้มละลายตามพระราชบัญญัติ

ล้มละลาย พุทธศักราช 2483¹ ตามคดีหมายเลขแดง ที่ ล. 2/2522 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2523 แล้ว กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวยอมเป็นอันเลิกกันโดยผลของกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 31 (4)² แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 แม้ข้อ 33 วรรคสาม³ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 จะบัญญัติให้ถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้วก็ยังคงดำรงอยู่ แต่การคงดำรงอยู่นั้นกฎหมายให้อยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชีซึ่งตามนัยของกฎหมายดังกล่าวถือว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นได้เลิกแล้ว แต่กลุ่มเกษตรกรยังคงมีอยู่เพียงเพื่อการชำระบัญชีเท่านั้น และการชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายนั้น ข้อ 33 วรรคหนึ่ง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141ฯ ดังกล่าว ได้บัญญัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายด้วยเหตุนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวที่จะมีอำนาจเข้ามาเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรนั้นรวมทั้งกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายซึ่งค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

กลุ่มเกษตรกรนั้น แม้จะเลิกแล้ว ก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชีตามนัยมาตรา 22⁴ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายไม่สามารถจะดำเนินกิจการอื่นใดนอกจากการชำระบัญชี

¹ มาตรา 61 เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงาน ว่า เจ้าหนี้ได้ลงมติในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกหรือในคราวที่ได้เลื่อนไป ขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ดี หรือไม่ลงมติประการใดก็ดี หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุมก็ดี หรือการประนอมหนี้ไม่ได้รับความเห็นชอบก็ดี ให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายเพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย

ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา และในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่าหนึ่งฉบับ ในคำโฆษณาให้ระบุชื่อ ตำบลที่อยู่ อาชีพของลูกหนี้ และวันที่ศาลได้มีคำพิพากษา

² ข้อ 31 กลุ่มเกษตรกรยอมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ถ้ามีข้อบังคับกำหนดให้เลิกในกรณีใด เมื่อมีกรณีนั้น
- (2) เมื่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีจำนวนเหลือน้อยกว่าสามสิบคน ทั้งนี้เป็นเวลาติดต่อกันเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน
- (3) เมื่อที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก
- (4) เมื่อล้มละลาย
- (5) เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามข้อ 32

ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ให้คณะกรรมการแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิก แต่ในกรณีต้องเลิกตาม (5) ให้นายทะเบียนสหกรณ์ แล้วแต่กรณีแจ้งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า

ให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรไว้ที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร

³ ข้อ 33 การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลาย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย

การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁴ มาตรา 22 เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป
- (2) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น
- (3) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

ส่วนกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร มิได้ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรและมีได้ขีดชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน ซึ่งเป็นปัญหาว่าระเบียบปฏิบัติหรือวิธีการดังกล่าวนั้น เป็นเงื่อนไขที่จะต้องกระทำเพื่อความสมบูรณ์ของการเลิกกลุ่มเกษตรกรหรือไม่นั้น ในปัญหานี้ข้อ 31 วรรคสาม แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141ฯ ได้บัญญัติว่า “ให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกรไว้ที่สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นขั้นตอนในทางปฏิบัติให้นายทะเบียนสหกรณ์ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกร เมื่อกลุ่มเกษตรกรนั้น มีอันต้องเลิกกันเพราะเหตุใดเหตุหนึ่งตามข้อ 31 วรรคหนึ่ง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141ฯ แล้ว ไม่ใช่เป็นเงื่อนไขสำหรับการเลิกกลุ่มเกษตรกร และในกรณีการขีดชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน ก็มีได้เป็นเงื่อนไขเพื่อความสมบูรณ์ของการเลิกกลุ่มเกษตรกรเช่นกัน⁵

2. ปัญหาที่ว่า กรณีที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย หากต่อมาศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย จะส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรให้กลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่นั้น เห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายของกลุ่มเกษตรกร ทำสวนพงศ์ประศาสน์แล้ว กลุ่มเกษตรกรนั้นย่อมกลับเป็นกลุ่มเกษตรกรและมีสภาพนิติบุคคลมีสิทธิและหน้าที่ต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ดังจะเห็นได้จากมาตรา 137⁶ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ที่บัญญัติว่า เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย ทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย ให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด ซึ่งถ้าศาลมิได้กำหนดก็ให้คืนแก่บุคคลล้มละลาย ฉะนั้น ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายแต่ไม่ได้กำหนดให้ทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลาย ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หากกลุ่มเกษตรกรนั้นมิได้กลับคืนสภาพเป็นนิติบุคคลตามเดิมแล้ว ทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรที่พ้นจากการล้มละลายจะคืนให้แก่ผู้ใด และบุคคลใดจะเป็นผู้จัดการทรัพย์สินนั้น⁷ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 3) จึงเห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย

⁵ อนึ่ง เรื่องทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) เคยมีคำวินิจฉัยไว้ใน เรื่อง การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทภายหลังจากที่บริษัทล้มละลายแล้ว (กรณีบริษัทแลนด์ ลอร์ด เฮาส์ซิง จำกัด) ว่า เมื่อศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาให้บริษัทแลนด์ ลอร์ด เฮาส์ซิง จำกัด ล้มละลายตามคดีหมายเลขแดงที่ ล 57/2524 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2529 แล้ว บริษัทดังกล่าวย่อมเป็นอันเลิกกันโดยผลของกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 1236 (5) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และทำให้สภาพการเป็นนิติบุคคลของบริษัทต้องสิ้นสุดลง ไม่อาจดำเนินกิจการอย่างใดต่อไปได้อีก (เรื่องเสร็จ ที่ 27/2533 ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/069 ลงวันที่ 26 มกราคม 2533 ถึงอธิบดีกรมทะเบียนการค้า)

⁶ มาตรา 137 คำสั่งยกเลิกการล้มละลายไม่กระทบถึงการใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำไปแล้ว ส่วนทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด หรือถ้าไม่ได้กำหนด ก็ให้คืนแก่บุคคลล้มละลาย

⁷ อนึ่ง ปัญหาว่านิติบุคคลที่ต้องเลิกกันเพราะเหตุศาลมีคำสั่งให้ล้มละลาย แต่ต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย จะมีผลต่อฐานะความเป็นสภาพของนิติบุคคลดังกล่าวอย่างไรนั้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 990/2514 ว่า ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายนั้น เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายของห้างหุ้นส่วนนั้นแล้ว ห้างหุ้นส่วนนั้นย่อมกลับมีสภาพเป็นนิติบุคคลมีสิทธิและหน้าที่ต่อไปเช่นเดิม

เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ได้ดำเนินการชำระหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายเต็มตามจำนวนแล้วตาม มาตรา 135 (3)⁸ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพุทธศักราช 2483 กลุ่มเกษตรกรทำสวนพงศ์ประศาสน์ ย่อมกลับเป็นกลุ่มเกษตรกรและมีสภาพเป็นนิติบุคคลตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย โดยไม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่ ตามข้อ 7⁹ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 อีก ทั้งนี้ เนื่องจากข้อ 33 วรรคหนึ่ง¹⁰ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับดังกล่าวได้บัญญัติรองรับในกรณีนี้ไว้ว่า การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรซึ่งล้มละลายให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย ซึ่งขั้นตอนของการชำระบัญชีนั้นรวมตลอดถึงขั้นตอนสุดท้ายที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินมีค่าขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายเมื่อชำระบัญชีเสร็จสิ้นโดยเจ้าหนี้ ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว

(ลงชื่อ) **อัคราทร จุฬารัตน**

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน 2539

⁸ มาตรา 135 เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินมีค่าขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ ถ้าปรากฏ เหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไม่อาจดำเนินการให้ได้ผลเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย เพราะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ไม่ช่วยหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินเรียกร้อง และไม่มี เจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าวแล้ว ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ได้ขัดขึ้นหรือละเลยนั้น

(2) ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย

(3) หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

ถ้าลูกหนี้ปฏิเสธหนี้สินรายใด แต่ลูกหนี้อยอมทำสัญญาและให้ประกันต่อศาลว่าจะใช้เงินให้เต็มจำนวนกับค่าธรรมเนียม ด้วยก็ดี หรือถ้าหาตัวเจ้าหนี้ไม่พบ แต่ลูกหนี้ได้นำเงินเต็มจำนวนมาวางต่อศาลก็ดี ให้ถือว่าหนี้สินรายนั้นได้ชำระ เต็มจำนวนแล้ว

(4) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินได้แบ่งทรัพย์สินครั้งที่สุด หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมา ภายในกำหนดเวลาสิบปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้ มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย

⁹ ข้อ 7 ในการจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่าเจ็ดคนลงลายมือชื่อยื่น คำขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรแห่งท้องที่จะจัดตั้งตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์ กำหนด พร้อมกับบัญชีรายชื่อของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกทั้งหมด สำเนารายงานการประชุมของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหนึ่งฉบับ และข้อบังคับฉบับ

เมื่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรได้รับคำขอดังกล่าวและได้พิจารณาเห็นสมควรรับจดทะเบียนให้นายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรออกใบทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรให้

ฯลฯ

ฯลฯ

¹⁰ โปรดดูเชิงอรรถที่ 3, ข้างต้น

ที่ กษ 0401/11004

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เขต กทม. 10200

28 มิถุนายน 2539

เรื่อง ขอรื้อผลของการที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลายและได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบ จำนวน 4 แผ่น

ด้วยกลุ่มเกษตรกรทำสวนพวงศ์ประศาสน์ (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) ได้จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ต่อมาทะเบียนกลุ่มเกษตรกรตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ต่อมาได้ถูกศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สั่งให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2523 โดย นายทะเบียนสหกรณ์และ นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมิได้ปิดประกาศการเลิกกลุ่มเกษตรกร อีกทั้งมิได้ขีดชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียน และต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2534 หลังจากนั้นกลุ่มเกษตรกรจึงเริ่มดำเนินธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในเรื่องนี้ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ส่วนที่ 8 กลุ่มเกษตรกร ประกอบกับประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ข้อ 31 วรรคหนึ่ง (4) กำหนดให้กลุ่มเกษตรกรย่อมเลิกด้วยเหตุเมื่อล้มละลาย ข้อ 33 วรรคหนึ่ง กำหนดให้การชำระบัญชีกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลาย ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลาย และข้อ 33 วรรคสาม กำหนดว่ากลุ่มเกษตรกรนั้นแม้จะเลิกแล้วก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ในฐานะองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารการเงินและการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จึงขอรื้อผลของการที่กลุ่มเกษตรกรฯ ล้มละลายและได้รับคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย ดังนี้

1. การที่กลุ่มเกษตรกรต้องเลิกเมื่อล้มละลาย จะทำให้สภาพของกลุ่มเกษตรกรสิ้นสุดลงทันที นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ล้มละลายหรือไม่ อย่างไร
2. กรณีที่กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย หากต่อมาศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายจะส่งผลกระทบต่อฐานะความเป็นสภาพของกลุ่มเกษตรกรกลับคืนมาหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อเนื่องไปได้โดยปริยายทันทีหลังจากวันที่ศาลสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายหรือไม่ หรือจะต้องจดทะเบียนตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาข้อหาดังกล่าว ผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุพัตรา ธนเสนีวัฒน์

(นางสาวสุพัตรา ธนเสนีวัฒน์)

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสอบบัญชี

รักษาราชการแทน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. 2814223

โทรสาร 2825881

www.cad.go.th